

Sınavlara Hazırlıkta ► 35 YILLIK DENEYİM ◄

TYT

Coğrafya

Soru Bankası

- YENİ SINAV SİSTEMİNE UYGUN
ÖSYM TARZINDA SORULAR
- YENİ MÜFREDATA UYGUN
- AKILLI TAHTAYA UYUMLU

ONAT KURŞUN
YAREN YILDIRIM

 AYDIN
YAYINLARI

Bu kitabın her hakkı saklıdır ve MİRAY EĞİTİM HİZMETLERİ YAYINCILIK İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.'ne aittir. 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabın düzeni, metni, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir şekilde alınıp yayımlanamaz, fotokopi ya da başka bir teknikle çoğaltılamaz.

ISBN: 978 - 605 - 7945 - 98 - 3

Yayıncı Sertifika No: 41263

YAYIN YÖNETMENİ/KOORDİNATÖRÜ

BETÜL BİBEROĞLU

YAYIN SORUMLUSU

YAREN YILDIRIM

YAZARLAR

ONAT KURŞUN - YAREN YILDIRIM

YAYIN EDITÖRÜ

AYŞE İPEKÇİ GÜLTEKİN

DİZGİ/GRAFİK

AYDIN YAYINLARI DİZGİ BİRİMİ

BASIM YERİ

ERTEM BASIM LTD. ŞTİ. / 0312 640 16 23

www.aydinyayinlari.com.tr

0312 418 10 02 • 0850 577 00 71

0312 418 10 09

0533 051 86 17

aydinyayinlari

aydinyayinlari

info@aydinyayinlari.com.tr

* * *

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

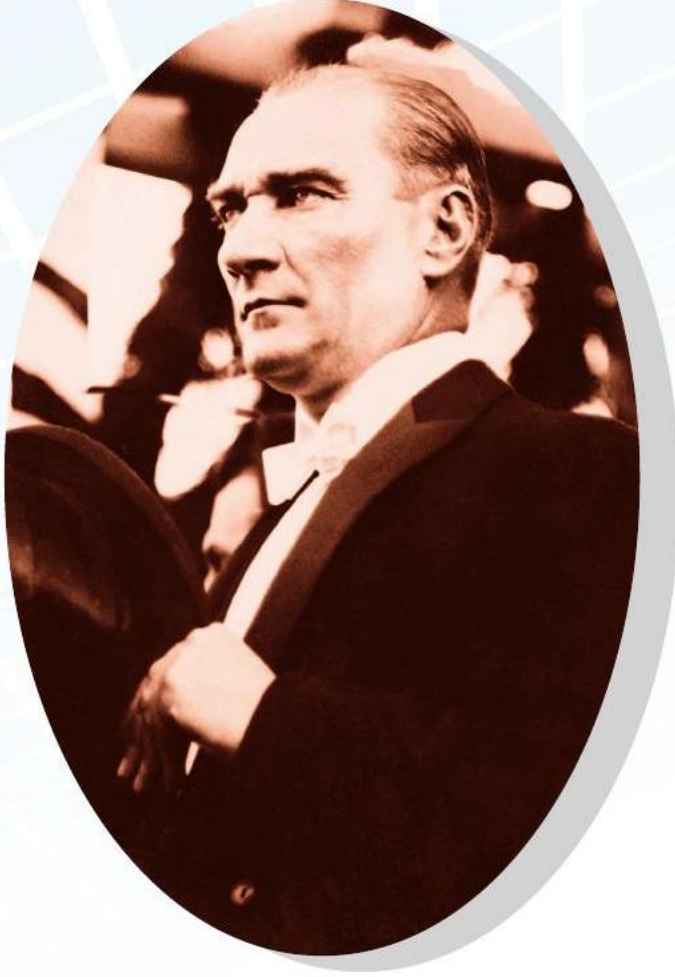
Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

ÖN SÖZ

Sevgili Genç,

Sen sandığından çok daha fazlasısın! Geleceğin mimarı, bir bütünün parçasısın. Bireysel olarak kendini ne kadar geliştirirsen geleceğe en büyük, en güzel katkıyı sağlamış olacaksın. Bu yolda ilk hedefin; kendini ifade edebilen, iletişim kurabilen, bilgi ve teknolojiyi hedefleri doğrultusunda kullanabilen bir birey olmak olmalı. Bütün bunları yaparken insana, düşünceye, ahlaki değerlere ve kültürel mirasa saygılı olmalı ve bu değerleri yaşatmalısın. Bütün bu beceri ve değerlere sahip olabilmek için yapacağın yegane şey aldığın eğitim ve öğrenimi doğru şekillendirebilmek. Bu yolda yazarlarımızın çok boyutlu düşünüp planlayarak hazırladıkları bu kitabın eğitim – öğrenim hayatına sağlayacağı en küçük katkı bile bizi son derece mutlu edecektir.

Değerli Öğretmenler,

Geleceğimizin teminatı gençlerin yukarıda belirttiğimiz nitelikte bireyler olarak yetiştirmeleri kuşkusuz önce ailelerinin sonra da sizlerin katkılarıyla gerçekleşecek. Bu kutsal görevde başarınızın sırrı başta insanî değerleriniz olmak üzere yöntem ve teknikleriniz olacaktır. Bu büyük sorumluluğu gerçekleştirme yolunda elinizdeki bu kaynak belki çok küçük bir etken olacak ancak küçük adımların büyük yeniliklerin habercisi olduğu düşüncesiyle AYDIN Yayınları olarak AYDIN Nesiller yetiştirme yolunda daima yanınızda olacağımızı bilmenizi isteriz.

Küçük adımlarınızla büyük değişimlere katkı sağlamanız dileğiyle...

AYDIN YAYINLARI AİLESİ

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM	: Doğa ve İnsan, Coğrafyanın Konusu ve Bölümleri.....	7
2. BÖLÜM	: Dünya'nın Şekli ve Hareketleri	19
3. BÖLÜM	: Coğrafi Konum	41
4. BÖLÜM	: Harita Bilgisi	63
5. BÖLÜM	: Atmosfer Özellikleri ve Sıcaklık Dağılışını Etkileyen Faktörler	85
6. BÖLÜM	: Atmosfer Basıncı ve Rüzgârlar.....	115
7. BÖLÜM	: Atmosfer Nemliliği ve Yağışlar	131
8. BÖLÜM	: Büyük İklim Tipleri	147
9. BÖLÜM	: Türkiye'nin İklimi.....	169
10. BÖLÜM	: İç Kuvvetler.....	187
11. BÖLÜM	: Dış Kuvvetler	203
12. BÖLÜM	: Türkiye'nin Yer Şekilleri.....	227
13. BÖLÜM	: Doğal Afetler ve Türkiye İçin Riskleri.....	237
14. BÖLÜM	: Beşeri Sistemler	253
15. BÖLÜM	: Yerleşme Coğrafyası.....	275
16. BÖLÜM	: Küresel Ulaşım Ağları.....	287
17. BÖLÜM	: Bölge Kavramı ve Bölge Türleri.....	299
18. BÖLÜM	: Çevre ve Toplum	311
CEVAP ANAHTARI		323

1. BÖLÜM

DOĞA VE İNSAN COĞRAFYANIN KONUSU VE BÖLÜMLERİ

1. Dünya'nın tamamının ya da bir bölümünün kuşbakışı görünümünün, ölçek dahilinde küçültülerek düzleme aktarılmasına harita denir.

Haritalar yeryüzünün betimlenmesinde coğrafya bilimine büyük kolaylıklar sağlamaktadır.

Buna göre yukarıda bahsedilen konuda coğrafyaya yardımcı olan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klimatoloji B) Botanik C) Demografi
D) Jeoloji E) Kartografya

2. Coğrafya insanın dünya üzerinde doğal dengeyi bozmadan rahatça yaşayabilmesi için önemli bir rehberdir.

Örneğin

- Güne başlarken insanın nasıl giyinmesi gerektiği
- Seyahatlerde en kısa yolların nasıl tespit edilebileceği
- Hangi tarım ürününün yıl içinde nasıl fiyatlanacağı
- Yaz tatilini geçireceği bölgeye giderken ziyaret edebileceği alanları nasıl belirleyebileceği konularında insanlara yol gösterir.

Buna göre yukarıda insan yaşamına rehberlik eden coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarım Coğrafyası B) Ulaşım Coğrafyası
C) Klimatoloji D) Turizm Coğrafyası
E) Beşeri Coğrafya

3. Oldukça geniş bir alanda, gözlenen hava olaylarının uzun yıllar boyunca ölçülen değerlerinin ortalamalarına iklim denir.

Buna göre coğrafyanın inceleme alanlarından olan iklimleri inceleyen coğrafya alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kartografya B) Klimatoloji C) Jeomorfoloji
D) Biyocoğrafya E) Hidroğrafya

4. Karalar üzerinde ve denizaltında yer kabuğunun yüzeyinde görülen şekilleri inceleyen, bu şekillerin oluşum ve evrimlerini kendi prensipleri çerçevesinde açıklayan, coğrafi dağılışlarını ortaya koyan coğrafya alt dalıdır.

Tanımı verilmiş olan coğrafya alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Jeoloji B) Pedoloji C) Petrografi
D) Hidroğrafya E) Jeomorfoloji

5. Ülkemiz matematik konum itibarıyla 36° ve 42° kuzey paralelleri ile 26° ve 45° doğu meridyenleri arasında, orta kuşağın güneyinde, Akdeniz iklim kuşağında yer almaktadır. Ancak ülkemizde bu iklimin yanısıra karasal iklim ve Karadeniz iklimi de görülmektedir.

Bu ifade coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Jeomorfoloji B) Klimatoloji C) Hidroğrafya
D) Biyocoğrafya E) Kartografya

6. Doğal ortam denildiği zaman akla önce atmosfer, hidrosfer, litosfer ve biyosfer gelmektedir. İnsan bu doğal ortamların tamamını kullanamadığı gibi atmosferde belli bir yüksekliğe, hidrosfer ve litosferde de belli bir derinliğe kadar beşeri ve ekonomik faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Buna göre aşağıdaki faaliyetlerden hangisi diğerlerinden farklı bir doğal ortamda gerçekleşmektedir?

- A) Rize'nin İkizdere ilçesi ile Erzurum'un İspir ilçesi arasında Ovit Dağı Tüneli'nin inşa edilmesi
B) Japonya'nın Kobe kentinde dağdan denize projesi ile denizin doldurulması
C) Londra'daki Heathrow Havalimanı ile Ankara Esenboğa Havalimanı arasında uçuşların yapılması
D) Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de Hazar Denizi'nde petrol sondajlarının yapılması
E) Fırat Nehri üzerine Şanlıurfa'da Atatürk Barajı'nın inşa edilmesi

7. I. Fransa ve İngiltere arasında Manş Denizi'nde 91 metre derinlikte inşa edilen 38 km uzunluğuyla yeryüzünün en uzun su altı tüneli olan Manş Tüneli ulaşımı kolaylaştırmaktadır.
- II. Kaliforniya'da eski bir çöl bölgesi olan Central Valley, dağlardan kanallarla taşınan sular sayesinde verimli tarım alanlarına dönüşmüştür.
- III. 3.480.000 km² orman alanıyla dünyada Rusya ve Brezilya'dan sonra üçüncü sırada yer alan Kanada'da orman ürünleri endüstrisi gelişmiştir.

Yukarıda bahsedilen durumlardan hangisi ya da hangileri doğa insan etkileşiminde doğanın daha üstün olduğunu göstermektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıda bir yörenin bazı doğal ve beşeri özellikleri verilmiştir.

- Dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır.
- Kıyı derinliği fazladır.
- Kıta sahanlığı dardır.
- Dalga ve akıntılar kuvvetli, falezler yaygındır.

Bu özellikler, coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi ile daha fazla ilgilidir?

- A) Kartografya B) Klimatoloji C) Hidrografya
D) Jeomorfoloji E) Biyocoğrafya

9. Günümüzde yaşanan çevre sorunları ve iklim değişiklikleri nedeniyle ülkeler özellikle 1999 Kyoto Protokolü ile birlikte yenilenebilir (alternatif) enerji kaynaklarına geçmeye başlamışlardır. Ülkemizde de çevreyle dost bu enerji kaynaklarına kısıtlı da olsa devlet teşviği uygulanmaktadır.

Bu haberi yayınlayan bir gazeteci coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisinden daha fazla yararlanmıştır?

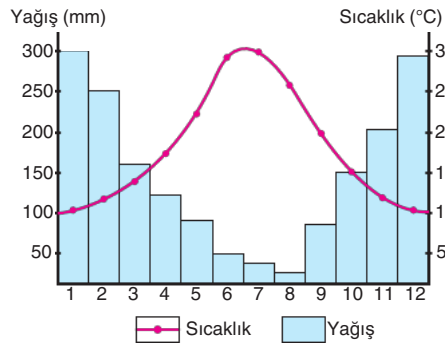
- A) Klimatoloji B) Teknocoğrafya
C) Enerji Coğrafyası D) Biyocoğrafya
E) Hidrografya

10. Tatil için Antalya'nın Kemer ilçesine gittiğimizde Haziran ayının ortalarıydı. Sabahtan öğleye kadar güneşin yakıcı etkisiyle güneşlenip denize girerken öğleden sonra kıyıya paralel uzanan Beydağları'nın yamaçlarında belirmeye başlayan bulutlar güneşi engelliyordu. Öğleden sonra çisenti şeklinde başlayan yağmur bir anda sağanak yağışa dönüşüyor, plaj ve deniz bir anda boşalıyordu.

Buna göre yukarıda tatilini yapan kişinin anlattığı durum coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisiyle daha fazla ilgilidir?

- A) Klimatoloji B) Jeomorfoloji C) Hidrografya
D) Biyocoğrafya E) Kartografya

11. Coğrafya Öğretmeni Gamze Hanım 9. sınıflara Türkiye İklimi konusunu işlerken aşağıdaki grafiği göstererek yorumlamalarını istemiştir.

Daha sonra bölgede defne, zakkum, kocayemiş, yaban mersini ve delice gibi çalı türlerinin doğal bitki örtüsünü oluşturduğunu belirtmiştir.

Buna göre Coğrafya Öğretmeni Gamze Hanım derste aşağıdaki coğrafya alt dallarından hangisinden yararlanmıştır?

- A) Matematik Coğrafya – Klimatoloji
B) Klimatoloji – Biyocoğrafya
C) Kartografya – Jeomorfoloji
D) Hidrografya – Matematik Coğrafya
E) Jeomorfoloji – Hidrografya

1. "Güneşi aynada gören köy" olarak ün kazanan İtalya'daki Viganella köyü yıl içinde 3 Kasım'dan 20 Şubat'a kadar güneş ışınlarının geliş açısından dolaylı güneş ışınlarını alamayan, aydınlanamayan ve ısınamayan bir köy iken, karşısındaki yamaca yerleştirilen, bilgisayarlı 8x5 m ebatlarındaki ayna düzeneği sayesinde bu tarihler arasında aydınlanmaya ve ısınmaya başlamıştır.

Bu parçaya göre Viganella köyünde yaşananlar coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Matematik Coğrafya B) Klimatoloji
C) Biyocoğrafya D) Jeomorfoloji
E) Hidroğrafya

2. Endonezya'nın Cava Adası'nda bulunan Merapi yanardağının patlaması sonucu yanardağdan çıkan kül ve duman 6 km yükseldi. 1 Haziran 2018'de meydana gelen ve yerel saatle 08.20'de gerçekleşen patlamada panığın oluşmadığı belirtildi.

Yukarıda basından alınan haberde verilen bilgiler coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisini daha çok ilgilendirmektedir?

- A) Klimatoloji B) Biyocoğrafya
C) Jeomorfoloji D) Kartografya
E) Matematik Coğrafya

3. Dün hava sıcaklığı öğlene doğru iyice yükselmişti. Güneş gökyüzünde parlıyordu. Öğleden sonra da artmaya devam eden sıcaklık bunaltıcı olmaya başladı. Sonra gökyüzünde tek tük belirmeye başlayan bulutlar akşama doğru iyice yoğunlaştı. Gökyüzü gri bir görünüm kazanmıştı ki gökgürültülü sağanak yağış çoktan başlamıştı.

Yukarıda yaşadığı bölgedeki bir günlük hava durumundan bahseden Özgür, coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi sayesinde bu belirlemeyi yapabirmiştir?

- A) Kartografya B) Klimatoloji C) Hidroğrafya
D) Biyocoğrafya E) Jeomorfoloji

4. Asya'nın doğusundaki Pasifik Okyanusu'nun batısındaki Japonya'nın Tohoku bölgesinde, yerin 24,4 km derinliğinde 11 Mart 2011'de meydana gelen 7,4 büyüklüğündeki deprem, yerel saate göre 14.46'da gerçekleşti. Türkiye'deki (GMT +3) televizyon kanalları bu haberi 20.46'da son dakika olarak verdiler.

Bu parçada yer alan coğrafi bilgiler ile ilgili olarak aşağıda verilen coğrafya alt dalları ya da coğrafyaya yardımcı bilim dallarından hangisinin faydalanıldığı söylenemez?

- A) Jeomorfoloji B) Jeoloji
C) Matematik Coğrafya D) Kartografya
E) Demografi

5. İslam dünyasında coğrafyanın en fazla gelişim gösterdiği dönem Halife Harun Reşid Dönemi'dir. Bu dönemde Harun Reşid'in emriyle batıdaki birçok coğrafi eser Arapçaya çevrilmiştir. Orta Çağ'da yaşanan bu gelişmeleri Yeni Çağ'da 1513'te -----'in ceylan derisi üzerine çizdiği Dünya haritası izlemiştir.

Bu paragrafta boş bırakılan yere aşağıdaki coğrafyacılarından hangisinin yazılması doğru olur?

- A) İdrisi B) İbn-i Batuta C) Piri Reis
D) İbn-i Haldun E) İbn-i Sina

6.

Türk ve Müslüman Coğrafyacı	Eseri
İbn-i Haldun	Kitap El-İbar
Mesudi	Altın Çayırılar
İbn-i Batuta	Geographika
Biruni	El Kanun - El Maksudi
Piri Reis	Kitab-ı Bahriye

Yukarıdaki tabloda eser eşleştirmeleri yapılmış olan ünlü coğrafyacılarından hangisinin eseri yanlış verilmiştir?

- A) İbn-i Batuta B) İbn-i Haldun
C) Biruni D) Piri Reis
E) Mesûdi

7. 1513'te ceylan derisi üzerine çizdiği Dünya haritasını Kitab-ı Bahriye adlı eserine yerleştirmiş olan devrinin en ünlü Türk ve Müslüman kartografıdır.

Yukarıda bahsedilen coğrafyacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birûni
B) Evliya Çelebi
C) Piri Reis
D) Ali Kuşçu
E) İbn-i Haldun

8. Eratosthenes MÖ 276-MÖ 194 arasında yaşamış Yunan matematikçi, coğrafyacı ve astronomdur. Coğrafya kelimesini ilk kullanan kişi olarak coğrafya biliminin isim babasıdır.

Mısır'ın İskenderiye şehrinde yaşamış olan Eratosthenes enlem ve boylam sistemini de icat etmiştir. Eksen eğikliğini, Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığını hesaplayarak oluşturduğu takvimde 29 Şubat'ı kullanarak senkronizasyon problemini ortadan kaldırmıştır.

Eratosthenes'in yapmış olduğu çalışmalarla coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi ile ilgili araştırmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Jeomorfoloji
B) Klimatoloji
C) Matematik Coğrafya
D) Hidrografya
E) Biyocoğrafya

9. Toprak; kayaçların ve organik unsurların çeşitli çözünme süreçleriyle ayrışmaları sonucunda oluşmuş, bünyesinde hava, su, organik ve inorganik malzemeler bulunduran, bitkilere durak yeri ve besin kaynağı olan, kendini yenileyebilen canlı bir organizmadır. Yeryüzündeki topraklar da coğrafyanın gerek fiziki gerekse de beşeri ve ekonomik olarak inceleme alanlarında yer almaktadır.

Buna göre, aşağıdaki bilim dallarından hangisi bu açıdan coğrafyaya yardımcıdır?

- A) Petrografi
B) Kartografya
C) Pedoloji
D) Jeoloji
E) Demografi

10. I. Eskimoların kutuplarda buz kalıplarından iglo adı verilen meskenler inşa etmeleri
II. And Dağları'nın kuzey kesimlerinde insanların yerleşmelerini yüksek kesimlerde oluşturması
III. Tarihi İpek Yolu'nu günümüzde canlandırmak amacıyla İngiltere ile Fransa arasına Manş Tüneli'nin inşa edilmesi

Yukarıda verilenlerden hangisi ya da hangileri doğanın insan faaliyetleri üzerindeki etkilerine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Tarihi çağlar içerisinde insanoğlu önce tarımsal faaliyetler ile geçimini sağlarken, 18. yy'da yaşanan Sanayi Devrimi ile birlikte sanayi faaliyetlerine başlamış, günümüzde ise sanayinin 4.0 moduna geçmesiyle daha çok bilişim teknolojileri ağırlıklı dördüncül faaliyetlere başlamış ve doğaya karşı daha üstün hale gelmiştir.

Buna göre, sanayinin 4.0'a geçmesiyle ortaya çıkan doğa-insan etkileşimine aşağıdakilerden hangisi örnek olarak verilemez?

- A) İsviçre'de dağlık alanlarda oluşturulan viyadük ve tüneller
B) Hollanda'da denizden kazanılmış tarım alanları
C) Japonya'da Kobe şehri açıklarında denizin doldurulmasıyla inşa edilen rıhtım ve liman alanları
D) ABD'de enerji ihtiyacının büyük bir kısmının nükleer santrallerden karşılanması
E) Finlandiya'da kâğıt üretiminin fazla olması ve inşaat sektöründe ahşap yapı malzemelerinin tercih edilmesi

1.

Yukarıdaki fotoğraflarda gösterilen mesken tipleri doğa-insan etkileşimi çerçevesinde incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) I. fotoğraftaki meskenin bulunduğu iklim bölgesi nemli ve yağışlıdır.
- B) II. fotoğraftaki meskenin bulunduğu bölgede şiddetli buharlaşma yaşanmaktadır.
- C) III. fotoğraftaki meskenin inşasında bölgedeki jeolojik yapı da belirleyici olmuştur.
- D) I. fotoğraftaki meskenin yapı malzemesini doğal bitki örtüsü belirler.
- E) II. fotoğraftaki meskenin bulunduğu bölge yeraltı suları bakımından zengindir.

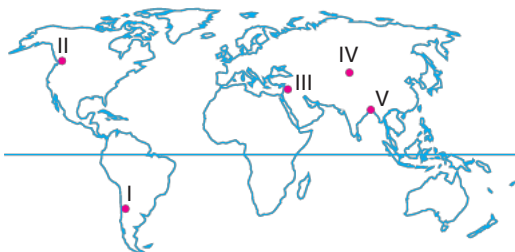
2.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde doğanın insan faaliyetleri üzerindeki etkisinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde teknoloji sayesinde insan faaliyetlerinin doğaya karşı daha üstün olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

- I. Almanya'nın kuzeyinde Jutland Yarımadası üzerine Baltık Denizi ile Kuzey Denizini birleştirmek için Kiel Kanalı'nın yapılması
- II. İzlanda'da insanların kalın kıyafetler tercih etmesi
- III. Türkiye'nin 1971 yılında İran'ın Ramsar kentinde "Sulak Alanların Korunması" projesini imzalaması
- IV. Modern İpek Yolu'nun faaliyete geçirebilmesi amacıyla İstanbul Boğazı'nda Marmaray Tüneli'nin yapılması
- V. Dağlık ve engebeli yapıya sahip Japonya'da denizin doldurulmasıyla Nagoya havalimanının inşa edilmesi

Yukarıdakilerden hangisi insanın doğaya karşı üstün olduğunu gösteren örnekler arasında gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Arazide yön bulma ve hedefe ulaşma sporu olan oryantringde özellikle pusula ve büyük ölçek haritalar sporcuların en büyük yardımcılarıdır. Haritalar antrenörler tarafından hazırlanır.

Buna göre oryantring antrenörlerine aşağıdaki bilim dallarından hangisi daha fazla fayda sağlamaktadır?

- A) Pedoloji B) Jeoloji C) Kartografya
D) Meteoroloji E) Demografi

6.

Yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerden hangisinde gerçekleştirilen ekonomik faaliyetlerde doğaya bağımlılık diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Bursa B) Adana C) İzmir
D) Ankara E) Kars

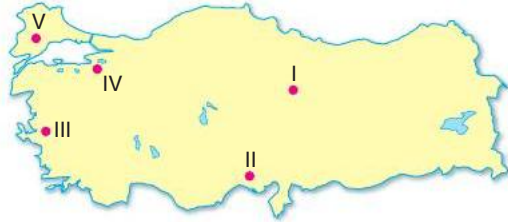
7.

Yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerin hangisinde gerçekleştirilen beşeri ve ekonomik faaliyetlerin doğaya karşı **daha üstün** olduğu söylenebilir?

- A) Lagos B) Dakka C) Bağdat
D) Kaliforniya E) Kahire

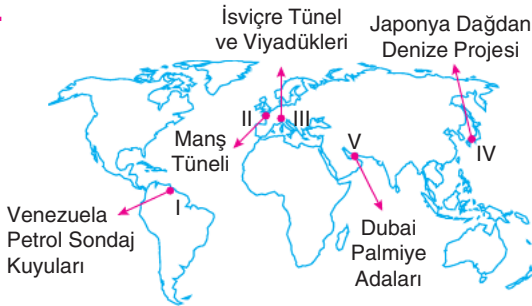
8. Kırsal alanlarda insanlar doğayla iç içe, doğadan daha fazla etkilenecek yaşamını sürdürmektedir. Ekonomik faaliyetler doğaya daha bağımlıdır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde gerçekleştirilen tarımsal faaliyetlerin doğaya **daha bağımlı** olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

Yukarıdaki haritada, Dünya'nın bazı bölgelerinde gerçekleştirilen beşeri ve ekonomik faaliyetler verilmiştir.

Buna göre, bu beşeri ve ekonomik faaliyetlerden hangisinde doğanın etkisinin **daha fazla** olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

Yukarıdaki haritada aktif volkanların bulunduğu bölgeler gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki coğrafya araştırma prensibi ve coğrafya alt dalı eşleştirmelerinden hangisinin bu harita ile ilgili olduğu söylenebilir?

	Coğrafya Prensibi	Coğrafya Alt Dalı
A)	Nedensellik	Jeomorfoloji
B)	Dağılışı	Klimatoloji
C)	Karşılıklı ilgi	Jeoloji
D)	Dağılışı	Jeomorfoloji
E)	Nedensellik	Kartografya

11. 1815 yılının nisan ayında Endonezya'daki Tambora Yanardağı'nda meydana gelen büyük patlama nedeniyle atmosfere çok miktarda zehirli gaz, toz ve volkanik kül karıştı. Atmosfere karışan bu maddelerin etkisiyle yeryüzü ısınma değerleri azaldı. 1816 yılının yaz mevsimi Avrupa'da yaşanmadığı için bu yıla "yazsız yıl" denmiştir. Açlık ve kıtlığın baş gösterdiği bu dönemde salgın hastalıklar da hızla yayılmış insanlık tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak yerini almıştır.

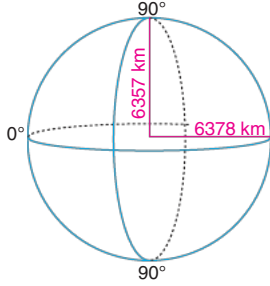
Buna göre yukarıda bahsedilen olayın etkileri arasında aşağıdakilerden hangisi **gösterilemez**?

- A) Yanardağ patlamasının iklimleri etkilediği
B) Açlık, kıtlık ve salgın hastalıkların yaşandığı
C) Doğanın insan üzerinde etkili olduğu
D) Atmosferin bileşiminde değişiklik oluşturduğu
E) Bazı bölgelerde kuraklığın yaşandığı

1. Aşağıdakilerden hangisi coğrafya öğrenmemizin gereklilikleri arasında gösterilemez?

- A) Doğa ve insan etkileşimini kavrayarak mekanı doğru ve etkin kullanmak
- B) Doğaya karşı bilinçli olmak
- C) Çevre bilinci kazanarak, çevre-etki değerlendirmesinin önemini kavramak
- D) Harita okumayı öğrenerek, coğrafi yönleri kavramak
- E) Canlıların gelişim ve üreme gibi yaşam evrelerini inceleyerek yapısal özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak

2.

$$\text{Basıklık Oranı: } \frac{6378 - 6357}{6378} = \frac{1}{297}$$

Yukarıda Dünya'nın geoid şekli ve basıklık oranı gösterilmiştir.

Bu verilen bilgiler coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisine aittir?

- A) Jeomorfoloji
- B) Klimatoloji
- C) Biyocoğrafya
- D) Matematik Coğrafya
- E) Hidroğrafya

3. Özellikle Orta Çağ ve Yeni Çağ'da coğrafya biliminin gelişimine birçok Türk ve Müslüman bilim insanı katkı sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlış olarak verilmiştir?

- A) Evliya Çelebi – Seyahatname
- B) El-Biruni – El-Kanûn'ül-Mes'ûdî
- C) İbn-i Haldun – Kitap El-İbar
- D) Piri Reis – Cihannûma
- E) El-Mesûdî – Altın Çayırılar

4. Aşağıdakilerden hangisinde coğrafyayı diğer bilimlerden ayıran dağılış prensibine örnek verilmemiştir?

- A) Ülkemizdeki tekstil fabrikaları pamuk tarımının da yapılabildiği İzmir, Aydın, Denizli yörelerinde yoğunlaşmıştır.
- B) Demiryolu ulaşımı için gerekli malzemelerden ray ve travers üretiminin Çankırı'da yapılmaktadır.
- C) Ülkemizin en az yağış alan yerinin Konya, Karpınar, Tuz Gölü üçgenidir.
- D) Dağların uzanış doğrultuları ile akarsuların akış yönleri aynıdır.
- E) Doğu Anadolu Fayı, ülkemize Hatay'dan Amasnos Dağları'nın doğu eteklerini takiben Maraş'a kadar uzanmaktadır.

5. İnsanoğlu özellikle 18. yüzyıldan itibaren daha rahat ve güvenli yaşama arzusuyla coğrafi bilgilerini hızla artırıp teknolojiye yararlanarak, doğaya ve doğal koşullara müdahale etmeye başlamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yukarıda bahsedilen duruma örnek gösterilemez?

- A) Hollanda'da kıyı koruma sistemleri yapılması
- B) Ordu-Giresun Havalimanı'nın inşası
- C) Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan Avrasya Tüneli'nin inşası
- D) Konya ovasında yer altı sularının aşırı kullanımı sonucu obrukların oluşması
- E) Kaliforniya'da eski bir çöl bölgesinin "Central Valley" sulama projesiyle verimli tarım alanlarına dönüştürülmesi

- 6. I. Klimatoloji
- II. Harita Bilgisi
- III. Biyocoğrafya
- IV. Demografi
- V. Hidroğrafya

Yukarıda verilenlerden hangisi coğrafyanın alt dallarından biri değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7.

Yukarıdaki görselde yeryüzünün yılda 12000 mm ile en fazla yağış alan, Hindistan'ın kuzeydoğusundaki Assam Bölgesindeki Cherrapunji köyünde insanlar tarafından sabırla yetişmesi beklenen ağaç köklerinin birbirine bağlanması sonucu oluşturulmuş Umshiang Köprüsü gösterilmiştir.

Buna göre, bu köprülerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

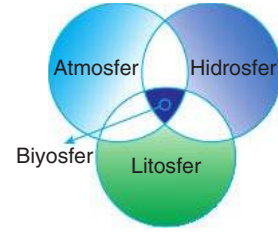
- A) Köprü'nün Muson iklim bölgesinde yer aldığı
- B) Köprü'nün doğa ile insanın karşılıklı etkileşimi sonucunda oluştuğu
- C) Köprü'nün insanın doğaya karşı üstünlüğünü gösterdiği
- D) Köprü'nün yapımında doğal malzemeler kullanıldığı
- E) Köprülerin kırsal bir alanda yer aldığı

8. (I) Ülkemiz matematik konumu itibarıyla Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında yer almaktadır. (II) Bu konuma bağlı olarak yıl boyunca batı rüzgârlarının etkili olduğu bir ülkedir. (III) Bu sayede rüzgâr enerjisi potansiyeli de fazladır. (IV) Rüzgâr enerji santrallerinin kurulum alanları olarak genellikle batı kıyılarımız tercih edilmektedir. (V) Özellikle Çanakkale, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın ve Muğla'da rüzgâr enerji santralleri yoğunlaşmaktadır.

Yukarıda ülkemizdeki rüzgâr enerjisi kullanımıyla ilgili numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde coğrafyanın dağılış prensibi kullanılmıştır?

- A) IV ve V
- B) III ve IV
- C) II ve III
- D) I ve II
- E) II ve IV

9. Yanda coğrafyanın laboratuvarı olan ve muhteşem dördü olarak bilinen doğal ortamlar gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin litosferin içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Japonya'nın Sendai şehri açıklarında meydana gelen tsunami felaketi
- B) Van Gölü'nün batısındaki Nemrut Yanardağı
- C) Denizli'nin 18 km kuzeyindeki Pamukkale Travertenlerini oluşturan kireçtaşları
- D) Tuz Gölü'nün çanak yapısını oluşturan kaya tuzları
- E) Isparta yakınlarındaki Salda Gölü'nün sularının kimyasal özellikleri

10. (I) Yunanistan'ın başkenti Atina'nın 20 km kuzeydoğusundaki Penteli ve Rafina bölgelerinde başlayan ve kısa sürede ormanlık araziden meskun mahallere sıçrayan yangınlar. (II) Yunanistan tarihinin en büyük yangın felaketlerinden birine yol açtı. (III) Şiddetli rüzgârla yön değiştiren ve kısa sürede geniş bir bölgeye yayılan alevler sebebiyle ev ve araçlarında mahsur kalan onlarca kişi hayatını kaybetti.

Basından 25/07/2018

Parçada bahsedilen Yunanistan'daki afette ilgili verilen numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede coğrafyanın dağılış prensibi kullanılmıştır.
- B) II. cümlede yaşanan yangın felaketinin bugüne kadar yaşanan diğer doğal afetlerden daha büyük yıkıma yol açtığı belirtilmiştir.
- C) III. cümlede insanların hayatlarını kaybettikleri belirtilmiştir.
- D) III. cümlede yaşanan afette meteorolojik koşulların da belirleyici olduğuna değinilmiştir.
- E) II. cümlede yaşanan afetin bugüne kadar ki en büyük yangınlardan biri olduğu belirtilmiştir.

1. Beşeri faaliyetlerin doğa ile her zaman uyum içinde olduğunu söyleyemeyiz. Bu faaliyetler doğal çevrede bazen olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir.

Aşağıda verilen beşeri faaliyetlerden hangisi bu olumsuzluklara örnek olarak gösterilemez?

- A) Ormanların tahribi sonucunda sel, taşkın ve heyelan felaketlerinin artması
- B) Baraj inşası sonucunda deltalarındaki alüvyal toprakların yenilenememesi
- C) Nüfusun artışına bağlı olarak tarımda yeni tekniklerin kullanılması ve üretim artışı
- D) Kıyılarda kurulan balık çiftlikleri nedeniyle koy veya körfezlerin kirlenmesi
- E) Termik santrallerde kullanılan fosil yakıtlar nedeniyle hava kirliliğinin oluşması

2. • Batı Avustralya çöllerinde nüfus seyrek.
• Grönland'ın orta ve kuzey kesimlerinde yerleşik yaşam yoktur.
• Çin'in batısında nüfus ve yerleşme seyrek.
• Hollanda kıyılarında rüzgâr enerji santralleri yaygındır.

Aşağıdakilerden hangisi, yukarıda verilen durumlardan herhangi birinin ortaya çıkmasında etkili olan doğal faktörlerden biri değildir?

- A) Yer şekillerinin engebeli ve yüksek olması
- B) Toprak ve bitki örtüsünün bulunmaması
- C) Yıl boyunca yağış miktarının çok az olması
- D) Sürekli rüzgarların etkili olması
- E) Bitki örtüsünün gür olması

3. **Aşağıdaki beşeri faaliyetlerden hangisi üzerinde yer şekillerinin etkisinden bahsedilemez?**

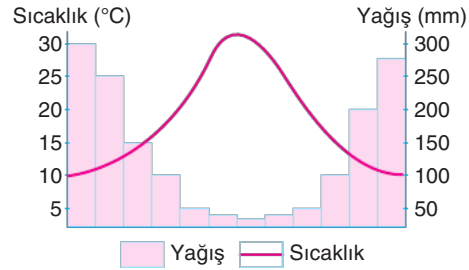
- A) Engebeli sahalarda ulaşımın tünel, geçit ve köprülerle sağlanması
- B) Artvin'de Çoruh Nehri üzerinde yer alan Borçka Barajı'nın vadinin dar ve derin bir noktasına inşa edilmesi
- C) Rize'de tarım arazilerinin dar ve parçalı olması
- D) Kuzey Anadolu Dağları'nda ormanları oluşturan ağaçların yamaçlarda yapraklarına göre kuşaklar oluşturması
- E) Ege kıyılarında girinti ve çıkıntının fazla olması nedeni ile birçok liman bulunması

4. (I) Kom, mezarlarda yaşayan insanlar tarafından, (II) büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı, (III) genellikle yaz mevsiminde kullanılan, otlak (mera) alanlarını bünyesinde bulunduran geçici yerleşmelerdir. (IV) Göçebe yaşam tarzını devam ettiren bu yerleşmelere Erzurum, Kars ve Ardahan platolarında rastlanmaktadır. (V) Bu yerleşmeler hayvancılık faaliyetleri açısından yayla ve oba yerleşmelerine benzerdir.

Yukarıdaki paragrafta coğrafyanın dağılışı prensibi kaç numaralı cümlede kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Avrupa'nın batısında yer alan Fransa'nın güneydoğu kıyılarında Marsilya, St. Tropez, Cannes ve Nice gibi kentlerinde aşağıda grafiği verilen Akdeniz iklimi görülmektedir.

Buna göre, doğanın beşeri faaliyetler üzerindeki etkileri düşünüldüğünde aşağıdaki faaliyetlerden hangisi bu iklimden olumsuz etkilenmektedir?

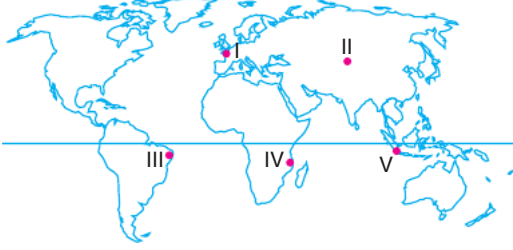
- A) Zeytin tarımı
- B) Seracılık
- C) Deniz turizmi
- D) Küçükbaş hayvancılık faaliyetleri
- E) Akarsu taşımacılığı

6. İlk Çağ'da coğrafi düşüncelere Anadolu, Mısır ve Mezopotamya'da Mısırlı, Babilli ve eski Yunan filozofların eserlerinde rastlanmaktadır.

Coğrafyanın tarihsel süreçteki seyri düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi İlk Çağ coğrafyacıları arasında gösterilemez?

- A) Humboldt B) Thales C) Strabon
D) Batlamyus E) Eratosthenes

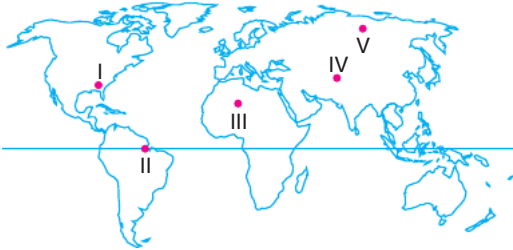
7. Sanayinin geliştiği, teknolojik gelişmelerin hızla yaşandığı alanlarda insanlar doğal çevreye karşı daha üstündür.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde gerçekleştirilen tarımsal faaliyetlerde doğal çevre şartlarının etkisi daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kentleşmenin yoğun olduğu gelişmiş ülkelerde ulaşım ağları kaliteli, sık ve yoğundur. Bu ülkelerde ulaşım faaliyetleri üzerinde doğal faktörlerin etkisi azdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisi bu açıklamaya örnek olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Modern coğrafyanın ülkemize girişi 20. yüzyıl başlarına denk gelmektedir. Özellikle Alman ekolünün benimsendiği bu dönemde önemli coğrafyacılarımız yetişmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi ülkemizde 20. ve 21. yüzyıl coğrafyacıları arasında gösterilemez?

- A) Ali Kuşçu B) Faik Sabri Duran
C) Besim Darkot D) Reşat İzbirak
E) Sırrı Erinç

10. I. Fay hatları boyunca depremlerin yaşanması
II. Hint Okyanusu'ndan gelen nemli hava kütlesinin Hindistan kıyılarına yağış bırakması
III. Volkanik faaliyetler sonucunda Van Gölü'nün batısındaki Nemrut Kalderası'nın oluşması
IV. Kongo Havzası'nda canlı tür ve çeşitliliğin fazla olması
V. İç Anadolu'da senklinal yapı tipine bağlı olarak artezyen kuyularının açılabilmesi

Yukarıda verilenlerden hangisi atmosfer bünyesinde gerçekleşir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki coğrafi olaylardan hangisi beşeri coğrafyanın inceleme alanına girmez?

- A) Kaçkar Dağları üzerindeki yayla yerleşmelerinin dağılışı
B) Çatalca-Kocaeli Yarımadası'nın göç alma nedenleri
C) Şırnak'ta medyan yaştan düşük olması
D) Salda Gölü sularının fiziksel ve kimyasal özellikleri
E) Yozgat ve çevresindeki kırsal yerleşmelerin doğu özelliklerinde su kaynaklarının etkisi

12. I. Coğrafi bilgi mirasına İlk Çağ'da en fazla katkısı Strabon ve Batlamyus sağlamışlardır.
II. Orta Çağ Avrupası'nda coğrafya diğer bilim dallarında olduğu gibi kilise baskısı ile duraklama dönemine girmiştir.
III. Orta Çağ'da İslam dünyasında da coğrafya gelişme gösterememiş, İlk Çağ'da yazılan eserlerden yararlanmışlardır.
IV. Coğrafya ismini ilk kez kullanan ve coğrafyanın isim babası sayılan filozof Erastosthenes'tir.
V. Yakın Çağ'da fiziki coğrafyanın kurucusu Alexander Von Humboldt, beşeri coğrafyanın kurucusu ise Carl Ritter olmuştur.

Yukarıda coğrafyanın tarihsel seyri içerisinde yaşanan bazı gelişmeler verilmiştir. Bu bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. BÖLÜM

DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ

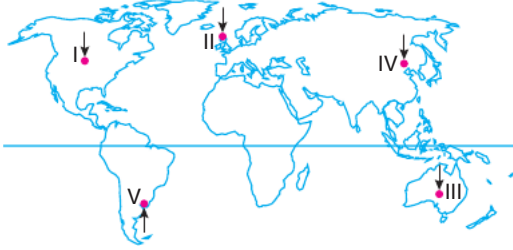

1. I. Dünya'nın çizgisel hızının oluşumu
II. Ekvator çevresinin, kutuplar çevresine göre daha uzun olması
III. Meridyenler arası mesafenin Ekvator'dan kutuplara doğru azalması

Yukarıda belirtilen özelliklerden hangileri Dünya'nın şeklinin sonucudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. • Dünya'nın şekline bağlı olarak Ekvator çevresi kutuplar çevresine göre daha yüksek sıcaklık ortalamalarına sahiptir.
• Rüzgârlar kaynaklandıkları alanların sıcaklığını ulaştıkları yerlere taşırlar.

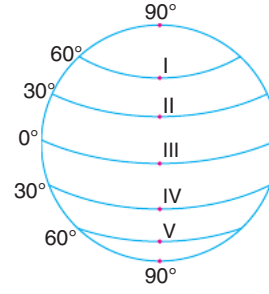
Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktaların Ekvator'a göre konumları düşünüldüğünde hangisine esen rüzgârın sıcaklığı artırıcı özelliğe sahip olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki olgulardan hangisi diğer dört olgunun nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Kutup yıldızı sadece Kuzey Yarım Küre'deki noktalarda görülebilir.
B) Paralellerin çevre uzunlukları Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.
C) Bütün meridyenler kutup noktalarında birleşirler.
D) Çizgisel hızın Dünya üzerinde en fazla olduğu enlem Ekvator'dur.
E) Dünya uzaydan bakıldığında küresel yapıda mavi bir bilye gibi görünmektedir.

4.

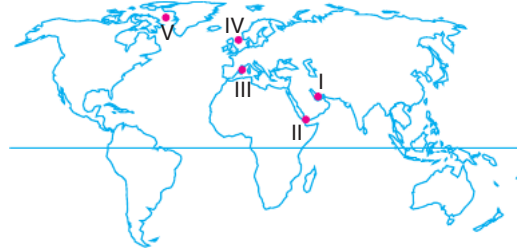

Güneş ışınlarını dik veya dike yakın açılarla alan bölgelerde ısınmanın fazla olması termik nedenlerle oluşan basınç alanlarında alçak basınç koşullarının yaşanmasına neden olur.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde Dünya'nın şeklinden dolayı termik alçak basınç kuşağının oluştuğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

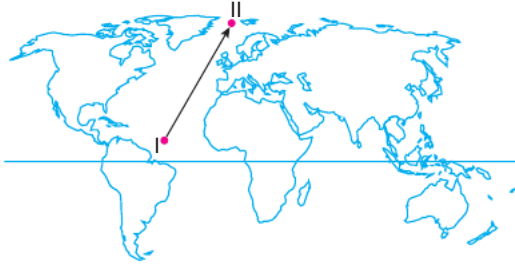
Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen denizlerden hangisinin tuzluluk oranı diğerlerinden daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Çizgisel hızın ve kalıcı kar alt sınırının Ekvator'a yaklaşıldıkça artmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Dünya'nın şekli
B) Dünya'nın günlük hareketi
C) Dünya'nın yıllık hareketi
D) Dünya'nın ekseninin $23^\circ 27'$ eğik olması
E) Kara ve denizlerin dağılımı

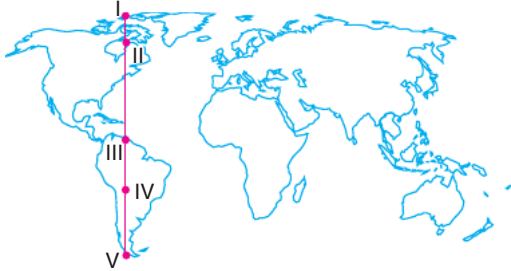
7.

Yukarıdaki haritada I nolu noktadan II nolu noktaya doğru ilerleyen bir gemide yer alan kişilerin aşağıdakilerden hangisini gözlemlediği söylenmez?

- A) Kutup yıldızının görünüm açısı büyümüştür.
- B) Denizlerin tuzluluk oranı artmıştır.
- C) Buharlaşma miktarı azalmıştır.
- D) Alacakaranlık süreleri uzamıştır.
- E) Kalıcı kar alt sınırı deniz seviyesine yaklaşmıştır.

8. Dünya'nın geoid şekline bağlı olarak yer çekimi kuvveti Ekvator'dan kutuplara doğru artar.

Buna göre, yukarıdaki haritada özel konum özellikleri benzer olan aynı boylam üzerindeki numaralandırılmış beş noktadan hangisinde aynı cismin ağırlığı diğerlerine göre daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Dünya'nın şekli, aşağıdakilerden öncelikle hangisinin oluşmasında etkilidir?

- A) Okyanus akıntılarının dağılışında
- B) Güneş ışınlarının değme açısının kutuplara doğru azalmasında
- C) Mevsimlerin oluşmasında
- D) Gece – gündüz sürelerinin değişmesinde
- E) Gece ve gündüz sürelerinin eşit olmamasında

10. Dünya'nın küresel şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe ısınma ve sıcaklık değerleri azalır.

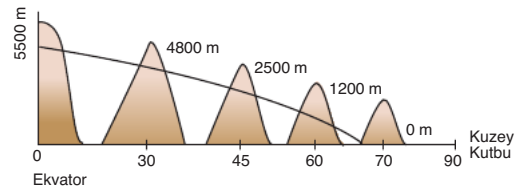
Buna göre, haritada gösterilen şehirlerden hangisinde aynı tür tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi diğerlerine göre daha kısadır?

- A) Antalya
- B) İzmir
- C) Çanakkale
- D) İzmit
- E) Rize

11. Türkiye'den yola çıkan bir gözlemci 1.000 km yol aldıktan sonra güneş ışınlarının düşme açısının büyüdüğünü söylüyorsa gözlemci aşağıda belirtilen yönlerden hangisine doğru gitmiştir?

- A) Kuzey
- B) Güney
- C) Doğu
- D) Kuzeybatı
- E) Batı

12.

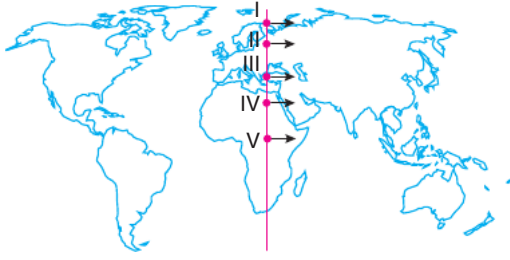

Yukarıda kalıcı kar (Toktağan kar) alt sınırının enlemlere göre değişimi verilmiştir.

Kalıcı kar alt sınırının Ekvator'dan kutuplara gidildikçe deniz seviyesine yaklaşmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın şekli
- B) Dünya'nın günlük hareketi
- C) Eksen eğikliği
- D) Kutuplarda kar yağışının çok olması
- E) Kutuplarda yer çekiminin fazla olması

1.

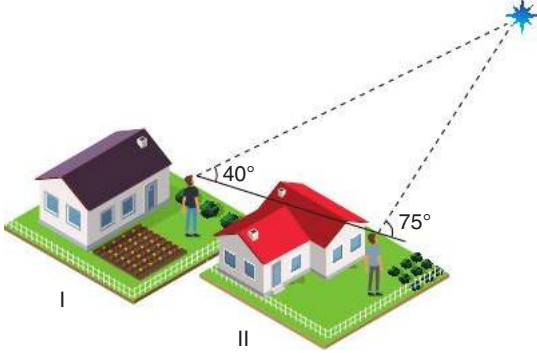

Dünya'nın küresel şekli nedeniyle meridyenler arası mesafe Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Buna göre, yukarıdaki haritada aynı boylam üzerindeki havaalanlarından aynı anda kalkan ve aynı yönde 500 km mesafe kateden numaralandırılmış uçaklardan hangisinin yolculuğu sırasında daha fazla boylam geçtiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

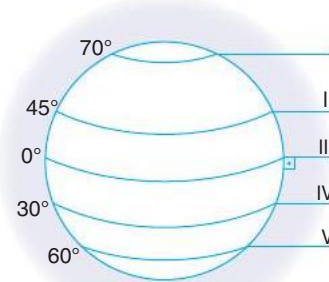

Yukarıda Kuzey Yarım Küre'de iki kişinin evlerinin bahçesinde gece vakti Kutup Yıldızı'nı görme açıları gösterilmiştir.

Buna göre, bu iki kişi ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış olur?

- A) I. kişi II. kişiye göre daha güneydedir.
B) II. kişi I. kişiye göre Kuzey Kutup Noktası'na daha yakındır.
C) I. kişinin bulunduğu yerden II. kişinin bulunduğu yere uçakla aynı boylam üzerinde 3885 km mesafe katedilmektedir.
D) II. kişinin bulunduğu yerden kaynaklanarak I. kişinin bulunduğu yere doğru esen rüzgarlar sıcaklığı artırmaktadır.
E) I. kişinin bulunduğu yerden kuzeye doğru gidilirse II. kişinin bulunduğu yere ulaşılır.

3.

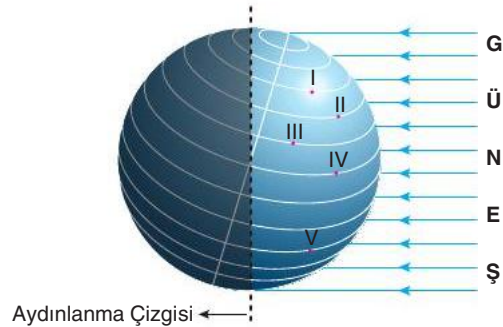
Yukarıdaki şekilde Dünya'yı çepeçevre saran atmosfer ve atmosferi geçerek yeryüzüne ulaşan güneş ışınları gösterilmiştir.

Buna göre Dünya'nın şeklinin sonuçları göz önüne alındığında numaralandırılmış ışınlarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) I nolu ışının atmosferde katettiği yol en uzundur.
B) II nolu ışının atmosferdeki enerji kayıpları IV. nolu ışına göre daha fazladır.
C) III nolu ışın yeryüzüne ulaştığı noktada en dar alanı aydınlatır.
D) Işınlar içinde atmosferdeki en az tutulma oranı V nolu ışındadır.
E) Tüm ışınlar atmosferin dış yüzeyine aynı miktarda enerji ulaştırır.

4.

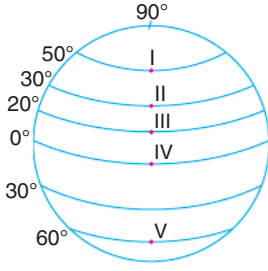
Aşağıda Dünya'nın 21 Haziran tarihinde Güneş'e karşı konumu gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki şekilde numaralandırılmış noktalardan hangisinde Güneş'in doğuşu ile batışı arasında geçen süre diğerlerine göre daha uzundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

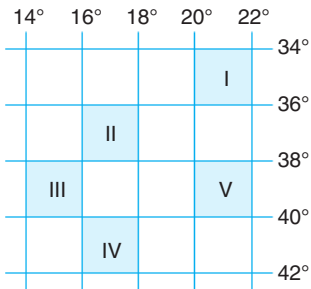
Dünyanın eksenini etrafına dönüşü sonucu oluşan çizgisel hızı yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde diğerlerine göre daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın şeklinin tam bir küre olmadığını kanıtlayan sonuçlar arasında gösterilebilir?

- A) Ekvator ve kutuplarda termik kökenli basınç kuşaklarının oluşması
B) Paralellerin çevre uzunluklarının kutuplara gildikçe azalması
C) Dünya'nın bir yarısı aydınlık iken diğer yarısının karanlık olması
D) Koordinat elemanları içerisinde Ekvator'un çevre uzunluğunun tam bir meridyen dairesinden daha fazla olması
E) Meridyenler arası mesafenin Ekvator'dan kutuplara doğru azalması

7.

Dünya'nın şekli ve sonuçları düşünıldüğünde yukarıdaki koordinat düzleminde numaralandırılmış alanlardan hangisinin izdüşüm yüzölçümü daha küçüktür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

- Ekvator'un Dünya üzerinde çizilebilecek en büyük çember olması
- Yer çekiminin en fazla kutuplarda olması

Yukarıdaki ifadeler aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Dünya'nın yıllık hareketi
B) Dünya'nın şekli
C) Eksen eğikliği
D) Yörünge'nin elips şekli
E) Kara ve denizlerin dağılımı

9.

Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketine bağlı değildir?

- A) Dinamik basınç kuşaklarının oluşumu
B) Kayalardaki mekanik (fiziksel) ufalanma
C) Meltem rüzgârlarının oluşumu
D) Gece – gündüz sürelerinin değişimi
E) Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi

10.

Dünya günlük hareketini batıdan doğuya doğru değilse, doğudan batıya doğru yapsaydı, aşağıdakilerden hangisinde bir değişme olmazdı?

- A) Okyanus akıntılarının sapma yönü
B) Doğudaki noktaların batıdaki noktalara göre yerel saati
C) Sürekli rüzgârların sapma yönü
D) Kutup Yıldızı'nı görme açısı
E) Ana ve ara yönler

11.

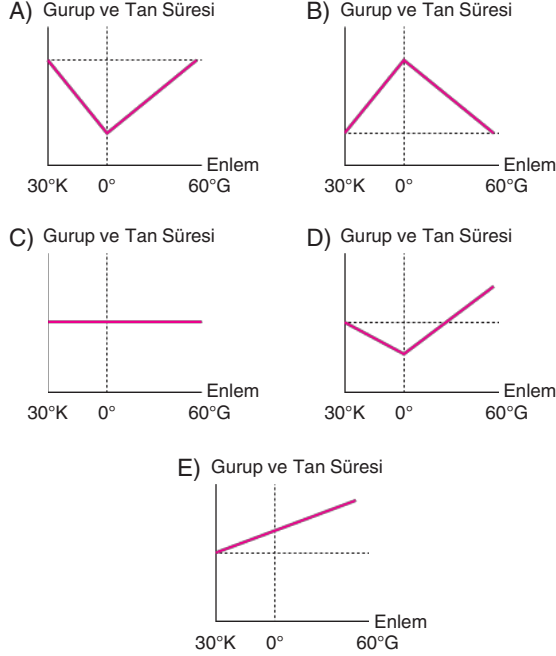
Dünya'nın küresel şekline bağlı olarak Güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator'dan kutuplara doğru daralır.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen şehirlerden hangisi güneş ışınlarını daha dar açılarla alır?

- A) Samsun B) Balıkesir C) Konya
D) Mersin E) Malatya

1. 30° kuzey enleminde bulunan bir kişi aynı boy-lam üzerinde 60° güney enlemine doğru yol al-dığında bu kişinin yolculuğu süresince gurup ve tan sürelerinde yaşadığı değişimi gösteren grafik aşağıdakilerden hangisidir?

2. Dünya eksenini etrafındaki hareketini 24 saatte ta-mamlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarından biri değildir?

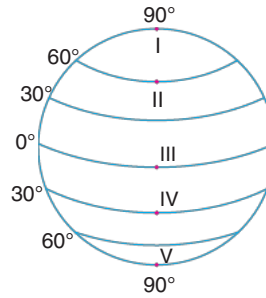
- A) Yeryüzündeki bir noktada gece gündüzün ar-dalanması
B) Meridyenler arasında yerel saat farklarının oluşması
C) Batı rüzgarlarının esiş yönlerinden sapmalar göstermesi
D) Ekvator'dan kutuplara doğru çizgisel hızın azalması
E) Dönenceler üzerinde tropikal çöllerin oluşması

3. I. Dünya 1°'lik dönüşünü 4 dakikada yapar.
II. Açısal hız Dünya'nın her yerinde eşittir.
III. Dünya'nın çizgisel hızı Ekvator'da saatte 1670 km'dir.
IV. Dünya eksenini çevresindeki dönüşünü doğudan batıya doğru yapar.
V. Dünya 1 saatte 15°'lik dönüş yapar.

Yukarıda Dünya'nın eksen hareketi ile ilgili veri-len bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırıl-mış noktaların hangilerinde oluşan basınç mer-kezlerinin oluşum nedeni okyanus akıntılarında halkalanmaların olmasıyla aynıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve V E) II ve IV

5. Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş süresi bu-günkü gibi 24 saat değilde 18 saat olsaydı yer-yüzünde aşağıdaki olaylardan hangisinin ya-şanması beklenmezdi?

- A) Ardışık meridyenler arası yerel saat farkı 3 da-kika olurdu.
B) Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasındaki yerel saat farkı 57 dakika olurdu.
C) Yeryüzündeki bir noktada güneş doğduktan 18 saat sonra batardı.
D) Günlük sıcaklık farkları azalırdı.
E) Fiziksel çözünme azalırdı.

6. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketini batıdan doğuya doğru yapması sonucunda ortaya çıkan sonuçlardan biridir?

- A) Çizgisel hızın oluşması
- B) Yerel saat farkının oluşması
- C) Okyanus akıntılarının Kuzey Yarım Küre'de hareket yönlerinin sağına sapması
- D) Sürekli rüzgârların sapması
- E) Dinamik basınç kuşaklarının oluşması

7. Dünya eksenini etrafındaki hareketini şimdikiinden daha kısa zamanda tamamlasaydı, aşağıdakilerden hangisi oluşmazdı?

- A) Ekvator üzerindeki noktaların çizgisel hızı daha fazla olurdu.
- B) Türkiye, Güneş karşısından daha hızlı geçerd.
- C) Yörüngedeki devirde gün sayısı yine aynı olurdu.
- D) İki meridyen arasındaki zaman farkı azalır.
- E) Sürekli rüzgârlarda sapma daha fazla olurdu.

8. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönüş yönüyle ilgili değildir?

- A) Doğuda bulunan noktalarda Güneş'in erken doğması
- B) Okyanus akıntılarının Kuzey Yarım Küre'de sağa doğru sapması
- C) Doğuda bulunan noktalarda yerel saatin daha ileri olması
- D) Mekanik (fiziksel) parçalanmanın görülmesi
- E) Güneş'in batıdan batması

9. Güneş'in her gün doğudan doğup batıdan batması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Dünya'nın atmosferiyle birlikte dönmesiyle
- B) Dünya'nın küresel şekliyle
- C) Dünya'nın ekseninin eğik olmasıyla
- D) Dünya'nın Güneş etrafında dolanmasıyla
- E) Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönmesiyle

10. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın batıdan doğuya doğru döndüğüne kanıt gösterilemez?

- A) Doğuda bulunan noktalarda gölge boyunun batıda bulunan noktalardan daha önce en kısa hâlini alması
- B) Sürekli rüzgârların Kuzey Yarım Küre'de sağa doğru sapması
- C) Doğuda bulunan noktalarda yerel saatin daha ileri olması
- D) Atmosfer'in Ekvator'da daha kalın olması
- E) Batıda bulunan noktalarda havanın doğudaki noktalardan daha geç ısınması

11.

Dünya'nın eksenini etrafında dönmesine bağlı olarak yeryüzünde birçok değişim yaşanmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak gerçekleşir?

- A) Ekvator'da ısınan havanın yükselmesi
- B) Çizgisel hızın kutuplara gidildikçe değişmesi
- C) Yılın bazı günlerinde dönenceler arasında cisimlerin öğle vakti gölgesinin oluşmaması
- D) Aydınlanma çemberinin yıl içinde yer değiştirmesi
- E) Dönenceler çevresinde alçalıcı hava hareketlerinin oluşması

12. Dünya'nın eksen hareketi sırasında aşağıda verilen şehirlerden hangisinin üzerinde bulunduğu paralelde çizgisel hız daha fazladır?

- A) Atina
- B) Cakarta
- C) Ottawa
- D) Oslo
- E) Antalya

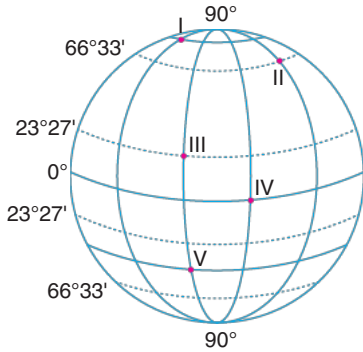
1. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarından biridir?

- A) Çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
- B) Meridyenler arası mesafenin Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
- C) Paralellerin kutuplarda nokta halini alması
- D) Gece-gündüz arası zaman farkının kutuplara doğru artması
- E) Meltem rüzgârlarının oluşması

2. Dünya eksenini etrafındaki hareketini batıdan doğuya doğru değil de doğudan batıya doğru yaparsaydı aşağıda verilen özelliklerden hangisinde değişim gözlenirdi?

- A) Çizgisel hızda
- B) Cisimlerin gölge boylarının değişiminde
- C) Sürekli rüzgârların sapma yönlerinde
- D) Yerel saat farklarında
- E) Okyanus akıntılarının halkalanmasında

3.

Yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktaların çizgisel hızları düşünüldüğünde, bu noktalardaki gurup ve tan sürelerinin uzun olandan kısa olana sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

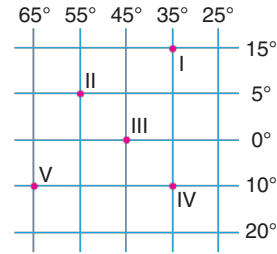
- A) I > II > III > IV > V
- B) I > II > V > III > IV
- C) I > V > III > II > IV
- D) V > IV > III > II > I
- E) III > IV > I > II > V

4. I. Dünya'nın Ekvator yarıçapının kutuplar yarıçapından uzun olması
II. Dünya'nın yörüngesinin elips olması
III. Dünya'nın günlük hareketi
IV. Dünya'nın yıllık hareketi
V. Dünya'nın eksen eğikliği

Yukarıda verilenlerden hangisi Dünya'nın kutuplardan basık Ekvator'da şişkince olan geoid şekline sahip olduğunun kanıtıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5.

Yukarıda koordinat sisteminde numaralandırılmış noktalardan hangilerinin Güneş'in önünden geçiş hızları aynıdır?

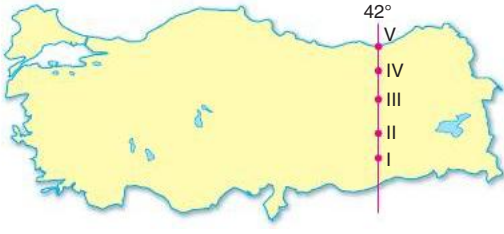
- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) II ve IV

6. A noktası güneş ışınlarını 21 Haziran'da öğle vakti 48° 33' lik açı ile almaktadır. Bu noktada 21 Aralık'ta 12 saatten daha kısa gece süresi yaşanmaktadır.

Buna göre, A noktasının üzerinde bulunduğu enlem düşünüldüğünde bu nokta ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması doğru olmaz?

- A) Dönenceler arasında yer almaktadır.
- B) Çizgisel hızı Hatay'dan fazladır.
- C) Güney Yarım Küre'de yer almaktadır.
- D) 21 Aralık'ta öğle vakti bu noktada bulunan cismin gölge yönü kuzeye doğrudur.
- E) Bu noktadaki bir dağın yıl boyunca kuzey yamacı bakı etkisine açıktır.

7.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış merkezler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru bir bilgi değildir?

- A) 21 Haziran tarihinde I. merkezin gece süresi IV. merkezden daha uzundur.
- B) 21 Mart'ta I. merkezde gece-gündüz süre farkı daha azdır.
- C) 21 Aralık'ta Güneşin en erken doğduğu merkez I. merkezdir.
- D) Merkezlerin hepsinde 23 Eylül günü Güneş aynı anda doğar ve aynı anda batar.
- E) 21 Aralık tarihinde öğle vakti en uzun gölge boyu V. merkezde oluşur.

8. Dünya, eksenini çevresinde batıdan doğuya doğru döner. Bu dönüşünü 24 saatte tamamlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Muson rüzgârlarının yazın denizden karaya doğru esmesi
- B) Doğudaki yerlerde yerel saatin daha ileri olması
- C) Alize rüzgârlarının sapmaya uğraması
- D) Gündüz denizden karaya, gece karadan denize doğru rüzgârların esmesi
- E) Birbirini izleyen iki meridyen arasındaki zaman farkının 4 dakika olması

9. Dünya eksenini etrafındaki hareketini şimdikiinden daha uzun zamanda tamamlasaydı, aşağıdakilerden hangisi oluşmazdı?

- A) Ekvator üzerindeki noktaların çizgisel hızı azalır.
- B) Rüzgârlarda sapma daha az olurdu.
- C) Bir gün süresi 24 saatten uzun olurdu.
- D) Saat dilimleri içindeki meridyen sayısı artardı.
- E) İki meridyen arasındaki zaman farkı artardı.

10. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

- A) Yeryüzünde dinamik basınç kuşaklarının oluşması
- B) Sürekli rüzgârların esiş yönlerinde sapmaların olması
- C) Bir noktadaki cismin gölgesinin sabah batıya öğleden sonra doğuya doğru düşmesi
- D) Güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranlarının tan ve gurup vakitlerinde birbirine yakın olması
- E) Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yolun Ekvator'dan kutuplara doğru uzaması

11. Yerküre'nin eksenini çevresinde dönerken oluşan hız, Ekvator'da 1670 km/saat tir. Bu hız Ekvator dan kutuplara doğru azalır.

40° Kuzey enleminde Ankara üzerinde yerden yükseltisi hiç değişmeyen bir uzay aracı kentten, sabit bir nokta olarak havada sürekli görülmektedir.

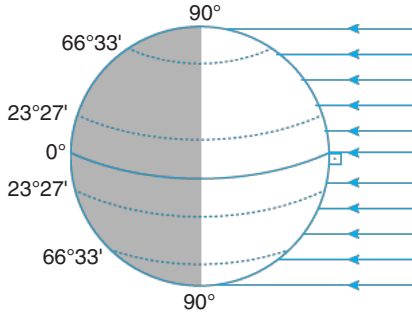
Bu uzay aracının hızı için aşağıdaki yorumlardan hangisini yapmak doğru olur?

- A) Ekvator'a yakın olsaydı, yer çekiminden daha çok etkilenecekti.
- B) Yerden yükseltisi bilinmediğinden hızı için yorum yapılamaz.
- C) Uzay aracının dönme hızı Ankara'nın dönme hızına eşittir.
- D) Güneş'in çekim gücüne de girdiği için kesin bir şey söylenemez.
- E) Yerküre'nin dışında döndüğünden, hızı Ankara'nın dönüş hızından fazladır.

12. Aşağıdakilerden hangisi yerin eksen hareketinin bir sonucu olamaz?

- A) Dinamik basınç kuşaklarının oluşması
- B) Yerel saat farklarının oluşması
- C) İki noktadan daha batıda bulunanda, Güneş'in daha geç doğması
- D) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturmaları
- E) Yerden yükseldikçe görüş alanının genişlemesi

1.

Dünya Güneş'e karşı yukarıdaki konumda iken aşağıdakilerden hangisi söylenirse yanlış olur?

- A) Ekvator'da öğle vakti cisimlerin gölgeleri oluşmaz.
- B) Aydınlanma çemberi kutup noktalarından geçer.
- C) Farklı yarımkürelerde Ekvator'a açısal uzaklıkları aynı olan noktalar güneş ışınlarını aynı açıyla alır.
- D) Kutup dairelerinde 6 aylık gündüz ya da gece sürelerinin başlama tarihidir.
- E) Güneş her iki kutup noktasında da görülmektedir.

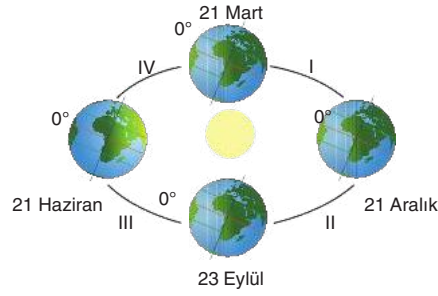
2. Yandaki tabloda 21 Aralık'ta dört ayrı kentte yaşanan gece süreleri verilmiştir.

Kent	Gece Süresi
K	15 saat 45 dakika
L	11 saat 20 dakika
M	13 saat 30 dakika
N	8 saat 40 dakika

Buna göre, gece süreleri verilen kentlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?

- A) K kenti Kuzey Kutup Noktası'na daha yakındır.
- B) Çizgisel hızın en fazla olduğu kent L'dir.
- C) N kenti Güney Yarım Küre'dedir.
- D) 21 Aralık tarihinden sonra M kentinde geceler uzamaya başlar.
- E) 23 Eylül'de güneş ışınları en küçük açı ile K kentine düşmektedir.

3.

Yukarıdaki şekilde Dünya'nın yıllık hareketi sırasında oluşturduğu elips şeklindeki yörüngesi gösterilmiştir.

Buna göre, numaralandırılmış kısımlarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) I nolu kısımda Dünya'nın Güneş'e en yakın olduğu 3 Ocak tarihi yaşanır.
- B) III nolu kısımda Dünya'nın Güneş'e en uzak olduğu 4 Temmuz tarihi yaşanır.
- C) I nolu kısımda Dünya'nın yörüngedeki hızı en fazladır.
- D) II nolu kısımda Dünya'nın yörüngedeki hızı en azdır.
- E) 23 Eylül tarihinin 2 gün gecikmeyle yaşanmasının nedeni III nolu kısımda Dünya'nın yörünge-deki hızının azalmasıdır.

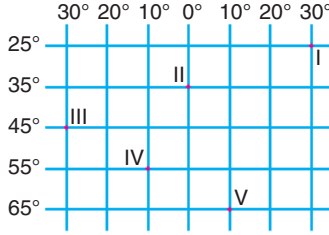
4.

- Günberi ve günöte konumlarının oluşmaması
- Mevsim sürelerinin eşit olması
- Dünya'nın, Güneş etrafında dönüş hızının aynı olması,

Buna göre, yukarıdaki ifadeler aşağıda verilen durumların hangisinin gerçekleşmesi hâlinde yaşanır?

- A) Eksen eğikliğinin olmaması
- B) Dünya'nın doğudan batıya doğru dönmesi
- C) Dünya'nın yörüngesinin tam daire şeklinde olması
- D) Eksen eğikliğinin artması
- E) Gün süresinin değişmesi

5. Dünya'nın küresel şekli nedeniyle Güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator'dan kutuplara doğru daralır. Bu nedenle ışınların atmosferde aldığı yol uzar. Atmosfer içinde uğradıkları enerji kayıpları da artar.

Buna göre, yukarıdaki koordinat düzleminde numaralandırılmış noktalardan hangisine ulaşan güneş ışınlarının atmosferde uğradığı enerji kayıpları en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. 23 Eylül'de 33° doğu meridyenindeki Ankara'da Güneş doğarken aynı anda bir başka merkezde Güneş batmıştır.

Buna göre, Güneş'in battığı merkezin boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3°D B) 63°D C) 63°B
D) 147°B E) 117°D

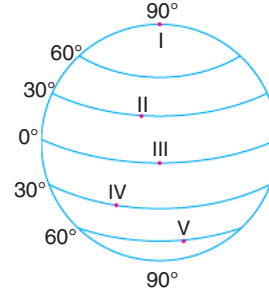
	Çizgisel Hız (km/h)
X	120
Y	280
Z	560
L	800
K	1200

Yukarıdaki tabloda bazı merkezlerin sahip olduğu çizgisel hız değerleri verilmiştir.

Gece - gündüz süre farkıyla çizgisel hız ters orantılı olduğuna göre, bu merkezlerden hangisinde gece - gündüz süre farkı en azdır?

- A) X B) Y C) Z D) L E) K

8. Dünya'nın şeklinin bir sonucu olarak termik basınç kuşakları oluşurken Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak da dinamik basınç kuşakları oluşur.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangilerinde oluşan basınç kuşaklarında Dünya'nın küresel şekli etkili olmuştur?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) III ve IV E) IV ve V

9. Çizgisel hız, Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızıdır. Bu hız arttıkça tan ve gurup süreleri kısalır.

Buna göre, aşağıda verilen şehirlerin konumları düşünüldüğünde hangisinde tan ve gurup süreleri daha kısadır?

- A) Gaziantep B) Konya C) Balıkesir
D) Sivas E) Samsun

10. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın yıllık hareketinin bir sonucudur?

- A) Adana'nın her mevsim Rize'den sıcak olması
B) Ankara'da gündüzlerin yıl boyunca uzayıp kısalması
C) Türkiye'de batıdan doğuya gidildikçe sıcaklığın azalması
D) İzmir, İstanbul, Antalya gibi kentlerde ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinin uzun sürmesi
E) Konya'da gece ve gündüz sıcaklık farkının fazla olması

1. Dünya'nın eksen hareketine bağlı olarak çizgisel hız kavramı ortaya çıkmıştır ve çizgisel hız Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin konumları düşünüldüğünde hangisinde çizgisel hızın daha az olduğu söylenebilir?

- A) Nijerya B) Mısır C) Türkiye
D) İsveç E) Japonya

2. Bir araştırmacı Kutup Yıldızı'nın 45° 'lik açıyla görülebildiği enlemden 36° 'lik açıyla görülebildiği enleme doğru aynı boylam üzerinde seyahat etmiştir.

Bu araştırmacı seyahatini 21 Aralık'ta gerçekleştirdiğine göre seyahati sırasında aşağıdaki durumlardan hangisini yaşadığı söylenemez?

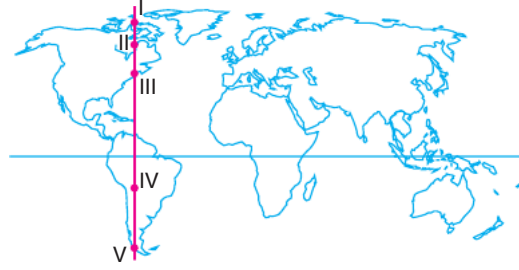
- A) Kutup Yıldızı'nın görünüm açısının daraldığını
B) Gurup süresinin kısaldığını
C) Gece süresinin uzadığını
D) Kuşuçuğu 999 km mesafe kat ettiğini
E) Gece süresi ile gündüz süresi arasındaki farkın azaldığını

3. Antartika yeryüzünde yüzölçümü esnek olan tek kıtadır. Özellikle Güney Kutup Noktası'nda Dünya'nın şekline bağlı oluşmuş termik yüksek basınç alanından 60° güney enlemlerindeki dinamik alçak basınç kuşağına doğru esen kutup rüzgarlarının termik yüksek basınç değerinin daha da yükseldiği dönemlerde hızı 300 km/h'e ulaşmaktadır. Bu durumda çevresindeki deniz yüzeylerinin donmasıyla kıtanın yüzölçümü genişlemektedir.

Buna göre, kıtada güneşlenmenin gerçekleşmediği döneme denk gelen bu durum aşağıdaki tarih aralıklarından hangisinde yaşanmaktadır?

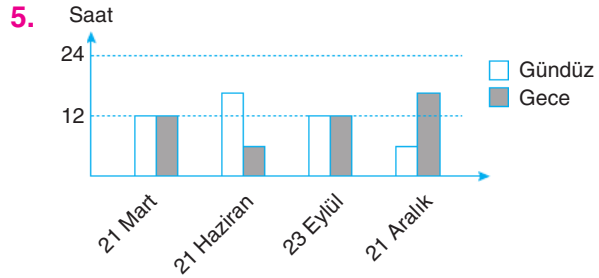
- A) 21 Mart – 23 Eylül
B) 21 Aralık – 21 Haziran
C) 1 Kasım – 1 Nisan
D) 23 Eylül – 21 Mart
E) 10 Ekim – 10 Mart

4. 21 Haziran tarihinde Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik açıyla gelir. Aydınlanma çemberi kutup dairelerine teğet geçer.

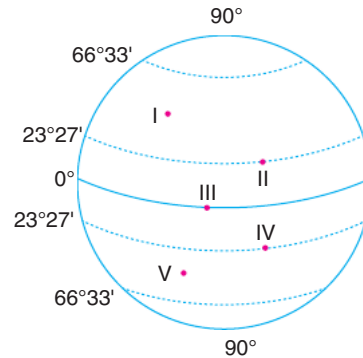

Buna göre, yukarıdaki haritada aynı boylam üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde bu tarihte Güneş'in doğuşu ile batışı arasında geçen süre daha uzundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Yukarıda yıl içinde eksen eğikliğine ve yıllık hareketine bağlı olarak yaşanan özel tarihlerde bir merkeze ait gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

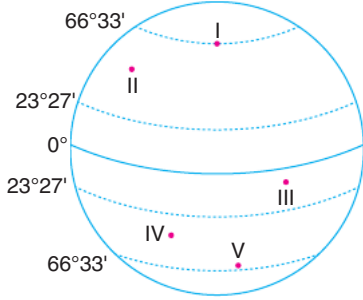
Buna göre, bu merkez yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde yer alabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Dünya'nın Yörünge düzlemi ile Ekvator arasındaki açı $23^{\circ}27'$ dir. **Bu açı $23^{\circ}27'$ değil de 30° olsaydı aşağıda verilenlerden hangisinde herhangi bir değişiklik olmazdı?**

- A) Yer eksenini ile yörünge düzlemi arasındaki açıda
- B) Dönencelerin enlem değerlerinde
- C) Ankara'nın yıllık sıcaklık farkında
- D) Türkiye'nin matematik konumunda
- E) Kutup kuşağının sınırlarında

7. Güneş ışınları yatay düzleme öğle vakti dönencelere yılda bir kez, dönenceler arasına ise yılda iki kez dik açıyla düşmektedir.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde verilen noktaların hangisine güneş ışınları öğle vakti dik açıyla gelebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. • Dünya'nın Güneş'e uzaklığının değişmesi
• Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsiminin diğer mevsimlerden uzun sürmesi

Aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak oluşmuştur?

- A) Dünya'nın küresel şekli
- B) Ekvator ile Yörünge Düzlemi arasındaki açının varlığı
- C) Dünya'nın Güneş etrafında elips şeklinde bir yörüngede dönmesi
- D) Dünya'nın batıdan doğuya doğru günlük hareketini tamamlaması
- E) Kuzey Yarım Küre'de karaların daha fazla olması

9. • Her iki yarım kürede de mevsim sürelerinin eşit olması,
• Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının yıl içinde değişmemesi,
• Dünya'nın yörüngedeki hızının yıl içinde değişmemesi,

Yukarıda sıralanan oluşumlar, aşağıda verilenlerden hangisinin gerçekleşmesine bağlıdır?

- A) Dünya ekseninin yörünge düzlemine dik olmasına
- B) Dünya'nın tam küre şeklinde olmasına
- C) Dünya'nın eksenini çevresinde doğudan batıya doğru dönmesine
- D) Dünya yörüngesinin tam daire şeklinde olmasına
- E) Ay ve Güneş tutulmasının olmamasına

10. Dünya'nın yıllık hareketi sırasında izlediği yol (yörünge) elips şeklindedir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen bilgiye ait sonuçlardan değildir?

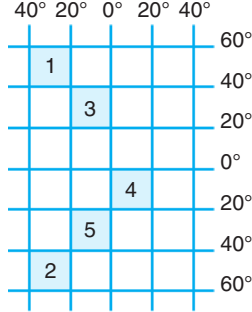
- A) Günberi ve Günöte durumlarının görülmesi
- B) Şubat ayının 28 gün sürmesi
- C) Dünya'nın yörüngedeki hızının değişmesi
- D) Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsiminin daha uzun sürmesi
- E) Kış aylarında gece süresinin uzaması, gündüz süresinin kısalması

11. Kutup Yıldızı Dünya'nın küresel şekline bağlı olarak sadece Kuzey Yarım Küre'de ve üzerinde bulunan enlemin açıl değeri ile görülebilir.

Buna göre, 36° kuzey enlemindeki Hatay'da yer alan bir kişi Kutup Yıldızı'nı 45° 'lik açı ile görmek için kuşuçuşu kaç kilometre yol alması gerekir?

- A) 1110 km B) 4440 km C) 999 km
- D) 1221 km E) 666 km

1. Bir yerde öğle vakti yatay düzleme dik olarak yerleştirilen bir cismin boyunun gölge boyuna eşit olabilmesi için güneş ışınlarının o noktaya 45° 'lik açıyla gelmesi gerekir.

Buna göre, 21 Aralık'ta yukarıdaki koordinat sisteminde numaralandırılmış alanların hangisinde bulunan cisimlerin gölge boyu kendi boyuna eşit olabilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Gün süresi olan 24 saatten bir noktada yaşanan gece süresi çıkarılırsa o noktanın gündüz süresi bulunur.

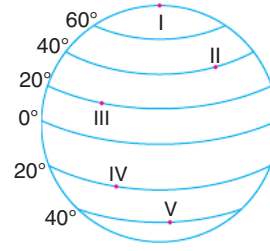
Gece süresinin uzun olduğu yerlerde Güneş yerel saatle geç doğar, erken batar.

Bir noktada Güneş'in doğuşuyla öğle vakti arasında geçen süre, öğle vaktiyle Güneş'in batışı arasında geçen süreye eşittir.

Buna göre X merkezinde Güneş yerel saatle 07.00'da, Y merkezinde 05.00'da, Z merkezinde 04.00'da doğduğuna göre bu merkezlerin gece süreleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	X	Y	Z
A)	14 saat	8 saat	18 saat
B)	7 saat	4 saat	9 saat
C)	17 saat	20 saat	15 saat
D)	14 saat	10 saat	8 saat
E)	12 saat	13 saat	11 saat

3.

Yukarıdaki küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangilerinden güneye doğru gidildikçe yer çekimi artar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

4. Aynı boylam üzerinde yer alan aşağıdaki paraleller üzerinde aynı yükseltiden ve aynı hızla batıya doğru hareket eden uçaklar başladıkları noktaya aynı anda ulaşmışlardır.

- I. 72° Güney
II. 41° Kuzey
III. 18° Güney

Buna göre, uçakların hızlarına göre hızlı olan dan yavaş olana doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

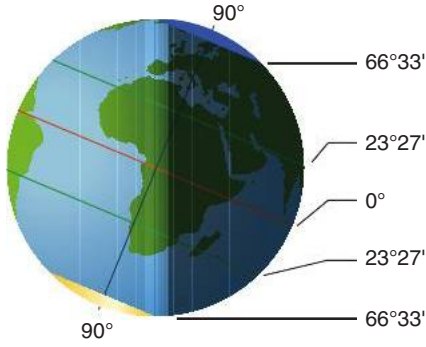
- A) I > II > III B) III > II > I C) II > I > III
D) II > III > I E) I > III > II

5. Kuzey Yarım Küre'nin kış gündönümünü yaşadığı tarihte kuzeyde yer alan ülkelerin gece süreleri güneyde yer alan ülkelere göre daha uzundur.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinin yukarıda belirtilen tarihte gündüz süresi Türkiye'ye göre daha uzundur?

- A) Kanada B) İngiltere C) Norveç
D) Mısır E) Finlandiya

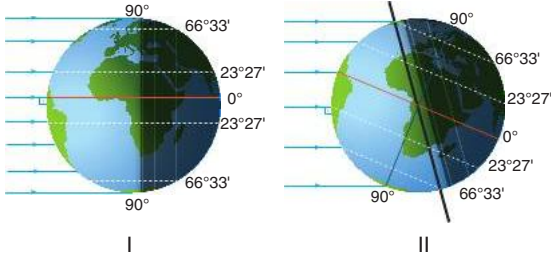
6.

Dünya Güneş'e karşı yukarıdaki konumdayken yeryüzünde aşağıdakilerden hangisinin yaşanması beklenmez?

- A) Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden geçer.
- B) Oğlak Dönencesi'nde öğle vakti cisimlerin gölgeleri oluşmaz.
- C) Türkiye'de sabah saatlerinde cisimlerin gölgeleri kuzeybatıya doğru düşer.
- D) Aynı boylam üzerindeki tüm noktalarda Güneş aynı anda doğar.
- E) Güney Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz yaşanır.

7.

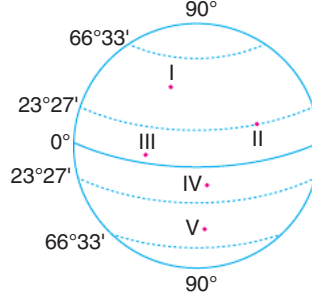

Dünya yukarıda gösterilen I. konumdan II. konuma gelinceye kadar yaklaşık 3 aylık bir süre geçmiştir.

Buna göre, belirtilen süre içinde ülkemizde aşağıda belirtilen durumlardan hangisi yaşanmaz?

- A) Gece süreleri uzamaya devam eder.
- B) Gece süresi, gündüz süresinden daha uzundur.
- C) Cisimlerin gölge boyları öğle vakitlerinde uzamaya devam eder.
- D) Güneş her geçen gün daha geç bir vakitte doğar.
- E) Güneş her geçen gün daha geç bir vakitte batar.

8. Bir noktada bulunan cisimlerin gölge yönleri öğle vaktinde Güneş'in görüldüğü yönün tam tersine düşer.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde bulunan bir cismin gölge yönü yıl boyunca öğle vakitlerinde kuzeye doğru düşer?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Güneş ışınları öğle vakti dönencelere yılda bir kez dönenceler arasına ise yılda iki kez dik açılarla gelir. Güneş ışınlarının dik açılarla geldiği yerin kuzeyinde bulunan cisimlerin gölgeleri kuzeye, güneyinde bulunan cisimlerin gölgeleri ise güneye düşer.

Buna göre, aşağıda verilen enlemler üzerinde yer alan cisimlerin hangisinin gölgesi yıl içinde öğle vakti hem kuzeye hem güneye düşer?

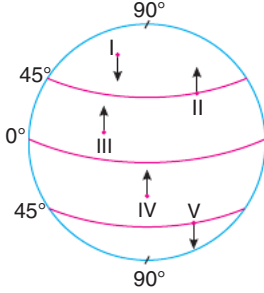
- A) 10° Kuzey B) 45° Kuzey C) 30° Güney
D) 40° Güney E) 30° Kuzey

10. 21 Haziran tarihinde X paralelindeki gece-gündüz süre farkı Y paralelinden, Y paralelindeki gece ve gündüz süre farkı da Z paralelinden daha fazladır.

Buna göre, X, Y ve Z paralellerinin dereceleri aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

	X paraleli	Y paraleli	Z paraleli
A)	60° Kuzey	30° Güney	60° Kuzey
B)	60° Kuzey	40° Kuzey	20° Güney
C)	30° Kuzey	40° Güney	50° Kuzey
D)	80° Kuzey	40° Güney	50° Kuzey
E)	50° Kuzey	30° Kuzey	80° Güney

1. Dünya'nın kutuplardan basık Ekvator'da şişkince olan kendine has şekline geoid denir. Bu durum yeryüzünde yerçekimi değerlerinin enleme göre değişmesine neden olur.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış doğrultulardan hangileri üzerinde gidildiğinde yerçekimi azalır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) III ve V E) II ve IV

2. Yer eksenini ile Yörünge Düzlemi arasındaki açının 7° azalması halinde aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Güneş ışınlarının dik gelebileceği alan genişler.
B) Türkiye'nin en güneyindeki düz zeminlere güneş ışınları dik gelebilir.
C) Orta kuşak daralır.
D) Ülkemizde yaz ve kış sıcaklık farkı daha fazla olur.
E) Kutup kuşağı genişler.

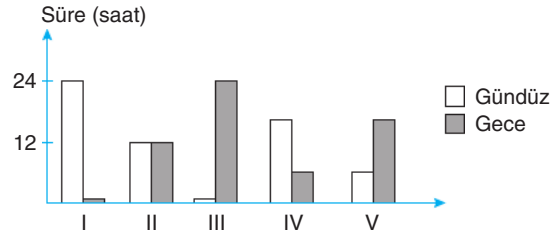
3. Aşağıdaki tabloda 21 Aralık tarihinde beş merkeze ait gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

Merkez	Gece	Gündüz
I	14 saat	10 saat
II	8 saat	16 saat
III	12 saat	12 saat
IV	20 saat	4 saat
V	2 saat	22 saat

Buna göre, bu merkezlerden hangisi diğerlerinden daha kuzeyde yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 4.

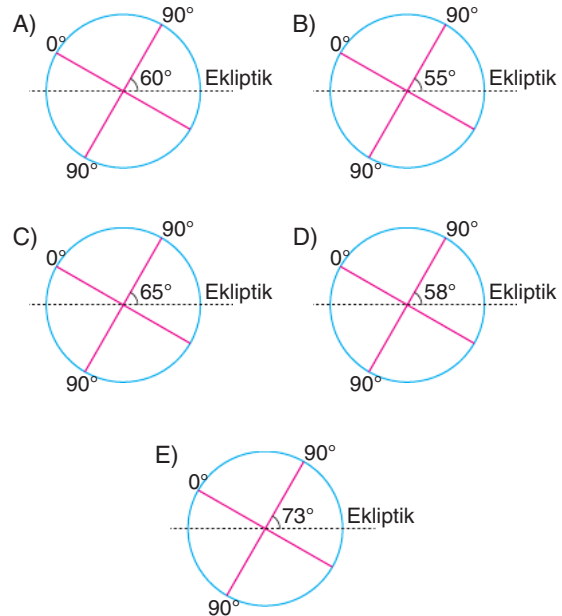

Yukarıda 21 Haziran tarihinde beş merkezin yaşadığı gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

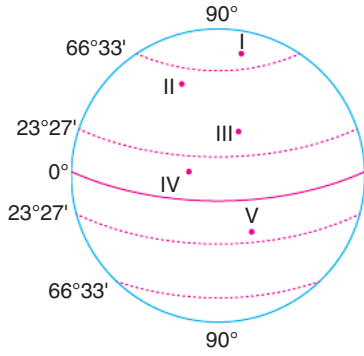
Buna göre, bu merkezlerle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması yanlış olur?

- A) I. merkez Kuzey Kutup Dairesi üzerindedir.
B) II. merkezdeki cisimlerin 23 Eylül'de öğle vakti gölgeleri oluşmaz.
C) III. merkez Güney Kutup Dairesi üzerindedir.
D) Aralarında enlem farkı en fazla olan merkezler II ve III'tür.
E) IV. merkez kuzey, V. merkez Güney Yarımküre'de yer almaktadır.

5. Yeryüzünde gece-gündüz sürelerinin yıl içinde daha az değişmesi ve ülkemizde kış mevsiminin bugünkünden daha ılık geçmesi için eksen eğikliğinin aşağıda verilenlerden hangisi gibi olması gerekir?

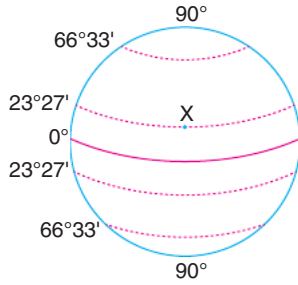
6.

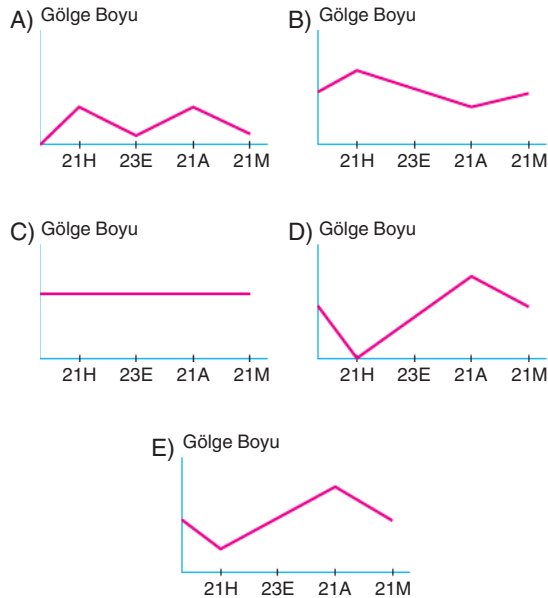
23 Eylül'den sonra yukarıdaki model küre üzerinde numaralanmış noktalardan hangisinde gündüz süresi gece süresinden daha uzun yaşanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

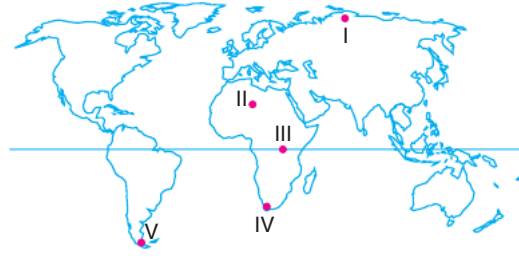
7.

Yukarıdaki şekil üzerinde verilen X noktasında bulunan bir cismin yerel saatle 12.00'de oluşan gölge boyu değişim grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

8.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen beş nokta ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) I'de en uzun gündüz 21 Aralık'ta yaşanır.
B) V'te çizgisel hız en fazladır.
C) I'de II'ye göre kalıcı kar sınırı daha alçaktır.
D) Gurup ve tan süreleri en uzun III'te yaşanır.
E) Gündönümü tarihlerinde gece-gündüz süre farkı I'de IV'e göre daha azdır.

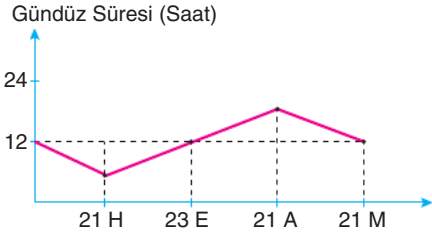
9.

- I. Kutuplara gidildikçe yerçekiminin artması
II. Mevsimlerin oluşması
III. Dünya'nın Güneş'e uzaklığının değişmesi
IV. Mevsim sürelerinin değişiklik göstermesi

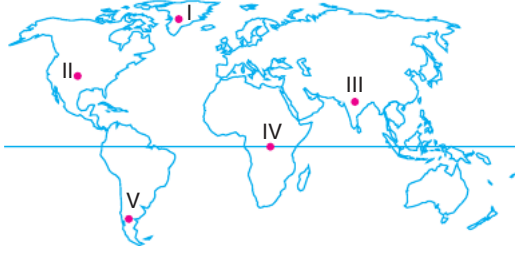
Yukarıdakilerin oluşumunda etkili olan faktörler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A) Eksen eğikliği	Dünya'nın Şekli	Günlük Hareket	Yörünge'nin Şekli	Yörünge'nin Şekli
B) Günlük Hareket	Günlük Hareket	Eksen eğikliği	Günlük Hareket	Günlük Hareket
C) Günlük Hareket	Dünya'nın Şekli	Eksen eğikliği	Yörünge'nin Şekli	Yörünge'nin Şekli
D) Dünya'nın Şekli	Eksen eğikliği	Yörünge'nin Şekli	Yörünge'nin Şekli	Yörünge'nin Şekli
E) Yörünge'nin Şekli	Dünya'nın Şekli	Günlük Hareket	Eksen eğikliği	Eksen eğikliği

1.

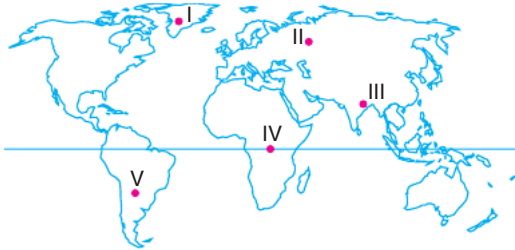
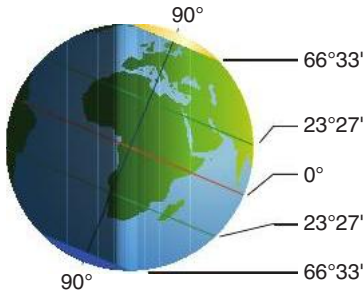
Yukarıdaki grafikte bir merkezdeki gündüz süresinin yıl içindeki değişimi gösterilmiştir.

Buna göre bu grafik yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisine aittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Dünya'nın Güneş'e karşı konumu yukarıdaki gibiyken haritada numaralandırılmış noktaların hangisinde Güneş'in doğuşundan batışına kadar geçen süre en kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

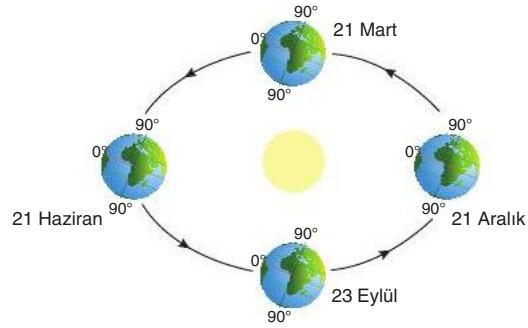
Kentler	Enlem	Boylam
I.	5° K	13° B
II.	8° G	55° D
III.	15° K	29° B
IV.	22° K	33° D
V.	45° K	41° D

Yukarıda beş merkeze ait enlem ve boylam değerleri verilmiştir.

Buna göre, bu kentlerden yıl boyunca gece ve gündüz süreleri arasındaki farkın sırasıyla en az ve en fazla olduğu aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) II ve III B) I ve IV C) I ve V
D) III ve IV E) II ve V

4.

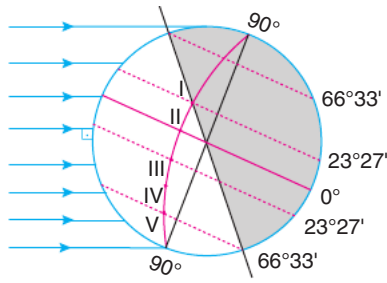

Yukarıdaki şekilde Dünya'nın Güneş çevresindeki hareketi ve özel tarihler gösterilmiştir.

Dünya 21 Mart konumundan 23 Eylül konumuna gelinceye kadar Türkiye'de aşağıdaki olaylardan hangisi yaşanmaz?

- A) Gündüz süreleri 21 Haziran'a kadar uzar.
B) 21 Mart'tan 21 Haziran'a kadar gece süresi gündüz süresinden daha kısadır.
C) İlkbahar ve yaz mevsimleri yaşanır.
D) Gece-gündüz arası süre farkı 21 Haziran'da en fazla olur.
E) Güneş ışınlarının geliş açısı sürekli büyür.

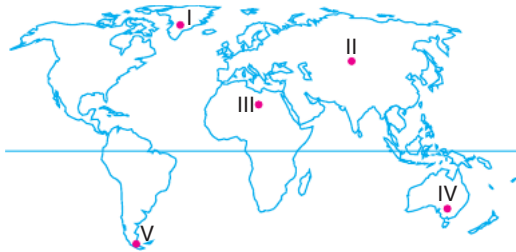
5.

Dünya Güneş'e karşı yukarıdaki konumdayken numaralandırılmış noktalar için aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması doğru olur?

- A) III'ten I'e doğru gündüz süresi uzar.
- B) II'de I'e göre Güneş daha erken doğar, daha geç batar.
- C) Beş noktada da Güneş aynı anda doğar.
- D) II'de Güneş ışınlarının tutulma oranı en fazladır.
- E) IV'te gece-gündüz arası süre farkı V'e göre daha fazladır.

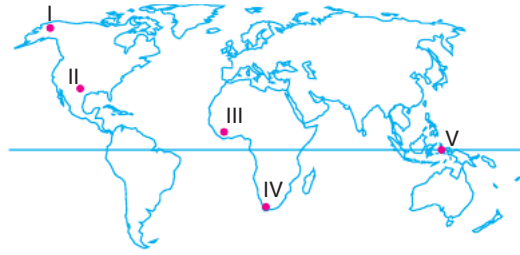
6. Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yolun uzaması enerji kayıplarını yani tutulma oranlarını artırır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde 21 Haziran'da güneş ışınlarının en az tutulmaya uğradığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen noktalarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) I. merkezde yıl içinde gece-gündüz süre farkı en azdır.
- B) III. merkez Güneş ışınlarını Ekim ve Kasım aylarında dik açıyla alabilir.
- C) V. merkez yerçekiminin en fazla olduğu merkezdir.
- D) IV. merkezde 21 Aralık'ta yaz mevsimi başlar.
- E) II. merkezde cisimlerin yıl içinde iki kez gölgele-ri oluşmaz.

8.

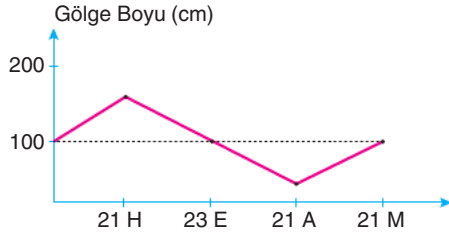

Yukarıdaki haritada bazı merkezlerdeki sıcaklık değerleri verilmiştir.

Buna göre, kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık değerlerindeki azalmanın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kara ve denizlerin ısınma özellikleri
- B) Ekvator ile Ekliptik arasındaki açı
- C) Dünyanın eksen hareketi
- D) Yörüngenin elips şeklinde olması
- E) Dünya'nın küresel şekli

1.

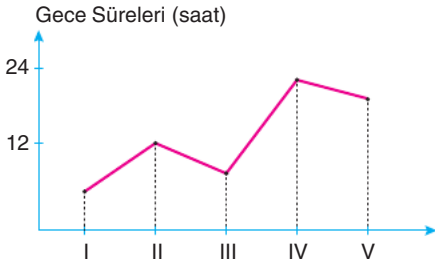

Yukarıda bir merkezdeki 1 metre uzunluğundaki cisme ait gölge boyu değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre, bu merkezle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) 21 Haziran'da kış mevsimi başlar.
- B) 45° kuzey paralelinde yer almaktadır.
- C) 21 Mart'ta gündüzler gecelerden daha kısa olmaya başlar.
- D) 23 Eylül'de ilkbahar mevsimi başlar.
- E) Güneyden esen rüzgarlar sıcaklığı azaltıcı etki yapar.

2.

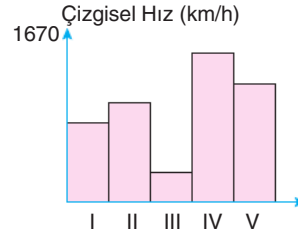

Yukarıda yeryüzünde seyahat eden beş kişinin 21 Haziran tarihinde ulaştığı noktalarda yaşadığı gece sürelerini gösteren bir grafik verilmiştir.

Buna göre, bu noktalarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması yanlıştır?

- A) II nolu nokta Ekvator üzerindedir.
- B) I nolu noktadan II nolu noktaya gidilirse güneye doğru yol alınmış olur.
- C) IV ve V nolu merkezler Güney Yarım Küre'dedir.
- D) I ve III nolu merkezler Kuzey Yarım Küre'dedir.
- E) IV nolu merkez en kuzeyde yer almaktadır.

3.

Yukarıda yeryüzündeki beş merkeze ait çizgisel hız grafiği verilmiştir.

Buna göre, bu merkezlerden sırasıyla Ekvator'a en yakın ve en uzak olanlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) III ve I
- B) II ve IV
- C) V ve III
- D) IV ve III
- E) I ve II

4. X: Güneş ışınlarının yıl içinde en dar açılarla geldiği

Y: Çizgisel hızı en fazla olan

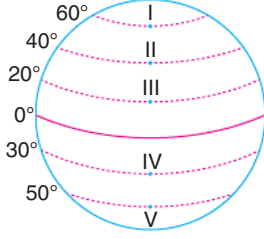
Z: Ekinokslarda öğle vakti cisimlerin boyu ile gölgesinin birbirine eşit olduğu

Yukarıda aynı boylam üzerinde yer alan X, Y ve Z merkezleriyle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Buna göre X, Y ve Z merkezlerinin Başlangıç Meridyeni'ne göre en yakın olandan en uzak olana doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) X - Y - Z
- B) Z - Y - X
- C) Y - Z - X
- D) X - Z - Y
- E) Z - X - Y

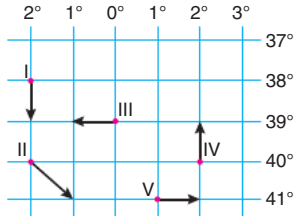
5. Güneş'in doğuş ve batış süreleri çizgisel hız ile ters orantılıdır.

Buna göre, yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde gürup ve tan süreleri diğerlerine göre daha kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

21 Haziran'da yukarıdaki koordinat sistemi üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde ok yönünde gidildiğinde gece ile gündüz arası süre farkı azalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Ekliptik (yörünge düzlemi) ile Ekvator arasındaki açı günümüzde $23^{\circ}27'$ dir.

Eksen eğikliğinin açısal değeri 30° olsaydı, ülkemiz ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinin doğruluğundan söz edilemezdi?

- A) İzmir'de yaz mevsimi daha sıcak geçerdi.
B) Ankara'da yıllık sıcaklık farkı daha fazla olurdu.
C) İstanbul'da kış mevsimi daha ılık geçerdi.
D) Antalya'da yıllık sıcaklık farkı artardı.
E) Konya'da gündönümü tarihlerinde gece ile gündüz süreleri arasındaki fark daha fazla olurdu.

8. Güneş ışınlarının Yengeç Dönencesi'ne dik geldiği gün kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar, gece süresi kısalır.

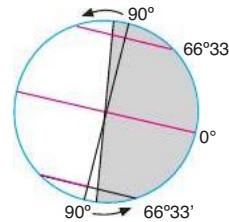
Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen kentlerden hangisi güneş ışınlarının Oğlak Dönencesi'ne dik açıyla geldiği gün en uzun gündüzü yaşar?

- A) Samsun B) Van C) Manisa
D) Mersin E) Kayseri

9. Gece-gündüz sürelerinin yıllık hareket ve eksen eğikliğine bağlı olarak değiştiği dikkate alındığında; aşağıda paralel daireleri verilen ülkelerin hangisinde 21 Haziran tarihinde yaşanan gündüz süresi 24 saate daha yakındır?

Ülke	Paralel Daireleri
A) Norveç	$58^{\circ} - 72^{\circ}$ K
B) Türkiye	$36^{\circ} - 42^{\circ}$ K
C) Şili	$18^{\circ} - 55^{\circ}$ G
D) Meksika	$15^{\circ} - 22^{\circ}$ K
E) İngiltere	$50^{\circ} - 60^{\circ}$ K

10.

Yukarıdaki şekilde aydınlanma çemberinin yıl içindeki bir konumu gösterilmiştir.

Bu konum aşağıdaki aylardan hangisine ait olabilir?

- A) Haziran B) Ekim C) Aralık
D) Temmuz E) Nisan

3. BÖLÜM

COĞRAFİ KONUM

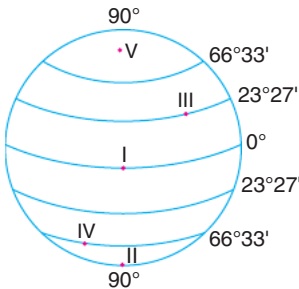

- Yeryüzündeki bir noktanın Ekvator'a olan uzaklığının açı cinsinden değeridir.
 - Bir meridyen yayının tam karşısına gelen ve onun bir çember olmasını sağlayan meridyene denir.
 - Paralel ve meridyenlerden oluşan sisteme verilen addır.
 - Bir ülke içindeki meridyenlerden herhangi birinin yerel saatinin bütün ülke sınırları içinde kullanılmasıyla oluşturulan saattir.

Bu açıklamalar ile aşağıdaki terimler eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

- A) Yerel saat B) Koordinat sistemi
C) Antimeridyen D) Ulusal saat
E) Enlem

- Aydınlanma çemberinin 21 Haziran ve 21 Aralık'ta teğet olarak geçtiği paralellerdir.
 - Çizgisel hızın sıfır olduğu paralellerdir.
 - Tan ve gurup sürelerinin en kısa olduğu paraleldir.
 - Tropikal kuşak ile orta kuşağı birbirinden ayıran paralellerdir.

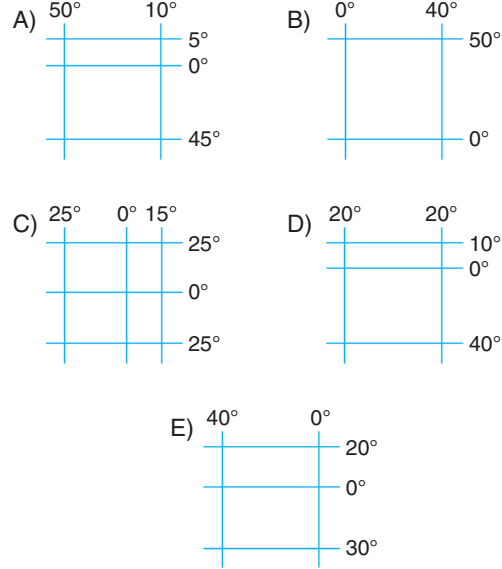

Yukarıda verilen bilgiler ile dünya üzerinde işaretlenmiş noktalar eşleştirildiğinde aşağıdaki noktalardan hangisi açıkta kalır?

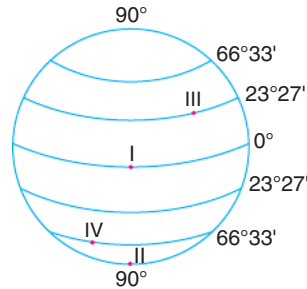
- A) I B) II C) III D) IV E) V

- Kuzey-güney yönünde fazla alan kaplayan bölgelerin ya da ülkelerin iklim çeşitliliği, buna bağlı olarak toprak ve tarım ürünü çeşitliliği fazla olur.

Buna göre, aşağıda mutlak konumları verilmiş olan bölgelerden hangisinde tarım ürünü çeşitliliği diğerlerinden daha fazladır?

- Gece ve gündüz sürelerinin yılda birer kere 24 saat olarak yaşandığı paralellerdir.
 - Çizilebilecek en uzun paraleldir.
 - Yer çekimi kuvvetinin en fazla olduğu paraleldir.
 - Güneş ışınlarının yılda bir kez dik açıyla geldiği paraleldir.

Yukarıda yargıların yaşandığı noktalar aşağıdakilerden hangisinde doğru sıra ile verilmiştir?

- A) IV-I-II-III B) II-IV-III-I C) IV-III-I-II
D) I-II-III-IV E) III-II-I-IV

5.

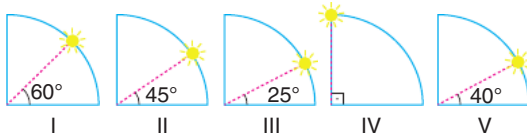
Özellik	Paralel	Meridyen
Yarım daire yaylarıdır.	✓	
Yer eksenini 90°'lik açı ile keserler.	✓	
Dereceleri Ekvator'un kuzeyine ve güneyine doğru büyür.		✓
Uzunlukları birbirine eşittir.	✓	
Ardışık iki tanesinin arasında 4 dakikalık zaman farkı vardır.		✓

Yukarıdaki tabloda paralel ve meridyenlere ait bazı özellikler verilmiştir.

Buna göre özelliklerle ilgili yapılan eşleştirmelerden kaç tanesi yanlış yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6.

Aynı boylam üzerinde yer alan beş merkezde 21 Mart günü öğle vakti Güneş'in ufuk düzlemindeki yükseklikleri yukarıda gösterilmiştir.

Buna göre verilen merkezlerden hangisi 30° Kuzey enleminde yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

- I. 25° Doğu
II. 18° Batı
III. 5° Doğu
IV. 10° Batı
V. 45° Doğu

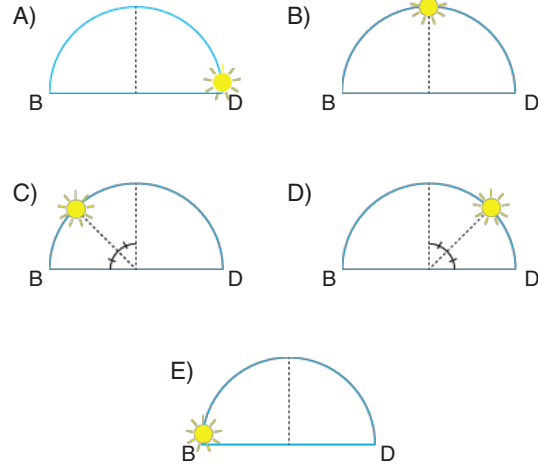
Yukarıda farklı boylamlarda yer alan beş merkez verilmiştir.

Bu merkezlerden hangi ikisi arasındaki yerel saat farkı daha azdır?

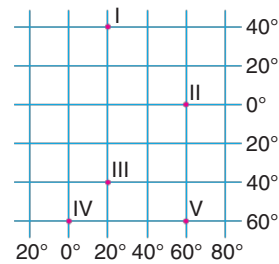
- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) II ve V E) I ve V

8. Ekvator üzerindeki A Kenti 35° Doğu, B kenti 10° Batı boylamında yer almaktadır.

B kentinde Güneş ufuk düzleminde gelebileceği en yüksek seviyeye ulaştığı anda A kentinde Güneş hangi konumda görülmektedir?

9. Güneş ışınlarının tutulma oranı, düşme açısına bağlı olarak yıl içinde değişir.

Buna göre, yukarıdaki koordinat sisteminde verilen noktalardan hangilerinde verilen tarihlerde öğle vakti güneş ışınlarının tutulma oranı birbirine eşit olur?

- A) 21 Haziran'da I ve III
B) 23 Eylül'de II ve III
C) 21 Aralık'ta III ve IV
D) 12 Şubat'ta IV ve V
E) 21 Ekim'de II ve V

1. Bir meridyen yayının tam karşısına gelen ve onun bir çember olmasına neden olan meridyene "anti-meridyen" denir.

- I. 75° Batı
- II. 28° Doğu
- III. 0°
- IV. 3° Batı
- V. 105° Doğu

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi yarıdaki meridyen yaylarından herhangi birinin anti meridyeni değildir?

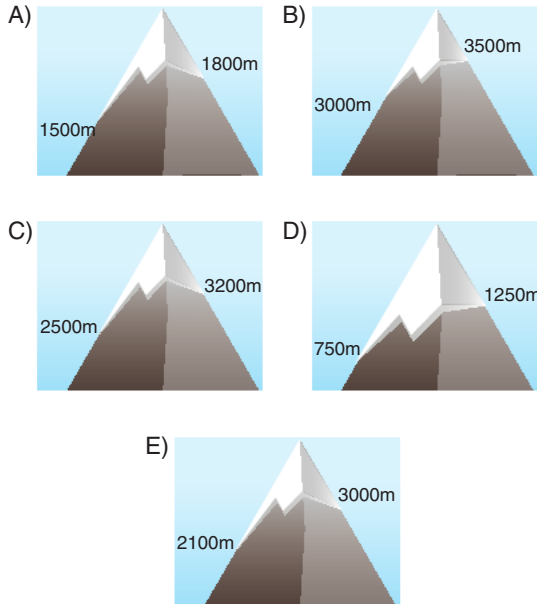
- A) 75° Doğu B) 180° C) 177° Doğu
- D) 75° Batı E) 152° Batı

2. Greenwich'e açısal uzaklıkları farklı olan iki merkezin aşağıdaki özelliklerinden hangisi kesinlikle farklıdır?

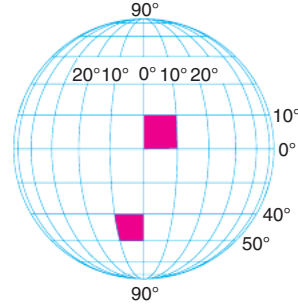
- A) Saat dilimleri
- B) Tan ve gurup süreleri
- C) Çizgisel hızları
- D) Yerel saatleri
- E) Bakı durumları

3. Kalıcı kar alt sınırı enlem faktörüne bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru değişir.

Aşağıda kalıcı kar alt sınırı verilen dağlardan hangisinin Ekvator'dan en uzak olduğu söylenebilir?

4.

Yukarıdaki koordinat sisteminde taranarak gösterilen bölgelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi kesinlikle aynıdır?

- A) Kutuplara açısal uzaklıkları
- B) Doğusu ile batısı arasındaki yerel saat farkı
- C) Gece-gündüz süre farkları
- D) Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıkları
- E) İzdüşüm alanları

5. Aynı enlem üzerinde yer alan noktaların aşağıdaki özelliklerinden hangisi yıl boyunca kesinlikle farklıdır?

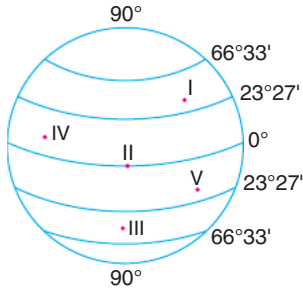
- A) Gece süreleri
- B) Yerel saatleri
- C) İklimleri
- D) Öğle vakti oluşan gölge boyları
- E) Çizgisel hızları

6. • Meridyenlerin boyları birbirine eşittir.
• Meridyenler tüm paralel dairelerini dik keser.
• Ardışık iki meridyen arasındaki mesafe Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalır.

Yukarıda verilen ifadelerin ortak nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 360 tane meridyen yayı bulunması
- B) Bir derece aralıklarla çizilmiş olmaları
- C) Tüm meridyen yayların kutuplarda birleşmesi
- D) İki meridyen arasındaki zaman farkının 4 dakika olması
- E) Bir paralel üzerinde iki meridyen arasındaki mesafenin aynı olması

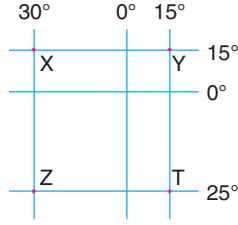
7.

Yukarıdaki şekil üzerinde verilen noktalardan hangisinde, Güney Kutup Noktası'nın altı ay gündüz yaşadığı dönem boyunca cisimlerin gölge yönü güneyi gösterir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

Yukarıdaki koordinat sistemi üzerinde konumu belirtilmiş noktalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

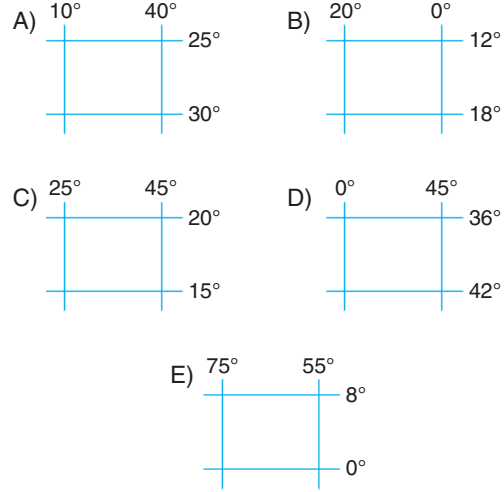
- A) 23 Eylül günü Y ve T'de güneş aynı anda batar.
B) X ve Z'nin yerel saatleri aynıdır.
C) Z ve T, 21 Aralık'ta öğle vakti güneş ışınlarını aynı açı ile alır.
D) T'de Güneş gün içinde Z'den 3 saat erken doğar.
E) 21 Haziran günü X'te Güneş, Z'den daha geç doğar, daha erken batar.

9. Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizin Kuzey Yarımküre'de yer aldığını kanıtlayan özelliklerden biri değildir?

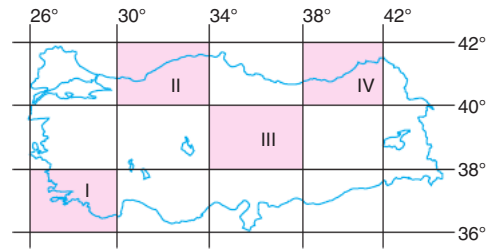
- A) Tarım ürünlerinin hasadının kuzeye gidildikçe gecikmesi
B) Dağların güney yamaçlarının yıl boyunca bakı durumunda olması
C) Meridyenler arasındaki mesafenin güneye gidildikçe artması
D) Kalıcı kar alt sınırının kuzeye gidildikçe deniz seviyesine yaklaşması
E) Gece ve gündüz arasındaki süre farkının Ekvator'a göre daha fazla olması

10. • Kuzeyinde 23 Eylül tarihinde güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranı daha azdır.
• Güneş ışınlarını yılda iki kez dik açı ile alır.
• Doğusu ile batısı arasındaki yerel saat farkı 80 dakikadır.

Bazı özellikleri verilen bölgenin mutlak konumu aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

11. Meridyenler arasındaki mesafe Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalırken, paraleller arasındaki mesafe her yerde eşittir.

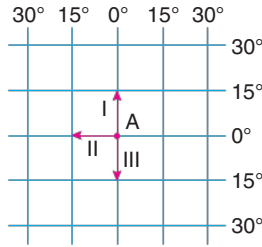
Buna göre, yukarıda Türkiye haritası üzerinde taralı olarak gösterilen numaralandırılmış bölgelerin iz düşüm alanlarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I > III > II > IV
B) IV = II > III > I
C) I = II > III = IV
D) IV > II > III > I
E) I > III > II = IV

1. 27° Güney paralelinden 5994 km daha kuzeyde yer alan, yerel saati 10° Batı meridyeninden 1 saat 40 dakika daha ileri olan merkezin coğrafi koordinatları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 54° Kuzey – 25° Batı
B) 81° Güney – 5° Doğu
C) 27° Kuzey – 15° Doğu
D) 34° Kuzey – 25° Doğu
E) 27° Kuzey – 25° Batı

2. 21 Aralık tarihinde yandaki koordinat sisteminde belirtilen "A" noktasından sırasıyla I, II ve III doğrultularında hareket edildiğinde

gece süresinde meydana gelecek değişim aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Uzar	Değişmez	Kısılır
B)	Değişmez	Kısılır	Uzar
C)	Kısılır	Değişmez	Uzar
D)	Uzar	Kısılır	Değişmez
E)	Değişmez	Uzar	Kısılır

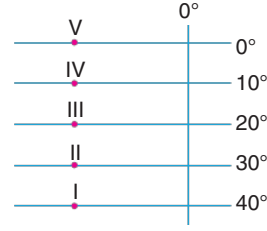
3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenmiş şehirlerden hangi ikisi arasında yerel saat farkı daha fazladır?

- A) Sinop – Antalya
B) Antalya – Hakkari
C) Şanlıurfa – Çanakkale
D) Çanakkale – Hakkari
E) Hakkari – Sinop

4. Aşağıdaki şekilde verilen merkezlerin Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıkları eşittir.

Buna göre, 21 Mart günü şekilde verilen merkezlerden hangisinde Güneş diğerlerinden daha geç doğar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

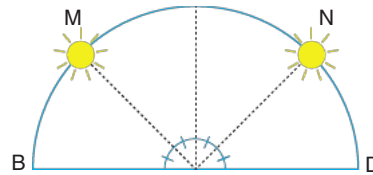
5. Aşağıdaki tabloda bazı paraleller üzerinde kat edilen yol ve bu paralellerin çevre uzunlukları verilmiştir.

Paralel	Kat edilen yol (km)	Paralelin çevre uzunluğu (km)
I	3000	36000
II	3000	33000
III	3000	28000
IV	3000	24000
V	3000	12000

Buna göre, tabloda verilen paralellerden hangisinde belirtilen mesafe kat edildiğinde 90 meridyen geçilmiş olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

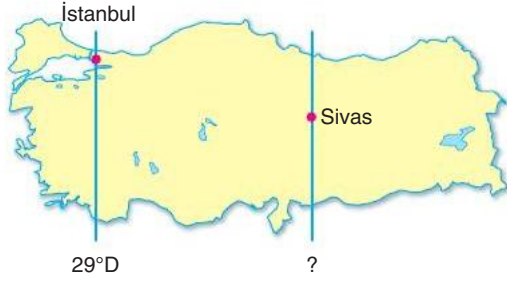
6.

Gündüz süresinin gece süresinden 8 saat uzun olduğu bir günde, ufuk düzlemi üzerinde Güneş'in aynı andaki konumu gösterilen N merkezinde yerel saat M merkezinden kaç saat geridir?

- A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

7.

Yukarıdaki haritada boylamı belirtilen İstanbul'da Güneş ufuk düzleminde en yüksek seviyeye ulaştığında Sivas'ta yerel saat 12.32 olduğuna göre Sivas'ın boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 32° Doğu B) 37° Doğu C) 40° Doğu
D) 41° Doğu E) 45° Doğu

8. Paralel dairelerinin boyları kutuplara gidildikçe Dünyanın şekline bağlı olarak kısalır.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirtilen kentlerden hangisinin üzerinde bulunduğu paralelin boyu daha uzundur?

- A) Samsun B) Bursa C) Malatya
D) Mersin E) Iğdır

9. Ankara 33° Doğu boylamı ile 40° Kuzey enleminin kesişim noktasındadır.

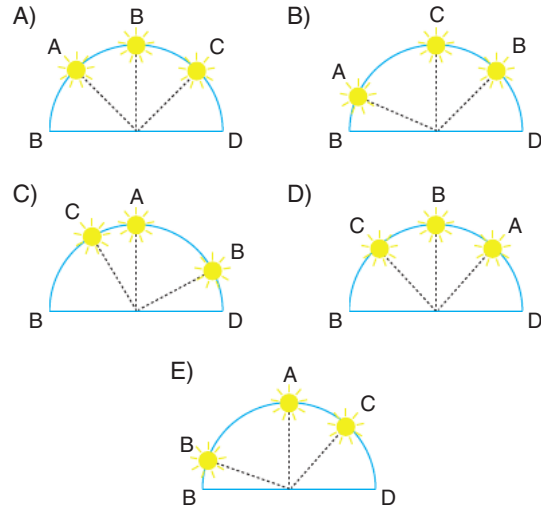
Ankara'nın enlem değeri değişmeden boylam değerini 15° batıya alırsak aşağıdakilerden hangisinde doğrudan bir değişiklik olmaz?

- A) Güneş ışınlarının düşme açısı
B) Saat dilimi
C) Güneş'in doğuş saati
D) Başlangıç Meridyeni'ne uzaklığı
E) Londra ile arasındaki yerel saat farkı

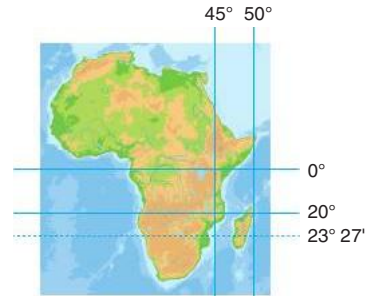
10.

- A kentinin yerel saati B kentinden ileridir.
- Tüm kentler yıl boyunca öğle yaktı güneş ışınlarını aynı açı ile alırlar.
- A kenti, C kentinin batısında yer almaktadır.
- B kentinde Güneş C kentinden daha geç doğar.

Buna göre, 21 Mart tarihinde A, B ve C kentlerinde aynı anda güneşin ufuk düzlemi üzerindeki konumu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

11. Aşağıdaki haritada Afrika'nın güneydoğusunda yer alan Madagaskar Adası gösterilmiştir.

Bu haritadaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Adanın tamamı Güney Yarım Küre'de yer almaktadır.
B) Adanın tamamı güneş ışınlarını dik açıyla alabilir.
C) Adanın tamamı Tropikal Kuşak'ta bulunmaktadır.
D) Adanın tamamında 21 Haziran tarihinde yaz mevsimi başlar.
E) Adanın tamamında dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

1. Aralarında 104 dakika zaman farkı bulunan iki merkezden birincisinde Güneş daha geç doğmaktadır.

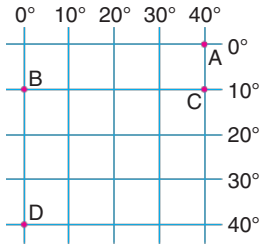
İkinci merkez 30° Doğu boylamında yer aldığına göre birinci merkezin boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 4° Doğu B) 56° Doğu
C) 4° Batı D) 26° Doğu
E) 104° Batı

2. Aşağıda belirtilen unsurlardan hangisinin değişiminde enlem faktörünün etkisi yoktur?

- A) Deniz suyu sıcaklığı ve tuzluluk oranı
B) Cisimlerin gölge boyu
C) Doğal bitki örtüsünün dağılışı
D) Nüfus ve yerleşmenin dağılışı
E) Güneşin doğudan doğup, batıdan batması

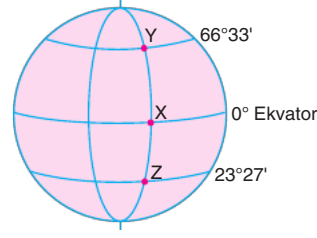
3.

Yukarıdaki koordinat sisteminde işaretlenen A, B, C, D merkezleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) B ve C merkezlerinin çizgisel hızı aynıdır.
B) A ve C merkezlerinin Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıkları eşittir.
C) D merkezinin üzerinde bulunduğu paralelin boyu A merkezinin bulunduğu paralelden daha kısadır.
D) B ve D merkezlerinde Güneş'in ufuk düzleminde en yüksek seviyeye ulaştığı an aynıdır.
E) A merkezinde Güneş, D merkezinden 2 saat 40 dakika daha erken doğar.

4.

Yukarıdaki şekilde verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

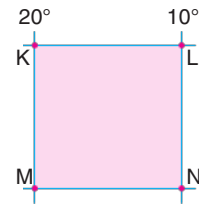
- A) X, Y, Z merkezlerinin yerel saati ortaktır.
B) 21 Haziran'da Y'de 24 saat gündüz yaşanır.
C) Cisimlerin gölge boyu X'de iki kez, Z'de bir kez sıfır olur.
D) Y merkezinde gurup ve tan vakti en uzundur.
E) Çizgisel hızları büyükten küçüğe $Y > Z > X$ şeklinde sıralanır.

5. Aşağıdaki ülkelerden hangisiyle Türkiye arasında daha büyük bir yerel saat farkı vardır?

- A) Irak B) İngiltere C) Fransa
D) Yunanistan E) Mısır

6. Yandaki taralı bölgede K-L uzunluğu, M-N uzunluğundan daha fazladır.

Buna göre taralı bölge ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) M ve N noktalarının bulunduğu paralel üzerinde çizgisel hız, K ve L noktalarının bulunduğu paralele göre daha fazladır.
B) Taralı bölge Doğu Yarım Küre'dedir.
C) K-L-M-N alanı Kuzey Yarım Küre'dedir.
D) M-N noktalarının bulunduğu enlemin derecesi, K-L noktalarının bulunduğu enlemin derecesinden daha büyüktür.
E) K ve M noktalarında yıl boyunca Güneş aynı anda doğar ve batar.

7. Denize yakınlıkları ve deniz seviyesinden yükseklikleri aynı olan A ve B kentlerinde Güneş aynı anda battığına göre bu iki kentin coğrafi konumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi daha doğrudur?

- A) Kuzey Yarımküre'de yer alırlar.
- B) Ekvator'a ve Başlangıç Meridyeni'ne eşit uzaklıktadırlar.
- C) Güneş ışınlarını yıl boyunca aynı açı ile alırlar.
- D) B kenti A kentinin batısındadır.
- E) Ekinoks tarihi yaşanırken aynı boylam üzerinde yer almaktadırlar.

8. Paralellerin boyları kıaldıkça Güneş'in önünden geçiş hızı azalır ve bu paralellerde Güneş'in doğuş ve batış süresi uzar.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisine ulaşamaz?

- A) Paralel dereceleri Ekvator'dan uzaklaştıkça büyür.
- B) Eksen etrafında dönüş hızı Ekvator'dan uzaklaştıkça azalır.
- C) Paraleller arasındaki mesafe kutuplara yaklaştıkça daralır.
- D) Paralellerin boyları Ekvator'a yaklaştıkça büyür.
- E) Güneş'in doğuş süresi kutuplara doğru uzar.

9. Yıl içinde aydınlanma çemberinin kutup noktalarından geçtiği tarihlerde, Başlangıç Meridyeni'nde Güneş'in doğduğu anda aşağıdaki meridyenlerden hangisi üzerinde Güneş batmaktadır?

- A) 45° Doğu B) 180° C) 90° Batı
- D) 45° Batı E) 90° Doğu

10. Ardışık iki meridyen arasındaki uzaklık Ekvator üzerinde 111 km iken, kutuplara doğru gidildikçe bu mesafe daralır. Ancak buna rağmen ardışık iki meridyen arasındaki zaman farkı her yerde 4 dakikadır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın eksen hareketi sırasında oluşan çizgisel hızın kutuplara doğru azalması
- B) Dünya'nın ekseninin Ekvator düzlemini dik açı ile kesmesi
- C) Dünya'nın şeklinin tam küre değil geoid olması
- D) Yıl içinde gece ve gündüz sürelerinin değişmesi
- E) Meridyenlerin paralel dairelerini dik kesmesi

11.

	A	B
Enlem	40°K	50°G
Boylam	20°B	20°B

Yukarıdaki tabloda coğrafi koordinatları verilen A ve B kentlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi yıl boyunca ortaktır?

- A) Yer çekimi
- B) Çizgisel hız
- C) Rüzgarların sapma yönü
- D) Başlangıç Meridyeni'ne açısal uzaklıkları
- E) Gece ve gündüz süre farkı

12. Yaklaşık 120° Batı meridyeninde yer alan Los Angeles'ten, 140° Doğu meridyeni üzerinde yer alan Tokyo'ya giden uçak en kısa yolu izleyerek gitmiştir.

Buna göre, uçağın katettiği yol üzerinde kaç meridyen geçilmiştir?

- A) 260 B) 140 C) 100 D) 120 E) 60

1. Aşağıda K ve L şehirleri ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- I. K merkezinde öğle vakti yaşanmaktadır.
- II. L merkezi 105° Batı boylamının anti meridyeni üzerinde yer alır.
- III. K merkezi 4. saat diliminin ayar meridyeni üzerindedir.

Buna göre, L merkezinin yerel saati aşağıdaki-
lerden hangisidir?

- A) 11.00 B) 12.00 C) 13.00
D) 14.00 E) 15.00

2. 25° Kuzey paraleli üzerinde yer alan K kentinde Güneş, L kentinden 4 saat daha önce doğmuştur.

Bu iki kentin 15° Doğu meridyenine açılal uzaklıkları eşit olduğuna göre, aşağıdaki boylamlardan hangisinde Güneş L kentinden 1 saat geç batar?

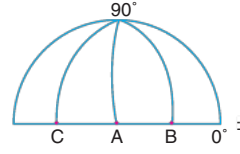
- A) 15° Batı
B) 30° Batı
C) 0° (Başlangıç Meridyeni)
D) 30° Doğu
E) 45° Batı

Yukarıdaki haritada belirtilen kentlerden hangisinin yerel saati ile ülkemizin ulusal saati arasındaki zaman farkı daha fazladır?

- A) Edirne B) Afyon C) Adana
D) Ordu E) Şırnak

4.

Yukarıdaki şekilde gösterilen C ve B noktalarının A noktasına uzaklığı aynıdır.

A'da yerel saat 14.00 iken B'de yerel saat 15.30 ise C-B, noktaları arasındaki kuş uçuşu uzaklık kaç kilometredir?

- A) 8880 km B) 4440 km C) 4995 km
D) 1110 km E) 1776 km

5. Bir meridyen doğrultusunda aralarındaki mesafe 3996 km olan iki kentten güneydeki 27° Güney paraleli üzerinde yer aldığına göre kuzeydeki kent aşağıdaki paralellerden hangisi üzerinde yer almaktadır?

- A) 27° Kuzey B) 36° Kuzey C) 9° Kuzey
D) 9° Güney E) 63° Güney

6. Aşağıdakilerden hangisi yüksek enlemlerden alçak enlemlere doğru gidildikçe değişmez?

- A) Açılal hız B) Kalıcı kar alt sınırı
C) Tan ve gurup süresi D) Gündüz süresi
E) Çizgisel hız

7. Dünya kendi eksenini etrafındaki 360° 'lik dönüşünü 24 saatte tamamlar.

Buna göre, aralarında 7 saatlik yerel saat farkı bulunan iki merkezin Güneş'in karşısından geçişi sırasında Dünya kaç derecelik dönüş yapmaktadır?

- A) 28° B) 60° C) 75° D) 90° E) 105°

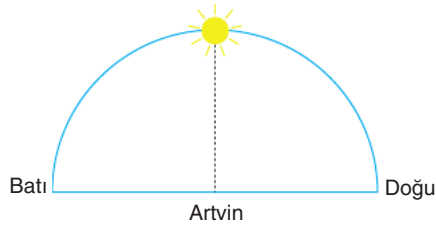
8. 79° Batı boylamının bulunduğu saat diliminde yerel saat 02.30 iken +3. saat diliminde yerel saat kaç olur?

A) 08.40 B) 22.30 C) 12.40
D) 10.30 E) 18.30

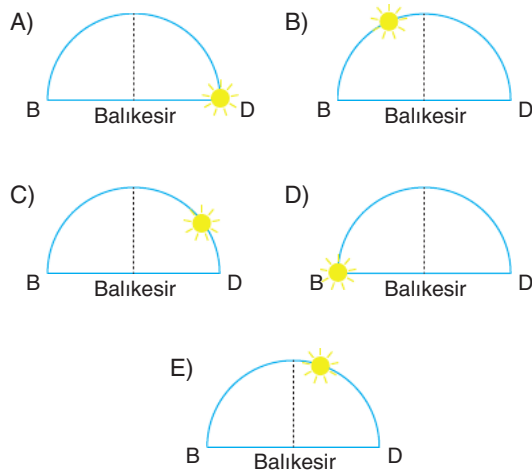
9. Balıkesir'de gece süresinin 10 saat 22 dakika olduğu bir günde Güneş yerel saatle kaçta batar?

A) 17.29 B) 18.09 C) 18.49
D) 19.38 E) 20.22

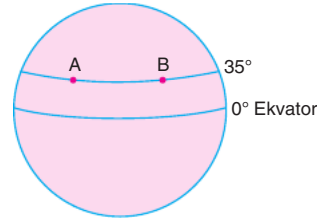
10.

Artvin'de Güneş ufuk düzleminde yukarıdaki konumdayken aynı anda Balıkesir'deki konumu aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

11.

Yukarıdaki şekilde belirtilen A ve B noktaları için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Güneş ışınlarını yıl boyunca öğle vakitlerinde aynı açı ile alırlar.
B) Güneş'in önünden aynı hızla geçerler.
C) Cisimlerin gölgesi öğle vakti yıl boyunca güneşe düşer.
D) Dağların güneye bakan yamaçları yıl boyunca daha çok ısınır.
E) Aynı uzunlukta, yatay düzleme dik yerleştirilmiş cisimlerin gölge boyu öğle vakti yıl boyunca aynıdır.

12. Aşağıdaki tabloda beş ülkenin enlem ve boylam değerleri verilmiştir.

Ülke	Enlem	Boylam
I	18°–45° G	51°–67° D
II	13°–22° G	15°–33° D
III	60°–67° K	28°–45° B
IV	32°–40° K	36°–42° D
V	20°–26° G	20°–29° B

Buna göre, bu ülkelerin hangilerinde yerel saat farkı en az, kuzey-güney yönlü mesafe en fazladır?

	Yerel saat farkı en az	Kuzey-Güney uzunluk en fazla
A)	I	IV
B)	V	II
C)	III	I
D)	IV	I
E)	IV	III

1. Tarih Değiştirme Çizgisi ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Başlangıç Meridyeni'nin 180° doğu ve batısından geçen meridyendir.
- B) Bu çizginin doğusu ile batısı arasındaki zaman farkı 1 gündür.
- C) Bering Boğazı'ndan geçer ve Asya ile Kuzey Amerika'yı birbirinden ayırır.
- D) Yerleşme alanlarında zamana bağlı sorunlar yaşanmaması için her yerde düzgün bir uzanış göstermez.
- E) Bu çizginin Amerika tarafına geçildiğinde tarih bir gün ileri, Asya tarafına geçildiğinde ise tarih bir gün geri alınmaktadır.

2. I. Yaz sezonunun ilk önce Akdeniz kıyılarında başlaması
II. Çanakkale'de kış mevsiminin Kars'tan daha ılık geçmesi
III. Yazın Samsun'da Mersin'den daha serin geçmesi
IV. Kayseri'de kış sıcaklık ortalamasının Ordu'dan düşük olması

Verilen özelliklerin hangileri enlem etkisiyle açıklanamaz?

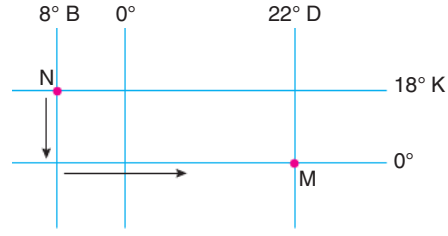
- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. I. Birer derece aralıklarla çizilmeleri
II. Aralarındaki mesafenin her yerde eşit olması
III. Doğu-batı yönlü uzanmaları
IV. Boylarının eşit olması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri paralel ve meridyenlerin ortak özelliklerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

4.

Saatteki hızı 444 km olan bir uçak $18^\circ K$ enlemi ile $8^\circ B$ boylamının kesiştiği noktadaki N kentinden güneye doğru saat 05.00'de hareket etmiştir. Yoluculuğuna doğuya doğru devam ederek M kentine ulaşmıştır.

Buna göre M kentine ulaştığında yerel saat kaçtır?

- A) 14.00
- B) 12.00
- C) 15.00
- D) 17.00
- E) 19.00

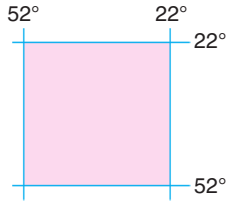
5. Ülkemiz boylam değerleri aynı kalmak koşuluyla Ekvator üzerinde yer alsaydı en doğusu ile en batısı arasındaki kuşuçuşu mesafe kaç kilometre olurdu?

- A) 666
- B) 1110
- C) 1109
- D) 2109
- E) 1999

6. Güney Yarımküre'de 35° Doğu boylamı ile 30° Güney enleminin kesiştiği noktada bulunan bir kişi aşağıda koordinatları verilen noktalardan hangisine doğru giderse kuzey-batı yönünde ilerlemiş olur?

- A) 32° Güney – 20° Doğu
- B) 17° Güney – 17° Doğu
- C) 35° Güney – 35° Batı
- D) 20° Güney – 42° Doğu
- E) 10° Kuzey – 60° Doğu

7.

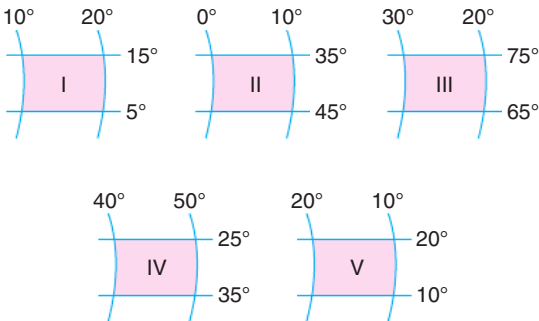
Yukarıda coğrafi koordinatları gösterilen taralı bölgenin aşağıda verilen özelliklerinden hangisi doğru değildir?

- A) Başlangıç Meridyeni'ne göre Güneş daha geç batar.
- B) Öğlak Dönencesi taralı bölgenin üzerinden geçmektedir.
- C) Taralı alan bir kare şeklindedir.
- D) Taralı alandan -2. ve -3. saat dilimlerinin ayar meridyenleri geçmektedir.
- E) Taralı alanın kuzeyinden geçen paralelin uzunluğu güneyinden geçene göre daha fazladır.

8. Aşağıdaki enlem değerlerinden hangisi Orta Kuşak sınırları içinde yer alır?

- A) 3° 47' 21" K
- B) 21° 14' 36" G
- C) 73° 20' 11" K
- D) 69° 41' 54" K
- E) 38° 36' 12" G

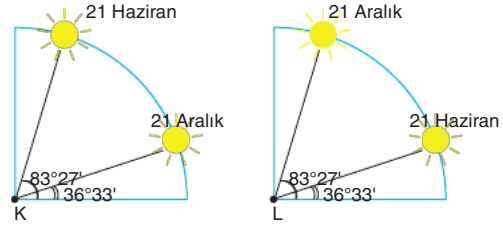
9.

Yukarıda coğrafi koordinatları verilen numaralı alanların hangisinin doğu-batı yönlü kuşuçuşu uzaklığı diğerlerinden azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10.

Yukarıda aynı boylamda yer alan iki farklı noktada yılın iki gününde, öğle vakti Güneş'in, ufuk düzlemindeki yükseklikleri gösterilmiştir.

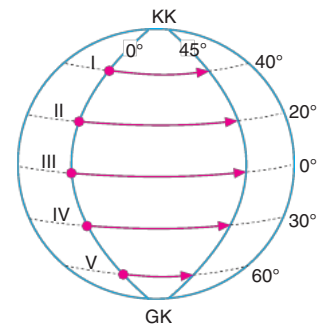
Buna göre, bu iki noktanın enlemleri aşağıdaki-lerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	K	L
A)	21°33' Kuzey	21°33' Güney
B)	45° Kuzey	45° Güney
C)	90° Kuzey	90° Güney
D)	66°33' Kuzey	66°33' Güney
E)	30° Kuzey	30° Güney

11. 21 Mart günü öğle vakti güneş ışınlarını 24° açı ile alan A kentinin Ekvator'a uzaklığı kaç kilometredir?

- A) 666
- B) 2664
- C) 4440
- D) 6660
- E) 7326

12. Şekilde yerküre üzerinde Başlangıç Meridyeni'nden hareket eden beş ayrı araç, bulundukları paralel boyunca 45° Doğu boylamına aynı anda varmaktadır.

Buna göre, bu beş araçtan hızı en az olan hangisidir?

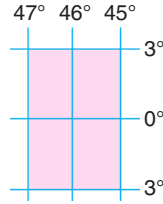
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. I. Akarsular denge profilinden uzak akmaktadır.
 II. Seracılık faaliyetlerinin en ekonomik olarak yapıldığı yerler Akdeniz kıyılarıdır.
 III. Çanakkale ve Kars yaklaşık aynı paralelde olduğu halde Çanakkale'de kışlar daha ılık geçmektedir.
 IV. Akdeniz ve Ege kıyılarında kış aylarında cephe yağışları görülmektedir.
 V. Yıllık yağış miktarı Rize ve çevresinde oldukça fazladır.

Yukarıda ülkemizle ilgili belirlemelerden hangileri enlem etkisi ile açıklanamaz?

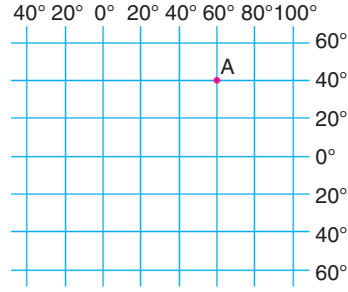
- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) I, III ve V

2. Yandaki koordinat sisteminde gösterilen taralı alan, Başlangıç Meridyeni ve Ekvator'a göre Dünya üzerinde aşağıdaki konumlarından hangisinde bulunmaktadır?

- A) B)
 C) D)
 E)

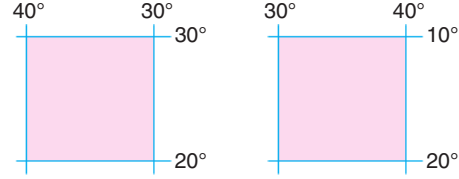
3.

Yukarıdaki koordinat sistemindeki A merkezinden güneye doğru aynı meridyen boyunca giden bir hareketli cisim, 6660 km yol aldığı anda aşağıda koordinatları verilen noktalardan hangisine ulaşmış olur?

- A) 60°G – 60°D B) 20°G – 60°D
 C) 0° – 40°D D) 40°G – 40°D
 E) 0° – 60°D

4.

Yukarıda koordinatları verilmiş iki bölgenin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin yıl boyunca ortak olduğu söylenebilir?

- A) Bulundukları yarımküre
 B) Çizgisel hızları
 C) Aydınlanma süreleri
 D) Saat dilimleri
 E) Doğusu-batısı arasındaki yerel saat farkı

5. İstanbul'da Güneş'in ufuk düzlemi üzerindeki yükseltisi gün içindeki en yüksek seviyesine ulaştığında kolumuzdaki saat 13.04'ü gösteriyorsa İstanbul'un boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 26° Doğu B) 29° Doğu C) 33° Doğu
 D) 42° Doğu E) 45° Doğu

6. Ülkemizin en batı uç noktasından geçen boylam üzerinde Çarşamba günü yerel saat 23.52 iken 58° Doğu boylamında gün ve yerel saat nedir?

- A) Çarşamba – 21.44
B) Perşembe – 01.00
C) Perşembe – 02.00
D) Perşembe – 00.44
E) Çarşamba – 02.00

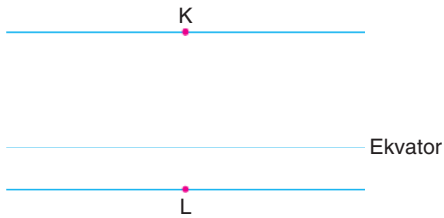
7. Bir kentte öğle vakti düz zeminlerde bulunan cisimlerin gölge yönü;

- 21 Aralık'ta → kuzeye
21 Haziran'da → güneye
23 Eylül'de → güneye doğru

düşüyorsa bu kentin yer aldığı enlem aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 5° Kuzey B) 21° Kuzey C) 45° Kuzey
D) 18° Güney E) 32° Güney

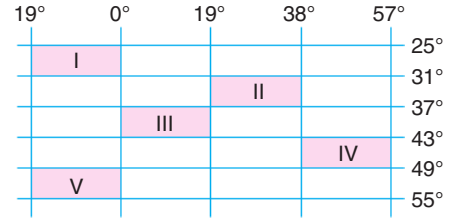
8. K kentinin Ekvator'a olan kuşuçuşu uzaklığı, L kentinin Ekvator'a uzaklığın üç katıdır.

K ve L kentleri arasındaki kuşuçuşu uzaklık 6660 km olduğuna göre L kenti hangi paralel dairesi üzerindedir?

- A) 10° Güney B) 15° Güney C) 15° Kuzey
D) 30° Güney E) 45° Güney

9.

Türkiye'nin mutlak konumu yukarıdaki koordinat sisteminde belirlenmiş aralıklardan hangisinde olsaydı doğusu ile batısı arasındaki uzaklık en fazla olurdu?

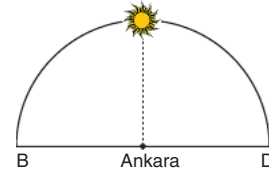
- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aralarında 3 saat 20 dakika zaman farkı bulunan iki kentten M kentinde Güneş N kentinden erken batmaktadır.

N kenti 10° Batı boylamında yer aldığına göre M kentinin boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

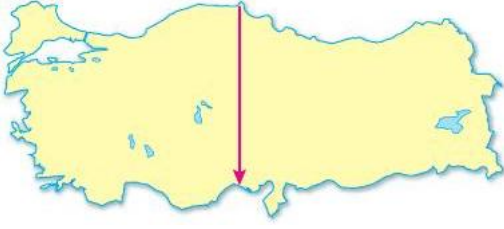
- A) 60° Batı B) 20° Batı C) 10° Doğu
D) 40° Doğu E) 60° Doğu

11. Güneş, Ankara'da şekildeki konumda iken aşağıdaki kentlerden hangisinde gösterilen konumda olamaz?

- A) Hong Kong (Çin)
B) Roma (İtalya)
C) Sidney (Avustralya)
D) Karaçi (Pakistan)
E) Bakü (Azerbaycan)

1.

Yukarıdaki haritada ok yönünde hareket edildiğinde aşağıdaki değişimlerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Gece-gündüz süre farkı azalır.
- B) Güneş ışınlarının yere düşme açısı büyür.
- C) Yerçekimi azalır.
- D) Eksen etrafındaki dönüş hızı artar.
- E) Kalıcı kar alt sınırı deniz seviyesine yaklaşır.

2.

Ülke	Kullanılan saat dilimi
I	-9
II	+5
III	+12
IV	-2
V	-6

Yukarıda beş ayrı ülkenin kullandıkları saat dilimleri gösterilmiştir.

Buna göre, bu ülkelerden hangisinin yerel saati Greenwich'in yerel saatine göre sırasıyla en ileri ve en geridir?

- A) II ve I
- B) II ve IV
- C) III ve V
- D) III ve I
- E) III ve IV

3.

- I. Yıllık sıcaklık farkı
- II. Doğal bitki örtüsü
- III. Yerel saat farkı
- IV. Yıllık yağış miktarı
- V. Tarım ürünü çeşitliliği

Yukarıda numaralandırılmış unsurlardan hangisi bir bölgenin denize göre konumundan etkilanmemektedir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4.

1 Haziran tarihinde 33° Doğu boylamındaki Ankara'da yerel saat 04.40 iken 77° Batı boylamında yerel saat ve tarih nedir?

- A) 31 Mayıs – 21.20
- B) 1 Haziran – 12.00
- C) 31 Mayıs – 09.20
- D) 2 Haziran – 16.40
- E) 31 Mayıs – 01.44

5.

Enlem Aralığı	Kalıcı Kar Alt Sınırı (m)
0°–20°	4500–5000
30°–40°	2200–3000
50°–60°	1000–2000
70°–80°	500–1000
80°–90°	0–500

Yukarıdaki tabloya göre kalıcı karların başlama yükseltisinde görülen bu farklılığın temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

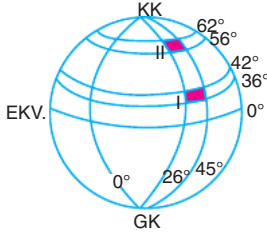
- A) Yükselti
- B) Karasallık
- C) Enlem
- D) Yağış miktarı
- E) Denizellik

6.

25° Batı boylamıyla 35° Kuzey enleminin kesiştiği noktada en kısa gölgenin oluştuğu anda, Güneş'in doğuşundan itibaren 5 saat 20 dakika geçmişse bu noktada aynı gün Güneş yerel saatle kaçta batar?

- A) 16.40
- B) 17.00
- C) 18.20
- D) 17.20
- E) 17.40

7.

- Eksene bağlı dönüş hızı
- Aydınlik ve karanlık süreleri
- Paraleller arası uzaklık
- Matematik iklim kuşağı
- Dilim saati

**Türkiye bugünkü konumu olan I. deki gibi de-
ğilde II nolu konumda olsaydı, yukarıdakilerden
kaç tanesinin değişmediği gözlenirdi?**

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8. Bir yere dikilen çubuğun, en kısa gölgeyi oluş-
turduğu an, o ülkedeki ortak saat 11.52'yi gös-
termektedir.

**Buna göre, çubuğun dikildiği yer ile ortak saatin
ayarlandığı yer arasında kaç derecelik meridyen
farkı vardır?**

- A) 1° B) 2° C) 4° D) 8° E) 12°

9. • X ve Y kentleri aynı boylam üzerindedir.
• X kenti 25° Kuzey enleminde yer almaktadır.
• Y kenti ise X kentinin 5550 km güneyinde yer
almaktadır.
• X kentinde Güneş Y kentinden daha erken
doğmakta daha geç batmaktadır.

**Buna göre, sözü geçen zamanda X ve Y kentle-
riyle ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ula-
şılabilir?**

- A) Kuzeyde yer alan kente güneş ışınları öğle
vakti daha büyük açı ile düşmektedir.
B) Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik açı ile
düşmektedir.
C) X kentinde yıl içinde yaşanan gece-gündüz far-
kı Y kentinden fazladır.
D) X ve Y kentinde öğle vakti aynı anda yaşan-
maktadır.
E) X ve Y kentinde eksen etrafındaki dönüş hızı
eşittir.

10. • H kenti Y kenti ile, M kenti de N kenti ile aynı
enlem üzerindedir.
• M ve N kenti arasındaki yerel saat farkı 80 da-
kika, aralarındaki mesafe ise 600 km'dir.
• H ve Y kentleri arasındaki yerel saat farkı 80
dakika, aralarındaki mesafe ise 1100 km'dir.

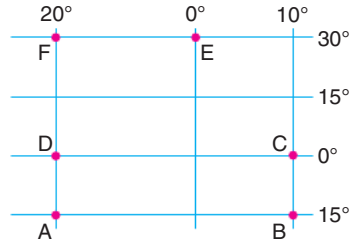
**Bu bilgilere göre, kentlerle ilgili aşağıda verilen
bilgilerden hangisi kesin doğrudur?**

- A) Her iki kent çifti de aynı kıtanın sınırları içindedir.
B) H ve Y kentinde yer şekilleri M ve N kentlerine
göre daha engebelidir.
C) H ve Y kentinde çizgisel hız M ve N kentinden
daha azdır.
D) Her iki kent çifti de aynı yarımkürededir.
E) M ve N kenti Ekvator'a, H ve Y kentinden daha
uzaktadır.

11. Başlangıç Meridyeni üzerinde bulunan beş nok-
tadan 1500 km batıya doğru hareket edilirse
hangi paralel üzerinde yer alan noktada yerel
saat diğerlerinden daha ileri olur?

- A) 50° Kuzey B) 20° Güney C) 60° Güney
D) 30° Kuzey E) 45° Güney

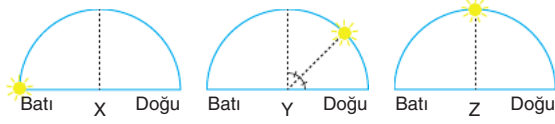
12.

**Yukarıdaki koordinat düzleminde verilen nokta-
larla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapıla-
maz?**

- A) C noktasının yerel saati F noktasından 2 saat
ileridir.
B) A ve B noktaları güneş ışınlarını yılda iki kez
dik açı ile almaktadır.
C) D ve C noktaları arasındaki kuşuçuşu uzaklık
3330 km'dir.
D) F ve E noktaları yılın bütün günlerinde öğle
vakti düz zeminlerde güneş ışınlarını aynı açı
ile alırlar.
E) A, D ve F noktalarında yaşanan gündüz süresi
yıl boyunca aynıdır.

1. Aşağıda 24° Kuzey enlemi üzerinde yer alan üç kentte aynı anda Güneş'in ufuk düzlemindeki konumları gösterilmiştir.

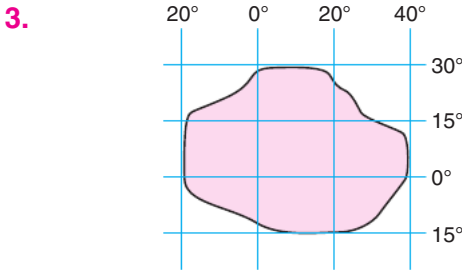

Buna göre, X, Y, Z kentleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Y kentinde Güneş en geç batacaktır.
 B) Güneş ışınlarının en az tutulmaya uğradığı kent Z'dir.
 C) Aralarında yerel saat farkı en fazla olan kentler X ve Y kentleridir.
 D) Y kentinde cisimlerin gölge boyları cisimlerin boyları kadardır.
 E) Yerel saati en ileri olan kent X kentidir.

2. Ülkemizde 2016 yılında kalıcı hâle gelen yaz saati uygulamasına göre, aşağıdaki kentlerden hangisinde ulusal saat ile yerel saat arasındaki fark daha fazladır?

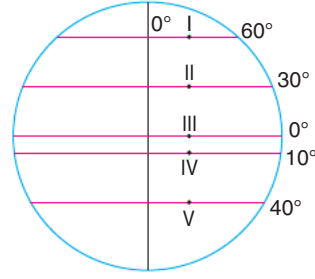
- A) Ankara B) Balıkesir C) Mersin
 D) Gaziantep E) Erzurum

Yukarıdaki koordinat sisteminde gösterilen taralı ülkenin matematik (mutlak) konumu tanımlanırken aşağıdakilerden hangisi kullanılamaz?

- A) 15° Kuzey
 B) 20° Batı
 C) 15° Güney
 D) 30° Kuzey
 E) 40° Doğu

4.

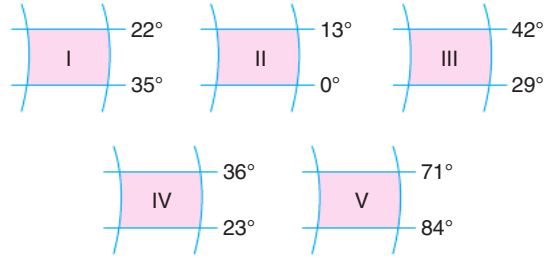

Yukarıdaki şekil üzerinde numaralandırılmış yerlerin Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıkları eşittir.

Buna göre, verilen noktalardan hangisinin yerel saati diğerlerinden daha geridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıda matematik konumları verilen beş bölgeden hangisinin izdüşüm alanı diğerlerinden daha küçüktür?

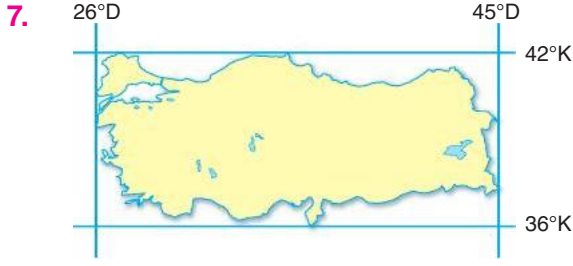
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

- I. Akdeniz'den Karadeniz'e doğru gidildikçe deniz suyu sıcaklığında azalma görülmesi.
- II. Buğday hasadının en erken Akdeniz Bölgesi'nde yapılması.
- III. Kıyılardan iç kesimlere doğru yıllık sıcaklık farkının artması.
- IV. Güneydoğu Anadolu'nun kışın Akdeniz Bölgesinden soğuk olması
- V. Kalıcı kar alt sınırının Kuzey Anadolu Dağları'nda Toroslar'a göre deniz seviyesine daha yakın olması

Yukarıda verilenlerden hangileri enlem etkisine örnek olarak verilemez?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) II ve IV E) III ve V

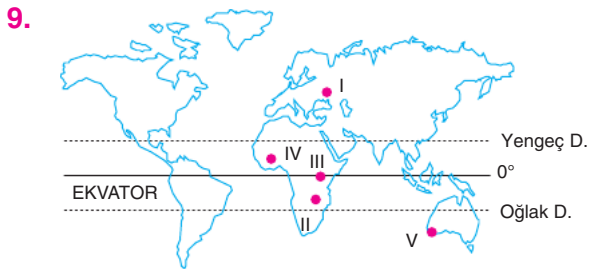
Yukarıda ülkemizin mutlak konumu verilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarından biri sayılmaz?

- A) Kuzey-güney uç noktaları arasındaki mesafe 666 km'dir.
- B) 21 Aralık'ta ülkenin güneyine gidildikçe gündüz süresi uzar.
- C) Doğusu ile batısı arasında 76 dakika zaman farkı vardır.
- D) Dağların güney yamaçları yıl boyunca kuzey yamaçlarına göre daha çok Güneş görür.
- E) Ülkenin doğusuna doğru gidildikçe yer şekillerinin engebesei artar.

8. 21 Mart tarihinde Başlangıç Meridyeni üzerinde Güneş doğarken aşağıda verilen ve aynı paralel üzerinde yer alan beş noktadan hangisine güneş ışınları daha büyük açıyla ulaşır?

- A) 10° Batı B) 50° Doğu C) 20° Doğu
- D) 30° Doğu E) 10° Doğu

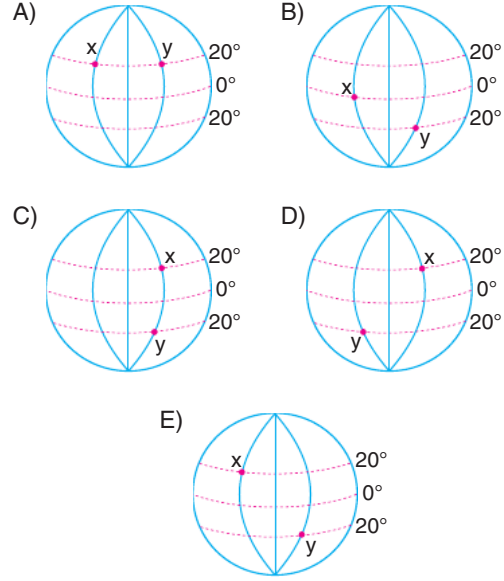

Yukarıda harita üzerinde belirlenen noktaların hangisinde yatay bir düzlem üzerine dikilmiş çubuğun gölgesi yıl boyunca, öğle vakti hep güneyi gösterir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. • Yaz mevsiminin başlangıç günü,
• Gece-gündüz arasındaki süre farkı,
• Güneş'in önünden geçiş hızı

Yukarıda verilen özellikleri benzerlik gösteren X ve Y noktalarının mutlak konumu aşağıdakilerden hangisidir?

11. 23° Doğu boylamında yerel saat 04.40 ve tarih 21 Ekim Salı iken 77° Batı boylamında tarih ve yerel saat nedir?

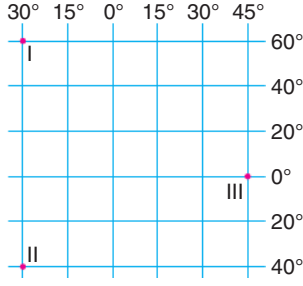
- A) 21 Ekim Salı – 11.20
- B) 20 Ekim Pazartesi – 10.00
- C) 20 Ekim Pazartesi – 22.00
- D) 21 Ekim Salı – 22.40
- E) 22 Ekim Çarşamba – 22.00

12. I. İtalya
II. Rusya
III. Kanada
IV. Portekiz
V. Çin

Yukarıda numaralandırılmış ülkelerden hangilerinde yıl içinde birden fazla ortak saat kullanma zorunluluğu yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
- D) I ve IV E) IV ve V

1.

Ülkemizin mutlak konumu göz önüne alınırsa, yukarıdaki koordinat sisteminde belirtilen noktalardan hareket eden araçların ulusal saat ayarımızın yapıldığı kente ulaşabilmesi için hangi yönde hareket etmeleri gerekmektedir?

	I	II	III
A)	Doğu	Kuzey	Kuzey
B)	Güneydoğu	Kuzeydoğu	Kuzey
C)	Güneybatı	Kuzeydoğu	Doğu
D)	Güneydoğu	Kuzey	Kuzeybatı
E)	Güney	Doğu	Kuzeydoğu

2. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin göreceli konumuna bağlı özelliklerden biri değildir?

- A) Alp-Himalaya Orojenezi'ne bağlı oluşmuş sıradağlara sahip olması
- B) Kışın Ege kıyılarında içeri girildikçe sıcaklık ortalamalarının düşmesi
- C) Doğu Karadeniz kıyılarında yıllık yağış miktarının en fazla olması
- D) Yılın ilk karının Palandöken Dağları'na yağması
- E) Akdeniz kıyılarında gece ve gündüz süre farkının az olması

3. Ülkemizde ulusal saat ayarının yapıldığı boylamda öğle vakti yaşanırken aşağıda yerel saati verilen merkezlerden hangisi ülkemiz sınırları içinde yer almaz?

- A) 11.40
- B) 10.45
- C) 11.00
- D) 10.35
- E) 11.20

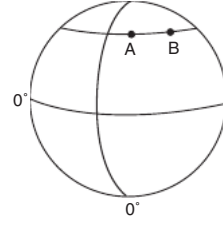
4.

X paralelinin uzunluğu 32.400 km'dir.

A ve B kentleri arasındaki uzaklık 1800 km'dir.

Buna göre A kentinin yerel saati 12.00 ise B kentinin yerel saati kaçtır?

- A) 12.10
- B) 13.20
- C) 10.40
- D) 12.40
- E) 11.20

5.

Merkez	Gurup Vakti
X	17.00
Y	16.30
Z	18.00

Yukarıdaki tabloda X, Y ve Z kentlerindeki gurup vakti gösterilmiştir.

Bir noktada gurup vakti ile tan vakti arasında geçen sürede Güneş gökyüzünde görülmediğine göre X, Y, Z kentlerinde gün içinde yaşanan gündüz süresi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	X	Y	Z
A)	9 saat	11 saat	12 saat
B)	12 saat	9 saat	11 saat
C)	10 saat	9 saat	12 saat
D)	9 saat	10 saat	12 saat
E)	10 saat	11 saat	9 saat

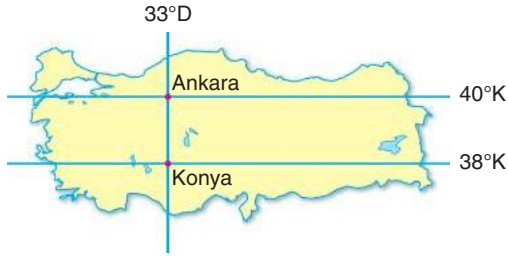
6.

- I. Dağların uzanış doğrultusu
- II. Kullanılan saat dilimi sayısı
- III. Gurup ve tan süreleri
- IV. Nadas uygulamasının yapıldığı tarım alanları
- V. Kutup Yıldızı'nı görme açısı

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri bir ülkenin mutlak konumundan etkilenmemektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) III ve IV
- E) II ve V

7.

- I. 21 Aralık'ta Güneş'in doğuş saati
- II. 23 Eylül'de yaşanan gündüz süreleri
- III. Yerel saatleri
- IV. 21 Mart'ta cisimlerin gölge boyları
- V. 21 Haziran'da güneş ışınlarının düşme açısı

Yukarıda numaralandırılmış özelliklerden hangileri Ankara ve Konya için ortaktır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) II ve III
- E) III ve V

8. Aynı boylam üzerinde yer alan X, Y, Z noktalarının ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

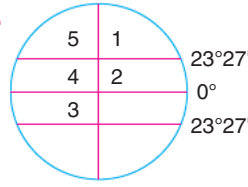
- A) Bulundukları saat dilimi
- B) Güneş'in karşısına geldikleri an
- C) Ekinoks günleri Güneş'in doğuş batış saati
- D) 23 Eylül'de gündüz süreleri
- E) Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıkları

9. Türkiye 26°–45° Doğu meridyenleri ile 36° – 42° Kuzey paralelleri arasında yer alır.

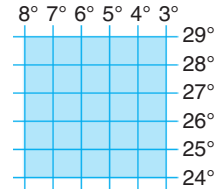
Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarından birisi olamaz?

- A) Kuzey – güney doğrultusunda güneş ışınlarını alma açısının 6 ° farklılaşması
- B) Doğu – batı doğrultusunda 76 dakika zaman farkı bulunması
- C) Yükseltinin batıdan doğuya gidildikçe artması
- D) Güneyden esen rüzgârların sıcaklığı yükseltici etki yapması
- E) Denizlerdeki tuzluluk oranının kuzeye doğru azalması

10.

Şekil I

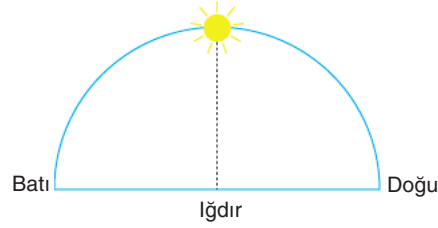

Şekil II

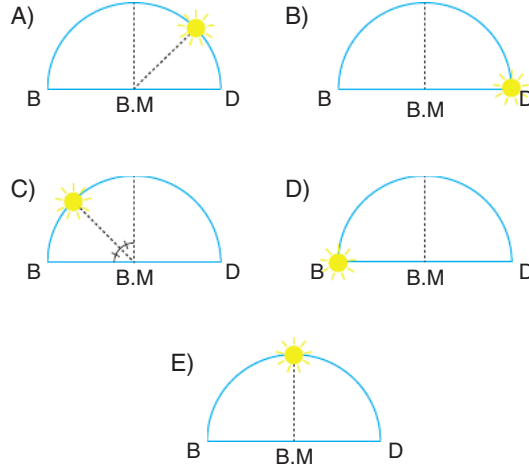
Yukarıda Şekil II'deki koordinat sisteminde mutlak konumu gösterilen taralı bölge, Şekil I'de kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

11.

23 Eylül'de Güneş Iğdır'da yukarıdaki konumdayken aynı anda Başlangıç Meridyeni'nde Güneş'in ufuk düzlemindeki konumu aşağıdakilerden hangisidir?

12. Kayseri'de kış sıcaklık ortalaması Ordu'dan düşüktür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin sıcaklığın dağılışı üzerindeki etkisiyle çelişmektedir?

- A) Enlem
- B) Nemlilik
- C) Bitki örtüsü
- D) Karasallık
- E) Rüzgârlar

4. BÖLÜM

HARİTA BİLGİSİ

1. Yeryüzü şekillerini herhangi bir şekil ve alan bozulması yaşamadan düzleme aktarmak mümkün değildir. Yani haritalar hiçbir zaman tam anlamıyla gerçeği yansıtamazlar.

Bu duruma yol açan temel etmen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer şekillerinin eğim değerlerinin her yerde aynı olmaması
- B) Kuşbakışı görünümde hatalar meydana gelmesi
- C) Ekvator çemberinin tüm meridyen dairelerden uzun olması
- D) Dünya'nın küresel bir şekile sahip olması
- E) Harita çiziminde küçültme oranının fazla olması

2. I. Herhangi bir düzleme aktarılmış olma
II. Ayrıntıları gösterme gücünün fazla olması
III. Kuşbakışı görünümü yansıtmaması
IV. Belli bir küçültme oranına sahip olması
V. Kullanım işaretlerinin açıklanmış olması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri bir çizime harita tanımını yapabilmek için gerekli unsurlardan sayılamaz?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) II ve V
- D) II ve III
- E) I ve V

3. Plan ve harita aşağıdaki özelliklerden hangisi bakımından birbirine benzerdir?

- A) Kullanım alanı
- B) Ayrıntı gösterme gücü
- C) Bir ölçeğe göre çizilme
- D) İzohips yöntemine göre çizilme
- E) Yükselti basamaklarının belirlenmesi

4. Yer şekillerinin engebe, eğim ve yükseltilerini dik-kate almadan, düz ve deniz seviyesinde olduğunu kabul ederek hesaplanan alan "izdüşüm alan"dır.

Buna göre aşağıdaki yer şekillerinden hangisinde gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark daha azdır?

- A) Tepe
- B) Falez
- C) Plato
- D) Sırt
- E) Delta

5. I. 1/200.000
II. 1/500.000
III. 1/1.000.000
IV. 1/800.000
V. 1/2.000.000

Yukarıda verilen ölçeklerle çizilen Türkiye siyasi haritalarından hangisinde ayrıntılara daha fazla yer verilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Dünya'nın küreselliği nedeniyle haritalarda meydana gelen hata ve bozulmaları en aza indirebilmek için "projeksiyon (izdüşüm) yöntemi" uygulanır.

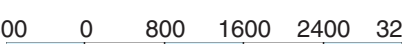
Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinin haritası konik projeksiyonla çizilirse hata oranı diğerlerinden fazla olur?

- A) Belçika
- B) Nijerya
- C) Çin
- D) Azerbaycan
- E) Fransa

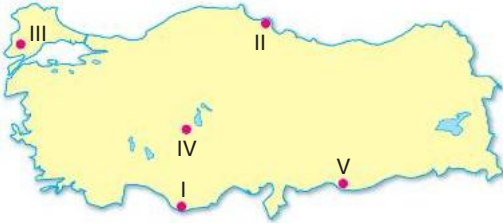
7. Bir haritanın ölçeği bilinmiyorsa ölçeği bulabilmek için aşağıdaki uygulamalardan hangisini gerçekleştirmek gerekir?

- A) Haritada belli bir alanı ölçüp, karesini almak
- B) Haritanın çizildiği yükseltiyi hesaplayıp karekökünü almak
- C) Ölçeği olan başka bir haritayla kıyaslamak
- D) Harita üzerinde iki noktanın arasını ölçüp gerçek uzunluğa oranlamak
- E) Paralel ve meridyen derecelerini birbirine oranlamak

8. 1/800.000 kesir ölçeğinin çizgi ölçek olarak ifadesi aşağıdakilerden hangisidir? (Çizgi ölçeğin boyu 5 cm'dir.)

- A) km
- B) km
- C) km
- D) km
- E) km

9. Bir yörede gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark yer şekillerine göre değişiklik gösterir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş yörelerden hangisinde gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark diğerlerinden fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

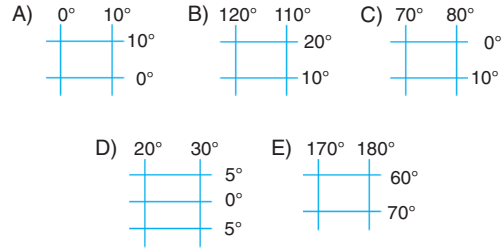
Yukarıdaki çizgi ölçeğin boyu 16 cm'dir.

Buna göre, bu çizgi ölçeğin kesir ölçek cinsinden ifadesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/120.000 B) 1/200.000
- C) 1/300.000 D) 1/400.000
- E) 1/1.200.000

11. Dünya'nın küresel şeklinden dolayı haritalarda bozulmalar meydana gelir ancak bu bozulmalar Dünya'nın her yerinde aynı değildir.

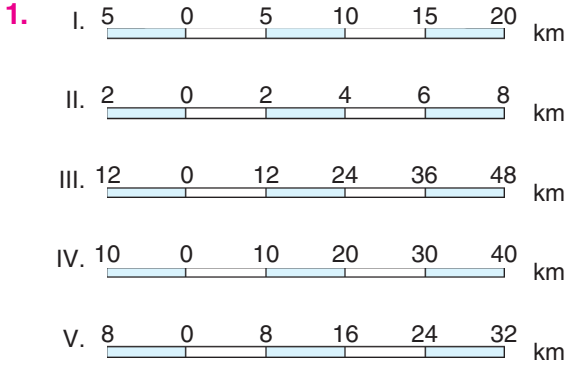
Buna göre, aşağıda coğrafi koordinatları verilen, çizimlerinde silindirik projeksiyon ve aynı ölçek kullanılarak hazırlanan haritalardan hangisindeki bozulma oranı en fazladır?

12. Gerçek alanla iz düşüm alan arasındaki farkın fazla olduğu yerlerin haritalarındaki bozulma, gerçek alanla iz düşüm alan arasındaki farkın az olduğu alanlara göre daha fazladır.

Buna göre, aşağıda gerçek alan ile iz düşüm alanı verilen beş merkezin hangisinin haritasındaki bozulma oranı daha fazla olur?

	Merkez	Gerçek alan	İz düşüm alan
A)	I.	110 km ²	100 km ²
B)	II.	96 km ²	80 km ²
C)	III.	52 km ²	50 km ²
D)	IV.	34 km ²	30 km ²
E)	V.	14 km ²	10 km ²

Yukarıdaki çizgi ölçeklerin boyu 5 cm'dir.

Buna göre, verilen çizgi ölçeklerle çizilen Ankara haritalarından hangisinde daha fazla ayrıntıya yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

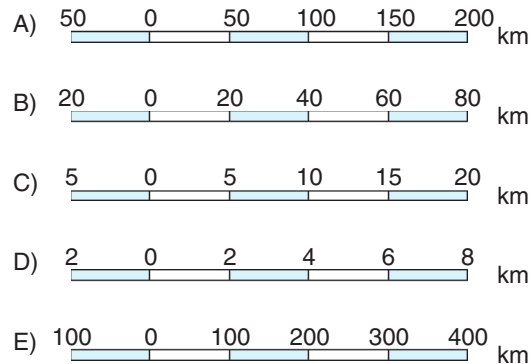
2. Eşit büyüklükteki iki haritadan birincisinde Türkiye'nin tamamı, ikincisinde ise Avrupa Kıtası'nın tamamı gösterilmektedir.

Buna göre, bu iki harita ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

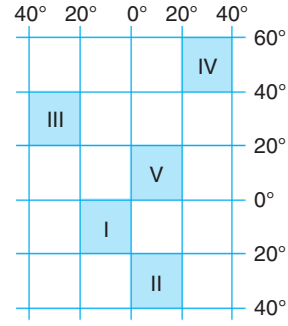
- A) I. haritanın ölçek paydası daha küçüktür.
 B) II. haritanın çizimi sırasında daha çok bozulma gerçekleşmiştir.
 C) I. haritada çizilen gerçek alan daha dardır.
 D) II. harita duvarda daha dar alan kaplar.
 E) I. haritada ayrıntı gösterme gücü daha fazladır.

3. İki izohips eğrisi arasındaki yükselti farkı, haritanın ölçeğine bağlı olarak değişiklik gösterir.

Buna göre, aşağıda verilen çizgi ölçeklerden hangisiyle çizilen bir fiziki haritanın sabit aralık değeri daha büyüktür?

4.

Yukarıdaki koordinat sisteminde numaralandırılmış beş taralı bölgenin aynı boyuttaki kağıtlara haritaları çizilirse hangisinin haritasında ayrıntı gösterme gücü diğerlerinden daha fazla olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

- I. harita → 4 cm
- II. harita → 2 cm
- III. harita → 9 cm

Yukarıda üç farklı haritada Balıkesir-İzmir arası harita uzunlukları verilmiştir.

Buna göre, kâğıdın tamamını kaplayacak şekilde farklı boyuttaki kağıtlara çizilen bu üç haritanın, ölçek paydası küçük olandan büyük olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II – I – III B) III – II – I C) III – I – II
 D) I – II – III E) II – III – I

6.

Yeryüzünde ya da herhangi bir kıtada bulunan ülkeleri, bir ülkenin idari bölünüşünü (illeri, ilçeleri), yerleşim merkezlerini gösteren haritalara "idari bölünüş haritası" denir.

Aşağıdakilerden hangisi bir idari bölünüş haritasında bulunması gereken elemanlardan biri değildir?

- A) Lejand
 B) Ölçek
 C) Başlık
 D) Coğrafi koordinatlar
 E) İzohips eğrisi

Yukarıdaki çizgi ölçeğin boyu 12 cm'dir.

Bu çizgi ölçeğin kesir ölçek olarak ifadesi 1/400.000 olduğuna göre yukarıdaki çizgi ölçekte X ve Y olarak belirtilen noktalara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri yazılır?

- A) 3-9 B) 4-12 C) 12-48
D) 12-36 E) 16-48

8. Coğrafya ödevini yapan Güneş, bir atlas sayfasında Dünya ve Türkiye'nin eşit boyutlardaki sayfalara çizilmiş haritalarını görür. Güneş, yaz tatilinde gittiği memleketi Artvin'i Türkiye haritasında ayrıntılı bir şekilde görebilirken Dünya haritasında görememiştir.

Güneş'in atlas sayfalarındaki bu haritalar arasında belirlediği farklılığın temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haritaların küçültme oranlarının farklı olması
B) Harita ebatlarının farklı olması
C) Çizilen alanların yer şekillerinin farklı olması
D) Haritalarda kullanılan renk tonlarının farklı olması
E) Artvin'in yüzölçümünün küçük olması

9. Çizgi ölçek kesir ölçeğe göre düzenlenir ve haritalarda gerçek uzaklığın bulunmasına yardımcı olur. Fotokopi büyültme ve küçültmelerinde, haritalarda uzunluk hesaplarında oluşabilecek bozulmalar çizgi ölçekte daha az olur.

Buna göre, aşağıda verilmiş haritada Ankara – Londra arası yaklaşık kaç kilometredir?

- A) 4000 B) 1600 C) 3000
D) 2000 E) 8000

10. Türkiye'nin iki ayrı fiziki haritasından I. sinde Eskişehir Ovası sarının sadece bir tonu ile, II. haritada ise sarı ve sarının başka tonları ile gösterilmiştir.

Buna göre, iki harita arasındaki bu renk farklılığının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

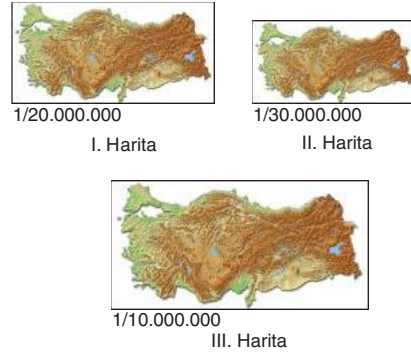
- A) Yükselti farkı
B) Küçültme oranı farkı
C) Lejand farkı
D) Kullanım amacı farkı
E) Çizim yöntemi farkı

11. Düzlem projeksiyonda paralel ve meridyen bir düzlem üzerine yansıtılır. Bu düzlem kutup noktasına teğet olarak çizilir.

Buna göre, aşağıdaki alanlardan hangisinin haritasının çiziminde düzlem projeksiyon kullanmak çok uygun olmaz?

- A) Kanada B) Antarktika
C) İzlanda D) Malezya
E) Grönland

12.

Yukarıda Türkiye'nin ölçekleri farklı üç fiziki haritası verilmiştir.

Bu haritalardan faydalanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Türkiye'nin kuzey – güney kuş uçuşu uzaklığına
B) Haritaların ayrıntıları gösterme gücüne
C) Türkiye'nin haritada kapladığı alana
D) İllerin sınırlarına
E) Yer şekillerinin uzanış yönüne

1. I. Coğrafi koordinatlar
II. Haritada bir yerin alanı
III. Ayrıntı gösterme gücü
IV. Akarsuların akış yönü
V. İki kent arasındaki gerçek uzaklık

Yukarıdaki özelliklerden hangileri haritanın küçültme oranına bağlı olarak değişiklik gösterir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

2.

Yukarıda aynı boyuttaki kâğıtlara çizilen Türkiye Fiziki Haritası ve Dünya Siyasi Haritası ile ilgili olarak,

- I. Kullanım amaçları aynıdır.
II. Dünya haritasının ayrıntıyı gösterme gücü daha fazladır.
III. Türkiye haritasının ölçeğinin paydası daha küçüktür.
IV. Dünya haritasındaki hata ve bozulma oranı daha fazladır.
V. Sinop-Hatay arası kuşuçuşu mesafe Türkiye haritasında daha kısadır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

3. Kullanım amaçlarına göre haritalar fiziki, siyasi, beşeri, ekonomik ve özel haritalar olmak üzere sınıflandırılır.

Buna göre aşağıdaki unsurlardan hangisinin gösteriminde fiziki haritalardan yararlanılmaz?

- A) Nehirler B) Platolar
C) Orman alanları D) Göller
E) Dağlık alanlar

4. Ege Bölgesi'nin tamamının gösterildiği atlas sayfasındaki bir siyasi harita ile yine Ege Bölgesi'nin tamamının gösterildiği bir siyasi duvar haritası karşılaştırıldığında;

- I. Aydın'ın mutlak konumu,
II. İzmir-Manisa arası harita uzunluğu,
III. Bafa (Çamiçi) Gölü'nün gerçek alanı,
IV. küçültme oranı

gibi özelliklerden hangilerinin farklılık gösterdiği söylenemez?

- A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

5.

Yukarıda gösterilen Türkiye Fiziki Haritası'nı inceleyen Murat;

- I. Türkiye'nin aritmetik nüfus yoğunluğu,
II. Kaz Dağları'nın yükseltisi,
III. Yeşilırmak Nehri'nin uzunluğu,
IV. maki bitki örtüsüne sahip alanlar

özelliklerden hangilerini incelediği bu haritadan yararlanarak bulabilir?

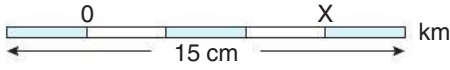
- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Coğrafi veriler haritaya aktarılırken noktasal, alan-sal ya da çizgisel gösterim yöntemleri kullanılır.

Buna göre, haritalarda aşağıda verilen coğrafi unsurlardan hangisi noktasal verilerle gösterilir?

- A) Volkan konisi B) Ovalar
C) Akarsular D) Demiryolları
E) Platolar

7.

Yukarıdaki çizgi ölçeğin kesir ölçek cinsinden ifadesi $1/900.000$ ise ölçek üzerinde "X" ile belirtilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) 18 B) 27 C) 54
D) 81 E) 120

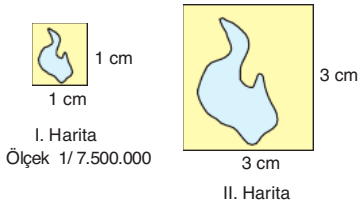
8.

Renklendirme yöntemiyle çizilmiş bir fiziki haritada yukarıda numaralandırılmış alanlardan hangilerinde kullanılan renk sayısı **daha fazla** olur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9.

Yukarıda Tuz Gölü'ne ait iki ayrı harita verilmiştir.

$1/7.500.000$ ölçeğiyle çizilmiş I. haritadaki Tuz Gölü'nün II. haritadaki ölçeği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) $1/3.000.000$ B) $1/2.500.000$
C) $1/500.000$ D) $1/5.000.000$
E) $1/750.000$

10. Elinde farklı boyutta iki kağıt olan Ayşegül, küçük olana Balıkesir, büyük olana ise Marmara Bölgesi'nin haritasını çizmiştir.

Ayşegül'ün çizdiği bu haritaların ayrıntı gösterme gücü aynı olduğuna göre haritaların aşağıdaki özelliklerinden hangisi ortaktır?

- A) Küçültme oranı
B) Kullanım amacı
C) Çizim yöntemi
D) Mutlak konumu
E) Harita işaretleri

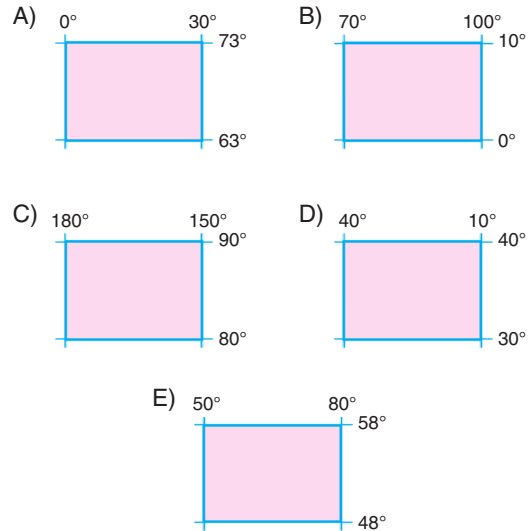
11. Haritalarda yer şekillerini gösterme yöntemlerinden en yaygın olanı renklendirme yöntemidir.

Fiziki haritalarda yeşil renk ile boyanan alanlarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Ormanlık alanları ifade eder.
B) Yükseltisi deniz seviyesine yakın olan yerlerdir.
C) Bu alanlarda genellikle tahıl tarımı yapılır.
D) Kalıcı kar alt sınırına yakın yerleri gösterir.
E) Yeşil renkte gösterilen alanlarda yıllık ve günlük sıcaklık farkı fazladır.

12. Dünya'nın şekinden dolayı haritalarda bozulmalar artar.

Buna göre, aşağıda coğrafi koordinatları verilen alanlardan hangisinin $1/5.000.000$ ölçeği ile çizilen haritasında hata oranı daha fazladır?

1. Renklendirme yöntemiyle çizilmiş bir Türkiye fiziki haritasında aşağıdaki yer şekillerinden hangileri aynı renkle gösterilir?

- A) Silifke Ovası-Iğdır Ovası
B) Bafra Ovası-Pasinler Ovası
C) Konya Ovası-Gediz Ovası
D) Çarşamba Ovası-Eskişehir Ovası
E) Pasinler Ovası - Malazgirt Ovası

2.

I. Harita

II. Harita

Yukarıda aynı boyuttaki kağıtlara çizilmiş Asya ve Avrupa kıtalarına ait siyasi haritalar verilmiştir.

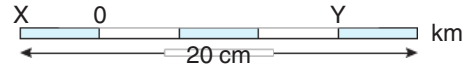
Buna göre, bu iki harita ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

- A) II. haritanın ölçeği daha büyüktür.
B) I. haritada hata ve bozulma oranı daha fazladır.
C) I. haritanın ayrıntı gösterme gücü daha fazladır.
D) II. harita gösterilen gerçek alan daha küçüktür.
E) İki haritanın da kullanım amacı aynıdır.

3. Türkiye'nin 1/800.000 ölçekli fiziki haritası, 1/1.600.000 ölçekle tekrar çizildiğinde aşağıdaki değişikliklerden hangisi meydana gelir?

- A) Ayrıntı gösterme gücü artar.
B) Hata ve bozulma oranı azalır.
C) İzohips eğrileri arasındaki yükselti farkı azalır.
D) Küçültme oranı azalır.
E) Haritanın ebatı 4 kat küçülür.

4.

Yukarıdaki çizgi ölçeğin kesir ölçek olarak ifadesi 1/2.000.000'dur.

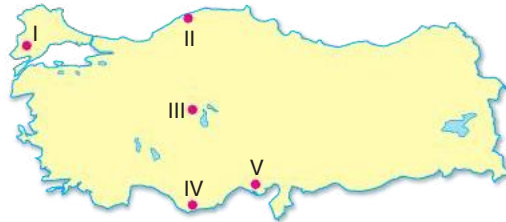
Buna göre, çizgi ölçek üzerinde belirtilen Y – X işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 40 B) 60 C) 80 D) 120 E) 160

5. İzohips yöntemi ile çizilmiş bir bölgenin topoğrafya haritası ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?

- A) Birbirini çevrelemeyen iki komşu izohipsin yükseltisi eşittir.
B) İzohipslerin nokta halini aldığı yerler göl dipleri-
dir.
C) Sıfır metre izohipsi kıyı çizgisinden geçer.
D) Dik yamaçlarda izohips eğrileri birbirine yaklaş-
mıştır.
E) Birbirini izleyen iki izohips arasındaki yükselti
farkı haritanın her yerinde aynıdır.

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış alanlardan hangilerine ait topografya haritasında izohipsler arasındaki mesafe diğerlerine göre daha azdır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

7. İki izohips arasında kalan yükselti farkına "sabit (eş) aralık ya da eküidistans" denir. Örneğin Küre Dağları'nı gösteren birinci topografya haritasında izohipsler 50 metrede bir çizilmişken, ikinci bir topografya haritasında izohipsler 100 metre aralıklarla çizilebilir.

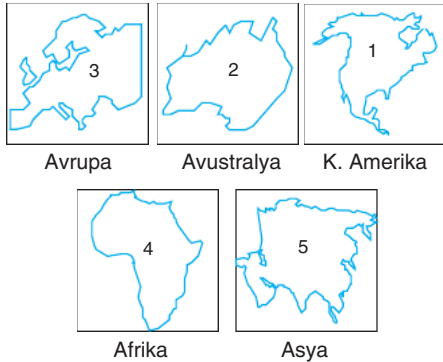
Parçada sözü edilen durumun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haritaların küçültme oranlarının farklı olması
- B) Bölgelerin yükseltilerinin farklı olması
- C) Dağların yamaç eğimlerinin farklı olması
- D) Mutlak konumun farklılık göstermesi
- E) Haritaların kullanım amaçlarının farklı olması

8. Eküidistans (sabit aralık) değeri 750 metre olan bir Türkiye fiziki haritasında, aşağıda verilen coğrafi bölgelerden hangisinden geçen izohips sayısı daha fazla olur?

- A) Marmara Bölgesi
- B) Doğu Anadolu Bölgesi
- C) Ege Bölgesi
- D) İç Anadolu Bölgesi
- E) Akdeniz Bölgesi

9.

Yukarıda eşit boyutta kâğıtlara çizilmiş kıtaların verildiği yukarıdaki haritalardan hangisinin ölçeği en küçük olur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

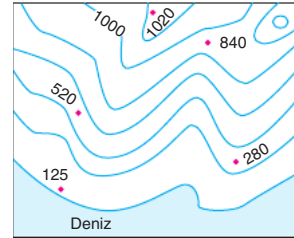
10. Aşağıdaki grafikte beş ayrı bölgenin gerçek ve izdüşüm alanları gösterilmiştir.

Buna göre, gerçek ve izdüşüm alanları verilen beş bölgeden hangisinin topografya haritasında aynı mesafeden daha az izohips geçer? (Topografya haritalarında eş aralık değeri aynı kabul edilecek.)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Yandaki izohips haritasında hangi noktanın yükselti değeri yanlış verilmiştir?

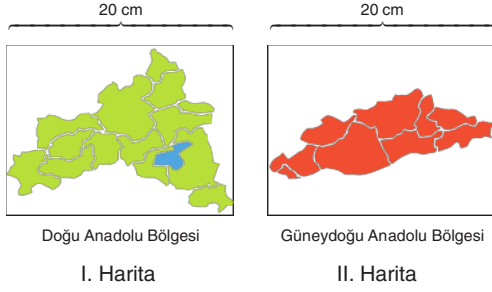

- A) 125 B) 280 C) 520 D) 840 E) 1020

12. Ülkemizde illerin dağılışını gösteren bir idari bölünüş haritası aşağıdakilerden hangisini yapabilmek için elverişli değildir?

- A) Mutlak konum bulma
- B) Uzunluk hesaplama
- C) Yön bulma
- D) Eğim hesaplama
- E) Alan hesaplama

1.

Yukarıda kenar uzunlukları eşit iki ayrı kare şeklindeki kağıda çizilen Doğu ve Güneydoğu Bölgeleri'ne ait fiziki haritalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) II. haritada hata ve bozulma oranı daha azdır.
- B) I. haritanın ayrıntı gösterme gücü daha azdır.
- C) Her iki haritanın da sabit aralık değeri farklıdır.
- D) II. haritada izohips eğrileri arasındaki yükselti farkı daha azdır.
- E) Harita yüzeyleri eşit olduğu için ölçekler de aynıdır.

2.

Harita	Eküidistans Değeri (m)
I	150
II	70
III	275

Yukarıda Marmara Bölgesi'ne ait üç ayrı topoğrafya haritasının eküidistans (sabit aralık) değerleri verilmiştir.

Buna göre, haritaların ayrıntı gösterme gücünün en fazladan en aza doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) III – I – II B) I – II – III C) II – I – III
- D) III – II – I E) I – III – II

3. Bir harita üzerinde hem yükselti hem de derinliklerin birlikte gösterilebilmesi için aşağıda verilen yöntemlerden hangisinin kullanılması gerekir?

- A) Gölgeleme B) Tarama
- C) Renklendirme D) Kabartma
- E) İzobat

4.

Ankara'nın yukarıda verilen iki ayrı ölçekle çizilmiş haritaları kıyaslanırsa aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) I. haritada Gölbaşı-Kızılay arası mesafe daha kısa görünür.
- B) II. harita kağıt üzerinde daha dar alan kaplar.
- C) I. haritada ayrıntı gösterme gücü daha fazladır.
- D) II. haritada 1 cm'lik uzunluk 15 km'yi göstermektedir.
- E) I. haritanın ölçeği II. haritanın ölçeğinden 2 kat büyüktür.

5.

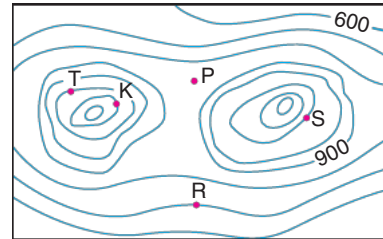
	Ölçek	Harita alanı (cm ²)
I.	1/500.000	5
II.	1/3.000.000	2
III.	1/700.000	12

Yukarıda üç gölün haritadaki alanı ve çizildikleri haritaların ölçekleri verilmiştir.

Buna göre, bu üç gölün gerçek alanlarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III – I – II B) I – II – III C) III – II – I
- D) II – I – III E) I – III – II

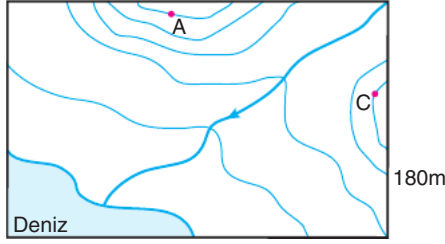
6.

Yukarıdaki izohips haritasında belirlenmiş noktalardan hangilerinin yükseltisi birbirine eşittir?

- A) P – R B) S – T C) K – S
- D) S – R E) T – R

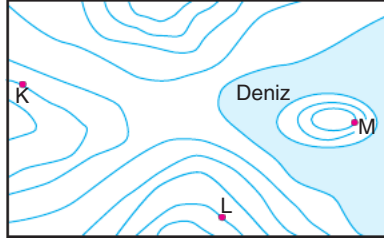
7.

Yukarıdaki izohips haritasında işaretlenmiş noktaların yükseltileri dikkate alındığında, $\frac{A + C}{6}$ işleminin karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 60 B) 70 C) 80 D) 90 E) 100

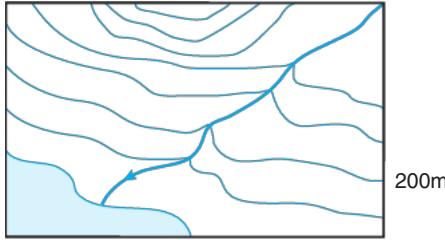
8.

Yukarıda verilen topografya haritasındaki K ve L noktaları arasındaki yükselti farkı 150 metre ise M noktasının deniz seviyesinden yüksekliği kaç metredir?

- A) 75 B) 100 C) 150 D) 225 E) 275

9.

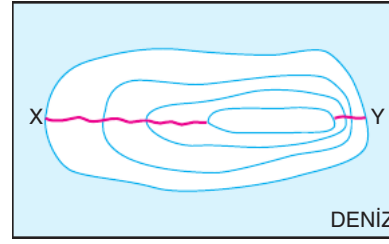

Yukarıda 15° Kuzey enleminde bir bölgeye ait topografya haritası gösterilmiştir.

Buna göre, renklendirme yöntemiyle çizilen bu haritada aşağıdaki renklerden hangisi kullanılmaz?

- A) Mavi B) Koyu yeşil C) Sarı
D) Turuncu E) Açık yeşil

10.

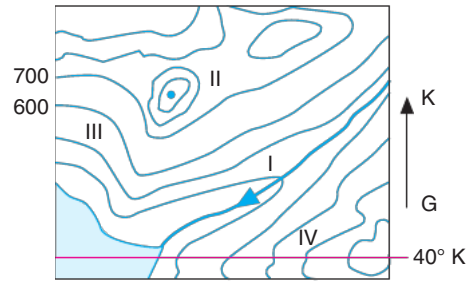
Yukarıdaki izohips haritasında gösterilen ada-
nın iki yamacından aşağı inen X ve Y yolları ile ilgili olarak,

- I. X yolunun yapım maliyeti daha düşüktür.
II. Y yolunun bulunduğu yamaç daha yüksektir.
III. X yolunun bittiği yerde kıta sahanlığı daha geniştir.

özelliklerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11.

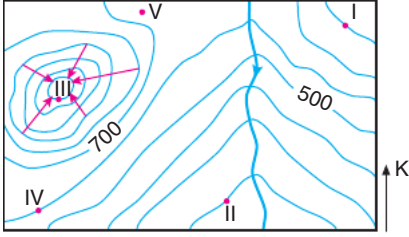

Yukarıdaki izohips haritasında orta kuşakta bir kent
tin yerleştiği alan gösterilmiştir.

Bu kente ilgili yalnız bu haritaya dayalı olarak
aşağıdaki hangi yorumu yapmak doğru olmaz?

- A) I nolu alan diğerlerinden daha alçaktır.
B) III ve IV nolu alan bitki örtüsünden yoksun ise
erozyon tehlikesi ile karşı karşıyadır.
C) I'de yıl boyu görülen rüzgâr kuzeydoğu gü-
neybatı yönlüdür.
D) IV nolu yerde erozyona karşı tarlaları izohipse
paralel sürmek gerekir.
E) Akarsu delta yaparak denize dökülmektedir.

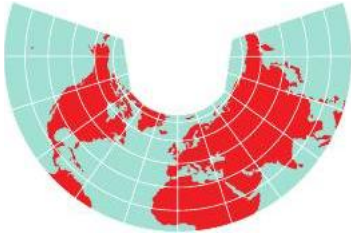
1. Aşağıda bir bölgenin izohips yöntemi ile hazırlanmış bir haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izohips haritasında işaretlenmiş noktalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) II nolu noktanın yükseltisi diğerlerinden azdır.
B) V nolu nokta 600-700 m'ler arasında yer alır.
C) I ve III nolu noktanın yükseltisi birbirine eşittir.
D) Haritanın batısında bir kapalı çukur bulunmaktadır.
E) V nolu nokta IV nolu noktadan daha yüksekte yer almaktadır.

2. Haritalarda hata ve bozulmaları en aza indirebilmek için kullanılan yöntem "projeksiyon (izdüşüm) yöntemi" denir.

Yukarıda verilen konik projeksiyon yöntemine göre çizilen bir Dünya haritasında aşağıda verilen ülkelerden hangisi daha az hata ile çizilir?

- A) İzlanda B) Kenya C) Tayland
D) İspanya E) Peru

3. Bir haritanın ölçeği büyüdükçe;

- I. ölçek paydasındaki sayı,
II. hata ve bozulma oranı,
III. ayrıntı gösterme gücü

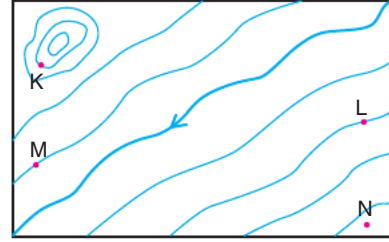
özelliklerinden hangilerinde azalış meydana gelir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. 1/350.000 ölçekli bir haritanın çizgi ölçek olarak ifadesi aşağıdakilerden hangisidir? (Ölçeklerin boyu 10 cm'dir.)

- A) 7 0 7 14 21 28 m
B) 14 0 14 28 42 56 km
C) 3.5 0 3.5 7 10.5 14 km
D) 35 0 35 70 105 140 m
E) 7 0 7 14 21 28 km

5. Aşağıda bir bölgeye ait izohips haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izohips haritasında belirlenmiş noktaların yükseltisi en fazla olandan en az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) K > N > L > M B) N > L > M > K
C) N > K > L > M D) K > M > L > N
E) M > L > K < N

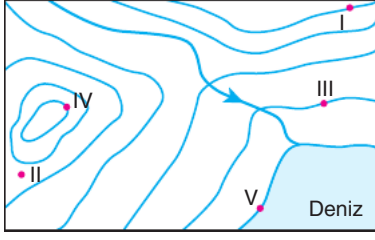
6. Aşağıda beş ayrı merkezin gerçek ve izdüşüm alanları verilmiştir.

	Gerçek Alan (km ²)	İzdüşüm Alan (km ²)
I	9	7
II	23	21
III	19	17
IV	10	8
V	14	12

Buna göre, yukarıdaki tabloda verilen merkezlerden hangisinde yer şekillerinin engebe oranı en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

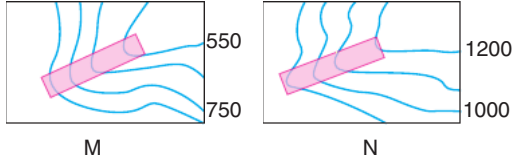
7.

Yukarıda izohips haritasında numaralandırılmış merkezlerden hangi ikisi arasındaki yükselti farkı **en azdır**?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

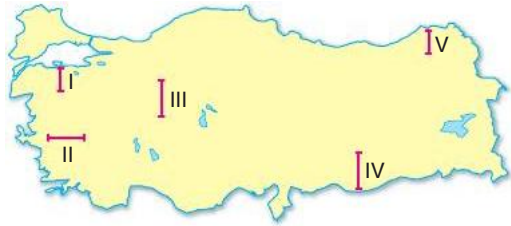
8. Aşağıda M ve N bölgelerinin izohips yöntemiyle çizilmiş haritaları verilmiştir.

Buna göre, M ve N bölgelerinde belirtilen alanlara aşağıdaki yerşekillerinden hangileri vardır?

	M	N
A)	Vadi	Sırt
B)	Plato	Vadi
C)	Sırt	Vadi
D)	Yamaç	Boyun
E)	Vadi	Plato

9.

Yukarıdaki haritada kuşuçuşu uzunlukları eşit olan beş doğrultu verilmiştir.

İzohips yöntemiyle çizilen bir Türkiye haritasında bu verilen doğrultulardan hangisinde izohipsler arasındaki mesafe daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

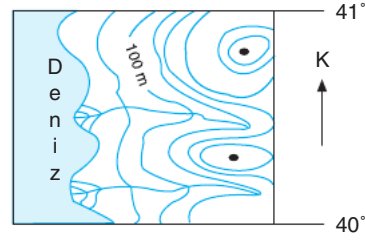
10.

- I. Afrika Kıtası
II. Ege Bölgesi
III. Van Gölü
IV. Türkiye
V. Konya

Yukarıda verilen alanların aynı boyuttaki kağıtlara haritaları çizildiğinde hangisine ait haritanın ayrıntı gösterme gücü **en fazla** olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

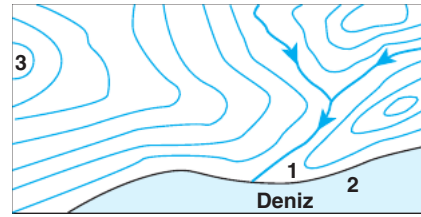
11.

Yukarıda izohips yöntemiyle çizilmiş harita hakkında verilen aşağıdaki bilgilerden hangisine **ulaşamaz**?

- A) Akarsuların döküldükleri kıyıda gelgit olayı gözlenmez.
B) Dağların güney yamaçlarında sıcaklık daha fazla olur.
C) Akarsular doğu – batı yönünde akarlar.
D) Haritanın kuzeyi ile güneyi arasında kuş uçuşu 111 km vardır.
E) İzohipsler 100'er metre aralıklarla çizilmiştir.

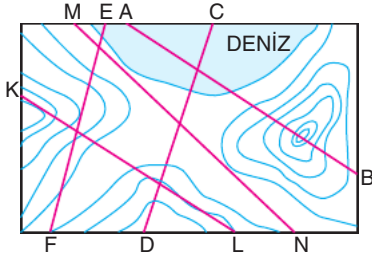
12.

Yukarıdaki haritada eş yükselti eğrileri 200 m'de bir geçirildiğine göre, işaretli bölgeler sırasıyla hangi renklerle gösterilir?

_____ 1 _____	_____ 2 _____	_____ 3 _____
A) Koyu Yeşil	Mavi	Kahverengi
B) Açık yeşil	Kahverengi	Koyu kahverengi
C) Sarı	Sarı	Kahverengi
D) Koyu yeşil	Açık yeşil	Kahverengi
E) Açık yeşil	Mavi	Koyu yeşil

1.

Yukarıdaki izohips haritasında belirlenen doğrultulardan hangisinde yükselti farkı diğerlerinden daha azdır?

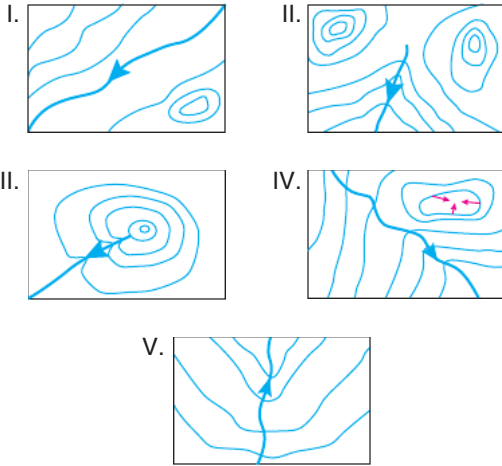
- A) K – L B) E – F C) M – N
D) C – D E) A – B

2. Küre Dağları'nın izohips yöntemiyle çizilmiş iki haritasından birinde ardışık iki eğri arasındaki yükselti farkı 250 metre iken, diğesinde 375 metredir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arazide yükselti farklılıkları görülmesi
B) Arazide engebenin fazla olması
C) Haritaların küçültme oranlarının farklı olması
D) Haritaların kullanım amaçlarının farklı olması
E) Haritaların lejandlarının farklılık göstermesi

3.

Yukarıda beş ayrı bölgenin eş yükselti yöntemi ile çizilmiş topoğrafya haritaları verilmiştir.

Buna göre, haritalardan hangisinde yer alan akarsu, kaynağını bir boyun bölgesinden almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Fiziki haritalarda mavi tonları derinlikleri ifade etmektedir. Kıyının birden bire derinleştiği yerde mavinin tonları hızla koyulaşır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış kıyılardan hangisinin fiziki haritasında mavinin tonları daha geç koyulaşmaktadır?

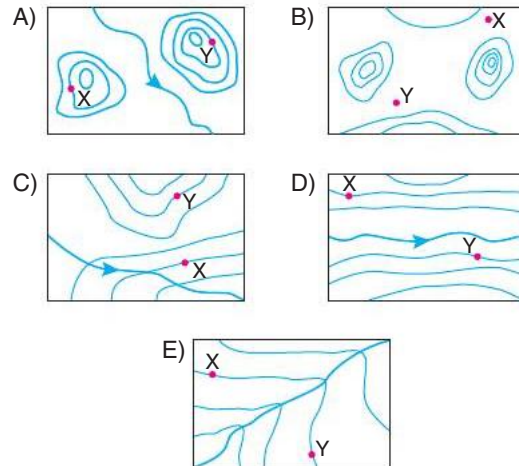
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Kaynağını ülkemizden alıp Basra Körfezi'nden denize dökülen Fırat Nehri'nin uzunluğu yaklaşık 2800 km'dir.

Buna göre, Fırat Nehri aşağıdaki ölçeklerle çizilmiş haritalardan hangisinde diğerlerine göre daha kısa çizilir?

- A) 1/250.000 B) 1/800.000
C) 1/1.400.000 D) 1/1.800.000
E) 1/2.400.000

6. Aşağıda verilen izohips haritalarından hangisinde verilen X ve Y noktalarının yükseltisi birbirine eşittir?

7.

Balıkesir İli Fiziki Haritası Balıkesir İli Siyasi Haritası

Yukarıda Balıkesir iline ait fiziki ve siyasi haritalar verilmiştir.

Buna göre;

- I. mutlak konum belirleme,
- II. eğim hesaplama,
- III. yükselti bulma,
- IV. uzunluk hesaplama,
- V. il sınırlarını belirleme

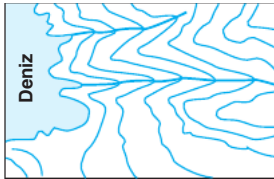
işlemlerinden hangileri her iki haritada da ortak olarak yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) III ve V
D) II ve III E) I ve IV

8. Topografya haritasında eşyüksekti eğrilerinin sık geçtiği bir arazide akmakta olan bir akarsu, eğrilerin seyrek geçtiği bir arazide akmaya başlarsa aşağıdaki değişimlerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Akarsuyun akış hızı azalır.
B) Akarsuyun derine aşındırma gücü azalır.
C) Arazinin gerçek ve izdüşüm alanı arasındaki fark artar.
D) İzohipslerin arasındaki mesafe artar.
E) Akarsuyun biriktirme potansiyeli artar.

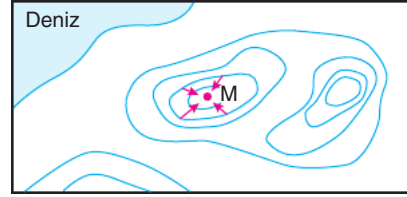
9.

Yukarıdaki eşyüksekti eğrileriyle çizilen haritada, aşağıdaki yer şekillerinden hangisi gösterilmemiştir?

- A) Haliç B) Çukur C) Vadi
D) Yamaç E) Sırt

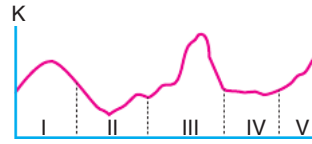
10. Aşağıda verilen izohips haritasının sabit aralık değeri 150 metredir.

Buna göre, yukarıdaki izohips haritasında işaretlenmiş M noktasının yükseltisi aşağıdakilerden hangisi kesinlikle olamaz?

- A) 287 B) 305 C) 215 D) 185 E) 250

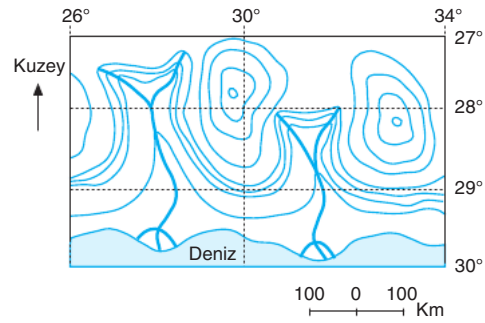
11. Aşağıda bir izohips haritasında alınmış KL hattına ait bir profil verilmiştir.

Buna göre, KL profilinin çizildiği haritada bu doğrultu boyunca izohipslerin birbirinden en uzak çizildiği bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

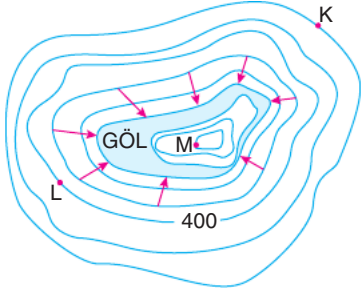
12.

Yukarıda coğrafi koordinatları verilen izohips yöntemiyle çizilmiş haritadaki bilgilere dayanarak bu alan hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dağların yükseltisine
B) Kıyılarda gelgit olup olmadığına
C) Akarsuyun kaç koldan oluştuğuna
D) Bulunduğu yarım küreye
E) Başlangıç Meridyeni'ne göre bulunduğu yöne

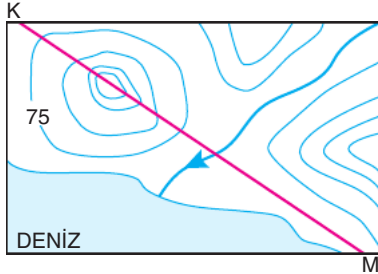
1. Aşağıdaki izohips haritasında verilen K ve L noktaları arasındaki yükselti farkı 200 metredir.

Buna göre, haritada verilmiş olan M noktasının deniz seviyesinden yüksekliği kaç metredir?

- A) 300 B) 400 C) 500 D) 600 E) 700

2.

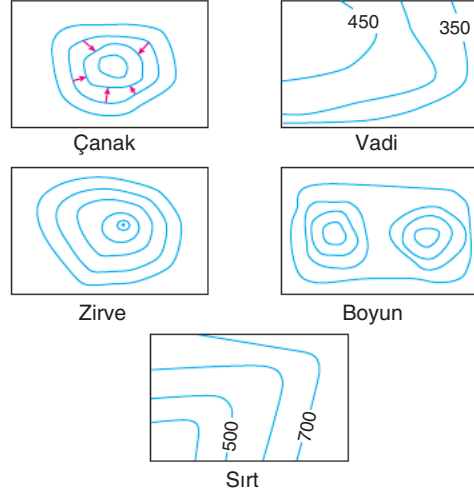
Eşyükselti yöntemiyle çizilmiş yukarıdaki haritada belirlenmiş K-M doğrultusu üzerinde aşağıdaki yükselti değerlerinden hangisine rastlanmaz?

- A) 50 B) 100 C) 175 D) 275 E) 375

3. 1/350.000 kesir ölçeğinin çizgi ölçek cinsinden değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 8 cm
- B) 10 cm
- C) 16 cm
- D) 10 cm
- E) 16 cm

4.

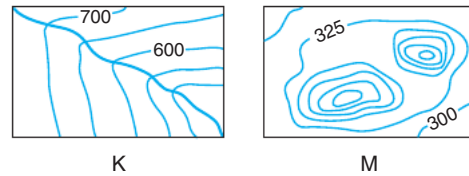

Yukarıda bazı yer şekilleri eş yükselti yöntemiyle çizilmiş ve yer şekilleri belirtilirken hata yapılmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yapılsa hata düzeltilebilir?

- A) Zirve ve çanak terimleri yer değiştirilirse
B) Vadi ve sırt terimleri yer değiştirilirse
C) Boyun yerine plato yazılırsa
D) Sırt üzerine akarsu çizilirse
E) Çanak yerine plato yazılırsa

5. Aşağıda K ve M yörelerine ait izohips haritaları verilmiştir.

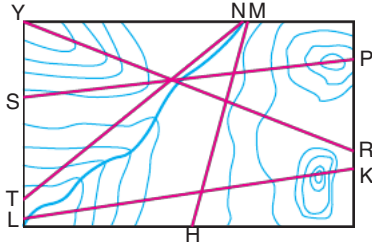
Buna göre K ve M yörelerinin;

- I. jeolojik yapısı,
II. ortalama yükseltisi,
III. eküidistans değeri,
IV. atmosfer koşulları

özelliklerinden hangileri bakımından farklı olduğunu kanıtlamak amacıyla bu haritalardan yararlanmaya gerek yoktur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve IV
D) I ve III E) Yalnız IV

6.

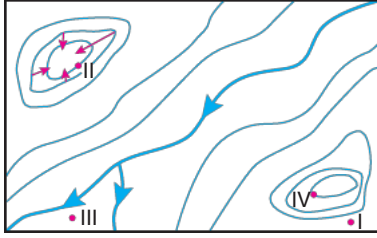

Yukarıda eş yükselti yöntemiyle çizilmiş bir harita üzerinde beş ayrı doğrultu belirlenmiştir.

Buna göre, verilen doğrultulardan hangisi üzerinde gerçek ve izdüşüm alan arasındaki fark diğerlerinden azdır?

- A) Y – R B) M – H C) S – P
D) T – N E) L – K

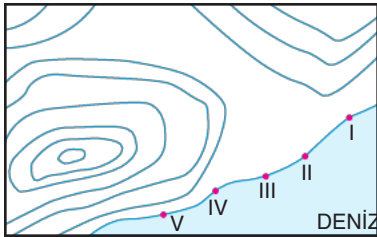
7.

Yukarıda izohips haritasında işaretlenmiş noktaların yükseltilerinin büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) IV – I – II – III B) III – II – I – IV
C) IV – II – I – III D) II – IV – I – III
E) IV – III – II – I

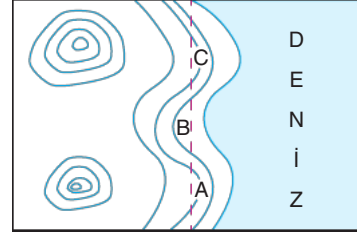
8. Aşağıdaki izohips haritasında kıyıya yakın uzanan iki yer şekli gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izohips haritasında kıyıda işaretlenmiş noktalardan hangisinde denizin diğer noktalara göre daha hızlı derinleştiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

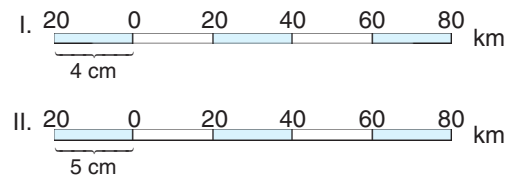
9.

Yukarıdaki izohips haritasında belirlenmiş güzergah boyunca ulaşımı sağlayabilmek için harflerle işaretlenmiş alanlardan hangilerine tünel, hangilerine köprü inşa edilmelidir?

	A	B	C
A)	Tünel	Tünel	Köprü
B)	Köprü	Tünel	Köprü
C)	Tünel	Köprü	Tünel
D)	Köprü	Köprü	Tünel
E)	Köprü	Tünel	Tünel

10.

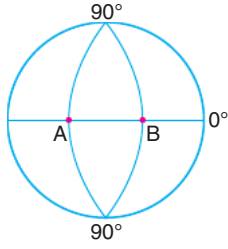

Ankara ilinin fiziki haritası önce I nolu ölçekle sonra da II nolu ölçekle çizilmiştir.

Buna göre, Ankara ilinin ikinci haritasında aşağıda verilenlerden hangisinde bir azalma gözlenmiştir?

- A) İzohipsler arasındaki yükselti farkı
B) Ayrıntı gösterme gücü
C) Gösterilen gerçek alan
D) İki ilçe arasındaki harita uzunluğu
E) Haritanın ebatları

1.

Yukarıdaki şekilde verilen A kentinde yerel saat 14.20 iken aynı anda B kentinin yerel saati 15.40'tır.

Buna göre, A-B kentleri arasının 20 cm ile gösterildiği haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000 B) 1/111.000
C) 1/1.110.000 D) 1/11.100.000
E) 1/111.000.000

2.

Yukarıda Eskişehir-Ankara arası harita uzunlukları verilen haritalardan 1. sinin ölçeği 1/400.000 ise 2. haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000 B) 1/800.000
C) 1/1.200.000 D) 1/1.600.000
E) 1/2.400.000

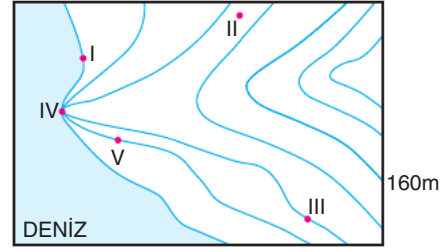
3.

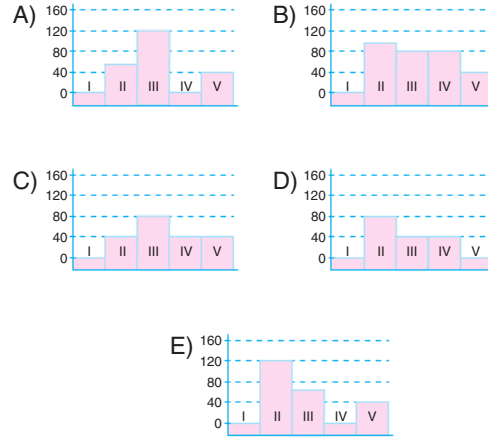
1/30.700.000 ölçekli Türkiye haritasında Balıkesir-Ankara arası 2 cm ile gösteriliyorsa bu şehirler arası gerçek mesafe kaç kilometredir?

- A) 154 B) 308 C) 494
D) 614 E) 1540

4.

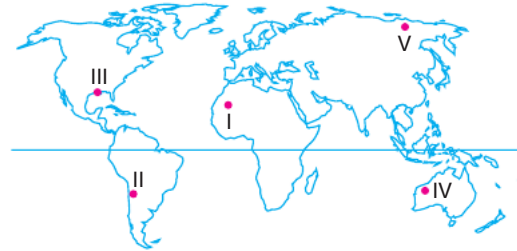

Yukarıdaki eşyüksekti yöntemiyle çizilmiş haritada işaretli noktaların yükseltileri ile ilgili aşağıda verilen grafiklerden hangisi doğrudur?

5.

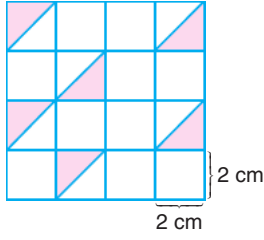
Haritalarda hata ve bozulmaların meydana gelmesinin nedenlerinden biri de yer şekillerinin engebeliğidir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş noktalardan hangisinde engebeye bağlı olarak oluşan hata oranı diğerlerinden fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

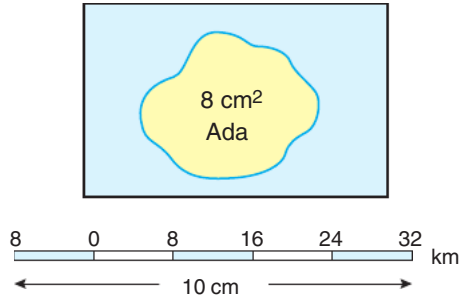
6.

Yukarıda verilen 1/2.000.000 ölçekli haritada belirtilen karelerin içindeki taralı üçgenlerin gerçek alanı kaç kilometrekaredir?

- A) 240 B) 2400 C) 4000
D) 4800 E) 6400

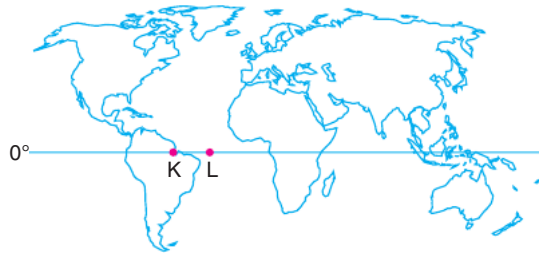
7.

Yukarıdaki çizgi ölçeğe göre çizilen bir haritada 8 cm²'lik bir alan kaplayan adanın gerçek alanı kaç kilometrekaredir?

- A) 32 B) 64 C) 128 D) 256 E) 400

8.

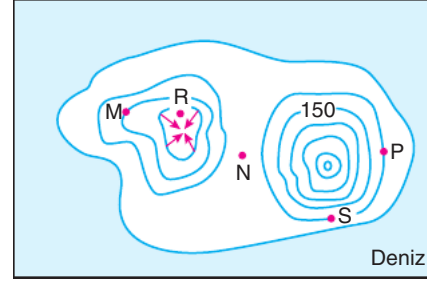

Yukarıdaki haritada belirtilen K ve L merkezleri arası 1/4.440.000 ölçekli haritada 20 cm ile gösterilmektedir.

K merkezi 45° Batı boylamında olduğuna göre L merkezinin boylamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 37° Batı B) 53° Batı C) 8° Batı
D) 35° Doğu E) 45° Doğu

9.

Yukarıda eş yükselti yöntemiyle çizilmiş bir ada gösterilmektedir.

Buna göre işaretli noktalarla ilgili,

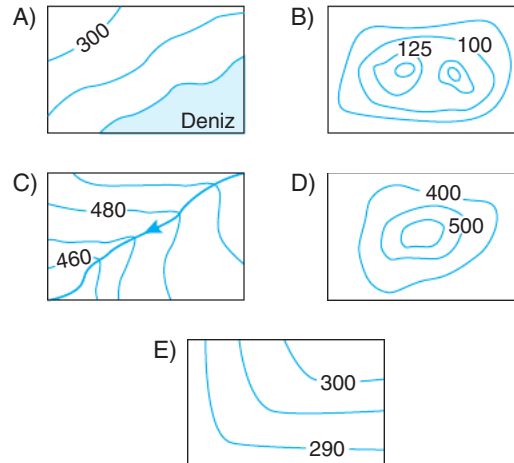
- I. N'nin bulunduğu yer bir boyundur.
II. P noktasından bakıldığında M noktası görünmez.
III. Yükseltisi en az olan merkez P'dir.
IV. S'nin bulunduğu kıyıda kıta sahanlığı dardır.
V. R noktasının yükseltisi en az 224 m'dir.

özelliklerinden hangileri yanlıştır?

- A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. Topografya haritalarındaki izohips sayısı ve sabit aralık değeri haritanın küçültme oranına göre değişiklik gösterir.

Buna göre, aşağıdaki haritalardan hangisinin ölçek paydası daha küçüktür?

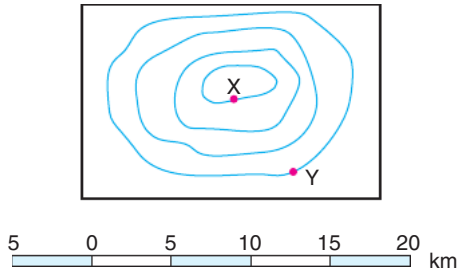

1. I. Kumsal
II. Sirt
III. Devkazanı
IV. Mağara
V. Boyun

İzohips yöntemiyle hazırlanmış bir topografya haritasında yukarıda verilen yer şekillerinden hangisinin gösterilmesi mümkün olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

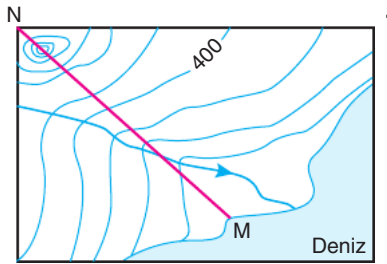
2.

Yukarıdaki izohips haritasında verilen X ve Y noktaları arasındaki eğim %30 ise bu haritanın eküidistans değeri kaç metredir?

- A) 500 B) 1000 C) 1500
D) 2000 E) 3000

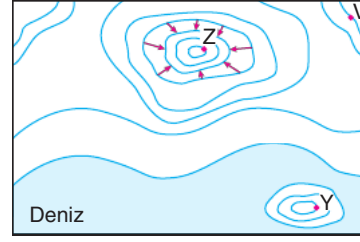
3.

Yukarıdaki izohips haritasına göre M noktasından N noktasına belirlenen doğrultu boyunca gidildiğinde aşağıdakilerden hangisinde değişme gözlenmez?

- A) Yükselti değeri
B) Yer şekli özellikleri
C) İzohipsler arasındaki yükselti farkı
D) İzohipsler arasındaki mesafe
E) Yamaç eğimi

4.

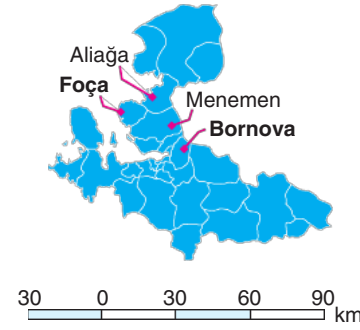

Yukarıdaki izohips haritasında verilen V ve Z merkezleri arasındaki sıcaklık farkı 4°C'dir. (Yerden yükseldikçe 200 m'de 1°C sıcaklık düşer.)

Buna göre, haritada verilen Y noktasının yükseltisi kaç metredir?

- A) 200 B) 400 C) 600
D) 800 E) 1000

5.

Yukarıdaki İzmir İdari Bölünüş haritasında yer alan Foça ve Bornova ilçeleri arası kuşuçuşu uzaklık yaklaşık kaç kilometredir?

- A) 30 B) 45 C) 60 D) 70 E) 90

6.

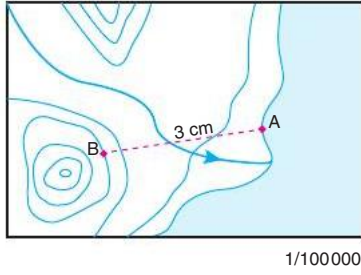
- I. Beyşehir Gölü
II. Eymir Gölü
III. Van Gölü
IV. Baykal Gölü

Yukarıda Dünya'dan ve ülkemizden bazı göl isimleri verilmiştir.

Bu göllerin eşit boyutlardaki kâğıtlara haritaları çizildiğinde, ölçek paydalarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I – II – III – IV B) II – I – III – IV
C) IV – III – II – I D) II – III – IV – II
E) IV – III – I – II

7.

Yukarıdaki izohips haritasında verilen A ve B noktaları arasındaki uzaklık 3 cm ile gösterilmiştir.

A-B noktaları arasındaki yamaç eğimi %20 olduğuna göre haritanın sabit aralık değeri kaç metredir?

- A) 200 B) 400 C) 600
D) 1000 E) 1800

8. Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark arttıkça harita çizimi sırasında oluşacak hata ve bozulmalar artar.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenmiş noktalardan hangisinde yukarıda açıklanan durumdan dolayı oluşan hata oranı diğerlerinden fazla olur?

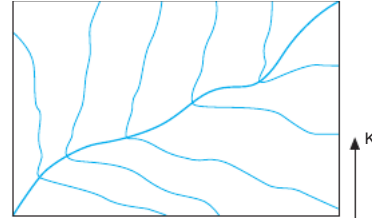
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Haritalar konularına göre, fiziki, siyasi, beşeri, ekonomik ve özel (tematik) haritalar olmak üzere sınıflandırılır. Özel haritalar, sadece başlığı doğrultusunda bilgi veren ve bir konu için özel olarak hazırlanmış haritalardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi özel (tematik) haritalar grubuna dahil edilemez?

- A) Türkiye Toprak Haritası
B) Dünya Sıcaklık Haritası
C) Asya Kıtası Jeoloji Haritası
D) Afrika Fiziki Haritası
E) Türkiye Deprem Haritası

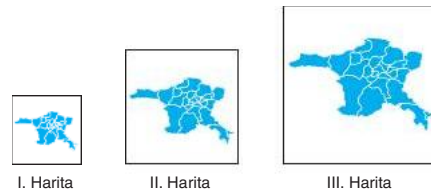
10. Aşağıdaki eş yükselti haritasında Susurluk Nehri'nin aktığı yörenin bir kısmı gösterilmiştir.

Bu haritaya göre Susurluk Nehri'nin akış yönü ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Güneybatıdan kuzeydoğuya
B) Kuzeydoğudan güneybatıya
C) Kuzeyden güneye
D) Doğudan batıya
E) Kuzeybatıdan güneydoğuya

11.

Yukarıda Ankara'nın ölçekleri farklı üç haritası verilmiştir.

Bu haritalara bakılarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) I. haritada bozulma oranı daha fazladır.
B) III. harita duvarda çok yer kaplar.
C) II. harita I. haritadan daha ayrıntılıdır.
D) III. haritada ölçek paydası diğerlerinden büyüktür.
E) I. haritanın ölçeği en küçüktür.

5. BÖLÜM

ATMOSFER ÖZELLİKLERİ VE SICAKLIK DAĞILIŞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1. Çeşitli gazların karışımından oluşan ve yerküreyi çepeçevre saran gaz kütesine "atmosfer" denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi üzerinde atmosferin etkisinden söz edilemez?

- A) Güneş ışınlarını almayan yerlerin alacakaranlık olması
B) Morötesi (ultraviyole) ışınların, molekülleri parçalayarak iyonlar hâline getirmesi
C) Çizgisel hızın kutuplara gidildikçe azalması
D) Yeryüzünün yere çarpıp yansıyan ışınlar tarafından ısınması
E) Radyo dalgalarının yansıtılması

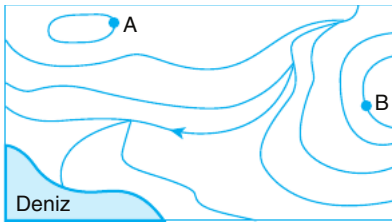
2.

Neden	Sonuç
Güneş ışınlarının yerden yansıması	I. Gaz yoğunluğunun azalması
Yükseltinin artması	II. Güneş ışınlarını almayan yerlerin de hafif aydınlık olması
Yer çekimi	III. İklim olaylarının oluşması
Güneş ışınlarının atmosferden dağılması	IV. Troposferde yerden yükseldikçe sıcaklığın azalması
Su buharının varlığı	V. Zararlı güneş ışınlarının tutulması

Yukarıda atmosferle ilgili verilen neden sonuç ilişkilerinde, numaralandırılmış sonuçlardan hangisi herhangi bir neden ile eşleşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

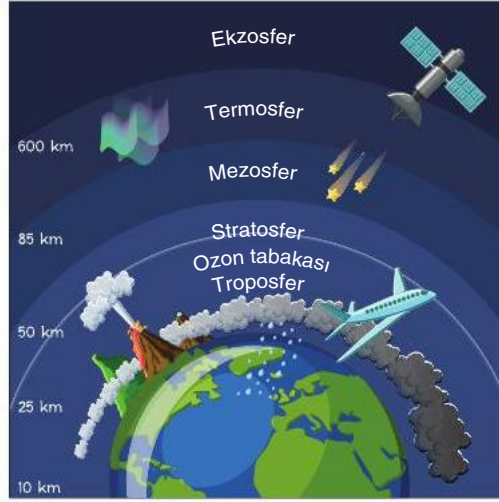
3.

Rüzgârsız ve bulutsuz bir günde yukarıda verilen izohips haritasında iki izohips çizgisi arasında sıcaklık 1 °C oynama gösteriyorsa A ve B merkezleri arasındaki sıcaklık farkı kaç derecedir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4.

Yukarıda atmosferin katmanları gösterilmiştir.

Buna göre, Troposfer katmanı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kalınlığı Ekvator'da fazla, kutuplarda azdır.
B) Hem yatay hem dikey hava hareketleri görülür.
C) Yerden yansıyan ışınlarla ısındığı için dikey yönlü sıcaklık değişimi vardır.
D) Yeryüzü ile temas eden katman olduğu için sıcaklığı en yüksektir.
E) Atmosferi oluşturan gazların $\frac{3}{4}$ 'ü bu katmandadır.

5. Atmosfer konusunun irdelendiği bir coğrafya dersinde bazı öğrenciler söz almıştır.

Atay : Atmosfer, Dünya ile birlikte dönmektedir.

Gökberk : Atmosferdeki hava akımları, Güneş gören yerlerin aşırı sıcak, görmeyen yerlerin de aşırı soğuk olmasını önler.

Oğuz : Yerçekiminin kutuplara doğru azalması, atmosferin kalınlığının da kutuplarda daha az olmasına neden olmuştur.

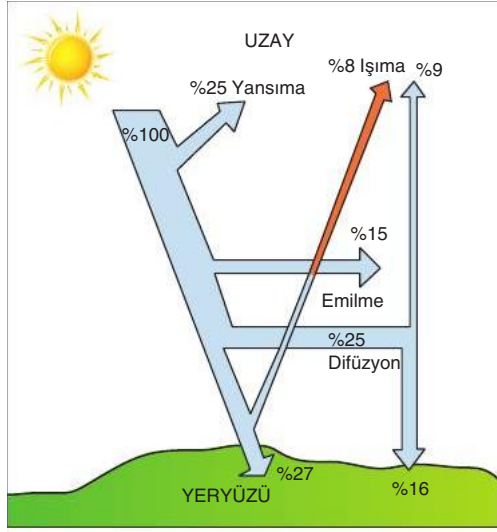
Tan : Tüm bulutlar Troposfer katmanındadır, bu nedenle başka hiç bir atmosfer katmanında iklim olayı görülmez.

Mehmet : Ay'ı yerçekimi gücü Dünya'dan az olduğu için çevresinde gazları toplayamamış ve bir atmosferi oluşamamıştır.

Buna göre, çıkarımlarda bulunan öğrencilerden hangisinin ifadesi yanlıştır?

- A) Mehmet B) Oğuz C) Gökberk
D) Tan E) Atay

6. Aşağıdaki şekilde güneş ışınlarının atmosferden geçerek yeryüzüne ulaşma süreci gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Güneş ışınlarının %25'i atmosferde dağılmaya uğrar. (Difüzyon)
 B) Yere doğrudan ulaşan ve yeri ısıtan güneş ışınlarının oranı % 27'dir.
 C) Güneş ışınlarının % 25'i atmosferin etkisiyle ve bulutlara çarparak uzaya geri yansır.
 D) Güneş ışınlarının yere çarpıp geri yansımalarıyla oluşan ısı kaybına ışıma denir.
 E) Yeryüzü ısındığında tüm atmosfer de ısınmaya başladığı için yerden yükseldikçe sıcaklık düzenli bir şekilde azalır.

7. Atmosferdeki miktarı yere ve zamana göre en çok değişen gaz su buharıdır.

- I. yerin ısı kaybının önlenmesi,
 II. güneş ışınlarının düşme açısının yıl içinde değişmesi,
 III. hava olaylarının oluşması

Buna göre su buharı; yukarıda verilen ifadelerden hangileri üzerinde etkilidir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
 D) I ve III E) I, II ve III

8. "Yıldız Kayması" olarak bilinen meteorların atmosferde yanması olayının gerçekleştiği ve aynı zamanda atmosferin en soğuk katmanı olarak bilinen atmosfer katmanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mezosfer B) İyonosfer C) Stratosfer
 D) Ozonosfer E) Ekzosfer

9. • -----, atmosferin yeryüzüne en yakın katmanıdır.
 • -----, kısa süre içinde görülen ve sık değişiklik gösteren hava olaylarıdır.
 • Radyo dalgaları, ----- katmanında iletilir ve bu katmanda kuzey ışıkları gözlenir.
 • -----, hava olaylarının nasıl gelişeceğini önceden kestirilmesi işlemidir.

Yukarıdaki ifadelerde boş bırakılan yerler aşağıdaki uygun terimlerle doldurulduğunda terimlerden hangisi bu eşleştirmelerin dışında kalır?

- A) Hava tahmini
 B) Hava kütlesi
 C) İyonosfer
 D) Hava durumu
 E) Troposfer

10. Güneş ışınlarının atmosferde aldığı yol, tutulma oranı üzerinde etkilidir.

Kent	Tutulma Oranı
K	% 37
L	% 75
M	% 16

Yukarıdaki tabloda K, L, M kentlerine aynı anda ulaşan güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranları verilmiştir.

Buna göre, kentlere ulaşan güneş ışınlarının atmosferde kat ettiği yolun uzunluğunun fazladan aza doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) L – K – M B) M – L – K
 C) L – M – K D) M – K – L
 E) K – L – M

1. I. Su buharı bulunmadığı için dikey hava hareketleri görülmez, sadece yatay hava hareketleri vardır.
- II. Sıcaklığın en fazla olduğu katmandır.
- III. Gaz yoğunluğunun en fazla olduğu katmandır.

Yukarıda numaralandırılmış ifadelerde özellikleri belirtilen atmosfer katmanları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

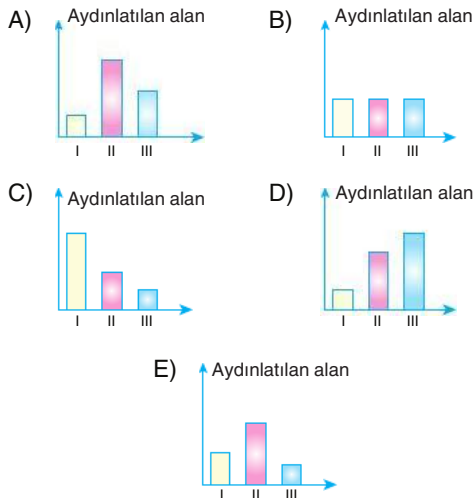
	I	II	III
A)	Stratosfer	Termosfer	Troposfer
B)	Mezosfer	Stratosfer	Ekzosfer
C)	Ozonosfer	Termosfer	Stratosfer
D)	Stratosfer	Troposfer	Mezosfer
E)	Termosfer	Ozonosfer	Troposfer

2. Güneş ışınlarının geliş açısı küçüldükçe ışınların aydınlatıldığı alan genişler.

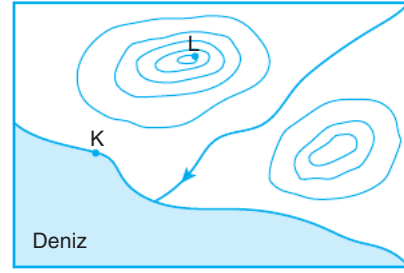
Aşağıda aynı meridyen üzerinde bulunan üç ayrı merkezin enlem dereceleri verilmiştir.

- I. 80° Kuzey
- II. 50° Kuzey
- III. 20° Kuzey

Buna göre, yukarıdaki merkezlere ekinoks tarihlerinde saat 12.00'de ulaşan aynı genişlikteki ışınların aydınlatıldığı alanlar aşağıdaki grafiklerin hangisinde doğru verilmiştir?

3.

Yukarıdaki izohips haritasında verilen K merkezinin sıcaklığı 19°C, L merkezinin sıcaklığı ise 9°C'dir.

Buna göre, izohips haritasının eküdistans değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 300 m
- B) 400 m
- C) 500 m
- D) 1000 m
- E) 2000 m

4.

- I. Ülkemizde ilk kar yağışının Kars-Ardahan Platosu'nda görülmesi
- II. Yaz sezonunun Antalya kıyılarındaki İzmir kıyılarından daha erken başlaması
- III. Tuz Gölü ve çevresinin Türkiye'nin en az yağış alan yöresi olması
- IV. Kalıcı kar alt sınırının Kuzey Anadolu Dağları'nda Toros Dağları'na göre daha alçaktan başlaması
- V. Karadeniz'in deniz suyu sıcaklığının Ege Denizi'nden düşük olması

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri sıcaklık-enlem ilişkisini gösteren örneklerden sayılamaz?

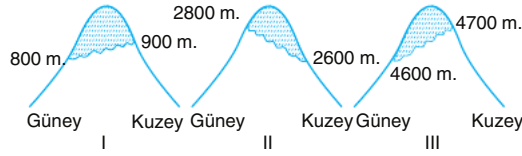
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) III ve V

5.

Güneyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürücü etki yaptığı bir bölge için aşağıda verilenlerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Dönenceler dışında yer alır.
- B) Dağların uzanışı kıyıya paraleldir.
- C) Ortalama yükseltisi oldukça azdır.
- D) Enlem dereceleri güneye doğru gidildikçe büyümektedir.
- E) Yengeç Dönencesi ile Ekvator arasındadır.

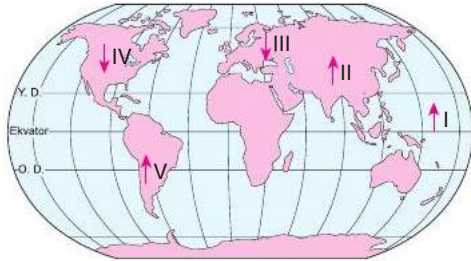
6. Kalıcı kar alt sınırı Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalır. Aşağıda orta kuşakta yer alan üç dağın kuzey ve güney yamaçlarındaki kalıcı kar sınırları verilmiştir.

Buna göre, bu dağların bulunduğu enlemler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	60° Güney	40° Kuzey	10° Güney
A)	III	II	I
B)	I	II	III
C)	II	I	III
D)	I	III	II
E)	III	I	II

7. Sıcaklığın kutuplara doğru düzenli bir şekilde azalmasını etkileyen en önemli faktör yer şekilleridir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen hangi doğrultu yönünde ilerlendiğinde enleme bağlı sıcaklık değişimi daha düzenli olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Güneş ışınlarının geliş açısı yeryüzünde sıcaklığın dağılımında en etkili faktördür.

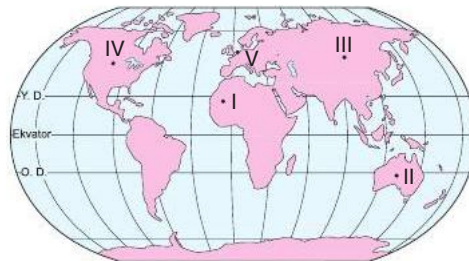
Buna göre, 21 Haziran tarihinde Dünya'nın en sıcak yerlerinin Yengeç Dönencesi üzerindeki karaların iç kesimleri olmasında;

- I. Ekvator ile yörünge düzlemi arasındaki açı,
II. doğal bitki örtüsü,
III. sıcak su akıntıları,
IV. karasallık

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız IV B) I ve II C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

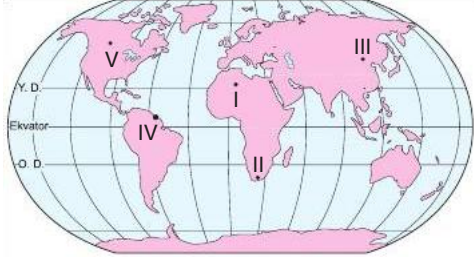
9. Günün en yüksek sıcaklığının yaşandığı an ile en düşük sıcaklığının yaşandığı an arasında oluşan sıcaklık farkına "günlük sıcaklık farkı" denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde günlük sıcaklık farkı diğerlerinden daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Bir ışın demeti dike yakın bir açıyla geldiği yüzeyde dar, küçük açıyla geldiği yüzeyde geniş alana yayılır.

Buna göre, Türkiye'de gecelerin uzamaya başladığı tarihte yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisine öğle vakti ulaşan güneş ışını daha geniş bir alanı aydınlatır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdakilerden hangisinde Ekvator'dan kutuplara gidildikçe artış görülmez?

- A) Yer çekimi kuvveti
B) Güneşin doğuş ve batış süresi
C) Ürünlerin olgunlaşma süresi
D) Kalıcı kar alt sınırı
E) Karın yerde kalma süresi

3. Ülkemize güneş ışınları 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde aynı açılarla gelmesine rağmen 23 Eylül'de sıcaklık ortalamalarının daha yüksek olduğu gözlenir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenidir?

- A) Dünya'nın geoid şekli
B) Ekvator ile Ekliptik arasındaki açının varlığı
C) Enerji birikiminin fazla olması
D) Dünya'nın eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönmesi
E) Güneş ışınlarının atmosferdeki yolunun daha kısa olması

4. Yer şekillerinin uzanış yönü ve Güneş'e dönük olma özelliği sıcaklık dağılımı üzerinde etkilidir.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında uzanışı gösterilmiş dağ sırasının Y yamacında sıcaklık ortalamasının X yamacına göre daha yüksek olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

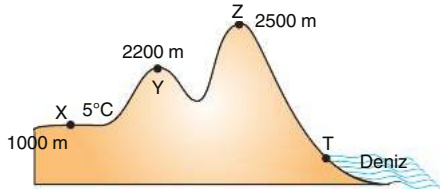
- A) Yükselti B) Jeolojik yapı
C) Eğim değeri D) Doğal bitki örtüsü
E) Bakı

5. I. And Dağları'nın Amazon Nehri'nin aşağı çıkışına göre daha yoğun nüfuslanması
II. Orta Avrupa'da mevsimlik basınç ve sıcaklık değişimlerinin Batı Avrupa'dan fazla olması
III. Avustralya'nın batı kıyılarında sıcaklığın doğu kıyılarından düşük olması

Yukarıda verilen ifadelerde sıcaklık üzerinde aşağıdaki faktörlerden hangilerinin etkisi örnekendirilmiştir?

	I	II	III
A)	Karasallık	Yükselti	Enlem
B)	Enlem	Rüzgârlar	Sıcak su akıntıları
C)	Yükselti	Karasallık	Soğuk su akıntıları
D)	Rüzgârlar	Karasallık	Yükselti
E)	Yükselti	Enlem	Rüzgârlar

6.

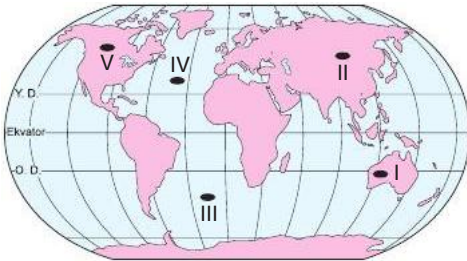

1000 m yükseltiye sahip X merkezinde sıcaklık 5 °C 'dir.

Sıcaklığın sadece yükseltiye bağlı olarak değiştiği dikkate alındığında yukarıdaki şekil üzerinde verilen T, Y ve Z noktalarının sıcaklıkları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	T	Y	Z
A)	10 °C	11 °C	9,5 °C
B)	-15 °C	1 °C	3,5 °C
C)	0 °C	22 °C	25 °C
D)	15 °C	17 °C	18,5 °C
E)	10 °C	-1 °C	-2,5 °C

7. Kara ve denizlerin ısınma ısıları birbirinden farklıdır. Denizlerin ısınma ısıları karalardan daha yüksek olduğundan geç ısınır ve geç soğurlar.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş alanların ısınma özellikleri ve güneş ışınlarını alma açıları dikkate alındığında ocak ayında sıcaklığın en yüksek olması gerekir?

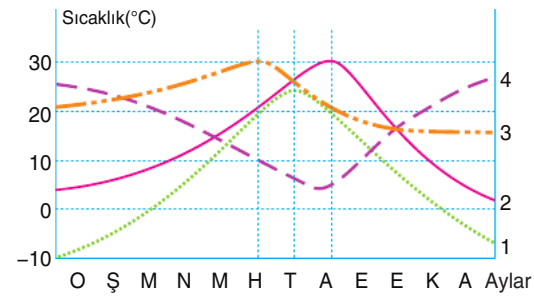
- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sıcaklığın yeryüzüne dağılımını en fazla etkileyen faktör güneş ışınlarının düşme açısıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi güneş ışınlarının düşme açısını etkileyen etmenlerden biri değildir?

- A) Dünya'nın şekli
B) Bakı faktörü
C) Dünya'nın eksen hareketi
D) Denize göre konum
E) Ekvator ile yörünge düzlemi arasındaki açı

9.

Yukarıda yıllık sıcaklık değişimi verilen dört merkez hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yıllık sıcaklık farkının en az 3. merkezde olduğuna
B) 3. ve 4. merkezin Güney Yarım Küre'de olduğuna
C) 2. merkezde kış yağışlarının genellikle yağmur şeklinde olduğuna
D) 2. merkezde en yüksek sıcaklıkların 1. merkezden 1 ay geç görüldüğüne
E) 1. ve 2. merkezin Kuzey Yarım Küre'de yer aldığına

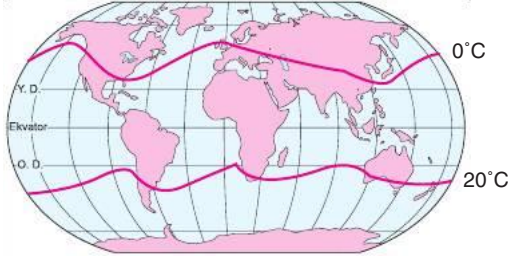
10.

- I. Ege kıyılarında orman üst sınırının Akdeniz kıyılarından düşük olması
II. Marmara Denizi'nin tuzluluk oranının Ege Denizi'nden düşük olması
III. Karadeniz kıyılarında yıllık yağış miktarının Akdeniz kıyılarından düşük olması
IV. Yaz turizmi sezonunun en uzun Akdeniz kıyılarında sürmesi
V. Ege kıyılarında en sıcak ayın ağustos, İç Anadolu'da ise temmuz olması

Buna göre, yukarıda verilen ifadelerden hangileri enlem-sıcaklık ilişkisini örneklememektedir?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve V
D) I ve V E) IV ve V

1.

Yukarıdaki haritada 0°C ve 20°C izoterminin uzanışı gösterilmektedir.

- 20°C izoterminin Güney Amerika'nın batı kıyılarında kuzeye doğru sapmasına neden olan okyanus akıntısıI.....'dir.
- 0°C izoterminin Kanada'nın doğu kıyılarında güneye doğru sapmasının nedeniII..... okyanus akıntısıdır.
- 20° izoterminin Güney Afrika'nın batı kıyılarında kuzeye doğru itilmesinin sebebi III..... okyanus akıntısıdır.

Buna göre, yukarıdaki cümlelerde numaralanmış alanlara aşağıdaki okyanus akıntılarından hangileri gelmelidir?

	I	II	III
A)	Humbolt	Gulfstream	Oyaşivo
B)	Brezilya	Kaliforniya	Humbolt
C)	Benguela	Labrador	Madagaskar
D)	Madagaskar	Alaska	Benguela
E)	Humbolt	Labrador	Benguela

2. Fosil yakıtların kullanımının artması ile beraber atmosferdeki karbon salınımının artması Dünya'nın normalden fazla bir ısınma sürecine girmesine neden olmuştur.

Buna göre, aşağıdaki alanlardan hangisinde fosil yakıtların fazla kullanımı atmosferdeki karbon salınımını diğerlerinden daha çok artırmaktadır?

- A) Orta Afrika
- B) Batı Avrupa
- C) Orta Amerika
- D) Avustralya'nın batısı
- E) Orta Asya

3.

K BÖLGESİ

- Isınma-soğuma hızı düşüktür.
- Sıcaklık değerleri 0°'nin altına pek düşmemektedir.

L BÖLGESİ

- Fiziksel çözülme yaygındır.
- Kış yağışları genellikle kar şeklinde düşer.

Yukarıda bazı iklim özellikleri verilen K ve L bölgeleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğruluğu kesin değildir?

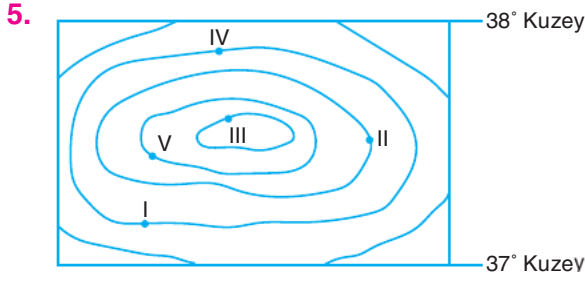
- A) K bölgesinde atmosferdeki nem oranı daha yüksektir.
- B) L bölgesinde toprak oluşumu daha yavaştır.
- C) L bölgesinde yer şekilleri engebeldir.
- D) L bölgesinde karın yerde kalma süresi daha uzundur.
- E) K bölgesinde günlük sıcaklık farkı daha azdır.

4.

- I. Ekvator ile Yörünge Düzlemi arasındaki açıya bağlı olarak sıcaklık değerleri Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.
- II. Gün içinde sıcaklık değerlerinin en düşük olduğu saatler, Güneş doğmadan hemen önceki saatlerdir.
- III. Güneş'e uzaklığımızın değişmesi yıl içinde sıcaklık farklarının da oluşmasını sağlar.
- IV. Atmosferdeki nem, havanın aşırı ısınıp soğumasını engeller.
- V. Ülkemizde dağların güney yamaçlarında kalıcı kar alt sınırı daha yüksektir.

Sıcaklığın dağılışını etkileyen faktörler göz önüne alındığında yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

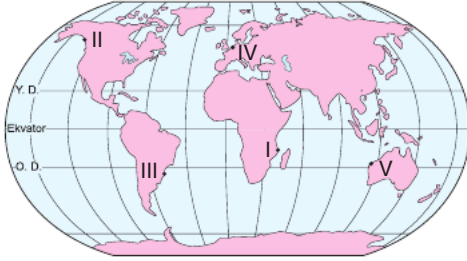
- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve V

Sıcaklık değerleri üzerinde bakı faktörünün etkisi göz önüne alındığında yukarıdaki izohips haritası üzerinde işaretlenmiş noktalardan hangisinin sıcaklığı daha yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Okyanus akıntıları tıpkı rüzgârlar gibi geldikleri yerin sıcaklığını ulaştıkları kıyıya götürürler.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış kıyılardan hangi ikisi arasında aynı anda oluşan sıcaklık farkının temel nedeni okyanus akıntılarıdır?

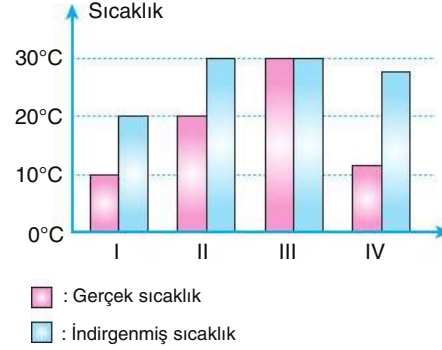
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. Dünya'nın bazı bölgelerinde hava durumuna bakılarak iklim yorumlanabilmektedir. Yani bu bölgelerde iklim ve hava durumu uyumludur.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde iklim ve hava durumu birbiriyle daha uyumludur?

- A) Kanada B) İspanya C) Çin
D) Afganistan E) Malezya

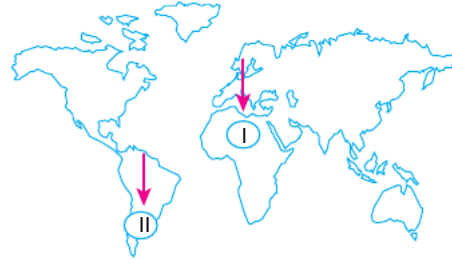
8. Gerçek sıcaklık, yükselti dikkate alınarak, indirgenmiş sıcaklık ise yükselti dikkate alınmadan her yer deniz seviyesindeymiş gibi hesaplanan sıcaklıktır.

Buna göre, yukarıda gerçek ve indirgenmiş sıcaklıkları verilen dört merkez için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) I. merkezin yükseltisi 2000 metredir.
B) III. merkez deniz kıyısındadır.
C) Yükseltisi en fazla olan merkez IV. dür.
D) Fiziki haritalarda III. merkez kahverengi tonları ile diğer merkezler ise yeşil renklerle gösterilir.
E) Gerçek sıcaklıklara göre en az fark I ve IV. merkezler arasındadır.

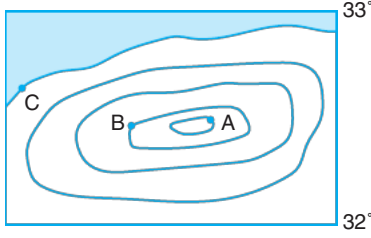
9. Aşağıda haritada verilen I. merkeze kuzeyden esen rüzgâr sıcaklığı düşürürken, II. merkeze kuzeyden esen rüzgâr sıcaklığı artırmaktadır.

Bu durum sıcaklığın dağılımını etkileyen etmenlerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yükseklik
B) Karasallık
C) Enlem
D) Okyanus akıntıları
E) Dünya'nın günlük hareketi

1.

Yukarıdaki izohips haritasında işaretlenmiş A, B ve C noktalarında öğle vakti ölçülen sıcaklıklar; A'da 2°C'de, B'de 4°C ve C'de 10°C'dir.

Buna göre, verilen noktalarda aynı anda ölçülen sıcaklıkların farklı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem
B) Doğal bitki örtüsü
C) Boylam
D) Bakı
E) Yükselti

2. Okyanus akıntılarının hareket yönleri ve etkilediği kıyılar göz önüne alındığında aşağıdaki okyanus akıntılarından hangisinin güneyden kuzeye doğru hareket ettiği söylenemez?

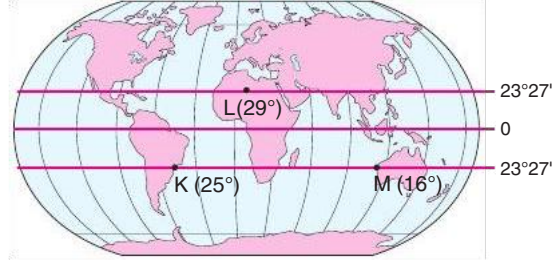
- A) Alaska
B) Peru (Humbolt)
C) Kanarya
D) Kuroşivo
E) Benguela

3. I. Meltem rüzgârının esiş yönünün gün içinde değişmesi
II. Yıllık sıcaklık farkının Kuzey Yarım Küre'de daha fazla olması
III. Ekvator'dan kutuplara doğru deniz suyu tuzluluğunun azalması
IV. Muson rüzgârının yıl içinde yön değiştirmesi
V. Aynı tür bitkilerin deniz seviyesine yakın yerlerde erken olgunlaşması

Yukarıdaki ifadelerden hangileri kara ve denizlerin ısınma özelliklerinin farklı olduğunu kanıtlayan örneklerden sayılamaz?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

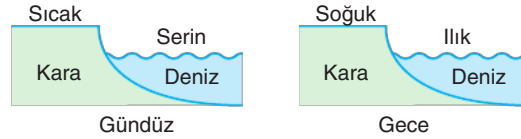
4. Aşağıdaki haritada belirlenmiş üç ayrı bölgenin yıllık sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Buna göre, K ve L, K ve M bölgeleri arasında meydana gelen sıcaklık farkının nedenleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	K ve L	K ve M
A)	Eksen Eğikliği	Yükselti
B)	Enlem	Okyanus akıntıları
C)	Nem Oranı	Yükselti
D)	Nem Oranı	Okyanus akıntıları
E)	Yükselti	Nem Oranı

5. Aşağıdaki şekillerde, kara ve denizlerin gün içindeki ısınma durumları gösterilmiştir.

Buna göre, aynı anda kara ve denizlerin sıcaklıklarının farklı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Isınma ısılarının farklı olması
B) Bakı faktörü
C) Enlemlerinin farklı olması
D) Yükselti farkı
E) Rüzgârların etkisi

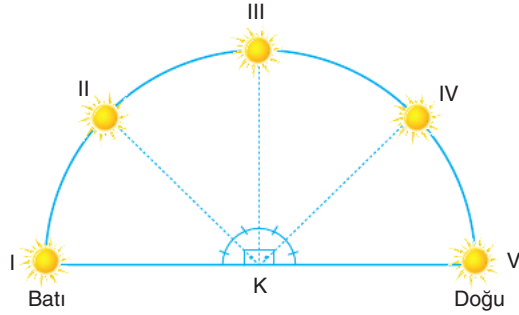
6. Aşağıdaki tabloda H merkezinin gece ve gündüz ile yaz ve kış sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

	Gündüz Sıcaklık Ortalaması	Gece Sıcaklık Ortalaması	Yaz Sıcaklık Ortalaması	Kış Sıcaklık Ortalaması
H	27°C	-2°C	31°C	-5°C

Buna göre, H merkezi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deniz etkisine uzaktır.
B) Kış yağışları kar şeklinde düşer.
C) Doğal bitki örtüsünü geniş yapraklı ormanlar oluşturur.
D) Kayaçlar fiziksel yolla çözülmeye uğrar.
E) Yerden yansıma ile ısı kaybı fazladır.

7.

Yukarıdaki şekilde K kentinde havanın açık olduğu bir günde güneş ışınlarının düşme açıları gösterilmiştir.

Buna göre, K kentine ulaşan ısı enerjisinin sadece güneş ışınlarının geliş açısına bağlı olduğu düşünülürse, ısı enerjisinin en fazla ve en az geldiği konumlar aşağıdakilerden hangisidir?

	En fazla	En az
A)	III	II ve IV
B)	II	I ve V
C)	IV	II ve III
D)	I	IV ve V
E)	III	I ve V

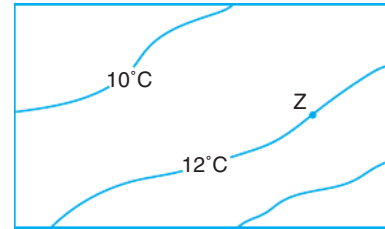
8.

Yukarıdaki haritada görülen Güney Amerika'nın doğu kıyılarında yıllık sıcaklık ortalamasının batı kıyılarına göre daha yüksek olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Brezilya okyanus akıntısının etkisi
B) Yükselti ortalamasının düşük olması
C) Doğal bitki örtüsünün gür olması
D) Amazon Nehri'nin geniş bir havzaya sahip olması
E) Güneş ışınlarının daha büyük açılarla düşmesi

9.

Yukarıdaki indirgenmiş izoterm haritasında yer alan Z merkezinin yükseltisi 2240 metre ise bu merkezin gerçek sıcaklığı kaç derecedir?

- A) 0,8°C B) 1,2°C C) 2,4°C
D) 11,2°C E) 23,2°C

1. I. Denizlerde güneş ışınlarının 150-200 metre derinlere kadar ulaşabilmesi
 II. Denizlerden kara içlerine girildikçe sıcaklık farkının artması
 III. Gün içinde en yüksek sıcaklıkların öğleden sonra görülmesi
 IV. Karaların ısınma ısılarının denizlere göre düşük olması
 V. Yüksek kesimlerde, ürünlerin olgunlaşma süresinin daha uzun olması

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri kara ve denizlerin sıcaklık dağılışı üzerindeki etkisini kanıtlamaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

2. Yükselti etkisinin ortadan kaldırıldığı, indirgenmiş sıcaklık haritalarında sıcaklığın dağılışı üzerinde en etkili faktör enlemdir.

	Yükselti	Sıcaklık
A	1200 m	16°C
B	400 m	14°C
C	600 m	17°C

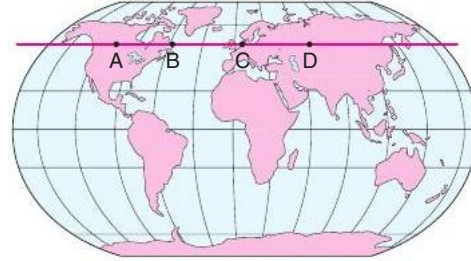
Buna göre, aynı yarım kürede yer alan, yükseltileri ve gerçek sıcaklık ortalamaları verilen A - B ve A - C merkezleri arasında enlemden kaynaklanan sıcaklık farkı kaç °C olur?

	A - B	A - C
A)	8	6
B)	6	2
C)	2	1
D)	4	2
E)	6	4

3. Herhangi bir ülkede iklimin karasal ya da denizel olmasının **en önemli ölçütü** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maksimum yağışın düştüğü mevsim
 B) Toprak çeşidi
 C) Yağışlı gün sayısı
 D) Yıllık sıcaklık farkı
 E) Ortalama yükselti değeri

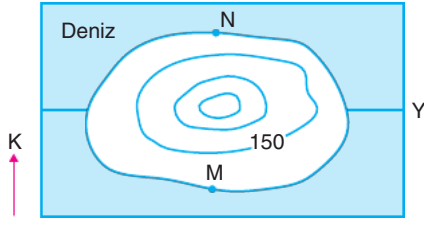
4. Aşağıdaki haritada aynı enlem üzerinde bazı kentler belirlenmiştir.

Buna göre, A, B, C, D kentlerinin aynı anda ölçülen sıcaklıklarının farklı olma nedenleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	A ve D	B ve C	C ve D
A)	Güneş ışınlarının düşme açısı	Yükselti	Okyanus akıntıları
B)	Yükselti	Okyanus akıntıları	Denize göre konum
C)	Enlem	Yükselti	Denize göre konum
D)	Denize göre konum	Okyanus akıntıları	Bitki örtüsü
E)	Yükselti	Denize göre konum	Güneş ışınlarının düşme açısı

5.

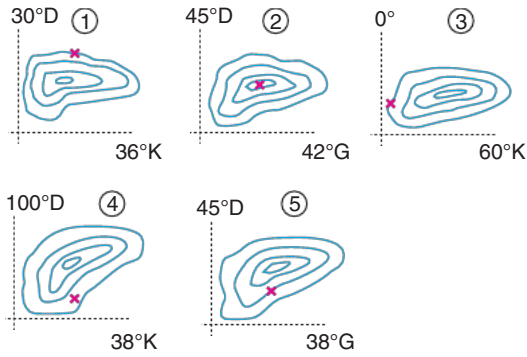

23 Eylül tarihinde öğle vakti yukarıdaki izohips haritasında verilen M noktasında sıcaklık 8°C , N noktasında ise 12°C olarak ölçülmüştür.

Buna göre, Y paraleli aşağıda verilenlerden hangisi olabilir?

- A) 25° Kuzey B) 36° Güney
C) 0° Ekvator D) 45° Kuzey
E) 87° Güney

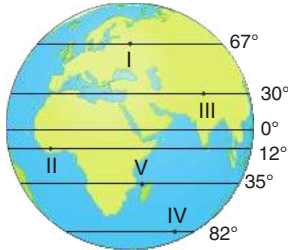
6.

Bakı faktörünün sıcaklık üzerindeki etkisi göz önüne alındığında, yukarıda eş yükselti eğrileriyle gösterilen yer şekillerinden hangisindeki x işaretli bölgede ürünler daha erken olgunlaşır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

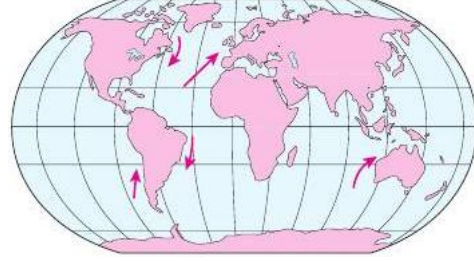
7.

Dünya'nın kendi eksenini çevresindeki hareketi dikkate alındığında yukarıdaki şekil üzerinde belirlenmiş noktalardan hangisinde çizgisel hızla bağlı olarak atmosferin kalınlığı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Okyanus akıntıları ulaştıkları kıyının sıcaklığını değiştirdiğinden izotermelerin denizler üzerinde sapmaya uğramasına neden olurlar.

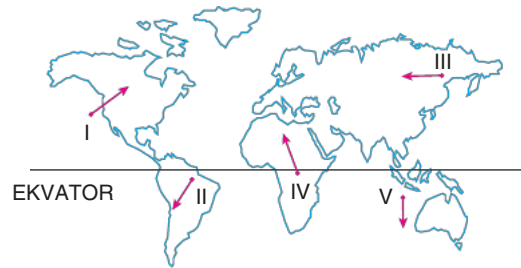

Buna göre, yukarıdaki harita üzerinde akış yönü verilmiş okyanus akıntılarından kaç tanesi izotermeleri Ekvator'a doğru saptırır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

AYDIN YAYINLARI

9.

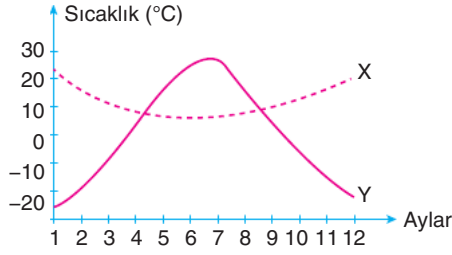

Ekvator'dan kutuplara gidildikçe sıcaklıklar azalır. Ancak kara ve denizlerin dağılımı, yer şekilleri gibi etmenlerden dolayı sıcaklık azalması düzenli değildir.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen noktaların hangisinden ok yönünde gidildiğinde enlem etkisinden kaynaklanan sıcaklık değişimi daha düzenli olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1.

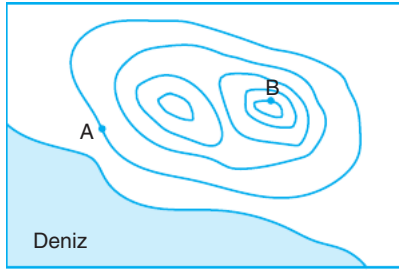

Yukarıdaki grafikte X ve Y kentlerinde sıcaklığın aylara göre değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi bu grafikten çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) X kentinde kış yağışları yağmur şeklindedir.
- B) X ve Y kentinde sıcaklık ortalaması yıl içinde iki kez aynı olmuştur.
- C) Y kentinde donlu gün sayısı X kentinden fazladır.
- D) X kentinde sıcaklık hiçbir ay 0°C'nin altına düşmemiştir.
- E) Y kenti Ekvator'a X kentinden daha yakındır.

2.

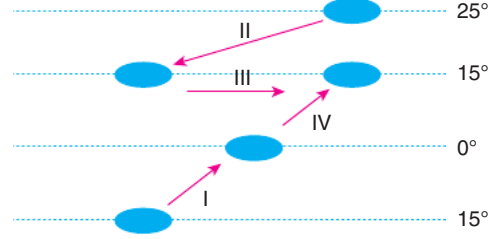

Yukarıda izohips yöntemi kullanılarak çizilmiş haritada gösterilen B noktasından A noktasına gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde artış gözlenmez?

- A) Atmosferdeki nem oranı
- B) Atmosferin yoğunluğu
- C) Işıma ile ısı kaybı
- D) Yer çekimi
- E) Ortalama sıcaklık değeri

3.

Rüzgârlar geldikleri yerin sıcaklığını estikleri yere taşırlar. Yani gittikleri yerde hava sıcaklığını artırır ya da azaltırlar.

Buna göre, yukarıdaki şekilde ok yönünde esiş yönleri verilen rüzgârlar ulaştıkları bölgelerin sıcaklığını nasıl etkiler?

	I	II	III	IV
A)	Azaltır	Azaltır	Değiştirmez	Arttırır
B)	Arttırır	Değiştirmez	Azaltır	Arttırır
C)	Arttırır	Azaltır	Değiştirmez	Azaltır
D)	Azaltır	Arttırır	Değiştirmez	Azaltır
E)	Azaltır	Azaltır	Değiştirmez	Azaltır

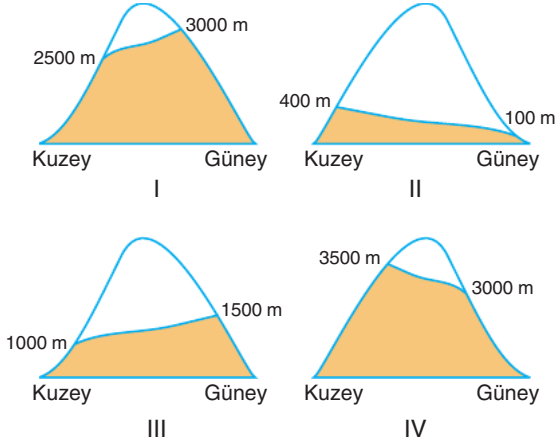
4.

- I. Kış mevsiminde denizden karaya esen
- II. Ülkemize güneybatıdan esen
- III. 45°-55° Kuzey enlemleri arasına kuzeyden esen
- IV. Güney Yarımküre'de güneyden esen
- V. 36°-42° Güney enlemleri arasına kuzeyden esen

Yukarıda numaralandırılmış rüzgârlardan hangileri ulaştıkları yerde sıcaklığı düşürücü etki yapmaktadır?

- A) I ve II
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

5. Aşağıda farklı konumlardaki beş dağın kalıcı kar alt sınırları gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıda verilen dağların Ekvator'a en uzak olandan en yakın olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II – III – IV – I
 B) IV – III – I – II
 C) II – III – I – IV
 D) II – I – III – IV
 E) IV – I – III – II

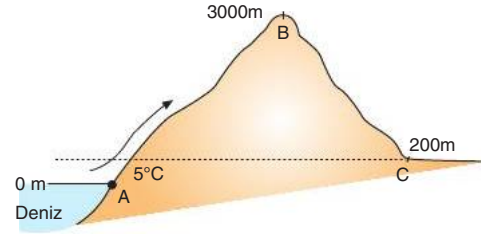
6. Geniş alanlarda etkili olan atmosfer olaylarının 30-50 yıl gibi uzun yıllar boyunca gösterdiği ortalama duruma "iklim" denir.

- I. Jeolojik yapı
 II. Konut tipi
 III. Doğal bitki örtüsü
 IV. Akarsu rejimi

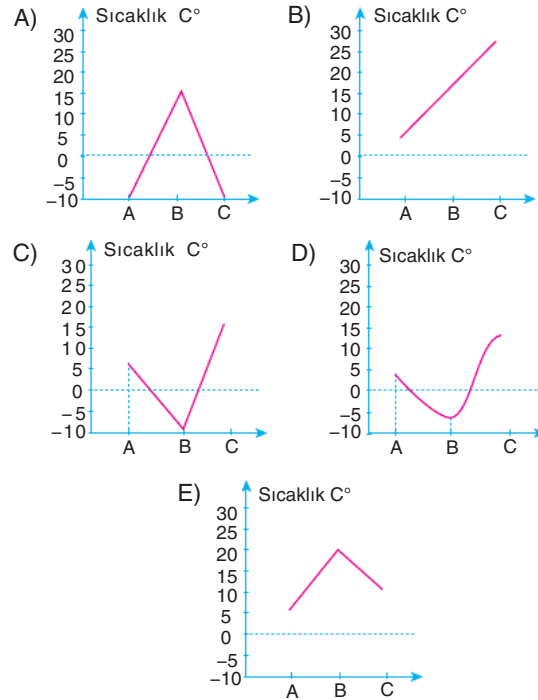
Buna göre, yukarıdaki unsurlardan hangileri iklim faktöründen etkilenmemektedir?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) I ve IV
 D) II ve IV
 E) III ve IV

7.

Yukarıdaki A noktasının sıcaklığı 5°C iken, dağ yamacında ok yönündeki hava hareketi sonunda C ye ulaşan hava kütesinin sıcaklık değişim grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

8. "Sıcaklık, diğer iklim elemanları olan yağış ve rüzgârlardan daha önemlidir." diyen biri bu yargısına aşağıdakilerden hangisini kanıt gösterebilir?

- A) Sıcaklığın Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe azaldığını
 B) Sıcaklık değerlerinin yıl boyunca değiştiğini
 C) Havanın neme doymasının ve basınç değişimlerinin en çok sıcaklık değişimlerine bağlı olduğunu
 D) Rüzgârın ve yağışların sıcaklık değerlerini etkilediğini
 E) Yükseldikçe bitkilerin değişiklik gösterdiğini

1. Aşağıda verilen okyanus akıntılarından hangisi diğerlerinden farklı bir okyanusta yer almaktadır?

- A) Doğu Avustralya B) Humbolt
C) Kaliforniya D) Benguela
E) Oyaşivo

2. I. -----, yarım kürelerde aynı anda zıt mevsimlerin yaşanmasına neden olur.
II. Okyanus akıntılarının sıcaklık özelliğini ----- belirler.
III. Deniz seviyesine indirgenmiş izoterm haritalarında sıcaklık üzerinde ----- faktörünün etkisi ortadan kaldırılmıştır.

Buna göre, yukarıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A) Karaların oranı	Yükselti	Enlem	
B) Eksen Eğikliği	Enlem	Yükselti	
C) Enlem	Nem oranı	Bitki örtüsü	
D) Eksen Eğikliği	Karasallık	Enlem	
E) Eksen hareketi	Denizellik	Yükselti	

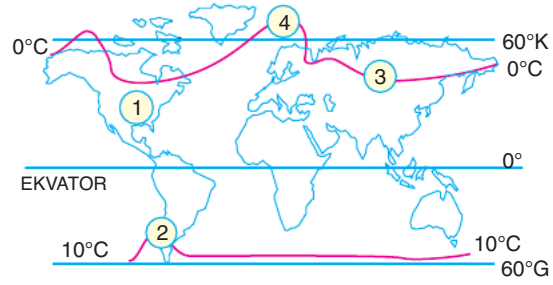
3. Aşağıda aynı enlem üzerinde yer alan beş merkezde karın yerde kalma süreleri gösterilmiştir.

	I	II	III	IV	V
Karın yerde kalma süresi (gün)	12	26	103	62	77

Buna göre, karasallığın sıcaklık üzerindeki etkisi göz önüne alındığında tabloda verilen merkezlerden hangisinin deniz etkisinden daha uzak olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

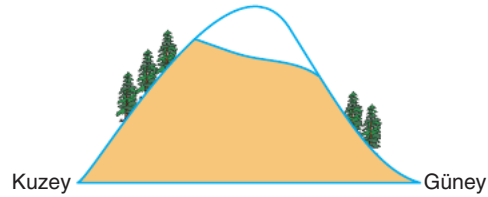

Yukarıda ocak ayında 60° Kuzey ve Güney enlemlerinde izoterm eğrilerinin paralellerden sapması gösterilmiştir.

Bu duruma göre, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlış olur?

- A) 1. numaralı yer 2. numaralı yerden daha soğuktur.
B) 4 numaralı yerde sıcak su akıntısı etkili olmuştur.
C) 2 numaralı yerde sıcak su akıntısı etkili olmuştur.
D) 3 ve 4 numaralı yerde sıcaklık aynıdır.
E) Güney Yarım Küre'de izoterm eğrisi paralellere daha uygun uzanmıştır.

5. Bir dağın iki yamacında orman üst sınırı ve kalıcı kar alt sınırında farklılıklar görülmesi bakı etkisiyle açıklanabilir.

Buna göre, yukarıda verilen dağlık bölge ile ilgili olarak,

- I. Kuzey yamacında yağış oluşma olasılığı daha yüksektir.
II. Güney yamaçta nüfus ve yerleşme daha azdır.
III. Kuzey yamaçta aynı tür ürünlerin olgunlaşma süresi daha uzundur.
IV. Güney yamaçta güneş ışınlarının tutulma miktarı daha fazladır.

ifadelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve IV

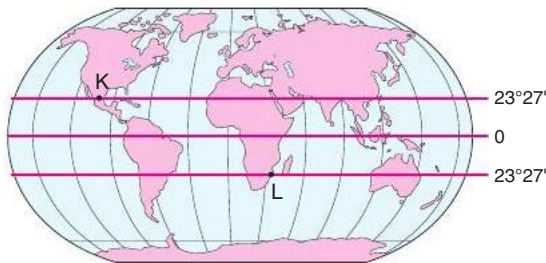
6. Aşağıdaki haritada ülkemizde bazı şehirler gösterilmiştir.

Buna göre, şehirlerin sıcaklık farklılıkları ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi sıcaklık-enlem ilişkisini en iyi açıklamaktadır?

- A) Ankara'nın kış mevsiminde Erzurum'dan daha sıcak olması
- B) Rize'nin yıl boyunca İzmir'den daha fazla yağış alması
- C) İzmir'de tarım ürünlerinin Erzurum'dan erken olgunlaşması
- D) Adana'da yıllık sıcaklık ortalamasının Konya'dan yüksek olması
- E) Rize'de yıllık sıcaklık farkının Kars'ta az olması

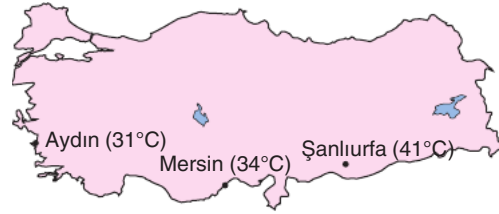
7.

Yukarıdaki harita üzerinde belirlemiş L merkezinde güneş ışınlarının atmosferde tutulma miktarı aşağıdaki aylardan hangisinde K merkezinden daha az olur?

- A) Ocak
- B) Mart
- C) Ağustos
- D) Temmuz
- E) Eylül

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı şehirlerde aynı anda ölçülmüş sıcaklık değerleri verilmiştir.

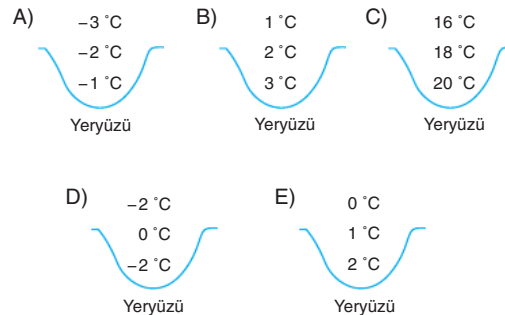

Buna göre, haritada verilmiş şehirlerin sıcaklıklarının farklılık göstermesinde aşağıdakilerden hangileri etkili olmuştur?

	Mersin – Şanlıurfa	Aydın – Mersin
A) Enlem		Karasallık-Denizellik
B) Dağların uzanışı		Yükselti
C) Karasallık-Denizellik		Enlem
D) Yükselti		Enlem
E) Karasallık-Denizellik		Yükselti

9. Troposfer'de yerden yükseldikçe sıcaklık her 100 m'de 0,5°C azalır. Ancak bu düzenliliği her zaman göremeyiz. Kış mevsiminde bazı günler soğuk hava kütleleri alçalır. Buralarda alçak kesimler soğukken, yükseklerde daha sıcak hava kütleleri bulunabilir. Bu olaya sıcaklık terselmesi denir.

Aşağıda çeşitli yükseltilerde sıcaklık değerleri verilen hava katmanlarından hangisinde sıcaklık terselmesi görülür?

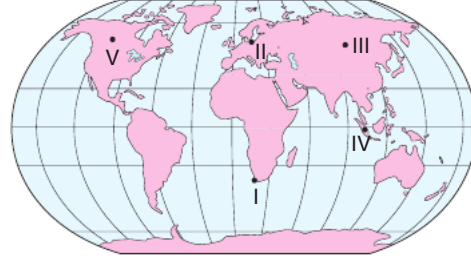
1. Ekvator'a açısal uzaklıkları aynı olan K ve L kentlerinin yaz ve kış sıcaklık ortalamaları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Kentler	Ocak ayı sıcaklık ortalaması (°C)	Temmuz ayı sıcaklık ortalaması (°C)
K	27	-6
L	5	32

Buna göre, K ve L kentleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Ekinokslarda öğle vakti güneş ışınları alma açıları aynıdır.
 B) L kentinde yıllık sıcaklık farkı daha azdır.
 C) K kentinde ısıma ile ısı kaybı daha fazladır.
 D) L kentinde kış yağışları yağmur şeklindedir.
 E) Eksen hareketine bağlı olarak aynı anda yaşadıkları sıcaklıklar farklılık gösterir.

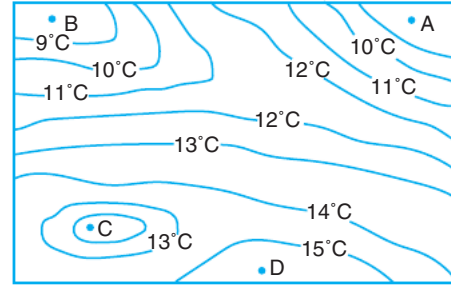
3.

Yukarıdaki harita üzerinde işaretlenmiş merkezlerden hangisinde yıllık sıcaklık farkı diğerlerinden azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıda bir bölgenin gerçek izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, verilen haritayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

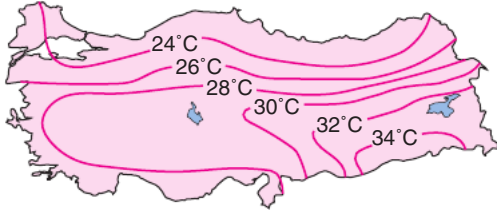
- A) İzoterm haritasında en yüksek ve en düşük sıcaklık arasındaki fark 6°C'den fazladır.
 B) D'den A'ya doğru gidildikçe sıcaklık değerleri azalmaktadır.
 C) C noktası çevresinde düşük sıcaklık adacığı oluşmasında yükselti faktörü etkili olmuş olabilir.
 D) İzoterm eğrilerinin uzanışı tam anlamıyla enleme uygunluk göstermez.
 E) A ve B noktalarının sıcaklık değeri aynıdır.

2. I. Kuzey Yarım Küre'de izoterm eğrilerinin enlemlere paralellik göstermemesi
 II. Çöllerde gece-gündüz arasındaki sıcaklık farkının fazla olması
 III. Kuzey Yarım Küre'de yıllık sıcaklık ortalamasının Güney Yarım Küre'den daha yüksek olması
 IV. Sıcak Kuşak'ta yüksek yerlerin yerleşmeye daha elverişli olması
 V. Güney Yarım Küre'de karaların batı kıyılarından doğu kıyılarından daha soğuk olması

Yukarıda numaralandırılmış ifadelerden hangileri kara ve deniz dağılışının sıcaklık üzerindeki etkisine örnek olarak verilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV
 D) III ve IV E) IV ve V

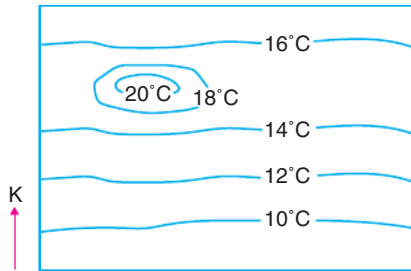
5. Aşağıda Türkiye'nin Temmuz ayı indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, haritayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kuzey ve güney kıyılarımız arasındaki sıcaklık farkının nedeni enlem etkisidir.
 B) Bölge içi sıcaklık farkı en fazla Doğu Anadolu Bölgesi'ndedir.
 C) En düşük ve en yüksek sıcaklık arasındaki fark 10°C'den fazladır.
 D) En fazla sapma gösteren 34°C izotermidir.
 E) Sıcaklığının dağılışında enlem, karasallık ve denizellik etkili olmuştur.

6. Aşağıda bir bölgenin izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izoterm haritası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Sıcaklıklar güneyden kuzeye doğru düzenli bir şekilde artar.
 B) Haritada sıcaklığın dağılışı üzerinde yükseltinin etkisi yoktur.
 C) İzotermeler 2°C aralıklarla çizilmiştir.
 D) Bölge Güney Yarımküre'de yer almaktadır.
 E) Yüksek sıcaklık adacığının oluşmasının nedeni föhn rüzgârıdır.

7.

	Sıcaklık	Boylam	Yükselti	Enlem	Yağış
A	20°C	10°D	200 m	40°K	300 mm
B	12°C	15°D	1600 m	40°G	330 mm
C	14°C	10°D	1200 m	40°K	290 mm
D	16°C	30°D	800 m	40°G	320 mm

Yukarıdaki tabloda A, B, C ve D merkezlerinin yıllık ortalama sıcaklıkları, boylam dereceleri, yükseltileri, enlemleri ve yıllık ortalama yağış miktarları verilmiştir.

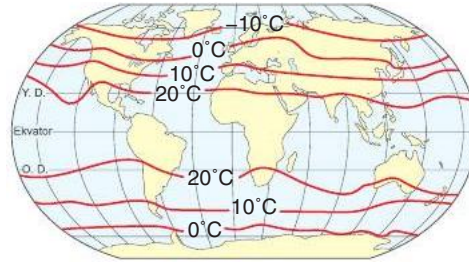
Tablodaki bilgilere göre bu merkezlerin yıllık ortalama sıcaklıkları ile,

- I. boylam,
 II. yükselti,
 III. enlem,
 IV. yağış miktarı

etkenlerinden hangileri arasında güçlü bir ilişki vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) III ve IV E) I ve IV

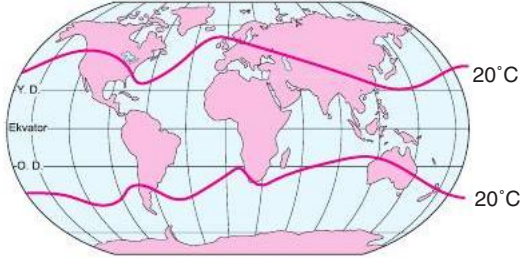
8. Aşağıda Dünya yıllık indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuzey Afrika'da düşük sıcaklık adacığı oluşmuştur.
 B) Kuzey Yarımküre'de en yüksek ve en düşük sıcaklık arasındaki fark daha fazladır.
 C) En düşük sıcaklıklara Kuzey Yarımküre'de rastlanılmasında eksen eğikliği etkili olmuştur.
 D) Kuzey Yarımküre'de izotermeler paralellere daha uyumlu uzanmaktadır.
 E) Aynı izoterm eğrisi üzerinde sıcaklık değerleri farklılaşabilir.

1.

Yukarıdaki izoterm haritasında Kuzey ve Güney Yarımküre'de 20°C eğrisinin geçtiği yerler gösterilmiştir.

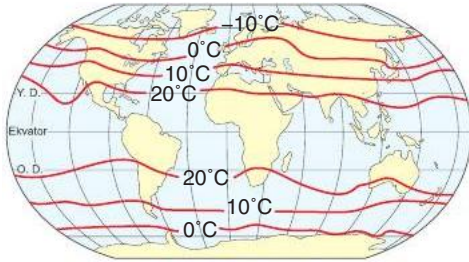
Buna göre, 20°C eğrisinin enleme uyum sağlamayıp karalar ve denizler üzerinde sapma göstermesi;

- I. karasallık,
- II. okyanus akıntıları,
- III. güneş ışınlarının düşme açısı

gibi faktörlerden hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

2. Aşağıda Dünya yıllık indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izoterm haritası incelendiğinde en sıcak yerlerin Ekvator üzerinde değil de, Kuzey Yarımküre'de dönence üzerindeki kara içlerinde bulunmasının nedeni aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Atmosferdeki nem oranı
- B) Ortalama yükselti
- C) Okyanus akıntıları
- D) Dünya'nın şekli
- E) Doğal bitki örtüsü

3.

- I. Ülkemizde batıdan doğuya doğru sıcaklık değerlerinin düşmesi
- II. Kınkkale'de yıllık sıcaklık farklarının Ordu'dan fazla olması
- III. Kanada'nın batı kıyılarının doğu kıyılardan sıcak olması
- IV. Türkiye'de buzul etkisinin az görülmesi
- V. Türkiye'de mevsimler arası sıcaklık farklarının oluşması

Okyanus akıntıları

Yükselti

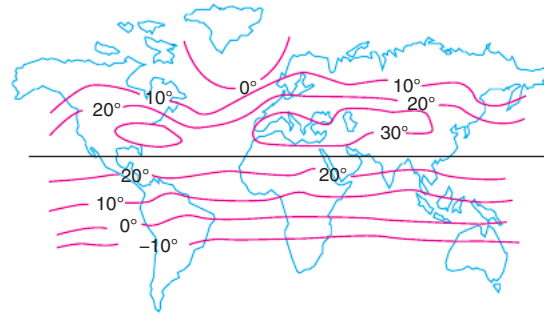
Enlem

Karasallık-
Denizellik

Yukarıda verilen numaralı cümleler ve karşılardaki kutularda verilmiş nedenler eşleştirildiğinde kaç numaralı cümle eşleştirmenin dışında kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4.

Yeryüzünde temmuz ayında deniz seviyesine indirgenmiş olarak sıcaklığın dağılışı yukarıdaki izoterm haritasında gösterilmiştir.

İzoterm eğrilerinin Kuzey Yarımküre'de, Güney Yarımküre'ye göre; paralellerden daha fazla sapmalar göstermesinde;

- I. yükseklik,
- II. sürekli rüzgârlar,
- III. karasallık ve denizellik,
- IV. bakı

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) Yalnız III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) I ve III

5. İsveç, Kuzey Kutbu'na yakın bir ülke olmasına rağmen limanları kışın donmamaktadır.

Buna göre, bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcak su akıntıları
B) Alize Rüzgârları
C) Güneş ışınlarının düşme açısı
D) Yükselti değeri
E) Karasallık

6. Ankara Üniversitesi Dağcılık Kulübü öğrencileri Batı Karadeniz Bölümü'nün en yüksek ve eğimli yerlerinden olan Ilgaz Dağları'na tırmanmıştır.

Öğrencilerin tırmandıkça aşağıdakilerden hangisini görme olasılığı azdır?

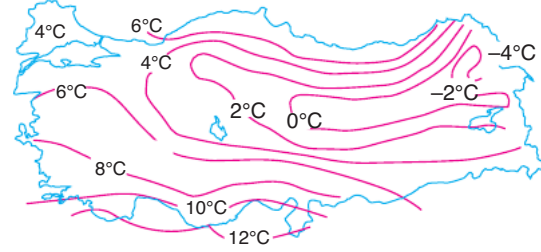
- A) Barometrelerdeki basıncın düştüğünü
B) Bitki topluluklarının değiştiğini
C) Sıcaklık değerlerinin düştüğünü
D) Toprak tabakasının kalınlaştığını
E) Bitki örtüsünün yerini kalıcı karlara bıraktığını

7. I. Sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaşma alanlarında deniz ulaşımı kolay olur.
II. Kuzey Yarım Küre'de Orta Kuşak karalarının doğu kıyıları sıcak su akıntılarının etkisi altındadır.
III. Okyanus akıntıları izotermilerin denizler üzerinde kıvrım yapmasına neden olur.
IV. Batı Avrupa kıyılarında yağış miktarının az olmasında soğuk su akıntıları etkili olmuştur.
V. Okyanus akıntıları Kuzey Yarım Küre'de sola saparak ilerler.

Yukarıda okyanus akıntıları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki haritada Ocak ayı indirgenmiş sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

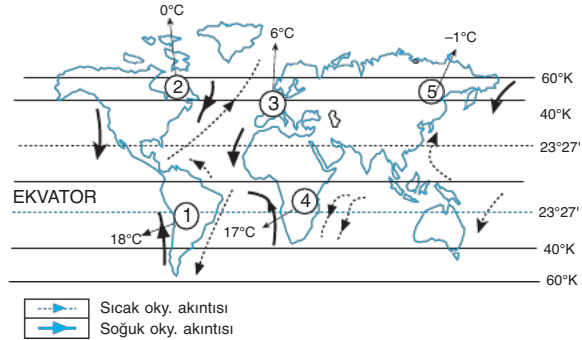

Yukarıdaki haritaya göre, aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Akdeniz kıyıları diğer kıyılardan sıcaktır.
B) Sıcaklığın dağılışı genel olarak enlem etkisine uygundur.
C) Kıyılardan uzaklaştıkça sıcaklık azalır.
D) En düşük sıcaklıklar Kuzeydoğu Anadolu'dadır.
E) Güney sahilleri ile kuzey sahilleri arasında 6 °C fark vardır.

9. Aşağıdaki haritada Dünya üzerindeki okyanus akıntılarının bazıları ve numaralanmış beş yerin yıllık ortalama sıcaklıkları verilmiştir.

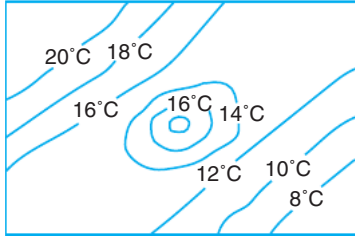
Sıcak ve soğuk akıntılar kıyılarda yıllık sıcaklık ortalamalarını etkilemektedir.

Buna göre, hangi noktalar arasındaki yıllık ortalama sıcaklık farkının temel nedeni okyanus akıntılarıdır?

- A) 1 ve 4 B) 2 ve 5 C) 2 ve 3
D) 3 ve 4 E) 1 ve 5

1.

Yukarıda bir bölgenin izoterm haritası verilmiştir.

Bu harita ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İzotermeler 2°C aralıklarla çizilmiştir.
- B) Bölgede yüksek sıcaklık adacığı bulunmaktadır.
- C) Bölgede en yüksek ve en düşük sıcaklık arasındaki fark 12°C'den fazladır.
- D) Bölgede sıcaklık dağılışında okyanus akıntılarının etkisi belirgindir.
- E) Aynı izoterm eğrisi üzerindeki tüm noktaların sıcaklığı aynıdır.

2.

- Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki farkı mevsimler belirler.
- Sıcak su akıntılarının etkilediğı kıyılar Dünya'nın en az yağış alan yerleridir.
- Güneş ışınlarının atmosferde uğradığı tutulma oranı, ışınların atmosferde aldığı yol ile doğru orantılıdır.
- Atmosfere giriş yapan güneş ışınlarının sadece %2'si yeryüzüne ulaşır.
- Kutuplarda sıcaklığın düşük olması sıcaklık-güneşlenme süresi arasındaki ilişkiye ters düşer.

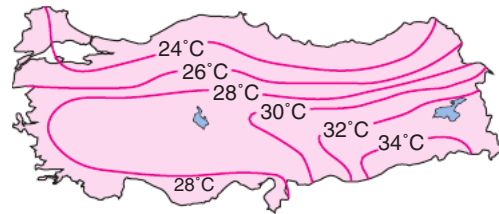
Buna göre, sıcaklıkla ilgili verilen yukarıdaki ifadelerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Aşağıda verilen okyanus akıntısı çiftlerinden hangisinin hem bulunduğu okyanus hem de sıcaklığa etkisi ortaktır?

- A) Alaska – Kuroşivo
- B) Peru – Batı Avustralya
- C) Gulf Stream – Benguela
- D) Oyaşivo – Kanarya
- E) Madagaskar – Brezilya

4. Aşağıda Türkiye'nin Temmuz ayı indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Haritaya göre sıcaklığın dağılışı üzerinde;

- I. güneş ışınlarının düşme açısı,
- II. nem oranı,
- III. denizden uzaklık,
- IV. doğal bitki örtüsü,
- V. ortalama yükselti

faktörlerinden hangileri etkili olmamıştır?

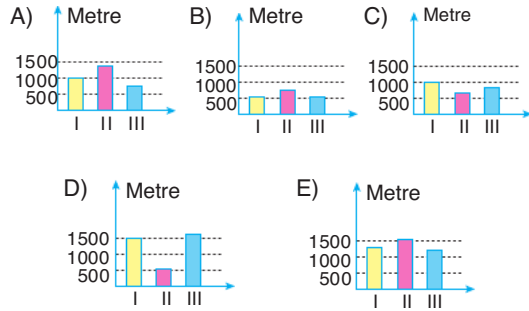
- A) I ve IV B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

5.

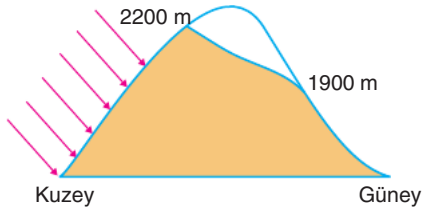
Gözlem İstasyonu	Gerçek Sıcaklık (°C)	İndirgenmiş Sıcaklık (°C)
I	10	15
II	-2	5
III	12	16

Yukarıdaki tabloda üç gözlem istasyonuna ait gerçek ve deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklık değerleri verilmiştir.

Bu değerler dikkate alındığında üç merkezin yükseltileri aşağıdaki grafiklerin hangisinde doğru verilmiştir?

6.

Yukarıdaki şekilde gösterilen dağa 21 Aralık tarihinde güneş ışınları gelebileceği en büyük açı ile gelmektedir.

Buna göre, bu dağ ile ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

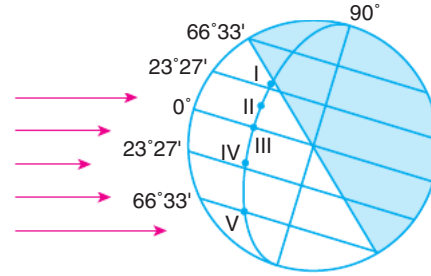
- A) Kuzey yamaçlarda cisimlerin gölge boyu güney yamaçlardan daha kısa olur.
- B) Güney yamaçlarda ürünlerin olgunlaşma süresi daha uzundur.
- C) Kuzey yamaçta kar erimeleri daha erken başlamıştır.
- D) Dağın bulunduğu bölgenin enlem derecesi $23^{\circ}27'$ den daha büyüktür.
- E) Ekvator ile Yengeç Dönencesi arasında yer almaktadır.

7. Dünya Temmuz ayı izoterm haritası incelendiğinde en düşük sıcaklıkların Antartika'da görüldüğü gözlenir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri olamaz?

- A) Güneşlenme süresinin kısa olması
- B) Soğuk su akıntılarının varlığı
- C) Güneş ışınlarının geliş açısının küçük olması
- D) Kış mevsiminin yaşanması
- E) Güneş ışınlarının tutulma miktarının fazla olması

8. Yaz aylarında enerji kazanım süresi, kış aylarına oranla daha uzun olduğundan kazanılan enerji miktarında artış görülür, bu da sıcaklık değerlerindeki artış anlamına gelir.

Buna göre, Dünya Güneş'e karşı yukarıdaki konumdayken aynı boylam üzerinde verilmiş noktalardan güneşlenme süresi uzun olmasına rağmen sıcaklık değerleri fazla değildir?

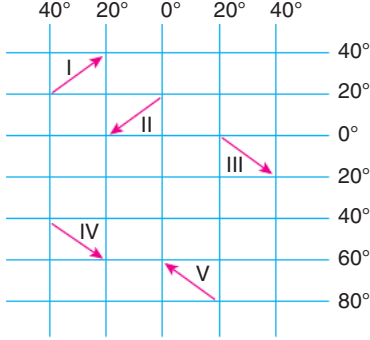
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Dünya yüzeyi farklı ısınma özelliklerine sahip kay, kum, bitki örtüsü, kar ve buz gibi unsurlarla kaplıdır.

Buna göre, aşağıda belirtilen ortamlardan hangisi diğerlerine göre daha geç ısınma özelliğine sahiptir?

- A) Koyu renk kayalar
- B) Bitki örtüsü cılız alanlar
- C) Kuru topraklar
- D) Pürüzlü yüzeyler
- E) Ormanlık alanlar

1. Enlem etkisine bağlı olarak Ekvator yönünden gelen rüzgârlar sıcaklık değerlerini artırırken, kutup yönlü rüzgârlar azaltır.

Buna göre, yukarıdaki koordinat sistemi üzerinde esiş yönleri verilen rüzgârlardan hangileri ulaştıkları yerde sıcaklığı azaltır?

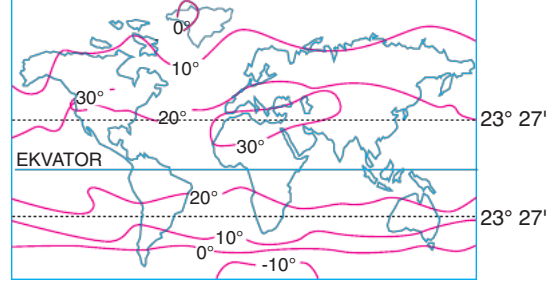
- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

2. I. Güneş görmeyen yerlerin aşırı soğuk ve zifiri karanlık olması
II. Yeryüzünde kimyasal çözülmenin artması
III. Yeryüzüne düşen meteor sayısının artması
IV. Gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkının azalması

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri atmosferin olmaması durumunda gerçekleşir?

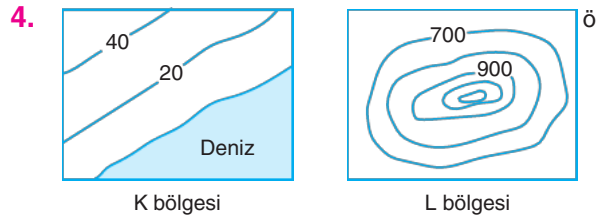
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Aşağıda temmuz ayı indirgenmiş sıcaklık haritası verilmiştir.

Bu haritada verilen bilgilere göre, aşağıdaki-lerden hangisine ulaşılabilir?

- A) En sıcak yerler Ekvator üzerinde yer alır.
B) En yüksek sıcaklıklara Güney Yarım Küre'de rastlanır.
C) Kuzey Yarım Küre'de sıcaklık ortalaması daha yüksektir.
D) 30° izoterminin tamamı Orta Kuşak'ta yer alır.
E) İzotermilerin Kuzey Yarım Küre'de sapma oranı daha azdır.

Yukarıda izohips yöntemiyle çizilmiş haritaları verilen K ve L bölgelerinin sıcaklık özellikleri ile ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

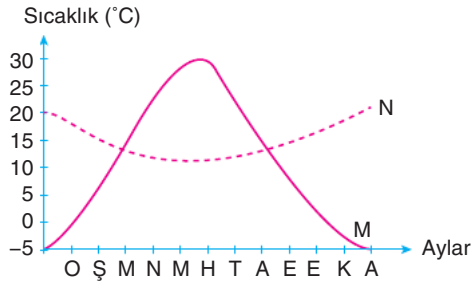
- A) K bölgesinde havanın ısınma – soğuma hızı daha yavaştır.
B) L bölgesinin iklimi karasal niteliktedir.
C) K bölgesinde kayalar daha çok fiziksel yolla çözülmemektedir.
D) L bölgesinde günlük sıcaklık farkı daha fazladır.
E) K bölgesinde don olayına daha az rastlanır.

5. İzoterm haritaları gerçek ve indirgenmiş izoterm haritaları olmak üzere ikiye ayrılır. Gerçek izoterm haritaları hazırlanırken yükselti değerleri dikkate alınarak sıcaklıklar yorumlanırken indirgenmiş haritalarda her noktanın deniz seviyesindeki sıcaklığı esas alınır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinin gerçek ve indirgenmiş sıcaklıkları arasındaki fark en fazladır?

- A) Manisa B) Balıkesir C) Edirne
D) Artvin E) Adana

6.

Yukarıda M ve N kentlerinin yıllık sıcaklık değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre, M ve N kentleri için aşağıdakilerden hangisini söylemek doğru olur?

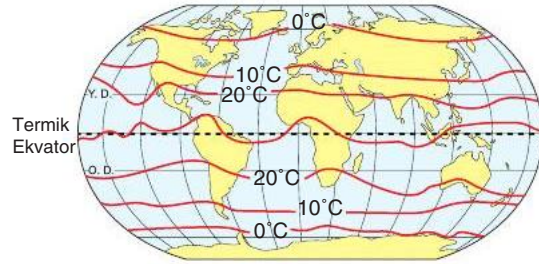
- A) M kentinde yıl boyunca yağışlar genellikle yağmur şeklindedir.
B) N kentinde sıcaklığın en düşük olduğu dönemde M kentinde yağış fazladır.
C) M kentinde yıllık sıcaklık farkı N kentinden azdır.
D) N kenti Güney Yarım Küre'de denizel bir iklime sahiptir.
E) M ve N kentlerinin sıcaklıkları yıl içinde hiçbir zaman aynı olmaz.

7. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe sıcaklık genel olarak azalmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki örneklerden hangisi enleme göre sıcaklık değişimini kanıtlayan bir örnek değildir?

- A) Aydın'da ortalama sıcaklığın Düzce'den fazla olması
B) Kalıcı kar alt sınırının Bey Dağları'nda Küre Dağları'na göre daha yüksekte olması
C) Niğde'de Ocak ayı ortalama sıcaklığının Sinop'tan düşük olması
D) Güney Marmara sahillerinde deniz suyu sıcaklığının Akdeniz kıyılarına göre daha düşük olması
E) Türkiye'nin deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklıklarının kuzey kıyılarında daha düşük olması

8.

Yukarıdaki deniz seviyesine indirgenmiş yıllık ortalama sıcaklık haritasında, izotermelerin enlemlere paralellik göstermediği görülmektedir.

Bunda;

- I. kara ve deniz dağılımı,
II. okyanus akıntıları,
III. yükselti,
IV. güneş ışınlarının düşme açısı

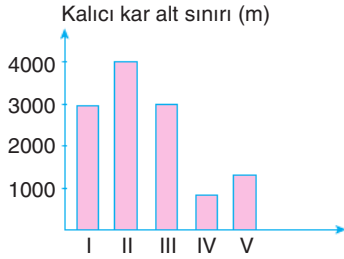
faktörlerinden hangileri etkili değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) II ve III E) II ve IV

1. ● İzoterm eğrilerinin Kuzey Yarım Küre'de paralellere uyumlu uzanmaması
- Ocak – Temmuz ayları arasındaki sıcaklık farkının Kuzey Yarım Küre'de daha fazla olması
- Yıllık ortalama sıcaklığın Güney Yarım Küre'de Kuzey Yarım Küre'den daha düşük olması

Yukarıda verilen ifadelerin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kara ve deniz dağılımı
- B) Sıcak okyanus akıntıları
- C) Yükselti ortalaması
- D) Yıllık yağış miktarı
- E) Yer şekillerinin sadeliği
2. Kalıcı kar alt sınırı Ekvator'dan kutuplara gidildikçe deniz seviyesine yaklaşır.

Buna göre, yukarıda kalıcı kar alt sınırları verilen merkezlerden hangisinin kutuplara daha yakın olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V
3. Aşağıdaki tabloda üç ayrı kentin deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklıkları ve yükselti değerleri verilmiştir.

Kentler	İndirgenmiş Sıcaklık (°C)	Yükselti (m)
Y	21	1800
R	14	600
N	15,5	1100

Buna göre, verilen üç kentin gerçek sıcaklıklarının en düşükten en yükseğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

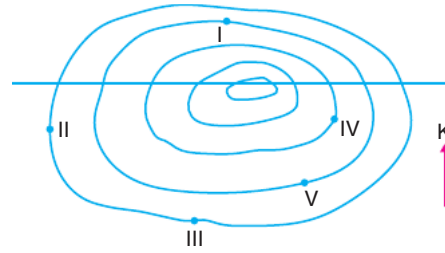
- A) Y – R – N B) R – Y – N
- C) N – Y – R D) N – R – Y
- E) Y – N – R

4. ● Geniş bir alanda uzun yıllar boyunca görülen atmosfer olaylarının ortalama durumudur.
- Bir yerin deniz seviyesinde olduğu varsayılarak hesaplanan sıcaklık değeridir.
- Farklı karakterdeki (sıcak ve soğuk gibi) hava kütlelerinin karşılaşma alanıdır.
- Sadece yatay hava hareketlerinin görüldüğü atmosfer katmanıdır.

Yukarıda verilen tanımlarla aşağıdaki kavramlar eşleştğinde hangisi bu eşleşmenin dışında kalır?

- A) Stratosfer
- B) İndirgenmiş sıcaklık
- C) İklim
- D) Cephe
- E) Gerçek sıcaklık

5.

Türkiye'de cisimlerin öğle vakti oluşan gölge boyunun en kısa olduğu günde, saat 14.00'de yapılan hava gözleminde en yüksek sıcaklık I nolu noktada ölçüldüğüne göre, izohips haritası verilen tepenin aşağıdaki enlemlerden hangisinde yer aldığı söylenemez?

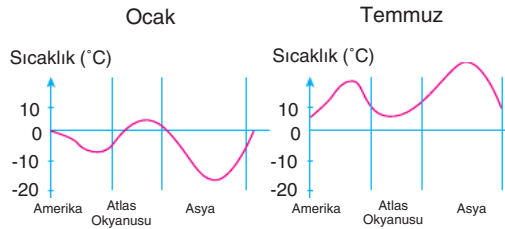
- A) 32° Kuzey
- B) 14° Kuzey
- C) Ekvator
- D) 45° Güney
- E) 7° Güney

6. Dünya yıllık ortalama izoterm haritası incelendiğinde en düşük sıcaklıkların Kuzey Kutbu'nda değil Güney Kutbu'nda ölçüldüğü görülmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedenidir?

- A) Soğuk okyanus akıntılarının etkisi
- B) Güneş ışınlarının düşme açısının küçük olması
- C) Denizlerin oranının fazla olması
- D) Antartika gibi geniş bir kara kütesinin varlığı
- E) Güneşlenme süresinin kısa olması

7.

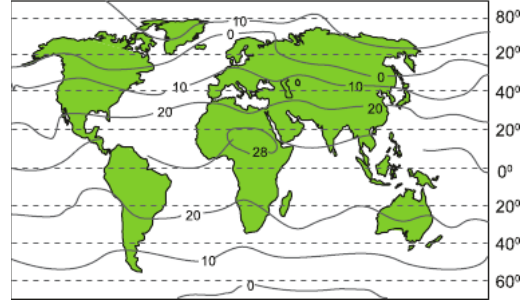

Yukarıdaki sıcaklık grafikleri 60° Kuzey enleminin ocak ve temmuz aylarına aittir.

İzoterm eğrilerinin farklı mevsimlerde farklı sapma göstermesine neden olan temel etmen aşağıdakilerden hangisinde de etkilidir?

- A) Aynı anda iki yarımkürede farklı mevsimlerin yaşanması
- B) Kutuplarda sıcaklığın çok düşük olması
- C) Bitkilerin geniş yapraklı iğne yapraklı şeklinde kuşaklara ayrılması
- D) Çöllerin dönenceler çevresinde yer alması
- E) Yükselen havanın yağış bırakması

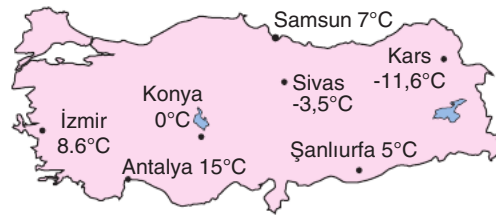
8. Aşağıda Dünya yıllık indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki izoterm haritası incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuzey Afrika'da bir düşük sıcaklık adacığı vardır.
- B) Aynı izoterm eğrisi üzerinde sıcaklık değerleri farklılık gösterebilir.
- C) En düşük sıcaklıklara Kuzey Yarım Küre'de rastlanmasının nedeni enlem faktörüdür.
- D) En yüksek ve en düşük sıcaklıklar arasındaki fark Kuzey Yarım Küre'de daha fazladır.
- E) İzotermeler Güney Yarım Küre'de paralellerden daha çok sapma göstermektedir.

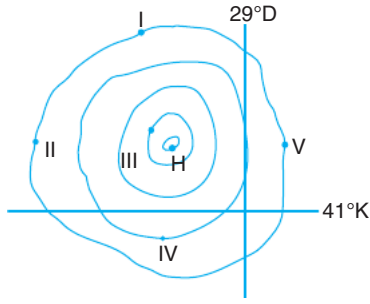
9. Aşağıdaki haritada bazı kentlerin kış sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Buna göre, aşağıda verilen kentler arasındaki sıcaklık değişiminin temel nedeni hangisinde yanlış verilmiştir?

- A) Sivas – Kars → YÜKSELTİ
- B) Antalya – Şanlıurfa → DENİZELLİK
- C) Samsun – Antalya → ENLEM
- D) Konya – Samsun → ENLEM
- E) Şanlıurfa – İzmir → KARASALLIK

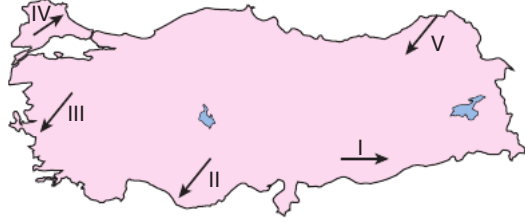
1.

Yukarıda izohips haritasında gösterilen H tepesinin yamaçları üzerindeki noktalardan hangisinde tarım ve yerleşme üst sınırının deniz seviyesinden daha yüksekte sona erdiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Yukarıdaki harita üzerinde numaralandırılmış doğrultuların özel konumları dikkate alındığında, hangisinde hareket edilirse yıllık sıcaklık farkının daha çok artacağı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

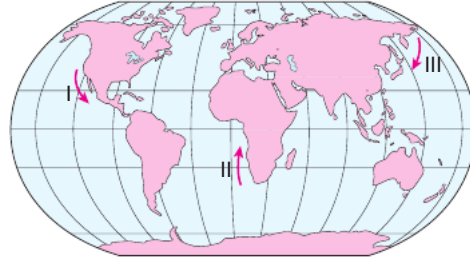
3.

- Zararlı güneş ışınlarının tutulup filtre edilerek yeryüzüne ulaşması
- Meteorların yeryüzüne düşerken yanıp parçalanarak etkisini kaybetmesi
- Bir noktaya güneş ışınlarının düşme açısının yıl içinde değişmesi
- Güneş'i doğrudan görmeyen yerlerin de aydınlanması
- Rüzgârların hareket yönünden sapmaya uğraması

Yukarıda verilen ifadelerden kaç tanesi üzerinde atmosferin etkisi vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

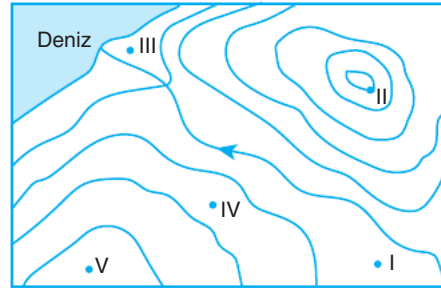
4.

Yukarıdaki haritada hareket yönü verilen numaralandırılmış okyanus akıntılarının isimleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Alaska	Madagaskar	Oyaşivo
B)	Kaliforniya	Benguela	Oyaşivo
C)	Labrador	Benguela	Kuroşivo
D)	Alaska	Brezilya	Oyaşivo
E)	Kaliforniya	Humbolt	Kuroşivo

5.

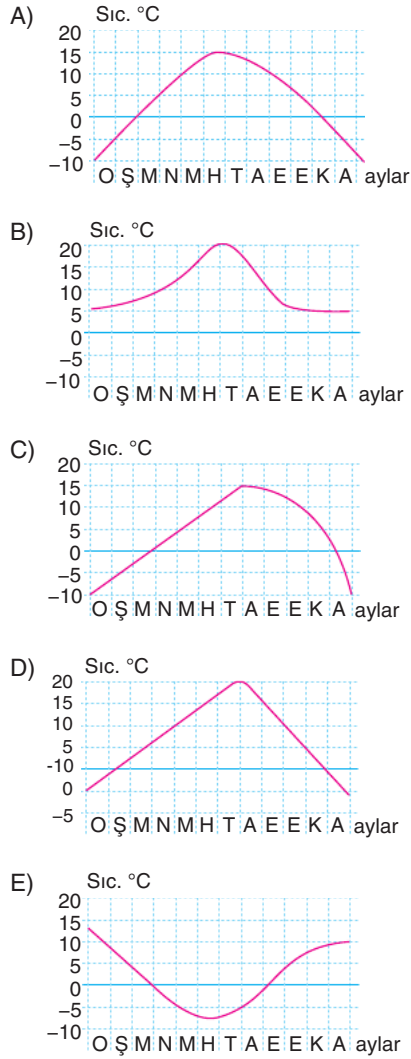

Yukarıdaki izohips haritasında işaretli noktaların gerçek ve indirgenmiş sıcaklıkları arasındaki farkın en az olandan en fazla olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II – V – IV – I – III
 B) III – I – IV – V – II
 C) III – I – II – IV – V
 D) III – IV – I – II – V
 E) II – I – IV – III – V

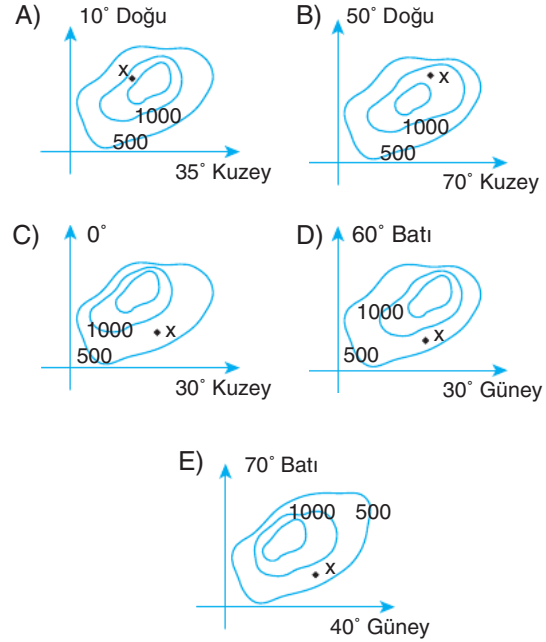
6. Havanın içerisinde su buharı miktarı fazla ise ısınma ısısı yüksek olacağı için yavaş ısınır ve yavaş soğur. Bu olay su buharının iklim üzerinde çok etkili olmasını sağlar.

Buna göre, aşağıdaki aylık ortalama sıcaklık değerleri verilen kentlerden hangisi denizel iklim özelliği taşımaktadır?

7. Enlem faktörüne bağlı olarak Kuzey Yarım Küre'deki dağların güney, Güney Yarım Küre'deki dağların da kuzey yamaçları daha çok ısınır. Sıcaklığın fazla olduğu alanlarda ürünler erken olgunlaşır.

Buna göre, aşağıda izohips haritası üzerinde verilen merkezlerin hangisinde ürünler daha erken olgunlaşır?

8. Aşağıda üç merkeze ait gerçek ve indirgenmiş sıcaklık değerleri verilmiştir.

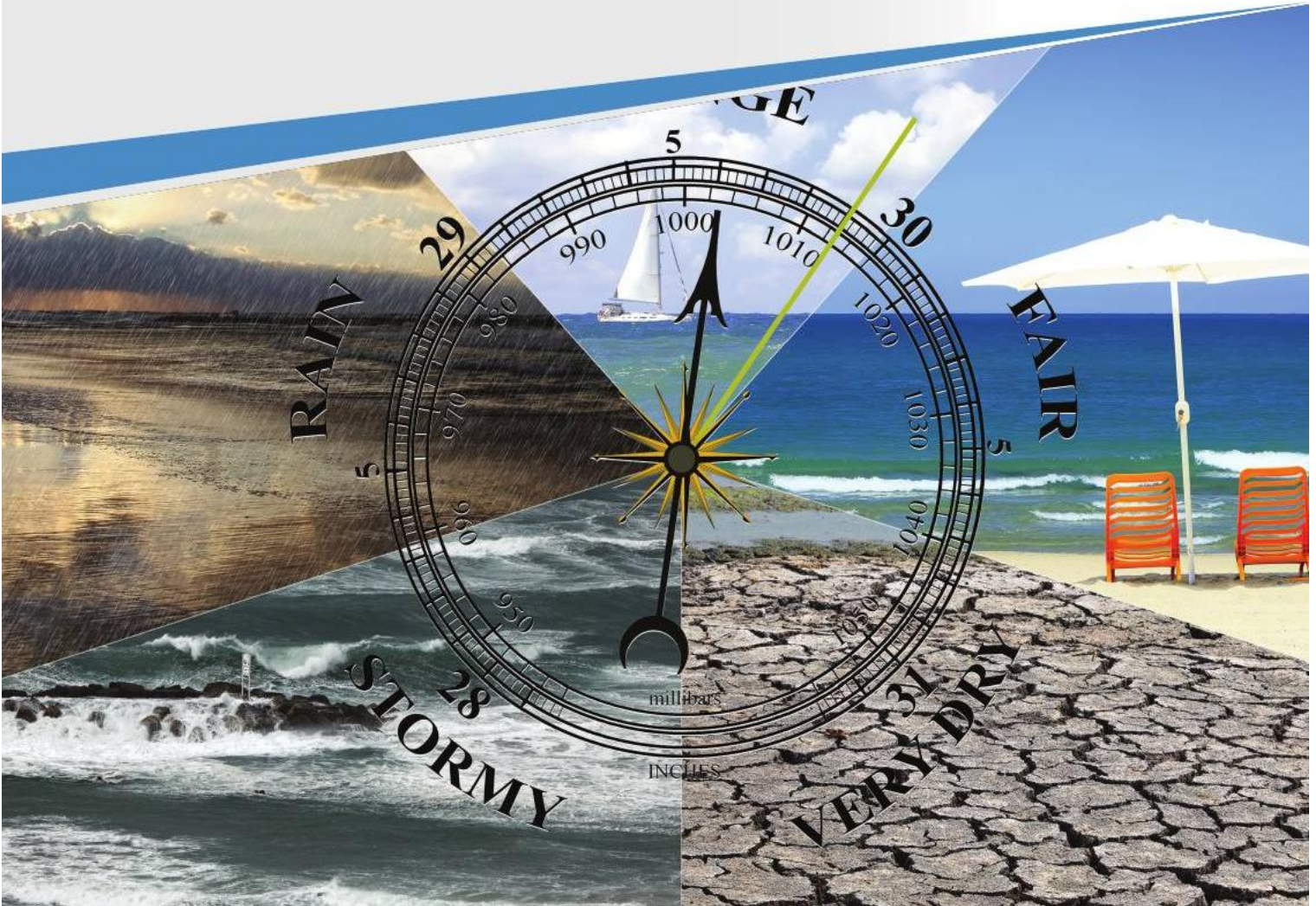
Merkez	Gerçek sıcaklık	İndirgenmiş sıcaklık
I	10°C	15°C
II	-7,2°C	12°C
III	14°C	19,3°C

Buna göre, merkezlerin yükselteleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I. Merkez	II. Merkez	III. Merkez
A)	1000 m	600 m	960 m
B)	960 m	3060 m	1800 m
C)	1000 m	3840 m	1060 m
D)	1200 m	1000 m	800 m
E)	1000 m	960 m	1060 m

6. BÖLÜM

ATMOSFER BASINCI VE RÜZGÂRLAR

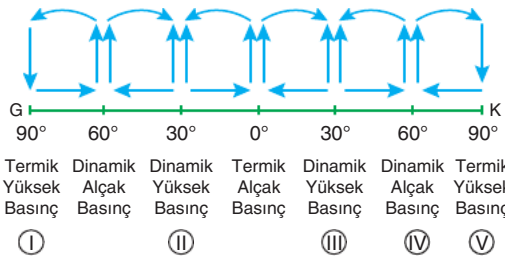
1. Bir bölgede sıcaklık değişimine bağlı olarak belirlenen basınçlara termik kökenli, Dünya'nın eksenindeki hareketinden kaynaklı basınçlara ise dinamik kökenli basınçlar denir.

Buna göre, yer sıcaklıkları ve hava hareketleri gösterilen merkezlerden hangilerinin termik kökenli olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

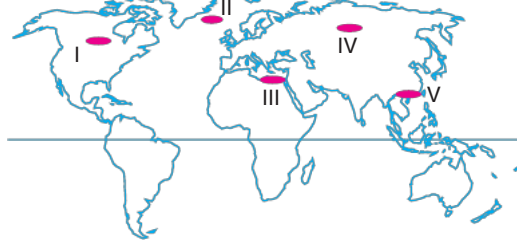

Yukarıda Dünya üzerindeki sürekli basınç merkezleri ve bu merkezlerde gerçekleşen hava hareketleri gösterilmiştir.

Alçak ve yüksek basınç alanlarının özellikleri düşünüldüğünde yukarıda numaralandırılarak gösterilmiş basınç alanlarından hangilerinde hava hareketleri yanlış verilmiştir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

3. Sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu alanlarda atmosfer basıncı düşüktür. Sıcaklık değerleri azalmaya başladığında atmosfer basıncı artar. Bu şekilde oluşan basınçlar termik kökenli basınçlardır.

Buna göre, farklı mevsimlerde kara ve denizlerin farklı ısınma özellikleri düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen termik basınç alanlarından hangilerinde ocak ayında yüksek basınç koşulları etkili olmaktadır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve IV E) IV ve V

4. Ekvator çevresinde hava kütleleri yıl boyunca ısınarak yükselir ve termik alçak basınç kuşağı oluşur. Yükselen bu hava kütleleri eksen hareketinden dolayı sapmaya uğrayarak 30° enlemleri ve döneneler çevresinde alçalma (yığılma) yaparak tropikal çölleri oluşturur.

Buna göre, yukarıda bahsedilen duruma haritada numaralandırılmış çöllerden hangisinde rastlanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bugün sabah uyandığımda hava kapalı ve bulutluydu. Güneş doğmuş olmasına rağmen ortalıkta kasvetli bir karanlık vardı. Dışarıya çıktığımda ılık bir rüzgar esiyordu. Öğlene doğru rüzgar biraz daha hızlı esmeye, yağmur da çisenti şeklinde yağmaya başlamıştı bile. Öğleden sonra rüzgar şiddetini iyice arttırdı ve rengi siyaha dönen bulutlar sağanak yağmur oluşturdu.

Yukarıda bir gün boyunca yaşadığı hava olaylarını anlatan kişinin yaşadığı yerde aşağıdaki durumlardan hangisi yaşanmıştır?

- A) Gün boyunca bölgede yüksek basınç değerleri ölçülmüştür.
B) Basınç değerleri gün boyunca sürekli yükselmiştir.
C) Sabah alçak, öğleden sonra yüksek basınç koşulları etkili olmuştur.
D) Gün boyunca basınç değerleri sürekli düşmüştür.
E) Yeryüzü sıcaklığı gün boyunca çok düşük seviyede kalmıştır.

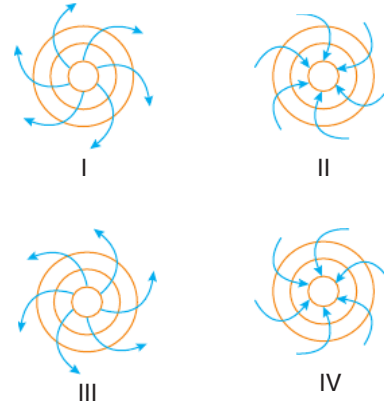
6. Bir üniversitenin Coğrafya bölümünde öğrenim gören öğrenciler Klimatoloji dersi için Kapadokya yöresine araştırma gezisi düzenlemişlerdir. Bu gezi sırasında Zelve Vadisi'nde balona binmişlerdir. Balonla yerden yükselirken termometrenin farklı yükselti seviyelerinde ölçtüğü sıcaklık değerlerini aşağıdaki gibi kaydetmişlerdir.

- I. 10°C
II. 8°C
III. 5°C
IV. 2°C
V. 0°C

Yukarıda verilen sıcaklık değişimlerine göre, öğrencilerin yanlarında bulunan barometrenin en düşük basınç değerini gösterdiği seviye hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

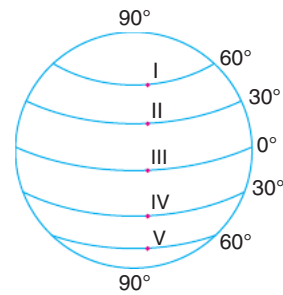
7.

Yukarıda yatay hava hareketleri ve bu hava hareketlerinin sapma yönlerinin gösterildiği basınç merkezlerinden hangileri sırasıyla Güney Yarım Küre'de alçak basınç ve Kuzey Yarım Küre'de yüksek basınç merkezidir?

- A) II ve I B) III ve II C) IV ve III
D) II ve IV E) I ve III

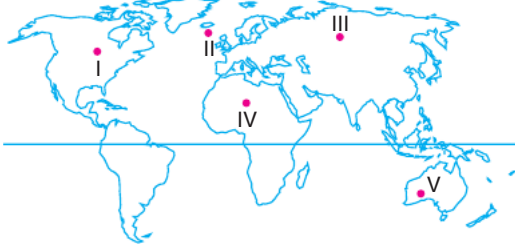
8.

Yukarıdaki model küre üzerinde numaralandırılmış noktaların basınç özellikleri göz önünde bulundurulduğunda hangilerinde yıl içinde bulutluluk oranının diğerlerine göre daha az olduğu söylenebilir?

- A) I ve V B) III ve IV C) I ve II
D) II ve IV E) II ve V

1. Ocak ayında kış mevsiminin yaşandığı yarım kürede karalar üzerinde termik kökenli yüksek basınç alanları oluşurken diğer yarım kürede ise tam tersi durum görülür.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde ocak ayında termik yüksek basınç merkezi oluşur?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) IV ve V

2.

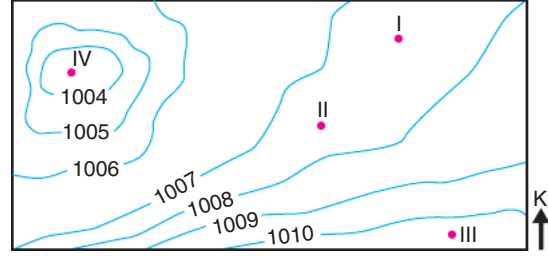
Yukarıda hava akımı gösterilen basınç merkezinin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güney Yarım Küre'de tespit edilmiştir.
B) Alçalıcı hava hareketleri görülür.
C) Hava akımlarının yönü merkezden çevreye doğrudur.
D) Yağış olasılığı yüksektir.
E) Hava açık ve güneşlidir.
3. Bir öğrenci öğretmeninin isteği üzerine alçak basınç alanlarının özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır.
- Hava bulutlu ve kapalıdır.
 - Dikey hava hareketi yükselicidir.
 - Yağış olasılığı fazladır.
 - Hava akımları merkezden çevreye doğrudur.
 - Konveksiyonel hava hareketi görülür.

Buna göre, öğrenci numaralandırılmış ifadelerden hangisinde yanlışlık yapmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

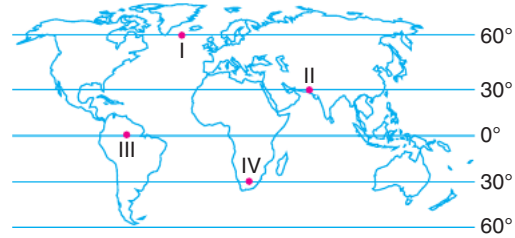
4. Aşağıdaki izobar haritası üzerinde deniz seviyesindeki bir bölgede ölçülen basınç değerleri gösterilmiştir.

Haritada numaralandırılmış noktalarla ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi doğruluğu kesin değildir?

- A) IV nolu noktada basınç değeri en azdır.
B) III nolu noktada basınç değeri en fazladır.
C) Bölgedeki basınç farkı 6 milibardan fazladır.
D) Bölgedeki hava akımları genel olarak güneydoğudan kuzeybatıya doğrudur.
E) I ve II nolu noktaların basınç değeri eşittir.

5.

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde sürekli basınç kuşakları gösterilmiştir.

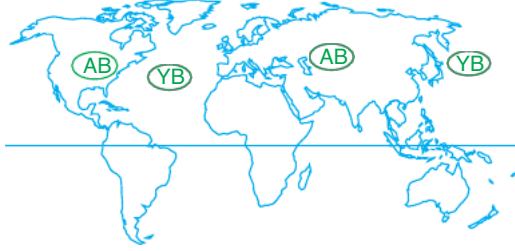
Bu alanlardaki basınç özellikleri düşünüldüğünde numaralandırılmış merkezlerdeki dikey hava hareketleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Yükselici	Alçalıcı	Alçalıcı	Yükselici
B)	Alçalıcı	Alçalıcı	Yükselici	Yükselici
C)	Yükselici	Yükselici	Alçalıcı	Alçalıcı
D)	Alçalıcı	Yükselici	Yükselici	Alçalıcı
E)	Yükselici	Alçalıcı	Yükselici	Alçalıcı

6. Kara ve denizlerin yıl içinde farklı ısınma özellikleri düşünüldüğünde ocak ayında aşağıdaki şehirlerimizin hangisinde termik yüksek basınç görülme olasılığı daha fazladır?

A) Antalya B) Konya C) İzmir
D) Mersin E) Muğla

7.

Yukarıda haritada görüldüğü gibi temmuz ayında Kuzey Yarım Küre Orta Kuşak'ta karalar alçak basınç alanı durumundayken, denizler yüksek basınç alanı durumundadır.

Aynı yarım kürede yer alan kara ve denizlerin farklı basınç karakterine sahip olmalarında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

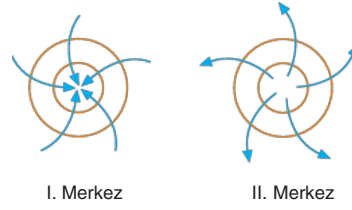
- A) Aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
B) Farklı hava kütlelerinin etkisinde kalmaları
C) Enlem derecelerinin farklı olması
D) Temmuz ayında Dünya'nın Güneş'e uzak olması
E) Kara ve denizlerin farklı ısınma özellikleri

8. Atmosferi oluşturan gaz moleküllerinin yeryüzünde birim alana (1 cm^2) uyguladığı kuvvete atmosfer basıncı denir.

Buna göre, atmosfer basıncını etkileyen aşağıdaki etmenlerden hangisi aynı zamanda basıncı oluşturan temel etmendir?

- A) Sıcaklık
B) Yükselti
C) Yoğunluk
D) Yer çekimi
E) Dünyanın Eksen Hareketi

9.

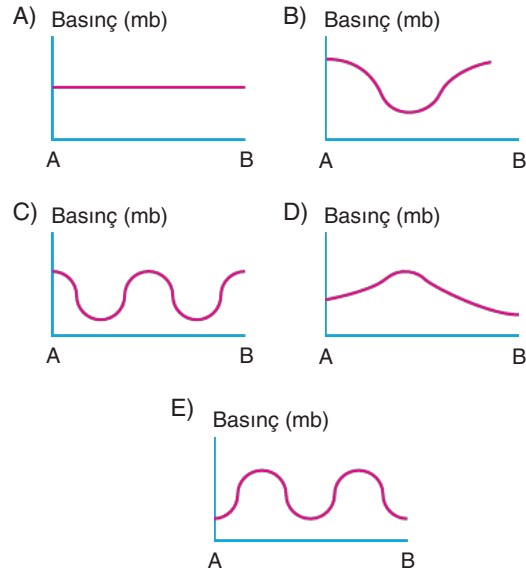
Yukarıda basınç özellikleri verilen iki merkez için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. merkez Kuzey Yarım Küre'dedir.
B) Her iki merkezde de hava güneşli ve açıktır.
C) II. merkez çevresine rüzgâr gönderir.
D) I. merkez alçak basınç alanıdır.
E) I. merkezde hava yoğunluğu çevresinden daha azdır.

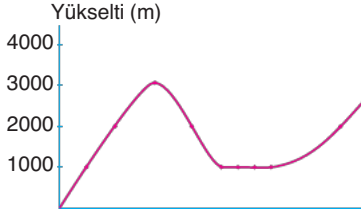
10.

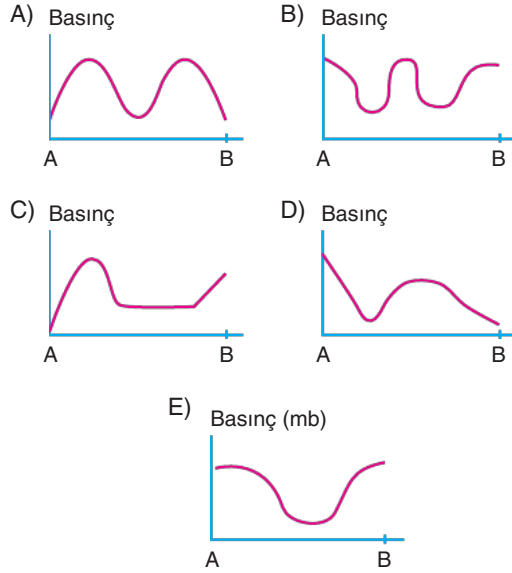
Yukarıdaki haritada gösterilen A-B doğrultusu boyunca Temmuz ayında ortaya çıkan termik kökenli basınç değişim grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

1. Aşağıda atmosferde meteorolojik gözlem yapan bir balonun yükselti değişim grafiği verilmiştir.

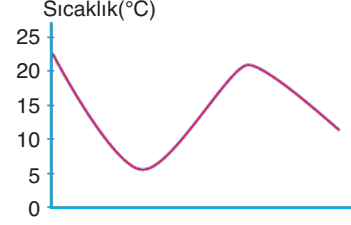
Yükseltinin basınç üzerindeki etkisi düşünüldüğünde balon üzerindeki barometrenin ölçtüğü basınç değerleri grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

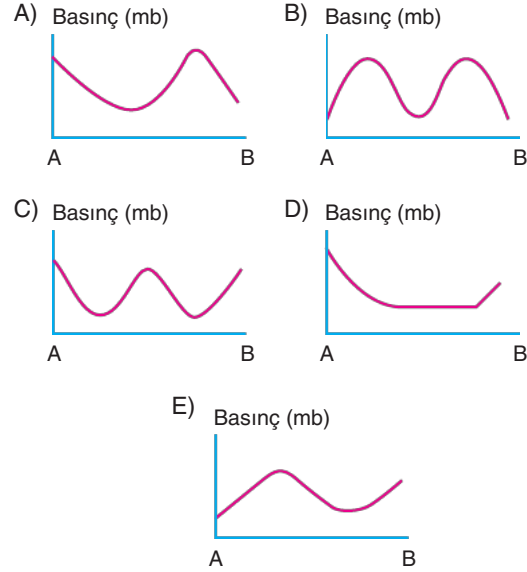
2. "18 Nisan 2021 Pazar günü Ankara'da hava gün boyunca bulutlu ve yağışlıydı." diyen bir kişi Ankara'nın o günkü hava durumu için aşağıdakilerden hangisini söyleyemez?

- A) Gün boyunca yüksek basıncın etkili olduğunu
B) Rüzgarın etkili olduğunu
C) Yükselici hava hareketlerinin yaşandığını
D) Güneşlenme süresinin çok az olduğunu
E) Havadaki gaz molekülü yoğunluğunun az olduğunu

3. Bir basınç merkezinde basıncın oluşumu ve değişimi sıcaklığa bağlı ise o basınca termik basınç denir.

Buna göre, sıcaklık değişimi yukarıdaki gibi olan bir bölgenin atmosfer basıncının değişim grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

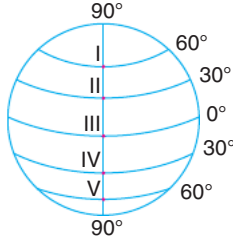
4. Yüksek basınç alanlarında alçalıcı hava hareketleri görüldüğünden hava açık ve güneşlidir. Bu alanlarda yerin ısıma yoluyla ısı kaybı fazladır.

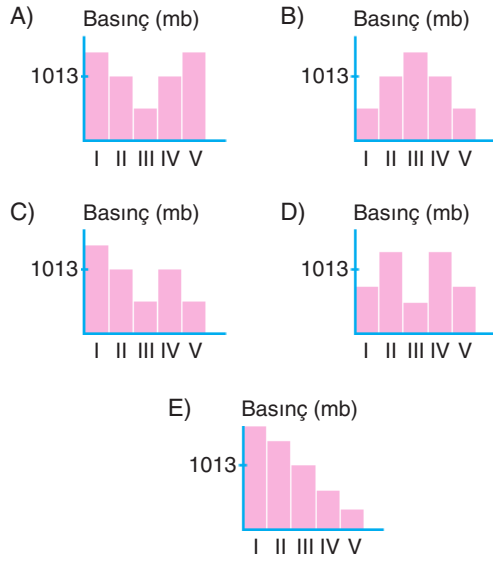
Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde ocak ayında oluşabilecek yüksek basınç nedeniyle ısıma ile ısı kaybı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

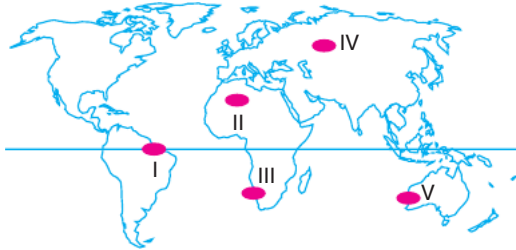
5. Aşağıdaki model küre üzerinde yeryüzündeki sürekli basınç kuşakları gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki model kürede numaralandırılmış noktaların üzerinde bulunduğu boy-lamın basınç grafiği aşağıdakilerden hangisinin doğru verilmiştir?

6. Sıcaklığın yıl içinde değişiminin fazla olduğu yerlerde basınç değişimi de fazla olur.

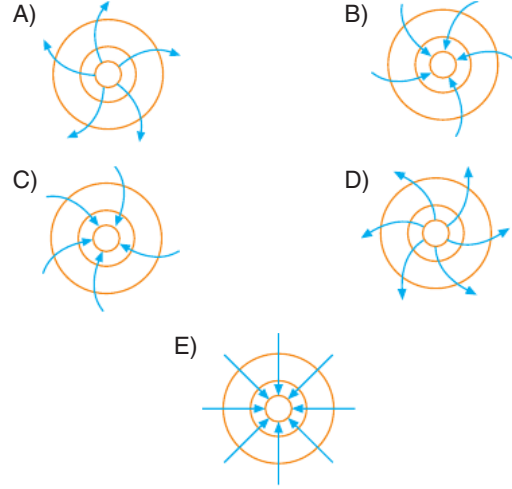

Buna göre, haritada numaralandırılmış yerlerin yıl içindeki sıcaklık değişimleri gözönünde bulundurulursa, kaç numaralı yerde mevsimlik basınç değişimi daha fazla olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Matematik konumu itibarıyla tropikal kuşakta yer alan Avustralya'nın orta ve batı kesimlerinde tropikal çöller geniş yer kaplar.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda Avustralya'nın orta ve batı kesimlerinde yıl boyunca hava akımı grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

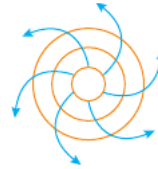
8. Atmosfer basıncını etkileyen faktörler:

- I. Yer çekimi
- II. Yükselti
- III. Yoğunluk
- IV. Sıcaklıktır.

Buna göre, bir bölgede basıncın artması için bu faktörlerden hangilerinin azalması gerekir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve IV

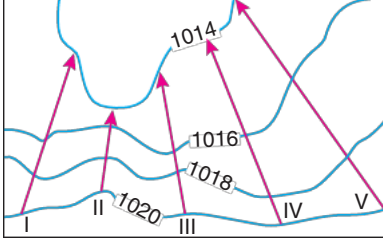
- 9.

Yukarıda hava akımı grafiği gösterilen bu basınç merkezi aşağıdaki ülkelerden hangisinde görülebilir?

- A) Kanada B) Arjantin C) İngiltere
D) Almanya E) Japonya

1. Aşağıda bir bölgeye ait izobar haritası verilmiştir.

Rüzgârın hızını etkileyen faktörler düşünüldüğünde haritada numaralandırılmış rüzgârlardan hangisinin diğerlerine göre daha hızlı estiği söylenebilir?

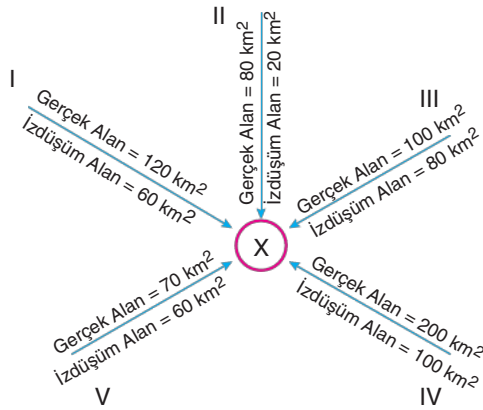
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Basınç merkezleri arasındaki basınç farkı
II. İzobarlar arası mesafe
III. Rüzgârın esiş yükseltisi
IV. Yer şekillerinin engebesi

Yukarıdaki verilen, rüzgâr hızını etkileyen faktörlerden hangileri arttığında rüzgâr hızı azalmaktadır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

- 3.

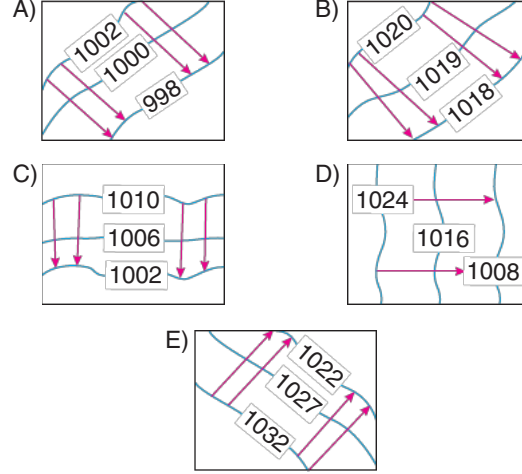
Yukarıda X merkezine doğru yere yakın seviyede esiş gösteren beş rüzgâr ve estikleri sahanın gerçek ve izdüşüm yüzölçümleri verilmiştir.

Yer şekillerinin rüzgâr hızı üzerindeki etkileri düşünüldüğünde aynı basınç farkında esiş gösteren bu rüzgârlardan hangisinin hızının daha az olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. İki bölge arasındaki basınç farkına bağlı olarak rüzgârlar oluşur. Basınç farkı ne kadar fazla ise rüzgârın esiş hızı da o kadar fazla olur.

Buna göre, aşağıdaki izobar haritalarında gösterilen rüzgârlardan hangisi diğerlerine göre daha hızlı esmektedir?

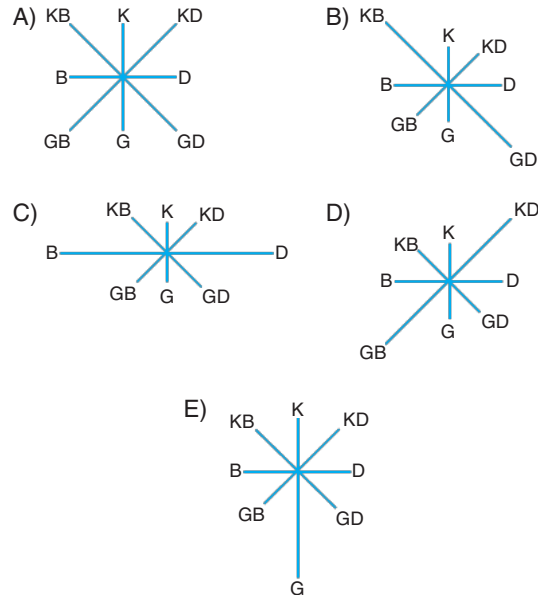

5. Yer şekilleri, yere yakın seviyede esiş gösteren rüzgârlara yön veren en önemli unsurlardır.

Buna göre;

- I. deniz yüzeylerinde,
II. ova yüzeylerinde,
III. dağ zirvelerinde

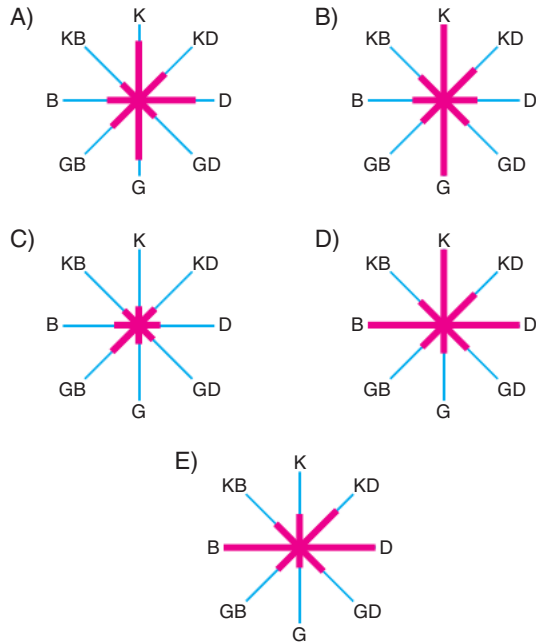
aşağıdaki rüzgâr frekans grafiklerinden hangisinin oluşabileceği söylenebilir?

6. Aşağıda bir kente bir yıl içinde ana ve ara yönlerden esen rüzgârların esme sayıları gösterilmiştir.

	ESME SAYISI
Kuzeybatı	71
Kuzey	90
Kuzeydoğu	105
Doğu	285
Güneydoğu	72
Güney	50
Güneybatı	84
Batı	321

Tablodaki bilgilere göre bu kentin rüzgâr frekans grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

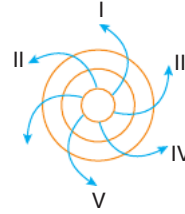

7. I. Basınç farkı
II. İzobarlar arası mesafe
III. Basınç merkezlerinin konumu
IV. Dünya'nın eksen hareketi
V. Yer şekilleri

Rüzgârları etkileyen yukarıdaki faktörlerden hangileri rüzgârların hem hızını hem de yönünü etkilemektedir?

- A) I ve II B) II ve III C) Yalnız IV
D) Yalnız V E) IV ve V

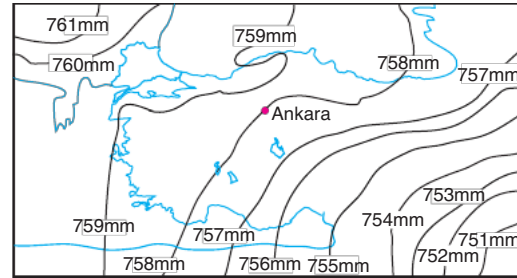
8. Rüzgârlar kaynaklandıkları alanların sıcaklık ve nem özelliklerini estikleri yerlere taşırlar.

Buna göre, yukarıda hava akımı grafiği verilen basınç merkezinden kaynaklanan rüzgârlardan hangisi ulaştığı noktada sıcaklığı diğerlerine göre daha fazla artırıcı etki yapar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

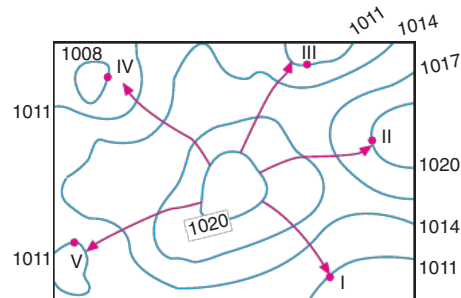

Yukarıda Türkiye ve yakın çevresinde, temmuz ayında basıncın dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, yer şekillerinin etkisiz olduğu kabul edildiğinde, Ankara'ya rüzgârın hangi yönden esmesi beklenir?

- A) Batı B) Kuzeybatı C) Doğu
D) Güneydoğu E) Kuzeydoğu

10.

Yukarıda verilen izobar haritasında gösterilen rüzgârlardan hangisinin yönü yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. I. Dünya'nın Şekli
II. Dünya'nın Eksen Eğikliği
III. Dünya'nın Eksen Hareketi
IV. Kara ve Denizlerin Isınma Özellikleri
V. Yer şekilleri

Yukarıda verilen etmenlerden hangileri sürekli rüzgârların oluşumunda etkilidir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. Ekvatorial bölgede yükselici hava hareketlerine ve yağışa neden olan sürekli rüzgâr ve yağış bıraktığı yer, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Batı Rüzgârları – Orta kuşak karalarının batısı
B) Alize Rüzgârları – Tropikal kuşak karalarının doğusu
C) Muson Rüzgârları – Güney ve Güneydoğu Asya
D) Alize Rüzgârları – Ekvatorial kuşak karalarının batısı
E) Kutup Rüzgârları – Tropikal kuşak karalarının doğusu

3. I. Tropikal kuşak karalarının doğu kıyılarına bol yağış getirirler.
II. Bulunduğu yarım kürenin kış mevsiminde etki alanını orta kuşağa kadar genişleten kurutucu ve soğuk rüzgârlardır.
III. Dinamik basınç kuşakları arasında eserek ülkemizin iklim koşullarını da etkileyen rüzgârlardır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen sürekli rüzgârlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Batı	Alize	Kutup
B)	Kutup	Batı	Alize
C)	Alize	Kutup	Batı
D)	Batı	Kutup	Alize
E)	Kutup	Alize	Batı

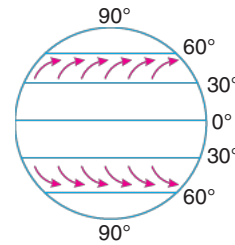
4. Sürekli rüzgârlardan olan Alizeler ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tropikal kuşaktaki okyanus akıntılarını düzenlerler.
B) Çöl bölgelerindeki dinamik yüksek basınç alanlarından kaynaklanırlar.
C) Ekvator'da karşılaştıkları alanlara tropikler arası yaklaşım zonu denir.
D) Kuzey Yarım Küre'de güneydoğudan kuzeybatıya doğru eserler.
E) Ticaret rüzgârları olarak da adlandırılırlar.

5. Sürekli rüzgârların ortak özellikleri ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Sürekli basınç merkezleri arasında eserler.
B) Yıl boyunca aynı yönde eserler.
C) Estikleri bölgenin sıcaklığını enleme bağlı olarak etkilerler.
D) Etki alanlarının genişliğini eksen eğikliği belirler.
E) Etkili oldukları alanlara bol yağış getirirler.

- 6.

Yukarıda model küre üzerinde gösterilen sürekli rüzgâr ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

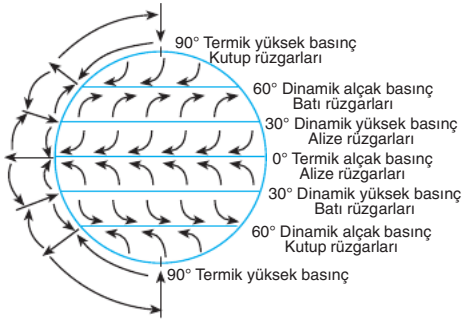
- A) Kuzey Yarım Küre'de güneybatıdan kuzeydoğuya doğru eser.
B) Orta kuşak karaların batı kıyılarında soğuk akıntıları oluşturur.
C) 60° enlemlerinde kutup rüzgârları ile karşılaşarak cephesel yağışları oluşturur.
D) Estiği alanlarda enlem etkisiyle sıcaklığı artırır.
E) Orta kuşak karalarının batı kıyılarında ılıman okyanus ikliminin oluşmasını sağlar.

7. Sürekli rüzgârlardan bazıları esiş gösterdikleri alanların özelliklerine bağlı olarak yağış getirebilirken, bazıları ise yağış getiremez.

Aşağıda verilen sürekli rüzgârların yağış getirip (+), yağış getirmeme (-) durumları seçeneklerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Alize	Batı	Kutup
A)	+	-	+
B)	-	+	-
C)	-	-	+
D)	+	+	-
E)	+	-	-

8.

Yukarıda sürekli basınç merkezleri ve bu alanlarda etkili olan sürekli rüzgârların verildiği şekil hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

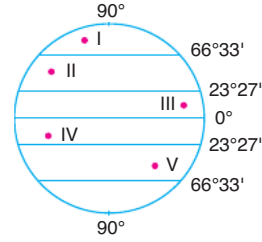
- A) 30° enlemleri ve kutuplar çevresine rüzgâr gönderir.
- B) Rüzgârlar Kuzey Yarım Küre'de sağa Güney Yarım Küre'de sola saparak ilerlerler.
- C) Dinamik yüksek basınç alanlarında hava alçaldığından soğuktur.
- D) Alizeler Ekvator'da karşılaşarak yükselirler.
- E) Kutup rüzgârları soğuk karakterlidirler.
9. Alizelerin etki alanları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) Avustralya'nın doğu kıyılarında etkilidir.
- B) Yeni Zelanda Adaları'nda etkilidir.
- C) Güney Afrika'nın doğu kıyılarında ve Madagaskar Adası'nda etkilidir.
- D) Güney Amerika'nın kuzeyinde Karayip Denizi'nde etkilidir.
- E) Asya'nın doğusundaki Japon Adaları'nda etkilidir.

10. Güney kutup noktasındaki termik yüksek basınç alanından kaynaklanan ve güneydoğudan kuzeybatıya doğru esen kutup rüzgarları, yılın yaklaşık 6 ayında etki alanını orta kuşağın kuzeyine doğru genişletir.

Bu durum aşağıda verilen tarih aralıklarından hangisinde yaşanmaktadır?

- A) 23 Eylül - 21 Mart
- B) 21 Aralık - 21 Haziran
- C) 10 Ağustos - 10 Şubat
- D) 21 Mart - 23 Eylül
- E) 10 Ekim - 10 Nisan

11.

Sürekli rüzgârlar etkili oldukları alanlarda hava kütlelerinin yönünü belirlerler.

Buna göre, güneybatıdan-kuzeydoğu yönünde hareket eden bir hava kütleline yön veren rüzgâr yukarıdaki şekilde kaç numaralı alanda etkilidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12.

Yukarıdaki şekilde esiş yönü gösterilen rüzgâr ile ilgili, aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Dinamik yüksek basınç alanından termik alçak basınç alanına doğru eserler.
- B) Daima sıcak olduğundan kurutucu etkide bulundurlar.
- C) Kuzey Yarım Küre'de kuzeydoğudan eserler.
- D) Okyanus akıntılarının oluşumuna neden olurlar.
- E) Ekvatorial bölgeye okyanus nemini taşırlar.

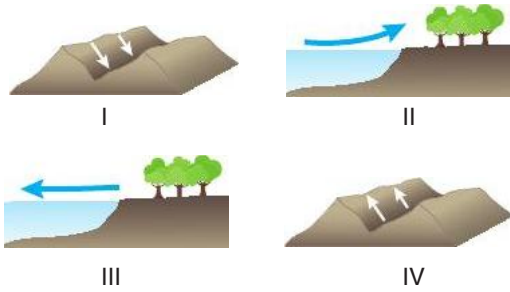
1. Aşağıda Muson rüzgârları ve meltemler ile ilgili verilen özelliklerden hangisi ortaktır?

- A) Yön değiştiren rüzgârlardır.
- B) Bol yağış getirirler.
- C) Oluşumları eksen eğikliğine bağlıdır.
- D) Estikleri yerin iklimi üzerinde belirleyicidirler.
- E) Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak oluşurlar.

2. Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Muson rüzgârlarına ait değildir?

- A) Oluşumları eksen eğikliğine bağlıdır.
- B) Kara ve denizlerin mevsimlik ısınma farkları sonucu oluşurlar.
- C) Etkili oldukları alanlarda iklim oluştururlar.
- D) Yaz mevsiminde yağış getirebilirler.
- E) Kış aylarında sıcaklığı artırır.

3.

Yukarıdaki şekillerde günlük devirli rüzgârlar olan meltemler gösterilmiştir.

Buna göre, bu rüzgârların esiş gösterdiği vakitler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Gündüz	Gece	Gündüz	Gece
B)	Gece	Gündüz	Gece	Gündüz
C)	Gündüz	Gündüz	Gece	Gece
D)	Gece	Gece	Gündüz	Gündüz
E)	Gündüz	Gece	Gece	Gündüz

4. Muson rüzgârları kara ve denizlerin yıl içinde farklı ısınma ve basınç özelliklerine bağlı olarak oluşmuş devirli rüzgârlardır. Genellikle Hint Okyanusu kıyılarında özellikle de Güney ve Güneydoğu Asya'da etkilidirler.

Buna göre, Muson rüzgârları aşağıdaki ülkelerden hangisinde etkili değildir?

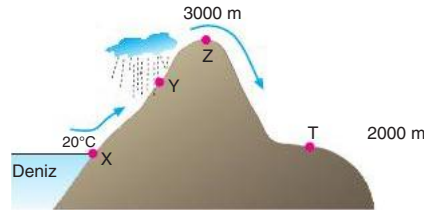
- A) Fransa
- B) Japonya
- C) Hindistan
- D) Çin
- E) Avustralya

5. • Ülkemize güneybatıdan eser.
• Yere yakın seviyede kesintisiz eser.
• Hava sıcaklığını artırır.
• Akdeniz, Ege ve Güney Marmara kıyılarında fırtınaya neden olur.
• Boğazlarda deniz ulaşımını aksatabilir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen sıcak yerel rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamsin
- B) Kible
- C) Keşişleme
- D) Samyeli
- E) Lodos

6. Bir yamacı aşarak diğer yamaçtan aşağılara doğru esen rüzgârlar föhn karakteri kazanır ve sıcaklığı 100 m de 1°C artırır. Diğer şartlarda ise yükseldikçe sıcaklık 200 m de 1°C azalır, alçaldıkça ise artar.

Buna göre, yukarıda hareket yönü verilen rüzgâr ve X, Y, Z ve T merkezleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Diğer şartlar eşit kabul edilecek)

- A) Z merkezinin sıcaklığı en düşüktür.
- B) Rüzgâr Y merkezine yağış bırakır.
- C) T merkezi X merkezinden sıcaktır.
- D) Havanın nem taşıma kapasitesi en fazla X merkezindedir.
- E) Z merkezinde yükseltiden dolayı basınç en azdır.

7. Özellikle Sibiryâ Termik Yüksek Basıncı'nın ülkemize doğru genişlediği dönemlerde kuzeydoğudan eserek ayaz hava koşulları oluşturan, don ve buzlanmaya neden olan soğuk yerel rüzgârdır.

Yukarıda özellikleri verilen soğuk yerel rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karayel B) Bora C) Poyraz
D) Yıldız E) Mistral

8. I. Bora
II. Etezyen
III. Hamsin
IV. Poyraz
V. Samyeli

Yukarıda verilen yerel rüzgârlardan hangileri ulaştıkları yerlerde sıcaklığı artırıcı etkide bulunurlar?

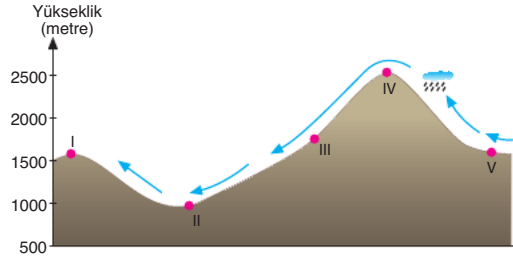
- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

9. I. Özellikle yaz aylarında Ege Denizi'nden Ege kıyılarına doğru esen serinletici yerel rüzgârdır.
II. Balkan Yarımadası üzerindeki yüksek basınç alanlarından Ege Denizi ve Akdeniz'e doğru esen soğuk yerel rüzgârdır.
III. Kışın Anadolu'nun iç kesimlerinden Kuzey Anadolu Dağları'nı aşarak Karadeniz kıyılarına doğru esen sıcak ve kurutucu rüzgârdır.

Yukarıda özellikleri verilen rüzgârlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Gündoğusu	Karayel	Lodos
B)	Kible	Yıldız	Poyraz
C)	İmbat	Etezyen	Föhn
D)	Sirocco	Krivetz	Samyeli
E)	Hamsin	Bora	Keşişleme

10.

Yukarıdaki şekilde bir dağın iki yamacında da etkili olan rüzgâr gösterilmektedir. Rüzgârlar bir yamaçı aşmış diğer yamaçtan aşağılara doğru eserse föhn karakteri kazanır ve sıcaklığı 100 m de 1 °C artar.

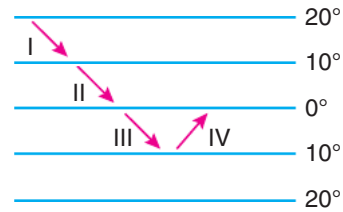
Buna göre, belirlenen alanların hangisinde sıcaklığın en yüksek olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdakilerden hangisinde, Türkiye'ye kuzeydoğudan esen soğuk ve güneybatıdan esen sıcak karakterli yerel rüzgârlar bir arada verilmiştir?

- A) Yıldız – Kible B) Poyraz – Karayel
C) Karayel – Samyeli D) Lodos – Yıldız
E) Poyraz – Lodos

12.

Yukarıdaki koordinat sistemi üzerinde esiş gösteren rüzgârlar numaralandırılarak verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu rüzgârların enlem etkisiyle sıcaklığı değiştirme özellikleri doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	+	+	-	-
B)	+	-	+	-
C)	+	+	+	-
D)	-	-	+	-
E)	-	+	+	-

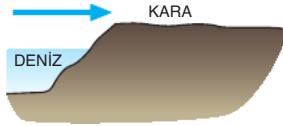
1. Tropikal siklonlar daha çok tropikal kuşakta ve okyanus kıyılarındaki görülen, yıkıcı etkiye sahip şiddetli rüzgârlardır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde tropikal siklonlara rastlanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Deniz meltemlerinin oluşumu sırasında rüzgârın harekete geçtiği ve ulaştığı alanların basıncı için ne söylenebilir?

	Hareket	Varış
A)	Termik YB	Dinamik AB
B)	Termik AB	Dinamik YB
C)	Dinamik AB	Termik YB
D)	Dinamik YB	Termik AB
E)	Termik YB	Termik AB

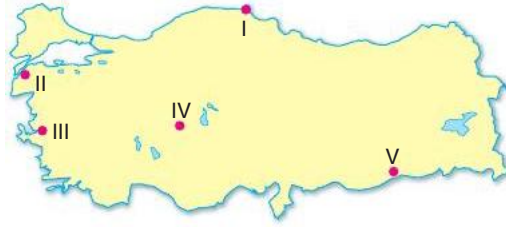
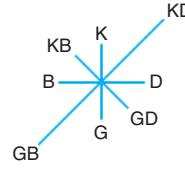
3. Rüzgârların en hızlı esiş gösterdiği alanlardan biri de deniz yüzeyleridir. Bu nedenle kıyı şehirlerimizde rüzgârın daha kesintisiz ve hızlı estiği görülür.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerimizden hangisinde rüzgârın daha yavaş ve yön değiştirerek estiği söylenebilir?

- A) Samsun B) İzmir C) Malatya
D) Antalya E) Mersin

4. Aşağıda ülkemizde bir şehre ait olan rüzgâr frekans grafiği verilmiştir.

Buna göre, ülkemizdeki yer şekli özellikleri düşünüldüğünde rüzgâr frekans grafiği yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisine aittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. 30° enlemlerindeki çöllerden doğar, okyanusların üzerinde nemlenerek Ekvator'a bol yağış götürür.
II. Güneydoğu Asya'ya yazın bol miktarda yağış getirir.
III. Kara ve denizlerin gün içinde farklı ısınma ve soğuma özelliğinden oluşur.
IV. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yazın sıcaklık ve buharlaşmayı artırır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen rüzgârlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Alize	Muson	Meltem	Samyeli
B)	Batı	Alize	Muson	Keşişleme
C)	Muson	Meltem	Föhn	Poyraz
D)	Alize	Muson	Lodos	Karayel
E)	Batı	Muson	Meltem	Föhn

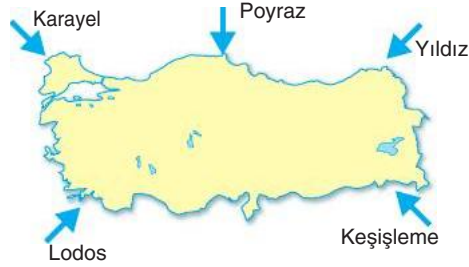
6. Poyraz, kış mevsiminde Sibiryâ termik yüksek basıncının etki alanını genişletmesiyle kuru ve soğuk esen ayaz durumu oluşturan bir yerel rüzgârdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış rüzgârlardan hangisi poyraz rüzgârını göstermektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

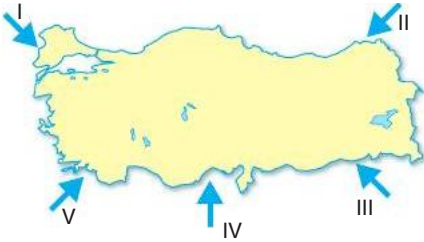
7. Aşağıdaki haritada Türkiye'de etkili olan yerel rüzgârlar gösterilirken bir hata yapılmıştır.

Bu hatanın düzeltilmesi için hangi iki rüzgârın yer değiştirmesi gerekir?

- A) Karayel - Lodos B) Poyraz - Keşişleme
C) Yıldız - Karayel D) Lodos - Keşişleme
E) Poyraz - Yıldız

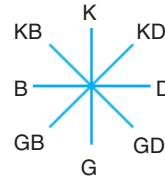
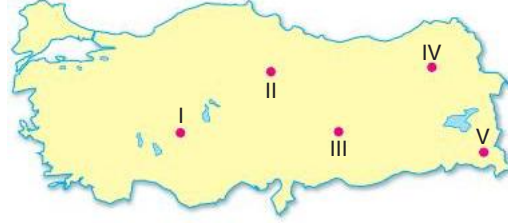
8. • Ortadoğu çöllerindeki dinamik yüksek basınç alanlarından kaynaklanır.
• Sıcak ve kurutucu etkiye sahip sıcak yerel rüzgârdır.
• Güneydoğu Toroslar'ın güneyinde etkilidir.

Yukarıda özellikleri verilen rüzgâr haritada numaralandırılmış rüzgârlardan hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yer şekillerinin sade olduğu alanlarda rüzgâr frekans grafiğinin kollarının uzunluğu birbirine çok yakındır.

Buna göre, ülkemizde yer şekillerinin özellikleri düşünüldüğünde yukarıda verilen rüzgâr frekans grafiği haritada numaralandırılmış noktalardan hangisine ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Kış mevsiminde Anadolu'nun iç kesimlerinde karasallığın etkisiyle termik yüksek basınç alanı oluşur. Bu durum çevredeki kıyı alanlarına doğru hava akımlarının oluşmasına neden olur.

Buna göre, ülkemizin yer şekillerinin özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki haritada numaralandırılmış kıyılardan hangisinde oluşacak Föhn'ün etkisi daha fazladır?

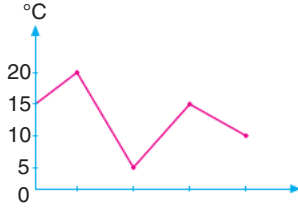
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. BÖLÜM

ATMOSFER NEMLİLİĞİ VE YAĞIŞLAR

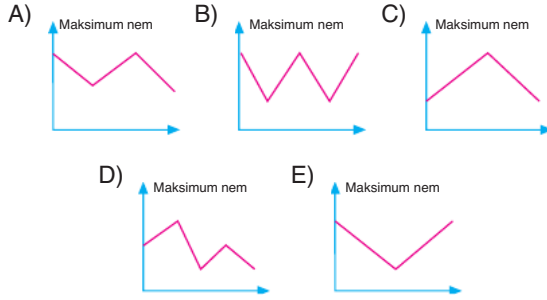

1.

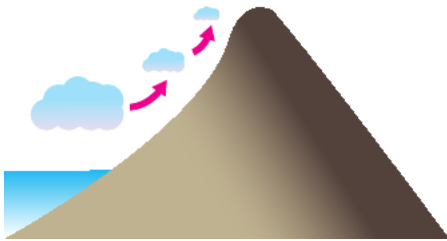

Yukarıda yükseltisi sürekli değişen bir hava kütlesinin sıcaklık değişim grafiği gösterilmiştir.

Buna göre, bu hava kütlesinin nem taşıma kapasitesinin değişim grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

2.

Yukarıda hareket yönü gösterilen hava kütlesinin nem özellikleriyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Maksimum nemi azalır.
- B) Nem açığı azalır.
- C) Yağış olasılığı azalır.
- D) Yoğunlaşması artar.
- E) Bağıl nemi artar.

3.

OLUŞUM YERİNE GÖRE	OLUŞUM SICAKLIĞINA GÖRE	
	- 0°C	+
Atmosferde	Kar Dolu	Bulut Yağmur
Yerde	Sis Kırç	Çiy Kırağı

Yukarıdaki tabloda yoğunlaşma ürünleri, oluşum sıcaklığına ve oluşum yerine göre sınıflandırılmıştır.

Bu tablo incelendiğinde yerleri yanlış verilen yoğunlaşma ürünlerinden aşağıda verilen hangi ikisi yer değiştirirse tablo doğru olur?

- A) Kar – Yağmur
- B) Bulut – Dolu
- C) Sis – Kırç
- D) Kırç – Çiy
- E) Dolu – Kırç

4.

Aşağıda deniz seviyesinde sıcaklık değerleri verilen, mutlak nemleri aynı beş hava kütlesinden hangisinde yağışın oluşabilmesi için daha yüksek bir dağ sırasıyla karşılaşmış olması gerekir?

- A) 16°C
- B) 29°C
- C) 21°C
- D) 12°C
- E) 13°C

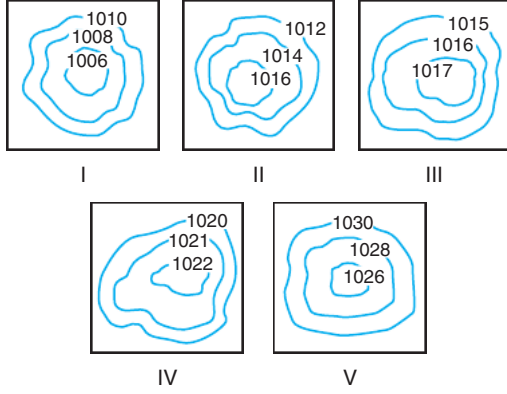
5.

Hava Kütlesi	Mutlak Nem (gr)	Maksimum Nem (gr/m ³)
I	6	30
II	6	9,4
III	6	4,8
IV	6	2,4
V	6	1,1

Yukarıda mutlak nemleri aynı maksimum nemleri birbirinden farklı beş hava kütlesi ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) I. hava kütlesinin nem açığı en fazladır.
- B) I. ve II. hava kütlelerinde yağış görülmez.
- C) V. hava kütlesinde nem fazlası en çoktur.
- D) III., IV. ve V. hava kütlelerinde yağış başlamıştır.
- E) Hava kütlelerinin sıcaklıkları aynıdır.

6. Hava genellikle yüksek basınç alanlarında alçalıcı hava hareketlerinden dolayı açık ve güneşlidir.

Buna göre, yukarıda izobar haritası verilen bölgelerden hangilerinde bulutluluk ve yağış daha fazladır?

- A) I ve II B) III ve IV C) I ve V
D) II ve IV E) III ve V

7. Aşağıda aynı sıcaklık değerine sahip, nem açığı olan beş hava kütlesi gösterilmiştir.

Hava Kütlesi	I	II	III	IV	V
Mutlak Nem (gr)	12	17	14	16	10

Buna göre, bu hava kütlelerinden hangisinde yağışın başlayabilmesi için sıcaklığın daha fazla düşmesi gerekir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

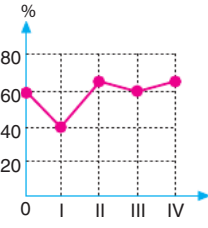
8. Nemli bir bölgede hava sıcaklığı azaldığında;

- I. bulutlanma,
II. bağıl nem,
III. nem açığı,
IV. maksimum nem

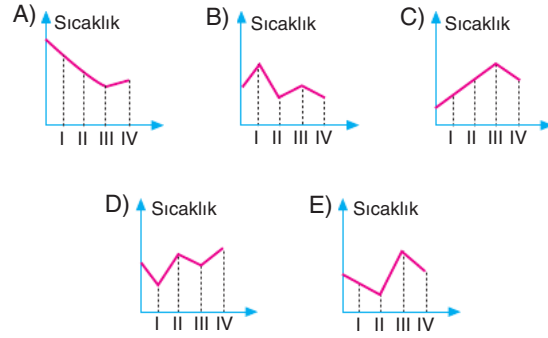
özelliklerinden hangilerinde artış görülür?

- A) III ve IV B) II ve III C) I ve II
D) I ve IV E) II ve IV

9. Yandaki grafikte başlangıçtaki bağıl nemi % 60 olan bir hava kütesinin bağıl nem değişimi verilmiştir.

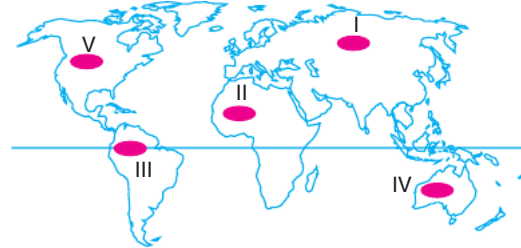
Bağıl nem üzerinde sadece sıcaklığın etkili olduğu dikkate alındığında hava kütesinin sıcaklık değişim grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

10. Maksimum nemleri eşit, mutlak nemleri aşağıdaki gibi olan hava kütlelerinden hangisinde sıcaklığın daha fazla düşmesi hâlinde yağış görülebilir?

- A) 12 gr B) 25 gr C) 30 gr
D) 15 gr E) 21 gr

11. Nem miktarının fazla olduğu alanlarda geceleri ısıtma yoluyla soğuma da az olur.

Buna göre, yukarıda dünya haritası üzerinde verilen alanların nemlilik koşulları dikkate alındığında hangisinde yıl boyunca geceleri ısıtma yoluyla soğuma en az olur?

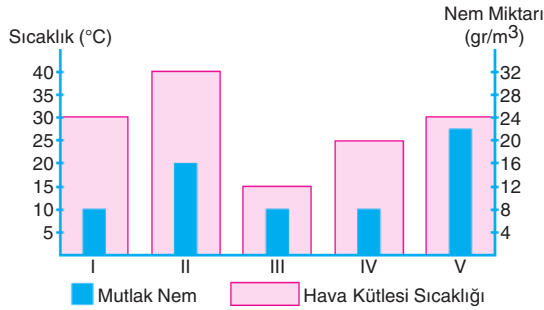
- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Atmosferde nemin oluşmasını sağlayan en önemli faktör, su kütlelerinin yüzeylerinde ısınmanın etkisiyle meydana gelen buharlaşmadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bir bölgedeki buharlaşmayı azaltan faktörlerden biridir?

- A) Atmosfer basıncının azalması
B) Sıcaklığın artması
C) Rüzgâr hızının artması
D) Bağıl nemin azalması
E) Su kütlelerinin yüzey alanlarının daralması

2. Mutlak nem, hava kütlesi içindeki mevcut su buharını ifade eder. Maksimum nem ise hava kütlesinin 1 m^3 ünün belli bir sıcaklıkta taşıyabileceği en fazla nem miktarını ifade eder.

Bağıl nem, mutlak nemin maksimum neme oranıdır.

Buna göre, yukarıdaki grafik incelendiğinde numaralandırılmış hava kütlelerinden hangisinin bağıl nemi en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Atmosferde nem oranının fazla olduğu alanlarda günlük sıcaklık farkları az, nem oranının az olduğu alanlarda ise günlük sıcaklık farkları fazladır.

Buna göre, ülkemizde nemin ve yağışın dağılışı düşünüldüğünde aşağıda verilen şehirlerden hangisinde günlük sıcaklık farkının en az olması beklenir?

- A) Amasya B) Rize C) Diyarbakır
D) Sivas E) Konya

Kentler	Bağıl Nem (%)	Sıcaklık °C	Yükselti (m)	Rüzgar Yönü
X	70	10	1260	Kuzeydoğu
Y	65	12	1050	Güney
Z	51	17	970	Kuzey
T	46	19	840	Kuzeydoğu

Yukarıdaki tabloda verilen bilgilere göre X, Y, Z ve T kentlerinin bağıl nem oranları ile;

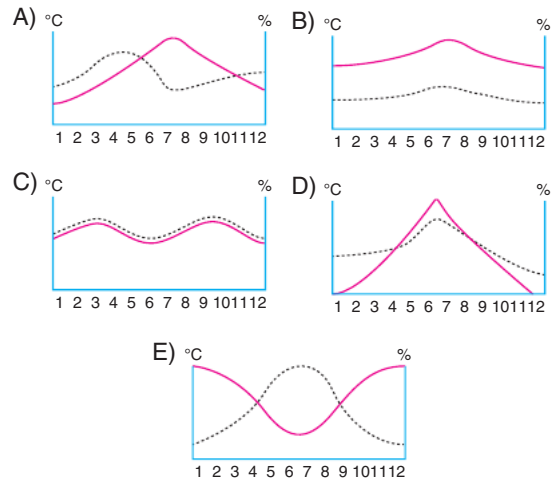
- I. sıcaklık,
II. yükselti,
III. rüzgâr yönü

faktörlerinden hangileri arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır?

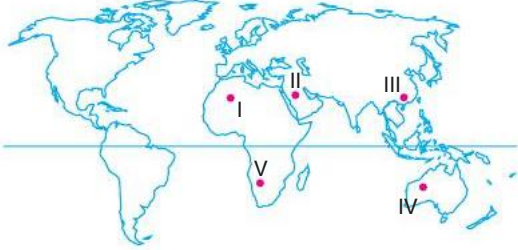
- A) I ve II B) II ve III C) Yalnız I
D) Yalnız II E) I ve III

5. Bir bölgede bağıl nem değeri bize hava durumu hakkında bilgi verir. Bağıl nem düşük oranda ise yağış olasılığı düşüktür.

Buna göre, aşağıda yıllık sıcaklık ve bağıl nem değişim grafikleri verilen merkezlerden hangisinde en fazla yağış kış mevsiminde düşmektedir? (— Sıcaklık, - - - Bağıl Nem)

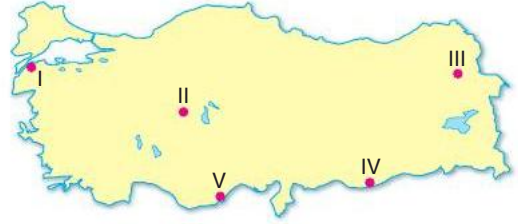
6. Alçalıcı hava hareketlerinin görüldüğü yüksek basınç alanlarında hava kütlelerinin maksimum nemlerinin artması nem oranının azalmasına bu durum da geceleri ışıma yoluyla yerin ısı kayıpları yaşamasına neden olur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde geceleri ısı kayıpları daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Okyanus, deniz gibi su kütlelerinin bulunduğu alanlarda sıcaklığın etkisiyle yaşanan buharlaşma, atmosferdeki mutlak nemi artırır.

Buna göre, yukarıdaki harita üzerinde işaretlenmiş noktaların sıcaklık ve buharlaşma miktarı düşünüldüğünde hangisinde mutlak nemi daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bir bölgede;

- I. buharlaşma miktarı,
- II. sıcaklık,
- III. yağış miktarı,
- IV. bağıl nem

gibi unsurlardan hangileri arttığında hava kütlelerinin mutlak nemi artar?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

9. Kış mevsiminde sıcaklığın sürekli düşük olması gerekirken havanın bulutlu olduğu günler, havanın açık ve güneşli olduğu günlere göre daha ılıktır.

Bu duruma yol açan etmen aşağıdakilerden hangisidir?

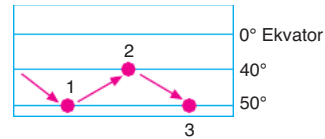
- A) Aydınlanma süresinin kısa olması
B) Güneş ışınlarının düşme açısının daralması
C) Bulutların ışımayı azaltması
D) Havadaki nemin azalması
E) Rüzgârın kurutucu etkisinin artması

10. Bağıl nem mutlak nemin maksimum neme oranıdır.

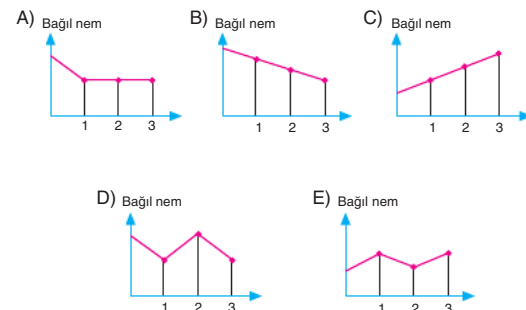
Buna göre, mutlak nemlerinin eşit olduğu kabul edilirse temmuz ayında aşağıda verilen illerin hangisinde bağıl nemin en az olması gerekir?

- A) Zonguldak B) İstanbul C) Diyarbakır
D) Kars E) İzmir

- 11.

Yukarıdaki enlem aralığında numaralı alanların mutlak nemleri eşit kabul edilirse; ok yönünde estiği düşünülen rüzgârların bu alanlardaki bağıl nem oranına etkileri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

1. Aşağıdaki tabloda beş hava kütesinin 1 m^3 ünde bulunan mutlak nemleri ve sıcaklıkları verilmiştir.

Hava Kütleleri	Mutlak Nem (gr)	Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)
I	5	20
II	7	16
III	12	12
IV	16	7
V	20	5

Buna göre, yukarıdaki hava kütlelerinden hangisinin bağıl nemi daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Atmosferdeki yoğunlaşma ürünlerinin oluşabilmesi için hava kütlelerinde sıcaklığın ve nem taşıma kapasitesinin azalması gerekmektedir.

Yoğunlaşma ürünlerinin ilki olan bulutların oluşukları yükselti de sıcaklığın dikey yöndeki değişimine bağlıdır.

Buna göre, Avustralya'da alçak kat bulutları olan stratüsler aşağıdaki aylardan hangisinde görülebilir?

- A) Eylül B) Ocak C) Kasım
D) Mart E) Temmuz

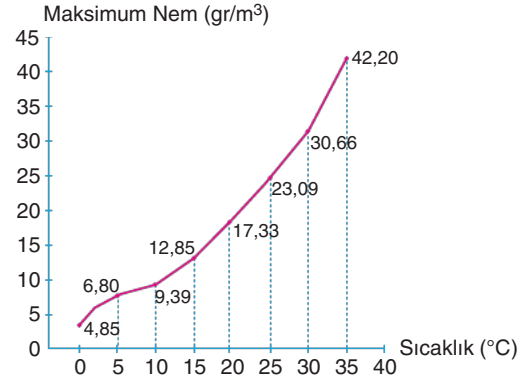
3. Hava kütlelerindeki maksimum nemin değişimi yoğunlaşmayı, sıcaklık da maksimum nemin değişimini belirler.

Sıcaklık arttıkça hava kütlelerinin nem taşıma kapasiteleri artar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki yargı için örnek oluşturmaz?

- A) Bir dağ yamacı boyunca yükselen havanın yağış bırakması
B) Günün ilk ışıklarıyla birlikte vadi tabanlarında sis oluşması
C) Sıcak hava kütesinin soğuk hava ile karşılaştığı alanlarda yağış oluşması
D) Nisan ayında Ankara'da konveksiyonel hava hareketine bağlı bulutların oluşması
E) Endonezya'da yıllık sıcaklık farkının Türkiye'den daha az olması

- 4.

Yukarıdaki grafikte belli bir sıcaklıkta 1 m^3 havanın taşıyabileceği nemin gram cinsinden değerinin değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, bünyesinde 6,80 gram nem bulunan deniz seviyesinde 25°C sıcaklıktaki hava kütesinin doyma noktasına ulaşması için kaç metre yükseğe çıkması gerekir?

- A) 1000m B) 2000m C) 3000m
D) 4000m E) 5000m

5. Ülkemizdeki bir bölgede nefometrenin gösterdiği bulutluluk değeri $1/8$ olduğunun bilinmesi bu bölgeyle ilgili;

- I. yer ıslamasının fazla olduğunu,
II. nem oranının fazla olduğunu,
III. yüksek basıncın etkisinde olduğunu

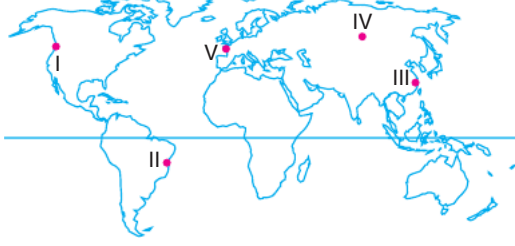
yargılarından hangilerinin doğruluğunu gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. 15°C deki bir hava kütesinin sıcaklığı 10°C ye düştüğünde, bu hava kütesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

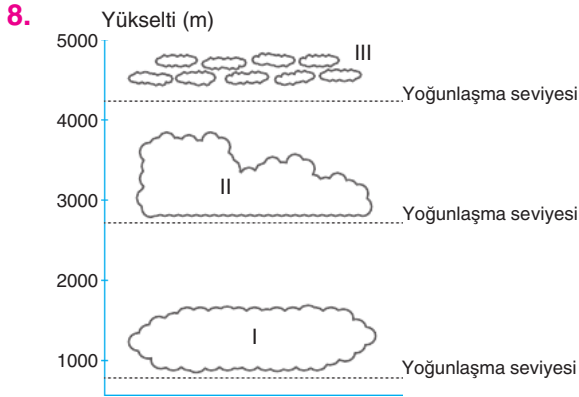
- A) Mutlak nem artar.
B) Yağış olasılığı artar.
C) Doyma noktasına ulaşır.
D) Doyma noktası aşılır.
E) Bağıl nem azalır.

7. Mutlak nem bir bölgedeki sıcaklığa ve buharlaşma miktarına bağlı olarak hava kütlesinin içinde oluşan su buharı, su ve buz kristallerini ifade eder.

Buna göre, yukarıdaki harita üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisi üzerinde bulunan hava kütlesinin mutlak neminin daha az olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Yukarıda yoğunlaşma seviyeleri ve yükseltileri birbirinden farklı olan bulutlar gösterilmiştir.

Bu bulutlar ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) I nolu bulut genellikle kış mevsiminde yere yakın seviyede oluşan stratüs bulutlarındandır.
B) III nolu bulut yerin ani ve aşırı ısındığı dönemlerde atmosferin yüksek katında oluşan siruslara örnektir.
C) II nolu bulut yerin ısınmasına bağlı konveksiyonel hava hareketlerinin görüldüğü ilkbahar ve yaz mevsiminde oluşur.
D) II nolu bulutlar kümülönimbüslerdir.
E) Bu bulutların farklı yükseltilerde oluşmalarının temel nedeni sıcaklıktır.

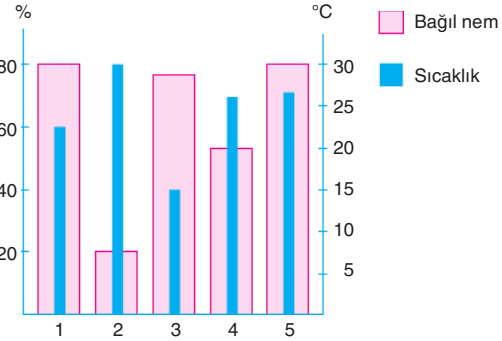
9. Aşağıdaki tabloda üç bölgenin sıcaklık değerleri ve mutlak nem miktarları verilmiştir.

Bölge	Sıcaklık	Mutlak Nem (gram)
Y	27	18
R	3	18
N	15	18

Yukarıdaki tabloda verilen bilgilere göre, bu üç bölgenin bağıl nem oranları en az olandan en fazla olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) $R < N < Y$ B) $Y < R < N$
C) $N < R < Y$ D) $R < Y < N$
E) $Y < N < R$

10. Sıcaklık, doyma miktarı ile doğru, bağıl nem ile ters orantılıdır. Aşağıdaki grafikte beş merkezlin sıcaklıkları ve bağıl nem oranları verilmiştir.

Yukarıdaki bilgilere göre, bu merkezlerden hangisinde doyma miktarının en fazla olması beklenir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

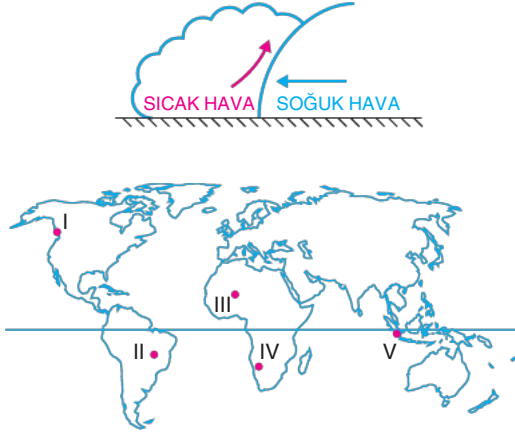
11. Atmosferdeki su buharının yoğunlaşması sıcaklığın düşmesine bağlıdır.

- Gündüz, sis yoğunluğunun azalması
- Öğleye doğru bulut seviyesinin yükselmesi

Bu hava hareketlerinin oluşması aşağıdakilerden öncelikle hangisini kanıtlar?

- A) Havanın neme doyduğunu
B) Hava sıcaklığının yükseldiğini
C) Havadaki mutlak nemin arttığını
D) Hava kütlelerinin alçaldığını
E) Havanın bağıl neminin arttığını

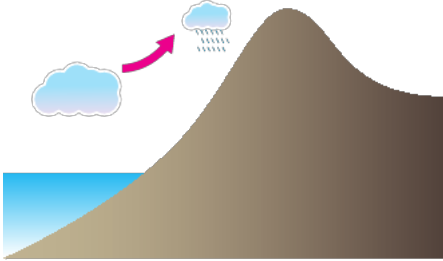
1. Aşağıda bir bölgede genellikle kış mevsiminde oluşan bir yağışın şekli gösterilmiştir.

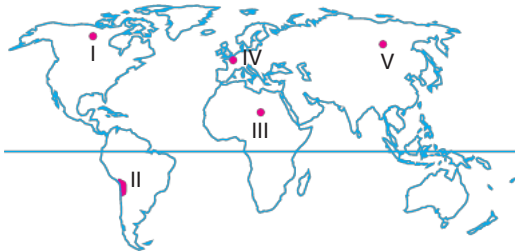
Buna göre, yukarıda oluşum şekli gösterilen yağış türü haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde görülebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Yukarıda deniz üzerinden kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarının denize dönük yamaçlarına tırmanan hava kütesinin oluşturduğu orografik yağış gösterilmiştir.

Buna göre, Dünya'da yer şekillerinin dağılışı ve uzanış doğrultuları göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde orografik yağışlara rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki tabloda bazı yoğunlaşma çeşitleri ve oluştukları yerler verilmiştir.

Havadaki yoğunlaşma çeşitleri	Yerde ve yere yakın alanlardaki yoğunlaşma çeşitleri
I. Kar	IV. Sis
II. Dolu	V. Yağmur
III. Kırağı	VI. Çiy

Yukarıda verilen yoğunlaşma çeşitlerinden hangilerinin oluştukları yerler yanlış verilmiştir?

- A) I ve II B) II ve V C) III ve V
D) III ve IV E) I ve VI

4. Bir yerde sıcaklığın azalmasıyla hava içindeki su buharının su damlacıkları ya da buz kristallerine dönüşmesiyle yoğunlaşma olayı yaşanır.

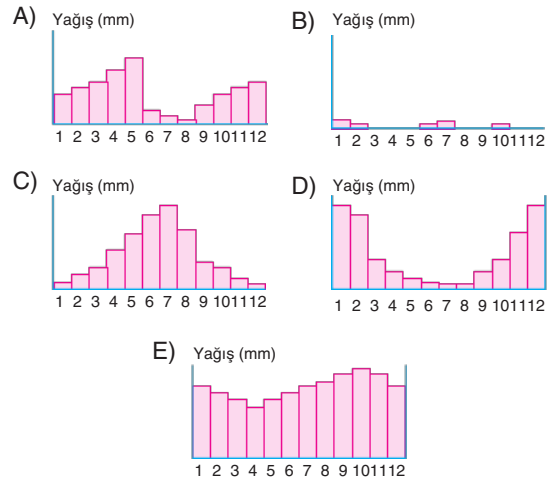
I. Çiy	II. Kırağı
III. Sis	IV. Kırç

Buna göre, yukarıda verilen yoğunlaşma ürünleri sıcaklıklarına göre gruplandırıldığında hangi iki 0°C 'nin altında yoğunlaşma ile oluşmaktadır?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

5. Bir bölgeye düşen yağış miktarının yıl içinde aylara göre dağılımı o bölgedeki yağış rejimini ifade eder.

Buna göre, aşağıda verilen farklı iklimlere ait yağış grafikleri incelendiğinde hangisinde yağış rejiminin daha düzenli olduğu söylenebilir?

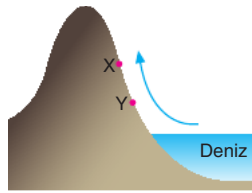

6. I. Antalya'da kış mevsimi boyunca görülen yağış oluşum türüdür.
II. Erzurum-Kars çevresinde yaz mevsiminde görülen yağış oluşum türüdür.
III. Rize gerisinde uzanan dağların denize dönük yamaçlarında görülen yağış oluşum türüdür.

Ülkemizde yağışın dağılışı düşünüldüğünde yukarıda verilen yağışlar ile oluşum türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A) Konveksiyonel	Cephesel	Orografik	Konveksiyonel
B) Cephesel	Orografik	Konveksiyonel	Cephesel
C) Orografik	Konveksiyonel	Cephesel	Konveksiyonel
D) Orografik	Cephesel	Konveksiyonel	Orografik
E) Cephesel	Konveksiyonel	Orografik	Cephesel

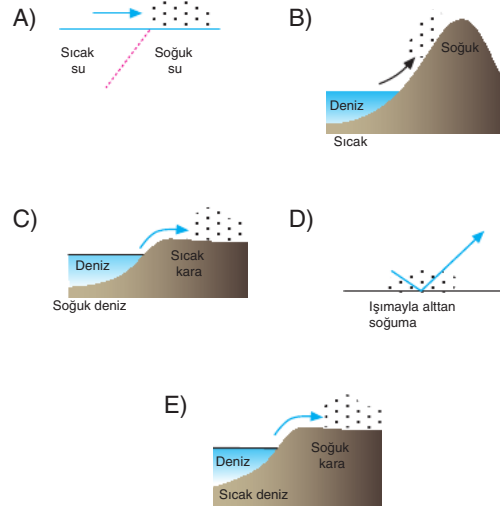
7. Yandaki şekilde gösterilen deniz üzerinden gelen nemli hava kütlesi X merkezine Y merkezinden daha fazla yağış bırakmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi X noktasının Y noktasından daha fazla yağış almasını en iyi açıklar?

- A) Hava kütlesinin taşıdığı nem miktarının artması
B) Y noktasında rüzgârın daha hızlı esmesi
C) Y noktasında hava kütlesinin föhn karakteri kazanması
D) Hava kütlesinin nem açığının artması
E) X noktasında havanın nem taşıma kapasitesinin daha düşük olması

8. Hava alttan soğursa sis oluşur. Buna göre, aşağıda oluşumu gösterilen hava hareketlerinden hangisinde sis oluşumu beklenmez?

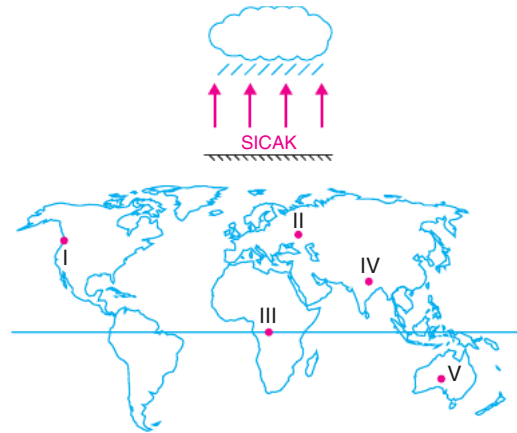

9. Buharlaşma sıcaklıkla doğru, bağıl nem ile ters orantılıdır.

Buna göre, aşağıda mutlak nemleri verilen maksimum nemleri eşit hava kütlelerinden hangisinin bulunduğu yerde buharlaşma daha azdır?

- A) 5 gr B) 10 gr C) 15 gr
D) 20 gr E) 25 gr

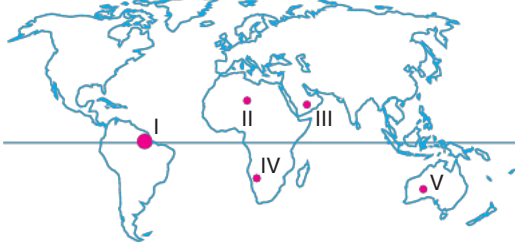
- 10.

Yukarıda oluşum şekli gösterilen yağış türünün yıl boyunca görüldüğü alanlar arasında haritada numaralandırılmış noktalardan hangisi gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Hava kütlelerinin konveksiyonel hareketler sergilediği alanlarda maksimum nemleri düşük seviyede kalır. Bu durum da yağış olasılığını ve miktarını artırır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde bahsedilen durumdan dolayı yağış olasılığı ve miktarı fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Antarktika'nın iç kesimleri,
II. Batı Avrupa kıyıları,
III. Güney ve Güneydoğu Asya,
IV. Amazon havzası,
V. Endonezya'nın Sumatra Adası

Dünya'da yağışın ve oluşumuna göre yağış türlerinin dağılışı düşünüldüğünde; yukarıdaki alanların hangilerinde yağış oluşum türünün aynı olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve V

3. Havanın açık yani bulutsuz olduğu kış gecelerinde yerden ısı kayıpları yani yer ışıması fazladır. Bu durumda cisimler üzerindeki su buharı yoğunlaşarak buz kristallerine dönüşür.

- I. Sis
II. Çiy
III. Kırğı
IV. Kırç

Buna göre, yukarıda bahsedilen durum sonucunda verilen yoğunlaşma ürünlerinden hangilerinin oluşumu gerçekleşir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve IV E) I ve III

4.

Yoğunlaşma Ürünü	Oluştugu Yer	Oluştugu Sıcaklık
Dolu	Atmosfer	0°C'nin altında
----	Atmosfer	0°C'nin üzerinde
Çiy	Yeryüzü	0°C'nin üzerinde

Yukarıdaki tabloda bazı yoğunlaşma ürünlerinin oluştuğu yer ve sıcaklıklar verilmiştir.

Buna göre, diğer yoğunlaşma ürünleri düşünüldüğünde tablodaki boş bırakılan yere aşağıdaki yoğunlaşma ürünlerinden hangisi yazılırsa tablo doğru bir şekilde tamamlanmış olur?

- A) Kırğı B) Sis C) Bulut
D) Kırç E) Kar

5. Nem oranı, yıllık yağış miktarı az olan yağış rejimi düzensiz bir bölge ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

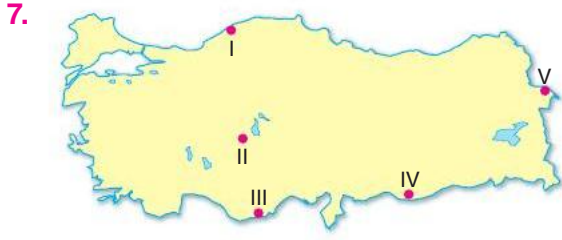
- A) Günlük sıcaklık farkı fazladır.
B) Bulutluluk oranı düşüktür.
C) Yer ışıması fazladır.
D) Fiziksel çözünme hızı yüksektir.
E) Bitki örtüsü gür, biyoçeşitlilik fazladır.

6. Yerin aniden ısındığı alanlarda basınç değerlerinin aniden düşmesi nemli hava kütlelerinin hızla yükselmesine ve bünyelerindeki su damlacıklarını buz parçalarına dönüştürerek dolu oluşturmalarına neden olur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangilerinde ilkbahar sonu ve yaz başlarında dolu görülme ihtimali yüksektir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve IV

Ülkemizde nemin ve yağışın dağılışı düşünüldüğünde, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde nem oranı ve yağış miktarı yıl boyunca daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Orografik yağışlar, genellikle dağların kıyı çizgisine paralel uzandığı alanlarda görülen yağışlardır. Bu yağışların miktarı dağların kıyıya yakınlığı ve yükseltisi ile doğru orantılıdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerden hangisinin gerisindeki dağ sırası kıydan uzak ve yükseltisi daha az olduğu için daha az yağış almaktadır?

- A) Giresun B) Rize C) Samsun
D) Trabzon E) Zonguldak

9. • Yeryüzünde ısınan hava yükselir, yağış oluşur.
• Soğuk hava ve sıcak hava karşılaştıklarında yağış oluşur.
• Bir dağ yamacında yükselen hava yağış oluşturur.

Yukarıdaki yağış olaylarında, hava nemliliği ile aşağıdakilerden hangisi arasında bir ilişki vardır?

- A) Sıcaklık B) Yağış miktarı C) Eğim
D) Bakı E) Denize yakınlık

Yukarıda Dünya haritası üzerinde belirtilen yerlerden hangisi diğerlerine göre daha az yağış alır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

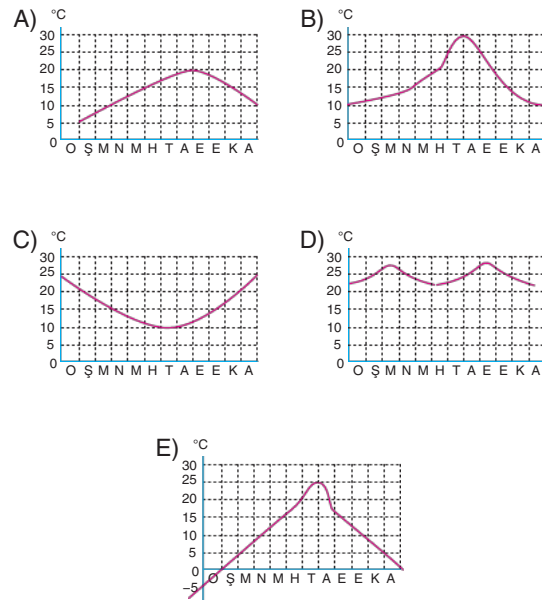

Haritadaki numaralı bölgelerin iklim koşulları göz önüne alındığında hangisinde yıl içindeki bulutluluk oranı en yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yeryüzünde su buharının yoğunlaşmasıyla yağış oluşur. Yağış genel bir kavram olduğundan yağmur, kar, çiy, kırağı yağış şekillerinden birkaç tanesidir.

Aşağıda verilen beş ayrı merkeze ait aylık ortalama sıcaklık değerleri dikkate alındığında hangi merkezde yağış çeşitlerinin daha fazla olması beklenir?

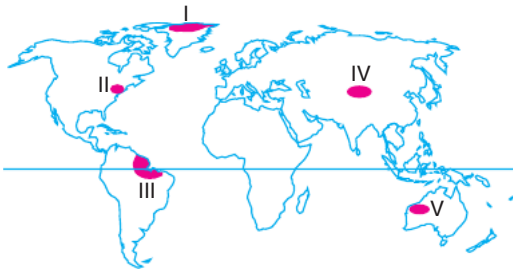
1.

Yeryüzünde yağışın dağılışı düşünüldüğünde yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerden hangisinde yıllık yağış miktarının daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Oslo B) Londra C) Los Angeles
D) Kahire E) Sydney

2.

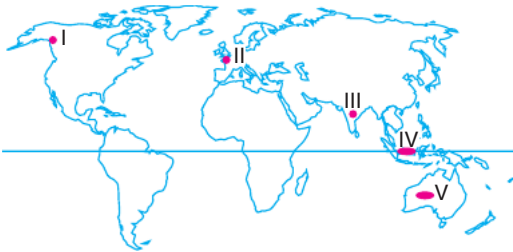

Nemin ve yağışın fazla olduğu alanlarda ormanlar doğal bitki örtüsünü oluşturur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde ormanların daha gür olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

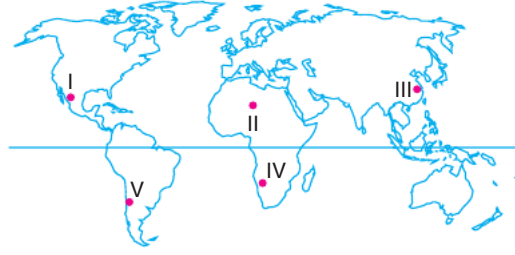
3.

Yukarıdaki harita üzerinde numaralandırılmış alanların hangisinde yıl boyunca görülen alçalıcı hava hareketlerine bağlı olarak nem açığı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yıl boyunca alçalıcı hava hareketlerinin görüldüğü yüksek basınç alanlarında nem oranları az, sıcaklık farkı fazladır. Bu durum bu bölgelerde fiziksel çözünmenin fazla olmasına neden olur.

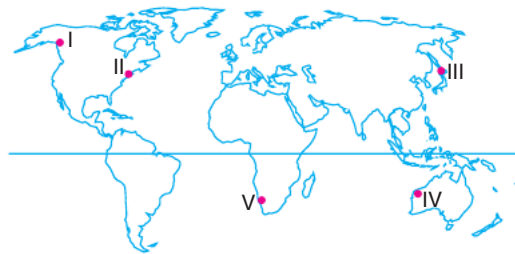
Buna göre, haritada numaralandırılmış alanların hangisinde yukarıda bahsedilen durumda olduğu gibi fiziksel çözünme fazla değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdakilerden hangisi, havanın taşıyabileceği nemin, sıcaklığa göre değiştiğine örnektir?

- A) Kıyılarda kış mevsiminin ılık geçmesi
B) Dağları aşmak için yükselen hava kütlelerinin yağış oluşturmaları
C) Denizden gelen rüzgârların kışın havayı ıltması
D) Ekvator'da her mevsim yağış görülmesi
E) Yüksek dağ doruklarının, bitki örtüsünden yoksun olması

6.

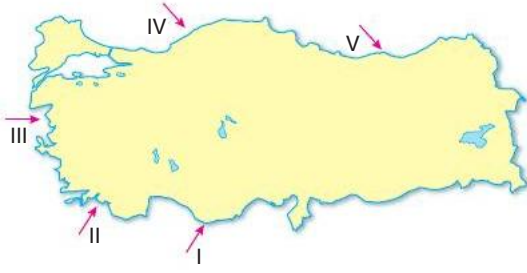

Sıcak karakterli okyanus akıntıları etkili oldukları kıyılarda sıcaklığı, buharlaşmayı, nemi ve yağışları artırırlar.

Buna göre, haritada gösterilen numaralandırılmış kıyılardan hangisinde yukarıda bahsedilen durum söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Orografik yağışlar daha çok dağ sıralarının kıyı çizgisine paralel uzandığı alanlarda, dağların denize dönük yamaçlarında görülür.

Buna göre, ülkemizin yer şekli özellikleri düşüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılmış rüzgarlardan hangisi karada ulaştığı yere daha az yağış bırakır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

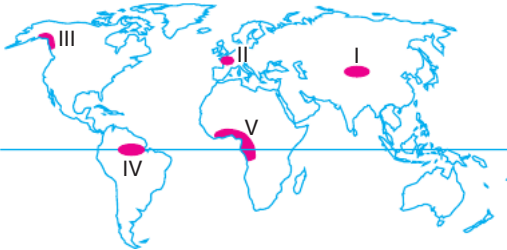

Atmosfer neminin fazla olduğu alanlarda kimyasal, az olduğu alanlarda ise fiziksel çözünme görülür.

Buna göre, haritada verilen şehirlerin hangisinde fiziksel çözünme daha fazladır?

- A) İstanbul B) Manisa C) Muğla
D) Mardin E) Sinop

9.

Atmosfer nemi ve yağışların fazla olduğu alanlarda yıl boyunca güneşlenme süresi azdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde güneşlenme süresinin fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

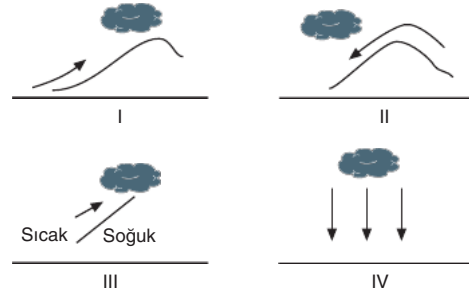
10. Bir hava kütleinin;

- I. dağ yamacı boyunca yükselmesi,
- II. kendisinden daha düşük sıcaklığa sahip hava kütleyle karşılaşması,
- III. kendisinden daha sıcak bir hava kütleyle karşılaşması,
- IV. alçalma hareketi yapması

gibi durumlarından hangilerinde bağıl nem artar?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) I ve III E) III ve IV

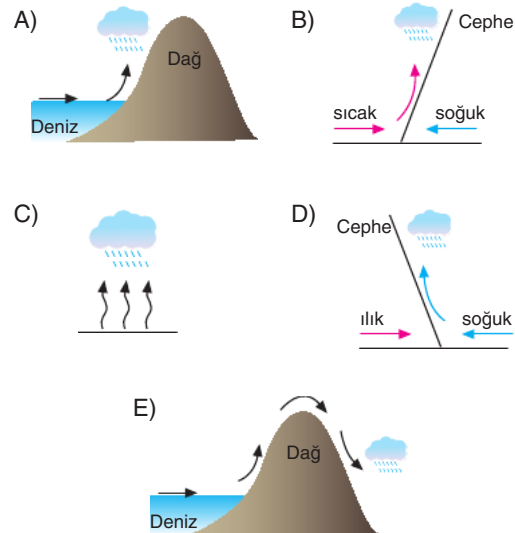
11.

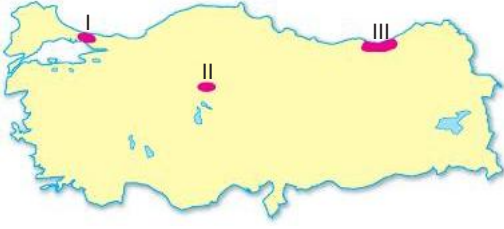
Yukarıda gösterilen hava hareketlerinden hangileri yağış getirmez?

- A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) II ve IV E) I ve IV

12. İç Anadolu Bölgesi'nde ilkbahar mevsiminde görülen yağışların oluşum biçimi aşağıdaki şekillerden hangisine benzer?

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlarda oluşumuna göre en fazla görülen yağış türleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	I	II	III
A) Konveksiyonel	Cephesel	Orografik	
B) Cephesel	Konveksiyonel	Orografik	
C) Orografik	Cephesel	Konveksiyonel	
D) Konveksiyonel	Orografik	Cephesel	
E) Cephesel	Orografik	Konveksiyonel	

2.

Bir bölgede buharlaşma şiddeti o bölgeye düşen yağış miktarından fazla ise kuraklık sorunu yaşanır.

Buna göre, haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde kuraklık yaşanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

Kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarının denize dönük yamaçları bol yağış alır. Orografik yağışların görüldüğü bu alanlarda sel, taşkın ve heyelan riski de fazladır. Dağların yükseltisi arttıkça hava kütlelerinin meydana getirdiği yağış miktarı da artar.

Buna göre, aşağıda verilen şehirlerin konumlarının düşünüldüğünde hangisinde orografik yağışlar daha fazla etkilidir?

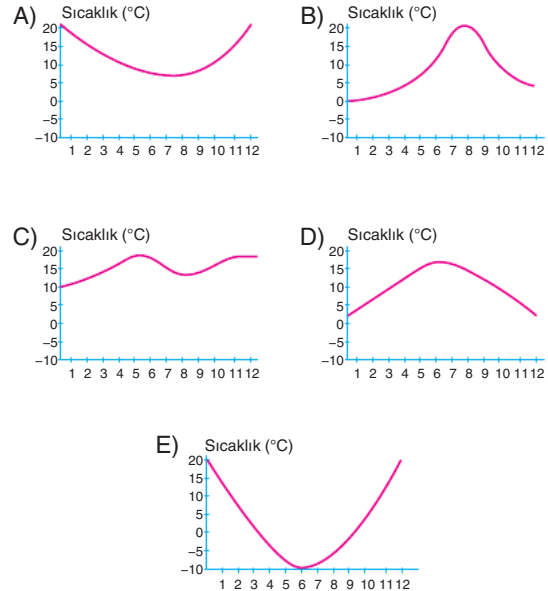
- A) Samsun B) İzmir C) Kocaeli
D) Rize E) Adana

4. Aşağıda ülkemizin farklı noktalarına ait yağışın yıl içinde mevsimlere dağılışının gösterildiği grafiklerden hangisinde yağış rejiminin daha düzenli olduğu söylenebilir?

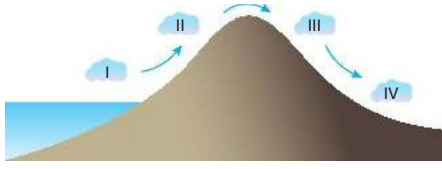

5. Bir bölgede görülen kış yağışları sıcaklık değerleri 0°C'nin altında ise kar, üzerinde ise yağmur şeklindedir.

Buna göre, aşağıda yıllık sıcaklık grafiği verilen iklimlerden hangisinde kış yağışlarının kar şeklinde olduğu söylenebilir?

6.

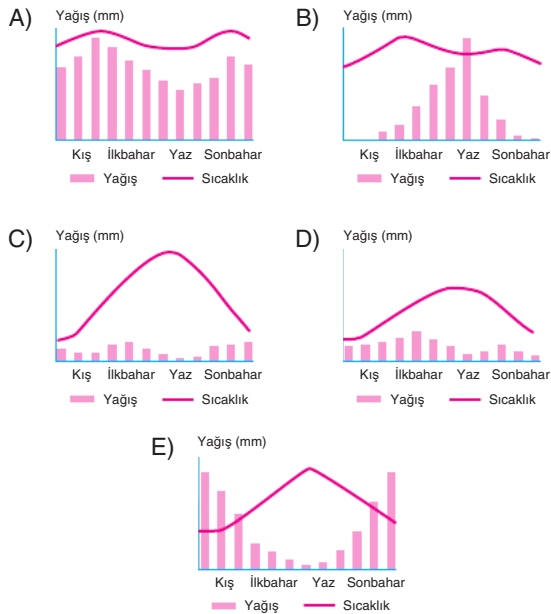
Yukarıdaki şekilde yatay yönlü hareket sergileyen bir hava kütlesi gösterilmiştir.

Buna göre hava kütlesinin hareketi sırasında I, II, III ve IV no'lu konumları ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) I'den II'ye doğru nem taşıma kapasitesi azalmıştır.
- B) III'ten IV'e doğru nem açığı artmıştır.
- C) I'den IV'e doğru sıcaklığı önce azalmış sonra artmıştır.
- D) II no'lu konumda yağış olasılığı yüksektir.
- E) IV no'lu konumda bağıl nemi en fazladır.

7. Konveksiyonel yağışlarda sıcaklık ile yağış miktarı arasında doğru orantı vardır.

Buna göre, aşağıda sıcaklık ve yağış grafikleri gösterilen iklimlerden hangisinde konveksiyonel yağışların varlığından söz edilemez?

8.

- Yıl içinde en fazla yağışı Mart ve Eylül aylarında alır.
- En az yağışı ise Haziran ve Aralık aylarında alır.
- Yağış oluşum şekli konveksiyoneldir.
- Yağış rejimi düzenlidir.

Yukarıda yağış özellikleri verilen bölge aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Batı Avrupa
- B) Batı Kanada
- C) Güneydoğu Asya
- D) Japon Adaları
- E) Amazon Havzası

9.

Hava	Sıcaklık °C	Doyma Mik. (gr/m ³)	Mutlak Nem (gr)	Bağıl Nem %	Yoğunlaşma Miktarı (gr)
I	30	30,0	6	20	—
II	10	9,4	6	64	—
III	0	4,8	6	100 +	1,2
IV	-10	2,4	6	100 +	3,6
V	-20	1,1	6	100 +	4,9

Yukarıda beş farklı hava kütlesinin sıcaklık, doyma miktarı, mutlak nemi, bağıl nemi ve yoğunlaşma miktarları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu tablodan çıkarılabilecek doğru bir sonuç değildir?

- A) Bağıl nem sıcaklık arttıkça artmıştır.
- B) En fazla yoğunlaşma V nolu havada görülmüştür.
- C) Yağış ihtimali en az olan hava I numaralı havadır.
- D) I. hava da doyma miktarı en fazladır.
- E) I ve II numaralı havalarda yoğunlaşma görülmüştür.

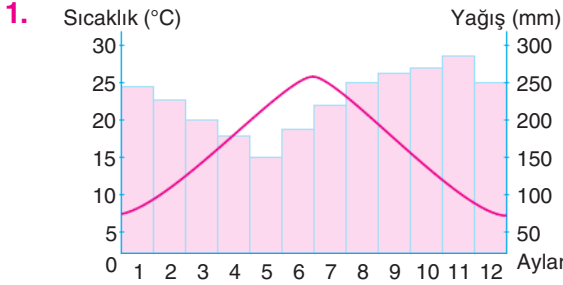
10. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede yağışı artıran etmenlerden biri değildir?

- A) Nemli rüzgârlara açık olması
- B) Yükseltinin fazla olması
- C) Soğuk su akıntılarının etkili olması
- D) Farklı karakterde iki hava kütlesinin karşılaşması
- E) Yükselici hava hareketlerinin görülmesi

8. BÖLÜM

BÜYÜK İKLİM TİPLERİ

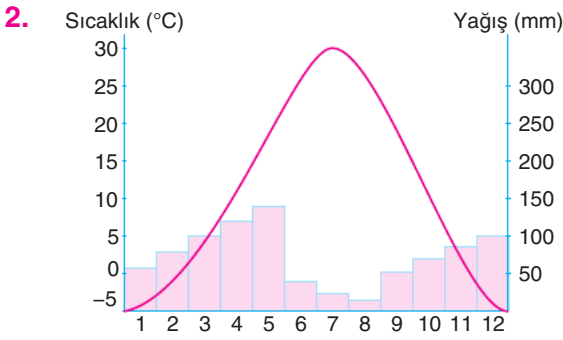

Yukarıda yeryüzünde görülen makroklimatik iklimlerden birinin sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Buna göre, bu iklim tipiyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Nem oranı yıl boyunca yüksek, güneşli gün sayısı azdır.
- B) Günlük sıcaklık farkı az, kimyasal çözünme etkilidir.
- C) Toprak oluşumu hızlı, topraklarda yıkanma fazladır.
- D) Kışları ılık geçtiği için bu mevsimde yağışlar genellikle yağmur şeklindedir.
- E) Su kaynakları bol olduğu için kırsal yerleşmelerde meskenlerin yapı malzemesi kerpiç, dokusu topludur.

Yukarıda büyük iklim tiplerinden birine ait sıcaklık ve yağış grafiği gösterilmiştir.

Buna göre, bu iklimin görüldüğü bölge ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.
- B) İlkbahar mevsiminde görülen yağışlar konveksiyoneldir.
- C) Kış mevsiminde kar yağışı görülebilir.
- D) Ankara, Konya, Eskişehir ve Kayseri gibi şehirlerde görülür.
- E) Doğal bitki örtüsünü zeytin, zakkum, defne, keçi boynuzu gibi türler oluşturur.

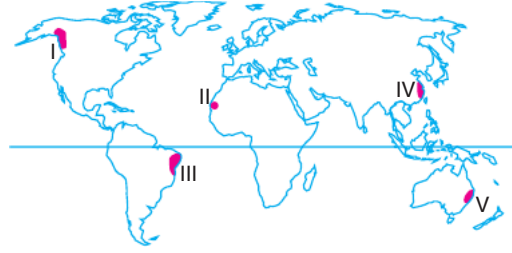
3. Aşağıda bazı iklim tiplerine ait bitki örtüsü belirtilen iklimlerle eşleştirilmiştir.

İklim	Bitki Örtüsü
I. Ilıman Karasal	→ Tayga Ormanları
II. Subtropikal	→ Savan
III. Muson	→ Muson Ormanları
IV. Akdeniz	→ Kızılçam Ormanları
V. Sert Karasal	→ Bozkır

Buna göre, numaralandırılmış iklim tiplerinden hangi ikisi yer değiştirirse bitki örtüsü eşleştirilmesi doğru olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) I ve V

4.

Tropikal kuşak karalarının batı kıyılarında soğuk okyanus akıntıları; sıcaklığı, buharlaşmayı, nemi ve yağışları azaltarak bu kıyılarda kuraklığa neden olurlar.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde böyle bir durum görülmektedir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5.

- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır.
- Yıllık yağış tutarı 600-800 mm civarındadır.
- Yağış rejimi düzensiz, kış yağışlarının tamamı cephesel kökenlidir.
- Doğal bitki örtüsü kızılçam ormanlarıdır.

Yukarıda yeryüzündeki bir iklim tipine ait özellikler verilmiştir.

Bu özellikler aşağıdaki iklim tiplerinden hangisine aittir?

- A) Savan
- B) Muson
- C) Step
- D) Akdeniz
- E) Tundra

6. Aşağıdaki haritada büyük iklim tiplerinden birinin görüldüğü alanlar gösterilmiştir.

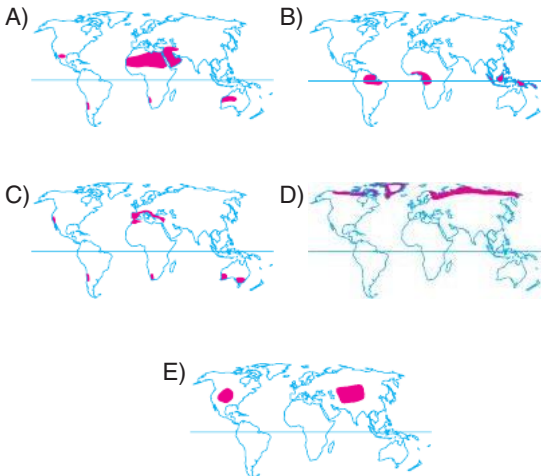

Buna göre, haritada gösterilen alanda yaşanan iklimin özellikleri ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

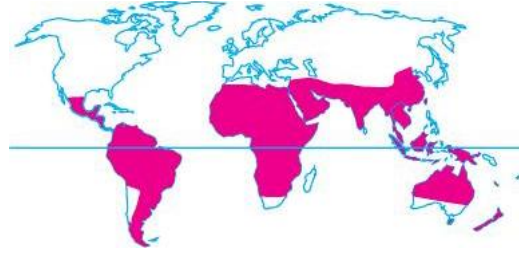
- A) Yaz mevsimi bulutluluktan dolayı serin geçer.
- B) Kış mevsimi ılık ve yağışlıdır.
- C) Yağışın yıl içindeki dağılışı düzensizdir.
- D) Oluşumunda Batı Rüzgarları ve sıcak okyanus akıntıları etkilidir.
- E) Bitki örtüsünü karışık ormanlar oluşturur.

7. • Yılın 10 ayı boyunca sıcaklık ortalamaları 0°C'nin altındadır.
• Toprakları yılın büyük bölümünde donmuş vaziyettedir.
• 2 aylık yaz döneminde sıcaklık 0°C'nin üzerindedir.
• Yaz mevsiminde bataklık alanları geniş yer kaplar.

Yukarıda özellikleri verilen iklim tipinin dünya üzerindeki dağılışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

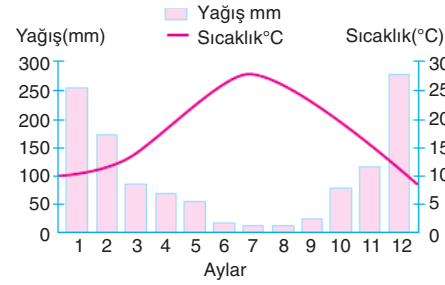
8.

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen alanda görülen iklim tipleri düşünüldüğünde aşağıdaki iklimlerden hangisi bu alan içinde yer almaz?

- A) Ekvatorial
- B) Tundra
- C) Savan
- D) Çöl
- E) Muson

9.

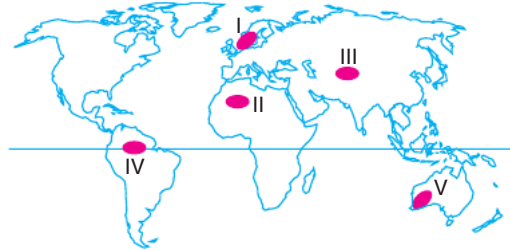

Yukarıdaki grafikte bir iklim tipinde görülen yağış miktarı ve sıcaklık değişimi verilmiştir.

Buna göre, bu iklim tipiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mevsimler arasında belirgin sıcaklık farkları vardır.
- B) Kış mevsiminde turizm canlanır.
- C) Yağışın çoğu kış mevsiminde düşer.
- D) Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- E) Yaz ayları sıcak ve az yağışlıdır.

10. Her mevsim bol yağış alan yerlerde bitki örtüsü de orman olur.

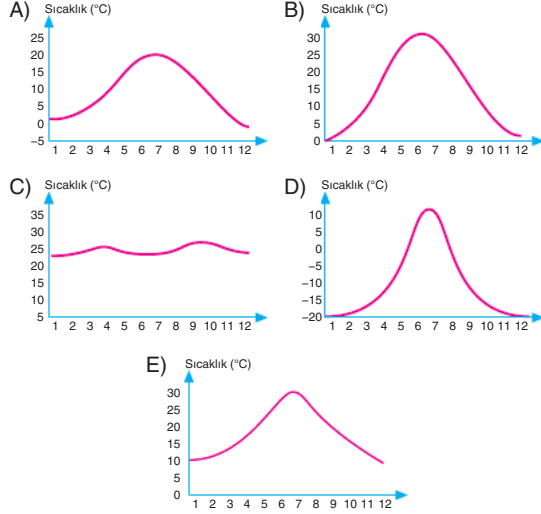

Buna göre, yukarıda harita üzerinde verilen hangi alanlarda ormanlık alan daha fazladır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) IV ve V

1. Dünyadaki iklim tipleri sıcaklıklarına göre sınıflandırıldığında yıllık sıcaklık ortalaması 0°C'nin altında olan iklimler, soğuk kuşak iklimleri grubunda yer alır.

Buna göre, aşağıdaki yıllık sıcaklık grafikleri verilen iklim tiplerinden hangisi soğuk kuşak iklimlerinden biridir?

2. Aşağıdakilerden hangisi Muson ikliminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Bitki örtüsü geniş yapraklı ağaçlardan oluşan muson ormanlarıdır.
B) İklimin oluşmasında kara ve denizlerin yıl içinde sıcaklık ve basınç farkları etkili olmuştur.
C) Yılın 6 ayında yaz mevsimi, diğer 6 ayında ise kış mevsimi yaşanır.
D) 6 aylık yaz döneminde orografik yağışlar etkilidir.
E) Toprakları yıkanmış, demiroksit bakımından zengin lateritlerdir.

3. Bir iklim tipinde yağışın yıl içindeki dağılımına yağış rejimi denir.

Buna göre, yeryüzünde görülen iklim tiplerinin yağış rejimleri düşünüldüğünde aşağıdaki iklimlerden hangisinde en fazla yağışın düştüğü mevsim diğerlerinden farklıdır?

- A) Ilıman Okyanus B) Savan
C) Muson D) Sert Karasal
E) Tundra

4. Aşağıda bazı iklim türlerinin oluşumunda etkili olan faktörler verilmiştir.

- I. Kara ve denizlerin mevsimlik ısınma ve basınç farkları
II. Gezici siklonlar ve gezici antisiklonların mevsimlik yer değiştirmesi
III. Dönenceler çevresinde yıl boyunca oluşan alçaltıcı hava hareketleri

Buna göre, yukarıda oluşum nedenleri verilen iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Muson	Akdeniz	Çöl
B)	Çöl	Muson	Akdeniz
C)	Akdeniz	Çöl	Muson
D)	Çöl	Akdeniz	Muson
E)	Akdeniz	Muson	Çöl

5. Yeryüzünde insanlar genellikle deniz seviyesinden itibaren yerleşmeye başlarlar. Yükselti arttıkça sıcaklık azaldığı için, yükselti yerleşmeyi olumsuz yönde etkileyen bir faktördür.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinde yükselti yerleşmeyi olumlu yönde etkilemektedir?

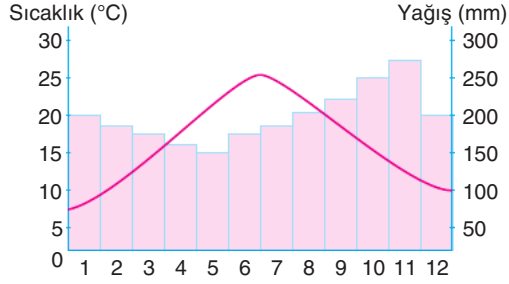
- A) Akdeniz B) Ekvatorial C) Tundra
D) Ilıman Okyanus E) Karasal

6. I. Akdeniz
II. Ilıman karasal
III. Muson
IV. Savan
V. Okyanusal

Yukarıda verilen iklim tiplerinden hangilerinin yağış rejimi birbirine en çok benzer?

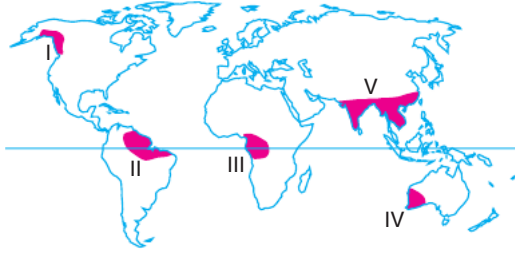
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

7. Aşağıda ülkemizde görülen Karadeniz iklimine ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği aşağıda verilen bölgelerden hangisinde de görülebilmektedir?

- A) Fransa'nın güney kıyıları
B) Batı Avrupa kıyıları
C) Amazon havzası
D) Güney Afrika Kap bölgesi
E) Güney ve Güneydoğu Asya
8. Farklı iklim bölgelerindeki sıcaklık, nem ve yağış koşullarına bağlı olarak farklı bitki örtüsü özellikleri görülür.

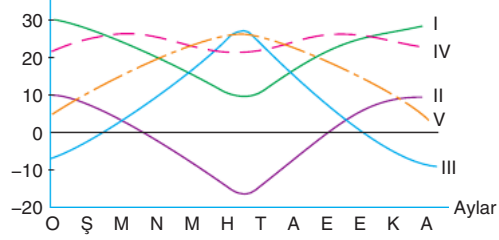

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde diğerlerinden farklı bir bitki formasyonu görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V
9. Yazın denizlerden esen rüzgârların etkisiyle bol yağış alan, kışın ise karadan esen rüzgârların etkisiyle yağış alamayan kıyılarda aşağıda verilen iklimlerden hangisi görülür?

- A) Muson B) Karasal C) Ekvatorial
D) Tundra E) Savan

10. Aşağıda beş merkeze ait sıcaklık grafiği verilmiştir.

Bu merkezlerden hangisi Güney Yarım Küre'de ve denizel iklime aittir?

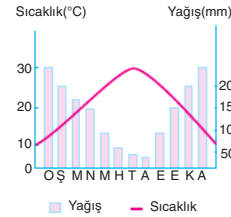
- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Yaz – kış sıcaklık farkının fazla olduğu alanlarda yaşayan insanlar iklim şartlarına bağlı olarak daha çok giysi değiştirme ihtiyacı duyarlar.

Buna göre, aşağıda verilen iklimlerin hangisinde yaşayan insanlar mevsimlere göre giysi değiştirme ihtiyacı duymazlar?

- A) Sert karasal B) Step C) Muson
D) Akdeniz E) Ekvatorial

12. Yanda bir yörenin yıl içerisindeki, aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

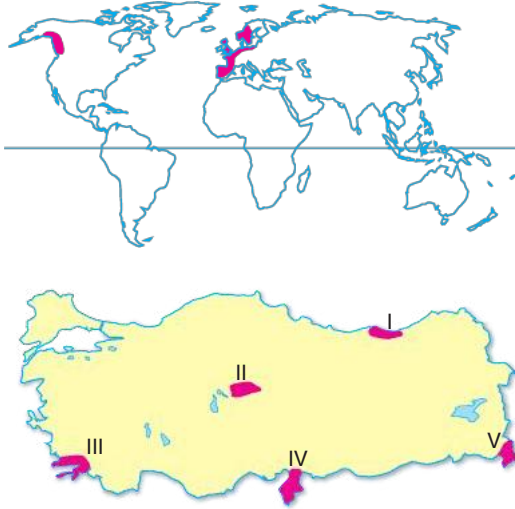
Grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi edinilemez?

- A) Sıcaklığın en yüksek olduğu gün
B) Yıllık ortalama yağış miktarı
C) Bulunduğu yarım küre
D) En sıcak ay
E) Yağışın mevsimlere göre dağılışı

1. Aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinin oluşumunda ters alizeler, tropikal kuşak karalarının batı kıyılarına doğru genişlemesinde soğuk okyanus akıntıları etkilidir?

A) Ekvatorial B) Savan C) Çöl
D) Muson E) Akdeniz

2. Aşağıdaki haritada yeryüzündeki iklim tiplerinden birinin görüldüğü alanlar gösterilmiştir.

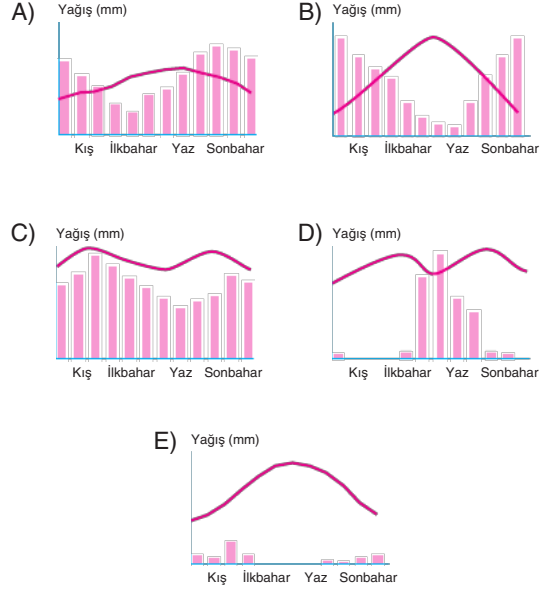
Buna göre, bu iklim tipi ülkemizde yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

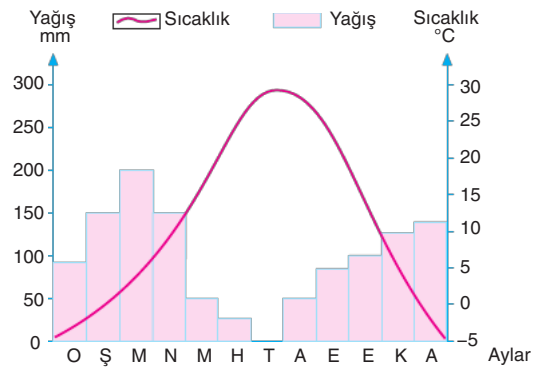
3. Aşağıda verilen iklim tiplerinin hangisinde en fazla yağış ısınmanın arttığı, sıcaklığın yükseldiği dönemde görülmez?

A) Muson B) Akdeniz C) Ekvatorial
D) Savan E) Sert Karasal

4. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olan iklim bölgelerinde yüksek yaz sıcaklığının etkisiyle tüylü ve kadifemsi yaprak özelliklerine sahip 1,5 – 2 metre boyundaki bodur ağaççık ve çalılıklara aşağıda sıcaklık ve yağış grafikleri verilen iklim tiplerinden hangisinde rastlanır?

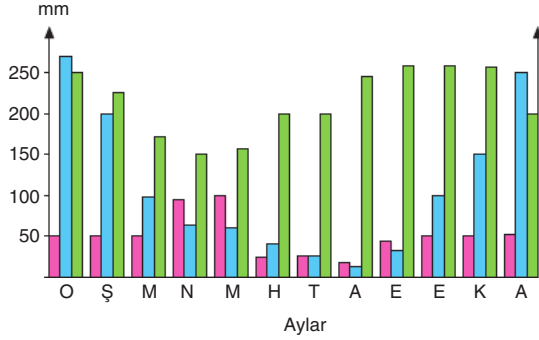
- 5.

Yukarıda aylık sıcaklık ortalamaları ve yağış grafiği verilen yöre için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kış aylarında yağışlar daha çok kar şeklindedir.
B) Denizel etkilere kapalıdır.
C) Fiziksel ufalanma daha çok görülür.
D) Kuzey Yarım Küre'de orta kuşakta yer almaktadır.
E) Ormanlık alanlar geniş yer kaplar.

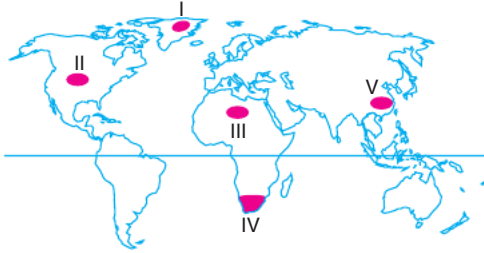
6. Aşağıda üç iklim tipine ait yağış grafiği verilmiştir.

Bu iklim tiplerinin doğal bitki örtüleri, aşağıdaki-
lerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

A)	Bozkır	Maki	Orman
B)	Savan	Bozkır	Maki
C)	Bozkır	Orman	Savan
D)	Bozkır	Orman	Maki
E)	Savan	Maki	Bozkır

7. Orta kuşakta yer alan iklimlerde genellikle cephesel kökenli yağışlar görülmektedir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırıl-
mış alanların hangisinde kış yağışlarının tama-
mı cephesel kökenlidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

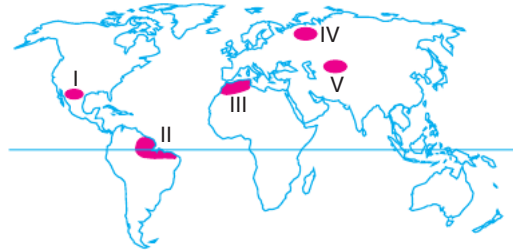
8. Yeryüzünde on adet makroklima tespit edilmiştir. Bu iklim tiplerinden sekizinin yağış rejimi düzensizdir. Buna göre, yağış rejimi düzenli olan iki iklim tipi aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Savan – Muson
B) Çöl – Kutup
C) Akdeniz – Ilıman karasal
D) Tundra – Sert karasal
E) Ekvatorial – Ilıman Okyanus

9. I. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı, en fazla yağışı kışın alan
II. Yazları serin ve yağışlı, kışları ılık ve yağışlı, her mevsim yağış alan
III. Kışları uzun, soğuk ve kar yağışlı, yazları kısa, serin ve yağışlı, en fazla yağışı yazın alan
Yukarıda genel özellikleri verilen iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Savan	Ekvatorial	Tundra
B)	Akdeniz	Ilıman Okyanus	Sert Karasal
C)	Çöl	Muson	Ilıman Karasal
D)	Savan	Ilıman Okyanus	Tundra
E)	Çöl	Ekvatorial	Ilıman Karasal

10. Yıl boyunca nem oranı ve yağış miktarının fazla olduğu iklim bölgelerinde insanlar tarafından tahrip edilen ormanların kendini yenileyebilme süresi diğer iklimlere göre daha kısadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırıl-
mış alanlardaki iklimler düşünüldüğünde hangi-
sinde ormanların kendini yenileyebilme süresi
daha kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Ekvatorial iklime ait değildir?

- A) Her mevsim sıcak ve yağışlıdır.
B) Günlük ve yıllık sıcaklık farkları en az olan iklimdir.
C) Bitki örtüsü uzun boylu otlardan oluşan savanlardır.
D) Yükseltinin yerleşme için olumlu etki yaptığı iklimdir.
E) Termik alçak basınç alanlarında oluşan iklimdir.

1. Savan bölgelerinde yaz yağışlarıyla yeşeren, kış kuraklığı ile sararan ve iklime ismini veren uzun boylu ot topluluklarına savan adı verilir. Bu bölgeler her iki yarım kürede 10° ile 20° enlemleri arasında bulunmaktadır. Bu alanlarda yaşamını sürdüren hayvan toplulukları yıl içinde konveksiyonel olarak görülen yağışları takip ederek yarım küreler arasında sürekli göç etmektedirler.

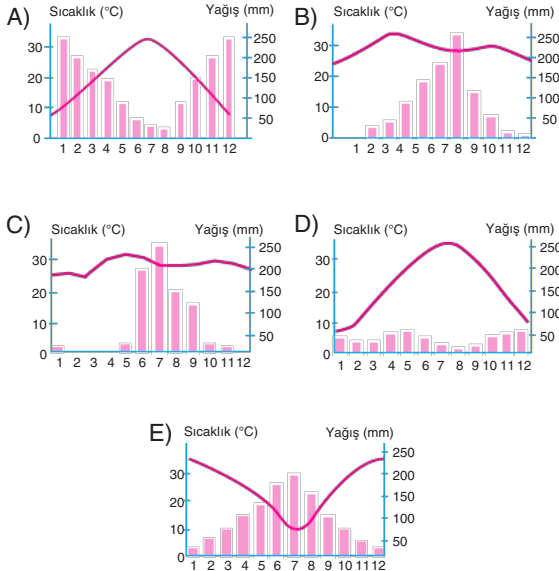
Buna göre savan bölgelerinde yaşayan hayvanların yıl içinde yarım küre değiştirmelerinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaz mevsimi yağışları
- B) Kış mevsiminde yaşanan kuraklık
- C) Yıllık sıcaklık değişimleri
- D) Beslenme düzenleri
- E) Eksen eğikliği

2. Aşağıdaki haritada Güney Amerika'daki Orta Şili, Güney Afrika'daki Kap Bölgesi ile Güneybatı ve Güneydoğu Avustralya gösterilmiştir.

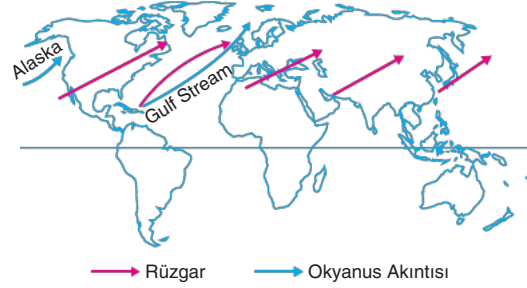
Buna göre, bu bölgelerde görülen iklimin sıcaklık ve yağış grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

3. Yıl içinde konveksiyonel yağışların görüldüğü, yağışların mart ve eylül aylarında maksimuma, haziran ve aralık dönemlerinde ise minimuma ulaştığı, yıl boyunca yeşil kalan gür ormanlara sahip iklim bölgelerine aşağıdakilerden hangisi örnek verilemez?

- A) Amazon Havzası
- B) Kongo Havzası
- C) Gine Körfezi Kıyıları
- D) Meksika Körfezi Kıyıları
- E) Sumatra Adası

4.

Yukarıdaki harita üzerinde gösterilen unsurların etkisiyle aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinin oluştuğu söylenebilir?

- A) Ilıman Karasal
- B) Sert Karasal
- C) Akdeniz
- D) Ilıman Okyanus
- E) Muson

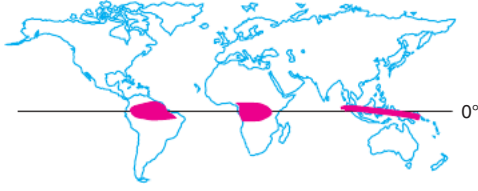
5.

Yukarıdaki haritada gösterilen iklim bölgesinin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) 60° ile 80° enlemleri arasında görülür.
- B) Yıllık sıcaklık ortalaması 0°C 'nin altındadır.
- C) Yıllık yağış miktarı çok azdır.
- D) Yılın 10 ayı boyunca toprakları donmuş vaziyettedir.
- E) Biyoçeşitliliğini sadece hayvan toplulukları oluşturur, bitki örtüsü bulunmaz.

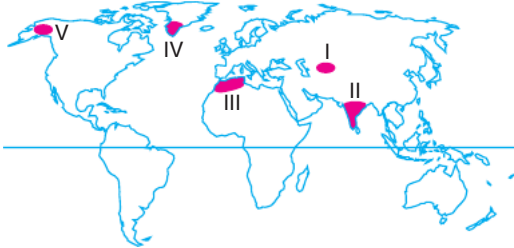
6. Aşağıdaki haritada bir doğal bitki örtüsünün coğrafi dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıda gösterilen alandaki bitki örtüsü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Her mevsim bol yağışa gereksinimi vardır.
B) Düşük sıcaklıklardan (0 °C ve altı) etkilenmez.
C) Nem ve sıcaklık ihtiyacı fazladır.
D) Yıl boyunca yeşil kalırlar.
E) Geniş yapraklı ormanlardır.
7. I. merkezde her mevsim sıcak ve yağışlı bir iklim görülürken, II. merkezde kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır.
Buna göre, bu iki merkez için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) I. merkezin bitki örtüsü ormanlardır.
B) II. merkezde Akdeniz iklim özellikleri görülür.
C) I. merkezin yağış rejimi düzenlidir.
D) II. merkez kış mevsiminde kayak turizmüne uygundur.
E) I. merkezde akarsular yıl boyunca bol su taşır.

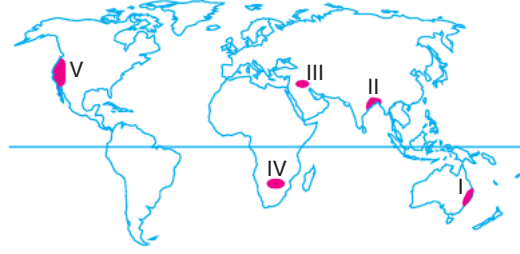
8. I. Yazları sıcak ve kuraktır.
II. Kışları soğuk ve kar yağışlıdır.
III. Kış sıcaklık ortalamaları 0 ile -5 °C arasındadır.
IV. En fazla yağış ilkbaharda konveksiyonel olarak görülür.

Yukarıda bazı özellikleri verilen iklim tipi haritada numaralandırılmış alanların hangisinde görülmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. "Yaşadığımız yerde tarımsal faaliyetler en önemli geçim kaynağımız, özellikle de kenevir, çay ve pirinç ekonomik değeri yüksek önemli tarım ürünlerimizdir. Bu ürünlerin yetişebilmesi için nisandan ağustos sonuna kadar yağın yağmurlara ihtiyaç fazladır. Ancak bu yağışlar tarımsal üretimde verimi arttırırken, bazen sel ve taşkınlara da neden olmaktadır."

Buna göre, yukarıdaki kişinin haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde yaşadığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. İklimler bir bölgede, sadece yağmur sularıyla beslenen akarsuların rejimlerini doğrudan etkiler. Bu nedenle bu iklim bölgelerinde yağış rejimi ile akarsu rejimleri arasında paralellik söz konusudur.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen akarsuların hangisinin rejimi, bulunduğu iklim bölgesinin yağış rejimi düzenli olduğu için daha düzenlidir?

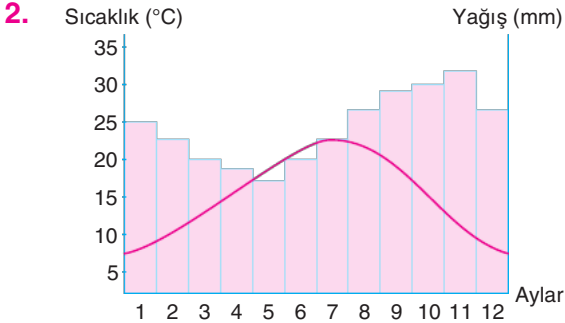
- A) Amazon B) Mississippi C) Indus
D) Ganj E) Gökırmak

1. Yıl boyunca alçalıcı hava hareketlerinin görüldüğü dinamik yüksek basınç alanlarında nem oranı, bulutluluk ve yağışlar az olduğu için güneşlenme süresi uzundur. Bu alanlarda çöl iklimi görülmektedir.

Buna göre yukarıdaki harita üzerinde gösterilen çöl iklim bölgelerinden hangisi yukarıda bahsedilen çöllere örnek olarak gösterilemez?

- A) Sahra Çölü B) Gobi Çölü
C) Gibson Çölü D) Namib Çölü
E) Atacama Çölü

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipinin yaşandığı şehirler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Londra B) Manchester C) Hamburg
D) Rotterdam E) Bombay

3. İlkbahar yağışlarıyla yeşeren geven, çoban yastığı, gelincik, sığır kuyruğu, deve diken, kekik ve üzerlik yüksek yaz sıcaklığı ve kuraklığı ile sararır.

Buna göre, yukarıda özellikleri verilen bitki örtüsü aşağıdaki iklimlerden hangisine aittir?

- A) Akdeniz B) Sert Karasal C) Ilıman Karasal
D) Çöl E) Savan

4.

Yukarıdaki şekilde ılıman okyanus ikliminin yaşandığı bir bölgede kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sırasının denize dönük yamacındaki bitki örtüsünün dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıda bahsedilen bölge ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

- A) Nem ve yağış yıl boyunca fazladır.
B) Yağış rejimi düzenlidir.
C) Orman alt sınırı nem ve yağışın yeterliliği sayesinde deniz seviyesindedir.
D) Deniz seviyesine yakın alanlarda yağmur yükseklerde kar görülür.
E) Bölgedeki geniş yapraklı ağaçlar yıl boyunca yaprak dökmez yeşil kalırlar.

5. Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz ikliminin bitki örtüsünü oluşturan maki türlerine örnek olarak gösterilemez?

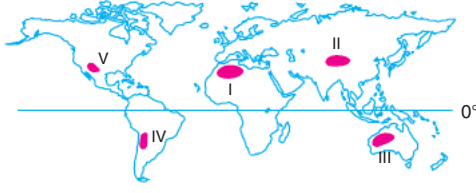
- A) Defne B) Zakkum C) Kocayemiş
D) Yaban Mersini E) Kızılcık

6. • Yağış miktarı yıllık 300– 600 mm arasındadır.
• Yer üstü ve yer altı suları bakımından fakirdir.
• Yağışların en fazla olduğu mevsim ilkbahardır.
• Bitki örtüsü daha çok antropojen bozkırlardır.
• Toprakları kestane rengi bozkır topraklarıdır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen iklim tipi aşağıdaki şehirlerimizden hangisinde görülmektedir?

- A) Kayseri B) Sinop C) Mersin
D) Bursa E) Erzurum

7.

Yukarıda taralı alanlardaki çöllerin hangilerinin oluşumunda alçalıcı hava hareketlerinin etkili olduğu söylenebilir?

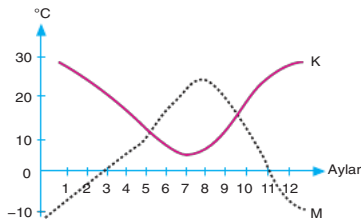
- A) I, II, V B) II, III, IV C) III, IV, V
D) I, III, V E) I, III, IV, V

8. Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlarda doğal bitki örtüsü kızılçam ormanlarının tahrip edilmesiyle ortaya çıkmış maki topluluklarıdır.

Günümüzde Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsünü oluşturan makilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Antropojen türlerdir.
B) Boyları kısa çalı ve ağaçlıklardır.
C) Yaz sıcaklığı ve kuraklığına dayanıklıdır.
D) Yaprakları sert, kadifemsi ve tüylüdür.
E) Su istekleri fazladır.

9.

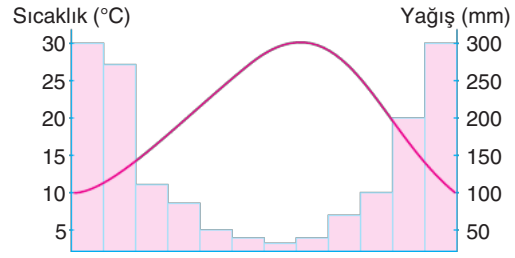

Yukarıdaki grafikte iki merkeze ait yıllık ortalama sıcaklık değerleri verilmiştir.

Bu grafiğe göre belirtilen merkezlerle ilgili olarak, aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılır?

- A) İki merkez de aynı yarım kürededir.
B) K merkezi M'ye göre daha ılımandır.
C) Her iki merkezde 5. ve 9. aylarda sıcaklık değerleri birbirine yakındır.
D) M şehrinde kış mevsiminde kar yağışları görülür.
E) K'de en sıcak ay aralık-ocak, M'de en sıcak ay temmuz-ağustostur.

10.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi konumları düşünüldüğünde aşağıdaki ülkelerden hangisinde görülebilir?

- A) Mısır B) İngiltere C) Bulgaristan
D) Ukrayna E) Fransa

11.

Zeytin bitkisi, yaz kuraklığı ve kış ılıkılığı ister. Kış mevsiminde sıcaklığın 0°C nin altına düşmediği iklim bölgelerinde yetiştirme olanağı bulunur.

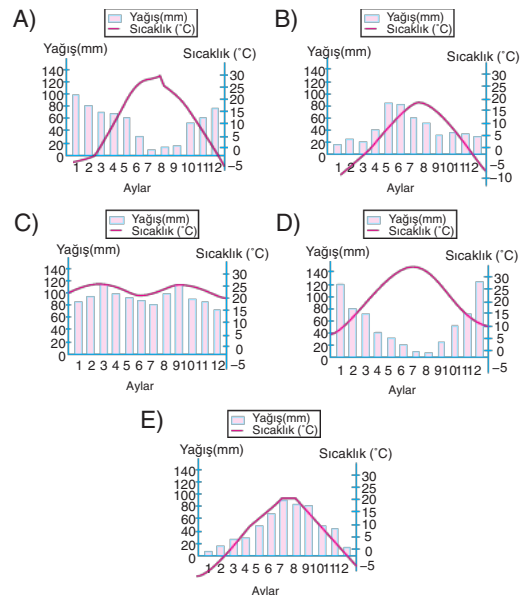

Buna göre, yukarıdaki haritada taralı alanlardan hangisinde zeytin yetiştirmek zordur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12.

Atlas ülkeleri denilen Fas – Tunus – Cezayir'in kuzey kesimlerinde yaşanan iklimin sıcaklık ve yağış grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

1. Zonal topraklar daha çok bir iklim bölgesinin özelliklerine bağlı olarak o bölgedeki anakaya üzerinde oluşmuş topraklardır.

- I. Akdeniz iklimi → Terra – rossa
- II. Ekvatorial iklim → Laterit
- III. Ilıman Okyanusal iklim → Podzol
- IV. Sert Karasal → Kahverengi Orman
- V. Ilıman Karasal → Kestane rengi Bozkır

Buna göre, yukarıda yapılan iklim-toprak türü eşleştirmelerinde topraklardan hangi ikisi yer değiştirirse eşleştirmeler tümüyle doğru olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) II ve IV

2. Bir bölgedeki iklim tipi o bölgede yetiştirilen tarım ürünlerinin çeşidini ve olgunlaşma sürelerini belirler.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinde tarım ürünü çeşitliliği diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Çöl
- B) Ilıman Karasal
- C) Sert Karasal
- D) Tundra
- E) Akdeniz

3. Ekvatorial iklim bölgelerinde doğal bitki örtüsünü, uzun boylu ağaçlar ile sarmaşıklardan oluşan "balta girmemiş ormanlar" diye de bilinen tropikal yağmur ormanları oluşturur. Bu iklim bölgesinin topraklarında orman tabanında bulunan yıkanmış, asit karakterli humusça fakir adı verilen topraklardır.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tundra
- B) terra – rossa
- C) kahverengi orman
- D) laterit
- E) podzol

4. • Yazları serin ve yağışlı, kışları ılık ve yağışlı
• Orta kuşak iklimlerine göre yıllık sıcaklık farkı en az
• Yağış rejimi düzenli
• Sonbaharda yağış miktarı en fazla, ilkbaharda en az

Bazı özellikleri verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekvatorial
- B) Akdeniz
- C) Savan
- D) Muson
- E) Ilıman Okyanus

5. **Gamze:** Yaşadığımız yerde uçsuz bucaksız bozkırlar bulunur. İlkbaharda gürül gürül akan dereelerin kenarlarında ağaçlar gölgelik oluşturur. Her yer yemyeşildir. Yazın ise masmavi gökyüzü ufukta sapsarı bozkırlar ile birleşir.

Zehra: Yaşadığım şehirde portakal çiçekleri çok güzel kokar. Kışın aşırı yağışlar nedeniyle sokağa çıkamadığımız günlerin olduğu bu şehirde yazın çok sıcaktır. Bu dönemde özellikle bodur çalılarının bulunduğu yamaçlardan deniz üzerindeki günbatımının seyrine doyum olmaz.

Buna göre, Gamze ve Zehra aşağıdaki şehirlerden hangilerinde yaşıyorlardır?

	Gamze	Zehra
A)	Bursa	Şanlıurfa
B)	Malatya	Trabzon
C)	Bolu	Afyon
D)	Erzurum	Zonguldak
E)	Yozgat	Antalya

6. **Aşağıdaki eşleştirilen makroklimalardan hangi grupta yer alanların en yağışlı mevsimi aynı döneme rastlar?**

- A) Muson – Akdeniz
- B) Savan – Step
- C) Step – Okyanus
- D) Tropikal – Çöl
- E) Muson – Savan

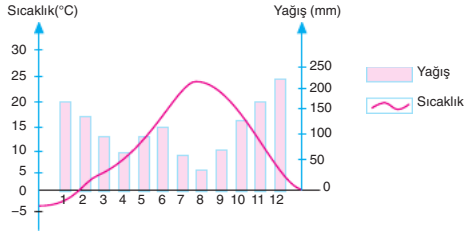
7. Bir bölgedeki toprak türünü o bölgenin iklim özellikleri ve bitki örtüsü belirler.

Yukarıda verilen haritada numaralandırılmış alanların iklim koşulları göz önüne alındığında hangisinde toprakta yıkanma oranı az, tuz oranı daha fazladır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8.

Yukarıda sıcaklık ve yağışların aylara göre dağılışı gösterilen bir yöre ile ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yıllık yağış tutarı 1200 mm'den fazladır.
B) Yıllık sıcaklık farkı 25 °C'den fazladır.
C) Kış aylarında kar yağışı ve don olayları görülür.
D) Akarsuları en çok suyu kış aylarında akıtır.
E) Kuzey Yarım Küre'de ve orta enlemlerde yer alır.

9. Dünya'nın en soğuk şehri olan Rusya'nın Sibirya bölgesindeki Çerski ve Verhoyan Dağları arasındaki senklinal alanında kurulmuş Ust Nera'da zengin doğalgaz yatakları sayesinde 10.000 kişi yaşamaktadır. 10 aylık kış mevsimi boyunca sıcaklık değerleri 0 °C'nin altındadır. Toprakların donmuş vaziyette olduğu bu şehirde tarımsal faaliyetler yapılamaz. 2 aylık yaz döneminde sıcaklığın 10 °C'lere çıkmasıyla topraklar bataklığa dönüşür. Yaz mevsiminde sivrisinekler en büyük sorundur.

Buna göre, Ust Nera şehri aşağıdaki iklim tiplerinden hangisini yaşamaktadır?

- A) Tundra B) Kutup C) Sert Karasal
D) Ilıman Karasal E) Çöl

10. I. Muson
II. Akdeniz
III. Ilıman Okyanus
IV. Savan
V. Sert Karasal

Yıl içinde sıcaklığın 0 °C'nin altına düştüğü iklimlerde kış yağışları kar şeklinde görülür.

Buna göre, yukarıda verilen iklim tiplerinden hangisinde kış yağışlarının kar şeklinde olduğu söylenebilir?

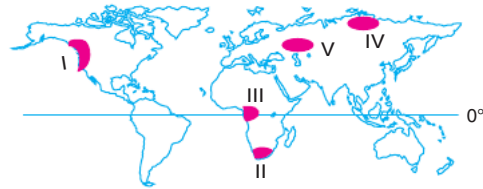
- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. • Yıl boyunca termik yüksek basınç etkilidir.
• Yıllık sıcaklık ortalaması 0 °C'nin altındadır.
• 6 aylık gece döneminde esiş hızı ve şiddeti artan rüzgarlar etkilidir.
• Yağışın yıl içinde ne zaman görüleceği belli değildir.
• Toprak ve bitki örtüsü yoktur.

Bazı özellikleri verilen iklim tipine aşağıdaki alanlardan hangisinde rastlanabilir?

- A) Norveç B) İsveç C) Sibirya
D) Grönland E) Kanada

12.

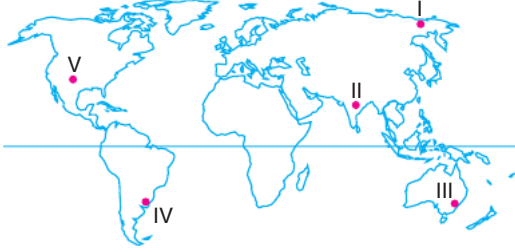

- I. Okyanusal
II. Akdeniz
III. Çöl
IV. Tundra
V. Karasal

Yukarıdaki iklimlerden hangisi harita üzerinde yanlış yerleştirilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Yıllık sıcaklık ortalamasının 0°C 'nin altında olduğu iklim bölgelerinde tarımsal faaliyetler yapılamaz.

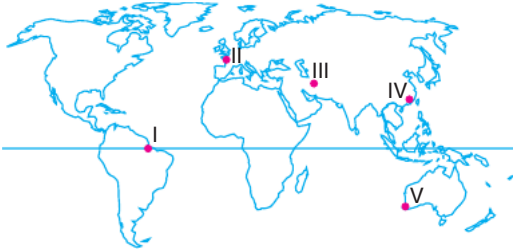
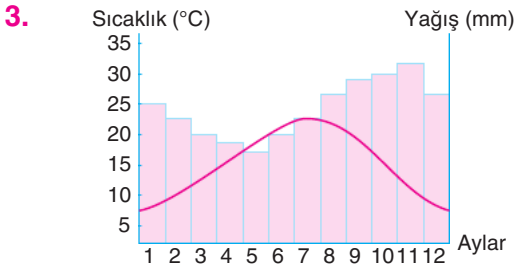
Buna göre, yeryüzünde görülen makroiklimaların yıllık sıcaklık grafikleri düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde tarımsal faaliyetlerin yapılamadığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Tükenmeyen enerji kaynaklarından biri de Güneş enerjisidir.

Yağışın yıl içerisinde dağılımı dikkate alındığında aşağıdaki iklimlerin hangisinde sıcak dönemde Güneş enerjisinden daha fazla faydalanılabilir?

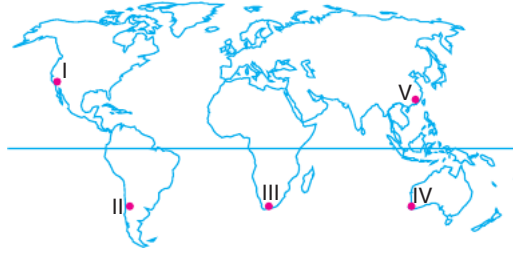
- A) Ekvatorial İklim B) Savan İklimi
C) Akdeniz İklimi D) Muson İklimi
E) Sert Karasal İklim

Yukarıda yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

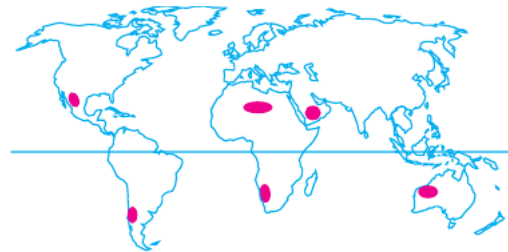
4. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki iklim tiplerinden birinin etkili olduğu alan gösterilmiştir.

Buna göre, Türkiye haritası üzerinde gösterilen iklim tipi Dünya haritasında numaralandırılmış alanların hangisinde görülmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

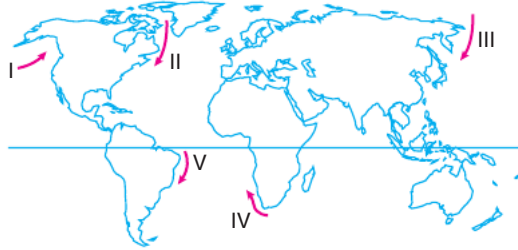
5. Aşağıdaki haritada aynı iklim özelliklerinin yaşandığı bazı alanlar gösterilmiştir.

Buna göre, haritada gösterilen alanlarda yaşanan iklim ve bitki örtüsü özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurakçıl bitkiler yaygındır.
B) Alçalıcı hava hareketleri görülür.
C) Nem oranı ve yağışlar çok azdır.
D) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.
E) Günlük sıcaklık farkı fazladır.

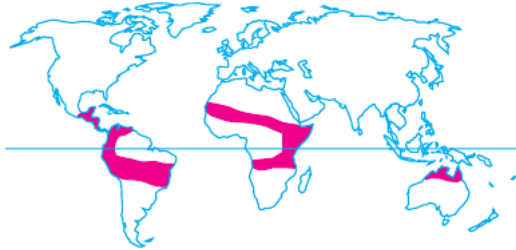
6. Dönence çölleri tropikal kuşak karalarının batı kıyılarındaki soğuk okyanus akıntıları nedeniyle kıtaların batı kıyılarına doğru genişlerler.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılmış okyanus akıntılarının hangisi etkili olduğu kıyıda yukarıda belirtilen duruma neden olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

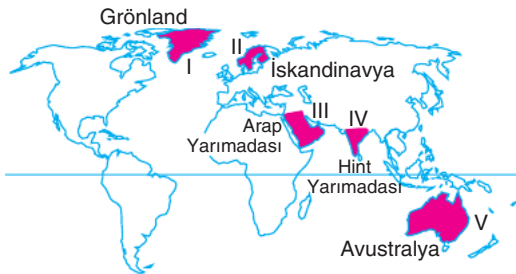
7.

Yukarıdaki haritada etkili olduğu alanlar gösterilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekvatorial B) Çöl C) Savan
D) Muson E) Akdeniz

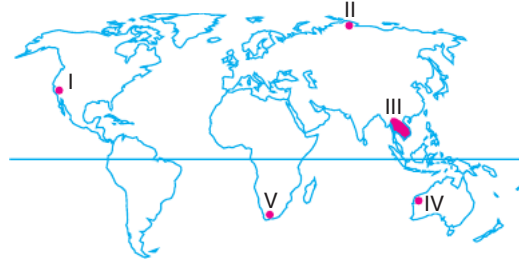
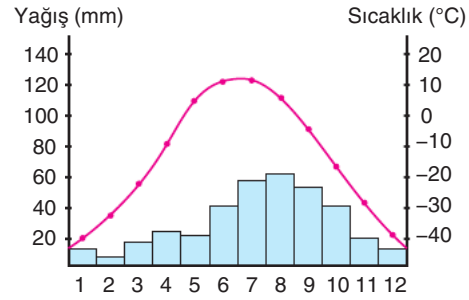
8.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların coğrafi konum özellikleri düşünüldüğünde hangisinde iklim çeşitliliğinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

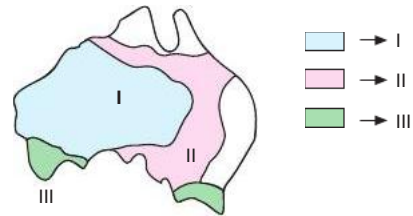
9.

Yukarıda yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde görülmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

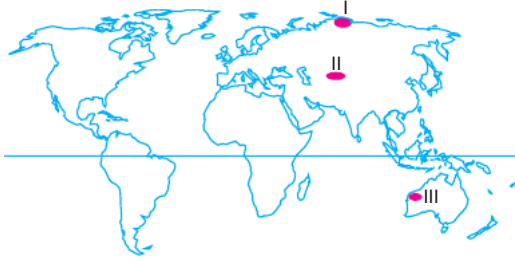

Yukarıda Avustralya'da görülen üç büyük iklim tipi taranarak gösterilmiştir.

Bu iklimler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Muson	Çöl	Savan
B)	Çöl	Step	Akdeniz
C)	Akdeniz	Okyanus	Muson
D)	Akdeniz	Çöl	Savan
E)	Savan	Step	Çöl

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlarda görülen iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kutup	Muson	Akdeniz
B)	Tundra	Çöl	Ilıman Okyanus
C)	Karasal	Çöl	Akdeniz
D)	Tundra	Karasal	Çöl
E)	Kutup	Karasal	Ilıman Okyanus

2. Avrupa Kıtası'nın matematik konumuna göre uç noktaları şunlardır:

- Kuzeyde Kuzey Burnu (71° 10' K)
- Güneyde Mora Matapan Burnu (36° 23' K)
- Batıda Portekiz Rocca Burnu (9° 00' D)
- Doğuda Ural Dağlarında (60° 00' D) yer alır.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisi Avrupa'da görülebilir?

- A) Çöl B) Ekvatorial C) Akdeniz
D) Savan E) Muson

3. Yıl boyunca yüksek basıncın etkisinde olduğu için alçalıcı hava hareketlerinin nem oranını ve yağışları azalttığı, günlük sıcaklık farklarının çok fazla olduğu, bitki örtüsü çok cılız ve seyrek olan bu iklim bölgelerinde bitki türleri gövdelerinde su tutma kapasiteleri son derece yüksek olan kurakçıl ot ve çalılardan oluşmaktadır.

Bazı özellikleri verilen iklim tipi aşağıdaki ülkelerden hangisinde görülebilir?

- A) İtalya B) İngiltere C) Türkiye
D) Mısır E) Brezilya

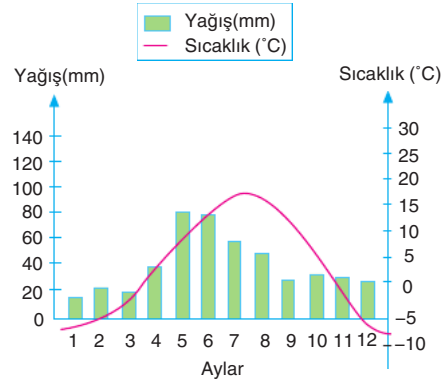
4. Tropikal yağmur ormanları yıllık sıcaklık ortalamasının 20 °C'nin üzerinde olduğu nem oranı ve yağış miktarı fazla olan alanlarda görülebilirler.

Merkezler	Ocak (°C)	Temmuz (°C)	Yıllık Yağış (mm)
I	3	30	600
II	-2	20	350
III	-11	19	150
IV	5	28	1200
V	23	24	2450

Buna göre, yukarıda ocak ve temmuz ayı sıcaklıkları ve yıllık yağış miktarları verilen beş merkezden hangisinde tropikal yağmur ormanları görülebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Bu grafiğe sahip bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yıllık yağış miktarı 100 mm 'den azdır.
B) Yıllık sıcaklık farkı 30 °C 'dir.
C) Yağış rejimi düzensiz olup en yağışlı mevsim kıştır.
D) Yetiştirilen tarım ürünleri yaz kuraklığı ve kış ılıkılığı ister.
E) İlkbahar ve yaz yağışları yağmur, kış yağışları kar şeklindedir.

6. Yeryüzündeki bitki türleri genel anlamda üç formasyona ayrılarak incelenir. Bunlar:

- Ağaç formasyonu
- Çalı formasyonu
- Ot formasyonudur.

Ağaç formasyonu genel olarak nem oranı fazla ya yarı nemli ya da nemli olan iklim bölgelerinde görülmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinde ağaç formasyonunun hâkim olduğu bir bitki örtüsünden bahsedilemez?

- A) Çöl B) Ekvatorial C) Muson
D) Ilıman Okyanus E) Sert karasal

7. Güney Yarım Küre'nin orta kuşağında karalar kısıtlı alana sahip olduğundan orta kuşak iklimlerinin yayılış alanları da kısıtlıdır.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinin Güney Yarım Küre'de yayılış alanı daha dardır?

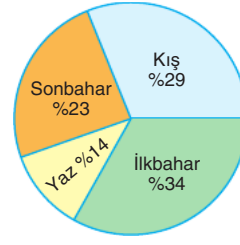
- A) Kutup B) Savan C) Ekvatorial
D) Çöl E) Akdeniz

8. Tropikal kuşak karalarının doğu kıyılarında etkili olan sürekli rüzgarlar bu kıyılarda nemi arttırıp, yağış oluşturarak nüfus ve yerleşmelerin yoğunlaşmasını sağlamaktadırlar. Örneğin Avustralya'nın tüm önemli şehirleri (Canberra, Sydney, Melbourne, Brisbon gibi) doğu kıyıda kurulmuştur. Ülkenin batı kıyılarında nüfus çok seyrekir.

Yukarıda bahsedilen durumu ortaya çıkaran sürekli rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üst Alizeler B) Kutup Rüzgarları
C) Yaz Musonları D) Alizeler
E) Batı Rüzgarları

9.

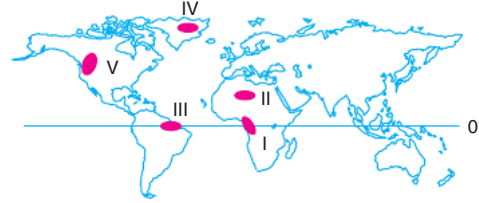

Yukarıdaki grafikte yağışın yıl içinde mevsimlere dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde bu yağış grafiğine sahip iklim tipinin görüldüğü söylenebilir?

- A) Antalya B) İzmir C) Samsun
D) Zonguldak E) Kayseri

10.

Yukarıdaki haritada verilen alanların hangisinde hava durumu ile iklim arasındaki fark en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

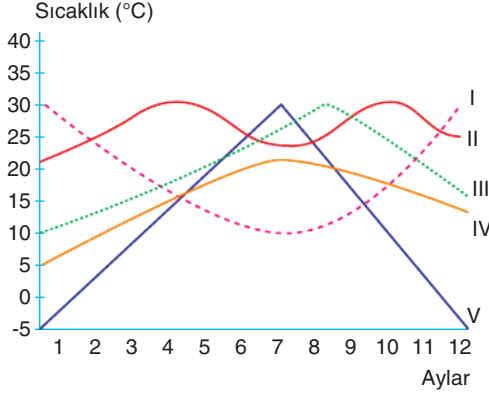
11.

- I. Muson iklimi
II. Çöl iklimi
III. Ilıman okyanusal iklim
IV. Ekvatorial iklim
V. Kutup iklimi

Yukarıdaki makroklima tiplerinden hangilerinin oluşumunda Dünya'nın şeklinin en fazla etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

1. Aşağıdaki grafikte yeryüzündeki beş merkeze ait yıllık sıcaklık değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, yeryüzünde görülen makroiklimaların yıllık sıcaklık grafikleri düşünüldüğünde verilen merkezlerden hangisinin Güney Afrika'daki Kap Bölgesi'ne ait olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Jeolojik devirlerden IV. jeolojik zamanın Buzul Çağı olan Pleistosen'de kutup noktaları çevresindeki buzulların küresel soğuma nedeniyle etki alanları genişlemiş 50° kuzey paraleline kadar olan tüm alanlarda buzullar deniz seviyesine kadar etkili olmuşlardır. Kuzey Yarım Küre'de görülen iklimlerin güneye doğru kaydığı ve günümüzde kendi iklim bölgesinden farklı alanlarda görülen relik (kalıntı) bitkiler ortaya çıkmıştır.

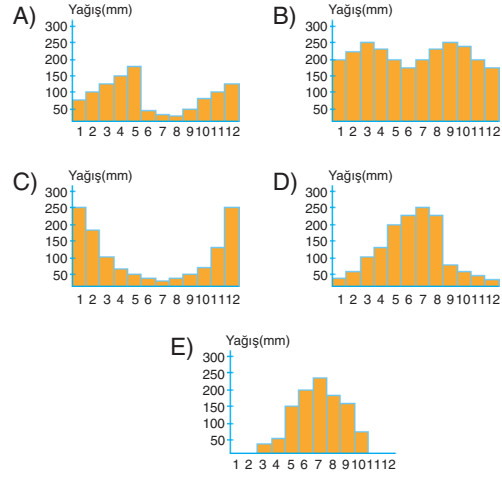
Bu bilgiler göz önüne alındığında aşağıda günümüzde bulundukları bölgeler ile birlikte verilen relik bitkilerden hangisi bu duruma örnek olarak verilemez?

- A) Bolu, Gerede'de bulunan kızılçam ağaçları
B) Hatay, Amanos Dağları'nda bulunan kayın ağaçları
C) Adana Fek'e'de bulunan ladin ağaçları
D) Bolkar Dağları'nda bulunan köknar ağaçları
E) Menteşe Dağları'nda bulunan gürgen ağaçları

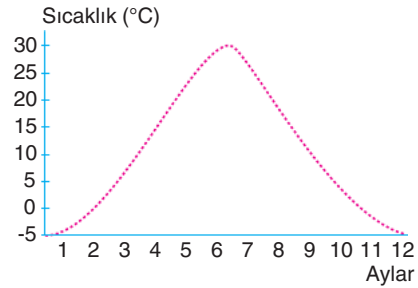
3. Aşağıdaki tabloda bir merkeze düşen yağışların aylara göre dağılışı verilmiştir.

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Yağış (mm)	250	180	90	50	25	15	10	20	25	70	140	240

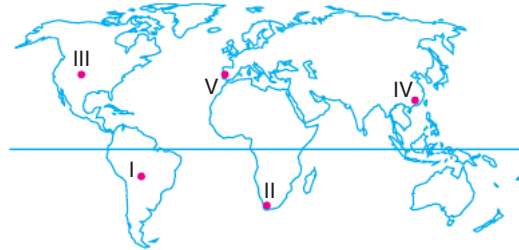
Buna göre, bu merkezin yıllık yağış grafiği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- 4.

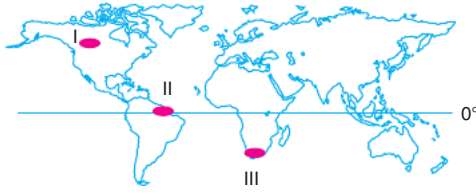
Yukarıda yeryüzündeki bir kente ait yıllık sıcaklık grafiği gösterilmiştir.

Buna göre, bu sıcaklık grafiği yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisine ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıdaki haritada verilen alanlarda görülen doğal bitki örtüleri aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Maki	Kaktüs	Step
B)	Tayga	Orman	Maki
C)	Orman	Maki	Çayır
D)	Step	Tayga	Orman
E)	Kaktüs	Orman	Bozkır

6.

- I. Savan
- II. Muson
- III. Akdeniz
- IV. Ilıman okyanusal
- V. Ilıman karasal

Yukarıda verilen iklim tiplerinden hangilerinin yağış rejimleri birbirlerine daha çok benzerlik gösterir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

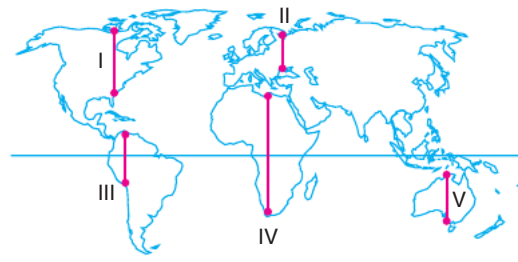
7.

- I. Savan
- II. Maki
- III. Tayga
- IV. Tundra
- V. Çayır

Yukarıda verilen bitki gruplarının bulundukları bölgelerin iklim özellikleri düşünüldüğünde hangilerinin yüksek sıcaklık isteği olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) I ve III

8.

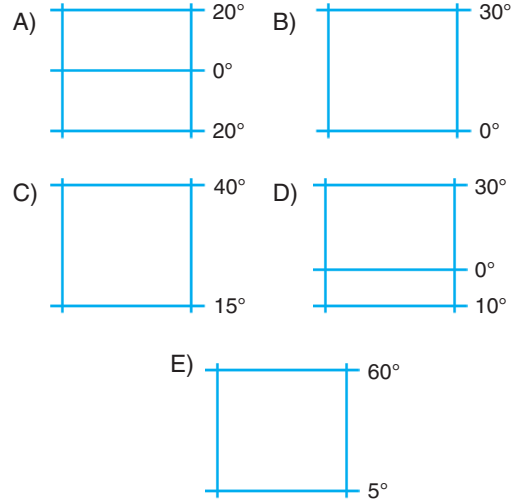
Yukarıdaki haritada verilen doğrultulardan hangisinde iklim çeşitliliğinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9.

Bir bölgenin toprakları üzerinden, farklı iklim kuşaklarında yer alacak şekilde, ne kadar fazla enlem geçerse o bölgede iklim çeşitliliği o kadar fazla olur.

Buna göre aşağıda matematik konumları gösterilen bölgelerden hangisinde iklim çeşitliliği daha fazladır?

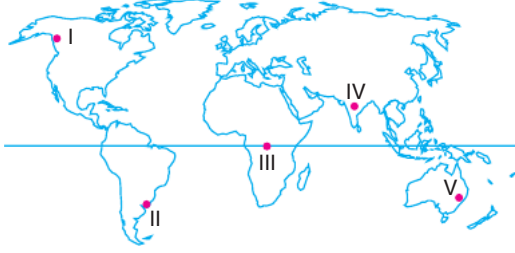
10.

- I. Amazon Havzası
- II. Sahra Çölü
- III. Sibirya
- IV. Nil Deltası
- V. Batı Avrupa

Yukarıda verilen alanların hangisinde iklimle hava durumu arasındaki fark en azdır?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

1.

- Günlük ve yıllık sıcaklık farklarının az olduğu
- Yıl boyu yeşil kalan ormanların bulunduğu
- Yağışları yıl boyunca konveksiyonel kökenli olan
- Yükseltinin yerleşmeyi olumlu yönde etkilediği

İklim bölgesi yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Fransa'nın güneyinde yer alan Cannes şehrinde kıyı çizgisinden itibaren 1000 m yükseltiye kadar çıkarak inceleme yapan bir botanik uzmanı bölgedeki iklim koşullarına göre aşağıdaki bitki türlerinden hangisine rastlayamaz?

- A) Relikt kayın ağaçlarına
B) Sedir ormanlarına
C) Garig türlerinden çakır dikenli bitkisine
D) Maki türlerinden Kocayemiş ağaçlarına
E) Tundra türlerinden Liken bitkisine

3. Aşağıda yeryüzündeki bir iklim bölgesinde birbirinin oluşumunda etkili olan özellikler sırasıyla verilmiştir.

- I. Yıl boyunca alçalıcı hava hareketleri görülür.
II. Nem taşıma kapasitesi artan hava kütlelerinin yağış bırakma olasılıkları azalır.
III. Bulutluluk oranı yıl boyunca fazladır.
IV. Yağışlar yok denecek kadar azdır.
V. Yer üstü ve yer altı suları az, bitki örtüsü seyrektir.

Buna göre, verilen bu özelliklerden hangisi bilgi akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

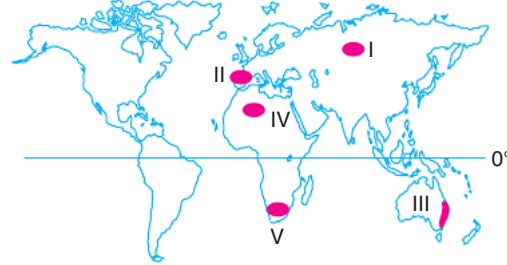
4. Orta kuşakta bulunan geniş karaların iç kesimlerinde, yüksek dağ sıraları tarafından deniz etkisine kapatılmış çukur alanlarda föhn rüzgarlarının da etkisiyle çöller oluşmuştur.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen çöllerden hangisi bahsedilen çöllere örnek olarak gösterilebilir?

- A) Atacama B) Sahra C) Namib
D) Taklamakan E) Gobon

5.

Yukarıdaki haritada verilen alanların hangilerinde her mevsimi yağışlı iklim tipi hâkimdir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

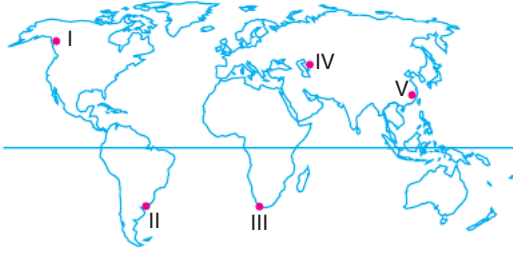
6. 30° enlemleri çevresinde çöllerin geniş yer kaplaması aşağıdakilerden hangisinin sonucu olarak ortaya çıkar?

- A) Dinamik Yüksek Basınç etkisinin
B) Termik Alçak Basınç etkisinin
C) Termik Yüksek Basınç etkisinin
D) Dinamik Alçak Basınç etkisinin
E) Gezici Basınç Merkezleri etkisinin

7. Ekvatorial iklimdeki konveksiyonel yağışların aynısını yaz mevsiminde alan, bu mevsimde bitki örtüsünü oluşturan uzun boylu otların yerleştiği, kışları ise kurak geçiren bir diğer adı da yazı yağışlı, tropikal iklim olan makroklima aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muson B) Ilıman Karasal C) Sert Karasal
D) Çöl E) Savan

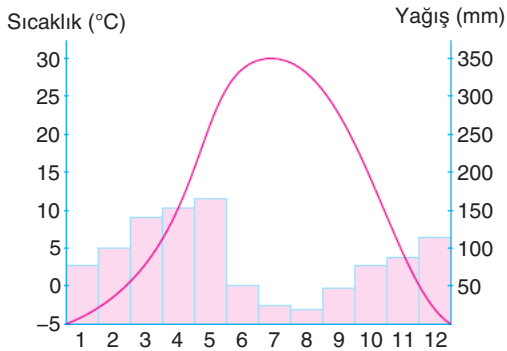
8.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde defne, zakkum, kocayemiş, yaban mersini ve delice gibi bitki türleri daha yaygın görülebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklimde aşağıdaki bitki türlerinden hangisi görülmez?

- A) Geven B) Yavşan C) Sığır Kuyruğu
D) Kekik E) Zakkum

10. Yıl boyunca düşük sıcaklık ortalamasına sahip, yazları serin ve yağışlı geçen bölgelerde iğne yapraklı ve bol reçineli çam ormanları yer alır. Bu ormanlara tayga ya da boreal ormanları denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen ülkelerden hangisinde tayga ormanları daha dar bir alanda görülür?

- A) Kanada B) Fransa C) Norveç
D) İsveç E) Rusya

11.

- I. En sıcak ay ortalaması 10°C civarındadır.
II. Toprağın derinlerdeki kısmı sürekli donmuş haldedir.
III. Nüfus çok seyrek.

Yukarıda hangi iklim tipinden söz edilmektedir?

- A) Ekvatorial B) Karasal C) Savan
D) Muson E) Tundra

12. Çöl ikliminde aşağıdaki özelliklerden hangisi görülmez?

- A) Işıma ile ısı kaybı fazladır.
B) Günlük sıcaklık farkı fazladır.
C) Bağıl nem oranı düşüktür.
D) Sürekli alçak basınç etkisindedir.
E) Yağışlar düzensiz ve azdır.

9. BÖLÜM

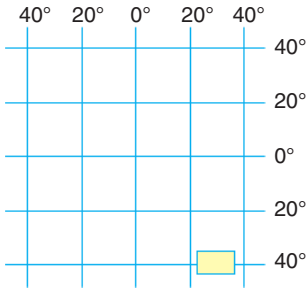
TÜRKİYE'NİN İKLİMİ

1. Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin iklimini etkileyen mutlak konum özelliklerinden biri değildir?

- A) Kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürücü, güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırıcı etki yapması
- B) Güneyden kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısının azalması
- C) Batı rüzgârlarının etki alanında olması
- D) Akdeniz iklim bölgesinde yer alması
- E) Denizlerden gelen nemli hava kütlelerinin dağların denize bakan yamaçlarına yağış bırakması

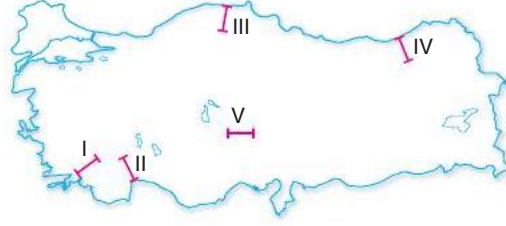
2.

Ülkemizin mutlak konumu yukarıdaki koordinat sisteminde gösterildiği gibi olsaydı iklim özellikleri ile ilgili aşağıdaki değişimlerden hangisi yaşanmazdı?

- A) Bulunduğu matematik iklim kuşağı aynı kalırdı.
- B) Dört mevsim koşulları yaşanırdı.
- C) Kuzeyinden yıl boyunca soğuk ve yağışlı hava kütleleri gelirdi.
- D) En yüksek sıcaklık ortalamalarına Ocak ayında rastlanırdı.
- E) Batı rüzgârlarının etki alanında yer alırdı.

3. Türkiye'de iklimin çeşitlenmesinde yükselti, bakı, eğim ve dağların uzanışı gibi yer şekli unsurlarının büyük etkisi vardır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş doğrultulardan hangisinde yeryüzü şekillerinin çeşitlilik göstermesi iklim çeşitliliğine neden olmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 4.
- Kuzey ve güney kıyıları arasında 7 - 8°C sıcaklık farkının bulunması
 - Kışın Samsun'un sıcaklık ortalamasının Ankara'dan yüksek olması
 - Doğu Karadeniz kıyı kuşağında yıllık yağış miktarının fazla olması
 - Kuzeydoğu Anadolu'da yıllık sıcaklık farklarının fazla olması
 - Kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık değerlerinin azalması

Yukarıda Türkiye'nin iklim özellikleri ile ilgili yukarıda verilenlerden kaç tanesi ülkemizin göreceli konumuna bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5.

Enlem faktörüne bağlı olarak Ankara'da sıcaklık ortalamalarının her zaman Trabzon'dan fazla olması gerekir. Ocak ayı sıcaklık ortalamalarına bakıldığında Ankara da sıcaklık $-0,1^{\circ}\text{C}$ iken Trabzon $7,3^{\circ}\text{C}$ 'dir.

Bu durumun ortaya çıkmasında temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsü
- B) Güneş ışınlarının geliş açısı
- C) Bakı şartları
- D) Karasallık – denizellik özelliği
- E) Yağış rejimi

6. Havanın bulutsuz olduğu kış gecelerinde yerin aşırı soğumasıyla ayaz gerçekleşir.

Aşağıdaki şehirlerden hangisinde kış geceleri ayaz etkisi daha fazladır?

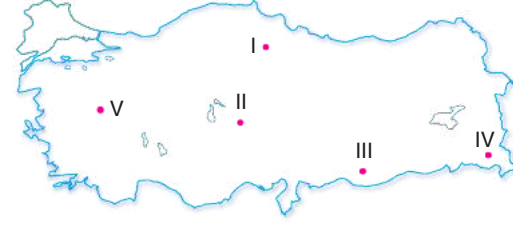
- A) Giresun B) Edirne C) Çanakkale
- D) Aydın E) Bingöl

7. Türkiye, Avrasya ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerde, üç tarafı denizlerle çevrili, ortalama yükseltisi fazla ve yer şekilleri çeşitlilik gösteren bir ülke olup söz konusu bu özellikleri de iklimini etkilemektedir.

Buna göre, ülkemizi çevreleyen denizlerin aşağıdaki unsurların hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Toprak tipi
- B) Yıllık ortalama yağış miktarı
- C) Sıcaklık rejimi
- D) Güneş ışınlarının düşme açısı
- E) Yıllık sıcaklık farkı

8. Buharlaşmanın yağış miktarından fazla olduğu yerlerde kuraklık şiddetlidir.

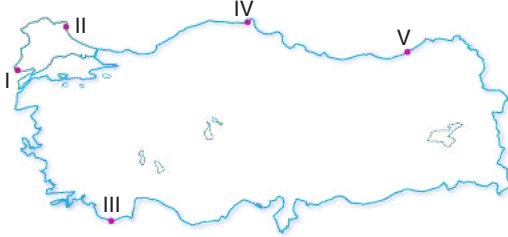
Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş merkezlerin hangisinde yaz mevsiminde kuraklık daha şiddetlidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki şehir çiftlerinden hangisinde günlük ve yıllık sıcaklık farkı diğerlerinden daha azdır?

- A) Ankara – Konya
- B) Rize – Artvin
- C) Afyon – Uşak
- D) Isparta – Burdur
- E) Bursa – Kayseri

10. Kıyıya paralel uzanan dağlar deniz etkisinin iç kısımlara girmesini engeller.

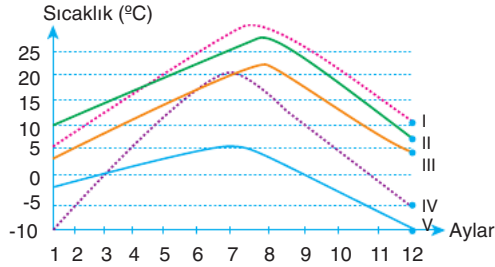
Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde dağların uzanış doğrultusu yağış miktarının fazla olmasına neden olmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdakilerden hangisi enlemin sıcaklık üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Adana'da ağaçların Ankara'ya göre daha erken çiçek açması
- B) Aynı anda ekilen buğdayın Manisa'da Malatya'ya göre daha erken hasat edilmesi
- C) İzmir'de donlu geçen gün sayısının Sinop'tan az olması
- D) Ege kıyılarına kuzeyden gelen hava kütlelerinin sıcaklığı azaltıcı etki yapması
- E) Mersin'in sıcaklık ortalamasının Yalova'dan fazla olması

2.

Yukarıda yıllık sıcaklık grafikleri verilen merkezlerin hangisinin Türkiye'de görülmesi olanaksızdır?

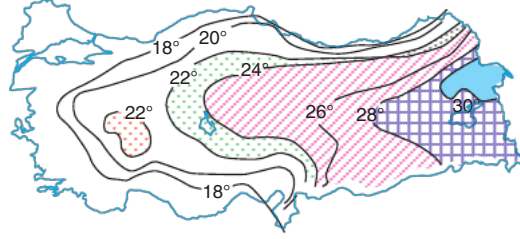
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Torosların güney yamaçlarında yayvan yapraklı ağaçlar yaygınken, Karadeniz Dağları'nın kuzey yamaçlarında iğne yapraklı ağaçların yaygın olduğu görülür.

Bu iki bölgede her iki yamacın da denize dönük olduğu göz önüne alınırsa ağaçların yapraklarının farklılık göstermesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcaklık ortalamalarının farklılık göstermesi
- B) Yüz ölçümlerinin farklı olması
- C) Orman üst sınırlarının farklı olması
- D) Nem miktarlarının farklı olması
- E) Doğu - batı genişliklerinin farklı olması

4. Aşağıda, Türkiye'de, gerçek ortalamalara göre yıllık sıcaklık farklarının dağılışı haritası verilmiştir.

Sıcaklık farkının en çok Doğu Anadolu'da görülmesinde;

- I. enlem,
- II. denizden uzaklık,
- III. yükselti

etkenlerinden hangileri belirleyici olmuştur?

- A) Yalnız I B) II ve III C) Yalnız III
D) I ve III E) I ve II

5. I. Orman üst sınırının Küre Dağları'nda Bey Dağları'ndan daha alçakta olması
II. Güney Ege'de deniz suyu sıcaklığının Batı Karadeniz kıyılarına göre daha yüksek olması
III. İç Anadolu Bölgesi'nde aynı tür tarım ürünlerinin Doğu Anadolu Bölgesi'nden daha erken olgunlaşması

Yukarıda verilen ifadelerden hangilerinin ortaya çıkmasında enlem faktörünün etkisinden söz edilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. Aşağıdaki tabloda Zonguldak, Antalya ve Ankara illerinin iklim özellikleriyle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

İl	Ocak ayı Sıcaklık Ort.	Temmuz ayı Sıcaklık Ort.	Yıllık Yağış Miktarı
I	-0,1 °C	23,1 °C	377 mm
II	9,9 °C	28,1 °C	1052 mm
III	6,0 °C	21,6 °C	1202 mm

Buna göre, bu iller sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Ankara	Zonguldak	Antalya
B)	Zonguldak	Antalya	Ankara
C)	Zonguldak	Ankara	Antalya
D)	Antalya	Ankara	Zonguldak
E)	Ankara	Antalya	Zonguldak

7. Ülkemizin diğer Orta Kuşak ülkelerine göre iklim çeşitliliğinin daha fazla olmasında aşağıda verilen unsurlardan hangisinin etkisi yoktur?

- A) Yer altı zenginliklerinin fazla olması
B) Yükseltinin kısa mesafelerde değişiklik göstermesi
C) Yıl içinde farklı hava kütlelerinin etkisine girmesi
D) Yarım ada ülkesi olması
E) Yeryüzü şekillerinin çeşitlilik göstermesi

8. Ocak ayı sıcaklık ortalamaları incelendiğinde Türkiye'de kıyı kesimlerde sıcaklık değerlerinin eksi değerlere düşmemesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükseltinin az olması
B) Nem oranının fazla olması
C) Bitki örtüsünün orman olması
D) Batı rüzgârlarına açık olması
E) Sürekli alçak basınç alanı oluşması

9. En fazla ortalama 400 m yükseltiye kadar olan yerlerde yetişebilen bir tarım ürünün, ürün için gerekli diğer koşulların elverişli olduğu göz önüne alınırsa aşağıdaki ovalardan hangisinde yetişebilmesi daha kolaydır?

- A) Iğdır Ovası
B) Konya Ovası
C) Yüksekova
D) Ergene Ovası
E) Malatya Ovası

10. Gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkının fazla olduğu Sivas ve yakın çevresi için,

- I. Mekanik çözülme fazladır.
II. Havanın ısınma soğuma hızı azdır.
III. Mutlak nem miktarı fazladır.
IV. Yerden yansıma ile ısı kaybı fazladır.

ifadelerden hangileri doğrudur?

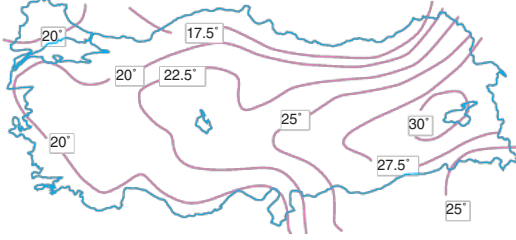
- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

11. Bir merkezin deniz etkisine uzak bir yerde bulunması yaz sıcaklık ortalaması üzerinde etkilidir.

Buna göre, aşağıda verilen merkezlerden hangisinde yaz sıcaklık ortalamasının diğerlerinden daha yüksek olmasında denizden uzaklık etkili olmuştur?

- A) Çanakkale
B) Adana
C) Mersin
D) Şanlıurfa
E) Muğla

1. Aşağıda Türkiye haritasında Ocak ve Temmuz ayı sıcaklık ortalamaları arasındaki farkın dağılımı izo-termlerle verilmiştir. Yıllık sıcaklık farkının artması karasallığın da artmasına sebep olmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada görüldüğü gibi karasallığın, kıyılardan iç kesimlere ve batıdan doğuya gidildikçe artmasında etkili olan faktörler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Kıyılardan iç kesimlere	Batıdan doğuya
A)	Nemin azalması	Bitki örtüsü
B)	Jeolojik yapı	Nemin azalması
C)	Enlem etkisi	Yükseltinin artması
D)	Enlem etkisi	Jeolojik yapı
E)	Nemin azalması	Yükseltinin artması

2. Ülkemizde dağların uzanış doğrultusu kısa mesafede önemli sıcaklık değişimleri meydana getirmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen kentlerden hangileri arasında dağların uzanış doğrultusuna bağlı olarak önemli sıcaklık değişimleri yaşanır?

- A) Adana - Mersin
B) Trabzon - Gümüşhane
C) İstanbul - Tekirdağ
D) Aydın - Denizli
E) Isparta - Burdur

3. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde birbirinden farklı iklim özelliklerinin görüldüğüne kanıt gösterilemez?

- A) Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi
B) Konut yapımında farklı malzemelerin kullanılması
C) Doğal bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
D) Toprak tiplerinin çeşitlilik göstermesi
E) Yer altı kaynaklarının çeşitlilik göstermesi

4. Atmosfer basıncını etkileyen en önemli faktör sıcaklıktır. Sıcaklık arttıkça hava hafifleyerek yükselir ve basıncı azalır.

Ocak ayı ortalama sıcaklıkları göz önüne alındığında aşağıdaki kentlerden hangisinde basınç değerlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir?

- A) Sivas B) Manisa C) Edirne
D) Balıkesir E) Tekirdağ

5. Erzurum - Kars Platosu'nda yıllık sıcaklık farkı Konya Ovası'na göre daha fazladır.

- I. Yükselti
II. Denize göre konum
III. Enlem
IV. Nem farkı

Buna göre, yukarıda verilen etmenlerden hangileri, sözü geçen yerler arasında oluşan bu farklılığın nedenidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

6.

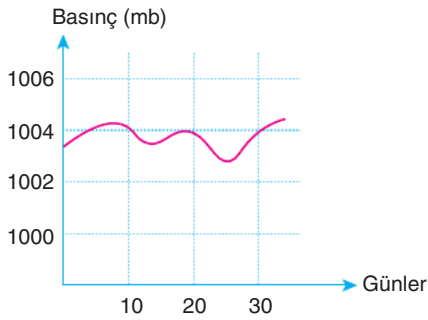
Merkezler	Yıllık Ort. Sıc. (°C)	En Soğuk Ay Ort. (°C)	En Sıcak Ay Ort. (°C)	Yükseltisi (m)
Zonguldak	13.5	6.0	21.6	5
Ş. Urfa	18.1	5.1	31.7	520
Erzurum	6.0	-8.3	19.6	1850
Antalya	18.7	10.1	28.2	37

Yukarıdaki tabloda bazı illerin yıllık ortalama, en soğuk ay, en sıcak ay sıcaklık ortalamaları ile yükselteleri verilmiştir.

Tablodaki bilgilere ve illerin Türkiye üzerindeki konumlarına dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yıllık sıcaklık farkı en az olan il Zonguldak'tır.
- B) Yükselti arttıkça sıcaklık farkı da artmaktadır.
- C) Şanlıurfa'nın yaz mevsiminde Antalya'dan daha sıcak olmasında enlem faktörü etkili olmuştur.
- D) En soğuk ay ortalamasının en düşük Erzurum'da olması yükseltinin fazla olmasındandır.
- E) Deniz kıyısında bulunan yerlerde kışlar daha ılık geçer.

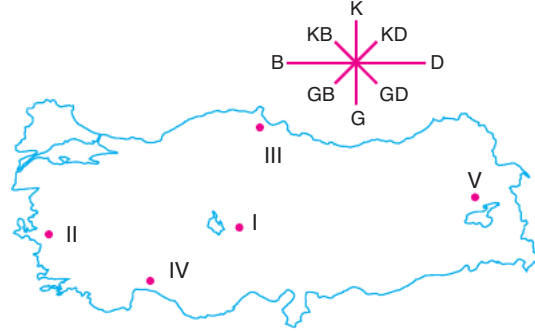
7. Aşağıda Isparta ilinin Temmuz ayına ait basınç değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre, Isparta ilinde Temmuz ayı boyunca basınç değerlerinin düşük olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti ortalaması
- B) Yağış miktarı
- C) Yer şekillerinin engebeli olması
- D) Sıcaklık ortalaması
- E) Denize göre konumu

8.

Rüzgâr esiş yönünde yer şekillerinin etkisi düşünülürse yukarıdaki rüzgâr gülü haritada işaretlenmiş kaç numaralı alana ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde basıncı doğrudan etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Yükselti
- B) Denizellik
- C) Enlem
- D) Çevresindeki basınç merkezleri
- E) Rüzgârlar

10. ● Türkiye'yi yıl boyunca etkileyen dinamik kökenli yüksek basınç alanıdır.
● Türkiye üzerindeki etkisi yazın artmakta kışın azalmaktadır.
● Yazın ülkemizde sıcak ve kurak hava koşulları oluşmasına neden olmaktadır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen basınç merkezi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basra
- B) Asor
- C) İzlanda
- D) Sibirya
- E) Balkanlar

1. Atmosfer basıncı ile sıcaklık ters orantılıdır.

Buna göre, sadece sıcaklık etmeni ile basınç ilişkisi göz önüne alındığında yukarıdaki haritada verilen şehirlerden hangisinde temmuz ayında basınç değeri en düşüktür?

- A) İzmir B) Antalya C) Kars
D) Şanlıurfa E) Hakkari

2. Aşağıda ülkemizi yıl içinde etkileyen basınç merkezleri ile ilgili eşleştirmelerinden hangilerinin etkisi aynı mevsimde artmaktadır?

- A) Basra – İzlanda
B) Asor – Sibirya
C) Sibirya – Basra
D) Asor – İzlanda
E) Basra – Asor

3. I. Ocak ayında Erzurum'dan Trabzon kıyılarına esen rüzgâr
II. Yazın Karadeniz'den Samsun'a doğru esen rüzgâr
III. Gündüz Ege Denizi'nden İzmir'e esen rüzgâr
IV. Kışın Akdeniz'den Hatay'a doğru esen rüzgâr
Yukarıda esiş yeri ve yönü verilen rüzgârlardan hangileri ulaştığı yerde sıcaklığı düşürücü etki yapar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

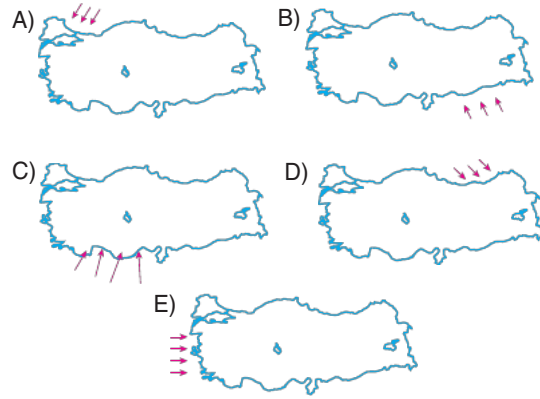
4. Bir dağ yamacı boyunca alçalan ve sürtünme etkisiyle her 100 m'de 1°C sıcaklığı artıran sıcak yerel rüzgâr "Föhn" rüzgârıdır.

Aşağıda verilen şehirlerden hangisinde föhn rüzgârlarının oluşma ihtimali daha düşüktür?

- A) Antalya
B) Trabzon
C) Tekirdağ
D) Kastamonu
E) Rize

5. Rüzgârlar, geldikleri yerin sıcaklık ve nemlilik özelliğini taşırlar. Bir bölümü yağış getirirken, bir bölümü kurutucu etki yapar.

Aşağıdaki haritalarda ok yönünde esen rüzgârlardan hangisi yağış getirmez?

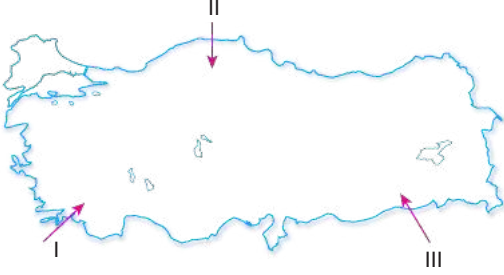

6. Gün içinde karalar çabuk ısındığından alçak basınç alanına, denizler daha geç ısındığından yüksek basınç alanına dönüşür. Bu şekilde gündüz denizden karaya doğru oluşan rüzgâra "deniz meltemi" denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi deniz meltemlerinin sıkça görüldüğü şehirlerden biridir?

- A) Bilecik B) Sinop C) İzmir
D) Balıkesir E) Kastamonu

7. Aşağıda ülkemizde etkili olan bazı yerel rüzgârların esiş yönü gösterilmiştir.

Buna göre, numaralandırılmış rüzgârların isimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Karayel	Kible	Samyeli
B) Lodos	Karayel	Kible
C) Karayel	Lodos	Samyeli
D) Lodos	Yıldız	Samyeli
E) Poyraz	Yıldız	Lodos

8. Aşağıdaki rüzgârlardan hangileri ülkemizde etkili olduğu zaman sıcaklık değerlerinde düşüş yaşanır?

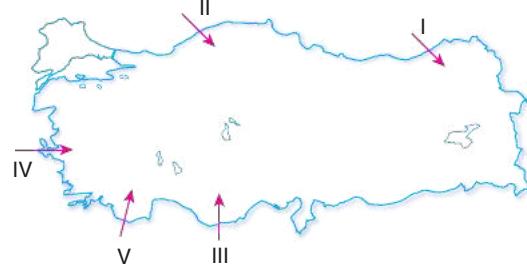
- A) Yıldız – Lodos
B) Samyeli – Kible
C) Poyraz – Kible
D) Yıldız – Samyeli
E) Poyraz – Karayel

9. Karadeniz kıyılarında Artvin - Rize arası Sinop - Samsun arasına göre daha fazla yağış almaktadır.

Buna göre, Artvin – Rize arasının daha fazla yağış alması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Daha yüksek enlemlerde yer alması
B) Sinop ve Samsun'a göre daha doğuda yer alması
C) Bakı yamaçlarının farklı olması
D) Tarımsal faaliyetlerinin daha dar alanda yapılması
E) Dağların kıyıya yakınlığının ve yükseltisinin daha fazla olması

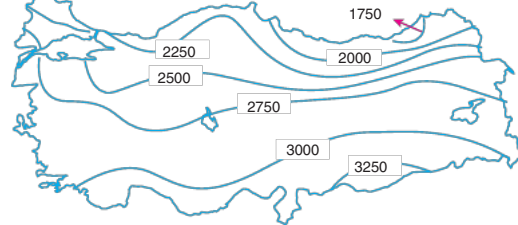
10. Denizler üzerinden geçerek karaya ulaşan rüzgârlar dağ yamaçlarına çarparak yükselir ve yağış oluşturur.

Dağların uzanış doğrultusunun ve yükseltisinin yağış miktarına etkisi göz önüne alındığında, haritada esiş yönleri verilen rüzgârlardan hangisinin yağış bırakma olasılığı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

Türkiye'de yıllık güneşlenme süresinin (saat) verildiği yukarıdaki haritadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Güneşlenme süresinin en az Batı Karadeniz Bölümü'nde olduğuna,
B) Ege Bölgesi'ndeki güneşlenme süresinin Karadeniz Bölgesi'nden daha az olduğuna,
C) Doğu Karadeniz kıyılarında güneşlenme süresinin 2000 saatin üzerinde olduğuna,
D) Kuzeyi ile güneyi arasında güneşlenme süresi farkının en fazla Doğu Anadolu Bölgesi'nde olduğuna,
E) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde güneşlenme süresinin Marmara Bölgesi'nden az olduğuna

1. Aşağıdaki tabloda Kars ve Yalova illerinde yıl içinde karın yerde kalma süresi gösterilmiştir.

Şehir	Karın yerde kalma süresi (gün)
Kars	175
Yalova	25

Buna göre, Kars ve Yalova şehirlerinde karın yerde kalma süresinin farklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti ortalaması
B) Enlem etkisi
C) Doğal bitki örtüsü
D) Güneşlenme süresi
E) Yağış rejimi

2. Ankara ve Samsun'un Temmuz ayı sıcaklık ortalamaları 23°C iken, Ocak ayı sıcaklık ortalaması Ankara'da $0,2^{\circ}\text{C}$ iken Samsun'da $6,8^{\circ}\text{C}$ 'dir.

Yukarıdaki açıklamaya göre iki merkezde kış sıcaklık ortalamalarının farklı olmasını sağlayan etmen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Enlem değerleri
B) Nem oranları
C) Denize göre konumları
D) Ortalama yükseltileri
E) Karasallık faktörü

3. Antalya ve İzmir'de;

- I. deniz suyu sıcaklığı,
II. yıllık yağış miktarı,
III. temmuz ayı sıcaklık ortalaması

gibi unsurlardan hangilerinin farklılık göstermesi enlem faktörü ile açıklanamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Ülkemiz Orta Kuşak'ta yer aldığı için farklı karakterde hava kütlelerinin karşılaşma alanıdır.

Sıcak ve nemli hava kütleleri ile soğuk ve kuru hava kütlelerinin karşılaşma alanlarında aşağıdaki coğrafi olaylardan hangisinin görülmesi beklenir?

- A) Şiddetli buharlaşma
B) Yağış oluşumu
C) Don olayı
D) Düşük sıcaklık
E) Şiddetli fırtına

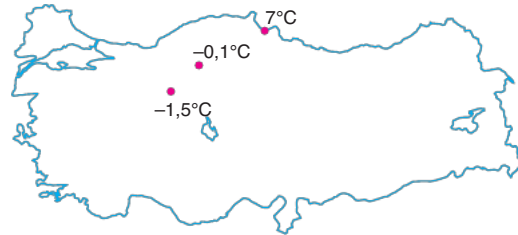
- 5.

Ülkemizde karlı gün sayısı ve don olayının en fazla yukarıdaki haritada gösterilen alanda görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akarsuların akış hızının fazla olması
B) Yağışların kar şeklinde düşmesi
C) Yükseltinin fazla olması
D) Kuzeydoğudan gelen soğuk rüzgârlara maruz kalması
E) Cılız bir bitki örtüsüne sahip olması

- 6.

Yukarıda Türkiye'de belirlenen bazı merkezlerin ocak ayı sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Buna göre, haritadaki sıcaklık dağılışındaki bu farklılık aşağıdakilerden hangisiyle çelişir?

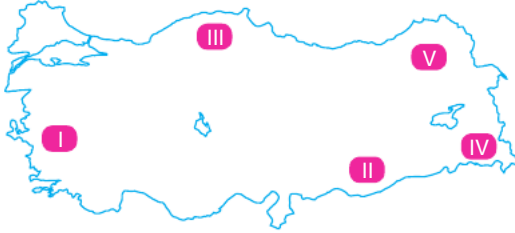
- A) Yükselti B) Özel konum C) Enlem
D) Nemlilik E) Denizden uzaklık

7. I. Doğu Anadolu'da ürünlerin olgunlaşma süresinin uzun olması
 II. Karadeniz Bölgesi'nde tarımda makine kullanımının az olması
 III. Seracılık faaliyetlerinin en ekonomik olarak Akdeniz kıyılarında yapılması
 IV. İç Anadolu Bölgesi'nde nadas alanlarının geniş olması

Yukarıda verilen ifadelerden hangilerinin meydana gelmesinde iklimin etkili olduğu söylenemez?

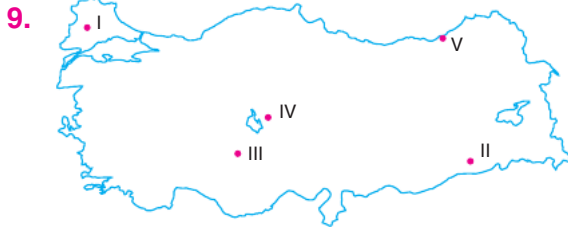
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

8. Sıcaklık arttıkça, buharlaşma şiddeti artarken, bağıl nem oranı azalmaktadır.

Buna göre, haritada belirlenmiş merkezlerin hangisinde temmuz ayında buharlaşma şiddeti en fazla, bağıl nem en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Türkiye'de tarım toprakları kaybettikleri nemi yeniden kazansın diye bir yıl boş bırakılır, bu yöntem nadas adı verilir. Yağış miktarının düzenli ve fazla olduğu alanlarda nadasa gerek duyulmaz.

Yukarıdaki bilgiye göre haritada işaretli noktalardan hangisinde nadas tarımı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Yüksek dağların kıyıya paralel uzandığı yörelerde denize dönük yamaçlar bol yağış alır.
 II. Genellikle kıyılardan uzaklaştıkça yağış miktarı azalır.
 III. Akdeniz ve Ege kıyıları, Güney Marmara en fazla yağış kışın, İç Anadolu ve Karadeniz kıyıları ise sonbaharda alır.
 IV. Kuzey ve güney kıyılarımızda dağların denize dönük yamaçlarında yağış miktarı iç kesimlere göre daha fazladır.
 V. İç bölgelerimizdeki çukurluk alanlara düşen yağış miktarı azdır.

Yukarıda ülkemizde yağışın dağılışı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. İlkbahar aylarında bol yağış, yaz aylarında kuraklık isteyen bir ürün için en uygun yetişme alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zonguldak B) İzmir C) Kırklareli
 D) Kırşehir E) Erzurum

12. Bir coğrafya dersinde öğretmen Türkiye'deki yağış rejimleri hakkında öğrencilerine sorular sorar.

İlgaz : Akdeniz yağış rejimine göre, yazlar kurak, kışlar yağışlıdır. En yağışlı mevsim kıştır.

Güneş : Kuzeydoğu Anadolu yağış rejimine göre kışın kar, yazın yağmur yağışı görülür. En yağışlı mevsim yazdır.

Yiğit : Karadeniz yağış rejimine göre her mevsim yağış vardır. En fazla yağış ilkbaharda düşer.

Efe : İç Anadolu yağış rejimine göre yazlar kurak, kışlar kar yağışlıdır. En yağışlı mevsim ilkbahardır.

Buna göre, hangi öğrencilerin verdiği cevaplar yanlıştır?

- A) Ilgaz ve Yiğit B) Yalnız Yiğit
 C) Güneş ve Efe D) Yalnız Güneş
 E) Yiğit ve Efe

1. Büyük bir iklim bölgesi içinde farklı özellikler gösteren küçük iklim bölgelerine "mikroklima" denir.

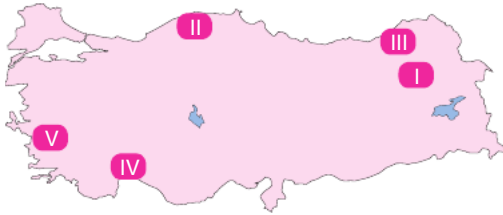
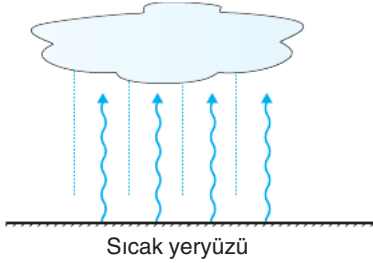
Buna göre;

- I. Iğdır,
- II. Düzce,
- III. Hakkari,
- IV. Rize

illerinden hangilerinin mikroklima alanı özelliğinde olduğu söylenemez?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

Yukarıdaki şekilde oluşumu gösterilen yağış türü harita üzerinde işaretlenmiş merkezlerden hangisinde daha yaygın görülmektedir?

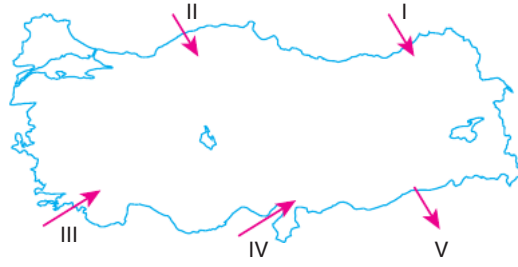
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bağıl nem, $1m^3$ hava içindeki mevcut nemin, belli bir sıcaklıkta taşıyabileceği maksimum nem miktarına oranıdır.

Buna göre, aşağıda verilen merkezlerin mutlak nemlerinin eşit olduğu varsayılırsa hangisinde Ocak ayında bağıl nem oranı en düşüktür?

- A) Antalya B) Konya C) Sinop
D) Sivas E) Tunceli

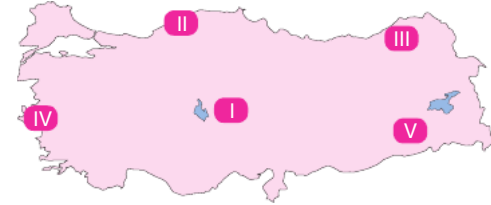
4.

Kara ve denizlerin ısınma özellikleri ve yağış oluşumunda etkili olan faktörler göz önüne alındığında kış mevsiminde, harita üzerinde esiş doğrultusu verilen rüzgârlardan hangisinin yağış getirmesi beklenmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Ülkemizde etkili olan yağış rejimleri göz önüne alındığında haritada verilen taralı bölgelerin hangisinde maksimum yağış kış mevsiminde düşer?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

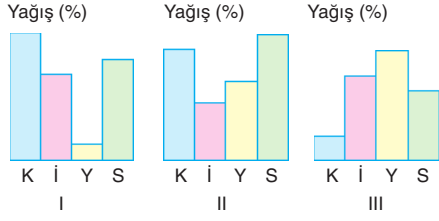
6. Ülkemiz matematik konumuna göre Akdeniz ikliminin etki alanına girmektedir. Ancak Türkiye'de birçok özelliği ile birbirinden ayrılan farklı iklim tipleri görülmektedir.

- I. Üç tarafının denizlerle çevrili olması
- II. Ortalama yükseltisinin fazla olması
- III. Dağların uzanış doğrultusu
- IV. Bölgelerin yüzölçümleri

Bu faktörlerden hangilerinin ülkemizde görülen iklim çeşitliliği üzerinde etkisi yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

7.

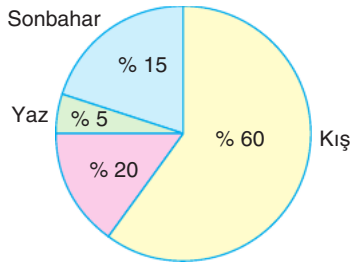

Yukarıda Akdeniz, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'ndeki yağışın mevsimlere göre dağılımı verilmiştir.

Bu grafiklerde belirlenen I, II ve III numaralı bölgeler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Karadeniz	Akdeniz	Doğu Anadolu
B) Doğu Anadolu	Karadeniz	Akdeniz
C) Akdeniz	Doğu Anadolu	Karadeniz
D) Karadeniz	Doğu Anadolu	Akdeniz
E) Akdeniz	Karadeniz	Doğu Anadolu

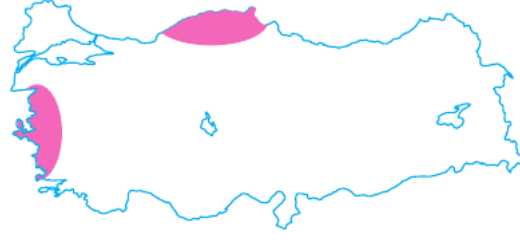
8.

Yukarıda yıllık yağışın mevsimlere oransal dağılışı gösterilen grafik aşağıdaki şehirlerden hangisine ait olabilir?

- A) Kocaeli B) Samsun C) Erzurum
D) Nevşehir E) İzmir

9.

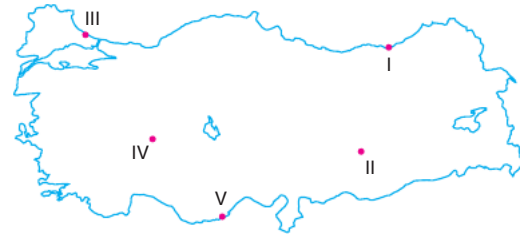
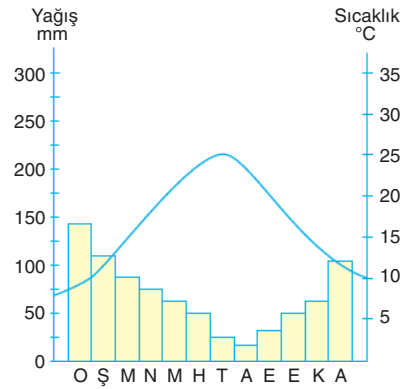
Yukarıdaki harita taralı olarak gösterilen kıyıların iklim şartları göz önüne alındığında;

- I. güneşlenme süresi,
II. ısıma ile ısı kaybının azlığı
III. maksimum yağışın görüldüğü mevsim,
IV. yıllık yağış miktarı

özelliklerinden hangileri benzerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10.

Yukarıda verilen yağış ve sıcaklık grafiği haritada gösterilen noktalardan hangisine ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Kış mevsiminin uzun ve soğuk geçtiği, karın yerde kalma süresinin uzun olduğu, don olayına sıkça rastlanan merkezlerde konutların ısınma gideri oldukça fazladır.

Buna göre, aşağıdaki merkezlerin hangisinde konutların ısınma gideri daha azdır?

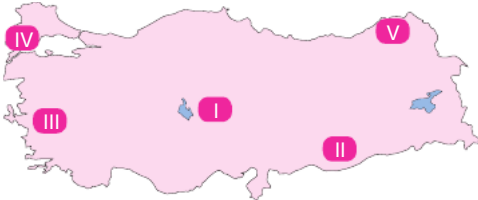
- A) Aydın
B) Sivas
C) Tunceli
D) Erzurum
E) Kayseri

2. Mersin ve Sinop'ta mutlak nem oranlarının farklı olduğu gözlemlenmiştir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti ortalamalarının farklı olması
B) Sıcaklık ortalamalarının farklı olması
C) Ortalama yağış miktarlarının farklı olması
D) Doğal bitki örtülerinin farklı olması
E) Dağların uzanış doğrultularının farklı olması

3. Yağışın yetersiz, buharlaşmanın şiddetli olduğu yerlerde topraktaki tuz ve kireç yüzeyde birikir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde toprak yüzeyinde tuz ve kireç birikimi daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Akdeniz Bölgesi'nde güneşli gün sayısının ve yıllık ortalama sıcaklığın yüksek olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

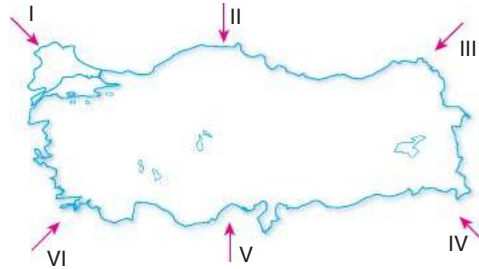
- A) Yaz turizminin gelişmesi
B) Yıl içinde birden fazla ürün alınabilmesi
C) Karstik arazilerin geniş yer kaplaması
D) Muz üretimimizin %100'ünü karşılaması
E) Su ısıtmada güneş panellerinden yararlanılabilmesi

5. Deniz üzerinden gelen nemli hava kütleleri, dağların engellemesi sonucu kuzey yamaçlara bol yağış bırakır. Dağların yükselti farkı ve uzanış yönü, kıyı şeridinde düşen yağış miktarının bölge içinde farklılık göstermesine neden olur.

Yukarıda yağış oluşumu ile ilgili bazı özellikleri verilen coğrafi bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara
B) Ege
C) Akdeniz
D) Karadeniz
E) Doğu Anadolu

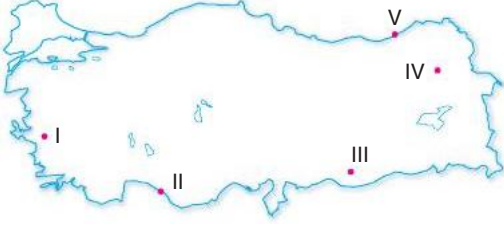
6. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin yerel rüzgârları numaralandırılarak esiş yönleri gösterilmiştir.

Buna göre, numaralandırılmış yerel rüzgârlardan hangileri hem sıcaklığı artırıp hem de yağış getirir?

- A) I ve III B) III ve V C) II ve VI
D) IV ve V E) V ve VI

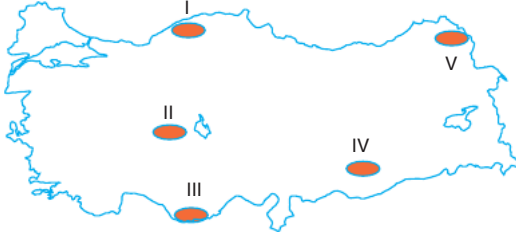
7. Yıl içinde en yüksek ve en düşük sıcaklık arasında farka "yıllık sıcaklık farkı" denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde yıllık sıcaklık farkı diğerlerinden fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

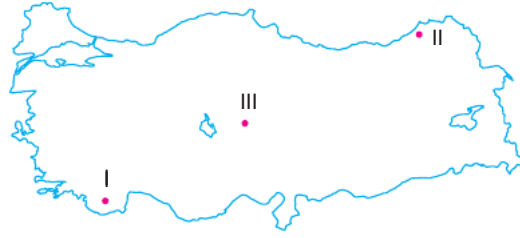
Ülkemizde yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı geçtiği yerlerde maki, kışların soğuk, yazların serin ve yağışlı geçtiği yerlerde alpin çayır, ilkbaharı yağışlı yazı kurak alanlarda ise bozkır bitki örtüsü yetişme ortamı bulmuştur.

Buna göre maki, alpin çayır ve bozkırın yukarıdaki haritada işaretli alanların hangilerinde en iyi yetişme ortamı bulabileceği söylenebilir?

	Maki	Alpin Çayır	Bozkır
A)	III	II	I
B)	II	III	IV
C)	IV	V	I
D)	I	III	II
E)	III	V	II

9. Aşağıdaki tabloda üç kentin yıllık yağış miktarı ve en yağışlı mevsimi verilmiştir.

	En Yağışlı Mevsim	Yıllık Yağış Miktarı
K	Kış	1070 mm
L	İlkbahar	340 mm
M	Sonbahar	2150 mm

Buna göre, K, L ve M kentleri yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde yer almaktadır?

	K	L	M
A)	I	II	III
B)	III	II	I
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	I	III	II

10. I. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır.
 II. Yıl boyunca konveksiyonel yağışlar görülür, yağış rejimi düzenlidir.
 III. Yılın 10 ayı sıcaklık 0°C altına düşerken 2 ay sıcaklık 10°C'ye kadar çıkar.
 IV. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. En yağışlı mevsim ilkbahardır.

Yukarıda bazı iklim tiplerinin sıcaklık ve yağış özellikleri verilmiştir.

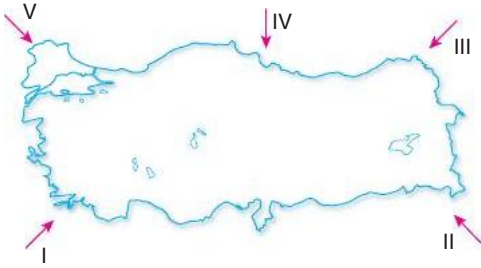
Buna göre, bu iklim tiplerinden hangileri ülkemizde görülmektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve IV
 D) II ve III E) III ve IV

1. Antalya kıyıları ve Güney Marmara kıyılarındaki aynı iklim özellikleri görülmesine rağmen Antalya'da kış sıcaklık değerlerinin Güney Marmara kıyılarından daha yüksek olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağların kıyıya paralel uzanması
- B) Yıllık yağış miktarının daha fazla olması
- C) Ekvator'a uzaklığının daha az olması
- D) Yer şekillerinin daha sade olması
- E) Doğal bitki örtüsünün daha gür olması

2.

Ülkemizde hakim rüzgâr yönünün Kesişleme olabilmesi için rüzgârın kaç numaralı ok yönünde esmesi gerekmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

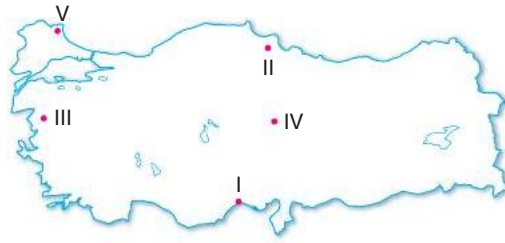
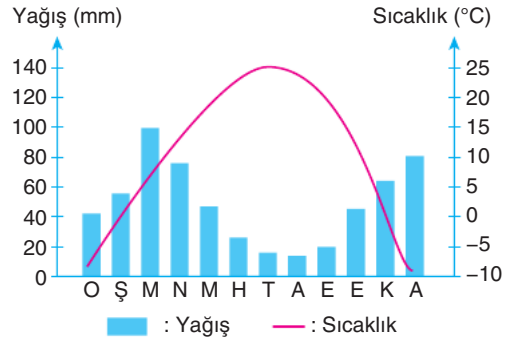
- 3.
- Kış erken gelir ve uzun sürer.
 - Maksimum yağış yaz mevsiminde görülür.
 - Karın yerde kalma süresi çok uzundur.

Buna göre, özellikleri verilen iklim tipi haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde görülmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi harita üzerindeki merkezlerden hangisinde görülmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

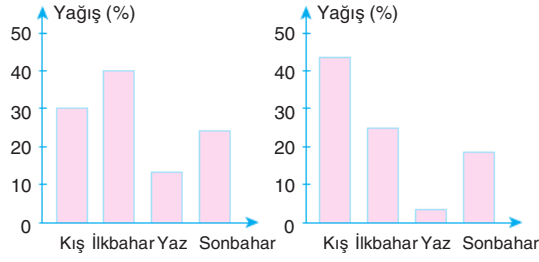
5.

- Türkiye'de iklim çeşitliliğinin en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir.
- Bağıl nem oranının en fazla olduğu bölgemiz Akdeniz, en az olduğu bölgemiz ise Güneydoğu Anadolu'dur.
- Ülkemizde yaz yağışlarının en fazla görüldüğü bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir.
- Yaz mevsiminin en uzun sürdüğü bölge Akdeniz, en kısa sürdüğü bölge ise Karadeniz'dir.
- Yaz kuraklığının en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu, en az olduğu bölge ise Karadeniz'dir.

Yukarıda Türkiye'nin iklim özellikleri ile ilgili verilenlerden kaç tanesi yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6.

Yukarıda yağışın mevsimlere dağılışı verilen kentler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

I	II
A) Ankara	Kars
B) Bursa	Antalya
C) Rize	Hatay
D) Zonguldak	Ordu
E) Konya	Mersin

7.

- I. Günlük sıcaklık farkları yüksektir.
- II. Tahıl tarımı yaygındır.
- III. Yazlar sıcak ve kurak geçer.
- IV. Kış yağışları kar şeklinde olabilir.
- V. Yıl boyunca alçak basınç alanıdır.

Yukarıda verilen özelliklerden hangisi doğal bitki örtüsü bozkır olan bir iklim bölgesine ait değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

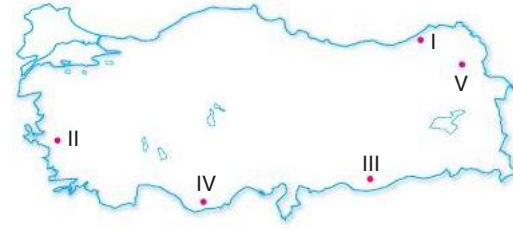
8.

Türkiye'nin mutlak konumu sonucu, güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı artırırken kuzeyden esen rüzgârlar sıcaklığı azaltır.

Türkiye'deki sıcaklık dağılışı üzerine sadece enlem etkili olursa, aşağıda verilen iller arasında meydana gelen rüzgârlardan hangisi sıcaklığı artırıcı etki yapar?

- A) Samsun'dan Ankara'ya esen rüzgârlar
- B) İzmir'den Afyon'a esen rüzgârlar
- C) İstanbul'dan Bursa'ya esen rüzgârlar
- D) Konya'dan Ankara'ya esen rüzgârlar
- E) Kars'tan Van'a esen rüzgârlar

9. Yağışın mevsimlere göre dağılımına "yağış rejimi" denir.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangilerinin yağış rejimleri benzemektedir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

10. Ülkemizin batısından gelen nemli hava kütlelerinin Ege kıyılarına yağmur, İç Batı Anadolu'ya kar şeklinde yağışlar bırakması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Doğal bitki örtüsü
- B) Toprak yapısı
- C) Yükselti ortalaması
- D) Bağıl nem oranı
- E) Jeolojik yapı

11. Aynı bölgede yer almalarına rağmen Antalya'da yetiştirilen tarım ürünleriyle, Isparta ve Burdur'da yetiştirilen tarım ürünlerinin farklı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak yapılarının farklı olması
- B) Nüfus miktarlarının farklı olması
- C) Yer yapılarının farklı olması
- D) Kış sıcaklıklarının farklı olması
- E) Ekonomik faaliyetlerin farklı olması

10. BÖLÜM

İÇ KUVVETLER

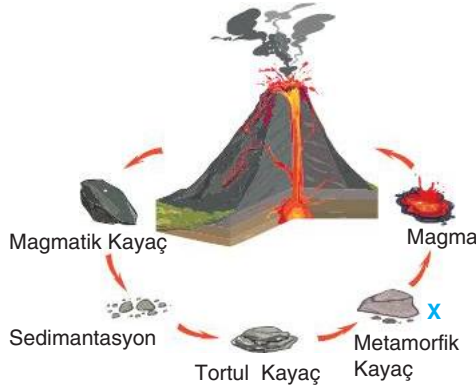

1. Yeryüzünde aşınmaya karşı dirençli kayaçların bulunduğu arazilerde yüksek ve belirgin yer şekilleri oluşmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen kayaçların aşınmaya karşı direnç dereceleri düşünüldüğünde hangisinin bulunduğu yerde belirgin olmayan, alçak yer şekilleri oluşması beklenir?

- A) Granit B) Mermer C) Gabro
D) Kalker E) Bazalt

2.

Yukarıdaki kayaç döngüsünün bazı aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre, kayaç döngüsünde X ile belirtilen yere aşağıdaki kayaç türlerinden hangisi örnek verilebilir?

- A) Granit B) Kalker C) Kumtaşı
D) Bazalt E) Mermer

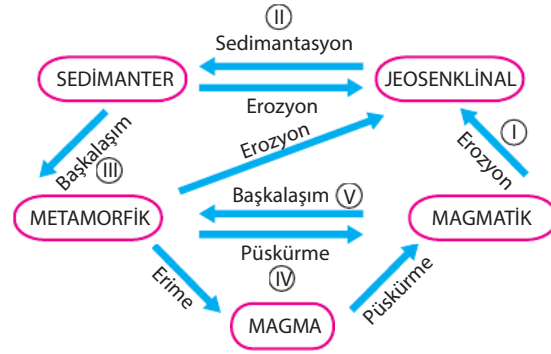
3. • Daha çok granit tarzı kayaçlardan oluşmuştur.
• Yer kabuğunun alt kısmını oluşturur. Okyanus tabanlarında kalınlığı fazladır.
• Demir ve nikel alaşımından oluşmuş yeryüzünde yer çekimini sağlayan katmandır.
• Koyu akışkan yapıdaki son derece sıcak lavlardan oluşan, iç kuvvetlerin kaynağı olan katmandır.

Yukarıda yer küreyi oluşturan bazı katmanlar ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki katmanlardan hangisi ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Sial B) Çekirdek C) Sima
D) Manto E) Atmosfer

4. Aşağıdaki şemada kayaç döngüsünün aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre, kayaç döngüsünün aşamaları düşünüldüğünde numaralandırılmış olaylardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Denizli'nin 18 km kuzeyinde bulunan Hierapolis antik kenti sınırları içinde yamaçlar üzerinde bulunan, bir fay hattı boyunca yeryüzüne çıkan 36°C sıcaklıkta, bünyesinde bol miktarda eriyik halde kireç bulunduran suların yamaçlardan akarken buharlaşmaları sonucu bünyelerindeki kirecin çökmesiyle traverten basamakları ve havuzcuklar oluşmuştur.

Yukarıda bahsedilen bölgenin topografik yapısını oluşturan kayaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalker B) Granit C) Bazalt
D) Andezit E) Kumtaşı

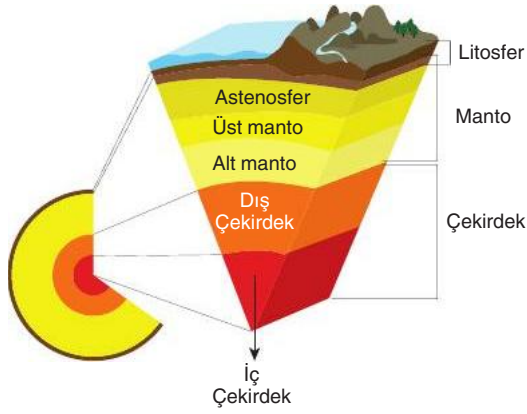
6. Peribacalarının görüldüğü Nevşehir, Ürgüp, Göreme, Uçhisar ve Avanos'u kapsayan Kapadokya'da;

- I. farklı direnç yapısına sahip kayaçlar,
II. yarıkurak iklim koşulları,
III. zengin bitki örtüsü,
IV. kimyasal çözünme süreçleri

özelliklerinden hangilerinin bir arada bulunduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

7.

Yukarıda yerin iç yapısını gösteren şekil ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Yer kabuğu karaların, özellikle de dağların altında kalındır.
- B) Yerin derinliklerine doğru katmanların yoğunluğu artar.
- C) Yer iç içe geçmiş katmanlardan oluşmaktadır.
- D) Yer kabuğunun kalınlığı okyanusların altında azalır.
- E) Sıcaklık ve yoğunluğu en fazla olan katman mantodur.

8.

- Su ile temas ettiklerinde kolayca çözünürler.
- Bünyelerinde bol miktarda kireç bulunur.
- Üzerlerinde lapy, dolin, uvala gibi aşınım şekilleri oluşur.

Bazı özellikleri verilen kayaç grubuna aşağıdakilerden hangisi örnek verilebilir?

- A) Taş kömürü B) Andezit C) Kalker
- D) Bazalt E) Tebeşir

9.

Bazı kayaçlar tabakalı özellik gösterir. Bu tabakaların arasında ise oluştukları döneme ait fosil adı verilen canlı kalıntıları bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür kayaçlara örnek olarak gösterilemez?

- A) Konglomera B) Jips
- C) Granit D) Turba
- E) Kum taşı

10.

Magmanın yer kabuğunun derinliklerinde ya da yer yüzünde soğuyup katılaşmasıyla püskürük kayalar oluşur.

Buna göre, aşağıdaki kayaçlardan hangisi magmanın yeryüzünde soğuyup katılaşmasıyla oluşmuştur?

- A) Granit B) Bazalt C) Gabro
- D) Diyorit E) Siyenit

11.

Dış kuvvetler tarafından aşındırılan malzemelerin akarsu, göl, deniz, okyanus tabanları ve çukurluk alanlarda biriktirilmesiyle ----- kayaçlar oluşur.

Buna göre, yukarıda boş bırakılan alana aşağıdaki kayaç gruplarından hangisi getirilirse cümle doğru tamamlanmış olur?

- A) iç püskürük B) kimyasal tortul
- C) fiziksel tortul D) dış püskürük
- E) organik tortul

12.

Taşların yapısal özellikleri çözülme sürecini etkiler. Özellikle kimyasal tortul kayaçlar suda kolaylıkla çözülerek toprak oluşumunu hızlandırır.

Buna göre, aşağıda verilen kayaçlardan hangisinin yaygın olduğu bölgede toprak oluşumu daha hızlıdır?

- A) Andezit B) Bazalt C) Jips
- D) Granit E) Diorit

1. I. Yeryüzünde Pangea isimli tek bir kıta vardı.
II. Atlas ve Hint Okyanusları oluştu.
III. Linyit, bor ve tuz yatakları oluştu.
IV. Taş kömürü yatakları oluştu.
V. Egeid karası çöktü.

Yukarıda verilen oluşumlardan hangileri I. zamana aittir?

- A) I ve IV B) II ve III C) IV ve V
D) I ve II E) III ve V

2. Aşağıdakilerden hangisi ülkemiz arazisinde Kuaterner'de yaşanan olaylar arasında gösterilemez?

- A) Egeid karasının çökmesi ve Ege Denizi'nin oluşması
B) Anadolu'nun, yaşanan Buzul Çağı'nın ardından toptan olarak yükselmesi
C) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması
D) Kıyılarda yaşanan regresyona bağlı olarak kıyı taraçalarının oluşması
E) Şiddetli volkanizma olaylarına bağlı olarak Hasan, Melendiz ve Erciyes Dağları'nın oluşması

3. I. jeolojik devirde oluşmuş araziler masif arazi olarak isimlendirilir.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi masif araziler arasında gösterilemez?

- A) Daday – Devrekani B) Afyon – Denizli
C) Saruhan – Menteşe D) Alanya – Anamur
E) Yıldız Dağları

4. Ülkemizdeki dağların bazıları kıvrılma bazıları ise kırılma hareketleriyle oluşmuşlardır. Kıvrılma ile oluşan dağlardan ise bazıları Hersinyen-Kaledoniyen orojenezi, bazıları ise Alp-Himalaya orojenezi döneminde oluşmuşlardır.

Buna göre, aşağıdaki dağlarımızdan hangisi diğerlerinden farklı bir dönemde oluşmuşlardır?

- A) Yıldız Dağları B) Küre Dağları
C) Ilgaz Dağları D) Canik Dağları
E) Bolkar Dağları

5. Aşağıdaki fotoğrafta yer kabuğunda yaşanan tektonik hareketlerden biri gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki dağlarımızdan hangisinin oluşumu yukarıdaki fotoğrafta gösterildiği gibi ve III. Jeolojik zamanda (Senozoik) gerçekleşmiştir?

- A) Yıldız Dağları B) Aydın Dağları
C) Menteşe Dağları D) Köroğlu Dağları
E) Amanos Dağları

6. Ülkemizdeki Erzurum-Kars-Ardahan Platosu oluşum bakımından bir lav düzlüğü platosudur. Bu platonun arazisi şiddetli volkanik aktivitenin yaşandığı ve Van Gölü çevresindeki volkanların oluştuğu ---- jeolojik zamanda oluşmuştur.

Buna göre, jeolojik devirlerin özellikleri düşünüldüğünde yukarıdaki paragrafta bırakılan boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İlkel zaman B) Paleozoik C) Tersiyer
D) Kuaterner E) Mezozoik

7. • Atlas Okyanusu ve Hint Okyanusu oluşmuştur.
• Süper kıta Pangea parçalanmaya başlamıştır.
• Yeryüzündeki, taş kömürü yatakları oluşmuştur.
• Ülkemizdeki Batı Anadolu Fayları oluşmuştur.

Verilen olaylar aşağıdaki jeolojik devirlerle eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

- A) Paleozoik B) Mezozoik C) Tersiyer
D) Kuaterner E) İlkel zaman

8. I. Linyit yatakları oluşmuştur.
II. Taş kömürü yatakları oluşmuştur.
III. Turba yatakları oluşmuştur.
IV. Antrasit yatakları oluşmuştur.

Yukarıda verilen kömür çeşitlerinin aşağıdaki jeolojik devirler ile eşleştirmeleri yapıldığında hangisi açıkta kalır?

- A) İlkel zaman B) Paleozoik
C) Mezozoik D) Tersiyer
E) Kuaterner

9. "Türkiye bugünkü şeklini üçüncü jeolojik zamanın sonunda almaya başlamış ve dördüncü zamanda bu görüntü tamamlanmıştır."

Aşağıdakilerden hangisi bu sürede Türkiye'de meydana gelen değişimlerden değildir?

- A) İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nın oluşması
B) Türkiye'nin toptan yükselmesi
C) Taşkömürü yataklarının oluşması
D) Egeid karasının çökmesi, Ege Denizi'nin oluşması
E) Karadeniz'in açık denizlere bağlanması

10. Aşağıdakilerden hangisi 3. Zamanda (Senozoik) görülen özelliklerden biri değildir?

- A) Alp kıvrımları oluşmuştur.
B) Ülkemizde Toroslar ve Kuzey Anadolu Dağları oluşmuştur.
C) Dinozorlar, kuşlar ve memeliler ortaya çıkmıştır.
D) Linyit yatakları oluşmuştur.
E) Petrol ve tuz yatakları oluşmuştur.

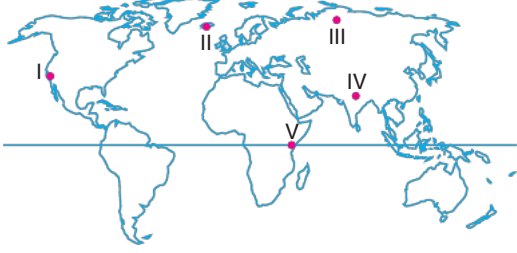
11. Aşağıda jeolojik devirler boyunca yaşanan olaylardan hangisi diğer dördünden farklı bir jeolojik devirde gerçekleşmiştir?

- A) Alp – Himalaya kıvrımlarının oluşması
B) Atlas ve Hint okyanuslarının belirmeye başlaması
C) Şiddetli yer kabuğu hareketlerinin görülmesi
D) Linyit, petrol ve tuz yataklarının oluşması
E) Süper kıta Pangea'nın parçalanmaya başlaması

12. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yakın bir jeolojik devirde yükselmiş olduğunu kanıtlamaz?

- A) Akarsularımızın denge profiline ulaşmamış olması
B) Ortalama yükseltinin fazla olması
C) İç ova ve plâtoların yüksekte yer alması
D) Anadolu'nun kuzeybatısında taş kömürü yataklarının bulunması
E) Aras, Murat gibi bazı akarsu vadilerinin derin yarılmış olması

1. Yerin merkezinde bulunan çekirdekte meydana gelen termonükleer reaksiyonlar magmanın enerji kaynağıdır. Çekirdeğin sürekli magmayı ısıtması, magmada ısınan lavların konveksiyonel hareketler sergilemesi dolayısıyla da yerkabuğunu hareket ettirmesi söz konusudur. Bu duruma levhalar tektoniği denir.

Buna göre, haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde yukarıda bahsedilen olayların yaşandığı levha sınırlarının bulunduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yeryüzündeki levha sınırları yerkabuğunun zayıf ve dirençsiz alanları oldukları için:

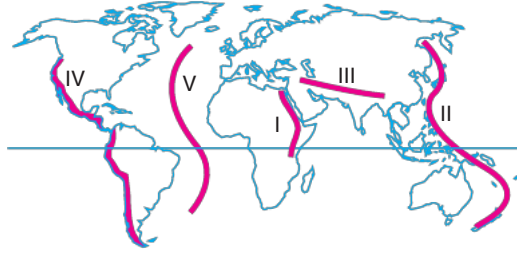
- I. Orojenez
II. Volkanizma
III. Deprem gibi tektonik hareketler bakımından aktif sahalardır.

Buna göre, yeryüzündeki levhaların dağılışı göz önüne alındığında yukarıdaki haritada verilen ülkelerden hangisinde tektonik hareketliliğin fazla olduğu söylenemez?

- A) İzlanda B) Rusya C) Japonya
D) Endonezya E) Yeni Zelanda

3.

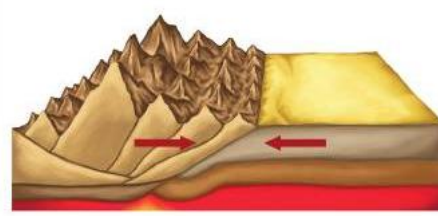

Yukarıdaki haritada yerkabuğunu oluşturan levha adı verilen büyük parçaların sınırları gösterilmiştir.

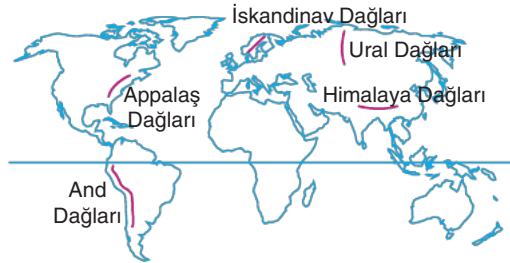
Levhaların hareketleri düşünüldüğünde numaralandırılmış levha sınırlarından hangilerinde birbirinden uzaklaşan levhaların varlığından söz edilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

4.

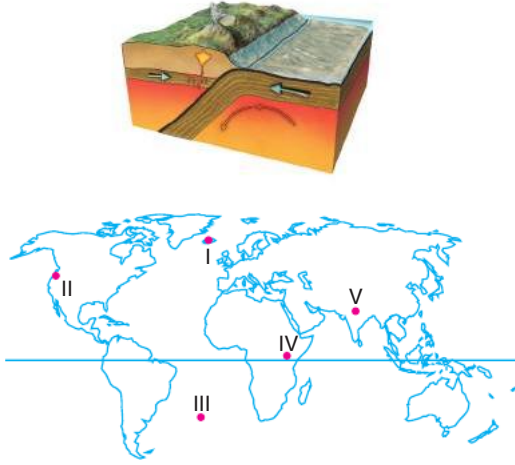
Yukarıdaki şekilde iki kıtasal levhanın yaklaşımı gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki şekilde gösterilen levha hareketi sonucu oluşmuş dağ sıralarına haritada verilen dağlardan hangisi örnek olarak gösterilebilir?

- A) Appalaş Dağları B) İskandinav Dağları
C) Ural Dağları D) And Dağları
E) Himalaya Dağları

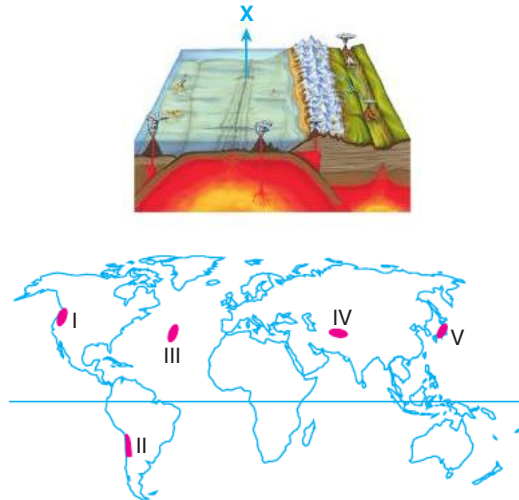
5. Aşağıdaki şekilde biri kıtasal diğeri okyanusal iki levhanın birbirine doğru hareket ettikleri görülmektedir.

Buna göre, yukarıdaki şekilde gösterilen durum harita üzerinde numaralandırılmış alanlardan hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

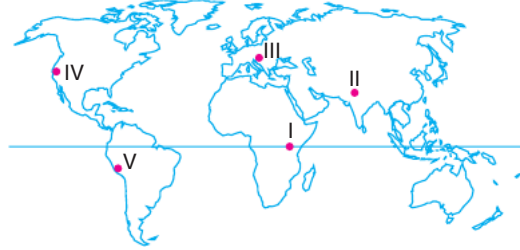
6. Aşağıda yer kabuğunu oluşturan levhaların hareketleri gösterilmiştir.

Buna göre, şekilde X ile işaretlenerek gösterilen levha sınırı yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

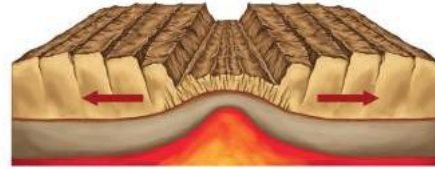
7. İki kıtasal levhanın ya da bir okyanusal bir kıtasal levhanın birbirlerine yaklaştıkları alanlarda kıvrım dağ sıraları oluşmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde birbirine yaklaşan levhaların etkisiyle oluşmuş kıvrım dağ sıralarına rastlanabileceği söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 8.

Afrika kıtasının doğusunda yukarıdaki şekilde gösterildiği gibi iki kıtasal levhanın birbirinden uzaklaşmasıyla rift adı verilen çöküntü hendekleri oluşur.

Buna göre, ülkemizdeki yer hareketleri ve levhaların yönleri düşünüldüğünde yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerimizden hangisinde benzer bir durum söz konusudur?

- A) Aydın B) Ankara C) Trabzon
D) Şanlıurfa E) Hakkari

1. Epirojenez, kıta oluşumu olarak da bilinen yer kabuğundaki geniş alanlı yükselme ya da alçalma olaylarıdır. Bir bölgede epirojenezin yaşanabilmesi için yer kabuğu parçalarının manto üzerinde kurduğu, izostatik dengenin bozulması gerekir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi epirojenezin yaşanması için gerekli olaylardan biri değildir?

- A) Akarsular, rüzgârlar ve buzullar tarafından yoğun şekilde aşındırma faaliyetlerinin yapılması.
B) Okyanus, deniz ve göl çanakları içerisinde dış kuvvetler tarafından kalın tortul tabakalar oluşturulması.
C) Volkanik aktivitelere bağlı olarak kalın lav tabakalarının oldukça geniş bir alanda soğuyup katılaşması.
D) Bitki kalıntılarının yer kabuğu içinde havasız ortamda karbonlaşarak kalın taş kömürü tabakaları oluşması.
E) Küresel ısınmaya bağlı olarak yaşanan sıcaklık artışlarıyla bir bölgedeki kalın buzul tabakalarının erimesi.

2. Uzunca bir kıyı şeridi boyunca çok uzun bir süreçte deniz seviyesinde değişimin yaşanması o kıyıda aşağıdaki olaylardan hangisinin yaşandığını gösterir?

- A) Epirojenez B) Orojenez C) Volkanizma
D) Seizma E) Deprem

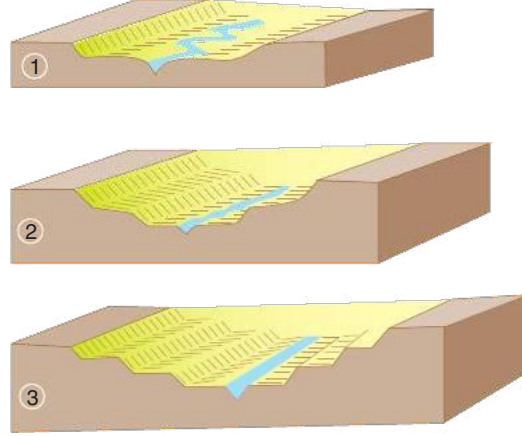
3. Günümüzde beşeri faaliyetler doğaya daha fazla zarar vermekte özellikle de atmosferi kirleten gazların oranı sürekli artmaktadır. Bu durum güneş ışınlarının daha fazla atmosferde tutulmasına ve küresel ısınmaya neden olmaktadır.

Küresel ısınma kutuplara yakın ülkelerde buzulları hızla eriterek izostatik dengeyi bozmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde yukarıda belirtilen durum epirojenik olarak yükselmelere neden olmaktadır?

- A) Brezilya B) Hindistan C) Çin
D) Norveç E) Türkiye

4. Yeryüzünde epirojenik yükselmenin kademeli olarak gerçekleştiği alanlarda akarsular kendilerini arazideki yükselme sayısı kadar derine gömerek vadi yamaçlarında sekilerin oluşmasına neden olmaktadır.

Buna göre yukarıda verilen 1. şekilden 3. şekile kadar epirojenik yükselmenin kademeli olarak yaşandığı arazide akarsuyun oluşturduğu seki sayısına göre kaç kez epirojenik yükselme yaşanmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5. Yer kabuğunun geniş sahalarının yavaş bir tempo ile ve düşey doğrultuda uğradıkları yükselme, alçalma, çanaklaşma ve çarpılma gibi hareketlere epirojenik hareketler adı verilir.

Buna göre, aşağıda gerçekleşen olaylardan hangisi epirojenik hareketlere örnek olarak gösterilemez?

- A) Anadolu'daki karaların Kuaterner'de toptan yükselmesi
B) Deniz diplerinde biriken tortullarda çökmelerin görülmesi
C) 3. zamanda Alp – Himalaya kıvrım sisteminin oluşumu
D) Yüksek platoların oluşumu
E) İskandinav ülkelerinin her yıl 1–2 cm yükselmesi

6. Epirojenezin yaşandığı bir bölgede bazı olay ve olgular bu durumu kanıtlamak için kullanılabilir.

Buna göre, aşağıda verilen durumlardan hangisi ülkemizde epirojenik yükselmenin yaşandığını kanıtlamaz?

- A) Antalya'da kıyı taraçalarının varlığı
- B) Bazı bölgelerde akarsuların vadi yamaçlarında sekilerin varlığı
- C) Yükseltisi fazla olan ova, plato ve peneplenlere rastlanması
- D) Kıyı çizgisi gerisindeki alanlarda kabuklu deniz canlılarına ait fosillere rastlanması
- E) Çentik vadilerdeki akarsuların vadilerini alüvyal tabanlı vadilere dönüştürmeleri

7. Anadolu yarımadası Kuaterner'in ilk yarısı olan Pleistosen (Buzul Çağı)'de toptan olarak alçalmış, ikinci yarısı olan Holosen (Buzul Sonrası Çağı)'de toptan olarak yükselmiştir.

Buna göre, Anadolu'da yaşanmış aşağıdaki olaylardan hangisi Holosen'de gerçekleşmiş olabilir?

- A) Ortalama yükseltisi azalmıştır.
- B) Kıyılarda transgresyon yaşanmıştır.
- C) Akarsuların yatak eğimleri azalmıştır.
- D) Vadi tabanlarında alüvyal birikimler artmıştır.
- E) Kıyı çizgisi gerisinde kabuklu deniz canlılarına ait fosillere rastlanmıştır.

8. Bir arazinin kıyısında, deniz seviyesindeki değişim alçalma ve gerileme şeklinde ise bu arazi ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisi söylenemez?

- A) Ortalama yükselti azalmıştır.
- B) Akarsular üzerinde dar ve derin vadiler oluşmuştur.
- C) Akarsuların vadi yamaçlarında seki (taraça)ler oluşmuştur.
- D) Yükseltisi fazla olan peneplenler oluşmuştur.
- E) Kara alanının yüzölçümü artmıştır.

9. Aşağıda verilen olaylardan hangisi epirojenez örnek olarak gösterilebilir?

- A) Gediz grabeninin oluşması
- B) Toros Dağları antiklinalinin oluşması
- C) Ergene Havzası'nın çökmesi
- D) Hatay'daki Amik Ovası'nın oluşması
- E) Yunt Dağları horstunun oluşması

10. Aşağıdakilerden hangisi Orojenik (dağ oluşumu) ve Epirojenik (kıta oluşumu) hareketler esnasında oluşmamıştır?

- A) Karadeniz'in çökmesi
- B) Toroslar'ın oluşması
- C) Karadeniz kıyılarında deniz taraçalarının görülmesi
- D) Hatay – Maraş çöküntü hendeğinin oluşması
- E) Manisa Kula'da volkanik kül konilerinin oluşması

11. Yükseltinin fazla olduğu alanlarda inceleme yapan bir gözlemcinin "Bu alanlarda su canlılarına ait fosiller bulunmaktadır." tezine aşağıdakilerden hangisi kanıt olamaz?

- A) Epirojenik ve orojenik hareketlerin görülmesi
- B) Buraların önceleri akarsu ve göl yatağı olması
- C) Şiddetli volkanik olayların görülmesi
- D) Bu alanların önceleri çukurda kalan denizel alanlar olması
- E) Arazinin kıvrılarak yükselmiş olması

12. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin son jeolojik dönemde epirojenik hareketlerle yükseldiğine kanıt gösterilemez?

- A) Yüksek platolara rastlanması
- B) İç kesimlerde denize ait canlı kalıntılarının bulunması
- C) Akarsularda şelalelerinin görülmesi
- D) Akarsuların akış hızının fazla olması
- E) Aktif volkanların bulunmaması

1. Jeolojik devirlerde okyanus çanaklarında dış kuvvetler tarafından biriktirilen tortul tabakaların levhalar tarafından sıkıştırılmaları sonucu kıvrılmalarıyla yükselen kısımlara!..... çukurlaşan kısımlara!!..... denir.

Orojenik hareketlerle ilgili bilgi veren yukarıdaki paragrafta verilen bilgilerin doğru olması için boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri yazılmalıdır?

	I	II
A)	Horst	Graben
B)	Senklinal	Horst
C)	Graben	Antiklinal
D)	Antiklinal	Senklinal
E)	Senklinal	Antiklinal

2. II. Jeolojik Zaman'da (Mezozoik) Tethys jeosenklininin tabanında dış kuvvetler tarafından oluşturulan yatay duruşlu tortul tabakaların Avrasya ve Afrika-Arap levhaları arasında sıkışarak kıvrılmasıyla Anadolu'nun iskeletini oluşturan dağ sıraları ortaya çıkmıştır.

Aşağıdaki dağlarımızdan hangisi yukarıdaki açıklamada bahsedildiği gibi oluşmuştur?

- A) Aydın Dağları B) Boz Dağlar
C) Canik Dağları D) Amanos Dağları
E) Menteşe Dağları

3. I. jeolojik zamanda (Paleozoik) oluşmuş dağlar dış kuvvetler tarafından aşındırılarak günümüze ulaştığı için yükseltileri ve yamaç eğimleri az olan basık görümlü aşınım kütleleridir.

Buna göre, aşağıdaki dağlarımızdan hangisi I. jeolojik zamanda oluşmuştur?

- A) Küre Dağları B) Köroğlu Dağları
C) Bolkar Dağları D) Aladağlar
E) Yıldız Dağları

4.

Ülkemizin batısında Ege Denizi kıyılarında yukarıda gösterildiği gibi levhaların birbirlerinden uzaklaşmaları sonucu arada bulunan blokların çökmesiyle graben (çöküntü hendeği) sahaları oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda bahsedilen alanlar arasında gösterilemez?

- A) Bakırçay Vadisi
B) Gediz Vadisi
C) Küçük Menderes Vadisi
D) Büyük Menderes Vadisi
E) Kelkit Vadisi

5.

Deniz tabanı tortullarının zaman içerisinde yandan gelen basınçların etkisiyle kıvrılarak yükselmesi ve kara alanlarına dönüşmesiyle oluşan antiklinal eksenleri üzerinde kabuklu deniz canlılarına ait fosillere rastlanmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen alanlardan hangisinde böyle bir durumdan bahsedilebilir?

- A) Çukurova Deltası B) Obruk Platosu
C) Antalya Ovası D) Taşeli Platosu
E) Toros Dağları

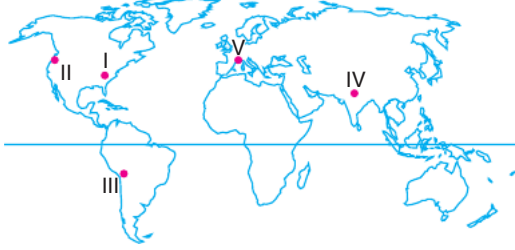
6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen dağlardan hangisi diğerlerine göre daha farklı bir oluşuma sahiptir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

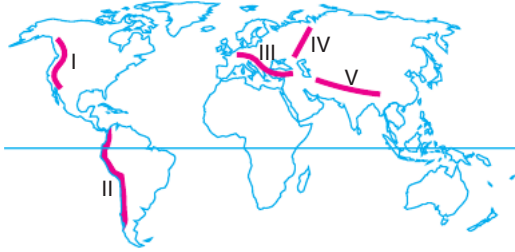
7. I. zamandaki Hersinyen-Kaledoniyen orojenezi döneminde oluşmuş sıradağlar yükseltileri az basık kütlelerdir.

Hersinyen-Kaledoniyen Orojenezi ile oluşmuş sıradağların dağılışı düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinin bir aşınım kütlesi üzerinde yer aldığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya'da iki büyük orojenez evresi yaşanmıştır. Bunlardan birincisi Hersinyen-Kaledoniyen Orojenezi ikincisi ise Alp-Himalaya Orojenezidir.

Buna göre, yukarıda numaralandırılmış dağlardan hangisi Hersinyen-Kaledoniyen Orojenezi sırasında olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

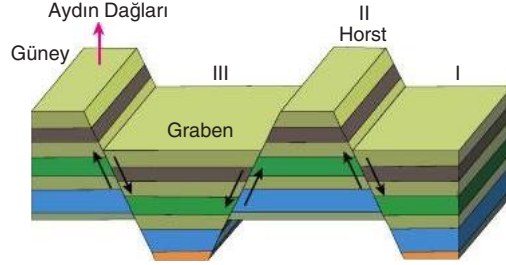
Yukarıda gösterilen kıvrım sistemine aşağıdakilerden hangisi örnek olarak verilemez?

- A) Canik Dağları B) Köroğlu Dağları
C) Bozdağlar D) Bey Dağları
E) Yıldız Dağları

10. Ege Bölgesi'nde yer alan Kaz, Madra, Yund, Boz ve Aydın Dağları oluşum bakımından aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Graben B) Horst C) Antiklinal
D) Volkanik dağ E) Senklinal

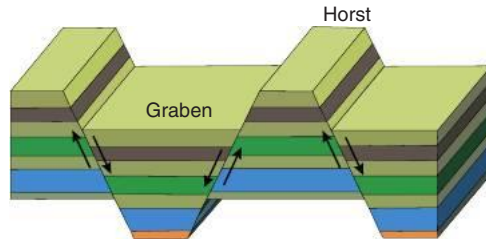
11.

Ege Bölgesi'nin kuzey - güney doğrultusunda alınan yukarıdaki kesitte numaralı yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

	I	II	III
A)	Aydın Dağları	Bozdağlar	Gediz Ovası
B)	Küçük Menderes	Bozdağlar	Gediz Ovası
C)	Büyük Menderes	Gediz Ovası	Aydın Dağları
D)	Aydın Dağları	Bozdağlar	Büyük Menderes
E)	Gediz Ovası	Aydın Dağları	Bozdağlar

12.

Yukarıda gösterilen şekillenme aşağıdaki kuvvetlerden hangisinin sonucudur?

- A) Epirojenez B) Orojenez C) Volkanizma
D) Heyelan E) Deprem

1. Yerin derinliklerinde bulunan lavların konveksiyonel lav akımlarıyla yer kabuğuna doğru yükselerek, yer kabuğunun oyuk, boşluk ve çatlakları içine soku-
lup soğuyup katılaşması olayına iç püskürme ya da derinlik volkanizması denir. Derinlik volkanizması sırasında lavlar farklı şekillerde soğuyup katılaş-
tıklarından farklı yapı tipleri oluştururlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi derinlik volkanizmasının yapı tiplerinden biri değildir?

- A) Maar B) Batolit C) Day
D) Sill E) Lakolit

2. Magmanın konveksiyonel lav akımlarıyla yer kabuğunun zayıf, dirençsiz, kırıklı ve çatlaklı alanlarından yeryüzüne püskürmesine dış püskürme ya da yüzey volkanizması denir. Yüzey volkanizması sonucunda da:

- I. Lav düzlüğü platoları
II. Yanardağlar (Volkan konileri)
III. Kraterler
IV. Kalderalar oluşabilir.

Buna göre, aşağıda verilen yer şekillerimizden hangisinin yüzey volkanizması sonucu oluştuğu söylenebilir?

- A) Kaz Dağları B) İhlara Vadisi
C) Uludağ D) Iğdır Ovası
E) Erzurum-Kars Platosu

3. Yanardağ aktivitelerinin görüldüğü alanlarda lav tabakaları üzerinde mineralli ve verimli topraklar oluşur. Nüfus ve yerleşmeler yoğunlaşır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde böyle bir durum söz konusu değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

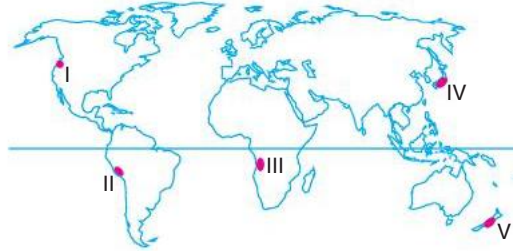
4. Volkanizma olayının yaşandığı alanlarda eğer yanardağdan çıkan lavların silisyumdioksit oranları düşükse, lavlar çok geniş bir araziye yayılır. Bu durumda yeryüzüne çıktığı noktada üst üste birikemeyen lavlar nedeniyle, yükseltisi ve yamaç eğimleri az olan volkan konileri oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen yanardağlarımızdan hangisinde bahsedilen durum söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Dünya'da aktif volkanlar levha sınırlarında özellikle de "Pasifik Ateş Çemberi" adı verilen bölgede yer alır.

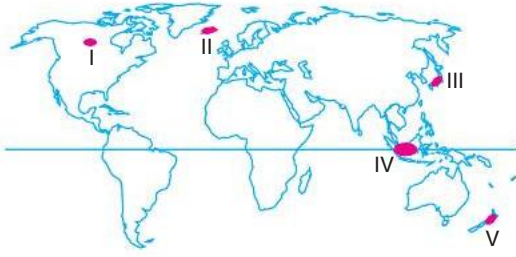
Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisi "Pasifik Ateş Çemberi" içinde yer almaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Yanardağ faaliyetlerinin yoğun olduğu bir bölgede aşağıdaki kayaç türlerinden hangisine rastlama olasılığı diğerlerine göre daha yüksektir?

- A) Kalker B) Tuf C) Mermer
D) Taş kömürü E) Kuvarsit

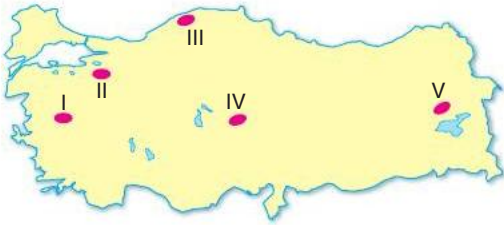
7.

Dünyada volkanlar ve volkanik arazilerin dağılışı düşünüldüğünde, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisi volkanik araziler arasında gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

- Son jeolojik zamanda oluşmuşlardır.
- Kül püskürmeleri yaşanmıştır.
- Kül konileridir.
- Çizgisel olarak bir fay hattı boyunca uzanmışlardır.

Bazı özellikleri verilen volkan konileri haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Dünya üzerinde volkanik alanların dağılımına bakıldığında daha çok okyanus tabanlarında yoğunlaştığı görülür.

Okyanus tabanlarında volkanların oluşumunu kolaylaştıran temel etmen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sial katının buralarda kalın olması
B) Okyanus tabanlarında yer kabuğunun ince olması
C) Okyanusların hareketli olması
D) Karalara göre geç soğuması
E) Sima katının okyanuslarda kalın olması

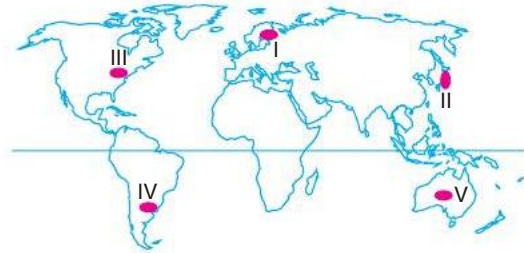
10.

Yukarıdaki haritada belirlenen alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Yükseltilerinin 3000 m'den az olması
B) Volkanik araziler olmaları
C) Buzullara rastlanması
D) Karstik şekillerin çok görülmesi
E) Büyükbaş hayvancılığın yaygın olması

11. Volkanik araziler tehlikeli olmasına rağmen yoğun nüfuslu alanlardır. Çünkü bu alanlarda bulunan manganez, pirit, kurşun, krom gibi yer altı zenginlikleri volkanik kökenlidir ve bu alanlar verimli tarım arazileridir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş alanlardan hangisindeki tarım arazilerinin diğerlerinden daha verimli olduğu savunulabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Volkanik bölgelerdeki toprakların, tarım açısından verimli ve yoğun nüfuslanmış olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaynak sularının bol olması
B) Toprağın mineral bakımından zengin olması
C) Bitki örtüsünün cılız olması
D) Gübre kullanımına uygun olması
E) Toprağın humusça zengin olması

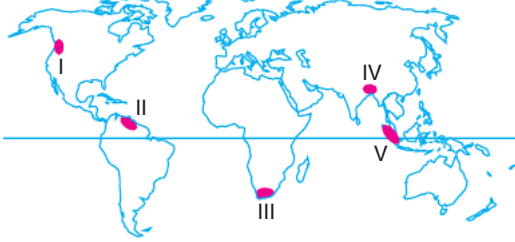
1. Dünya üzerinde tektonik depremler, levha sınırları yani fay hatları boyunca magmadaki enerji boşalımının dalgalar halinde yer kabuğuna ulaşarak meydana getirdiği sarsıntılardır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde tektonik deprem görülme olasılığı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

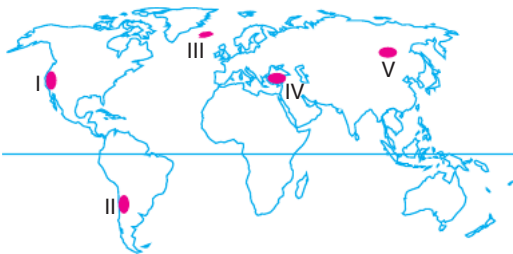
2. Tektonik depremler okyanus tabanlarında oluşursa tsunami adı verilen dev dalgalar oluştururlar.

Buna göre, Pasifik Okyanusu'ndaki Hawaii Adaları çevresinde bir tektonik deprem meydana geldiğinde meydana gelebilecek tsunami yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisini doğrudan etkiler?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

Dünyadaki levha sınırları düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde tektonik deprem görülme olasılığı diğerlerine göre daha azdır?

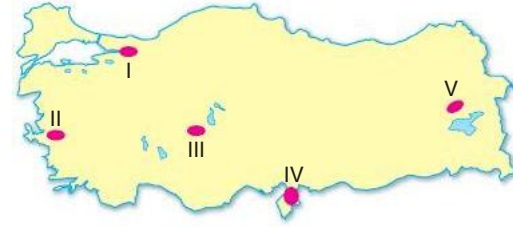
- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Karstik arazilerde yer üstü sularının yer altına sızarak mağara tavanlarında yaptıkları aşındırmaya bağlı olarak zayıflayan ve dirençsizleşen mağara tavanı çöker ve göçme depremleri oluşur.

Buna göre, ülkemizde karstik arazinin dağılışı göz önünde bulundurulduğunda aşağıda verilen şehirlerimizden hangisinde göçme depremi olasılığı diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Ankara B) Eskişehir C) Erzurum
D) Antalya E) Trabzon

5. Ülkemizde tektonik depremlere sebep olabilecek üç büyük fay hattı bulunmaktadır.

Buna göre, ülkemizdeki fay hatlarının dağılışı düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde tektonik deprem riski daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

Ülkemizdeki fay hatlarının dağılışı düşünüldüğünde yukarıdaki haritada verilen şehirlerden hangisinin "Batı Anadolu Fayları" üzerinde bulunduğu söylenemez?

- A) Manisa B) Yalova C) İzmir
D) Denizli E) Aydın

7. Aşağıdaki haritada 17 Ağustos 1999'da İzmit'in Gölçük ilçesinin merkez üssü olduğu 7,4 magnitüd değerindeki deprem ve etki alanı gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde bu depremin fazla hissedildiği söylenemez?

- A) İstanbul B) Adapazarı C) Yalova
D) Bursa E) Sinop

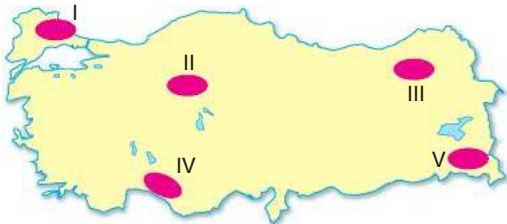
8. Bir tektonik depremin hiposantrı yeryüzüne ne kadar uzak ise depremin merkez üssünde meydana getirdiği etki o kadar az ancak etkilediği alan o kadar geniştir.

Merkez	Hiposantr Derinliği (km)
I.	5
II.	23
III.	11
IV.	7
V.	2

Buna göre, yukarıda hiposantr derinliği verilen depremlerden hangisinin merkez üssünde etki-si fazla, etki alanı daha dardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

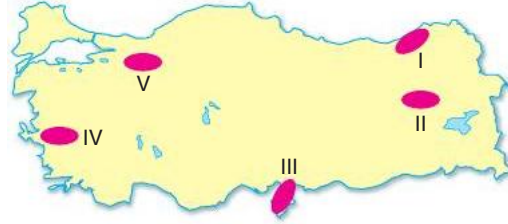
9. Yer altındaki doğal mağara ya da maden ocakla-rının tavanlarının çökmesiyle oluşan depremlere göçme depremleri denir.

Buna göre, haritada işaretlenmiş alanlardan hangisinde göçme depremleri görülebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

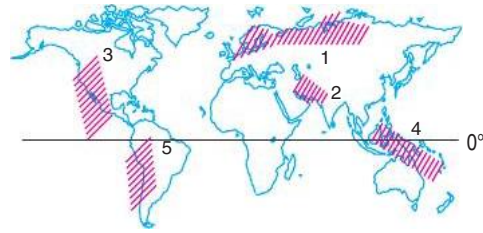
10. Fay hatlarından uzak olan alanlarda tektonik deprem görülme riski azdır.

Buna göre, yukarıda harita üzerinde verilen alanların hangisinde tektonik deprem görülme riski en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 11.

Tektonik depremler, Yer'in derinliklerindeki gerilim-ler sonucunda kırık hatları boyunca oluşan yer sar-sıntılarıdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirtilen taralı alanlardan hangisinde deprem olasılığı en az-dır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12. Depremlerin Japonya'da Türkiye'ye göre daha çok ve şiddetli olmasına karşın Japonya'daki can ve mal kaybı Türkiye'dekinden daha az olmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine kanıt gösterilebilir?

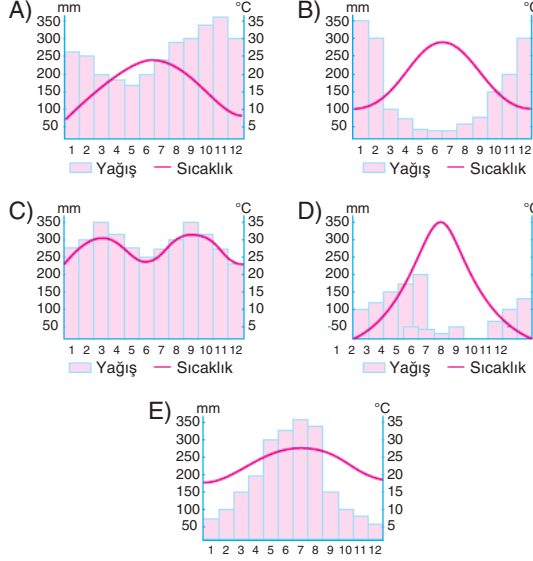
- A) Yüz ölçümünün küçük olması
B) Japonya'nın okyanusa kıyısının olması
C) Yerleşim merkezlerinin deprem alanlarından uzak yerlere kurulması
D) Yer şekillerinin engebeli olması
E) Yapıların depreme dayanıklı olması

11. BÖLÜM

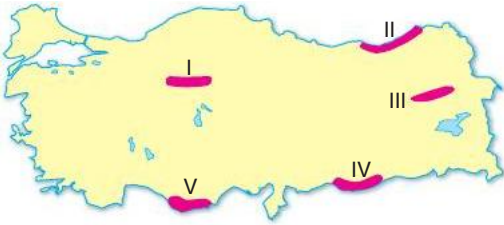
DIŞ KUVVETLER

1. Aşağıdaki iklim grafikleri incelendiğinde hangisinin görüldüğü bölgede kimyasal çözünmenin yetersizliğinden dolayı toprak oluşumunun daha yavaş olduğu söylenebilir?

2. Nem oranı ve yağış miktarının fazla olduğu alanlarda günlük sıcaklık farklarının az olması kimyasal çözünmeyi artırır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde kimyasal çözünme daha fazla olur?

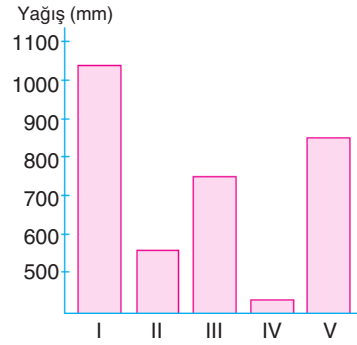
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Yeryüzündeki kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde fiziksel çözünme nemli ve yarı nemli iklim bölgelerinde kimyasal çözünme ön plandadır.

Buna göre, nemlilik özellikleri göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki iklimlerden hangisinde kimyasal çözünmenin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Step iklimi B) Çöl iklimi
 C) Sert karasal iklim D) Tundra iklimi
 E) Ilıman okyanus iklimi

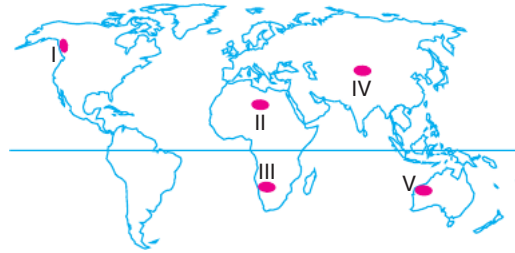
4.

Yukarıda yıllık yağış tutarları verilmiş iklim bölgelerinden hangilerinde sırasıyla fiziksel ve kimyasal çözünme en fazladır?

- A) I – IV B) II – III C) III – IV
 D) IV – V E) IV – I

5. Sıcaklık ortalamalarının yıl boyunca yüksek olduğu, nem oranı az, günlük sıcaklık farkı fazla olan alanlarda mekanik çözünme fazladır. Bu durum bu bölgelerde kum oluşumunu hızlandırırken toprak oluşumunu yavaşlatır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde toprak oluşumunun diğerlerine göre daha hızlı olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Volkanlardan çıkan kum boyutundaki malzemeler veya akarsuların biriktirdiği depolar ve yamaç eteklerindeki kumlu kolüvyal depolar üzerinde oluşan topraklardır.

Bu açıklamada aşağıdaki toprak türlerinden hangisinin oluşumu tarif edilmiştir?

- A) Lösler B) Morenler
 C) Regosoller D) Terra – Rossa
 E) Hidromorfik

7.

Bitki örtüsünün cılız olduğu kurak ve yarı kurak bölgelerde yamaçlara düşen sağanak yağış sularının oluşturduğu sellenmeye bağlı olarak yamaçlardan aşındırılan çakıl boyutundaki taşlı malzemenin yamaç eteğinde eğimin azaldığı alanlarda biriktirilmesiyle birikinti konileri oluşur.

Buna göre, aşağıdaki topraklardan hangisi birikinti konilerini oluşturur?

- A) Vertisol B) Regosol C) Kolüvyal
D) Rendzina E) Alüvyal

8.

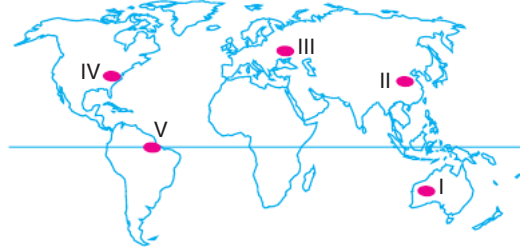

- Yıllık yağış tutarı 2500 mm civarında olan,
- Yağış rejimi düzenli alanlarda,
- Yapraklarını dökmeyen gür bitki örtüsü altında,
- Aşırı yıkanmış, humusça fakir
- Kırmızı renkli topraklardır.

Bu özellikleri verilen, toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çernozyom B) Terra-Rossa
C) Laterit D) Tundra
E) Podzol

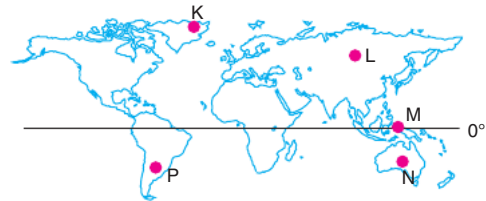
9. Gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkının fazla olduğu yerlerdeki kayalarda genellikle fiziksel, hem sıcaklığın hem de yağışın fazla olduğu yerlerdeki kayalarda ise genellikle kimyasal çözünme görülür.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen taralı alanlardan hangisindeki kayalarda fiziksel ufalanmanın, hangisindeki kayalarda kimyasal çözünmenin en fazla olması beklenir?

	Fiziksel ufalanma	Kimyasal çözünme
A)	I	V
B)	III	IV
C)	I	II
D)	V	IV
E)	III	I

10. Günlük ve yıllık sıcaklık farkının az olduğu yağışlı bölgelerde kimyasal çözünme etkilidir.

Buna göre haritada işaretlenmiş alanlardan hangisinde toprakların daha çok kimyasal çözünmeyle oluştuğu söylenebilir?

- A) K B) L C) M D) N E) P

1. Erozyon; dış kuvvetler tarafından toprağın aşındırılarak süpürülmesi olayıdır. Bu olay şiddetli olursa uzun vadede toprak verimini kaybeder.

Buna göre, bir bölgede görülen erozyonun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Doğal bitki örtüsünün tahribi
- B) Orman yangınları
- C) Meralarda aşırı otlatma yaptırılması
- D) Tarlalarda nadas uygulamasının yaygınlaştırılması
- E) Tarım alanlarında yetiştirilen ürünün değiştirilmesi

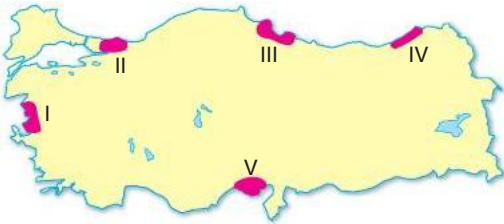
2. Kimyasal çözünmenin etkili olduğu alanlarda bitki örtüsü gür, toprak nemli, toprak oluşum hızı yüksek olduğu için erozyon görülme olasılığı azdır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerimizden hangisinden yukarıda bahsedildiği gibi erozyon şiddeti diğerlerine göre daha azdır?

- A) Rize
- B) Ankara
- C) Gaziantep
- D) Konya
- E) Şanlıurfa

3. Heyelan:

- I. Nem oranının yüksek olduğu
- II. Yağışların fazla olduğu
- III. Tabakaların eğime paralel uzandığı
- IV. Tabakalar arasında kil minerallerinin yoğun olduğu alanlarda sıklıkla görülmektedir.

Buna göre, heyelan olayının görüldüğü alanların özellikleri düşünüldüğünde haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde heyelan riskinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Erozyon etkili olduğu alanlarda başta toprağın verimsizleşmesi olmak üzere bir çok olumsuz sonucu da beraberinde getirir.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi erozyonun bir bölgedeki olumsuz etkilerinden biri değildir?

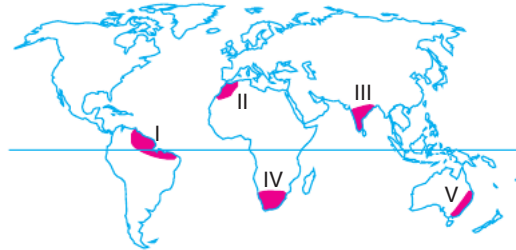
- A) Tarımsal verimin azalması
- B) Tarımsal üretimin insanlara yetememesi
- C) Barajların ömrünün kısalması
- D) Biyoçeşitliliğin azalması
- E) Kıyılarda delta ovalarının oluşması

5. Erozyon etkili olduğu alanlarda toprak verimini azaltarak, insanlar için açlık, kıtlık ve sefalet riski oluşur. Bu nedenle de insanlar bu bölgelerden göç ederler.

Buna göre, aşağıda verilen şehirlerin coğrafi özellikleri göz önünde bulundurulduğunda hangisinden, şiddetli erozyon ve toprakların verimsizleşmesi nedeniyle göçlerin yaşandığı söylenebilir?

- A) Giresun
- B) Trabzon
- C) Zonguldak
- D) Yozgat
- E) Antalya

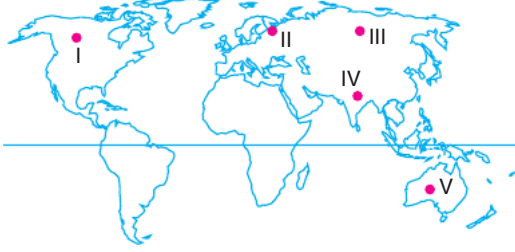
6. Nüfusun ve nüfus yoğunluğunun çok fazla olduğu aşırı nüfuslanmış alanlarda tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması, insanları balıkçılık, ormancılık gibi alternatif faaliyetlere yöneltir. Bu durumda da orman tahribatına bağlı olarak erozyon baş gösterir.

Buna göre, yukarıda bahsedilen duruma harita üzerinde numaralandırılmış noktalardan hangisinde rastlanır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Yeryüzünde orografik yağışların fazla olduğu alanlarda heyelan olayları da sıkça görülebilmektedir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde orografik yağışların fazlalığına bağlı olarak heyelan riski de fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Yeryüzünde nemin ve yağışın fazla olduğu genellikle orografik yağışların görüldüğü eğimli ve engebeli alanlarda heyelan olayı sıkça görülmektedir.

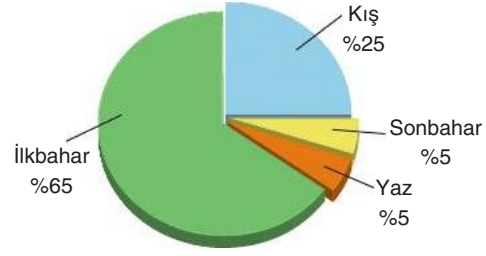
Buna göre, aşağıda verilen iklimlerden hangisinde heyelan olayı görülme olasılığı daha fazladır?

- A) Çöl iklimi B) Muson iklimi
C) Step iklimi D) Tundra iklimi
E) Kutup iklimi

9. Aşağıdakilerden hangisi heyelan sonucunda ortaya çıkan olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Ulaşım yollarının kapanması
B) Ana kayanın ortaya çıkması
C) Göllerin meydana gelmesi
D) Tarım arazilerinin daralması
E) Can ve mal kaybının görülmesi

10.

Türkiye’de heyelan olaylarının mevsimlere dağılışı yukarıda verilmiştir.

Buna göre, heyelan olaylarının en fazla ilkbahar aylarında görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlkbahar mevsiminin uzun sürmesi
B) Bitkilerin henüz yeşermemesi
C) Karların erimeye başlaması
D) Akarsuların bol su taşıması
E) Tarımsal etkinliklerin hızlanması

11. Aşağıdakilerden hangisi erozyon sonucunda görülebilecek olaylardan biri değildir?

- A) Tarımsal üretimde azalma
B) Barajların ömründe kısalma
C) Doğal hayvan türlerinde azalma
D) Sulanabilen alanların genişlemesi
E) Akarsu ağzlarında delta oluşumu

12. Türkiye’de iç bölgelerimizde erozyon nedeniyle toprak kaybının fazla olmasını aşağıdakilerden hangisi açıklayamaz?

- A) Nöbetleşe ekimin yaygınlaşması
B) Nadas alanlarının fazla olması
C) Bitki örtüsünün cılız olması
D) Otlak ve tarlaların yanlış kullanılması
E) Tarım alanlarının eğim doğrultusunda sürülmesi

1. **X:** Bir akarsuyun yatağının belli bir kesitinden 1 saniyede geçen suyun m^3 cinsinden değeridir.

Y: Bir akarsuda X'in yıl içinde gösterdiği değişimdir.

Yukarıda akarsularla ilgili X ve Y terimlerinin tanımları verilmiştir.

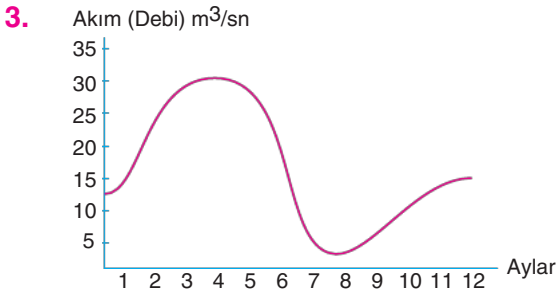
Buna göre, X ve Y terimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	X	Y
A)	Havza	Rejim
B)	Debi	Kaynak
C)	Rejim	Debi
D)	Talveg	Havza
E)	Debi	Rejim

2. Bir akarsuyun akım değerlerinin yıl içindeki değişimi bize akarsuyun rejimini verir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi akarsu rejimini etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Yağış rejimi
- B) Yağış türü
- C) Sıcaklık ve buharlaşma koşulları
- D) Akarsuyu besleyen kaynaklar
- E) Yatak eğimi

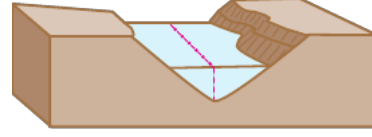

Yukarıda Kuzey Yarımküre'deki bir akarsuyun yıllık akım grafiği gösterilmiştir.

Bu akarsu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

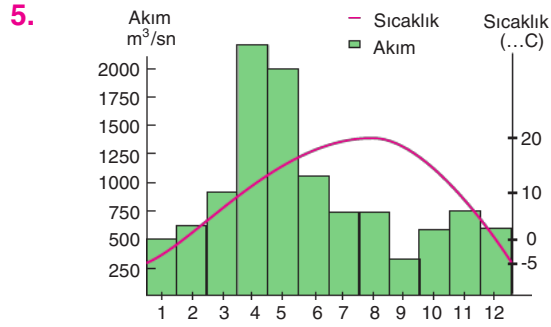
- A) Düzensiz rejime sahiptir.
- B) Akımı ilkbaharda en fazladır.
- C) Ulaşım ve taşımacılığa elverişli değildir.
- D) En az suyu yazın taşımaktadır.
- E) Denge profiline ulaşmamıştır.

4. Aşağıdaki şekilde bir vadi kesiti gösterilmiş, burada akarsuyun en derin noktalarının birleştirilmesiyle elde edilen en hızlı aktığı noktaları ifade eden çizgi verilmiştir.

Buna göre, şekil üzerinde gösterilen bu çizgi aşağıda verilen akarsu terimlerinden hangisidir?

- A) Akım
- B) Debi
- C) Talveg
- D) Havza
- E) Rejim

Yukarıda akım grafiği verilen Doğu Anadolu'daki bir akarsuyun beslenme koşulları için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Geniş bir havzadan beslenir.
- B) Kaynak suları ile beslenmiştir.
- C) İlkbaharda kar erimeleri ile akımı artar.
- D) Yağmur suları ile beslenmiştir.
- E) Rejimi düzenlidir.

6. Akarsularda akış katsayısı aşağıdaki şekilde formülize edilmiştir. Akış katsayısının değeri 1 ise akarsu havzasına düşen yağış miktarı kadar su taşıyor demektir. Eğer değer 1'den küçük ise akarsu yağış miktarından daha fazla su taşıyor demektir.

$$\text{Akış Katsayısı} = \frac{\text{Akarsu Havzasına Düşen Yağış Miktarı}}{\text{Akarsu Debisi}}$$

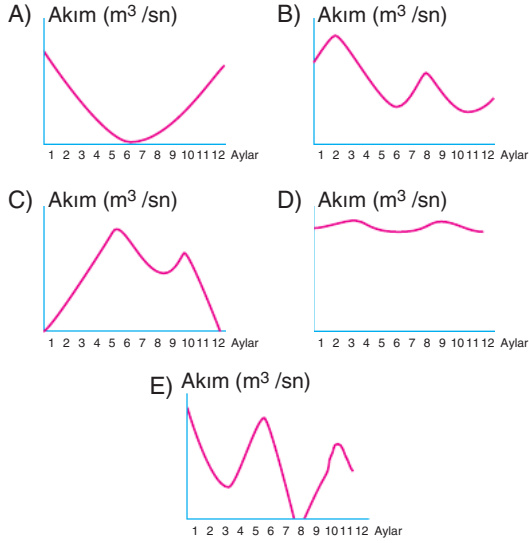
Buna göre, akış katsayısı 1'den büyük olan bir akarsu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Eriyen kar ve buz suları ile beslenmektedir.
- B) Yer altı suları ile beslenmektedir.
- C) Kaynak suları ile beslenmektedir.
- D) Havzasında buharlaşma şiddeti fazladır.
- E) Havzada geçirimsiz arazi yapısı vardır.

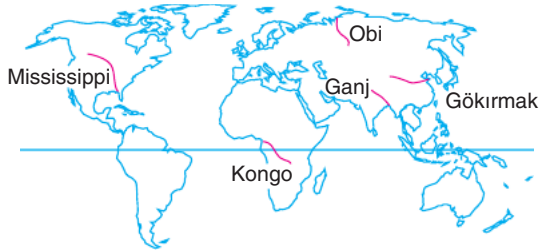
7. Bir akarsuyun yatağının belli bir kesitinden bir saniyede geçen suyun m^3 cinsinden değerine akarsuyun debisi (akımı) denir.

Akarsuların akım değerlerinin yıl içinde gösterdikleri değişime ise akarsuyun akım düzeni (rejimi) denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi akım değerleri yıl içinde çok fazla değişmeyen düzenli rejime sahip bir akarsuya ait akım grafiğidir?

8. Yağmur suları ile beslenen akarsuların akım değerlerini ve rejimlerini bulundukları bölgenin yağış miktarı ve rejimi belirler.

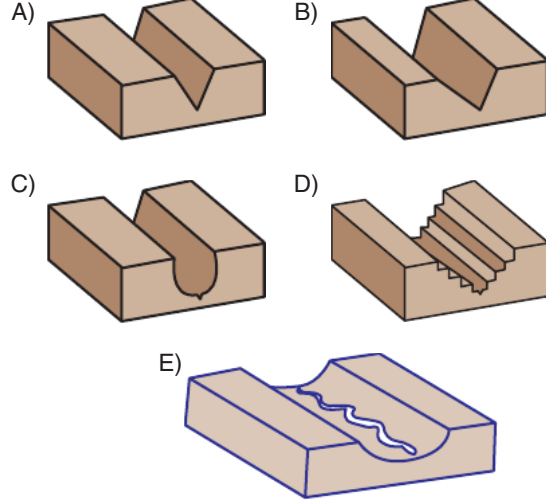

Buna göre, yukarıdaki akarsulardan hangisinin bulunduğu iklim bölgesinin özelliklerine göre düzenli rejime sahip olduğu söylenebilir?

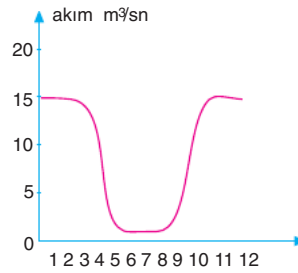
- A) Mississippi B) Kongo C) Ganj
D) Obi E) Gökırmak

9. Akarsuların yataklarında yatağın en derin noktalarının birleştirilmesiyle elde edilen akarsuyun en hızlı akış gösterdiği eğriye hız çizgisi (talveg) adı verilir.

Buna göre, aşağıda yatak şekilleri verilen akarsulardan hangisinde hız çizgisinin yeri sürekli değişmektedir?

10. Aşağıda bir akarsuyun yıl içerisindeki ortalama akım grafiği verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu grafikten çıkarılabilecek sonuçlardan biridir?

- A) Akarsu rejimi düzenlidir.
B) Akarsu yılın bazı dönemlerinde donmaktadır.
C) Akarsuyun taşıdığı yük 5., 6. ve 7. aylarda azalmaktadır.
D) Yer altı suları ile beslenmektedir.
E) Akarsuyun aktığı vadide kimyasal aşındırma vardır.

1. Akarsular yataklarında aşındırmasını fiziksel (mekanik) aşındırma ve kimyasal aşındırma olmak üzere iki yolla gerçekleştirir.

Buna göre, akarsuların aşındırma faaliyetlerini etkileyen faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Akarsuyun yatak eğimi
- B) Akarsuyun debisi
- C) Akarsuyun taşıdığı yük miktarı
- D) Akarsu yatağını oluşturan kayaçların özellikleri
- E) Akarsuyun bünyesinde taşıdığı eriyik maddeler

2. Akarsuların kaynaklandıkları noktadan döküldüğü yere kadar aşındırmayla oluşturdukları ve içine yerleşip aktıkları eğimli oluklara vadi denir.

Günümüzde akarsuların dağ sıralarının antiklinal eksenlerini dikine yarıp oluşturdukları dik yamaçlı derin vadilere yarma (boğaz) vadi denir.

Buna göre, ülkemizin akarsuları ve yer şekilleri düşünüldüğünde aşağıdaki akarsularımızdan hangisinin bu şekilde bir vadi oluşturduğu söylenemez?

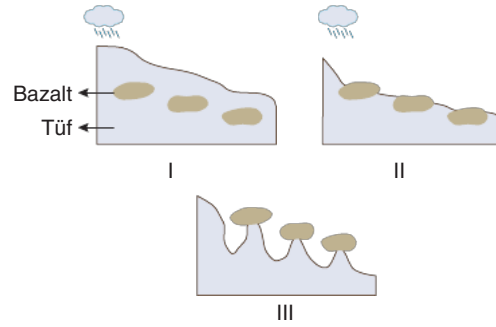
- A) Kızılırmak B) Ergene C) Seyhan
- D) Ceyhan E) Yeşilırmak

3. Jeolojik olarak yaşlı akarsuların etkili oldukları bölgelerde yaptıkları aşındırma faaliyetlerinin son safhasında oluşan deniz seviyesine yakın hafif dalgalı düzlüklere ---- denir.

Buna göre yukarıda oluşum özelliklerine göre tanımı verilen yer şekli için boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Kırgıbayır B) Badlands C) Peneplen
- D) Seki E) Taraça

4.

Yukarıdaki şekillerde akarsuların oluşturduğu bir yer şeklinin oluşum aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre bu yer şeklinin oluşumu ve oluştuğu bölgenin özellikleri hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Yağış sularının yamaçlarda sellenmesi söz konusudur.
- B) Volkanik arazi üzerinde oluşmuştur.
- C) Oluşumunda farklı dirençteki kayaçların etkisi söz konusudur.
- D) Dar ve derin vadiler içinde akış gösteren akarsular tarafından oluşturulur.
- E) Bitki örtüsü cılız, sağanak yağışların görüldüğü kurak ve yarı kurak alanlardır.

5.

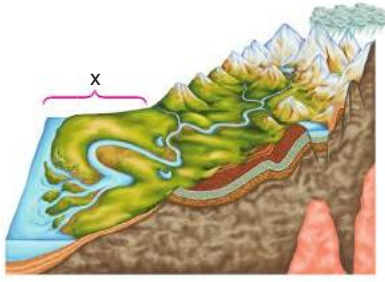
Ülkemiz kıyılarının bazı bölümlerinde uygun koşulların varlığına bağlı olarak akarsular taşıdıkları alüvyonları deniz tabanından itibaren biriktirerek delta ovaları oluştururlar.

Orta Karadeniz kıyılarında Kızılırmak'ın döküldüğü yerde Bafra Deltası'nı, Yeşilırmak'ın ise Çarşamba Deltası'nı oluşturduğu ancak Doğu Karadeniz kıyılarında delta ovaları oluşumuna rastlanmadığı görülür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi delta oluşumları açısından Orta Karadeniz ile Doğu Karadeniz arasındaki farklardan biri değildir?

- A) Kıyı çizgisi gerisindeki dağların kıyıya uzaklıkları ve yükseltisi
- B) Dağların kıyı çizgisine göre uzanış doğrultuları
- C) Kıyı derinliği
- D) Kıta sahanlığının genişliği
- E) Kıyıda etkili olan dalga ve akıntıların kuvveti

6.

Yukarıda bir akarsuyun profili gösterilmiştir.

Buna göre, akarsu yatağının X ile gösterilen bölümünde aşağıdaki yer şekillerinden hangisine rastlanabileceği söylenemez?

- A) Delta
- B) Taban Seviyesi Ovası
- C) Menderes
- D) Kopmuş menderes
- E) Kırgıbayır

7. Akarsular CaCO_3 'lu kayalardan yani karstik arazi-den oluşan bölgelerde yaşanan epirojenik yükselmelere bağlı olarak kendilerini yataklarında derine gömerek karstik platoları oluştururlar.

Buna göre, ülkemizin arazi yapısı düşünüldüğünde aşağıdaki platolarımızdan hangisi yukarıda bahsedildiği gibi oluşmuştur?

- A) Erzurum-Kars
- B) Bozok
- C) Taşeli
- D) Çatalca-Kocaeli
- E) Yazılıkaya

8.

Yukarıda taraçaların oluşum süreci verilmiştir.

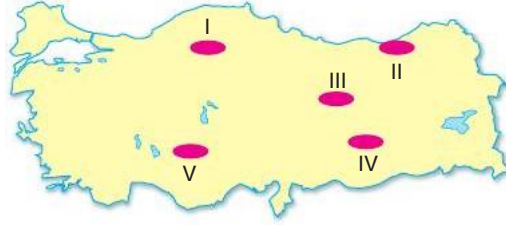
Buna göre, taraçaların oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Akarsuyun aşındırması
- B) Akarsuyun biriktirmesi
- C) Epirojenik hareketler
- D) Vadi yamaçlarındaki eğimin azalması
- E) Buzul aşındırması

9.

- Kurak ve yarı kurak bölgelerde
- Bitki örtüsünden yoksun yamaçlar üzerinde
- Sağanak yağış sularının oluşturduğu sellenmeye bağlı yarıntılardır

Yukarıda akarsuların oluşturduğu aşındırma şekillerinden kırgıbayırların özellikleri verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde kırgıbayıra rastlanma olasılığı en azdır?

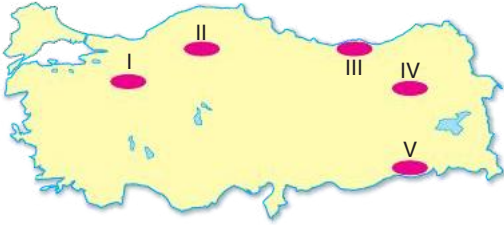
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdaki yer şekillerinden hangisinin oluşumunda dalga ve akıntıların biriktirmesi etkili olmuştur?

1. Rüzgarlar;

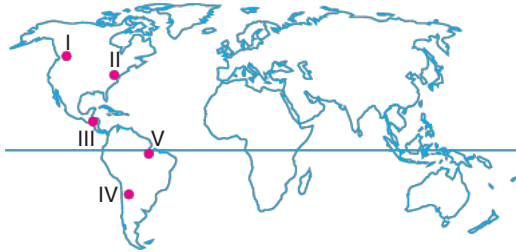
- Bitki örtüsünün cılız ve seyrek
- Nem oranının az
- Yağış miktarının az
- Günlük sıcaklık farkının fazla
- Fiziksel (mekanik) çözünmenin fazla olduğu alanlarda arazide kum, çakıl ve toz boyutunda gevşek unsurlu malzemelerin bulunduğu yerlerde aşındırıcı ve biriktirici etkiye sahip dış kuvvetlerdir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde rüzgarların yeryüzünü şekillendirici etkisi daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

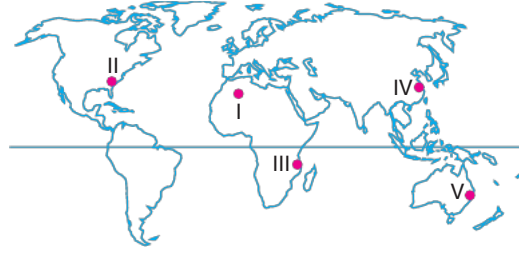
2. Aşağıda Güney Amerika ülkelerinden Bolıvy'a'da rüzgarların oluşturduğu bir aşındırma şekli gösterilmiştir.

Buna göre, fotoğrafta gösterilen yer şekli ve görüldüğü yer aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) I - Yardang B) II - Hamada
C) III - Tafoni D) IV - Mantarkaya
E) V - Şahitkaya

3. Aşağıda rüzgarların etkili olduğu, aşındırma ve biriktirme etkisiyle yer şekillerini oluşturduğu bir bölge gösterilmiştir.

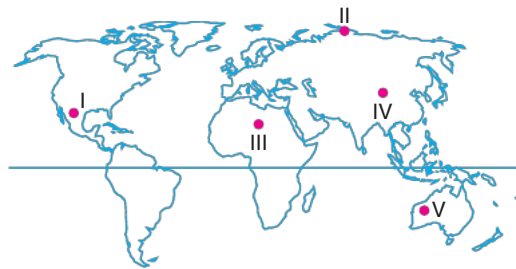
Buna göre, görseli verilen bölgenin haritada numaralandırılmış alanlardan hangisine ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdakilerden hangisi rüzgar aşındırma şekillerinden biri değildir?

- A) Barkan B) Mantarkaya
C) Şahitkaya D) Tafoni
E) Yardang

5. Rüzgârlar yeryüzünde kurak iklim bölgelerinde yer şekli oluşumunda etkilidirler.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde rüzgarların şekillendirici etkisinden bahsedilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Çöllerde farklı direnç yapısına sahip kayaların rüzgârlar tarafından farklı oranlarda aşındırılmasıyla oluşan dirençli sütunlardır.
- II. Rüzgârın farklı boyuttaki malzemeleri farklı yükseltilerde taşıyarak tabakalara çarptırmasıyla oluşan halk arasında şeytan masası olarak adlandırılan şekillerdir.
- III. Rüzgârların aşındırmasıyla kayalarda oluşan küçük kovuklardır.
- IV. Rüzgârlar tarafından kuşbakışı görünümleri hile benzeyecek şekilde kumulların biriktirilmesiyle oluşan yığınlardır.

Yukarıda rüzgârların aşındırıcı ve biriktirici etkisiyle oluşturdukları şekiller aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

- A) Şahitkaya B) Hamada
C) Barkan D) Mantarkaya
E) Tafoni

Yukarıdaki haritada gösterilen bölgelerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Ülkemizde rüzgârların yeryüzünü şekillendirici etkilerinin en fazla olduğu bölgelerdir.
- B) Nem oranı ve yağışların çok az olduğu çölleşme riski en fazla olan bölgelerdir.
- C) Günlük sıcaklık farkının ve fiziksel çözünmenin fazla olduğu bölgelerdir.
- D) Bitki örtüsünün çok cılız ve seyrek olduğu bölgelerdir.
- E) Yer altı ve yer üstü suları bakımından oldukça zengin bölgelerdir.

8.

Yukarıdaki görselde verilen bölge ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisinin yapılması doğru olur?

- A) Nem oranı ve yağışlar fazladır.
- B) Günlük sıcaklık farkı azdır.
- C) Yer altı su seviyesi yüksektir.
- D) Bitki örtüsü su ihtiyacı fazla olan bitkilerden oluşur.
- E) Yer şekillerinin oluşumunda rüzgârlar en etkili dış kuvvettir.

9. Aşağıdakilerden hangisi rüzgâr şekillendirmesinin etkili olduğu alanların özelliklerinden biri değildir?

- A) Günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.
- B) Bitki örtüsü cılızdır.
- C) Kurak ve yarı kurak arazilerdir.
- D) Kayalar kimyasal yolla parçalanmaktadır.
- E) Toprak gevşek yapılı materyallerden oluşmuştur.

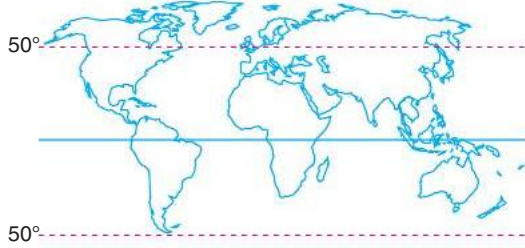
10. Yıllık yağış miktarının az olduğu bitki örtüsünden yoksun yerlerde rüzgâr aşındırması ön plana çıkar.

	Yıllık yağış	Yaz yağışı	Kış yağışı
1	1200 mm	200 mm	600 mm
2	2000 mm	450 mm	550 mm
3	500 mm	50 mm	250 mm
4	1500 mm	200 mm	800 mm
5	1000 mm	300 mm	400 mm

Yukarıda yıllık ve mevsimlik yağış miktarı verilen beş merkezden hangisinde rüzgar aşındırmasının daha fazla olması beklenir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

1. Senozoik'in sonunda Pleistosen'de (Buzul Çağı) yaşanan küresel soğuma sonucunda buzullar kutup noktalarından itibaren 50° enlemlerine kadar olan sahalarda deniz seviyesine kadar inmiş ve bütün kara yüzeylerini kaplamışlardır.

Buna göre yukarıdaki haritada belirtilen 50° enlemlerine göre aşağıdaki ülkelerden hangisinin kıyısında buzul aşınım ya da birikim şekillerine rastlanmaz?

- A) Kanada B) İngiltere C) Norveç
D) Rusya E) ABD

2. Aşağıdakilerden hangisi buzul birikim şekillerinden biridir?

- A) Hörgüç kaya B) Buzul vadi C) Sirk
D) Moren E) Polye

3.

Yukarıda buzulların oluşturduğu bir tekne vadi ya da diğer adıyla "U" profilli vadi gösterilmiştir. Bu vadiler kutuplara yakın alanlarda herhangi bir nedenle deniz ya da okyanus suları altında kalırsa "fiyort" kıyı tipi oluşur.

Buna göre, buzulların etki alanları düşünüldüğünde aşağıdaki ülkelerden hangisinde bu kıyı tipine rastlanacağı söylenemez?

- A) Kanada B) Norveç C) Türkiye
D) Rusya E) İsveç

4. I. Mantarkaya
II. Sander düzlüğü
III. Sirk
IV. Kanyon Vadi
V. Hörgüçkaya

Yukarıda verilen yeryüzü şekillerinden hangilerinin oluşumunda buzul etkisinden söz edilemez?

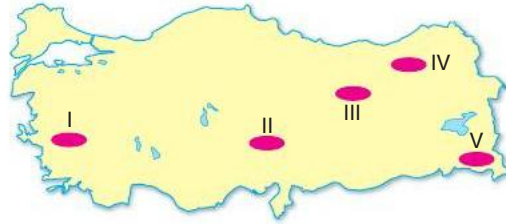
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

5. Örtü buzulları kutuplara yakın alanlarda kara yüzeyini tamamen kaplayan kalın buz tabakaları olan güncel buzullardır.

Buna göre aşağıdaki alanlardan hangisinde örtü buzullarına rastlanabilir?

- A) Alaska B) Grönland
C) İskandinavya D) Batı Avrupa
E) Orta Amerika

6. Ülkemizde matematik konumdan dolayı buzullaşma deniz seviyesinde yaşanmamış, daha çok 2000-2200 m'den daha yüksek sahalarda görülmüştür.

Buna göre, yer şekillerinin ülkemizdeki dağılışı düşünülüğünde yukarıdaki haritada numaralanmış dağlarımızdan hangisinde güncel buzullara rastlanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Yukarıdaki haritada ülkemizdeki buzul ve buzul etki alanlarından bazıları gösterilmiştir.

Buna göre, bu alanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Uludağ'da sadece geçmişteki buzul izlerini gösteren sirk gölleri bulunur.
- B) Kaçkar Dağları'nda sirk ve vadi buzullarına rastlanır.
- C) Ağrı Dağı'nın zirvesinde takke buzulu bulunmaktadır.
- D) Uludağ ülkemizde buzullaşmanın en fazla olduğu alandır.
- E) Doğu Karadeniz'de buzulların çoğu bölgenin en yüksek dağı olan Kaçkar Dağları'nda bulunur.

8. "Türkiye'de sirk gölleri ve buzul vadilerine Cilo – Kaçkar gibi dağlarda raslanmaktadır. Ancak Türkiye'de Buzul Devri'nde buzullaşma çok görülmemiştir."

Yukarıdaki açıklamaya göre buzul şekillerinin Türkiye'de görülebilmesini sağlayan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem
- B) Yükselti
- C) Epirojenez
- D) Basınç merkezleri
- E) Yağış rejimi

9. Yıl boyunca bir bölgeye düşen kar kristallerinin erimeden üst üste birikmesiyle buzullar oluşur.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin hangisinde buzul etkilerine diğerlerine göre daha yüksek alanlarda rastlanır?

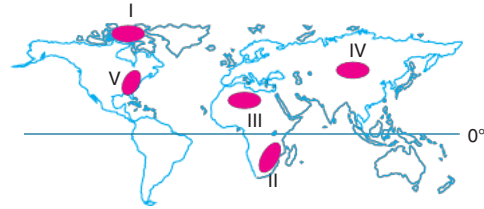
- A) Peru
- B) ABD
- C) Kanada
- D) Norveç
- E) Rusya

10. Hakkari Buzul Dağı, Kayseri Erciyes Dağı, Doğu Karadeniz Kaçkar Dağları, Doğu Anadolu Ağrı Dağı ve Orta Toroslar'da Aladağlar buzullarının bulunduğu dağlardır.

Türkiye Orta Kuşak'ta yer aldığı hâlde buzul etkilerinin görülmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yükselti
- B) Volkanizma
- C) Bitki örtüsü
- D) Eğim
- E) Bakı

11.

Yukarıdaki haritada verilen numaralı bölgelerden hangisinde buzul aşındırma ve biriktirme şekillerinin daha fazla görülmesi beklenir?

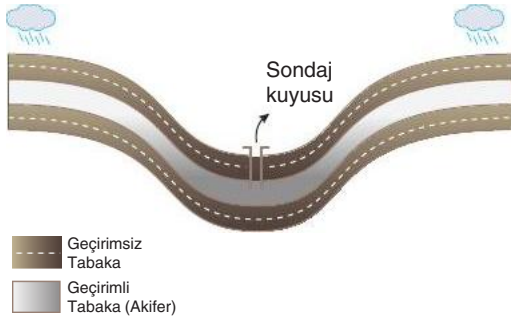
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Ülkemizde günümüzde erimeden kalmış güncel buzulların yükselteleri 2000-2200 m'den daha fazladır.

Buna göre, aşağıdaki dağlarımızdan hangisinde güncel buzula rastlanmaz?

- A) Cilo ve Sat Dağları
- B) Bolkar Dağları
- C) Aladağlar
- D) Kaz Dağları
- E) Kaçkar Dağları

1.

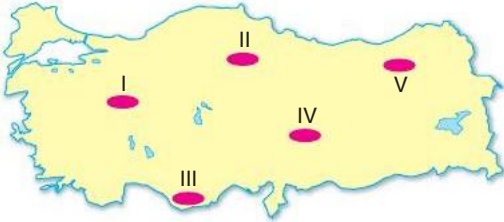

Yukarıda bir senklinal alanında iki geçirimsiz tabaka arasında geçirimli tabakadan su çıkarmak amacıyla bir artezyen sondajı yapıldığı görülmektedir.

Buna göre, bu artezyen kaynağında geçirimli tabaka içerisinde su birikebilmesi ve yapılan sondajdan suyun çıkması için şekilde yapılması gereken değişiklik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağmurun yağdığı alanı senklinal üzerine almak gerekir.
- B) Geçirimsiz tabakalar geçirimli tabaka haline dönüştürülmelidir.
- C) Akifer'i geçirimsiz tabakaya dönüştürmek gerekir.
- D) Geçirimli tabakanın yeryüzüne bakan bir ağzının olması gerekir.
- E) Sondajı yüksek sahalarda yapmak gerekir.

2. Voklüz adı verilen karstik kaynaklara; kalker, dolomit, jips, kayatuzu ve traverten kayaçlarından oluşan karstik arazilerde sıkça rastlanmaktadır. Bu kaynakların bulunduğu araziler diğer kaynak türlerinden farklı olarak nüfuslanma ve yerleşmelerin yoğun olmadığı alanlardır.

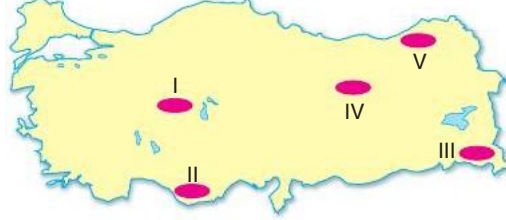

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde voklüzler daha yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

Artezyen kaynakları çanaklaşmış alanlarda iki geçirimsiz tabaka arasındaki bir geçirimli tabaka içerisinde geçirimli tabakanın yeryüzüne bakan ağzından yer altına sızan suların birikmesiyle oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış noktalardan hangisinde artezyen bulma potansiyelinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Fay hatları boyunca yer altına sızarak magma tarafından ısıtılan ve yine fay hatları boyunca yeryüzüne çıkan sulara fay kaynakları denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi fay kaynaklarının özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Suları sıcak olduğundan jeotermal enerji potansiyelleri fazladır.
- B) Mineral oranı yüksek sulardır.
- C) Fay hatları boyunca basınçla yeryüzüne çıkarlar.
- D) Kaplıca ya da ılıca olarak sağlık turizminde kullanılırlar.
- E) Konutların ve seraların ısıtılmasında kullanılabılır.

5.

Ülkemizin jeolojik yapısı göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerimizden hangisinde fay kaynağının varlığına bağlı olarak jeotermal enerji potansiyelinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Afyon B) Antalya C) Konya D) Rize E) Şanlıurfa

6.

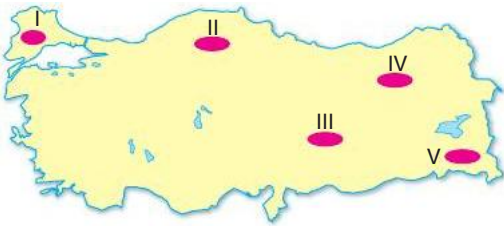

Yukarıda gösterilen kaynak türü ülkemizde yer şekillerinin dağlık ve engebeli olmasına bağlı olarak oldukça yaygındır. Özellikle de Karadeniz kıyıları boyunca uzanan Kuzey Anadolu Dağları'nda sıklıkla bulunmaktadır.

Buna göre, bu kaynağın özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kar erimeleri ve yağmur sularıyla beslenir.
- B) Su sıcaklığı yıl içinde değişkenlik gösterir.
- C) Akarsuların vadi yamaçlarında görülür.
- D) Suları bol miktarda eriyik kireç içerir.
- E) Bol olduğu alanlarda kırsal yerleşmelerin dağınık dokuda olmasına neden olur.

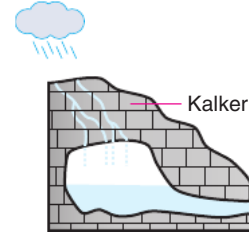
7. Dağların zirvelerindeki kar erimeleri ve yamaçlar üzerine düşen yağmur sularının yer altına sızması ve yamacın belli bir kesitinde yüzey çıkmasıyla oluşan, suları içme ve sulamada kullanılabilen kaynaklardır.

Buna göre, ülkemizin yer şekli özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda bahsedilen kaynak türüne yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde rastlanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

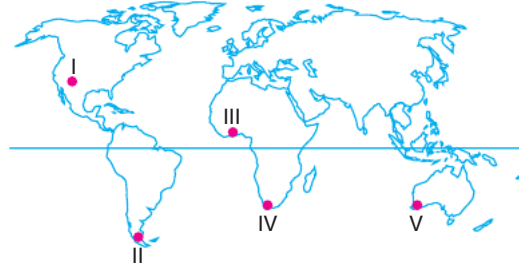

Yukarıdaki şekilde yeryüzündeki kaynak türlerinden birinin şekli gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi şekilde gösterilen bu kaynağın özelliklerinden biri değildir?

- A) Suları soğuktur.
- B) Akımı yazın yani kurak dönemde artar.
- C) Suları bol miktarda eriyik kireç içerir.
- D) Karstik arazilerde yaygın olarak görülür.
- E) Suları içme ve sulamada kullanılabilir.

9.

Yukarıdaki harita üzerinde, volkanların ve volkanik arazinin yeryüzünde dağılışı düşünüldüğünde, numaralandırılmış alanların hangisinde **gayzer** adı verilen kaynaklara daha sık rastlanabileceği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ülkemizin yer altı suları ve kaynak özellikleri düşünüldüğünde seçilmiş şehirlerimizde yoğun olarak görülen kaynak çeşitleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	İzmir	Antalya	Trabzon
A)	Gayzer	Yamaç	Karstik
B)	Artezyen	Fay	Gayzer
C)	Yamaç	Artezyen	Fay
D)	Karstik	Gayzer	Artezyen
E)	Fay	Karstik	Yamaç

1. Karstik arazilerde yüksek sıcaklık ortalaması, düşük sıcaklık farkı ve yüksek nem oranı sayesinde kimyasal çözünme hızlıdır. Özellikle kalker su ile temas ettiğinde kolayca çözünür. Birçok karstik şekil, oluşumları sırasında hiyerarşik bir sıra izleyerek birbirlerini oluşturur.

Buna göre, karstik aşınım şekillerinden uvala, dolin, lapa ve polye'nin en küçükten en büyüğe doğru oluşum sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Uvala - Dolin - Lapa - Polye
B) Dolin - Lapa - Polye - Uvala
C) Lapa - Polye - Uvala - Dolin
D) Polye - Uvala - Dolin - Lapa
E) Lapa - Dolin - Uvala - Polye

2. Karstik arazilerdeki yer altı su ağları çok sık ve gür olduklarında yer altında oyuk ve boşluklar oluşturarakI..... adı verilen yer şekillerini oluştururlar. Yer altındaki bu oyuk ve boşlukların zamanla tavanlarının çökmesi ile göçme depremleri yaşanır veII..... adı verilen derin ve dik yamaçlı çukurluklar oluşur.

Bu parçada numaralandırılarak boş bırakılan yerlere getirilecek ifadeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II
A)	lapy	dolin
B)	galeri	düden
C)	sarkıt	sütun
D)	mağara	obruk
E)	traverten	dikit

3. Aşağıdakilerden hangisi karstik arazilerde lapa, dolin, uvala, polye, mağara, sarkıt, traverten gibi aşınım ve birikim şekillerinin üzerinde oluştuğu kayaçlar arasında gösterilemez?

- A) Kalker B) Tebeşir C) Jips
D) Dolomit E) Kayatuzu

4. Aşağıdaki haritada Denizli'nin 18 km kuzeyindeki Hierapolis antik kenti kalıntıları içinde bulunan Pamukkale Travertenlerinin konumu gösterilmiştir.

Ülkemizde karstik arazinin son derece yaygın olduğu düşünüldüğünde Pamukkale travertenlerinin benzerlerine yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde rastlanabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Karstik arazilerde yüzlerce ya da binlerce lapyanın bir araya gelerek birleşmeleriyle dolinler, iki ya da üç dolinin bir araya gelerek birleşmeleriyle uvalalar, uvalaların bir araya gelerek birleşmeleriyle polyeler oluşur. Polyelerin tabanlarındaki kalker depoları üzerinde de Terra-Rossa toprakları oluşursa polyeler karstik ovalara dönüşür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki karstik ovalara örnek gösterilemez?

- A) Tefenni B) Acıpayam
C) Korkuteli D) Kestel
E) Silifke

- 6.

Yukarıdaki görselde bazı karstik şekiller görülmektedir.

Aşağıdaki karstik şekillerden hangisinin bu görselde yer aldığı söylenemez?

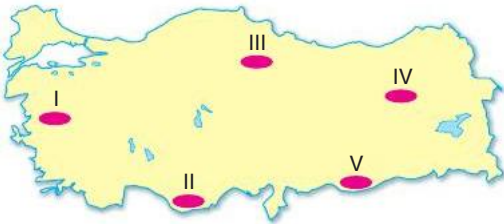
- A) Mağara B) Dolin C) Sarkıt
D) Dikit E) Sütun

7. Ülkemizde karstik erime çukurlukları olan dolin, uvala, polye ve obruk gibi şekillerin içine su dolarsa bunlar karstik göllere dönüşür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi karstik oluşumlu göllerimize örnek gösterilemez?

- A) Avlan B) Salda C) Yarıklı
D) Eymir E) Suğla

8. Ülkemiz Tethys jeosenklineinin dibinde yer alırken levha hareketleri sonucu kıvrılarak su yüzeyine çıktığı için karalaşan deniz tabanındaki bikarbonatlı tortul tabakalar kimyasal tortul kayalara dönüşmüştür.

Buna göre, karstik arazinin son derece yaygın olduğu ülkemizde yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde karstlaşmanın daha yoğun yaşandığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Kalker, jips ve kayatuzu gibi kayaların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Fosiller bakımından zengin taşlardır.
B) Canlı artıklarının taşlaşmasıyla oluşmuşlardır.
C) Oluşumları volkanik olaylara bağlıdır.
D) Başkalaşıma uğramış taşlardır.
E) Suda çözünme özelliğine sahip taşlardır.

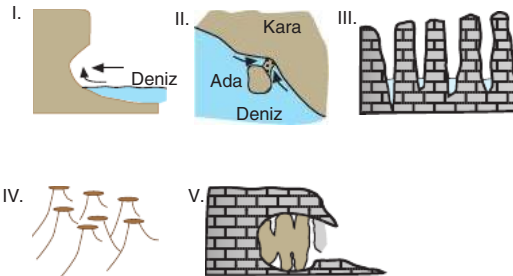
10. Karstik şekillerin oluşabilmesi için, aşağıdaki koşullardan hangisi gerekli değildir?

- A) Nemli bir iklim yaşanması
B) Arazi eğiminin az olması
C) Karstik tabakanın kalın olması
D) Tüflü arazinin yaygın olması
E) Sıcaklığın 0°C'nin üstünde olması

11. Karstik birikme şekilleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Lapy – Obruk – Polye
B) Löss – Mantarkaya – Tafoni
C) Falez – Kıyı oku – Tombolo
D) Sarkıt – Sütun – Traverten
E) Moren – Sander – Sirk

12. Arazinin kalker, jips, kayatuzu gibi kolay eriyebilen kayalardan oluştuğu yerlerde, yüzey ve yer altı sularının aşındırması ve biriktirmesiyle oluşan yer şekillerine "karstik şekilleri" denir.

Yukarıdaki yer şekillerinden hangileri karstik aşınma ve birikmelerle oluşmuştur?

- A) III ve V B) I ve II C) II ve III
D) IV ve V E) I ve V

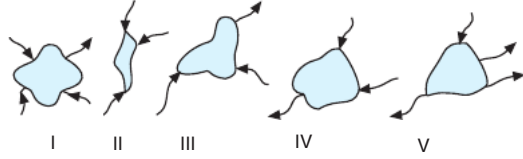
1. Okyanuslardan adalarla ayrılan, kıtaların altına sokulmuş denizlere kenar denizler denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen denizlerden hangisi kenar denizlere örnek gösterilemez?

- A) Karayip Denizi B) Manş Denizi
C) Kızıldeniz D) Umman Denizi
E) Japon Denizi

2.

Yukarıda havzaları gösterilen göllerden hangisinin sularının tatlı olmadığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Okyanuslara boğazlar ya da insanlar tarafından açılmış kanallar aracılığı ile bağlanan kara içlerine sokulmuş denizlere iç deniz denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen denizlerden hangisi yukarıdaki tanıma uygunluk göstermez?

- A) Akdeniz B) Kızıldeniz C) Karadeniz
D) Baltık Denizi E) Ohotsk Denizi

4. Aşağıdakilerden hangisi yeryüzündeki okyanus ve denizlerin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Yeryüzünün %71'ini oluştururlar.
B) Güney Yarım Küre'de %81 oranında, Kuzey Yarım Küre'de ise %61 oranında alan kaplarlar.
C) Dünya'nın en büyük okyanusu Pasifik Okyanusu'dur.
D) Denizler içinde en az tuzluluk oranı Kızıldeniz'dedir.
E) Yeryüzünün en büyük iç denizi Akdeniz'dir.

5.

Yukarıdaki haritada Avrupa Kıtası'nın kuzeyinde İskandinav Yarımadası içinde yer alan, Kiel Kanalı aracılığıyla Kuzey Denizi'ne ve Atlas Okyanusu'na bağlanan tuzluluk oranı en az olan deniz gösterilmiştir.

Buna göre haritada gösterilen deniz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Botni Denizi B) Norveç Denizi
C) Fin Denizi D) Baltık Denizi
E) Manş Denizi

6. Dünya'daki suların % 97'si tuzlu iken sadece % 3'ü tatlıdır. Ancak % 3 paya sahip olan tatlı sular ise kendi arasında değişik gruplara ayrılır.

Buna göre, aşağıdaki tatlı su gruplarından hangisi yeryüzünde en fazla paya sahiptir?

- A) Buzullar B) Göller C) Nehirler
D) Yer altı suları E) Bataklıklar

7.

Karalarda çeşitli nedenlerle oluşmuş çukurluklara su dolması ile göller oluşur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi göl sularının kimyasal özelliklerini belirleyen faktörler arasında gösterilemez?

- A) Göl yüzeyinin genişliği ve gölün derinliği
- B) Göl gidegeninin olup, olmaması
- C) Sıcaklık ve buharlaşma koşulları
- D) Göl çanağını oluşturan kayaların özelliği
- E) Gölün üzerinde bulunduğu arazinin eğim değerleri

8.

- Eğim ve engebenin fazla
- Yağışların ve kar erimelerinin fazla
- Killi tabakaların yaygın olduğu alanlarda meydana gelen olayları sıkça görülür.

Heyelan ile yamaçtan kopan kütlenin bir akarsuyun vadisini tıkaması ile heyelan set gölleri oluşur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki heyelan set göllerine örnek gösterilemez?

- A) Mogan
- B) Abant
- C) Tortum
- D) Sera
- E) Borabay

9.

Yer kabuğu hareketleri sonucunda çöken alanlarda oluşan çukurluklarda biriken suların oluşturduğu Aral, Hazar, Baykal ve Lut gibi göller aşağıdaki göl tiplerinden hangisine dahil edilebilir?

- A) Tektonik Göller
- B) Buzul Gölleri
- C) Karstik Göller
- D) Heyelan Set Gölleri
- E) Volkanik Göller

10.

Görselde verilen göl, dağların yüksek kesimlerinde kalıcı kar sınırında yer aldığına göre oluşum bakımından aşağıdaki göl çeşitlerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Tektonik
- B) Volkanik
- C) Lav Set
- D) Karstik
- E) Sirk

11.

Ülkemizde özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki Nemrut, Süphan, Tendürek ve Ağrı yanardağlarından çıkan lavların akarsuların önünde set oluşmasıyla volkanik (lav) set gölleri oluşur.

Buna göre, aşağıdaki göllerimizden hangisi yukarıda bahsedilen volkanik set göllerimizden biri değildir?

- A) Van
- B) Haçlı
- C) Abant
- D) Erçek
- E) Nazik

12.

Kuzeybatı Avrupa'da, suların önünün kapanmasıyla oluşan aşağıdaki göl türlerinden hangisinin yaygın olduğu söylenebilir?

- A) Volkanik Set Gölleri
- B) Heyelan Set Gölleri
- C) Moren Set Gölleri
- D) Kıyı Set Gölleri
- E) Alüvyal Set Gölleri

1. Dalgaların;

- Dağların kıyıya paralel uzandığı ve kıyı çizgisinin hemen gerisinde yükseldiği
- Kıta sahanlığının dar olduğu
- Kıyının derin olduğu alanlarda yaptığı aşındırma ile oluşturduğu uçurumlara falez denir.

Buna göre, ülkemizin yer şekli özellikleri de düşünüldüğünde yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerimizden hangisinde falezler daha yaygındır?

- A) Rize B) Samsun C) Düzce
D) İzmir E) Adana

2.

Yukarıdaki görselde Muğla'nın Fethiye ilçesindeki Ölüdeniz lagünü ve lagünü oluşturan kıyı oku gösterilmiştir.

Buna göre, bu kıyı ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kıta sahanlığı geniştir.
B) Dalga ve akıntılar kuvvetsizdir.
C) Lagünü oluşturan suların deniz ile bağlantısı sürmektedir.
D) Dalga ve akıntıların biriktirmesiyle oluşmuştur.
E) Ülkemizdeki kıyı set göllerine örnektir.

3.

Görseli verilen yer şekli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dalga ve akıntıların kuvvetli olduğu bir kıyıdır.
B) Kıta sahanlığı dardır.
C) Kıyı çizgisi gerisinde yükselti birden artmaktadır.
D) Boyuna, dik ve yüksek kıyılardadır.
E) Kıyıda gelgit genliği fazladır.

4. Aşağıdakilerden hangisi, dalgaların oluşturduğu yer şekillerinden biri değildir?

- A) Delta B) Lagün C) Tombolo
D) Kıyı oku E) Falez

5.

Yukarıdaki haritada ülkemizdeki genel kıyı tiplerinden biri gösterilmiştir.

Buna göre, bu kıyı tipi ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisi söylenemez?

- A) Kıyıda girinti ve çıkıntı fazladır.
B) Kıyıda koy, körfez, burun ve yarımada sayısı azdır.
C) Kıyının birden derinleşmesi söz konusudur.
D) Kıyıda dalga ve akıntılar kuvvetlidir.
E) Dağlar kıyı çizgisine paralel uzanmaktadır.

6.

Yukarıdaki haritada taralı olarak gösterilen alandaki kıyı tipinin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

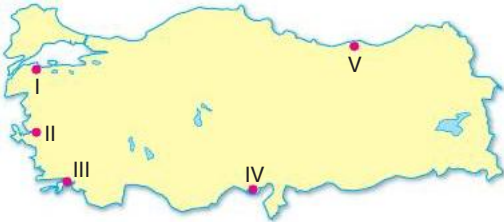
- A) Kıyının gerçek uzunluğu ile kuşuçuğu uzunluğu arasındaki fark azdır.
- B) Kıyıda girinti ve çıkıntı fazladır.
- C) Kıta sahanlığı geniş, kıyı sığdır.
- D) Dalga ve akıntılar kuvvetsizdir.
- E) Akarsular döküldükleri bu kıyılarda delta oluşturma imkanı bulabilir.

7. Kıyıdaki koy veya körfezlerin dalga ve akıntıların yaptığı biriktirmeye bağlı olarak oluşturulmuş kıyı kordonu ile önlerinin kapatılması ve deniz ile bağlantılarının kesilmesiyle kıyı set gölleri oluşur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıda bahsedilen şekilde oluşmuş göllerimizden biridir?

- A) Abant
- B) Köyceğiz
- C) Bafa
- D) Sera
- E) Durusu

8. Akarsu vadilerinin tektonik olaylar sonucu çökmeleri ve deniz suları altında kalmalarıyla ria kıyı tipi oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde ria tipi kıyıya rastlanır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9.

Kıyı çizgisine paralel uzanış gösteren dağ sıralarının tektonik olarak çökmesi ve dağ sıraları arasındaki akarsu vadilerinin sular altında kalmasıyla birbirlerine ve kıyı çizgisine paralel uzanan adalardan oluşan kıyı tipine dalmaçya tipi kıyı denir.

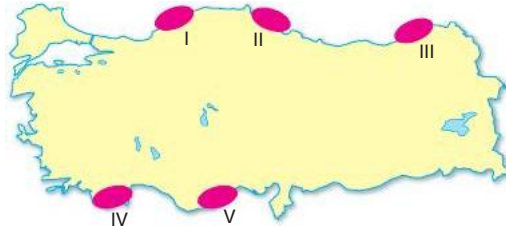
Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde bu kıyı tipi görülür?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıda verilen kıyı tiplerinden hangisi ülkemizde görülmez?

- A) Dalmaçya
- B) Ria
- C) Fiyord
- D) Boyuna
- E) Enine

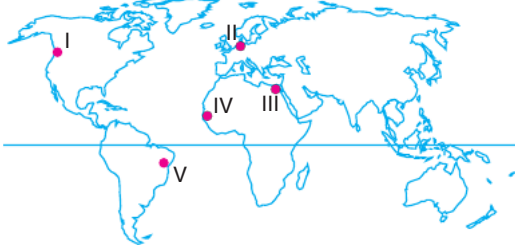
11. Dağların kıyıların hemen gerisinde uzandığı alanlarda falez oluşumu daha fazladır.

Buna göre, yukarıda harita üzerinde işaretlenmiş kıyılardan hangisinde falez oluşumuna rastlanmaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Okyanusa kıyısı olan alanlarda Ay'ın kütle çekim kuvvetine bağlı olarak oluşan gel-git genliğine bağlı olarak akarsu ağızlarında haliçler oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde haliçli kıyı tipi görülmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ülkemiz matematik konumu etkisiyleX.... veY.... kıyı tiplerinin, özel konumu etkisiyle deZ.... kıyı tipinin görülemeyeceği bir ülkedir.

Buna göre yukarıda verilen bilgi cümlesinin doğru olması için X, Y, Z yerine sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	X	Y	Z
A)	dalmaçya	ria	skyer
B)	boyuna	enine	fiyort
C)	haliç	watt	estuar
D)	fiyort	skyer	haliç
E)	ria	dalmaçya	enine

3. Kıyı çizgisi önündeki eski bir adanın dalga ve akıntıların yaptığı biriktirme ile oluşan kıyı kordonu tarafından karaya bağlanarak yarımada dönüşmesi sonucu tombolo (saplı ada) oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde tombololara rastlanır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) III ve V

4.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanlar ile aşağıdaki kıyı tipi eşleştirmeleri hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Boyuna	Ria	Dalmaçya
A)	I	II	III
B)	III	I	II
C)	II	III	I
D)	I	III	II
E)	II	I	III

5.

- Dalga ve akıntıların biriktirmesi sonucu oluşmuş iki kıyıyı birbirine bağlayan setlerdir.
- Dalga ve akıntıların aşındırması sonucu oluşmuş kıyı diklikleridir.
- Dalga ve akıntıların bir koy veya körfezin önünü kapatmaya çalıştığı kıyılardan denizin ortasına doğru uzanan birikim şekilleridir.
- Dalga ve akıntıların oluşturdukları bir kıyı kordonu ile koy veya körfezin önünü kapamaları sonucu oluşur.

Yukarıda dalga ve akıntıların oluşturduğu bazı yer şekillerinin tanımları verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinden bahsedilmemiştir?

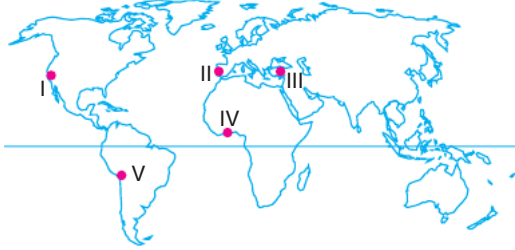
- A) Tombolo B) Kıyı Oku
C) Kıyı Kordonu D) Falez
E) Kıyı Set Gölü

6.

Türkiye kıyılarında aşağıdaki kıyı tiplerinden hangisi görülmez?

- A) Dalmaçya B) Ria C) Enine
D) Skyer E) Limanlı

7. Akarsular;
 I. Kıta sahanlığı geniş
 II. Derinliği az
 III. Gelgit genliği az
 IV. Dalga ve akıntıları zayıf olan kıyılarda
 bünyelerindeki alüvyonları biriktirerek delta oluştu-
 rabilir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanların hangisinde delta oluşabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki haritada Kuzey ve Güney Amerika'nın batı kıyıları boyunca kıyı çizgisine paralel uzanan Kayalık ve And Dağları gösterilmiştir.

Buna göre, bu kıyılarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Boyuna kıyı tipi görülür.
 B) Kıyı derinliği fazladır.
 C) Falezler yaygındır.
 D) Dalga ve akıntılar kuvvetlidir.
 E) Delta oluşumları yaygındır.

9. I. İstanbul Boğazı → Ria tipi kıyılar
 II. Ege kıyıları → Enine kıyılar
 III. Karadeniz kıyıları → Boyuna kıyılar
 IV. Haliç → Haliç tipi kıyılar
 V. Antalya Kaş kıyıları → Dalmaçya tipi kıyılar
 Yukarıda Türkiye'de görülen kıyı tiplerinden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Denizlerin tuzluluk oranlarını sıcaklık ve buharlaşma koşulları ile o denizi besleyen akarsuların taşıdığı su miktarı belirler.

Buna göre, yukarıda bahsedilen şartlar göz önünde bulundurulduğunda haritadaki şehirlerimizden hangisinde tuzluluk oranları en düşük olur?

- A) Antalya B) İzmir C) Çanakkale
 D) Yalova E) Trabzon

11. Dağların kıyı çizgisine dik olarak uzanış gösterdiği kıyılara enine kıyılar denir. Türkiye'de enine kıyılar Ege Bölgesi'nde görülür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Ege Bölgesi kıyılarına ait bir özellik değildir?

- A) Gelgit genliği oldukça fazladır.
 B) Kıta sahanlığı geniştir.
 C) Akarsuların kıyılarda biriktirme yapması kolaydır.
 D) Yarımada ve körfez oluşumu fazladır.
 E) Kıyı derinliği Karadeniz kıyılarına oranla azdır.

12.

Haritada numaralandırılmış kıyı tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Ria	Limanlı	Enine
B)	Enine	Falezli	Dalmaçya
C)	Haliçli	Boyuna	Skyer
D)	Ria	Falezli	Dalmaçya
E)	Ria	Watt	Boyuna

12. BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

1. Doğu Anadolu Bölgesi ortalama yükseltisi IV. zamandaki epirojenik yükselmeye artmış olan kısa mesafede yükseltinin hızlı değişim gösterdiği engebeli bir bölgedir.

Buna göre, Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki akarsular ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi söylenemez?

- A) Akış hızları fazladır.
- B) Hidroelektrik enerji potansiyelleri fazladır.
- C) Aşındırma güçleri fazladır.
- D) Dar ve derin vadilerde akış gösterirler.
- E) Alüvyal tabanlı vadilere sahiptirler.

2.

Yukarıdaki haritada ülkemizin bazı dağları gösterilmiştir.

Buna göre bu dağlardan hangisi oluşum bakımından diğerlerinden farklı bir yapı tipine sahiptir?

- A) Küre
- B) Canik
- C) Doğu Karadeniz
- D) Yunt
- E) Bolkar

3.

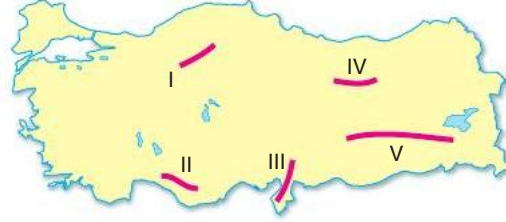

Yukarıdaki görselde Nepal'in başkenti Katmandu'da meydana gelen bir doğal afet gösterilmiştir.

Bu doğal afetin aşağıdaki şehirlerimizden hangisinde görülme olasılığı daha fazladır?

- A) İzmit
- B) Konya
- C) Edirne
- D) Mardin
- E) Antalya

4.

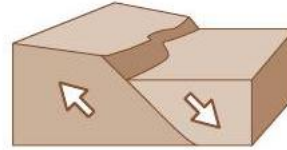

Yukarıdaki görselde levhaların birbirlerine yaklaştığı alanlarda tortul tabakaların kıvrılmasına neden olarak oluşturdukları kıvrımlı yapı gösterilmiştir.

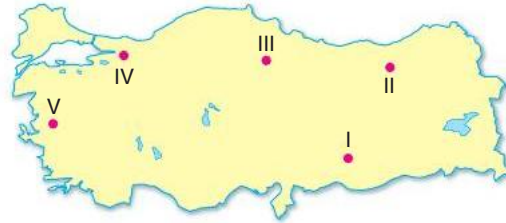
Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılmış dağlarımızdan hangisi bu oluşuma örnek değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5.

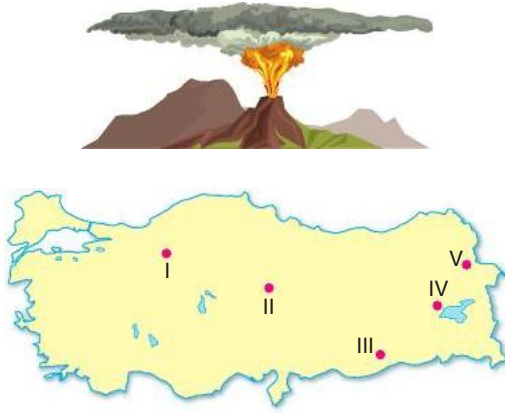
Levhaların birbirinden uzaklaştığı alanlardan yukarıdaki gibi normal faylar oluşur. Bu durumda çöken kısma graben denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde normal faylara rastlanır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

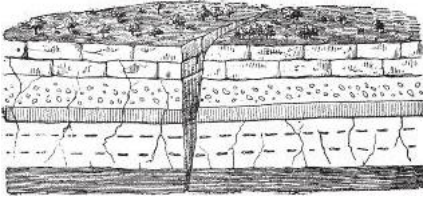
6.

Yukarıda gösterilen yer şekli haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde görülmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Akarsular yukarıda görüldüğü gibi derince yarıkları yüksek düzlükleri yani platoları aşınım şekilleri olarak oluştururlar.

Buna göre, aşağıda verilen platolarımızdan hangisinin yukarıdaki gibi bir akarsu vadisi tarafından yarılarak oluşturulduğu söylenemez?

- A) Bozok B) Çatalca-Kocaeli
C) Taşeli D) Haymana
E) Cihanbeyli

8. Tuz Gölü'nün doğusunda farklı direnç yapısına sahip volkanik tabakalar üzerine düşen sağanak yağış sularının yaptıkları aşındırmayla peribacaları oluşmuştur. Ancak ülkemizde peribacaları sadece bu bölgede bulunmaz.

Buna göre, ülkemizde Kapadokya'daki Peribacalarının benzeri Kızıl Periler adıyla aşağıdaki şehirlerimizden hangisinde görülmemektedir?

- A) Van – Başkale B) Diyarbakır – Lice
C) Ağrı – Doğubeyazıt D) Konya – Karapınar
E) Erzurum – Narman

9. Dar ve derin vadilerden akan akarsulardan elde edilecek hidrolik potansiyel de fazladır.

Buna göre, yukarıda harita üzerinde verilen hangi alandaki akarsulardan elde edilebilecek hidrolik enerji diğerlerinden daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

Yukarıda Türkiye haritası üzerinde belirlenen akarsuların hangisinin akımında karstik kaynakların etkisi daha fazla olmuştur?

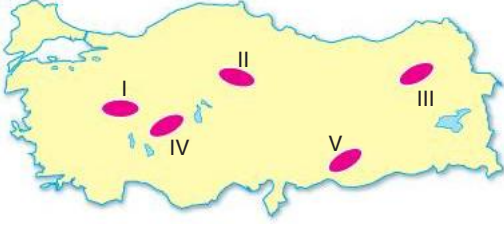
- A) Sakarya B) Çoruh C) Aras
D) Manavgat E) Asi

11. Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Taşeli Platosu 1000 m'nin üzerinde bir yükseltiye sahiptir ve platoda kırıktaşılar oldukça geniş alan kaplar. Bu yüzden bu alanda karstik şekiller oldukça yaygındır.

Buna göre, aşağıda verilen yüzey şekillerinden hangisinin Taşeli Platosu'nda görülmesi beklenir?

- A) Hörgüçkaya B) Mantarkaya
C) Obruk D) Barkan
E) Fay kaynağı

1. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki bazı platoların bulunduğu alanlar taranarak gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış platolardan hangisi oluşum özelliği bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki haritada ülkemizin bazı ovaları gösterilmiştir.

Buna göre, verilen ovaların bulundukları yerlerde oluşabilmeleri için gerekli şartlar arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Kıta sahanlığı dar olmalı
B) Kıyının derinliği az olmalı
C) Kıyıda dalga ve akıntılar zayıf olmalı
D) Akarsuların yukarı ve orta çığırlarında erozyon şiddetli olmalı
E) Kıyı çizgisi gerisinde yer şekilleri sade olmalı

3. Ülkemizin matematik konumuna bağlı olarak bazı kıyı tipleri ülkemizde görülmez.

Buna göre, ülkemiz kıyılarında aşağıdaki kıyı tiplerinden hangisi görülmez?

- A) Boyuna B) Skyer C) Enine
D) Dalmaçya E) Ria

4. Çanakkale'nin Gelibolu Yarımadası'nda düzenlenen tura katılan bir turist grubuna tur rehberleri, yarımada'nın kuzeyinde bulunan Saros Körfezi'ni gezdirirken buranın jeolojik devirler boyunca buzul etkisi altında kaldığını, günümüzde de buzul vadisinin sular altında kalmasıyla oluşmuş ülkemizin tek fiyord olduğundan bahsetmiştir.

Buna göre, tur rehberinin yaptığı hata aşağıdakilerden hangisi ile düzeltilebilir?

- A) Saros Körfezi'nin faylanma sonucu oluştuğu söylenirse
B) Saros Körfezi'nin Gelibolu kıyılarındaki olmadığı söylenirse
C) Gelibolu'nun Çanakkale'de değil Tekirdağ'da olduğu söylenirse
D) Türkiye'de matematik konuma bağlı olarak fiyort kıyı tipi görülemeyeceği söylenirse
E) Saros Körfezi'nin gelgit etkisiyle oluşmuş bir haliç olduğu söylenirse

5. (I) Ülkemizin kıyıları bugünkü şeklini IV. Zamanda almıştır. (II) Kıyılarımızın şekillenmesi günümüzde de hâlâ devam etmektedir. (III) Özellikle IV. Zamanda Egeid karasının tektonik olarak çökmesiyle oluşan son derece girintili-çukurlu yapıya sahip Ege kıyılarımız boyuna kıyılara en güzel örnektir. (IV) İstanbul ve Çanakkale boğazlarımız eski akarsu vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşmuş Ria kıyı tipine örnektir. (V) Datça Yarımadası ve Gökova Körfezi kıyılarımızda İstanbul ve Çanakkale boğazlarımız ile aynı özelliktedir.

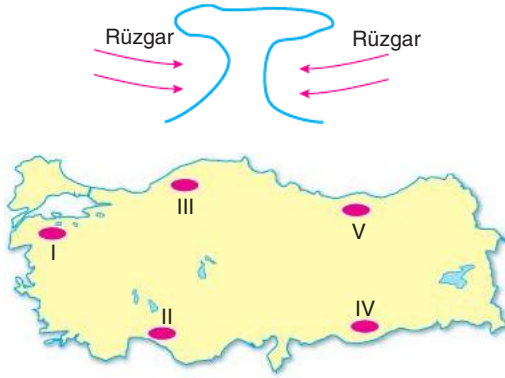
Bu paragrafta ülkemizin kıyıları ile ilgili verilen bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdakilerden hangisi özel konumu nedeniyle ülkemizde görülebilecek bir kıyı tipi değildir?

- A) Ria B) Boyuna C) Enine
D) Dalmaçya E) Haliç

7.

Yukarıda oluşumu gösterilen yer şekline haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde daha sık rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdakilerden hangisi, Batı Anadolu akarsularının bol alüvyon taşıdıklarına kanıt olur?

- A) Çıplak, bitkisiz dağlık yörelerden kaynaklanmaları
B) Menderesler çizmeleri ve bu alanda verimli tarım alanlarının olması
C) Akarsu ağızlarında geniş delta ovaları oluşturmaları
D) Kaynakları ile akarsu ağızları arasında yükselti farkının fazla olması
E) Hidroelektrik enerji potansiyellerinin az olması

9. Ülkemizde buzul aşınım ve birikim etkilerine yükseltisi 2000 m'den fazla olan dağlarımızda rastlanabilmektedir.

Buna göre, yukarıda verilen dağlarımızın yükseltileri düşünüldüğünde hangisinde buzul etkisine rastlanabileceği söylenemez?

- A) Canik B) Kaçkar C) Hakkari
D) Bolkar E) Aladağlar

10. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'deki delta ovalarının özelliklerinden biri değildir?

- A) Kıyı bölgelerde yer alırlar.
B) Alüvyonlarla kaplıdır.
C) Yükseklikleri 0-200 metre arasındadır.
D) Batıdan doğuya doğru yükseltileri artar.
E) Tarımsal verimleri yüksektir.

11. Aşağıdaki, Türkiye turizmi açısından değer taşıyan yerlerden, hangisinin oluşmasında, kimyasal çözünme söz konusu olamaz?

- A) Damlatış Mağarası
B) Köprülü Kanyon Vadisi
C) Pamukkale Travertenleri
D) Ürgüp-Göreme Peribacaları
E) Düden Şelalesi

12. Korrazyon rüzgar erozyonu demektir. Rüzgar gücü nispetinde maddeleri koparır taşır. Bu maddeleri vurarak oyar, şekillendirir. Gücü tükenince taşıdığı kum, toz gibi maddeleri bırakır. Aşağıdaki haritada rüzgar erozyonunun etkili olduğu yerler gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi rüzgar erozyonunun görüldüğü yerlerin ortak özelliği olamaz?

- A) Çabuk aşınabilen gevşek toprak yapısı
B) Düzensiz yağış rejimi
C) Kurak iklim koşulları
D) Cılız bitki örtüsü
E) Engebeli alanların fazla olması

1. Antalya'nın Manavgat ilçesinden Alanya ilçesine doğru Toros Dağları üzerinde yapılan trekking sırasında, bölgenin arazi yapısı da göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki yer şekillerinden hangisine rastlama ihtimali diğerlerine göre daha fazladır?

A) Sirk B) Tekne Vadi C) Peneplen
D) Dolin E) Mantarkaya

2. Akarsuların denize döküldükleri yerde oluşturdukları ovalara delta denir. Delta ovaları alüvyon topraklardan oluşur.

Aşağıdaki ovalardan hangisi bu tür ovalara örnek oluşturmaz?

A) Çarşamba Ovası B) Korkuteli Ovası
C) Bafra Ovası D) Çukurova
E) Balat Ovası

3. Sakarya Nehri de Kızılırmak ve Yeşilırmak kadar büyük bir akarsudur ve bol miktarda alüvyon taşır. Ancak aşağıdaki haritada gösterildiği gibi döküldüğü noktada delta oluşturamaz.

Buna göre, Sakarya Nehri'nin döküldüğü yerde delta oluşturamamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Döküldüğü yerde yer şekillerinin engebeli olması
B) Kıyının derin olması
C) Kıta sahanlığının dar olması
D) Gelgit genliğinin fazla olması
E) Boğaza yakın olduğu için dalga ve akıntıların kuvvetli olması

4. Ülkemizde Kuzey Anadolu Fayı, Doğu Anadolu Fayı ve Batı Anadolu Fayı olmak üzere üç ana fay hattı bulunmaktadır.

Buna göre, ülkemizdeki fayların dağılışı düşünüldüğünde yukarıdaki haritada gösterilen ovalardan hangisi tektonik oluşumlu değildir?

A) Yenisehir B) Tefenni C) Amik
D) Tercan E) Erciş

5. Akarsuların aşındırma gücünü etkileyen temel faktör yatak eğimidir. Dolayısıyla eğimli ve engebeli alanlarda akarsuların aşındırma güçleri fazladır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde akarsuların aşındırma güçleri daha azdır?

A) Tunceli B) Artvin
C) Antalya D) Hakkari
E) Edirne

6. Ülkemizde yer şekillerinin kıyı çizgisine göre uzanış doğrultusu o kıyıdaki kıta sahanlığının genişliğini belirler.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerimizden hangisinin fiziki haritasında aynı mesafedeki deniz yüzeyinde, derinlik basamaklarını gösteren mavi renk tonu çeşitliliği daha azdır?

A) Adapazarı B) Giresun C) Rize
D) Antalya E) Anamur

7. Aşağıdaki haritada Balıkesir'in Edremit ilçesinden Muğla'nın Datça ilçesine kadar olan kıyı şeridi gösterilmiştir.

Buna göre haritada gösterilen bu hat üzerinde aşağıdaki özelliklerden hangisi gözlenmez?

- A) Kıyıda girinti ve çıkıntı fazladır.
 B) Koy, körfez, burun ve yarımada sayısı fazladır.
 C) Kıyının gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark azdır.
 D) Kıyıda derinlik azdır.
 E) Kıta sahanlığı geniştir.
8. • Volkanik arazi üzerinde oluşmuştur.
 • Dağ çayırıları altında gelişim göstermiş çernozomlarla örtülüdür.
 • Kura ve Aras nehirleri tarafından yarılmıştır.
 • Yükselti ortalaması fazla, karasallık şiddetli olduğundan tarımsal faaliyetler kısıtlıdır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen plato aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Obruk
 B) Taşeli
 C) Erzurum-Kars
 D) Çatalca-Kocaeli
 E) Bozok

9. Aşağıda verilen akarsu havzalarının arazi yapısı düşünüldüğünde hangisinde kanyon vadi görölme olasılığı daha fazladır?

- A) Aras
 B) Fırat
 C) Dicle
 D) Kızılırmak
 E) Göksu

10. Bir akarsuyun kaynağına yakın olan kısma o akarsuyun yukarı çıkışı denir.

Aşağıdaki akarsulardan hangisinin yukarı çıkışı Türkiye sınırlarının dışında yer alır?

- A) Manavgat
 B) Sakarya
 C) Asi
 D) Küçük Menderes
 E) Büyük Menderes

11. Eğer bir akarsu denize ulaşabiliyorsa, açık havza denize ulaşmadan kuruyorsa veya bir gölde sona eriyorsa kapalı havza oluşturur.

Buna göre, aşağıdaki akarsulardan hangisinin kapalı havzaya sahip olduğu söylenebilir?

- A) Aras
 B) Kızılırmak
 C) Gediz
 D) Meriç
 E) Bakırçay

12. Marmara Bölgesi'nin en yüksek noktasını bünyesinde bulunduran 2543 m. yüksekliğindeki kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan bir batolit kütle üzerinde yükselmiştir. Bursa'nın güneydoğusunda yer almaktadır.

Buna göre, yukarıda konumundan ve özelliklerinden bahsedilen dağın ismi için bırakılan boşluğa aşağıdakilerden hangisinin yazılması uygun olur?

- A) Samanlı Dağları
 B) Sündiken Dağları
 C) Uludağ
 D) Işıklar Dağı
 E) Kuru Dağları

1. Ülkemizde kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarının bulunduğu alanlarda denizden gelen nemli hava kütleleri dağların denize dönük yamaçlarına orografik olarak bol yağış bırakabilir.

Buna göre, ülkemizin yer şekli özellikleri düşünüldüğünde aşağıdaki dağlardan hangisinde orografik yağışların yaygın olarak görüleceği söylenemez?

- A) Küre Dağları B) Kaçkar Dağları
C) Bolkar Dağları D) Aydın Dağları
E) Giresun Dağları

2. Anadolu arazisi Tethys jeosenkinali tabanında kalın tortul tabakalar halinde bulunurken kuzeyden Avrasya, güneyden ise Afrika ve Arap levhalarının sıkıştırmasıyla orojenez maruz kalmış Kuzey Anadolu ve Toros kıvrımları oluşmuştur. Bu nedenle Kuzey Anadolu Dağları ile Torosların yüksek kesimlerinde bugün hala kabuklu deniz canlılarına ait fosillere rastlanmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki dağlarımızdan hangisinde oluştuğu yer itibarıyla kabuklu deniz canlısı fosillerine rastlanmaz?

- A) Bolkar Dağları B) Aladağlar
C) Küre Dağları D) Hakkari Dağları
E) Rize Dağları

3. Ülkemizin kuzeyinde Kuzey Anadolu Dağları kıyı çizgisine paralel olarak uzanırlar.

Buna göre, Kuzey Anadolu Dağları'nın uzanışına bağlı olarak Karadeniz kıyılarıyla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Boyuna kıyı tipi görülür.
B) Kıta sahanlığı dardır.
C) Kıyının derinliği kısa mesafede artar.
D) Falezler yaygındır.
E) Dalga ve akıntıların biriktirme etkisi fazladır.

4. Akarsular tarafından dar ve derin vadilerle yarılmış, çevresine göre yüksekte kalmış düzlüklere plato denir. Platolar oluşumlarına göre,

- I. aşınım düzlüğü platolar,
II. yatay tabaka düzlüğü platoları,
III. karstik platolar,
IV. lav düzlüğü platoları olmak üzere dört gruba ayrılır.

Buna göre, aşağıdaki platolarımızdan hangisi diğerlerinden daha farklı oluşum özelliğine sahiptir?

- A) Yazılıkaya Platosu
B) Cihanbeyli Platosu
C) Çatalca-Kocaeli Platosu
D) Haymana Platosu
E) Bozok Platosu

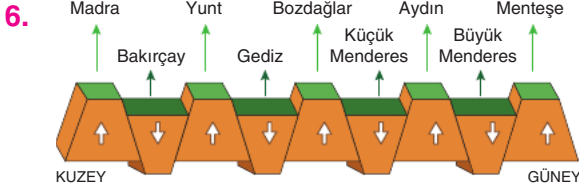
5.

Yukarıda 1985'te Birleşmiş Milletlerin UNESCO teşkilatı tarafından Dünya Mirası listesine eklenen Denizli yakınlarındaki Hierapolis antik kenti sınırları içinde yer alan Pamukkale travertenleri gösterilmiştir.

Buna göre, bu görseldeki yer şekilleri için aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Karstik aşınım şekilleri arasındadır.
B) Yer altı sularının yamaçlar üzerinde akışı sırasında oluşmuşlardır.
C) Yapılarını kimyasal tortullar oluşturur.
D) Fay kaynağından çıkan kireçli yer altı suları tarafından oluşturulmuşlardır.
E) Bulunduğu alanda, lapyra, dolin, uvala ve polye gibi yer şekillerine de rastlanır.

Yukarıda Ege kıyılarında yer alan horst ve graben sistemleri kuzeyden güneye doğru gösterilmiştir.

Bölgedeki yer şekillerinin özellikleri düşünüldüğünde bölge ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Faylı yapılar yaygındır.
- B) Dağlar kıyı çizgisine dik uzanırlar.
- C) Girinti ve çıkıntının fazla olduğu enine kıyı tipi görülür.
- D) Jeotermal enerji potansiyeli fazladır.
- E) Kuzey-güney yönünde ulaşım kolaydır.

8.

Yukarıda gösterilen akarsu ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Yatak eğimi azalmıştır.
- B) Akış hızı azalmıştır.
- C) Zamanla yatak değiştirmiştir.
- D) Boyu uzamıştır.
- E) Aşındırma gücü artmıştır.

9. Afyon, Uşak ve Kütahya arasında bulunan Yazılıka-ya Platosu üzerinde rüzgârlar, aşağıdaki fotoğrafta görüldüğü gibi, kayalar üzerinde küçük kovuklar oluşturmaktadır.

Buna göre, rüzgârların oluşturduğu bu yer şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barkan B) Tafoni C) Mantarkaya
- D) Şahitkaya E) Yardang

10.

Yukarıdaki görselde farklı direnç yapısına sahip karstik kayalardan oluşan arazide akarsuyun oluştu-
turduğu bir vadi gösterilmiştir.

Buna göre, bu vadi tipi ülkemizde aşağıda veri-len şehirlerden hangisinde daha yaygın olarak görülebilir?

- A) İzmir B) Antalya C) Eskişehir
- D) İzmit E) Samsun

13. BÖLÜM

DOĞAL AFETLER VE TÜRKİYE İÇİN RİSKLERİ

1. Özellikle son yüzyılda dünya genelinde artan sanayi faaliyetlerine bağlı olarak ülkelerin kömür, petrol vb. fosil yakıt tüketimi arttı. Fosil yakıtların yanmasıyla da salınan karbon miktarı arttı. Aynı zamanda ormanların tahrip edilmesi de bu süreci hızlandırdı. Daha sonra yerden yansıyan ısı enerjisinin artan karbon gazlarının etkisiyle hapsedilmesi "sera etkisi" yaptı ve sonuçta "küresel ısınma" denen bir süreç yaşandı.

Bu süreçte;

- I. çöl alanlarının genişleyeceği,
- II. bazı bitki ve hayvan türlerinin soylarının tükeneneceği,
- III. tarımsal üretim miktarının azalacağı,
- IV. tektonik depremlerin artacağı,
- V. kuraklık sonucunda insanların besin sıkıntısı yaşayacağı

gibi senaryolardan hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. 1 Ekim 1995 Dinar Depremi
II. 17 Ağustos 1999 Gölçük Depremi
III. 27 Haziran 1998 Ceyhan Depremi
IV. 26 Aralık 1939 Erzincan Depremi

Yukarıda ülkemizde büyük can ve mal kayıplarına yol açan bazı depremler verilmiştir.

Buna göre, bu depremlerden hangileri Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde gerçekleşmemiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Genellikle bitki örtüsünün cılız olduğu veya orman örtüsünün tahrip edilmiş ortadan kaldırıldığı, normalin çok üzerinde kar yağışı yaşanan dağlık ve eğimli arazilerde görülen doğal afete "-----" denir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdaki doğal afetlerden hangisi getirilmelidir?

- A) çığ B) heyelan C) erozyon
D) kasırga E) taşkın

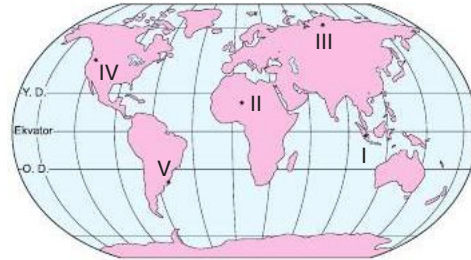
4. Aşağıdaki ülke ve yaygın görülen doğal afet eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Ülke	Doğal Afet
A) ABD	Kasırga
B) Bangladeş	Sel ve taşkın
C) Suudi Arabistan	Tayfun
D) Malezya	Tsunami
E) Şili	Volkanik faaliyet

5. Bazı doğal afetlerden kaynaklanan zararları azaltmak için çeşitli önlemler almak mümkündür. Ancak doğal afetlerin bazılarının hangi bölgede ve ne zaman meydana geleceği net bir şekilde kestirilemez. Buna göre, aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin vereceği zararı azaltmak için çok erken uyarı sistemi kurulamaz?

- A) Tsunami
B) Sel ve Taşkın
C) Deprem
D) Çığ
E) Kasırga

6. Volkanik küllerin suya doymun hâle gelerek yerçeki etkisiyle dağın yamaçlarından aşağı doğru akmasıyla çamur akıntıları oluşur.

Buna göre, yukarıda sözü edilen çamur akıntıları haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde daha yaygın olarak görülebilir?

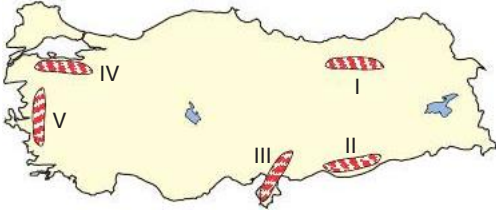
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Erozyon, günümüzde karşılaşılan en önemli sorunlardan biridir.

Bir yerde toprak erozyonunun afet boyutuna ulaşması aşağıdakilerden hangisine bağlı değildir?

- A) Ormanlık alanların tarıma açılması
B) Meralarda aşırı otlatma yapılması
C) Tarım topraklarının nadasa bırakılması
D) Tarım arazilerinin eğim yönüne paralel sürülmesi
E) Eğimli yamaçlarda tıraşlar açılması

8. Türkiye ekonomisine en büyük zararı veren depremlerden biri 1999 Gölcük depremidir. 133 binin üzerinde bina hasar görmüş ve 20 bine yakın vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş taralı alanlardan hangisinde yaşanacak bir depremin büyük can ve mal kaybına neden olacağı söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Volkanik patlama
II. Erozyon
III. Çiğ
IV. Sel ve taşkın
V. Deprem

Yukarıda verilen doğal afetlerden hangilerinde insanın doğrudan ya da dolaylı etkisinin olduğu söylenemez?

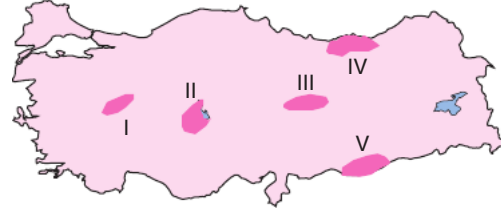
- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve V
D) III ve IV E) III ve V

10. Yağışların kaydedilen normal seviyenin önemli ölçüde altına düşmesi sonucu arazi ve su kaynaklarını olumsuz etkilemesine ve hidrolojik dengede bozulmalara yol açan doğa olayına "kuraklık" denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kuraklığın sosyal etkilerine örnek olarak verilebilir?

- A) Süt ve çiftlik hayvanlarında kayıplar yaşanması
B) Enerji kaynaklarında verimin düşmesi
C) Üretim düşüklüğüne bağlı olarak yaşanan işsizlik
D) Geçim sıkıntısına bağlı oluşan göçün yarattığı huzursuzluk
E) Su kaynaklarının kalitesinde düşme yaşanması

11. Günümüzde bazı ülkelerde yaşanan kuraklık insan yaşamını tehdit eden en büyük tehlikedir. Bu tür yerlerde besin sıkıntısı yüzünden her gün binlerce insan ölmektedir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenen alanların hangisi kuraklık tehlikesi olan yerlere örnek olarak verilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Hava sıcaklığının 40°C'nin üzerine çıktığı, bağıl nem oranının % 20'nin altına düştüğü alanlarda orman yangını çıkma olasılığı çok yüksektir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş alanlardan hangisinde yaz aylarında orman yangını çıkma olasılığı diğerlerinden azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Türkiye’de heyelan ve toprak kayması gibi olayların özellikle ilkbahar mevsiminde artış göstermesi;

- I. karların erimesi,
- II. bitki örtüsünün tahrip edilmesi,
- III. yağış miktarının artması,
- IV. tarımsal faaliyetlerin yoğunlaşması

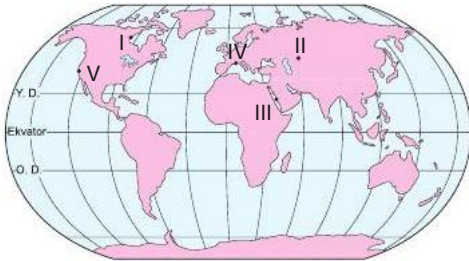
gibi etkenlerden hangileri ile açıklanabilir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde görülen meteorolojik kökenli doğal afetlerden biri değildir?

- A) Sel
B) Heyelan
C) Yıldırım düşmesi
D) Tsunami
E) Taşkın

3. Japoncada "liman dalgası" anlamına "tsunami" sözcüğü okyanus ya da deniz tabanında oluşan deprem, volkanik patlama ya da zemin kayması gibi tektonik olaylar sonucu meydana gelen dev dalgalardır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde meydana gelecek bir tsunaminin büyük zararlara yol açacağı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Çeşitli etkenlere açık ve büyük bir yanıcı madde birikimine sahip olan ormanlar özellikle sıcak ve kurak mevsimde yangın tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Aşağıdakilerden hangisi orman yangınları üzerinde etkili olan bir faktör değildir?

- A) Hava sıcaklığı
B) Levha hareketleri
C) Bağıl nem oranı
D) Rüzgârın esiş yönü
E) Rüzgârın esiş hızı

5. Doğal afetler, oluşum nedenlerine göre sınıflandırılmanın yanı sıra oluşum hızlarına göre de sınıflandırılmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yavaş gerçekleşen doğal afet sınıflamasına dâhil olamaz?

- A) İklim değişikliği
B) Erozyon
C) Salgın hastalıklar
D) Nükleer kaza
E) Çölleşme

6. Aşağıdaki tabloda doğal afetlerin bazıları kökenine göre sınıflandırılmıştır.

Doğal Afet	Biyolojik Kökenli Afet	Jeolojik Kökenli Afet	Meteorolojik Kökenli Afet
Çığ			✓
Böcek İstilası	✓		
Tsunami		✓	
Fırtına			✓
Çamur akıntısı	✓		

Buna göre, tabloda verilen doğal afetlerden hangisinin kökeni yanlış işaretlenmiştir?

- A) Çığ B) Böcek istilası
C) Tsunami D) Fırtına
E) Çamur akıntısı

7. Büyük çoğunluğu insan hataları sonucunda ortaya çıkan, yerleşim yerlerini su basmasıyla oluşan doğal afete "sel veya su baskını"denir. Eriyen karların ya da düşen yağış miktarının akarsu yataklarının kapasitesini aşmasıyla oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde sel ve su baskını olma riski daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aynı büyüklükteki bir deprem bir ülkede büyük bir afete dönüşebilirken başka bir ülkede hafif zararlar atlatılabilmektedir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin sosyoekonomik seviyeleri göz önüne alındığında aynı büyüklükte yaşanan bir deprem hangisinde daha az can ve mal kaybına yol açacaktır?

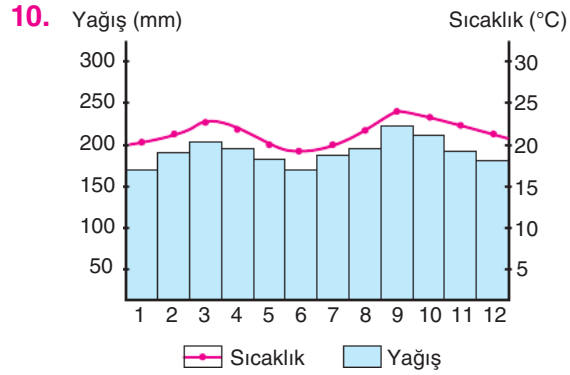
- A) Bangladeş B) Afganistan
C) Şili D) Japonya
E) Pakistan

9. Bir yerde aşırı yağışların ardından dere ve nehirlerin taşkınlar yapmasıyla afet boyutlarına ulaşan sel felaketlerinin ortaya çıkmasında;

- I. bitki örtüsü,
II. iklim özellikleri,
III. yer şekilleri,
IV. fay hatları,
V. beşeri faaliyetler

gibi faktörlerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiği verilen bir bölgede aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin görülme olasılığı daha azdır?

- A) Heyelan B) Sel C) Tsunami
D) Tayfun E) Çığ

11. I. Eğimli yamaçların basamaklama yapılarak ağaçlandırılması
II. Yağışların kar şeklinde düştüğü eğimli yamaçların eteklerine yerleşmeler kurulması
III. Akarsu ve dere yataklarına yerleşmeler kurulması
IV. Yol yapım çalışmalarında yamaçların doğal dengesinin bozulması
V. Tarım alanı oluşturmak için bitki örtüsünün tahrip edilmesi

Yukarıda verilenlerden hangisi bir doğa olayı olan yağışın, doğal bir afete dönüşmesine yol açmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıda verilen doğal afetler etki süresine göre sınıflandırılırsa hangisi uzun süreli doğal afet grubuna girer?

- A) Deprem B) Çölleşme
C) Çığ D) Yıldırım
E) Heyelan

1. Doğal afetlerin zararları ülkelerin gelişmişlik dereceleriyle de yakından ilgilidir.

Buna göre;

- I. Japonya,
- II. İtalya,
- III. Afganistan,
- IV. İsviçre,
- V. Almanya,

gibi ülkelerin hepsinde aynı büyüklükte bir tektonik deprem yaşanacak olsa, hangisinde daha fazla can ve mal kaybı ortaya çıkar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bazı doğal afetler beklenmedik bir zamanda aniden ortaya çıkabilmektedir.

- I. Kuraklık
- II. Erozyon
- III. Çığ
- IV. Deprem

Buna göre, yukarıda verilen doğal afetlerden hangilerinin diğerlerine göre daha ani oluştuğu söylenemez?

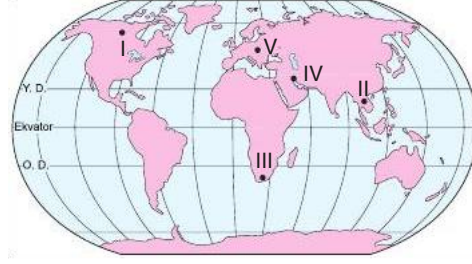
- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. • Yerleşim alanlarını titizlikle belirlemek, kaygan ve ovalık bölgeleri yerleşmeye açmamak
• İmar planlarında konuta ayrılmış yerler dışındaki alanlara ev yapmamak
• Mevcut yapıların dayanıklılığını arttırmak

Yukarıdaki önlemler aşağıdaki doğal afetlerden hangisinden önce alınmalıdır?

- A) Kasırga
- B) Çığ
- C) Volkan püskürmesi
- D) Deprem
- E) Kuraklık

4.

Yukarıdaki haritada verilen alanlardan hangisinde tropikal rüzgârların yol açtığı zararın daha fazla olacağı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Küresel ısınma sonucunda etkisini artıran, ülkemizde de zaman zaman etkili olan doğal afetlerden biri de kuraklıktır.

Aşağıdakilerden hangisi kuraklık sonucunda ortaya çıkabilecek durumlardan biri değildir?

- A) Hidroelektrik enerji üretimi azalır.
- B) Otlakların kurumasına bağlı olarak et ve süt verimi düşer.
- C) Ekolojik denge bozulur.
- D) Su ve besin kıtlığı canlı yaşamını zora sokar.
- E) Taban suyu seviyesini yükseltir.

6. Orta Asya'da erozyonla kaybedilen toprak Özbekistan'da % 87, Türkmenistan'da % 97, Tacikistan'da % 71'i bulmaktadır.

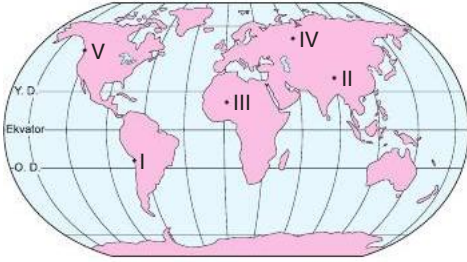
Buna göre, toprak kaybının bu kadar çok olduğu bölgelerde erozyonu artıran faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

- A) Eğim ve engebenin fazla olması
- B) Eğimli yamaçlarda taraçalama ile tarım yapılması
- C) Doğal bitki örtüsünün çeşitli nedenlerle tahrip edilmesi
- D) Yer yer sağanak yağışların görülmesi
- E) Nadasa bırakılan tarım arazisinin geniş olması

7. Aşağıdakilerden hangisi **çığ** oluşumuna neden olan **beşeri faktörlerden biri olamaz**?

- A) Dağ sporları
- B) Yol yapım faaliyetleri
- C) Dağ turizmi
- D) Madencilik faaliyetleri
- E) Ani sıcaklık değişimleri

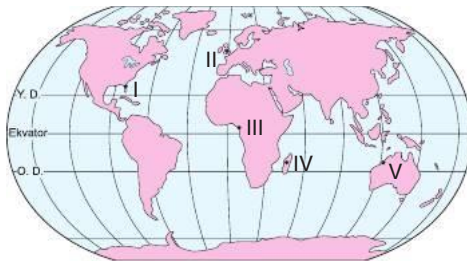
8. Çığ, yoğun kar yağışına ve yer şekli özelliklerine bağlı olarak oluşan ve tabakalaşan kar örtüsünün dengesinin bozulması yer çekiminin de etkisiyle eğim yönünde aşağıya inmesidir.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde **çığ** tehlikesi diğerlerine göre **daha azdır**?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Kasırgaların oluşum mekanizması ısı farkına dayanır. Bu mekanizmada okyanus yüzeyindeki nemli havanın hızla yükselmeye başlaması, soğuk havayla karşılaşması ve bu ılık su buharının yoğunlaşarak fırtına bulutları ve yağmur damlaları oluşması prensibi esastır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli merkezlerin hangisinde **kasırga** felaketinin **yaşanma olasılığı diğerlerinden azdır**?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Günümüzden 3500 yıl önce Ege Denizi'ndeki Santorini Adası'nda patlayan volkan, Girit Adası'ndaki Minos Uygarlığı'nı yok etmiştir. Ancak volkanların çok sayıda yararı da vardır.

Aşağıdakilerden hangisi **volkan püskürmeleri**nin **olumlu etkilerinden sayılamaz**?

- A) Güneş ışınlarının yeryüzüne ulaşmasını önlemesi
- B) Maden çeşitliliğini artırması
- C) Turistik açıdan önemli yer şekilleri oluşturmaları
- D) Mineralce zengin toprak örtüsü oluşturmaları
- E) Verimli tarım alanları meydana getirmesi

11. Okyanus tabanlarında meydana gelen volkanik püskürmeler deniz suyu sıcaklığını artırır ve deniz canlılarına zarar verir.

Buna göre, aşağıda verilen alanlardan hangisinde **deniz altı volkanizmasına bağlı olarak böyle bir durum yaşanmaz**?

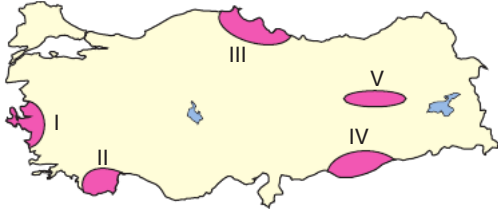
- A) Japon adaları
- B) Filipin adaları
- C) İzlanda Adası
- D) Grönland Adası
- E) Hawaii adaları

12. Doğal olmayan fakat insanlara ve çevreye büyük zararlar veren olaylara "beşeri afet" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi **beşeri afet** sayılabilir?

- A) Savaşlar
- B) Depremler
- C) Tayfunlar
- D) Volkanik patlamalar
- E) Çığlar

1.

Kış mevsiminde yukarıdaki haritada işaretlenen alanların hepsinde bir don olayı yaşanacak ol-
sa, hangisinde yürütülen tarım faaliyetlerinde
daha az zarara neden olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Nevada del Ruiz'in yüksek kesimlerinde buzul, buz-
kar ve karların, küllerin yarattığı yüksek sıcaklığın
etkisiyle erimeleri sonucunda oluşan sular, dağın
yamaçlarından inerken çamur akıntıları oluşturmuş
ve geçtiği yerlerde büyük hasarlara yol açmıştır.

Yukarıda etkilerinden bahsedilen doğal afet
aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sel ve taşkın
B) Tsunami
C) Volkan püskürmesi
D) Çığ
E) Aşırı yağış

3.

- I. Eğimli yamaçların ağaçlandırılması
II. Genel acil ikaz sistemleri oluşturulması
III. Akarsu yataklarının dayanıklı duvarlar ile kont-
rol altına alınması
IV. Bloklar hâlinde ve sağlam monte edilmiş parça-
lardan oluşan çatılar yapılması

Yukarıda verilenlerden hangileri kasırga ve fırtı-
nalara karşı alınabilecek önlemlerden sayılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4.

Her yıl dünyada 50 ülkede ortalama 20.000 kişi tro-
pikal fırtınalar nedeniyle yaşamını yitirmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen yerlerden hangisi
tropikal fırtınalar nedeniyle risk altında sayıla-
maz?

- A) Güney Çin Denizi
B) Kızıldeniz
C) Bengal Körfezi
D) Meksika Körfezi
E) Karayip Adaları

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında sembollerle gös-
terilen alanlarda hangi doğal afetler daha yay-
gın görülmektedir?

	▲	●	■
A) Deprem	Heyelan	Çığ	
B) Sel	Orman yangını	Heyelan	
C) Deprem	Çığ	Sel	
D) Heyelan	Sel	Çığ	
E) Orman yangını	Heyelan	Deprem	

6. Muson ülkelerinde sık sık sel felaketlerinin ya-
şanmasında;

- I. pirinç tarımının yaygın olarak yapılması,
II. orman alanlarının tahrip edilmesi,
III. akarsu yataklarının yerleşime açılması,
IV. yaz musonlarının etkisinde kalması

faktörlerden hangilerinin etkili olduğu söylene-
mez?

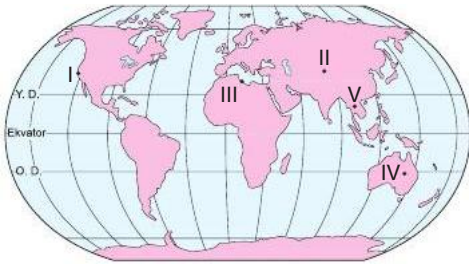
- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

7. I. 1965 - 1967 yılları arasında Hindistan'da meydana gelen kuraklık, 1,5 milyon insanın ölümüne neden oldu.
- II. Çin'de 1556 yılında yaşanan depremde 830.000 kişi yaşamını yitirdi.
- III. H1N1 adlı virüsün Uzak Doğu ülkelerinde kuşlardan insanlara bulaşması sonucunda 2005 - 2008 yılları arasında tüm Dünya'da 250 bin insan hayatını kaybetti.

Yukarıda verilen afetlerin kökeni aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Hidrolojik	Jeolojik	Meteorolojik
B)	Meteorolojik	Jeolojik	Biyolojik
C)	Jeolojik	Hidrolojik	Jeomorfolojik
D)	Meteorolojik	Jeomorfolojik	Hidrolojik
E)	Jeomorfolojik	Meteorolojik	Biyolojik

8.

Yukarıdaki dünya haritasında verilen alanlar ile bu alanlarda görülen doğal afet eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I – deprem
B) II – çığ
C) III – tsunami
D) IV – kuraklık
E) V – kasırga

9. • Yağışlı ve gür bitki örtüsüne sahip alanlarda toprak erozyonu daha azdır.
- Günümüzde erken uyarı sistemlerinin kurulmasıyla depremin zamanı çok önceden öğrenilebilmektedir.
- İzmit, Sakarya, Bolu, Düzce, Tokat, Amasya illeri Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alır.
- Volkanik arazilerde topraklar mineralce fakirleştiği için verimsizdir.
- Kuraklık, fırtına, çığ, sel vb. afetler meteorolojik kökenlidir.

Yukarıda doğal afetlerle ilgili verilen ifadelerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. Aşağıdaki tabloda beş merkezin yamaç eğimi ve yıllık yağış miktarı gösterilmiştir.

Merkez	Yamaç Eğimi (%)	Yıllık Yağış Miktarı (mm)
I	42	1050
II	29	800
III	8	380
IV	12	570
V	25	740

Heyelan olayı üzerinde eğim ve yağış koşullarının etkisi göz önüne alındığında tabloda verilen merkezlerden hangisinde heyelan görülme olasılığı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Afetler değişik kriterlere göre sınıflandırılabilir.

- I. Sel
- II. Fırtına
- III. Yıldırım düşmesi
- IV. Deprem
- V. Kuraklık

Buna göre, yukarıdaki doğal afetleri ortaya çıkış nedenlerine göre sınıflandırırsak, hangisi diğerlerinden ayrılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yer kabuğunun derinliklerinden kaynaklanan ve yeryüzünde sarsıntı ve titreşimler hâlinde çok hızlı gerçekleşen yer kabuğu hareketlerine "deprem" denir.

- I. Doğu Asya
- II. İzlanda
- III. Avustralya'nın batısı
- IV. Güney Amerika'nın batı kıyıları
- V. Sibiry

Yukarıda verilenlerden hangilerinde tektonik depremler afet boyutunda yaşanmamaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Türkiye, Alp - Himalaya Kıvrım Kuşağı üzerinde yer alan genç oluşumlu bir ülkedir.

Ülkemizin bulunduğu bu coğrafi konum aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin etkisini daha çok artırmıştır?

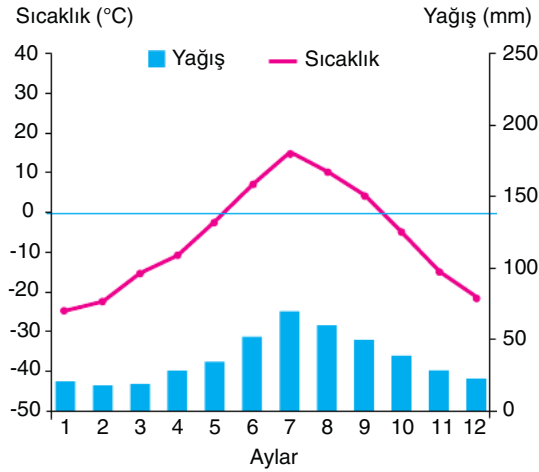
- A) Heyelan B) Deprem C) Erozyon
D) Sel E) Çığ

4. I. Deprem büyüklüğünün fazla olması
II. Deprem süresinin uzun olması
III. Arazinin alüvyal malzemeden oluşması
IV. Deprem odak derinliğinin fazla olması
V. Yerleşim alanının depremin dış merkezine yakın olması

Bu faktörlerden hangisi depremin yaratacağı hasar ve kaybı arttıran bir faktör değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiğine sahip bir bölgede aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin görülme olasılığı daha fazladır?

- A) Çığ B) Tsunami C) Sel
D) Kuraklık E) Tayfun

6. Afetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma faaliyetleri ne kadar önemli ise sosyal ve ekonomik kayıpları önlemek de bir o kadar önemlidir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisi diğerlerine göre daha etkin bir afet yönetimi uygulamaktadır?

- A) Japonya
B) Hindistan
C) Çin
D) Endonezya
E) Brezilya

7. Şiddetli yağmur, küresel ısınma ve beşeri etmenler sel ve taşkınların temel nedenlerini oluşturmaktadır.

Büyük hasara, can ve mal kaybına neden olan sel ve taşkınlar aşağıdaki sonuçlardan hangisini ortaya çıkartmaz?

- A) Ekili dikili alanların sular altında kalarak zarar görmesi
B) Çevre yolların kapanmasıyla yardım ulaşmasının zorlaşması
C) Deniz taşkınları sonucu toprakların tuzlanması
D) Hidroelektrik enerji üretiminin azalması
E) Sel suları kanalizasyonlara ve su havzalarına karıştığında temiz içme suyu bulmanın zorlaşması

8. ● Arazisinin % 80'i deniz seviyesinden sadece 6 metre yüksekte alçak ve düz bir ülkedir.
● Ganj ve Brahmaputra nehirleri bu ülkede birleşerek Bengal Körfezi'ne dökülür.
● Ülke yaz musonları ve orman tahribi nedeniyle sık sık sel felaketine uğrar.

Yukarıda bazı özellikleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Afganistan
B) İran
C) Japonya
D) Bangladeş
E) Avustralya

9. I. Çığ
II. Tsunami
III. Sel ve Taşkın
IV. Heyelan
V. Kuraklık

Yukarıdaki doğal afetlerden hangisi oluştuğu yerin iklim özellikleri hakkında bilgi vermez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Çığ oluşabilmesi için alanın belli bir yükseltiye, eğime, uygun zemine sahip olması gerekir.

Buna göre, haritada numaralandırılmış alanların fiziki özellikleri göz önünde bulundurulduğunda hangisinde çığ oluşma ihtimali azdır?

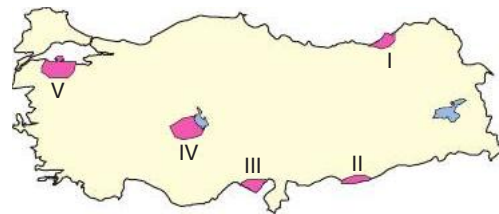
- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. ● Yeryüzünde görülen fırtına ve kasırgaların büyük çoğunluğuI..... Kuşak'ta meydana gelir.
● Bütün kıtalar içinde erozyonla en çok toprak taşınan kıtaII.....'dır.
●III....., atmosfer kökenli doğal afetlerden biridir.

Yukarıda verilen ifadelerde boş bırakılan numaralı alanlara aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Tropikal	Afrika	Sel
B)	Orta	Asya	Tsunami
C)	Tropikal	Asya	Kuraklık
D)	Orta	Amerika	Çığ
E)	Tropikal	Asya	Deprem

- 12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenen alanların hangisinde toprak kayması ve heyelan riski daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Türkiye’de sık sık tektonik depremlerin meydana gelmesinde, Türkiye’nin;

- I. toprak yapısının çeşitli olması,
- II. Orta Kuşak ülkesi olması,
- III. kırıklı yapının yaygın olması,
- IV. ortalama yükseltinin fazla olması,
- V. iklim çeşitliliğinin fazla olması,

özelliklerinden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aynı iklim bölgesinde bulunmalarına karşın Samsun ve Trabzon illerinde heyelan yaşanma sıklığı farklıdır.

Buna göre, Trabzon’da heyelan yaşanma riskinin daha fazla olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yer şekilleri ve yükselti
- B) Yıllık sıcaklık ortalaması
- C) Yağış rejimi
- D) Yıllık yağış miktarı
- E) Yıllık sıcaklık farkı

- 3.

Doğanın kendi içinde işleyen bir düzeni vardır. Ancak bazı insan faaliyetleri bu düzenin giderek bozulmasına neden olmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki beşeri faaliyetlerden hangisinin doğal sistemlere müdahalesi en azdır?

- A) Madencilik B) Sanayi C) Hayvancılık
- D) Turizm E) Ulaşım

4. Yaşanan ve afete neden olan bir doğa olayı başka bir doğa olayını tetikleyebilmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi volkanik faaliyetin tetiklemesiyle oluşan bir doğa olayı değildir?

- A) Deprem
- B) Çamur akıntısı
- C) Heyelan
- D) Kaya düşmesi
- E) Kuraklık

5. Yamaç eğiminin fazla olduğu, dik yamaçlı bölgelerde kaya düşmesi afeti sıkça yaşanmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış taralı bölgelerden hangisinde kaya düşmesi yaşama riski diğerlerinden fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. 2004 yılında Endonezya açıklarında oluşan deprem ve yarattığı tsunami
II. 1988’de Trabzon’un Maçka İlçesi Çatak Köyü’nde meydana gelen heyelan
III. 1931’de Çin’de eriyen kar ve buz suları ile Yangce ve HuangHe ırmaklarının taşması
IV. 1984 - 85 yılları arasında Etiyopya ve Sudan’da yaşanan kuraklık

Yukarıda verilen ülkemizde ve dünyada meydana gelmiş doğal afetlerden hangilerinin oluşumunda sadece iç kuvvetlerin etkili olduğu söylenebilir?

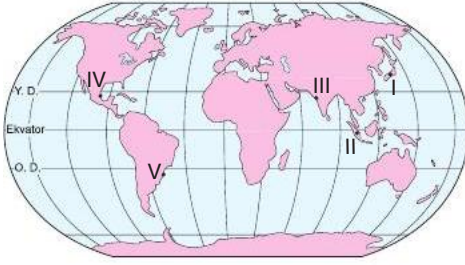
- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

7. Günümüzde 10 gün sonra görülebilecek meteorolojik olayların tahmini doğruya yakın bir şekilde yapılabilmekte "Doğal Afet Erken Uyarı Sistemleri" ile önceden haber verilmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi önceden tahmin edilebilir nitelikte bir doğal afet değildir?

- A) Sel
B) Kasırga
C) Çığ
D) Yıldırım
E) Taşkın

8. Afet yönetim sistemleri üzerindeki çalışmalar gelişmiş ülkelerde ve ülkemizde hızla artarak devam etmektedir. Ancak gelişmemiş ülkelerde bu alandaki çalışmalar yetersizdir.

Yukarıdaki haritada işaretli ülkelerden hangisinde afet yönetimi ile ilgili çalışmalar daha verimli bir şekilde uygulanmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. İssiz bir çölde meydana gelen deprem çevreye zarar vermediği için sadece bir doğal olaydır. Ancak insanların yoğun yaşadığı alanlarda oluşan bir deprem can ve mal kaybına neden olacağı için bir doğal afettir.

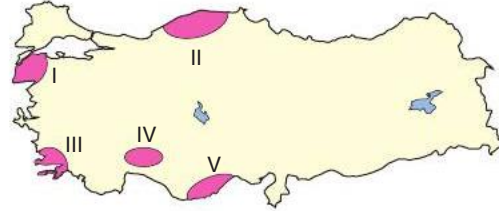
Aşağıdakilerden hangisi biyolojik kökenli bir doğal afettir?

- A) Tsunami
B) Tropikal siklon
C) Salgın hastalık
D) Yıldırım düşmesi
E) Çamur akıntısı

10. Aşağıdakilerden hangisi etkin bir afet yönetimi için afet sırasında yapılacak çalışmalardan biri değildir?

- A) Mümkün olan en fazla sayıdaki canlıyı kurtarmak
B) Afetlerin doğurabileceği tehlike ve risklerden insanların canını ve malını korumak
C) Afetten etkilenen halkın temel gereksinimlerini karşılamak
D) Afetten etkilenen halkın hayatının en kısa sürede normale dönmesini sağlamak
E) İnsanları afetler konusunda eğitmek

11. Doğal ya da insan etkisiyle ormanların tamamen ya da kısmen yanmasına "orman yangını" denir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında belirlenmiş alanlardan hangisinde doğal nedenlerle orman yangını görülme olasılığı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye’de tropikal fırtına, ve hortumların etkili olmayışı Türkiye’nin;

- I. coğrafi konumu,
II. bulunduğu yarım küre,
III. toplam nüfus miktarı,
IV. doğal bitki örtüsü,
V. yeryüzü şekilleri

özelliklerinden hangisiyle açıklanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. İnsan toplulukları için başta can kayıpları olmak üzere ekonomik ve sosyal kayıplar oluşturan doğal veya beşeri kaynaklı olaylara "afet" denir.

Ülkemizde aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin etki alanı diğerlerinden daha geniştir?

- A) Yıldırım düşmesi
B) Heyelan
C) Erozyon
D) Kütle hareketleri
E) Çığ düşmesi

2. Sel ve taşkınlardan korunmak ve zararını en aza indirebilmek için;

- I. doğal bitki örtüsünü korumak
II. dere yataklarını yerleşime açmak
III. akarsu yatağı kenarlarına setler yapmak
IV. verimli arazi kullanımına önem vermek
V. dere ıslah çalışmalarına önem vermek

gibi çalışmalardan hangisinin alınması gereken bir önlem olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Erozyon, bitki örtüsünden yoksun yamaçlarda eğim doğrultusunda su ve rüzgâr tarafından yüzey örtüsünün taşınmasıdır. Arazinin yanlış kullanılması erozyon olayını arttıran bir faktördür.

Aşağıdakilerden hangisi arazinin yanlış kullanımına bağlı olarak erozyonu arttıran bir unsur değildir?

- A) Meralarda erken ve aşırı hayvan otlatma
B) Bitki örtüsünü tahrip ederek tarım ve yerleşim alanı açmak
C) Yakacak temini için ağaç kesmek
D) Anız yakmak
E) Toprağı eğime paralel değil, dik doğrultuda sürmek

4. • Nadas alanlarını daraltarak nöbetleşe ekimi yaygınlaştırmak
• Akarsu yataklarını ıslah etmek
• Rüzgârın hızını kesen perdeler yapmak
• Baraj ve göllerin su toplama alanlarında ağaçlandırmayı önlemek
• Ürünler hasat edildikten sonra kalan artıkları uygun bir alanda yakmak

Yukarıdaki ifadelerden kaç tanesi erozyon olayını azaltmaya yönelik çalışmalardan sayılmaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5. Kuraklık, önemli ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri olan bir doğal afettir. Özellikle hidrolojik kuraklıkta yer altı ve yer üstü sularında büyük boyutlu azalmalar meydana gelir.

Buna göre, aşağıda verilen göllerden hangisinde büyük boyutlu bir hidrolojik kuraklık yaşanmaktadır?

- A) Baykal Gölü
B) Michigan Gölü
C) Victoria Gölü
D) Aral Gölü
E) Beyşehir Gölü

6. I. Alp Dağları
II. Ural Dağları
III. Kaz Dağları
IV. Yıldız Dağları
V. And Dağları

Yukarıda verilen dağ sistemlerinden hangilerinde kar yağışlarının çığ oluşturma ihtimali diğerlerinden daha azdır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) III ve IV E) IV ve V

7. • Barajların doluluk oranında azalma görülmesi-
ne bağlı olarak enerji üretiminde düşme yaşan-
ması
• Tarım topraklarında tuz birikiminin artması
• Tatlı su kaynaklarının azalması

**Yukarıda ortaya çıkardığı sorunlardan bazıları
verilen doğal afetin aşağıdaki şehirlerden han-
gisinde görülme olasılığı daha düşüktür?**

- A) Kastamonu B) Gaziantep
C) Konya D) Diyarbakır
E) Şanlıurfa

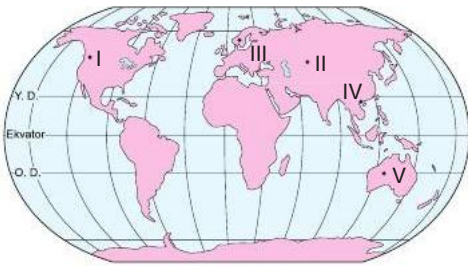
8. Kıtık, aşırı ve uzun süreli gıda darlığı olarak ta-
nımlanabilir.

- I. Çığ
II. Erozyon
III. Heyelan
IV. Volkanik püskürme
V. Kuraklık

**Doğal afetlerden hangilerinin kıtlığa yol açma
oranı daha yüksektir?**

- A) Yalnız II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

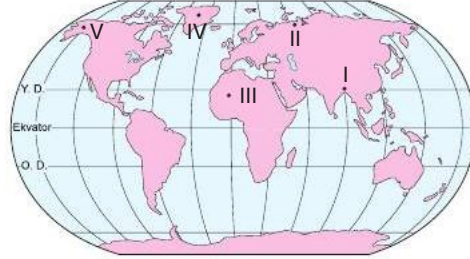
9.

**Yukarıdaki haritada işaretli bölgeler ve bu böl-
gelerde etkili olan doğal afetlerle ilgili aşağıda
verilen eşleştirmelerden hangisinde hata yapılmıştır?**

- A) I – Çığ
B) II – Erozyon
C) III – Kasırga
D) IV – Sel ve taşkın
E) V – Kuraklık

10. • Baraj kapaklarının açılması
• Ani ve hızlı kar erimesi
• Toprağın neme doymuş olması
• Doğal bitki örtüsünün tahrip edilmiş olması

**Yukarıdaki nedenlerle ortaya çıkan doğal afet,
haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde
daha yaygın olarak görülür?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Hollanda, İngiltere, Belçika gibi ülkelerin ok-
yanusa kıyıları bulunmasına rağmen hortum
ve kasırga türünden şiddetli rüzgârlara maruz
kalmamalarının nedeni aşağıdakilerden hangi-
sidir?

- A) İzlanda AB sistemi nedeniyle kasırgaların bu ül-
ke kıyılarına yaklaşmaması
B) Atlas Okyanusu'nun yüz ölçümünün çok büyük
olmaması
C) Yer şekillerinin sade olması
D) Kara ve denizler arasında yıl içinde sıcaklık ve
basınç farkının oluşmaması
E) Tropikal Kuşak'ta yer almamaları

12. Doğal afetler oluşum nedenlerine göre, jeolojik,
meteorolojik ve biyolojik kaynaklı olmak üzere üçe
ayrılır.

Buna göre,

- I. kasırga,
II. deprem,
III. volkanizma,
IV. çığ

**doğal afetlerinden hangileri meteorolojik kay-
naklıdır?**

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

14. BÖLÜM

BEŞERİ SİSTEMLER

1. Belirli bir zaman dilimi içinde, belirli bir alanda yaşayan tüm insanlara ait ekonomik, demografik ve sosyal verilerin periyodik aralıklarla toplanması işlemine ne ad verilir?

- A) Demografik yatırım
- B) Nüfus patlaması
- C) Nüfus sayımı
- D) Nüfus piramidi
- E) Demografi

2. 1900'lü yılların ikinci yarısına kadar ülkeler, nüfusun nicelik olarak fazla olmasını savunma anlamında güçlü olmak için gerekli ve yeterli bir şart olarak görmekteydi. Ancak günümüzde nüfusun sayısal olarak fazlalığından çok nitelikleri üzerinde durulmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi günümüzde yapılan nüfus sayımlarının amaçları arasında yer almaz?

- A) Arazi sahipleri ile ilgili bilgi toplamak
- B) Okur - yazar olmayan nüfusu belirleyerek buna göre okuma - yazma seferberliği başlatmak
- C) Çalışan nüfusun sektörel dağılımını belirlemek
- D) Ülkenin nüfus artış hızına uygun nüfus politikası belirlemek
- E) İşsiz sayısını belirleyerek buna göre yeni istihdam alanları yaratmak

3. Bir ülkede nüfus sayımı yapılma sıklığı, o ülkenin nüfus artış hızına yani gelişmişlik düzeyine bağlıdır.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde nüfus sayımı daha seyrek periyotlarla gerçekleştirilmektedir?

- A) Pakistan
- B) Bangladeş
- C) Nijerya
- D) Kanada
- E) İran

4. Asker sayısını ve vergi yükümlülerini belirlemek için Osmanlı İmparatorluğu döneminde ilk kapsamlı nüfus sayımını gerçekleştiren padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Selim
- B) IV. Murat
- C) I. Murat
- D) Kanuni Sultan Süleyman
- E) II. Mahmut

5. Tarih öncesi çağlardan günümüze dek geçen süreçte dünya nüfusu sürekli bir artış eğiliminde olmuştur. Bu artış seyri sırasında Dünya nüfusu 3 büyük sıçrama dönemi yaşamıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Dünya nüfusunda meydana gelmiş sıçrama dönemleri ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) İnsanların alet yapımını keşfetmesiyle beslenme koşulları iyileşmiş, vahşi yaşamla mücadele kolaylaşmıştır.
- B) Sanayi Devrimi ile öncelikle Avrupa Kıtası'nda nüfusun nicelik ve niteliği değişmiştir.
- C) Yeni dünyaya göçlerin arttığı dönemde dünya nüfusunda hızlı bir artış meydana gelmiştir.
- D) İnsanların yerleşik hayata geçip tarım yapmaya başlaması dünya nüfusunda artışa neden olmuştur.
- E) Sanayi Devrimi ile ülke ekonomileri gelişmiş ve ortalama insan ömrü uzamıştır.

6. I. İsveç
II. Almanya
III. ABD
IV. Japonya
V. Kanada

Yukarıda verilen ülkelerden hangileri sırasıyla ilk periyodik nüfus sayımını yapan ve nüfus sayımlarını anayasa ile düzenleyen ülkedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) IV ve V

7. Dünya nüfusunun sürekli artış eğiliminde olmasında aşağıda verilenlerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Temiz ve yeterli tatlı su kaynaklarının artması
- B) Doğumların ölümlerden fazla olması
- C) Uzun süren savaşların sona ermesi
- D) Gelişmiş ülkelere olan göçlerin artması
- E) Yaşam standartlarının yükselmesi

8. Sanayi Devrimi'nden günümüze kadar Dünya nüfusu yaklaşık 9,5 kat artarak 800 milyondan 7,6 milyara yükselmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi dünya nüfustaki artışın nedenleri arasında gösterilemez?

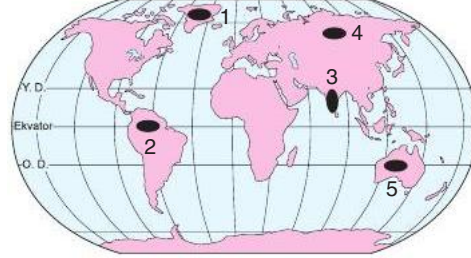
- A) Toplumda üretime katılmayan, ekonomik yönden aktif nüfusa bağımlı olan nüfusun artması
- B) Kadının iş hayatına katılması
- C) Uzun süren savaşların sona ermesi
- D) Ortalama yaşam süresinin uzaması
- E) Beslenme ve barınma koşullarının iyileşmesi ve yaşam standartlarının yükselmesi

9. Gelişmekte olan ülkelerin büyük çoğunluğu aşırı nüfus artışı nedeniyle, birtakım çalışmalar yaparak nüfus artış hızını kısıtlayıcı politikalar izlemek zorunda kalırlar.

Aşağıdaki ülkelerden hangisi yukarıda bahsedilen nüfus politikasını izlememektedir?

- A) Pakistan
- B) Endonezya
- C) Finlandiya
- D) Nijerya
- E) Mısır

10. Bir bölgenin nüfuslanmasında iklim koşulları, tarım alanları ve endüstri kuruluşlarının varlığı gibi etmenler etkilidir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış bölgelerden hangisi, olumsuz iklim koşulları nedeniyle seyrek nüfuslanmış bölgeler arasında sayılamaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin ekonomik yönden gelişmiş olduğunun göstergesi değildir?

- A) Çalışan nüfusun çoğunluğunun sanayi sektöründe çalışması
- B) Nüfus artış hızının düşük olması
- C) Ortalama insan ömrünün uzun olması
- D) Aritmetik nüfus yoğunluğunun yüksek olması
- E) Kişi başına düşen ulusal gelir payının yüksek olması

12. Verimli tarım arazileri ve akarsu vadileri ilk büyük şehirlerin kurulmasında tercih edilen yerler olmuştur. Bu yüzden, Dünya'da ilk şehir yerleşmeleri, Mısır, Hindistan ve Güneydoğu Asya'nın akarsu vadilerinde tarımın gelişmesiyle başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür yerler arasında gösterilemez?

- A) Nil vadisi
- B) Mezopotamya Ovası
- C) Muson Asyası
- D) Akdeniz Havzası
- E) İskandinav Yarımadası

1. • Kalkınma hızının yavaşlaması
• Savaş anında hazır asker kaynağı oluşması
• Temel tüketim mallarının fiyatlarının artması
• İşçi ücretlerinin ucuzlamasına bağlı olarak üretim maliyetlerinin düşmesi
• Demografik yatırımların artması

Yukarıda verilen ifadelerden kaç tanesi nüfus artışının neden olduğu olumsuz sonuçlardandır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Bir ülkede ekonomik gelişme hızı, nüfus artış hızına paralel gidiyorsa, nüfusun artması sorun teşkil etmez.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde yaşanan hızlı nüfus artışı daha çok sorun yaratmaktadır?

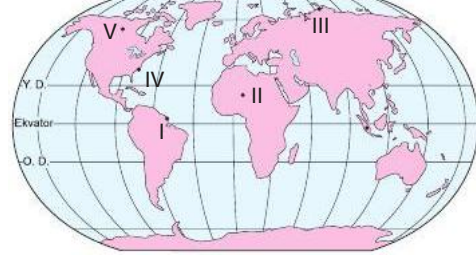
- A) Endonezya
B) İsveç
C) Japonya
D) Avustralya
E) Portekiz

3. İnsanoğlunun yeryüzüne dağılışı incelendiğinde doğal ve beşeri özellikler bakımından kendisine uygun sahaları yerleşim alanı olarak seçtiği görülmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi genel olarak nüfusun yeryüzüne dağılışını sınırlandıran alanlardan biridir?

- A) Akarsu havzaları
B) Delta ovaları
C) Yükseltisi az olan alanlar
D) Bataklık alanlar
E) Ilıman iklim bölgeleri

4. Sınırları belirli bir alanda yaşayan insan sayısının, yüzölçümüne bölünmesi ile ortaya çıkan 1 km²'ye düşen insan sayısına "aritmetik nüfus yoğunluğu" denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu diğerlerinden fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Nüfusun ikiye katlanma süresinin uzun olması, nüfus artış hızının düşük olduğunu kanıtlamaktadır.

Ülke	Ortalama yaşam süresi (yıl)	Nüfus miktarı (milyon)	Yıllık nüfus artış hızı (%)
I	68	52	1.3
II	77	48	0.5
III	81	61	0.3
IV	70	68	1.1
V	62	69	2.2

Buna göre, tabloda bazı nüfus özellikleri verilen beş ülkeden hangisinde nüfusun ikiye katlanma süresi diğerlerinden daha kısadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Tarih boyunca akarsu havzaları medeniyetlerin kurulduğu, yerleşim için tercih edilen yerler olmuştur.

Buna göre, aşağıdaki akarsu havzalarından hangisi bahsedilen genellemenin dışında kalmaktadır?

- A) Dicle B) Nil C) İndus
D) Sarıırmak E) Kongo

7. I. Dünya nüfusunun büyük bir bölümü, yaşama koşulları uygun Kuzey Yarımküre'nin ılıman iklim kuşağında toplanmıştır.
- II. Ganj, İndus, Brahmaputra, Fırat, Nil gibi akarsu havzalarında nüfus yoğunluğu oldukça fazladır.
- III. Kuzey Kutup Dairesi içinde yer alan Grönland, İskandinav Yarımadası, Alaska, Sibirya gibi bölgeler seyrek nüfuslanmıştır.
- IV. Tropikal Kuşak'ta And Dağları'nın yüksek kesimleri Amazon Havzası'na göre daha sık nüfuslanmıştır.

Buna göre, yukarıda dünyada nüfusun dağılışı ile ilgili verilen bilgilerden hangilerinde iklim faktörünün etkisi örneklenmemiştir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) III ve IV
D) Yalnız II E) II ve IV

8. Pakistan, Sudan, Moğolistan gibi ülkelerde nüfusun dağılışı üzerinde doğal koşulların etkisi fazladır. Ancak İngiltere, Fransa, ABD gibi ülkelerde ise nüfusun dağılışı doğal ortamdan bağımsızdır.

Buna göre, yukarıda anlatılan durum bu ülkelerin hangi bakımdan farklı olmalarının bir sonucudur?

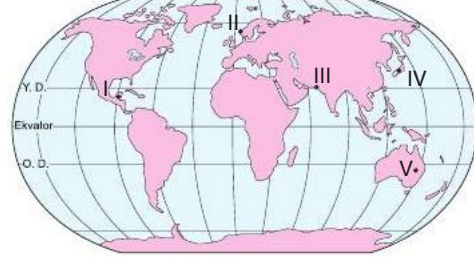
- A) Ortalama yükselti
B) Gelişmişlik düzeyi
C) İklim özellikleri
D) Doğal bitki örtüsü
E) Toplam nüfus miktarı

9. Dünya'da nüfus kontrolünü ilk düşünen ve dile getiren Aristo ve Eflatun olmuştur. Nitekim Aristo, şehirlerde nüfusun sabit tutulması sonucu, toplumun bu durumdan çok yararlanacağı düşüncesini ortaya koymuştur.

Buna göre, günümüzde aşağıda verilen ülkelerden hangisinde böyle bir nüfus kontrolüne ihtiyaç vardır?

- A) Japonya B) Bangladeş C) Kanada
D) İsviçre E) Avustralya

10. Sanayi Devrimi döneminde işlenen kaynakların artması, üretimin artması, beslenme ve barınma gibi ihtiyaçların bollasıp ucuzlaması söz konusu olmuştur.

Buna göre Sanayi Devrimi ile nüfusun niteliklerinde ve ekonomik yapısında meydana gelen değişimler haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinde ilk olarak kendini göstermiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

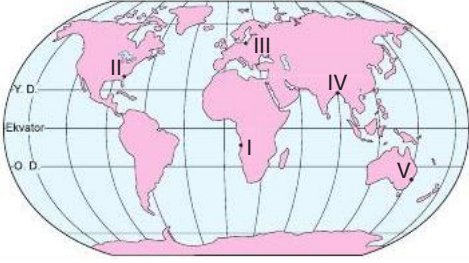
	Nüfus (kişi)	Yüzölçüm (km ²)
I	380.000	10.000
II	520.000	10.000
III	350.000	10.000
IV	730.000	10.000
V	800.000	10.000

Yukarıda beş ayrı ülkenin nüfusu ve yüzölçümleri verilmiştir.

Sadece bu bilgilere dayanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) II. ülkede nüfus yoğunluğu III. ülkeden fazladır.
B) I. ve III. ülkelerin nüfus yoğunlukları toplamı V. ülkeninkine eşittir.
C) III. ülke nüfus yoğunluğunun en az olduğu ülkedir.
D) V. ülke nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ülkedir.
E) IV. ülkede km² ye 73 kişi düşer.

1. Dünya'da nüfusun dağılışı incelendiğinde kıtalar üzerinde dengeli dağılmadığı gözlemlenir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisi bulunduğu kıtanın yoğun nüfuslu bölgelerinden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yeryüzünde nüfusun dağılışını etkileyen faktörler doğal ve beşeri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi dünya nüfusunun dağılışı üzerinde etkili olan beşeri faktörlerden biri değildir?

- A) İstihdam olanakları
B) Göç hareketleri
C) Savaşlar ve iç karışıklıklar
D) Kullanılabilir su kaynakları
E) Sanayi faaliyetleri

3. • Gelişmişlik seviyesinin artması
• Kadının iş hayatına girme oranının artması
• Aile planlaması uygulamaları
• Okur yazar oranının düşmesi
• Doğal afetler ve salgın hastalıklar

Yukarıda verilen ifadelerden kaç tanesi bir ülkede nüfus artış hızını yavaşlatan etmenlerden biri olarak sayılamaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Son yıllarda kilometrekareye düşen insan sayısında düşüş yaşanan bir ülkede bu durumun yaşanmasında;

- I. doğurganlık oranının artması,
II. ortalama yaşam süresinin uzaması,
III. ülke dışına işçi göçünün artması,
IV. bebek ölümlerinin azalması

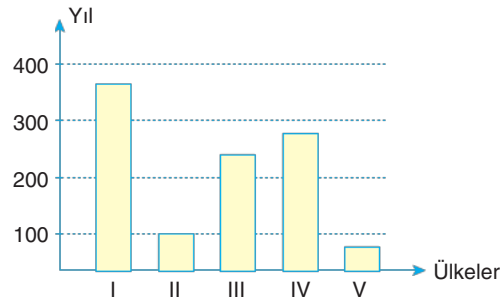
faktörlerden hangilerinin etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

5. Sibirya'nın kuzeyi ve Grönland'da nüfus ve yerleşmenin oldukça seyrek olması ve hatta Antartika'da hiç nüfuslanma görülmemesi nüfus ile aşağıdaki etmenlerden hangisi arasındaki ilişki kanıtlamaktadır?

- A) Su kaynakları
B) Yer şekilleri
C) Ortalama yükselti
D) İklim koşulları
E) Sanayileşme düzeyi

6. Aşağıda beş ayrı ülkenin toplam nüfusunun ikiye katlanma süreleri verilmiştir.

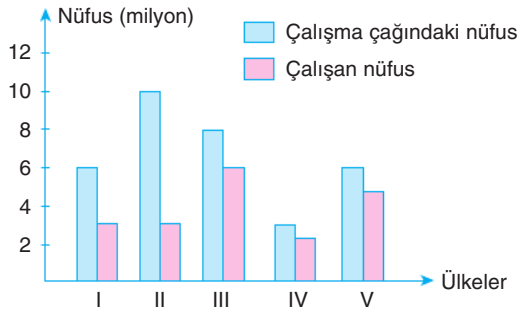
Buna göre, grafikte verilen ülkelerden hangilerinde nüfus artış hızı diğerlerinden daha yüksektir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

7. Bir ülkede nüfusun dağılışı üzerinde doğal koşulların etkisi ön planda ise bu ülkenin nüfus yapısı ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Okur yazar nüfus içinde kadın nüfusunun oranı düşüktür.
- B) Kırsal kesimde yaşayan nüfus miktarı daha fazladır.
- C) Çalışan nüfusun yaş ortalaması küçüktür.
- D) Ortanca yaş ortalaması küçüktür.
- E) Ortalama yaşam süresi oldukça uzundur.

8. Aşağıdaki grafikte beş ülkenin çalışma çağındaki nüfus ve çalışan nüfus miktarları verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki grafikte verilen ülkelerden hangisinde işsizlik diğerlerine göre daha büyük bir problem oluşturmaktadır?

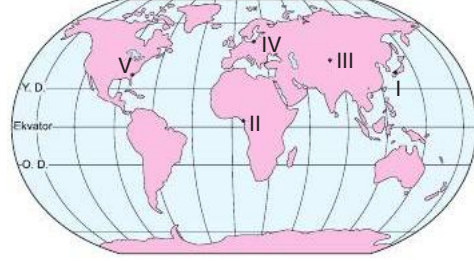
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 9.
- Vergi gelirlerinin artması
 - Mal ve hizmete talebin artması
 - Piyasanın genişlemesiyle yeni istihdam alanlarının açılması
 - Fosil yakıt tüketiminin artması
 - İhtiyacı karşılamak amacıyla kimyasal gübre ve tarım ilacı kullanımında artış olması

Bu ifadelerden kaç tanesi, bir ülkede hızlı nüfus artışının olumsuz sonuçlarından sayılabilir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

10. Gelişmemiş ülkelerde nüfusun dağılışı üzerinde daha çok doğal koşulların etkisi ön planda iken, gelişmiş ülkelerde beşeri koşullar daha çok etkilidir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde nüfusun dağılışı üzerinde daha çok beşeri faktörlerin etkili olduğu söylenemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

11. Yeryüzünde nüfusun dağılışı incelendiğinde kıta kenarlarının yoğun nüfuslu iç kısımların ise daha seyrek nüfuslu olduğu görülür.

Buna göre, aşağıda verilen alanlardan hangisi kıyı bölgelerinde olmasına rağmen nüfus yoğun olduğu alanlara örnek olarak gösterilemez?

- A) Amazon Havzası
- B) Batı Avrupa
- C) ABD'nin doğusu
- D) Güneydoğu Asya
- E) Güney Avrupa

12. Nüfus artış hızı çok yavaş olan ülkeler ekonomik gelişmişliklerini sürdürmek ve ülkede ortaya çıkan ya da ortaya çıkabilecek insan gücü ihtiyacını ortadan kaldırmak için diğer ülkelerden özellikle kalifiye eleman niteliğinde insanların ülkelerine göç etmesine izin verir.

Aşağıdaki ülkelerden hangileri anlatılan duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Çin – İngiltere
- B) Fransa – Kanada
- C) Fransa – Hindistan
- D) Türkiye – Libya
- E) Almanya – Çin

1.

Sayım yılı	Yaş bağımlılık oranı (%)	65 ve daha yukarı yaş, bağımlılık oranı (%)	0-14 yaş, bağımlılık oranı (%)
1935	82.89	7.14	75.75
1940	78.90	6.48	72.42
1945	75.09	5.85	69.24
1950	71.32	5.65	65.66
1955	75.00	5.99	69.01
1960	81.09	6.40	74.69
1965	84.89	7.33	77.56
1970	85.85	8.17	77.68
1975	82.33	8.39	73.94
1980	78.12	8.45	69.67
1985	71.81	7.22	64.59
1990	64.68	7.06	57.62

Yukarıdaki tabloda, çalışmakta olan her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu bağımlı nüfus sayısının yaşlara göre dağılışı yüzde olarak verilmiştir.

Tablodaki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) 1935 yılından 1950 yılına kadar yaş bağımlılık oranı azalmıştır.
- B) 1970 yılından sonra genç bağımlılık oranı sürekli azalmıştır.
- C) 65 yaş ve daha yukarı yaş bağımlılık oranı 0-14 yaş bağımlılık oranından daima daha azdır.
- D) Yaş bağımlılık oranı en fazla 1970 yılındadır.
- E) 0-14 yaş grubunda yaş bağımlılık oranı en az 1950 yılındadır.

2.

Çin, nüfus artış hızını düşürmeyi amaçlayan ülkelerden biridir. Bu nedenle bir çok uygulamaya başlamıştır. "Tek çocuk siyaseti" bu uygulamalardan biridir.

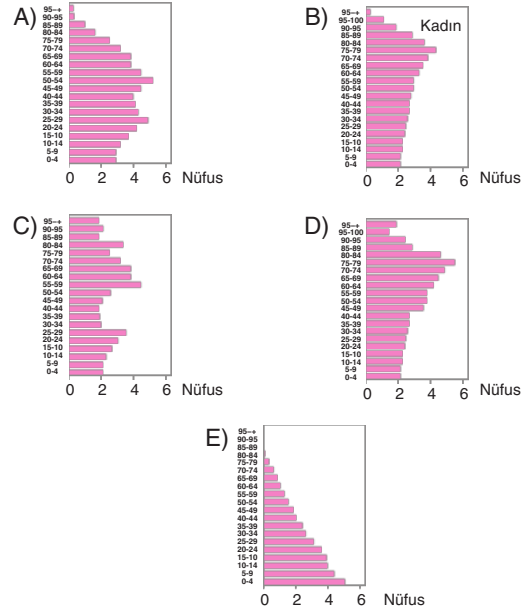
Aşağıdaki ülkede hangisi Çin gibi nüfus artış hızını kontrol altına almayı amaçlayan ülkelerden biridir?

- A) Hollanda B) Bangladeş C) Norveç
D) Japonya E) Avustralya

3.

- Çalışan nüfusun yaş ortalaması küçüktür.
- Demografik yatırımlara ihtiyaç giderek artmaktadır.
- Hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı azdır.

Yukarıda nüfus niteliklerinden bazıları verilen ülkenin nüfus yaş piramidi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

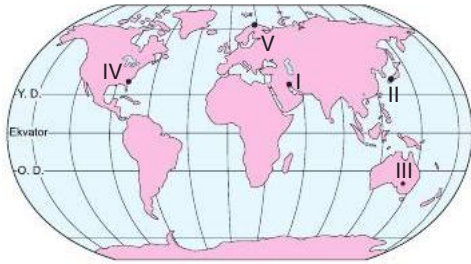
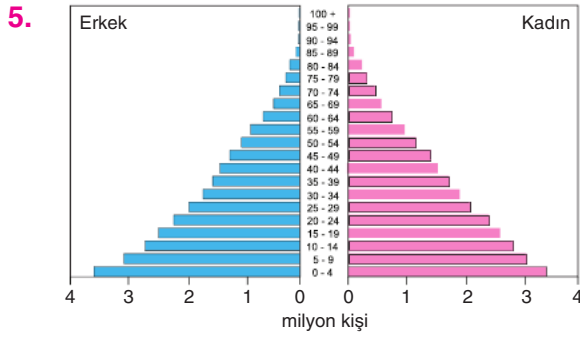
4.

Aynı kıtanın farklı yerlerinde konumlanmış üç ülkeden;

- I. ülkede ortalama yaşam süresi 57 yıl,
- II. ülkede ortalama yaşam süresi 72 yıl,
- III. ülkede ortalama yaşam süresi 84 yıldır.

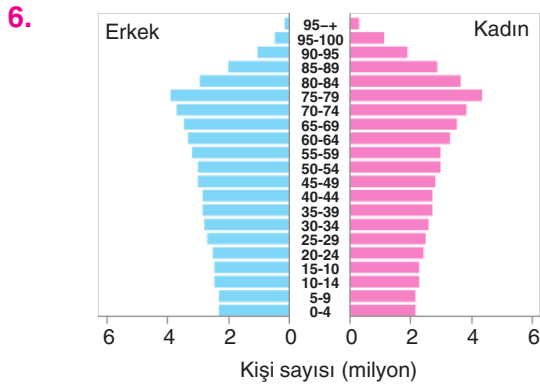
Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin ortalama yaşam süresine etkileri göz önüne alındığında aşağıda verilenlerden hangisine ulaşamaz?

- A) III. ülkede nüfusun genç bağımlılık oranı düşüktür.
- B) II. ülkede ihracat geliri I. ülkeden fazladır.
- C) I. ülkede doğurganlık oranı en fazladır.
- D) Üç ülkenin de gelişmişlik düzeyi farklıdır.
- E) I. ülkede aritmetik nüfus yoğunluğu en fazladır.

Yukarıda nüfus yaş piramidi verilen ülke, dünya haritası üzerinde numaralandırılmış alanlardan hangisinde yer alabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

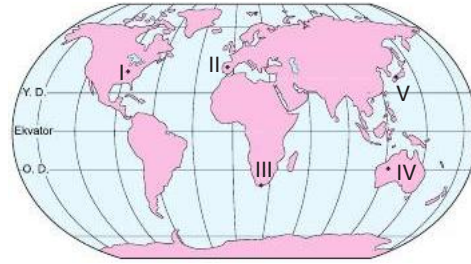
Yukarıda nüfus piramidi verilen ülkede;

- I. bebek ölüm oranı,
II. bağımlı nüfus oranı,
III. sanayi sektöründe çalışan nüfus oranı,
IV. kalifiye iş gücü

gibi unsurlardan hangilerinin fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7.

Dünya'da nüfusun dağılışını etkileyen doğal ve beşeri faktörler göz önüne alındığında haritada işaretli merkezlerden hangilerinde en fazla ve en az nüfuslanma görülür?

	En fazla	En az
A)	V	IV
B)	I	V
C)	III	I
D)	IV	II
E)	V	III

8.

Ülke	Aritmetik nüfus yoğunluğu (km ² /kişi)
I	322
II	73
III	190
IV	25

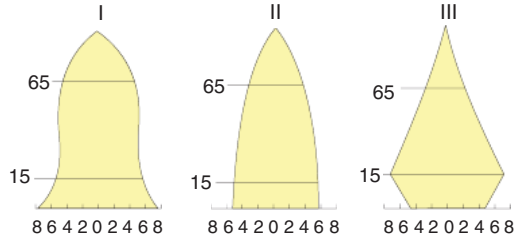
Yukarıdaki ülkelerde nüfusun aynı olduğunu varsayarsak, ülkelerin yüzölçümlerinin büyükten küçüğe doğru sıralanışı, hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) IV > III > II > I B) II > III > I > IV
C) III > I > II > IV D) IV > II > III > I
E) I > III > II > IV

9. Aşağıda verilen alanların hangisinde nüfus artış hızı dünya ortalamasının altında olmasına rağmen aritmetik nüfus yoğunluğu fazladır?

- A) Güneydoğu Asya
B) Orta Afrika
C) Avustralya
D) Batı Avrupa
E) Amazon Havzası

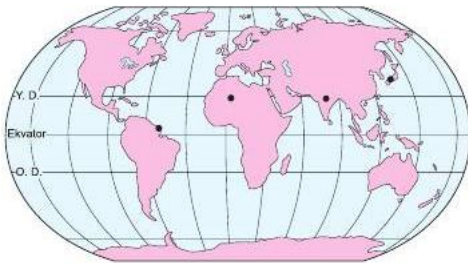
1. Aşağıda üç farklı ülkenin nüfus piramidi verilmiştir.

Buna göre, verilen ülkelerden hangilerinde nüfus artış hızının son yıllarda arttığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

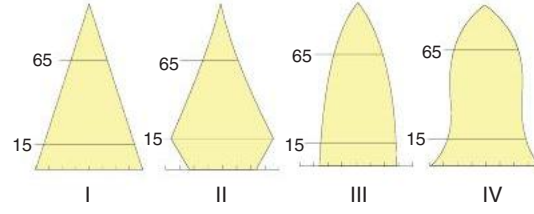
2. I. Yıllık sıcaklık ortalamasının çok düşük olması
II. Sıcaklık ve yağışın çok fazla, bitki örtüsünün gür olması
III. Teknolojinin gelişmiş olması
IV. Çöllerin geniş alan kaplaması
V. Tarım alanlarının verimli, su kaynaklarının bol olması

Yukarıdaki haritada verilen alanlar ile nüfuslarının sık ya da seyrek olma nedenleri eşleştirildiğinde hangi neden açıkta kalmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

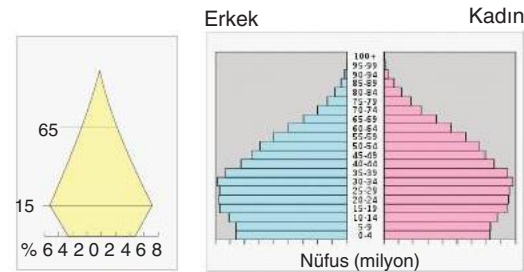
3. Aşağıda gelişmişlik düzeyi farklı ülkelere ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Buna göre, bu nüfus piramitlerine sahip ülkelerle ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) III. piramide sahip ülkelerde ilköğretim çağındaki nüfus miktarı azdır.
B) I. piramide sahip ülkelerde nitelikli iş gücü oranı azdır.
C) IV. piramide sahip ülkede çalışan nüfusun büyük bir bölümü tarım dışı sektörlerde çalışır.
D) I. piramide sahip ülkelerde demografik yatırımlara duyulan ihtiyaç oldukça azdır.
E) II. piramide sahip ülkelerde kontrollü bir şekilde nüfus artış hızı düşürülmüştür.

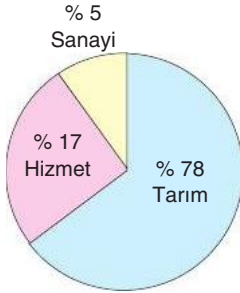
4. Aşağıda bir ülkenin nüfus yaş piramidi verilmiştir.

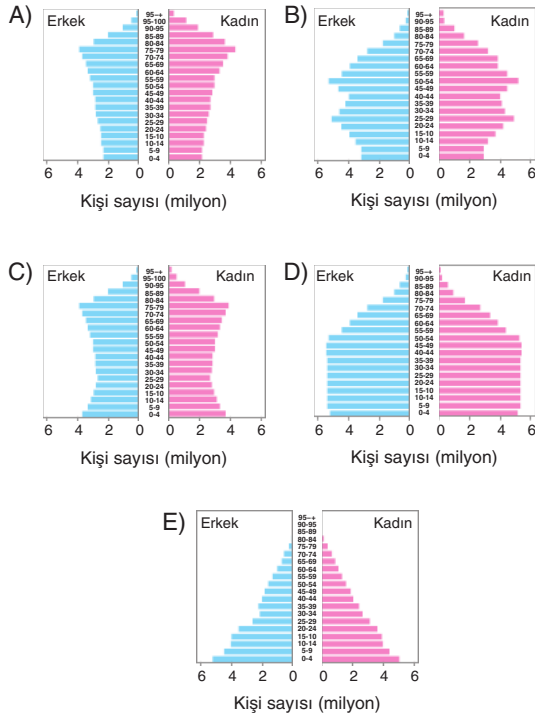
Ülkelerin nüfus yapısı ve nitelikleri göz önüne alınırsa yukarıda nüfus piramidi verilen ülke aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Çin B) İsveç C) İrlanda
D) Hindistan E) Etiyopya

5. Aşağıda bir ülkede çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı gösterilmiştir.

Buna göre, çalışan nüfusun sektörel dağılımı verilen ülkenin nüfus piramidi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

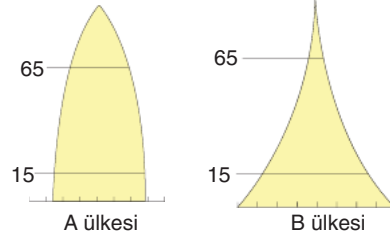

6. Beslenme ve barınma olanakları, sağlık hizmetleri iyileştikçe ortalama insan ömrü uzamaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde ortalama yaşam süresi diğerlerinden daha uzundur?

- A) Çad B) Hindistan C) Meksika
D) Mısır E) Fransa

7. I. Nüfus artış hızı azdır.
II. Ortalama yaşam süresi uzundur.
III. Okur - yazar nüfus oranı fazladır.
IV. Demografik yatırımlara duyulan ihtiyaç fazladır.
V. Anne ve bebek ölüm oranı yüksektir.

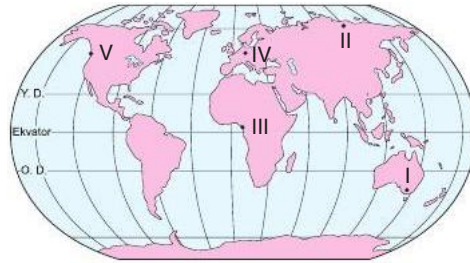

Yukarıda belirtilen nüfus niteliklerinden hangilerinin nüfus piramidi verilen B ülkesine ait olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I, II ve III C) I ve IV
D) III ve V E) IV ve V

AYDIN YAYINLARI

8. Yükselti, bazı bölgelerde nüfus ve yerleşmeyi olumlu etkileyen bir faktördür.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış bölgelerden hangisinde yüksek alanlar deniz seviyesine yakın yerlere göre daha yoğun nüfuslanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Teknolojide katedilen mesafeyle birlikte, özellikle son 50 yılda bilişim teknolojileri hızla gelişti. Böylece bilgi güç hâline geldiğinden içinde bulunduğumuz çağa "bilgi çağı" dendi.

Buna göre, ülkelerin hakim ekonomik faaliyet türleri göz önüne alındığında aşağıdaki ülkelerden hangisinde bilgi çağına getirdiği değişim daha çok yaşanmıştır?

- A) Hindistan B) Avustralya C) Meksika
D) Peru E) Japonya

2. Doğrudan doğa üzerinde yürütülen, üretimin ilk aşamasını oluşturan, ham madde elde etmeye yönelik faaliyetlere "birincil ekonomik faaliyet" denir.

Buna göre, aşağıda verilen ekonomik etkinliklerden hangisi birincil ekonomik faaliyet sınıflamasına dâhil edilemez?

- A) Madencilik
B) Ormancılık
C) Hayvancılık
D) Turizm
E) Balıkçılık

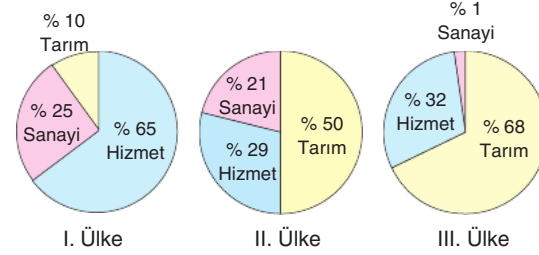
3. Aşağıda bazı meslek grupları verilmiştir.

- I. Balıkçı
II. Coğrafya öğretmeni
III. Makine mühendisi
IV. Kadın - doğum doktoru
V. Fındık işçisi

Buna göre, verilen meslek gruplarından hangileri üçüncül ekonomik faaliyet grubunda yer almaktadır?

- A) Yalnız II B) I ve III C) II ve IV
D) I ve V E) III ve IV

4. Aşağıdaki daire grafiklerde, üç farklı ülkede çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılım gösterilmiştir.

Ülkelerin gelişmişlik seviyeleri üzerinde ekonomik faaliyetlerin etkisi göz önüne alındığında yukarıda verilen ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre fazladan aza doğru sıralanışı aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) I – III – II B) I – II – III
C) II – I – III D) III – II – I
E) III – I – II

5. İkincil ekonomik faaliyetler, Sanayi Devrimi'nden sonra hızlı bir gelişme göstermiştir.

Aşağıdaki meslek gruplarından hangisi ikincil ekonomik faaliyetlere örnek oluşturmaktadır?

- A) Bankacı
B) Tır şoförü
C) Doktor
D) Tekstil işçisi
E) Çoban

6. I. Kalifiye eleman ihtiyacının artması
II. Enerji tüketiminin artması
III. İhracatında ham madde ürünlerinin payının artması
IV. Şehirleşme oranının artması
V. Çalışan nüfusun yaş ortalamasının azalması

Yukarıdaki ifadelerden hangileri bir ülkede son yıllarda ikincil ekonomik faaliyetlerin gelişme gösterdiğinin kanıtı sayılmaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. İnsanlar yaşamlarını idame ettirebilmek ve çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çeşitli ekonomik faaliyetlerde bulunurlar.

Aşağıdaki ürünlerden hangisinin önemli ölçüde ihracatının yapıldığı bir ülkede, birincil ekonomik faaliyetlerde çalışan nüfusun oranı daha fazladır?

- A) Maden cevheri B) Makine
C) Otomotiv D) İlaç
E) Optik malzeme

8. • Çalışan nüfusun istihdam alanlarına dağılımı ülkelerin gelişmişlik durumuna göre değişir.
• Günümüzde gelişmiş ülkelerdeki insanların birçoğu birincil ekonomik faaliyetlerde çalışmaktadır.
• Teknoloji alanındaki gelişmeler üretimi artırırken, insan ve hayvan gücüne duyulan ihtiyacı azaltmıştır.
• Daha çok bir ürünün ortaya çıkarılması ya da ham madde teminine yönelik faaliyetlere birincil ekonomik faaliyet denir.
• Gelişmiş ülkelerde imalat sanayi gelişmiş olduğu için kalifiye elemana fazla ihtiyaç görülmez.

Yukarıdaki ifadelerden kaç tanesinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. Üçüncül ekonomik faaliyetlerin gelişme gösterdiği bir ülkede;

- I. ülke dışına göç,
II. kalkınma hızı,
III. ulaşım ağı,
IV. enerji üretimi

gibi unsurlardan hangilerinde artış olacağını söylemek doğru olur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Bir ülkede yer alan X ve Y bölgelerinde çalışanların ekonomik faaliyet kollarına dağılımına bakıldığında X bölgesinde birincil faaliyetlerde çalışanların oranının % 50'den fazla olduğu, Y bölgesinde ise üçüncül faaliyetlerde çalışanların oranının % 50'den fazla olduğu görülmüştür.

Buna göre, X ve Y bölgeleri için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) X bölgesi tarım ürünü ithal eder.
B) Y bölgesinin nüfus artış hızı fazladır.
C) X ve Y bölgelerinin nüfus yoğunlukları aynıdır.
D) X bölgesinde insanların refah seviyesi yüksektir.
E) X ve Y bölgelerinin gelişmişlik düzeyleri farklıdır.

11. I. Fakir ülkelerde çalışan insanların büyük çoğunluğu öncelikle birincil ekonomik faaliyet kollarında çalışır.
II. İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerde çalışan nüfusun oranı üçüncül ekonomik faaliyetlerde fazladır.
III. Ülkelerde görülen iklim ve yer şekli özellikleri çalışan insanların ekonomik faaliyet kollarına dağılımını belirler.
IV. Gelişmiş ülkelerin ithalatında sanayi ürünleri, ihracatında ise ham maddeler önemli bir yer tutar.

Yukarıda ekonomik faaliyetlerle ilgili verilen bilgilerden hangileri kesinlikle yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve III E) III ve IV

1. I. Kentlerde ulaşım ve alt yapı hizmetlerinin aksaması
II. Gecekondu semtlerinin oluşması
III. Şehirlerde suç oranlarının artması
IV. Verimli toprakların yerleşime açılması
V. Kırsal alanlardan kentlere yoğun bir göç hareketinin yaşanması

Buna göre, yukarıda verilen ifadelerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. İnsanların kalıcı ya da geçici olarak yer değiştirmesine yol açan nedenleri doğal, siyasi, ekonomik olmak üzere sınıflandırabiliriz.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi göçün sosyal nedenlerinden biridir?

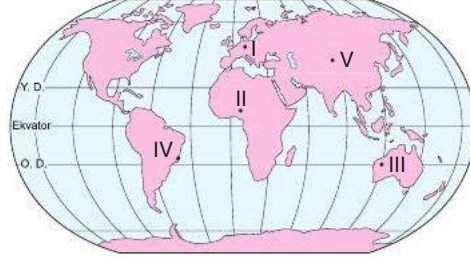
- A) Dini ve etnik baskı
B) İşsizlik
C) Terör ve iç karışıklıklar
D) Sel ve taşkın
E) Tarımda makineleşme

3. Ülke içinde nüfusun bölgeden bölgeye yer değiştirmesine "iç göç" denir. İç göç, ülke nüfusunda herhangi bir değişikliğe yol açmaz.

Aşağıdakilerden hangisi iç göç hareketinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Göç alan yerlerde plansız kentleşme görülmesi
B) Sanayi alanlarının kent merkezlerinde kalması
C) Nüfusun ülke içine dengesiz dağılması
D) Tarımsal üretimde düşüşler yaşanması
E) Devlet yatırımlarının ülke içine dengesiz dağılması

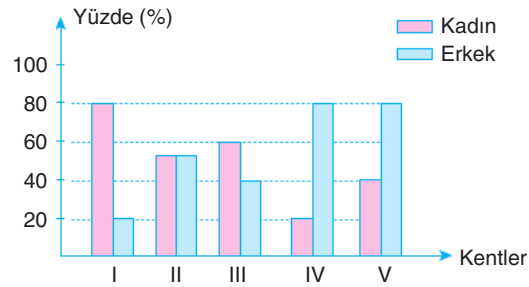
4. Gelişmişlik seviyesi düşük ülkelerden gelişmiş ülkelere yapılan göç hareketi beraberinde birçok sorunu da getirmektedir.

Yukarıdaki haritada verilen taralı bölgelerden hangisinde bu tür sorunlar daha çok yaşanmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki grafikte beş farklı kentleri kadın ve erkek nüfus oranları verilmiştir.

Göç olaylarının cinsiyet oranları üzerindeki etkisi göz önüne alındığında, yukarıdaki grafiğe göre verilen kentlerden hangilerinden daha fazla göç hareketi olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

6. Nüfus artış hızı çok düşük olan bazı ülkeler, ekonomik gelişmişliklerini sürdürebilmek için diğer ülkelere, özellikle kalifiye eleman niteliğinde kişilerin göç etmesine izin verir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklamaya uygun bir nüfus politikası izlemektedir?

- A) Almanya B) Etiyopya C) Kuveyt
D) Meksika E) Endonezya

7. 4. yüzyılın sonlarına doğru gerçekleşen Kavimler Göçü, tarihteki en büyük kitlesel göç hareketlerinden biri kabul edilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Kavimler Göçü'nün doğal nedenlerinden biridir?

- A) Büyük Hun Devleti'nin yıkılması
- B) Hızlı nüfus artışı
- C) Türk kolları arasındaki mücadele
- D) İklim değişikliği nedeniyle oluşan kuraklık
- E) Baskılar nedeniyle yeni yer arama isteği

8. İyi eğitim görmüş, kalifiye ve yetenekli iş gücünün, yetiştiği az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeden, gelişmiş bir ülkeye yaptığı göç "beyin göçü"dür.

Aşağıdaki ülkelerden hangisi beyin göçü alan ülkelerden biri değildir?

- A) Çin
- B) ABD
- C) İsveç
- D) Güney Afrika Cumhuriyeti
- E) Kanada

9. Bir antlaşmanın esaslarına dayanılarak yapılan, ülke nüfuslarının karşılıklı olarak yer değişmesi ile gerçekleşen göçlere "mübadele göçü" denir.

Ülkemiz 1923 yılında aşağıda verilen ülkelerden hangisi ile bir nüfus mübadele protokolü imzalamıştır?

- A) Pakistan
- B) Suriye
- C) Bulgaristan
- D) Romanya
- E) Yunanistan

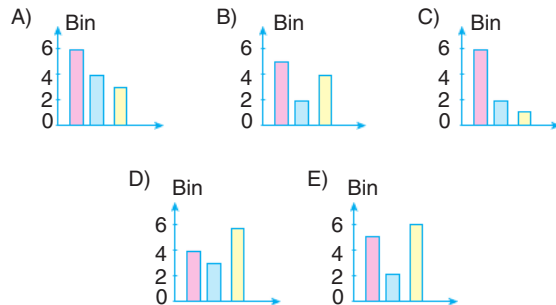
10. Savaş, baskı ya da zulümden kaçarak başka ülkelere göç eden kişilere "mülteci (sığınmacı)" denir.

Göç hareketine katılanların mülteci durumunda olduğu bir ülke için aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Eğitim ve sosyal imkânların yetersizliği insanları göçe itmiştir.
- B) Ülke içinde etnik grupların anlaşamaması ya da herhangi bir iç karışıklık çıkma durumu söz konusudur.
- C) Ülkede yaşanan göçün en önemli nedeni doğal afetlerdir.
- D) Başka bir ülke ile nüfus değişim antlaşması imzalanmıştır.
- E) Ülkedeki yetişmiş, kalifiye elemanlar daha iyi imkânlarla sahip ülkelere göç etmektedir.

11. Bir bölgede doğumla ölüm arasındaki farktan daha fazla nüfus artışı varsa bölge dışarıdan göç almıştır.

Aşağıdaki grafiklerde yıl içindeki doğum, ölüm ve nüfus artış oranları verilen merkezlerden, hangisinin dışarıdan daha fazla göç aldığı söylenebilir?

1. Göç hareketi beraberinde birçok köklü değişim de getirilebilir.

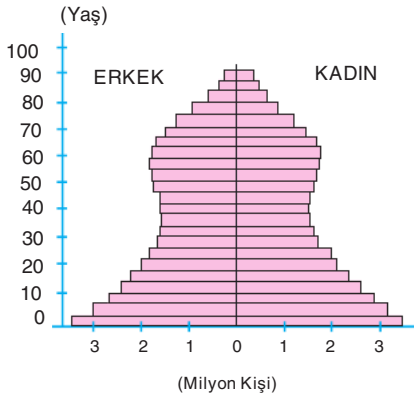
Aşağıdakilerden hangisi göç veren alanlarda oluşan olumsuz değişimlerden biri değildir?

- A) Yaşlı nüfus oranı artar.
B) Nüfusun cinsiyet dengesi bozulur.
C) İşçi ücretleri düşer.
D) Nüfus miktarı azalır.
E) Yatırımlar verimsiz ve yetersiz hâle gelir.
2. • Geniş tabanlı bir nüfus yaş piramidine sahiptir.
• Çalışan nüfusun yaş ortalaması küçüktür.
• Bağımlı nüfus oranı yüksektir.
• İhracat gelirleri içinde işlenmemiş, ham ürünlerin payı fazladır.

Yukarıda bazı nüfus nitelikleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Hollanda B) Moğolistan C) Portekiz
D) İzlanda E) Kanada

3. Aşağıda bir ülkenin nüfus yaş piramidi verilmiştir.

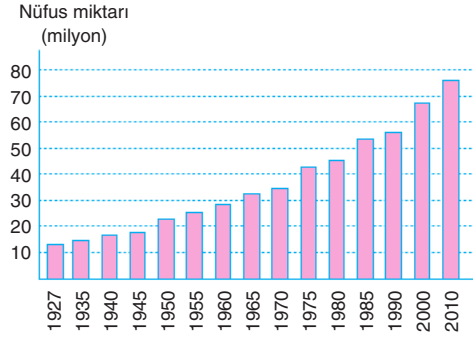
Buna göre bu ülke ile ilgili olarak;

- I. Nitelikli işçi sayısı fazladır.
II. Ortalama yaşam süresi kısadır.
III. Çalışan nüfusun yaş ortalaması büyüktür.

İfadelerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1927 - 2010 yılları arasındaki nüfus değişimi gösterilmiştir.

Buna göre Türkiye'nin nüfus değişimi ile ilgili olarak,

- I. Nüfus artış hızı düzenli olarak artmıştır.
II. Türkiye nüfusunun en az olduğu yıl 1927'dir.
III. 1927 - 2010 arası çalışan nüfus içinde sanayi-de çalışanların oranı giderek artmıştır.

İfadelerden hangilerine verilen grafiğe göre ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) Yalnız III E) II ve III

5. Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen en önemli iklim elemanları sıcaklık ve yağıştır.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde sıcaklık ve yağış koşulları uygun olmasına rağmen nüfus yoğun değildir?

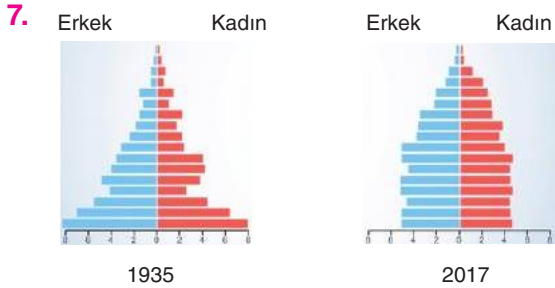
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Yağış miktarının fazla olduğu yerlerde yer altı ve yer üstü su kaynakları fazla olabileceğinden buralar nüfuslanmaya elverişli yerler hâline gelir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde yer altı ve yer üstü su kaynakları fazla olmasına rağmen nüfus ve yerleşmeler seyrekler?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Türkiye'nin 1935 ve 2017 yıllarına ait nüfus piramitleri incelendiğinde;

- I. yüksek doğurganlık hızından düşük doğurganlık hızına geçiş olduğu,
- II. genç yaş gruplarının toplam nüfus içindeki payının 2017 yılında daha fazla olduğu,
- III. nüfus yapısının giderek durağanlaştığı

ifadelerinden hangilerine ulaşmak mümkündür?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I ve III

8. Coğrafya dersinde iki öğrenci yakınlarının yaşadıkları yerlerin doğal ve beşeri özelliklerinin nüfuslanmaya etkilerinden bahsetmektedir.

Ayşe : Benim teyzemin yaşadığı yerde yükseltinin fazla oluşu, hem sıcaklık değerlerinin düşmesine hem de ekonomik faaliyetlerin ve yerleşme olanaklarının olumsuz etkilenmesine yol açmıştır.

Ömer : Benim dedemlerin köyünde iklim çok ılımandır. Denizden uzak olmalarına rağmen yazın nemin etkisi hissedilir. Dağların arasındaki verimli ovalar boyunca uzanan yollar ulaşımı kolaylaştırdığı için nüfus buralarda yoğunlaşmıştır.

Buna göre, Ayşe ve Ömer'in yakınlarının yaşadığı yerler haritada numaralandırılmış alanlardan hangileri olabilir?

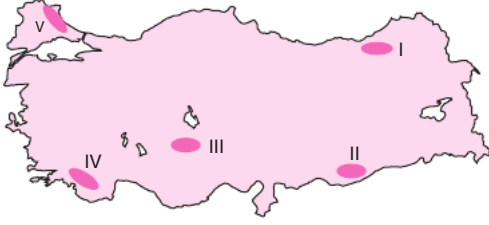
	Ayşe	Ömer
A)	IV	I
B)	V	III
C)	II	IV
D)	III	IV
E)	II	III

9. Türkiye'de nüfus, iklim, yer şekilleri ve ekonomik faaliyetlere bağlı olarak dağılışı göstermektedir.

Buna göre, aşağıda verilen yerlerden hangisinde iklim koşullarının nüfusun dağılışındaki etkisi olumsuzdur?

- A) Biga Yarımadası
B) Menteşe Yöresi
C) Çukurova Çevresi
D) Doğu Karadeniz kıyıları
E) Tuz Gölü Çevresi

1.

Yukarıdaki haritada Türkiye'de nüfusun seyrek olduğu yöreler taranarak gösterilmiştir.

Bu yörelerden hangilerinde, nüfusun seyrek olmasında;

- tarım alanlarının dar olması
- ulaşım koşullarının güç olması

gibi koşullar etkili olmamıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. Türkiye'nin dağlık alanlarında genellikle güney yamaçlar, kuzey yamaçlara göre daha yoğun nüfusludur. Bu durum bakı faktörünün nüfuslanma üzerindeki etkisini gösterir.

Buna göre, aşağıda verilen dağlarımızın hangisinde bakı etkisi ile çelişen bir durum söz konusudur?

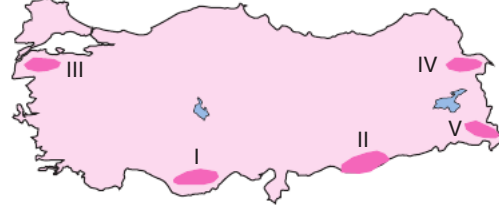
- A) Doğu Karadeniz Dağları
B) Menteşe Dağları
C) Aydın Dağları
D) Bey Dağları
E) Allahuekber Dağları

3. Ülkemizde iç göçün yönü genellikle iç bölgelerden kıyılara, kırsal alanlardan kentlere ve doğudan batıya doğrudur.

Buna göre, aşağıda verilen göç doğrultularından hangisi yukarıdaki açıklamaya uymamaktadır?

- A) Artvin'den İstanbul'a
B) Samsun'dan Bayburt'a
C) Kütahya'dan İzmir'e
D) Isparta'dan Antalya'ya
E) Şanlıurfa'dan Adana'ya

4. Karstik yapıya sahip bölgelerde yer üstü suları, kayaların geçirimsizliğine bağlı olarak yer altına sızmakta ve yüzeyde su bulma zorluğu nüfusun seyrek olmasına yol açmaktadır.

Buna göre, haritada işaretlenmiş alanlardan hangisi yukarıda belirtilen nedene dayalı olarak seyrek nüfuslanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. İç Anadolu Bölgesi'nde nüfus, bölgenin etrafındaki dağların etek kısımlarında toplanmıştır.

Buna göre, yukarıdaki durumu oluşturan temel neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak verimliliğinin daha fazla olması
B) Ulaşımın daha kolay olması
C) Ekonomik faaliyet çeşitliliğinin daha fazla olması
D) Yağış miktarının ve su kaynaklarının daha fazla olması
E) Bitki örtüsünün daha gür olması

6. Elverişli iklim şartlarına sahip alanlardaki verimli topraklar yoğun nüfusa sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi verimli topraklara sahip, yoğun nüfuslu iç ovalarımızdan biri değildir?

- A) Bolu B) Adapazarı C) Malatya
D) Amasya E) Sivas

7. Ekonominin gelişebilmesi için gerekli şartların çoğuna sahip olan şehirlerin nüfusu, aldıkları göçlerle sürekli artmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde böyle bir durum söz konusu değildir?

- A) Bursa B) Adana C) Gaziantep
D) Ankara E) Sinop

8. Son yıllarda ülke ekonomisi için büyük bir gelir kaynağı hâline gelen turizm faaliyetlerine bağlı olarak bazı şehirlerin nüfuslarında belirgin artışlar görülmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen şehirlerden hangisinde, turizm etkinliklerine bağlı olarak oluşan nüfus değişimi çok belirgin değildir?

- A) Kuşadası B) Çeşme C) Alanya
D) Çarşamba E) Ayvalık

9. Ülkemizde kıyı ovaları ve düzlüklerde nüfus yoğunluğu artmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş kıyı ovalarından hangisinde nüfus yoğunluğu diğerlerinden azdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. Aşağıda verilen şehirlerden hangisinde dağların kıyıya uzanış doğrultusu ve yakınlığı nedeniyle nüfus iç kesimlere çok yayılamamıştır?

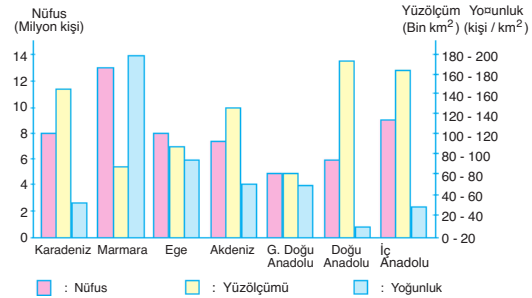
- A) Aydın B) Bursa C) Samsun
D) Adana E) Trabzon

11. Tarih boyunca ticaret ve kervan yolları üzerinde bulunan yerleşmeler, bugün de önemli kavşak noktaları durumundadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıda açıklamaya uygun bir yerleşim merkezi değildir?

- A) Sivas B) Kayseri C) Yalova
D) Erzurum E) Diyarbakır

12. Aşağıda grafikte Türkiye'nin nüfus, yüz ölçümü ve nüfus yoğunluklarının bölgelere göre dağılımı verilmiştir.

Grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

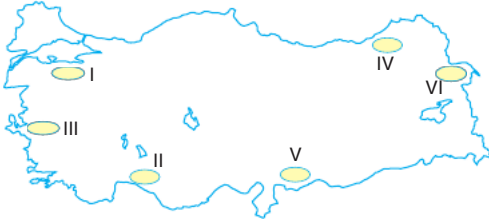
- A) Yüz ölçümü en geniş bölgenin nüfus yoğunluğu en azdır.
B) Marmara ve Ege Bölgeleri'nin nüfus yoğunlukları Akdeniz Bölgesi'nden fazladır.
C) En fazla nüfusa sahip bölge Marmara Bölgesi'dir.
D) Akdeniz Bölgesi'nin nüfus yoğunluğu Karadeniz Bölgesi'nden fazladır.
E) En az yüz ölçümüne sahip bölge Marmara Bölgesi'dir.

1. • Doğumlarla nüfusa katılan kız veya erkek bebek sayısı nüfusun cinsiyet dağılımı üzerinde etkilidir.
- Yaşlı nüfusta kadınlarda ölüm oranının erkeklerle göre düşük olması cinsiyet dağılımında etkilidir.
- Ülke dışına çalışmak üzere daha çok erkek nüfus göç eder ve bu da toplam nüfus içindeki erkek nüfus oranını artırır.
- Türkiye'de kadın nüfus oranı açık ara farkla erkek nüfus oranından fazladır.
- Savaşlar ülke içindeki cinsiyet dengesini bozarak erkek nüfus kaybına yol açar.

Yukarıda nüfusun cinsiyete göre dağılımını etkileyen faktörler ile ilgili verilmiş ifadelerden kaç tanesi yanlıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Türkiye'de kent nüfusunun coğrafi bölgelerimize göre dağılımı incelendiğinde kentleşmenin bölgelere göre farklılık gösterdiği görülür.

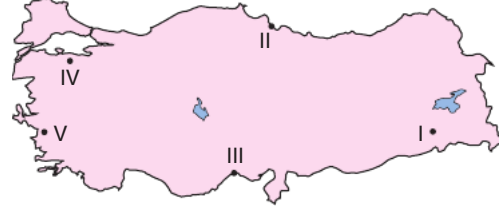
Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde kent nüfusu oranı diğerlerinden daha düşüktür?

A) I ve II B) II ve VI C) IV ve V
D) III ve IV E) IV ve VI

3. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde kırdan kente doğru gerçekleşen hızlı nüfus akışını önlemek için alınacak tedbirlerden biri değildir?

- A) Modern tarım tekniklerini yaygınlaştırmak
- B) Nadas alanlarını genişletmek
- C) Eğitim ve sağlık hizmetlerini iyileştirmek
- D) Tarıma dayalı küçük sanayi işletmelerini kırsal kesime kaydırmak
- E) Besi ve ahır hayvancılığını geliştirme çalışmalarını yapmak

4. Geçim sıkıntısı, insanları göçe iten en önemli ekonomik nedenlerinden biridir.

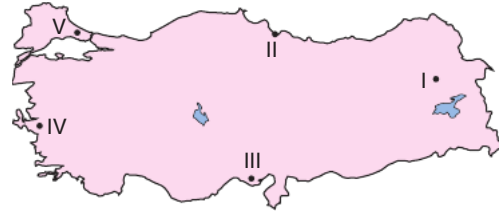
Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde iş imkanlarının yetersizliği insanları daha çok göçe itmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdakilerden hangisi insanları göçe iten beşeri faktörlerden biridir?

- A) Sel ve taşkın olaylarının yaşanması
- B) İklim değişikliklerinin görülmesi
- C) Toprakların miras yoluyla bölünmesi
- D) Erozyonla toprakların verimsizleşmesi
- E) Yıkıcı etkisi fazla depremler yaşanması

6. Aritmetik nüfus yoğunluğu ülkemizde bölgeler arasında farklılıklar gösterir. Çünkü km²'ye düşen insan sayısı, doğumlara, ölümlere, ekonomik faaliyetlere ve göçlere bağlı olarak değişmektedir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş noktalardan hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu diğerlerinden azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Sulanabilir tarım alanlarını genişletmek
II. Kırsal kesimde tarıma dayalı sanayi kuruluşları açmak
III. Mera ve otlakları tarım alanına dönüştürmek
IV. Ekonomik değeri düşük ürünlerin ekimine öncelik vermek
V. Modern tarım yöntemlerini yaygınlaştırmak

Yukarıda verilen uygulamalardan hangileri kırdan kente göçü önlemede etkili değildir?

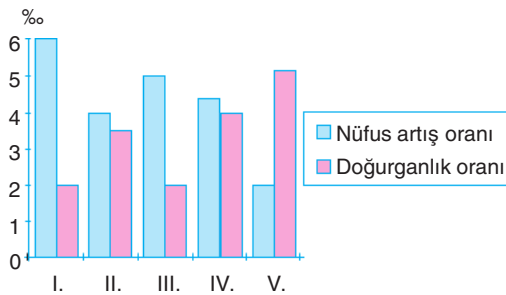
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

8. Tarımda makine kullanımının artması, işsizliği artırdığı için insanları göçe iten nedenlerden biridir.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde tarımda makineleşme önemli bir göç nedeni değildir?

- A) Karaman B) Artvin C) Şanlıurfa
D) Malatya E) Aksaray

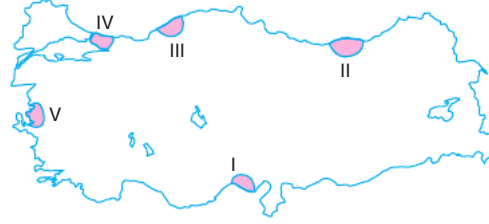
9. Aşağıdaki grafikte beş farklı bölgedeki nüfus artış oranları ile doğurganlık oranları verilmiştir. Bu bölgelerin bazılarında nüfus artışının, doğumlardan çok, bölge dışından alınan göçlerle olduğu bilinmektedir.

Ortalama yaşam süreleri bütün bölgelerde birbirine çok yakın olduğuna göre, kaç numaralı bölgenin dışarıdan göç almadığı savunulabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

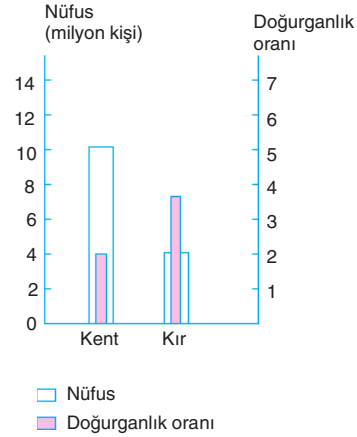
10. Aşağıdaki Türkiye haritasında nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bazı alanlar gösterilmiştir.

Buna göre hangi alanda nüfus yoğunluğunun fazla olmasının temel nedeni madencilik faaliyetleridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 11.

Yukarıdaki grafik, bir bölgenin kentsel ve kırsal nüfusu ile doğurganlık oranlarını göstermektedir.

Grafığe göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kentlerde doğurganlık oranı düşüktür.
B) Kentsel nüfus artışında göçler daha etkilidir.
C) Kırsal nüfus artışı doğurganlığa bağlıdır.
D) Kırsal bölgelerde doğurganlık kentlerden daha yüksektir.
E) Kırsal bölgelerde iklim koşulları yaşamaya elverişli değildir.

15. BÖLÜM

YERLEŞME COĞRAFYASI

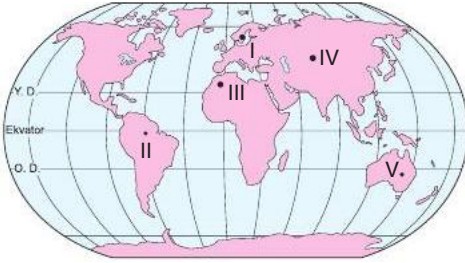

1. İnsanların barınması ya da belirli bir faaliyeti sürdürmesi amacıyla bir alana inşa edilmiş bir ya da birden fazla meskenden oluşan kümelere "yerleşme" denir.

Aşağıdakilerden hangisi yeryüzünde yerleşmeyi sınırlandıran faktörlerden değildir?

- A) Kutuplar
B) Yüksek dağlar
C) Bataklıklar
D) Çöller
E) Ilıman iklim bölgeleri

2. Yerleşme üst sınırı, enlem etkisine göre değişiklik gösterir.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen merkezlerden hangisinde yerleşme üst sınırı deniz seviyesinden daha yüksekte yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Dünya'da ilk şehir yerleşmelerinin;

- I. Mezopotamya Bölgesi,
II. Kongo Havzası,
III. İndus Vadisi

gibi alanlardan hangilerinde kurulmuş olduğu söylenemez?

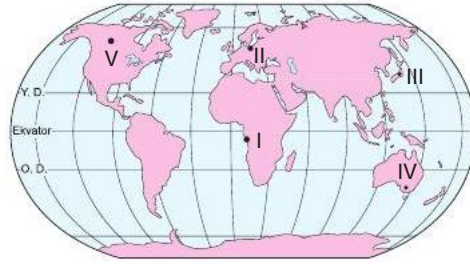
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Yeryüzünde yerleşilebilen alanlara "ökümen", yerleşmenin olmadığı alanlara "anökümen" alan denir.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde ökümen alanlar daha fazladır?

- A) Libya
B) Kanada
C) Moğolistan
D) Avustralya
E) İspanya

- 5.

Yukarıdaki haritada belirlenmiş noktalardan hangisinde yüksek yerler yerleşmeye daha uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. ● Japonya
● Hindistan
● Şili
● Norveç

Yukarıda verilen ülkelerin tamamında yerleşmeyi sınırlandıran ortak faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuraklık
B) Buzullar
C) Yüksek dağlar
D) Bataklıklar
E) Yağmur ormanları

7.	Akarsu Havzaları	Medeniyet
I.	Nil	Mısır
II.	İndus	Çin
III.	Fırat	Mezopotamya
IV.	Ganj	Hint
V.	Sarıırmak	Çin

Yukarıda dünyada ilk medeniyetlerin kurulduğu bazı akarsu havzaları verilmiştir.

Buna göre, akarsu havzası – medeniyet eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya'da ilk şehir yerleşmelerinin ortaya çıkmasında etkili olan en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer şekillerinin sade olması
B) Önemli maden yataklarına sahip olması
C) Ticaretin gelişmiş olması
D) Verimli topraklara ve su kaynaklarına sahip olması
E) Sanayi Devrimi'nin başlaması

9. I. Panama Kanalı'nın yapılması
II. Coğrafi Keşifler
III. Rönesans Hareketleri
IV. Haçlı Seferleri
V. Sanayi Devrimi

Yukarıda verilen önemli coğrafi ve tarihi olaylardan hangisi dünyada modern şehirleşme sürecini hızlandırmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Tarihsel süreç içerisinde, şehirlerin günümüzdeki küresel etkiye sahip olan fonksiyonel özelliklerini kazanmasında;

- I. iklim şartları,
II. ekonomik yapısı,
III. doğal bitki örtüsü,
IV. tarım alanlarının yüz ölçümü,
V. doğal güzelliklere sahip olması

özelliklerinden hangisi daha çok etkili olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. MÖ 1. yy'da Akdeniz ve Ege Denizi kıyılarındaki özellikle Efes, Milet, Truva gibi şehirlerin hızla büyümeleri ve nüfuslarının 50.000 – 60.000 arasına ulaşmasında etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli ticaret yollarına sahip olmaları
B) Verimli tarım alanlarına sahip olmaları
C) Endüstri faaliyetlerine öncülük yapmaları
D) Önemli denizlere komşu olmaları
E) İklim şartlarının yeterince olumlu olması

12. Aşağıdaki küresel etkiye sahip olan şehirlerden hangisi bu özelliğini, diğerlerine göre günümüze daha yakın bir dönemde kazanmıştır?

- A) Mekke B) Roma C) New York
D) Paris E) Londra

1. Yerleşmeleri kırsal ve kent olarak iki grupta toplamak mümkündür.

Aşağıdakilerden hangisi yerleşmelerin kırsal ve kent olarak ayrımında kullanılan kriterlerden biri değildir?

- A) Nüfus miktarı
B) Planlı yerleşme özelliği
C) Yerel yönetimi
D) Ekonomik fonksiyonu
E) Aritmetik nüfus yoğunluğu

2.

Aşağıdaki özelliklerden hangisi kırsal yerleşmelere ait olamaz?

- A) İnsanlar arasında akrabalık ilişkileri söz konusudur.
B) Geçim kaynakları genellikle tarım ve hayvancılığa dayalıdır.
C) Nüfusu 10 binden fazladır.
D) Sosyal yaşam, eğitim ve sağlık hizmetleri yetersizdir.
E) Halk geleneksel bir yaşam tarzı sürdürmektedir.

3. Türkiye'de kırsal yerleşmeler devamlı ve geçici olmak üzere ikiye ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi devamlı kırsal yerleşmelerinden biridir?

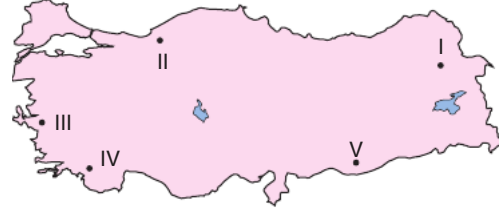
- A) Yayla B) Kom C) Oba
D) Çiftlik E) Ağıl

4. ● Çoğunlukla 2000'den az nüfusludurlar.
● Ekim - dikim ve hayvancılık başta gelen geçim faaliyetleridir.
● Otlak, yayla, baltalık gibi ortak kullanım alanlarına sahiptirler.
● Yönetim olarak en küçük birimin merkezidirler.

Yukarıda bazı özellikleri verilmiş olan devamlı kırsal yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köy
B) Mahalle
C) Kasaba
D) Mezra
E) Yayla

5. Çok eski yerleşim birimlerinden biri olan "divan", birlikte köyü oluşturan mahallelerden her birine verilen isimdir.

Zamanla önemli değişikliklere uğramış divan yerleşmelerine yukarıdaki haritada verilen merkezlerden hangisinde daha sık rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkiye'de kırsal yerleşmeleri dokusuna göre dağınık ve toplu olmak üzere ikiye ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi kırsal yerleşmelerinin dokusu üzerinde belirleyici olan faktörlerden biridir?

- A) Ekonomik faaliyetler
B) Nüfus yoğunluğu
C) Jeolojik yapı
D) Yer altı ve yer üstü su kaynakları
E) Tektonik deprem riski

7. ● Temel geçim kaynağı küçükbaş hayvancılık olan aile ve aşiretlerin kurduğu çadırlardan oluşan geçici kır yerleşmesidir.
- Kışların ılık geçtiği yerlerde, küçükbaş hayvanların barınıp dinlenmesi için, duvar ya da çitlerle çevrilmiş geçici kır yerleşmesidir.
- Hayvan beslemek için geniş otlakların bulunduğu alanlarda kurulmuş, çoğunlukla taştan yapılmış evler ve sürünün gecelediği alanlardan oluşan geçici kır yerleşmesidir.
- Köy ve kent yerleşmelerinin uzağında kurulmuş, geniş bir toprak mülkiyeti içinde oluşmuş küçük yerleşim birimidir.

Bu tanımlamalar aşağıdaki yerleşme türleriyle eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

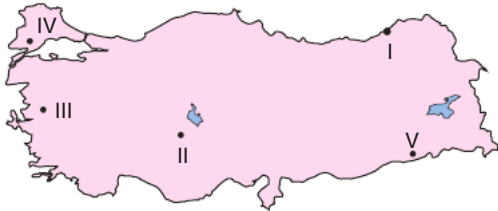
- A) Çiftlik B) Kom C) Ağıl
D) Oba E) Kasaba

8. Kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde, su kaynaklarının yetersiz olması yerleşmelerin göl, akarsu gibi su kaynaklarının etrafında yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Buna göre, aşağıdaki yörelerden hangisinde toplu yerleşmelerin daha yaygın olduğu söylenebilir?

- A) Karaman B) Menteşe C) Hakkari
D) Artvin E) Taşeli

9. Yer şekilleri, yerleşmenin dokusu üzerinde etkili en önemli faktörlerden biridir.

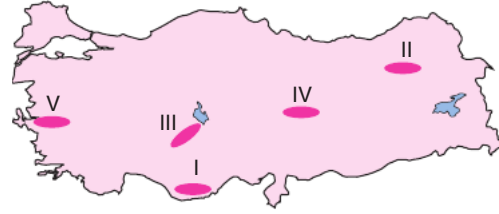
Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş alanlarda hangisinde yer şekillerinin engebeli olması yerleşmelerin dağınık bir dokuya sahip olmasına neden olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıda verilen yerleşim alanlarından hangisi geçici köy altı yerleşmelerinden biridir?

- A) Mahalle
B) Çiftlik
C) Dam
D) Kasaba
E) Divan

11. Yer şekillerinin ve iklimin elverişli olduğu yerlerde nüfus fazladır.

Buna göre haritada işaretli yerlerin coğrafi özellikleri dikkate alınırsa hangi alanda nüfus yoğunluğunun az olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bir yerleşim biriminin gelişmesinde doğal, sosyal ve ekonomik faktörler etkili olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bir yerleşim biriminin gelişmesinde etkili olan doğal faktörlerden biridir?

- A) İklim şartları
B) Ulaşım hizmetleri
C) Sanayi faaliyetleri
D) Turizm etkinlikleri
E) Eğitim koşulları

1. Küçük yerleşim alanlarının zamanla büyüüp birbirine eklenmesiyle kent "şehir" adı verilen büyük yerleşim alanları doğmuştur.

Dünya'da ilk şehir yerleşmeleri aşağıda verilen alanlardan hangisinde kurulmuş olamaz?

- A) Doğu Çin Ovaları
B) Nil Vadisi
C) Mezopotamya ovaları
D) Orta Afrika
E) İndus Vadisi

2. Şehirleşme 20. yüzyılın en önemli olgusu hâline gelmiş, birbirinden fonksiyon itibarıyla farklı şehirler ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi şehirleri birbirinden ayıran fonksiyonlardan biri sayılamaz?

- A) İdari fonksiyon
B) Tarım özellikleri
C) Ticaret faaliyetleri
D) Askeri yapı
E) Doğal bitki örtüsü

3. Bir yerleşim merkezinin ömrünü, ekonomik fonksiyonunun niteliği belirler.

Buna göre, aşağıdaki ekonomik fonksiyonlardan hangisinin yaygın olduğu yerleşim alanlarının ömrü daha kısa olmaktadır?

- A) Ticaret
B) Tarım
C) Madencilik
D) Sanayi
E) Liman

4.

Kent Grupları	Örnek Kentler	Fonksiyon
I	Akhisar, Bergama, Ceyhan, Bafra, Rize	Tarım
II	Çeşme, Bodrum, Alanya, Fethiye, Kuşadası	Turizm
III	Sarıkamış, Polatlı, Erzurum, Malatya, Erzincan	Askeri
IV	İstanbul	İdari
V	İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana	Kültür

Yukarıdaki tabloda numaralandırılmış kent grupları, fonksiyonlarına göre örneklendirilmiştir.

Buna göre, hangi fonksiyon kriterine ait olan kent grubu yanlış örneklendirilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Bir limanı ekonomik anlamda besleyen, limanla etkileşim içinde olan alanlara "hinterland (ardbölge)" denir. Bir limanın ya da liman şehrinin gelişmesi hinterlandının genişliğine bağlıdır.

Buna göre, aşağıdaki liman şehirlerinden hangisi hinterlandının dar olmasına bağlı olarak diğerlerinden daha az gelişmiştir?

- A) İskenderun B) İzmir C) Mersin
D) Sinop E) İzmit

6.

I. Çeşitli malların toptan ya da perakende olarak alınıp satıldığı, ticari işletmelerin yoğun olarak görüldüğü kentlerdir.

II. Tarım ve tarıma dayalı sanayi kollarının ekonomideki payının fazla olduğu kentlerdir.

Yukarıda fonksiyonuna göre açıklamaları verilmiş kentlere aşağıdaki örneklerden hangilerini vermek doğru olur?

I	II
A) Kayseri	Bursa
B) Rize	Afyon
C) Uşak	Kilis
D) Batman	Gümüşhane
E) Van	Isparta

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı şehirler gösterilmiştir.

Buna göre, haritada verilen şehirlerden hangisinin ekonomik fonksiyonu diğerlerinden farklıdır?

- A) İnegöl B) Söke C) Iğdır
D) Şanlıurfa E) İskenderun

8. Aşağıda büyük kentlerde hızlı nüfus artışının yol açtığı sorunlardan birkaçı verilmiştir.

- Hava ve toprak kirliliği
- İşsizlik
- Yeşil alan yetersizliği
- Ulaşım güçlükleri
- Gecekondulaşma

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde bu sorunların yaşanma oranı daha düşüktür?

- A) Mersin B) Gebze C) Manisa
D) Niğde E) Bursa

9. Bazı şehirlerde birden fazla ekonomik fonksiyonun birarada olduğu görülür.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde ekonomik fonksiyon çeşitliliği diğerlerinden fazladır?

- A) Muğla B) Rize C) Adana
D) İskenderun E) Nevşehir

10. Belli bir yer altı kaynağının çıkarıldığı, buna bağlı olarak da madencilik geliştiği şehirlere "maden şehri" denir.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisi maden şehirlerine bir örnek değildir?

- A) Yatağan B) Murgul C) Zonguldak
D) Gölcük E) Batman

11. Şehirler, kuruluş amaçlarına ve bir bakıma yürüttükleri faaliyetlerin sosyo-ekonomik özelliklerine, kuruldukları sahalara ve çevresi ile olan ilişkilere göre farklı fonksiyonlar göstermektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi şehirlerin fonksiyonlarına göre sınıflandırılması için gerekli bir ölçüt değildir?

- A) Nüfus özellikleri
B) Kültür özellikleri
C) Dini özellikleri
D) Ekonomik özellikleri
E) Doğal bitki örtüsü özellikleri

12. Aşağıdaki fonksiyon özelliklerine göre verilen şehirlerden hangisinin nüfus yoğunluğunun yıl boyunca diğerlerine göre daha fazla olması beklenir?

- A) Liman şehirleri
B) Sanayi şehirleri
C) Eğitim şehirleri
D) Turizm şehirleri
E) Tarım şehirleri

1. Kom ve ağıl, genellikle yaz aylarında kullanılan ve hayvancılık faaliyetlerinin ön planda olduğu köy altı yerleşmeleridir.

- I. Manisa
- II. Kars
- III. Van

Buna göre, yukarıda verilen şehirlerden hangilerinde kom ve ağıl gibi kır yerleşmelerinin daha yaygın olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

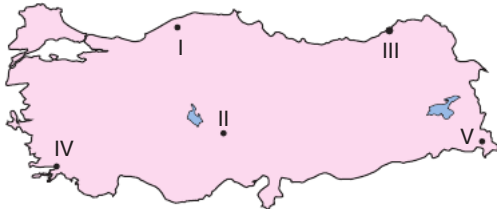
2. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki bazı şehirler gösterilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen şehirlerden hangisinin büyüüp gelişmesinde tarım fonksiyonunun ön planda olduğu söylenemez?

- A) İzmir B) Karaman C) Edirne
D) Şanlıurfa E) Iğdır

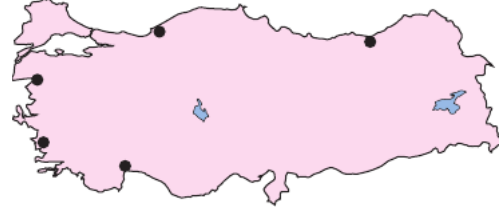
3. Toplu yerleşme özelliğindeki köyler genellikle bir meydan çevresinde toplanmış "dairesel şekilli" köylere sahiptir.

Buna göre, yukarıdaki haritada verilen merkezlerden hangisinde dairesel şekilli köyler daha yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dağların kıyıya paralel ve yakın uzandığı yerlerde "kıyı boyu yerleşmeler" yaygındır.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş merkezlerden kaç tanesinde kıyı boyu yerleşmeler yaygın olarak görülür?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5. I. Gaziantep
II. Karaman
III. Artvin
IV. Muğla
V. Hakkari

Yukarıda verilen şehirlerin hangilerinde kırsal kesimde konutlar birbirine yakın konumda inşa edilmiştir?

- A) Yalnız II B) II ve III C) III ve V
D) I ve II E) III ve IV

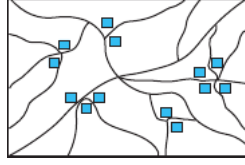
6. Aşağıdakilerden hangisi metropol kentlerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Bulunduğu ülkeye ekonomik ve kültürel katkısı büyüktür.
B) Kalabalık olması ve hızlı büyümesi olumsuzluklar yaratır.
C) Kendi bünyesinde kültür, sanayi ve ticaret ve spor merkezleri vardır.
D) Diğer illerden yoğun göç alırlar.
E) Yerleşme üzerinde doğal koşulların etkisi ön plandadır.

7. Aşağıda iki ayrı köye ait yerleşme haritası verilmiştir.

A Köyü

B Köyü

■ Konut
— Yollar

Bu haritalara göre;

- I. A köyünün bulunduğu alanda su kaynakları potansiyeli daha azdır.
- II. B köyünün bulunduğu alan kırıklı bir jeolojik yapıya sahiptir.
- III. A köyünde yer şekilleri daha engebeli bir yapıdadır.
- IV. B köyünde tarım alanları küçük ve parçalı yapıdadır.

İfadelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) II ve III E) II ve IV

8. I. Hinterlandı geniş olduğu için çoğu liman şehri gelişmiştir.
II. Kır nüfusu kent nüfusundan fazladır.
III. Dağların uzanış doğrultusuna bağlı olarak kıyı boyu yerleşmeler yaygındır.
IV. Geçici kır yerleşmelerinden yaylalara sıkça rastlanır.
V. Kırsal kesimlerinde konutlar birbirinden uzak inşa edilmiştir.

Yukarıda verilen özelliklerden hangisi Karadeniz Bölgesi'nin yerleşme özelliklerinden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Nüfusu 1.000.000'dan fazla olan şehirlere "metropol kent" denir.

Aşağıda verilen kentlerden hangisi metropol kent sınıflamasına dahil olamaz?

- A) İstanbul B) Bursa C) Trabzon
D) Ankara E) Adana

10. Yaylalar genellikle hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kullanılan geçici köy altı yerleşmeleridir.

Buna göre, aşağıdaki yörelerden hangisinde yaylacılık faaliyetlerinin yapıldığı söylenemez?

- A) Rize B) Hakkari C) Antalya
D) Bilecik E) Kars

11. Bir şehrin gelişmesinde önemli paya sahip olan ekonomik faaliyet türü o şehrin asıl fonksiyonunu belirler.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde ön plana çıkan ekonomik faaliyet türüne göre şehrin fonksiyonel özelliği diğerlerinden farklıdır?

- A) Zonguldak B) Karabük C) Muğla
D) İzmit E) Kırıkkale

12. Türkiye'de bazı ilçe merkezlerinin toplam nüfus miktarları ve ekonomik faaliyetleri pek çok kent merkezinden bile daha fazladır.

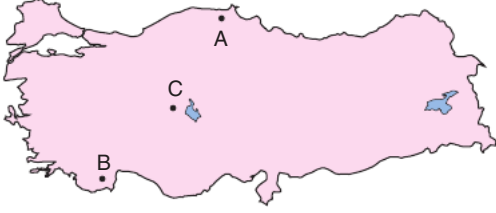
Buna göre,

- I. Alanya,
- II. İskenderun,
- III. Bodrum,
- IV. Kuşadası,
- V. Çeşme

gibi ilçe merkezlerinden hangisinin bu özelliği kazanmasına neden olan fonksiyonel özellik diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Türkiye'de coğrafi faktörler, kırsal alandaki meskenlerin şekillerini ve kullanılan malzemeyi önemli ölçüde etkilemiştir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş A, B, C merkezlerinin coğrafi koşulları göz önüne alındığında mesken tipleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

	A	B	C
A)	Ahşap	Kerpiç	Taş
B)	Ahşap	Taş	Kerpiç
C)	Taş	Kerpiç	Ahşap
D)	Kerpiç	Ahşap	Taş
E)	Taş	Ahşap	Kerpiç

2. Kır meskenlerinin yapı malzemesi üzerinde aşağıda verilen faktörlerden hangisinin etkisi yoktur?

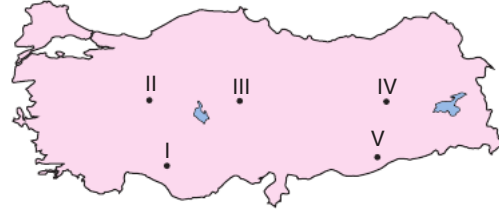
- A) Arazinin yer şekilleri
B) İklim koşulları
C) Gelenek ve görenekler
D) Ekonomik gelir düzeyi
E) Nüfus yoğunluğu

3. Taş, ev yapımında kullanılan bir malzemedir ve taştan yapılmış meskenler çeşitlilik gösterir.

Buna göre, taşın kırsal bölgelerde mesken yapımında kullanımı ile ilgili aşağıda verilen örneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Nevşehir – volkan tüfü
B) Isparta – kalker
C) Edirne – andezit
D) Bitlis – bazalt
E) Denizli – kalker

4. Çamurun, ot ve samanla karıştırıldıktan sonra özel kalıplara dökülerek güneşte kurutulması ile yapılan tuğla biçimindeki malzemeye "kerpiç" denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirtilmiş merkezlerden hangisinde kerpiç meskenlere daha az rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

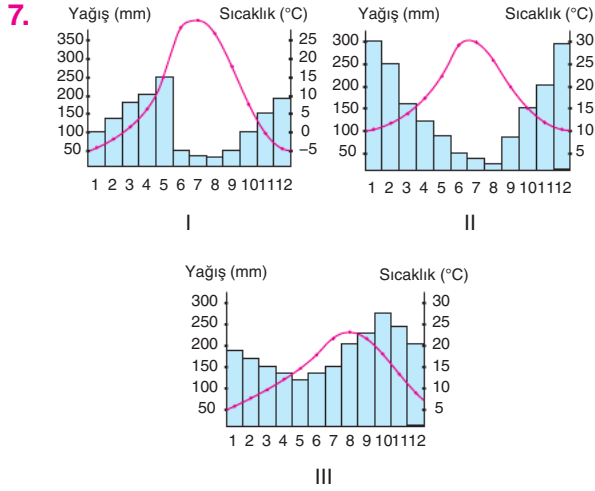
5. Aşağıdakilerden hangisi kerpiç (toprak) meskenlerin yaygın olduğu bölgelerin coğrafi özelliklerinden biri değildir?

- A) Bozkırların geniş alan kaplaması
B) Kerpiç toprağının ucuz ve yaygın olması
C) Tahıl tarımı yaygın olduğu için samanın kolay temin edilmesi
D) Kahverengi orman toprağının yaygın olması
E) Kurak ve yarıkurak iklimin etki alanının geniş olması

6. Ülkemizde bazı bölgelerde yağışın fazlalığına bağlı olarak ahşap meskenler yaygındır.

Buna göre, aşağıda verilen kentlerden hangisinde ahşap meskenin yaygın olduğu söylenebilir?

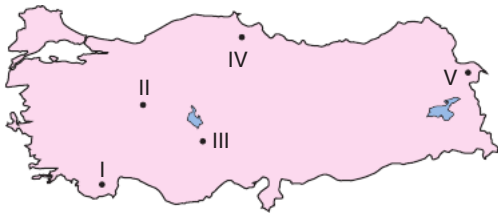
- A) Iğdır B) Giresun C) Uşak
D) Kırşehir E) Tunceli

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim bölgelerinde yer alan kırsal alanlarda aşağıdaki mesken tiplerinden hangileri yaygındır?

	I	II	III
A) Kerpiç	Taş	Ahşap	Ahşap
B) Kerpiç	Ahşap	Taş	Taş
C) Taş	Ahşap	Kerpiç	Kerpiç
D) Ahşap	Taş	Kerpiç	Kerpiç
E) Taş	Kerpiç	Ahşap	Ahşap

8. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki bazı kırsal bölgeler işaretlenmiştir.

Buna göre, haritada numaralandırılmış alanların mesken tipleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I → Taş
B) II → Kerpiç
C) III → Kerpiç
D) IV → Ahşap
E) V → Ahşap

9. I. Sanayi atıklarına bağlı olarak çevre kirliliği yaşanması
II. Doğal ve tarihi güzelliklere sahip olması
III. Hinterlandı geniş limanlar barındırması
IV. Ticaret faaliyetlerinin gelişmiş olması
V. Tarıma dayalı sanayinin gelişmiş olması

Yukarıda verilenlerden hangileri turizm kentlerinin ön plana çıkan özelliklerindendir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

10. Türkiye'de yerleşmeler dağların güney yamaçlarında kuzey yamaçlara oranla daha yoğundur.

Bu durum ülkemizde yerleşme ile aşağıdaki faktörlerden hangisi arasındaki ilişkiyi kanıtlamaktadır?

- A) Bakı
B) Yer şekilleri
C) Yükselti
D) Denizellik
E) Yamaç eğimi

11. Türkiye'de bazı şehirler önceleri küçük bir kasaba görünümündeyken birden bire ön plana çıkan bir fonksiyonel özellik kazanarak, çok kısa bir sürede büyümüştür.

Aşağıdaki kent merkezlerinden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Çorum B) Çankırı C) Batman
D) Giresun E) Çanakkale

12. Türkiye'de bazı şehirler tarım, ticaret, sanayi ve turizm gibi aynı anda birden fazla fonksiyonel özelliklere sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bursa B) Muğla C) Kırıkkale
D) Bartın E) Rize

16. BÖLÜM

KÜRESEL ULAŞIM AĞLARI

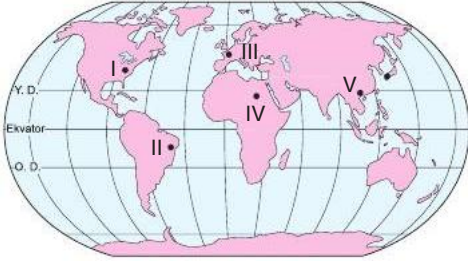

1. Bir limanın ne kadar gelişeceği o limanın arkasında kalan, o limana gelen malların dağıtıldığı ya da o limanı besleyen ard bölgesi yani hinterlandının genişliğine bağlıdır.

Buna göre, hinterlandın genişliği öncelikle aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Matematik konuma
- B) İklim özelliklerine
- C) Bitki örtüsüne
- D) Yer şekillerinin uzanış doğrultusuna
- E) Hidrografik özelliklerine

2.

Dünya deniz yolu ulaşım ağlarının sıklığı ve kapasitesi düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen hangi iki nokta arasındaki deniz yolunun daha işlek olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) III ve IV
- E) II ve IV

3. Çok eski dönemlerde sadece iç denizlerde ve ülkelerin kendi sularında yapılan deniz yolu taşımacılığının okyanuslara ve dünya geneline yayılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Pusulanın icadı
- B) Teknolojinin gelişmesi
- C) Açık denizlere ve okyanuslara açılma
- D) Buharlı makinelerin gemilerde kullanılması
- E) Kabotaj kanunlarının çıkarılması

4. Aşağıdaki haritada dünyadaki bazı liman şehirleri gösterilmiştir.

Buna göre, dünyadaki deniz yollarının yoğunlukları da düşünüldüğünde hangi şehirde liman kapasitesinin daha küçük olduğu söylenebilir?

- A) Vancouver
- B) New York
- C) Rotterdam
- D) Tokyo
- E) Shanghai

5. Süveyş Kanalı'nın açılması ile;

- I. Cebelitarık Boğazı,
- II. Akdeniz,
- III. Kızıldeniz,
- IV. Ümit Burnu,
- V. Babülmendep Boğazı

gibi deniz yollarından hangisinin öneminin azaldığı söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Doğunun ipeği ve baharatının kervanlarla batıya taşınması, Çin'den Avrupa'ya ulaşan ticaret yollarını oluşturmuştur. Aynı zamanda kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan binlerce kilometre uzunluğundaki bu yol zaman içinde "İpek Yolu" olarak adlandırılmıştır.

Günümüzde, İpek Yolu üzerinde;

- I. Çin,
- II. Afganistan,
- III. İran,
- IV. Libya,
- V. Türkiye

gibi ülkelerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

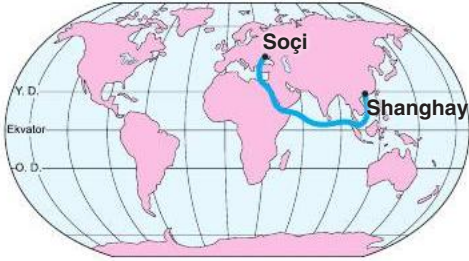
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Dağların kıyı çizgisine paralel uzandığı ve boyuna kıyı tipinin görüldüğü alanlarda kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım geçitler ve boğazlar aracılığıyla sağlanmakta bu durum da hinterlandın daralmasına neden olmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen liman şehirlerimizden hangisinin hinterlandı diğerlerine göre daha dardır?

- A) İstanbul B) Sinop C) İzmir
D) Mersin E) Samsun

8.

Yukarıdaki haritada gösterilen deniz yolu rotasını izleyerek Shanghai Limanı'ndan aldığı yükü Soçi Limanı'na götürecek olan yük gemisi aşağıdaki boğaz ya da kanallardan hangisini kullanmaz?

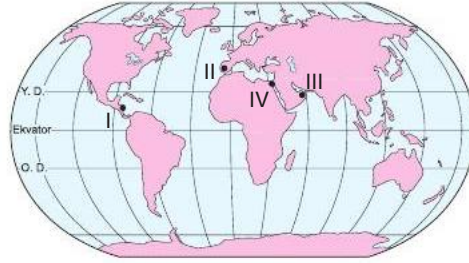
- A) Malakka B) Babülmendep C) Süveyş
D) Kerç E) Kiel

9. I. İsviçre
II. Kanada
III. Norveç
IV. Rusya
V. Türkiye

Yukarıda verilen ülkelerin coğrafi konumları düşünüldüğünde hangisinin ülke içi ticaretinde deniz yolu ulaşımından yararlanılamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki haritada dünyadaki bazı boğazlar ve kanallar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıda verilen özelliklerden hangisi bu boğaz veya kanallardan herhangi birine ait değildir?

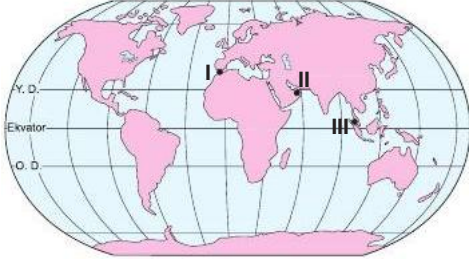
- A) 1885'te Fransız ve ABD şirketlerinin ortaklığında yapılmaya başlanmış 1914'te tamamlanmış Pasifik ve Atlantik'i bağlayan su yoludur.
B) Basra Körfezi limanlarının Hint Okyanusu'na bağlanmasını sağlayan dünyadaki petrol ve doğalgaz ticareti için son derece önemli olan su yoludur.
C) Malezya'nın Kuala Lumpur Yarımadası ile Endonezya'nın Sumatra Adası arasında uzakdoğuya ulaşmada kullanılan önemli bir su yoludur.
D) 1869'da İngilizler tarafından Afrika ile Arap Yarımadası arasında açılmış Dünya'nın kapakları olmayan en uzun kanalıdır.
E) Afrika'nın kuzeybatısı ile İber Yarımadası arasında yer alan Akdeniz ile Atlas Okyanusu'nu birbirine bağlayan su yoludur.

11. • Dünya'yı dolaşan ilk denizci olmuştur.
• 1521'de Amerika'yı geçerek Filipin Adaları'na ulaşmıştır. Keşfedilen bu deniz yolları Baharat ve İpek yollarının önemini iyice azaltmıştır.

Yukarıdaki açıklamada bahsedilen denizci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kristof Kolomb
B) Vasco da Gama
C) Macellan
D) Bartolomeu Diaz
E) Amerigo Vespuçi

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilmiş boğazların isimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Dover	Messina	Cook
B)	Macellan	Bering	Tatar
C)	Kiel	Kerç	Tasman
D)	Babülmendep	Süveyş	Mozambik
E)	Cebelitarık	Hürmüz	Malakka

2. ● Yeryüzünün en yoğun deniz yolu trafiğine sahiptir. Kuzeybatı Avrupa limanları ile Kuzey Amerika'nın doğu kıyısındaki limanları arasında uzanır. Dünya deniz ticaretinin % 50 si bu yolda yapılır.
- Orta Amerika'nın en dar noktasında Pasifik ve Atlantik Okyanuslarını birbirine bağlamak için açılmış deniz yoludur. Dünya deniz yolu ticaretinin %5'i burada yapılmaktadır.
- 17 Kasım 1869'da uluslararası deniz yolu ulaşımına açılmıştır. Akdeniz ile Kızıldeniz'i birleştiren, Ümit Burnu deniz yolunun önemini azaltmasına neden olan deniz yoludur.
- Almanya'nın kuzeyindeki Baltık Denizi ile Kuzey Denizi'ni birbirine bağlayan deniz yoludur.

Yukarıda Dünya'daki bazı önemli deniz yollarının özellikleri verilmiştir.

Buna göre, aşağıdaki deniz yollarından hangisinin özelliği yukarıda verilmemiştir?

- A) Korint Kanalı
B) Kiel Kanalı
C) Kuzey Atlantik Denizyolu
D) Panama Kanalı
E) Süveyş Kanalı

3. Suudi Arabistan'ın Cidde Limanı ile Karadeniz kıyısındaki Romanya'nın Köstence Limanı arasındaki mesafe ----- kanalı açılmadan önce Ümit Burnu üzerinden 11771 mil iken, bu kanal açıldıktan sonra bu mesafe 1698 mile düşmüş, aradaki mesafe % 86 oranında kısalmıştır.

Buna göre, yukarıda bırakılan boşluğa aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Kiel B) Korint C) Panama
D) Süveyş E) Hürmüz

4. Güneydoğu Asya adalarından Endonezya'nın Sumatra Adası ile Malezya'nın Kuala Lumpur Yarımadası arasında yer alan Hong Kong limanları ve ticaretinde özellikle Avrupa ve Ortadoğu ile bağlantıyı sağlama açısından son derece önemli bir boğazdır.

Buna göre, yukarıda bahsedilen deniz yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cebelitarık
B) Babülmendep
C) Macellan
D) Malakka
E) Hürmüz

5. Japonya'dan yola çıkan bir yük gemisinin Kuzey Amerika'daki Meksika Körfezi'ne en kısa yoldan ulaşabilmesi için mutlaka aşağıdaki boğaz veya kanallardan hangisini kullanması gerekir?

- A) Cebelitarık Boğazı
B) İstanbul Boğazı
C) Panama Kanalı
D) Süveyş Kanalı
E) Bering Boğazı

6. Pusulanın icadı ve gemicilik tekniklerindeki gelişmeler ile başlayan ilk keşif hareketleri coğrafi konumlarından dolayı öncelikle;

- I. Kanada,
- II. İspanya,
- III. Portekiz,
- IV. İsveç,
- V. Almanya

gibi ülkelerden hangilerinin kontrolünde başlamış ve gelişmiştir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

- 7.**
- Dünya'nın en işlek deniz yollarından biridir.
 - Panama Kanalı'nın 4, Süveyş Kanalı'nın 3 katı deniz trafiğine sahiptir.
 - Geçiş koşulları 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle belirlenmiştir.
 - Avrupa ile Asya'yı birbirinden ayırır.

Bazı özellikleri verilen deniz yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kerç Boğazı
- B) Tatar Boğazı
- C) Messina Boğazı
- D) Dover Boğazı
- E) İstanbul Boğazı

- 8. Asya'nın en doğu ucu ile Kuzey Amerika'nın en batı ucu arasında yer alan ---- Boğazı tarih değiştirme çizgisinin üzerinden geçtiği, Kuzey Buz Denizi ile Pasifik Okyanusu'nu birbirine bağlayan, yılın büyük bir bölümünü donmuş halde geçirdiğinden ulaşımın en sıkıntılı olduğu deniz yollarından biridir.**

Buna göre, yukarıda verilen bilgilerin doğru olabilmesi için boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Macellan
- B) Dover
- C) Bering
- D) Tasman
- E) Cebelitarık

- 9. Almanya'nın kuzeyindeki Kiel Kanalı, Baltık Denizi ile Kuzey Denizi'ni birbirine bağlayan önemli bir su yoludur. Özellikle Baltık ülkelerinin ulaşımında etkilidir.**

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıda bahsedilen Baltık ülkelerden biri değildir?

- A) Finlandiya
- B) Estonya
- C) Letonya
- D) Norveç
- E) Litvanya

- 10. Asya'nın güneydoğusunda yer alan Hint Okyanusu'nu Güney Çin Denizi'ne bağlayan Malakka Boğazı aşağıdaki ülkelerden hangi ikisi arasında bulunmaktadır?**

- A) Myanmar – Singapur
- B) Tayland – Kamboçya
- C) Hindistan – Sri Lanka
- D) Endonezya – Malezya
- E) Filipinler – Hong Kong

- 11. Günümüzde Kızıldeniz'in tam Hint Okyanusu'na açıldığı yerde Somalili korsanlar yük ve ticaret gemilerine saldırmakta ve buradan geçişe engel olmaktadır.**

Oluşan bu güvensizlik ortamından dolayı daha uzun olmasına rağmen daha az risk taşıdığı için Avrupa'dan kalkan gemilerin aşağıdaki yerlerden hangisini geçerek Hindistan ve Çin'e ulaştığı söylenebilir?

- A) Hürmüz Boğazı
- B) Süveyş Kanalı
- C) Ümit Burnu
- D) İstanbul Boğazı
- E) Babülmendep Boğazı

1. Hürmüz Boğazı Dünya Petrol Ticareti için önemli bir su geçiş yoludur. Bu boğaz Basra Körfezi'ne kıyısı olan Körfez ülkelerinin deniz yolu ulaşımlarında da yoğun olarak kullanılmaktadır.

Buna göre, Basra Körfezi'ne kıyısı olan Ortadoğu ülkeleri düşünüldüğünde aşağıdaki ülkelerden hangisinin Hürmüz Boğazı'nı kullanmasına gerek yoktur?

- A) İran B) Suriye C) Irak
D) Kuveyt E) Katar

2.

Orta Doğu ülkeleri içinde aşağıdakilerden hangisi hem Basra Körfezi'ne hem de Kızıldeniz'e kıyısı olan bir ülkedir?

- A) Irak B) Suriye C) Mısır
D) Ürdün E) Suudi Arabistan

3. Manş Denizi'nin en dar noktasında yer alan Kuveyt Denizi ile Atlas Okyanusu'nu birbirine bağlayan Dover Boğazı aşağıdaki ülkelerden hangi ikisi arasında yer almaktadır?

- A) Fas – İspanya
B) Mısır – Ürdün
C) Danimarka – Norveç
D) Belçika – Hollanda
E) İngiltere – Fransa

4. Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler Akdeniz'e açılabilmek için geçiş koşulları 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar sözleşmesiyle belirlenmiş İstanbul ve Çanakkale Boğazlarını kullanırlar.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin konumları düşünüldüğünde hangisinin Akdeniz'e açılmak için İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nı kullanmasına gerek yoktur?

- A) Bulgaristan
B) Yunanistan
C) Romanya
D) Gürcistan
E) Ukrayna

5. – Tüm Afrika Kıtası'nı dolaşarak Ümit Burnu'nu geçip Hint Okyanusu'na ulaşan yolu kısaltmıştır.
– Coğrafi Keşifler'den sonra önemi azalan Akdeniz'i tekrar önemli bir ticaret denizi hâline getirmiştir.

Yukarıdaki açıklamada bahsedilen geçit aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümit Burnu
B) Panama Kanalı
C) Süveyş Kanalı
D) Cebelitarık Boğazı
E) İstanbul Boğazı

6. Coğrafi Keşifler'den çok daha sonraki yıllarda açılan Panama Kanalı ticaret yollarını yeniden değiştirmiştir.

Panama Kanalı'nın günümüzde hangi iki okyanusu en kısa şekilde birbirine bağlayan bir ticaret yolu olduğu söylenebilir?

- A) Atlas – Hint Okyanusu
B) Atlas – Büyük Okyanus
C) Hint – Büyük Okyanus
D) Hint – Atlas Okyanusu
E) Büyük – Hint Okyanusu

7. Hürmüz Boğazı aşağıdaki ülke ikililerinden hangisinin kontrolü altındadır?

- A) Suudi Arabistan – Yemen
- B) Irak – Kuveyt
- C) Umman – İran
- D) Katar – Bahreyn
- E) Ürdün – Birleşik Arap Emirlikleri

8. Arjantin, Güney Amerika'nın güneydoğusunda Atlas Okyanusu'na kıyısı olan bir ülkedir.

Buna göre, Arjantin'in La Plata Limanı'ndan yola çıkan kereste yüklü bir kuru yük gemisi Avustralya'nın Sydney Limanı'na ulaşabilmek için aşağıdaki su yollarından hangisini kullanmalıdır?

- A) Dover Boğazı
- B) Ümit Burnu
- C) Malakka Boğazı
- D) Macellan Boğazı
- E) Cook Boğazı

9. Orta Amerika'da yer alan Pasifik-Atlantik Deniz-yolu'nun kalbi sayılan ABD - Fransız ortak yapımı su yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süveyş Kanalı
- B) Kiel Kanalı
- C) Korint Kanalı
- D) Panama Kanalı
- E) Cook Boğazı

10. ● Akdeniz ile Kızıldeniz'i birleştirir.
● İngilizler tarafından inşa edilmiştir.
● 161 m uzunluğu ile kapakları olmayan en uzun su yoludur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen su yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süveyş
- B) Malakka
- C) Panama
- D) Kiel
- E) Korint

11. Türkiye'nin komşu ülkelerinden hangisi Avrupa ülkelerine deniz yolu ile ticaret yapmak istediğinde İstanbul ve Çanakkale Boğazı'nı kullanmak zorunda kalmaz?

- A) Suriye
- B) Bulgaristan
- C) Romanya
- D) Ukrayna
- E) Gürcistan

12. İran'dan kara yolu ile en kısa yoldan aşağıdaki ülkelerden hangisi üzerinden geçerek Bulgaristan'dan Avrupa Kıtası'na yük taşınır?

- A) Gürcistan
- B) Azerbaycan
- C) Rusya
- D) Türkiye
- E) Kazakistan

1. Süveyş Kanalı'ndan geçen gemilerin Babülmendep Boğazı'nı da geçtikten sonra aşağıdaki ülkelerden hangisine ulaşması beklenmez?

- A) Hindistan
- B) Pakistan
- C) Endonezya
- D) Avustralya
- E) Brezilya

2. Dünya'nın en büyük ekonomik bölgelerinden biri Avrupa Birliği bir diğeri ise Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi'dir.

Buna göre bu iki bölge arasındaki ticaretin büyük bir bölümünün gerçekleştirildiği Dünya'nın en işlek deniz yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pasifik Aşırı Deniz yolları
- B) Pasifik Atlantik Deniz yolu
- C) Kuzey Atlantik Deniz yolu
- D) Ümit Burnu Deniz yolu
- E) Macellan Deniz yolu

3. Enerji kaynaklarından özellikle petrol ve doğalgazın taşınmasında boru hatları önemli bir yere sahiptir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinin boru hatları taşımacılığında ön planda yer aldığı söylenemez?

- A) Türkiye
- B) Irak
- C) Rusya
- D) Azerbaycan
- E) İspanya

4. Suudi Arabistan'ın Kızıldeniz kıyısındaki liman şehri olan Cidde'den İskenderun limanına gitmek isteyen bir gemi aşağıdaki su yollarından hangisini kullanmak zorundadır?

- A) Babülmendep
- B) Hürmüz
- C) Süveyş
- D) Malakka
- E) Cebelitarık

5. Batı Avrupa ülkeleri ile aşağıdaki ülkelerden hangisi arasında yapılacak olan bir deniz yolu taşımacılığında, Cebelitarık Boğazı, Çanakkale ve İstanbul Boğazı'ndan geçilir?

- A) Brezilya
- B) ABD
- C) Ukrayna
- D) Mısır
- E) Arjantin

6. Bulgaristan'ın ürettiği bir malı İngiltere'ye en kısa yoldan ulaştırabilmesi için sırası ile aşağıdaki kanal veya boğazlardan geçmesi gerekir?

- A) Çanakkale – Cebelitarık – Süveyş
- B) İstanbul – Çanakkale – Cebelitarık
- C) Cebelitarık – Panama – Süveyş
- D) İstanbul – Çanakkale – Süveyş
- E) Süveyş – Panama – Cebelitarık

7. Aşağıdaki ülkelerin ekonomik olarak gelişmişlik özellikleri dikkate alındığında hangisinin demir-yolu ağırları içinde hızlı trenlerin payının daha az olduğu söylenebilir?

A) Japonya B) Almanya C) Fransa
D) ABD E) Türkiye

8. Hava yolu taşımacılığının gelişmiş olması ülkenin ekonomik olarak geliştiğini göstermektedir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde uluslararası uçuşlara açık havaalanı sayısının daha az olduğu söylenebilir?

A) İngiltere B) Almanya C) Fransa
D) Nijerya E) Japonya

9. Yer şekillerinin sade olduğu ülkelerde kara yolları ve demir yollarının yapımında köprü ve tünellere daha az ihtiyaç duyulduğu için yol yapım maliyetleri daha düşük olur.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde yol yapım maliyetlerinin daha düşük olduğu söylenir?

A) İsviçre B) Avusturya C) Türkiye
D) Japonya E) Hollanda

10. Aşağıdaki ülkelerden hangi ikisi arasındaki deniz yolu ulaşımında Cebelitarık Boğazı kullanılmaz?

A) ABD – İtalya
B) Meksika – Libya
C) Hollanda – Yunanistan
D) Türkiye – Brezilya
E) Mısır – Hindistan

11. Dünya'nın en yoğun deniz yolu trafiği hangi kıtalar arasındadır?

A) Güney Amerika – Afrika
B) Afrika – Avrupa
C) Kuzey Amerika – Afrika
D) Asya – Avrupa
E) Avrupa – Kuzey Amerika

12. İpek Yolu, yüzyıllar boyunca geniş bir alanda yer almış olan ve bir çok devlet tarafından alınmaya çalışılan bir ticaret yolu olmuştur. Bu yolu ele geçiren devletler, ekonomik açıdan büyük kazançlara sahip olmuş, böylece güçlerine güç katmışlardır. Fakat İpek Yolu'nun da önemi sonucu yok olmuştur.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Süveyş Kanalı'nın açılması
B) Fransız İhtilali
C) Haçlı seferleri
D) Ümit Burnu'nun keşfi
E) Panama Kanalı'nın açılması

1. Dünya'nın en yoğun hava yolu trafiği aşağıda verilen yerlerin hangileri arasındadır?

- A) Kuzey Amerika – Kuzeybatı Avrupa
- B) Japonya – Kuzeybatı Amerika
- C) Güney Amerika – Batı Avrupa
- D) Okyanusya – Japonya
- E) Muson Asyası – Batı Avrupa

2. Hava yolu ulaşımının en yaygın ve en gelişmiş olduğu ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanada
- B) Rusya
- C) Japonya
- D) ABD
- E) Fransa

3. Basra Körfezi'ni Hint Okyanusu'na bağlayan Hürmüz Boğazı, aşağıdakilerden hangisinin taşımacılığında ön plana çıkmaktadır?

- A) Ham petrol
- B) Kereste
- C) Tarım ürünleri
- D) Demir – çelik
- E) Tekstil

4. Dünya'da deniz yolu ulaşımının en yoğun olduğu limanlar arasındaki deniz yoluna Kuzey Atlantik Yolu adı verilmiştir. Bu yol, Kuzey Amerika'nın doğusundaki limanlar ile Batı Avrupa limanları arasındadır.

Buna göre, Kuzey Atlantik Deniz Yolu'nu en fazla kullanan ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) ABD
- B) Hollanda
- C) Japonya
- D) İngiltere
- E) Fransa

5. Günümüzde dünya deniz yollarının yıllık toplam yük trafiğinin yarısı ve yolcu trafiğinin yarısından fazlası bu yol üzerinde yoğunlaşmıştır.

Bazı özellikleri verilen deniz yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz – Hint Okyanusu Yolu
- B) Panama Yolu
- C) Bering Yolu
- D) Kuzey Atlantik Yolu
- E) Ümit Burnu Yolu

6. Hinderland; limanın çevresiyle gelişmiş bir kara, hava ve demir yolu bağlantısının olmasıdır.

Buna göre, aşağıdaki limanlardan hangisinin hinderlandı diğerlerinden daha dardır?

- A) İzmir
- B) İstanbul
- C) Mersin
- D) Samsun
- E) Sinop

7. Ümit Burnu'nun keşfi ile önemini kaybeden Akdeniz, aşağıdaki kanallardan hangisinin etkisiyle tekrar önem kazanmıştır?

- A) Panama Kanalı'nın
- B) Bering Boğazı'nın
- C) Hürmüz Boğazı'nın
- D) Cebelitarık Boğazı'nın
- E) Süveyş Kanalı'nın

8. I. Atlas Okyanusu'nu Akdeniz'e bağlar.
II. Atlas Okyanusu'nu Büyük Okyanus'a bağlar.
III. Akdeniz'i Kızıldeniz'e bağlar.

Yukarıda özellikleri verilen boğaz ve kanallar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Süveyş	Cebelitarık	Panama
B)	Panama	Süveyş	Cebelitarık
C)	Panama	Cebelitarık	Süveyş
D)	Cebelitarık	Panama	Süveyş
E)	Süveyş	Panama	Cebelitarık

9. Dünya'da hava yolu ulaşımı diğer ulaşım sektörlerine göre daha geç başlamış ancak son derece hızlı bir gelişme göstermiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin hava yolu ulaşımının gelişmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Uçak sanayisinin çok hızlı gelişmesi
- B) Havaalanı yapım tekniklerinin gelişmesi
- C) Hava yoluyla ulaşımın çok hızlı olması
- D) Can ve mal güvenliğinin daha fazla olması
- E) Havaalanlarındaki faaliyetleri düzenleyen uluslararası anlaşmaların yapılması

10. Gerek yol uzunluğu gerekse yol kalitesi bakımından Dünya'da otoyol ulaşımının en fazla gelişim gösterdiği ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hindistan
- B) Japonya
- C) Avustralya
- D) ABD
- E) Çin

11. Dünya'nın küreselleşme sürecine girmesinde etkili olan en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik seviyenin yükselmesi
- B) Turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesi
- C) Ulaşım ağının gelişmesi
- D) Nüfus artışı
- E) İletişim araçlarının gelişmesi

12. Günümüzde Türkiye'de gerileme durumunda olan demir yolu ulaşımını geliştirmek için çeşitli önlemler alınmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu önlemlerden biri değildir?

- A) Yüksek hızlı trenleri hizmete sokmak.
- B) Ekonomik olmayan hatlarda sefer sayısını azaltmak.
- C) Başka ülkelerle transit ticaret bağlantıları kurmak.
- D) Kara ve deniz yollarıyla bağlantılarını artırmak.
- E) Personel sayısını artırmak.

17. BÖLÜM

BÖLGE KAVRAMI VE BÖLGE TÜRLERİ

1. Bölge, kelime anlamıyla belirli kriterlere göre homojen olma durumu gösteren arazi parçasıdır. Bölge sınırlarının çizilmesinde fiziki (doğal), beşeri ve ekonomik özellikler dikkate alınır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bölge sınırlarını belirlenmesinde etkili fiziki (doğal) faktörlerden biri değildir?

- A) Bitki örtüsü
- B) Toprak özellikleri
- C) Klimatik özellikler
- D) Nüfus yoğunluğu
- E) Yer şekilleri

2. Aşağıdakilerden hangisi ekonomik özelliklerine göre oluşturulmuş bölgelerden biri değildir?

- A) Turizm bölgesi
- B) Ticaret bölgesi
- C) Engebeli bölge
- D) Tarım bölgesi
- E) Sanayi bölgesi

3. Aşağıdaki bölgelerden hangisine ülkemizde rastlanmamaktadır?

- A) Çay tarım bölgesi
- B) Savan iklim bölgesi
- C) Terra rosa toprak bölgesi
- D) Rafting turizm bölgesi
- E) Dağ çayırı bölgesi

4. Bölge sınırlarının çizilmesinde önceleri doğal koşullar kriter olarak alınsa da insanın doğa üzerinde artan etkisi ile beşeri faktörler de belirleyici hale gelmiştir.

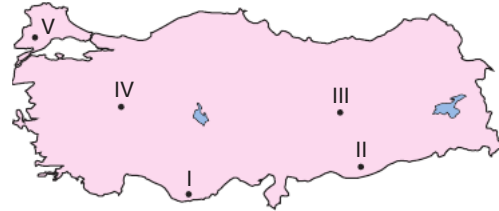
Aşağıdaki bölgelerden hangisinin sınırları doğal koşullara göre çizilmemiştir?

- A) Çöl bölgesi
- B) Dağlık bölge
- C) Tundra bölgesi
- D) Pamuk ekim bölgesi
- E) Yağmur ormanı bölgesi

5. Bir Türkiye fiziki haritasından yararlanarak aşağıdaki bölgelerden hangisini oluşturmak mümkün olmaz?

- A) Fazla eğimli bölge
- B) Yoğun nüfuslu bölgeler
- C) Göl bölgeleri
- D) Yükseltisi az bölgeler
- E) Dağlık bölgeler

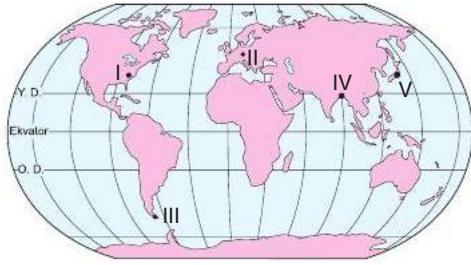
6. Yer şekillerinin çeşitliliği, ülkemizde birbirinden farklı birçok iklim bölgesinin oluşmasını sağlamıştır.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş merkezlerden hangisi karasal iklim bölgesinde yer almamaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

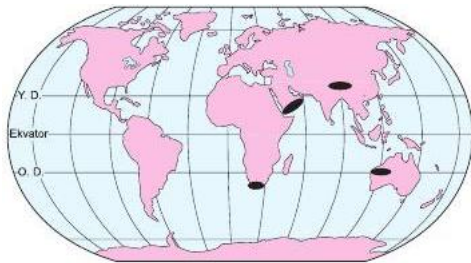
7. Doğal ve beşeri koşulların uygun olduğu alanlar nüfus ve yerleşmelerin de yoğun olduğu yerlerdir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış merkezlerden hangisi yoğun nüfuslu bir bölgede yer almamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

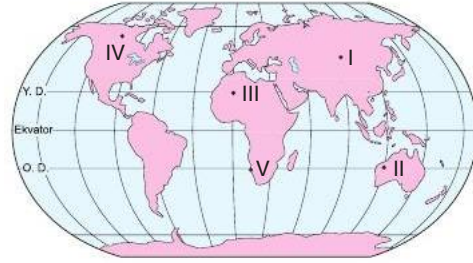
8. I. Savan iklim bölgesi
II. Çöl bölgesi
III. Dağlık bölge
IV. Maki bölgesi
V. Petrol bölgesi

Yukarıda numaralandırılmış bölgeler dünya haritasında taranmış alanlar ile eşleştiginde hangisi açıkta kalmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

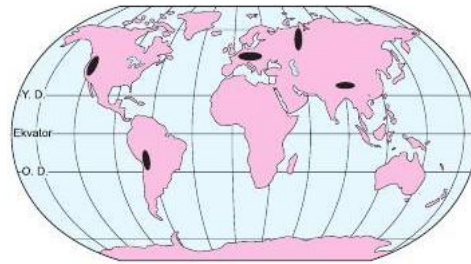
9.

Yukarıdaki fotoğrafın çekildiği bölge dünya haritasında işaretlenmiş alanlardan hangisinde olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Dağılışı prensibinin, coğrafyayı diğer bilimlerden ayırt edici özelliği vardır.

Yukarıdaki dünya haritasında dağılışı gösterilen bölge aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Çöl bölgesi
B) Tahıl bölgesi
C) Yoğun nüfuslu bölge
D) Tundra bölgesi
E) Dağlık bölge

1. Jeomorfolojinin esas alındığı fiziki bölgeler dağlık ve düz olmak üzere sınıflandırılır.

Buna göre, yukarıdaki haritadaki taralı bölgelerden hangisi dağlık (engebeli) bölge sınıflamasına dahil olamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • 1965'te Brüksel Antlaşması'yla kuruldu.
• Avrupa'da üç örgütün biraraya gelmesiyle meydana geldi.
• Başlangıçta 6 üyesi varken sınırları genişledi ve 28 üyeye ulaştı.
• Siyasi ve ekonomik kriterler çerçevesinde Türkiye hala aday ülke konumundadır.

Bazı özellikleri verilen bölge aşağıdakilerden hangisidir?

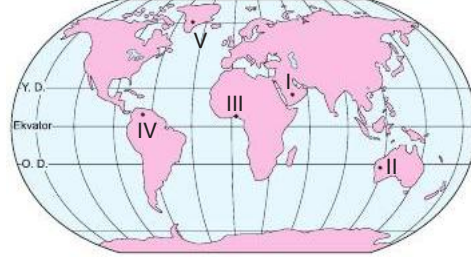
- A) NATO
B) Birleşmiş Milletler
C) G 20
D) Avrupa Birliği
E) OPEC

3. Zamanla fonksiyonunu yitiren bölgeler yerini yeni bölgelere bırakır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi geçmişte bir kömür üretim bölgesi iken günümüzde maden ocaklarının, sanat galerisi, amatör tiyatro ve geçici sergilere dönüşmesiyle turizm bölgesi olma özelliği kazanan şehirdir?

- A) İstanbul B) Essen C) Zonguldak
D) Dubai E) Atina

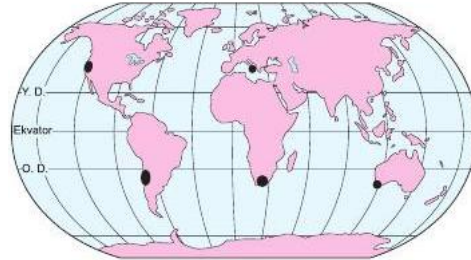
4. Fiziki özelliklerine göre oluşturulmuş bölgeler üzerinde insanların gerçekleştirdiği çok sayıda ekonomik faaliyet vardır. Yani doğal ve beşeri bölge sınırları çakışabilir.

Buna göre yukarıdaki haritada belirlenmiş alanlardan hangisinde petrol üretim bölgesi ve çöl bölgesi çakışmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıda fiziki özelliklerine göre oluşturulmuş bir bölgenin dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, haritada dağılışı gösterilen bu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

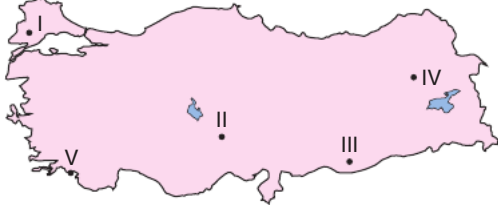
- A) Savan iklim bölgesi
B) Kahve üretim bölgesi
C) Yoğun nüfuslu bölge
D) Göç alan bölge
E) Akdeniz iklim bölgesi

6. I. Nüfusun yaş yapısı
II. Yamaç eğim değerleri
III. Ekonomik faaliyetler
IV. Sıcaklık ve yağış değerleri

Bu unsurlardan hangileri ölçüt alınarak bir bölge oluşturulursa, oluşan bölgenin sınırları uzun yıllar boyunca değişmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Özellikle kırsal yerleşim alanlarında, doğada en kolay bulunabilen yapı malzemesine göre bölgeler oluşturulabilir.

Buna göre yukarıdaki haritada belirlenen alanlardan hangisi kerpiç (toprak) evler bölgesine dahil edilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dil, din, ırk, örf ve adetler gibi özellikler kültürü oluşturan temel etmenler arasındadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bir kültür bölgesi sayılamaz?

- A) İslam Birliği Bölgesi
B) Nato Bölgesi
C) Türk Dünyası Bölgesi
D) Avrupa Diller Bölgesi
E) Dünya Diller Bölgesi

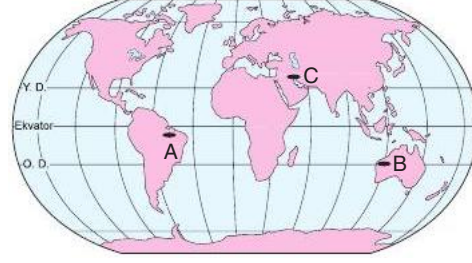
9. Aşağıdaki ülkelerden hangisi karasal iklim bölgesinde yer almaz?

- A) Moğolistan B) Irak C) Filipinler
D) Rusya E) Afganistan

10. Aşağıdakilerden hangisi siyasi bir bölge olan "Avrupa Birliği" bölgesi sınırları içinde yer almaz?

- A) Belçika
B) İzlanda
C) Finlandiya
D) Hırvatistan
E) Fransa

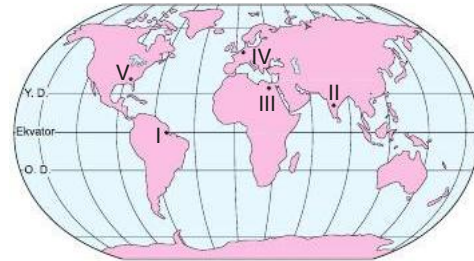
11. Aşağıdaki haritada çeşitli bölgeler gösterilmiştir.

Buna göre haritada A, B, C alanlarının hangi bölgeye ait olduğu ve bu bölgenin sınırları çizilirken hangi kriterin esas alındığı ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

	A	B	C
A)	Orman - İklim Özellikleri	Çöl - İklim Özellikleri	Petrol-Yer altı Kaynakları
B)	Çöl - İklim Özellikleri	Dağ - Yer şekilleri	Bozkır - İklim Özellikleri
C)	Kömür-Yer altı Kaynakları	Orman - İklim Özellikleri	Çöl - İklim Özellikleri
D)	Orman - İklim Özellikleri	Maki - İklim Özellikleri	Dağ - Yer şekilleri
E)	Dağ - Yer şekilleri	Çöl - İklim Özellikleri	Petrol-Yer altı Kaynakları

12. Nüfus, çeşitli nedenlerle yeryüzüne eşit dağılmamıştır.

Yukarıdaki haritada nüfus kriterine göre oluşturulacak bir yoğun nüfuslu bölge sınıflamasına işaretli merkezlerden hangisi dahil olamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1.

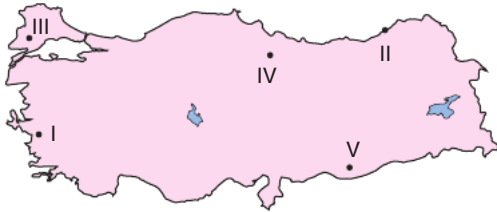
Yukarıdaki Orta Doğu haritasına göre aşağıdaki ülkelerden hangisi Ortadoğu bölgesinde yer almaz?

- A) Irak
- B) Suudi Arabistan
- C) Fas
- D) Kuveyt
- E) Lübnan

2. Ham maddeleri işlenmiş hale getirip değerlendirmeye yarayan sanayi tesislerinin yoğunluk kazandığı bölgeler içinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İstanbul – Kocaeli arası
- B) Ankara – Eskişehir arası
- C) İzmir – Manisa arası
- D) Trabzon – Gümüşhane arası
- E) Bursa – Balıkesir arası

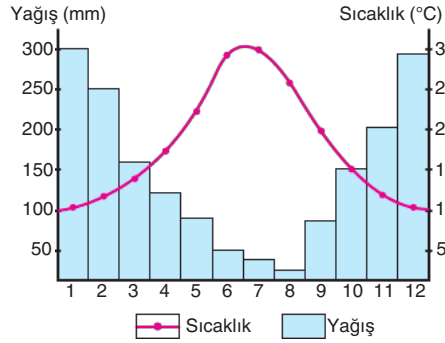
3.

Yerleşme özelliklerine göre oluşturulacak bir bölge sınıflandırmasında yukarıdaki haritada verilen alanlardan hangisi dağınık – kıyı boyu yerleşme bölgesine dahil edilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıda ülkemizde bir yörenin sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

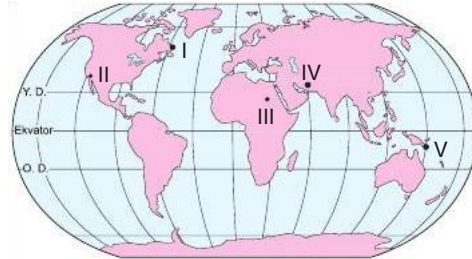
Buna göre, sıcaklık ve yağış grafiği verilen yörenin aşağıdaki bölgelerden hangisinin sınırları içinde yer aldığı söylenebilir?

- A) Zeytin tarım bölgesi
- B) Bozkır bölgesi
- C) Kahverengi orman toprağı bölgesi
- D) Çay tarım bölgesi
- E) Bataklık bölgesi

5. Aşağıda verilen ülke – şehir eşleştirmelerinde verilen şehirlerden hangisi bulunduğu ülkenin idari bölgesi konumunda değildir?

- A) Atina – Yunanistan
- B) Kahire – Mısır
- C) Tokyo – Japonya
- D) New York – ABD
- E) Yeni Delhi – Hindistan

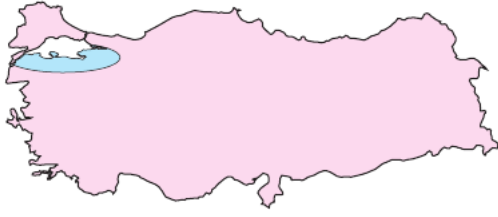
6.

Yukarıdaki haritada deprem riskine göre bir bölge oluşturulmak istense işaretli merkezlerden hangisi diğerlerinden farklı bir bölgede yer alır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilmiş alanın aşağıda verilen bölgelerden hangisine dahil olduğu söylenemez?

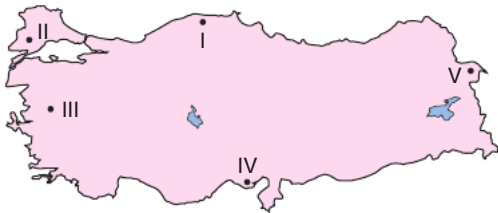
- A) Zeytin tarım bölgesi
- B) Deprem bölgesi
- C) Sanayi bölgesi
- D) Heyelan bölgesi
- E) Ovalık bölge

8. Bölge sınırları zaman zaman değişmektedir. Örneğin; zeytin tarım bölgesi ile terra - rosa toprak bölgesinin sınırları gibi.

Buna göre verilen bölge çiftlerinden hangisinin sınırları büyük oranda değişmektedir?

- A) Yağışlı bölgeler – masif arazi bölgeleri
- B) Yarı kurak iklim bölgeleri – buğday tarım bölgeleri
- C) Akdeniz iklim bölgesi – bozkır bölgesi
- D) Deprem bölgeleri – sanayileşmiş bölgeler
- E) Çöl bölgeleri – muz tarım bölgeleri

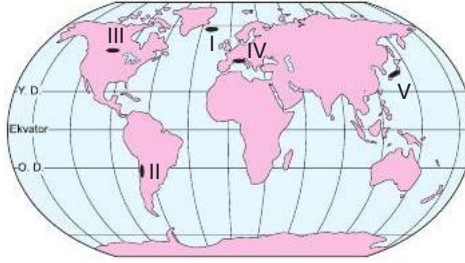
9.

Yukarıdaki haritada işaretlenmiş alanlardan hangisi ovalık bölge sınırları içinde yer almaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdaki dünya haritasında bazı bölgeler taranmıştır.

Buna göre yukarıdaki haritada taranmış bölgeler "volkanizma" kriterine göre gruplandırılırsa kaç numaralı alan bu grubun dışında kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. ● Erzurum, Kars, Ardahan
● Menteşe Yöresi
● Zonguldak, Ereğli, Karabük
● Adıyaman, Batman

Yukarıda verilen alanlar aşağıdaki bölgelerle eşleştirildiğinde hangi bölgeye ait alan bulunmamaktadır?

- A) Taş kömürü üretim bölgesi
- B) Plato bölgesi
- C) Dağlık bölge
- D) Petrol üretim bölgesi
- E) Tarım bölgesi

1. Ülkemizde farklı ölçütler kullanılarak bölgeler oluşturulabilir.

Buna göre, yukarıdaki haritada ▲ ve ■ simgeleriyle yerleri belirtilmiş bölgeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

▲	■
A) Orman	Maki
B) Bozkır	Sanayi
C) Jeotermal	Turizm
D) Taş kömürü	Petrol
E) Turizm	Bozkır

2. A: Nüfus yapısına göre, ikincil ve üçüncül faaliyetlerde çalışan nüfus oranı fazla olan bölge
B: İklim özelliklerine göre kışları yağışlı, yazları kurak olan bölge

Buna göre, yukarıda bazı özellikleri verilen A ve B bölgeleri, haritada verilen alanlardan hangisinde yer almaktadır?

	A	B
A)	I	III
B)	III	IV
C)	III	I
D)	I	V
E)	II	III

3. Nüfusun seyrek olduğu bölgeler ile aşağıda verilen bölgelerden hangisinin sınırlarında bir örtüşme olduğu söylenemez?

- A) Yağmur ormanları bölgesi
B) Tundra bölgesi
C) Çöl bölgesi
D) Volkanik alanlar bölgesi
E) Dağlık bölge

4. Aşağıda verilen bölgelerden hangisi ekonomik özelliklerine göre oluşturulmamıştır?

- A) Tahıl bölgesi
B) Bozkır bölgesi
C) Yaz turizmi bölgesi
D) Liman bölgesi
E) Otomotiv sanayi bölgesi

5. Bir jeotermal kaynak bölgesi ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tektonik deprem riski fazladır.
B) Yer yapısı kırıklıdır.
C) Volkanik oluşumlu madenler bulunabilir.
D) Sağlık turizmi için elverişli bir alandır.
E) I. jeolojik zamanda oluşmuştur.

6. Ulaşım ağının sık olduğu bölgelerde sanayi ve ticaret de gelişmiştir.

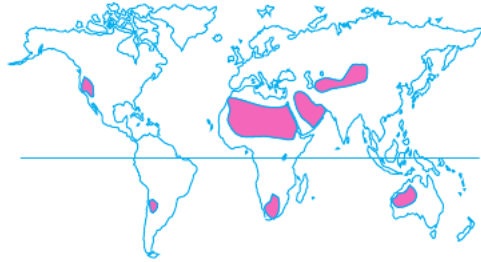
Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisi böyle bir bölgede yer almamaktadır?

- A) Almanya B) Hollanda C) Afganistan
D) İtalya E) Kanada

7. Aşağıdakilerden hangisi Orta Doğu Petrol Bölgesi'nde taşımacılık açısından oldukça önem taşıyan bir boğazdır?

- A) Hürmüz Boğazı
- B) Cebelitarık Boğazı
- C) Bering Boğazı
- D) İstanbul Boğazı
- E) Malakka Boğazı

8.

Yukarıdaki haritada gösterilen bölgelerin iklim özelliği dikkate alındığında aşağıdaki hangi yargıya varmak doğru olmaz?

- A) Rüzgâr, belirleyici bir dış etkidir.
- B) Fiziksel ufalanma belirgindir.
- C) Bitki örtüsü savandır.
- D) Sıcaklık farkları yüksektir.
- E) Yağış rejiminden söz edilemez.

9. "Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü" (OPEC) dünyada bilinen petrol rezervlerinin 2/3'sini elinde bulunduran ve petrol ihraç eden 13 ülkenin oluşturduğu bir topluluktur.

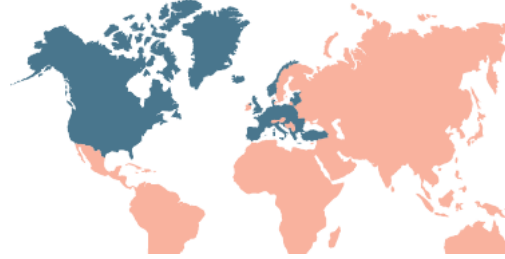
Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisi OPEC bölgesi içinde yer alan ülkelerden biridir?

- A) Irak
- B) Nijer
- C) Mısır
- D) Umman
- E) Arnavutluk

10. ● II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1949'da kurulmuştur.

● Merkezi Brüksel'dir.

● Üyelerden herhangi birine yapılmış saldırı tüm ülkelere yapılmış sayılarak karşılık verilir.

Yukarıdaki haritada sınırları gösterilen ve özellikleri belirtilen askeri bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
- B) Dünya Bankası
- C) Birleşmiş Milletler
- D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- E) Avrupa Birliği

11. Doğal kaynak bakımında fakir, sermaye, iş gücü ve teknoloji bakımından zengin ülkelere oluşan bir bölge içinde aşağıdaki ülkelerden hangisi yer alabilir?

- A) ABD
- B) Kanada
- C) Japonya
- D) Moğolistan
- E) Türkiye

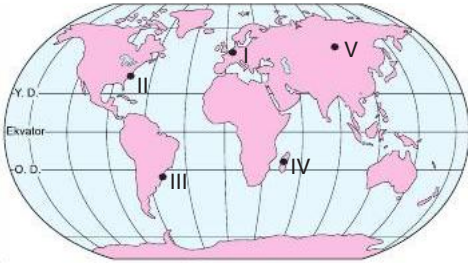
12. Türkiye, aşağıdaki bölgesel örgütlerden hangisinde yer almamaktadır?

- A) Karadeniz Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (KEİ)
- B) Gelişmekte olan 8 ülke (D 8)
- C) Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT)
- D) Gelişmiş 8 ülke (G 8)
- E) Maliye Bakanı ve Merkez Bankası Başkanı Grubu (G 20)

1. Bölgelerin sınırları sürekli olarak sabit değildir. Aşağıdakilerden hangisi bölge sınırlarının değişmesinde etkili olan bir faktör sayılamaz?

- A) Sanayileşmenin artması
- B) Antlaşmalarla ülke sınırlarının değişmesi
- C) Örgütlere yeni ülkelerin katılması
- D) Ulaşım ağının genişlemesi
- E) Ekstrem sıcaklıkların görülmesi

2.

Yukarıdaki haritada belirlenmiş alanlardan hangileri sanayileşme oranının fazlalığına göre oluşturulmuş bir bölgede yer alır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) II ve V
- E) III ve IV

3.

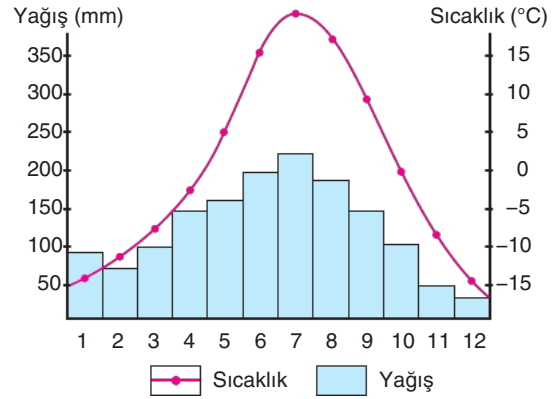
Yukarıdaki Dünya haritasında taranarak gösterilmiş alanlardan ortak bir bölge oluşturulmak istenirse bu bölge aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Orman bölgesi
- B) Sanayi bölgesi
- C) Seyrek nüfuslu bölge
- D) Petrol üretim bölgesi
- E) Çöl bölgesi

4. Kahverengi step toprağı bölgesi ile aşağıdaki bölgelerden hangisinin sınırlarının örtüşeceği söylenemez?

- A) Tahıl üretim bölgesi
- B) Ahşap evler bölgesi
- C) Ilıman Karasal iklim bölgesi
- D) Bozkır bitki bölgesi
- E) Ovalık bölge

5. Aşağıda bir yörenin sıcaklık ve yağış grafiğı verilmiştir.

Buna göre bu yörenin sınırları içinde bulunduğu bölge ile aşağıdaki bölgelerden hangisinin sınırları örtüşmez?

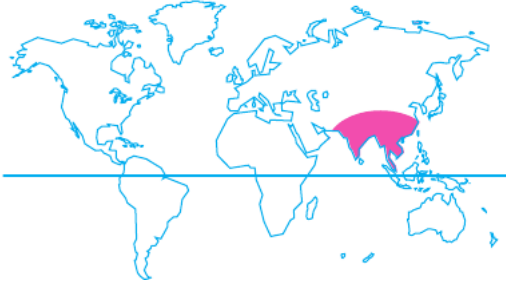
- A) Çernezyom toprak bölgesi
- B) Dağ çayırı bölgesi
- C) İğne yapraklı orman bölgesi
- D) Pamuk tarım bölgesi
- E) Büyükbaş hayvancılık bölgesi

6. Bazı bölgelerin sınırları kesin olarak belirlenemezken bazı bölgelerin sınırları ise tam olarak bellidir.

Buna göre aşağıda verilen bölgelerden hangisinin sınırları diğerlerine göre daha belirgindir?

- A) Maki bitki bölgesi
- B) Tektonik deprem riski yüksek bölge
- C) Petrol üretim bölgesi
- D) Çöl iklim bölgesi
- E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)

7.

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilmiş alanın aşağıda verilen bölgelerden hangisinin sınırları içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Yoğun nüfuslu bölge
- B) Çay tarım bölgesi
- C) Muson iklim bölgesi
- D) Nüfus artış hızı yüksek bölge
- E) Buğday üretim bölgesi

8. Dünyada benzer kültürel özelliklere sahip bölgeler oluşturulabilir.

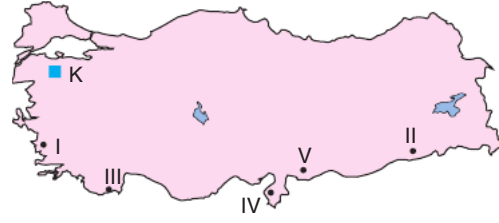
Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisi diğerlerinden farklı bir kültür bölgesinde bulunmaktadır?

- A) Azerbaycan
- B) Özbekistan
- C) Umman
- D) Kazakistan
- E) Kırgızistan

9. Aşağıdaki bölgelerden hangisi oluşturulurken doğal şartlar ölçüt olarak alınmamıştır?

- A) Pirinç ekim bölgesi
- B) Muson iklim bölgesi
- C) Ural Dağları bölgesi
- D) Jeotermal kaynak bölgesi
- E) Bozkır bitki bölgesi

10.

Yukarıdaki Türkiye haritasında belirtilen K bölgesinin doğal koşullarına göre hazırlanacak bir bölgenin sınırları içinde haritada işaretlenmiş merkezlerden hangisinin yer alma olasılığı daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Aşağıdaki bölgelerden hangisinin sınırlarının zaman içinde değişme olasılığı en azdır?

- A) Deprem bölgesi
- B) Hayvancılık bölgesi
- C) Bataklık bölgesi
- D) Orman bölgesi
- E) Sık nüfuslu bölge

12.

Yukarıdaki haritada taranarak belirtilmiş alanlardan ortak bir bölge oluşturmak istenirse aşağıda verilen özelliklerden hangisi bu bölgeye ait olamaz?

- A) Yıllık sıcaklık ortalaması yüksektir.
- B) Konveksiyonel yağışlar görülür.
- C) Yağmur ormanları geniş yer kaplar.
- D) Kalıcı kar alt sınırı deniz seviyesine yakındır.
- E) Kimyasal çözülme oldukça yaygındır.

18. BÖLÜM

ÇEVRE VE TOPLUM

1. Çin'de yaşayan pandalar günde 12 - 38 kg bambu ağacı yaprağı yiyerek beslenmektedir. Bambu ormanlarının tahrip edilmesi pandaların neslinin tükenme tehlikesine yol açmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğa ve insan arasında yukarıda belirtilen etkileşime benzer bir örnek değildir?

- A) Endüstriyel balıkçılık nedeniyle okyanus ve denizlerde balık türlerinin azalması
- B) Yerleşim birimlerinin kanalizasyon ve katı atıkları nedeniyle akarsu ve göllerin kirlenmesi
- C) Tilkilerin aşırı avlanması ve sayılarının azalması sonucunda fare, karga ve yılan sayısının artması
- D) Orman alanlarının tahrip edilerek tarım ve yerleşim alanlarına dönüştürülmesi
- E) Ulaşımın gelişmiş olduğu ve nüfusun fazla olduğu yerlerde şehirleşme oranının yüksek olması

2. İnsanın en çok tükettiği ve ihtiyaç duyduğu unsur enerjidir.

Buna göre, aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin doğaya verdiği zarar diğerlerinden daha fazladır?

- A) Güneş
- B) Rüzgâr
- C) Linyit
- D) Jeotermal
- E) Akarsu

3. Ülkelerin birçoğunda konutlarda ısınma amaçlı ya da enerji kaynağı olarak düşük kaliteli kömür kullanımı devam etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi düşük kaliteli kömür kullanımının ortaya çıkartacağı sorunlardan biri değildir?

- A) Radyoaktif kirlilik
- B) Hava kirliliği
- C) Su kirliliği
- D) Toprak kirliliği
- E) Küresel ısınma

4. ----- ürünleri, uçaklarda, arabalarda evlerin ısıtılmasında, ilaç ve plastik ürünlerin yapımı gibi hayatın çok farklı alanlarında kullanılmaktadır. Hayatımızı kolaylaştırmasına rağmen arama, üretim, taşıma ve kullanma aşamalarında hava ve su kirliliği gibi çevre sorunlarına yol açmaktadır.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi yazılmalıdır?

- A) Taş kömürü
- B) Rüzgâr
- C) Petrol
- D) Uranyum
- E) Linyit

5. Doğal ortam (çevre) ile bütün canlılar arasındaki ilişkileri inceleyen bilim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyocoğrafya
- B) Ekoloji
- C) Ekosfer
- D) Botanik
- E) Biyoloji

6. ----- ülkesinde evlerin %85'i, hatta başkentte evlerin tümü 1943 yılından beri jeotermal enerji ile ısıtılmaktadır. Ayrıca bu şehirde yollar ve yaya kaldırımların ısıtılmasında da jeotermal enerji kullanılmakta, bu nedenle şehre "dumansız şehir" denmektedir.

Yukarıda başkentinin bazı özellikleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni Zelanda
- B) Kanada
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) İzlanda

7. Başta CO₂ olmak üzere sera etkisine yol açan gazlar yeryüzüne ulaşan enerjinin uzaya geri dönmesini engelleyerek küresel ısınmaya neden olurlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmanın yeryüzünde meydana getireceği değişimlerden biri olamaz?

- A) Deniz seviyesindeki yükselmeye bağlı olarak bazı kıyıların sular altında kalması
B) Aşırı buharlaşma sonucu kuraklık yaşanması
C) Göl ve ırmak sularında % 20'lik azalma
D) Salgın hastalıkların baş göstermesi
E) Tatlı sularda canlı çeşitliliğinin artması

8. "Geri kalmış ülkelerde beslenme sorunu açlık olarak karşımıza çıkmakta, gelişmekte olan ülkelerde yeterli beslenememe gündemi oluşturmakta, gelişmiş olan ülkelerde ise dengeli beslenme, daha sağlıklı beslenme gibi kaygılar yer almaktadır." (Akova, 2009: 231)

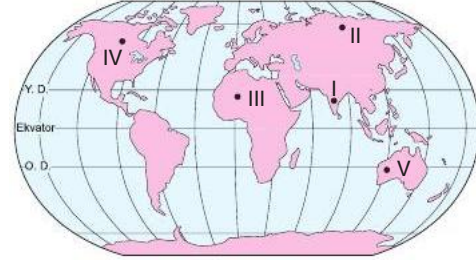
Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde açlığa bağlı bebek ölümlerine rastlanma sıklığı daha fazladır?

- A) Kuveyt
B) Romanya
C) Slovakya
D) Orta Afrika Cumhuriyeti
E) Suudi Arabistan

9. Aşağıdakilerden hangisi madencilik faaliyetlerinin çevre kirliliğine etkilerinden biri olarak sayılamaz?

- A) Doğal arazi yapısının değiştirilmesi
B) Toprakta oluşan zehirli madde (sülfat) birikimi
C) Yer altı ve yer üstü sularının kirlenmesi
D) Tarım arazilerinde tuzlanma olması
E) Doğal bitki örtüsünün tahrip edilmesi

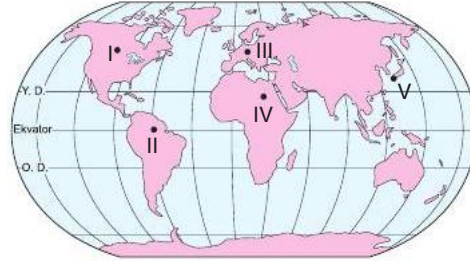
10. Hava kirliliği, canlı sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve maddi zararlar getiren bir çevre sorunudur.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirlenmiş alanlardan hangisinde hava kirliliğinin yarattığı sorunun boyutu diğerlerinden fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Dünya'da mevcut su kaynaklarının yalnızca %0,3'e yakını içilebilir durumdadır. Dünya nüfusunun hızla artması, buna karşılık su kaynaklarının azalması ya da sabit kalması sorun teşkil etmektedir.

Buna göre, yukarıdaki haritada belirtilen merkezlerin hangisinde hızlı nüfus artışına bağlı olarak su kaynakları yetersizleşmeye başlamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Canlılar dünyasında, özellikle memeliler çevre kirliliği nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi çevre kirliliğini önlemede alınması gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Organik tarım uygulamasına geçilmesi
B) Nükleer atık depolama işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yapılması
C) Deniz kazalarının ve sızıntıların engellenmesi
D) Alternatif enerji kaynaklarına yönelinmesi
E) Kimyasal gübre ve ilaç kullanımının yaygınlaştırılması

1. İnsan faaliyetlerine bağlı olarak gerçekleşen çevre sorunlarının bir kısmı yerel etkilere sahipken bazı çevre sorunları küresel etkiye sahiptir.

Buna göre, aşağıdaki çevre sorunlarından hangisi küresel etkiye sahiptir?

- A) Erozyon
- B) Orman tahribi
- C) Çarpık kentleşme
- D) Ozon seyrelmesi
- E) Orman yangınları

2. Ramsar Sözleşmesi, dünya çapında önemli sulak alanların ve buradaki canlıların yaşam ortamlarının korunmasını esas alır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi insanların sulak alanlara zarar veren faaliyetlerinden biri sayılamaz?

- A) Hidroelektrik enerji üretimi
- B) Rafting sporu
- C) Kimyasal gübre kullanımı
- D) Endüstriyel atıkların arıtılmaması
- E) Bataklıkların kurutulması

3. İnsan varoluşundan beri doğada üstünlük kurmaya yönelik çalışmalar yapmış, doğayı sınırsızca kullanmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sınırsız doğal kaynak kullanımının yarattığı olumsuzluklardan biri değildir?

- A) Orman alanlarının azalması
- B) Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması
- C) Atmosferde sera gazlarının oranının artması
- D) Göllerin kuruması ya da kirlenmesi
- E) Kullanılabilir temiz su oranının azalması

4. Son yüzyılda baş döndürücü bir şekilde etki alanı genişleyen insanın, doğal kaynaklara talebi de artmaktadır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?

- A) Hızlı nüfus artışı
- B) Temel ihtiyaçların artması
- C) Teknolojideki gelişmeler
- D) Sanayinin gelişmesi
- E) Doğal kaynak rezervlerinin azalması

5. Doğal kaynak tüketimi, insan ihtiyaçları ile paralel artış göstermektedir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde doğal kaynak tüketimi diğerlerinden azdır?

- A) Çin
- B) ABD
- C) Almanya
- D) Bangladeş
- E) Nijerya

6. Aşağıdaki çalışmalardan hangisi dünyada tatlı su kaynaklarının verimli kullanımı ile ilgili olumlu bir çalışma sayılamaz?

- A) Ağaçlandırma çalışmalarını arttırmak
- B) Aşırı yer altı suyu kullanımını önlemek
- C) Yüzölçümü küçülen gölleri kurutup tarım alanına çevirmek
- D) Su tüketimini belli kurallara bağlamak
- E) Çiftçileri sulama konusunda bilinçlendirmek

7. Ülkemizde su kaynaklarının hızlı azaldığının bir kanıtı da Konya Kapalı Havzası'nda su kaynaklarının yok olmasıdır.

Buna göre, su kaynaklarını daha verimli kullanmak için yapılabilecek çalışmalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Evsel ve sanayi atıklarının göller yerine denizlere ulaştırılmasını sağlamak
B) Halka bilinçli sulama konusunda eğitim vermek
C) Sulak alanları besleyen akarsuların havzalarını ağaçlandırmak
D) Yer altından aşırı su çekilmesini önlemek
E) Özel sektöre ait alanlarda kültür ormancılığını teşvik etmek
8. Dünya'nın her köşesinde eşsiz güzelliklere sahip, çok çeşitli canlı türlerinin yaşam alanı olan doğal miras alanları bulunur. Ancak bu alanlar bazı gelişmelerden olumsuz etkilenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi doğal miras alanlarını olumsuz etkileyen uygulamalardan biri değildir?

- A) Orman alanlarının tahrip edilmesi
B) Fosil yakıtların yol açtığı hava kirliliği
C) Turizm alanlarında aşırı yapılaşmanın görülmesi
D) Organik ürünlerin kullanımının yaygınlaşması
E) Su kaynaklarının aşırı derecede kullanılması
9. Su, bütün canlılar için yaşam kaynağıdır. Günümüzde su, tarımsal üretim, enerji üretimi ve sanayi kolları için de önemli bir yere sahiptir. Güney Marmara Bölümü'ndeki göllerde kirlenme görülmesi ve su seviyelerinin düşmesi ekonomik hayatı olumsuz etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu soruna yol açan unsurlardan biri değildir?

- A) Göle su taşıyan derelerin akış yönünün değiştirilmesi
B) Sanayi atıklarının göllere boşaltılması
C) Gölleri besleyen akarsuların kirlenmesi
D) Göl ve akarsu havzalarına sanayi tesisleri kurulması
E) Şehirleşmeye bağlı olarak çevre kirliliği meydana gelmesi

10. Çevre bilinci, bireylerin ve toplumların doğaya zarar vermeden çevreyle uyumlu bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için sahip olması gereken tutum ve davranışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi çevre bilincine sahip bir bireyin davranışlarından sayılamaz?

- A) Organik ürünler tüketmek
B) Geri dönüşümlü ambalajları tercih etmek
C) Ulaşımda toplu taşıma araçlarını kullanmak
D) Çöpleri sadece belirlenmiş alanlara atmak
E) Su kaynaklarını bilinçsizce kullanmak

11. Dünya'nın büyük göllerinden biri olan Aral Gölü'nün su seviyesi iyice azalmış ve buna bağlı olarak göl çevresindeki ekosistem bozulmuştur.

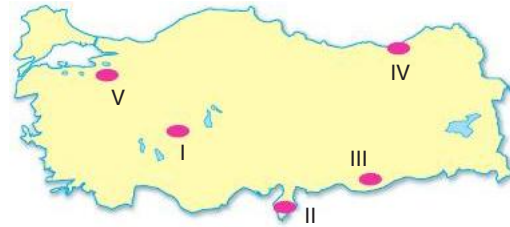
Bu durumun oluşmasında;

- I. küresel ısınma,
II. aşırı sulama,
III. baraj yapımı,
IV. iklim değişiklikleri

gibi faktörlerden hangileri daha etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. Ülkemizde su kaynakları hızla azalmaktadır. Bunun önüne geçmek için projeler ortaya konmazsa Türkiye yakın gelecekte su sıkıntısı ile karşı karşıya gelecektir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen merkezlerden hangisinde yer alan su kaynaklarının kuma riski diğerlerinden daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Petrol, ilk çağlardan beri kullanılan organik bir doğal kaynaktır. Özellikle içten yanmalı ve patlamalı motorun icad edilmesi ile kullanım alanı oldukça genişlemiştir.

Petrol tüketiminin gösterdiği değişiklik göz önüne alındığında aşağıdaki ülkelerden hangisinde petrolün daha çok kullanıldığı söylenebilir?

- A) Gürcistan B) Cezayir C) Meksika
D) İngiltere E) Yunanistan

2. Hasat sonrası tarlada kalan bitki saplarının bir değeri olmadığı için böcek ve diğerlerini yok etmek, çeşitli hastalıkları önlemek gibi gerekçelerle anız yakılmaktadır. Ancak anız yakımı sonucu oluşan zararları telafi etmek mümkün değildir.

Aşağıdakilerden hangisi anız yakmanın çevresel etkilerinden biri değildir?

- A) Toprak verimliliğinin düşmesi
B) Erozyonun hızlanması
C) Doğal dengenin bozulması
D) Topraktaki biyolojik çeşitliliğinin azalması
E) Toprağın su tutma gücünün artması

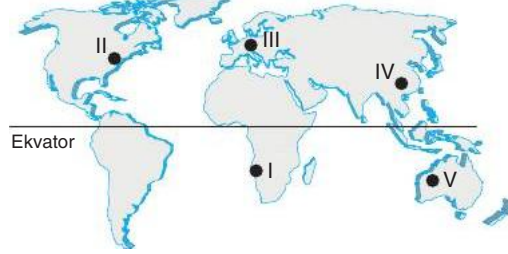
3. Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (Tema), ülkemizin çöl olma tehlikesine dikkat çekmektedir.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında belirlenen noktaların hangilerinde bu tehlike daha dikkat çekici boyutlardadır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

4. Su kirliliğinde en büyük pay kanalizasyon atıklarına aittir. Büyük yerleşim merkezlerinde nüfusun fazlalığına bağlı olarak bu tür kirlilik artmakta ve tüm canlı hayatı tehlike altına girmektedir.

Buna göre, yukarıda bahsedilen durumun, haritada işaretli alanlardan hangilerinde görülme ihtimali daha azdır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

5. Fosil yakıtların kullanımı ve egzoz gazlarının yayılımı ile hava kirlenmekte ve çevreye kükürtdioksit, azotoksit ve hidrokarbon yayılmaktadır. Havada yaklaşık 1 hafta kalabilen bu kirlleticiler su partikülleri ile tepkimeye girerek asit yağmurları olarak yüzüne inerler.

Asit yağmurlarının doğal çevre üzerindeki etkileri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Tatlı su kaynaklarının kirlenmesine neden olur.
B) Topraklardan elde edilen üretimin azalmasına neden olur.
C) Ağaçların yaprak gelişimini engeller.
D) Beton yapılar ve tarihi binalarda yıpranmalara neden olur.
E) Göl veya denizlerdeki suyun fiziksel veya kimyasal değişikliğe uğramasına neden olur.

6. Egzos gazlarının güneş ışınlarının etkisiyle karbon-dioksite dönüşmesiyle oluşan hava kirliliğine "Los Angeles tipi hava kirlenmesi" adı verilmiştir. Bu hava kirlenmesine gibi şehirlerimizde rastlanmaktadır.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki illerden hangisinin getirilmesi uygun değildir?

- A) İstanbul B) İzmir C) Adana
D) Ankara E) Niğde

7. 1952'de Londra'da sis ve duman karışımı olan kü-kürtdioksit şehri battaniye gibi örtetek 4000 kişinin ölümüne yol açmıştır.

Buna göre, Londra tipi hava kirlenmesi aşağıda verilen şehirlerden hangisinde görülme olasılığı daha yüksektir?

- A) Kocaeli B) Manisa C) Aydın
D) Gaziantep E) Trabzon

8. Beşeri nedenlerle oluşan hava kirliliği Dünya'daki önemli çevre sorunlarından biridir. Hava kirlenmesinde sadece insan etkili değildir.

Örneğin;

- I. Orman yangınları,
II. Yanardağ püskürmeleri,
III. Çöllerden gelen rüzgârlar,
IV. Fosil yakıt tüketimi

gibi unsurlar hava kirliliğinde önemli bir paya sahiptir.

Buna göre, yukarıda verilenlerden hangisi kesinlikle insan etkisi dışında görülen kirlenmeye sebep olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

9. Tüketime artmasına paralel olarak kullanılıp atılan maddeler gün geçtikçe yeryüzünde daha çok kirlenmeye neden olmuştur. Bu durum üzerine atıkların geri kazanılıp tekrar kullanılabilmesi için geri dönüşüm uygulamaları yapılmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi geri dönüşüm uygulamaları sonucunda ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Doğal kaynaklar korunur.
B) Enerji tasarrufu azalır.
C) Atık madde miktarı azalır.
D) Hava ve su kirliliği azalır.
E) Toprak kirliliği azalır.

10. Arazi kullanımının çevresel etkileri düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

Arazi kullanımı	Çevresel Etkisi
A) Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı	Toprak kirliliğini artırır.
B) Meraların aşırı otlatılması	Erozyonu artırır.
C) Baraj yapımı	Canlı çeşitliliğini artırır.
D) Yerleşim yeri olarak kullanma	Çevre kirliliğini artırma
E) Ağaçlandırma yapılması	Sel ve taşkınları önleme

11. Doğal kaynakların bilinçsizce tüketimi ile ortaya çıkan sorunların geçmişi eski çağlara kadar uzanır. Roma'da 2000 yıl önce meyve ağaçlarının korunması için önlemler alınması, eski Mısır'da hamamların çöplerle ısıtılması buna örnek gösterilebilir.

Buna göre, doğal kaynak kullanımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eski çağlarda da doğal kaynaklar bilinçsizce tüketilmektedir.
B) İlk çevre koruma uygulamalarını Roma medeniyeti yapmıştır.
C) Orta Doğu'da da çevre koruma uygulamaları geçmiş zamanlara kadar uzanır.
D) Mısır'da atık yönetimi konusunda çalışmalar çok eski çağlara kadar uzanır.
E) Mısır'da alternatif enerji kaynakları kullanımı eski çağlarda da görülmektedir.

1. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve doğal kaynaklardan maksimum fayda sağlanabilmesi ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ile paralellik göstermektedir.

Buna göre, aşağıda verilen ülke çiftlerinden hangileri doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımında daha başarılıdır?

- A) Yunanistan – İtalya
B) Almanya – Japonya
C) Türkiye – Mısır
D) İran – Irak
E) Hindistan – Pakistan

2. Değişik amaçlarla açılan taş ocaklarından farklı özellikte taşlar elde edilirken dinamit patlatıldığı ya da taşların kesilerek büyük bloklar halinde çıkarıldığı görülür.

Aşağıdakilerden hangisi bu faaliyetlerin doğaya verdiği zararlar arasında gösterilemez?

- A) Kesme işlemi sırasında ortaya çıkan kirlenici tozların canlı üzerindeki etkisi
B) Ocaklardan çevreye verilen atıkların toprak yapısına etkisi
C) Dinamitle patlatma sırasında görülen kazalar
D) Taş ocaklarında oluşan yüksek ses ve gürültünün etkisi
E) Hava ve su kaynaklarında yaşanan kirlilik

3. Dünya ormanları içerisinde en önemli yere sahip olan tropikal yağmur ormanlarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi yağmur ormanlarının tahrip olması sonucu ortaya çıkan problemler arasında gösterilemez?

- A) Toprak erozyonunun artması
B) Su kirliliğinin artması
C) Küresel ısınmanın artması
D) Sel ve taşkınların artması
E) Biyoçeşitliliğin azalması

4. Ulubat Gölü 1998 yılında Ramsar alanı statüsüne alınmış, Doğal Hayatı Koruma Vakfı ile Çevre ve Orman Bakanlığı'nın işbirliğiyle yönetim planı çalışmaları başlamıştır.

Bu proje kapsamında meydana gelen değişiklikler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Su kuşlarını tehdit eden avcılık faaliyetinde azalma olmuştur.
B) Çevredeki yerleşmelerin evsel atıkları doğal yöntemlerle arıtmaya başlanmıştır.
C) Turna balığının sayısı azaltılmıştır.
D) Köylerde gönüllü gençler tarafından oluşturulan gözlem ağı ile leyleklerin ölmesi engellenmiştir.
E) Çevreye yönelik eğitimler artmış doğal ve kültürel değerlerin korunması yönünde bilinç artırılmıştır.

5. Doğal kaynaklardan bazılarının kullanımı ile bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki doğal kaynaklardan hangisinin kullanılması çevreye daha az zarar vermektedir?

- A) Su
B) Taş kömürü
C) Doğal gaz
D) Petrol
E) Uranyum

6. Ülkeler doğal kaynaklarından yüksek verim almak amacıyla gelişmiş sanayilerini ve teknolojik olanaklarını kullanmaktadır.

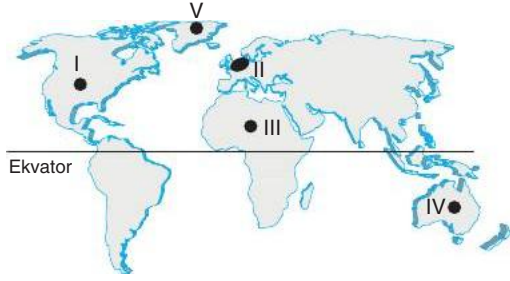
Paragrafta anlatılana göre, aşağıdaki ülkelerden hangisi doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını daha az sağlayabilmektedir?

- A) Almanya
B) Hindistan
C) ABD
D) Kanada
E) İtalya

7. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede yanlış arazi kullanımı sonucu ortaya çıkabilecek sonuçlardan değildir?

- A) Biyolojik çeşitliliğinin azalması
- B) Beşeri nedenlere bağlı toprak erozyonunun artması
- C) Tatlı su kaynaklarının kirlenmesi
- D) Başka ülkelerden göç alması
- E) Doğal kaynakların hızla tüketilmesi

8.

Yukarıdaki Dünya haritasında numaralandırılarak verilen noktaların hangisinde sanayileşmeden dolayı çevre kirliliğinin daha fazla olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bir bölgede doğal kaynak talebinin sürekli olarak artmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojik gelişmelerin fazla olması
- B) Ülkeler arası ulaşım ağlarının gelişmesi
- C) Ülkeler arası gelişim hızının farklı olması
- D) Nüfus artış hızının fazla olması
- E) Doğal kaynak potansiyelinin artması

10. Aşağıdakilerden hangisi beşeri kökenli hava kirliliğinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Termik santrallerde fosil yakıtların kullanılması
- B) Konutların ısıtılmasında organik kökenli maddelerin kullanılması
- C) Motorlu taşıt kullanımının artması
- D) Anız yakılması
- E) Volkanik faaliyetler

11. Asit yağmurları, fosil yakıtların yakılmasıyla atmosfere karışan gazların yağmur taneleriyle birleşerek tekrar yeryüzüne düşmesiyle oluşur. Asit yağmurları, tüm çevreye zarar vermektedir. Ancak bundan en çok etkilenen ormanlar ve tarım alanlarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi asit yağmurlarının etkileri arasında gösterilemez?

- A) Göllere ve akarsulara düşen asit yağmurları, sudaki asit dengesini bozar ve balıkları etkiler. Balıkların bu durumdan etkilenmesi besin zinciri yoluyla insanları da etkilemektedir.
- B) Havada bulunan sülfat solunum yoluyla alınmakta ve bronşit, astım, kanser gibi çeşitli hastalıklara neden olmaktadır.
- C) Topraktaki alüminyumun çözülmesine neden olur ve ağaç köklerinin besinlerinden yararlanmasını engeller.
- D) Okyanus ve denizlere düşen yağışlarla sudaki karbon miktarının artmasına neden olur.
- E) Mermer, kum taşı veya kireçtaşıdan yapılan ve içerisinde kalsiyum karbonat bulunduran tarihi eserlere zarar vermektedir.

12. Atmosferde toz, duman, koku ve saf olmayan su buharı şeklinde bulunabilecek kirleticilerin, insanların ve diğer canlıların sağlığını olumsuz yönde etkileyeceği ve maddi zararlar oluşturacak miktarda yükselmesi, hava kirliliği olarak adlandırılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi hava kirliliğinin kaynakları arasında gösterilemez?

- A) Volkanik faaliyetler
- B) Orman yangınları
- C) Termik santralleri
- D) Jeotermal santraller
- E) Taş ocakları

1. Çevresel örgütlerin çevre yönetiminde önemli işlevleri vardır. Bazen ekonomik kaygılar, uluslararası işbirliğini zorlaştırmaktadır. Bu noktada çevresel örgütlere önemli görevler düşer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür önemli görevlere sahip çevresel örgütlerden biri değildir?

- A) Greenpeace
B) Doğal Hayatı Koruma Derneği
C) TEMA
D) UNESCO
E) Avrupa Çevre Ajansı

2. Türkiye'nin yakın gelecekte su sıkıntısı ile karşı karşıya gelmemesi için "Konya Kapalı Havzası'nın Akılcı Kullanma Projesi" hazırlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Konya Kapalı Havzası'nda su kaynaklarının azalmasına yol açan unsurlardan biri değildir?

- A) Tarımsal sulamanın aşırı ve bilinçsiz yapılması
B) Yer altından aşırı derecede su çekilmesi
C) Bazı akarsuların yataklarının değiştirilmesi
D) Tatlı su kaynaklarının sanayi ve çevresel atıklarla kirlenmesi
E) Akarsular üzerinde ulaşım ve taşımacılık yapılması

3. I. Küçülmüş gölleri kurutarak tarım alanına çevirmek
II. Yer altı suyunun aşırı kullanımını önlemek
III. Su sarfiyatını belli kurallara bağlamak
IV. Sulama konusunda çiftçileri bilinçlendirmek
V. Ağaçlandırma çalışmaları yapmak

Yukarıdaki çalışmalardan hangisi yeryüzünde tatlı su kaynaklarının verimli kullanılmasına katkı sağlamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. İnsan-doğa etkileşiminde ortaya çıkan en önemli sorunlardan biri doğanın ve doğal kaynakların bilinçsizce kullanımıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma bir örnek değildir?

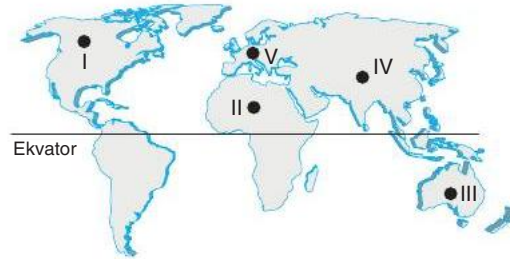
- A) Meralarda erken ve aşırı otlatma yapılması
B) Kırsal kesimde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılması
C) Tarımda sulama yaparken sadece Yer altı sularından yararlanılması
D) Sulama olanaklarının artırılarak nadas alanlarının daraltılması
E) Fosil yakıtlarının kullanımını yaygınlaştırılması

5. Dünya'da gelişen teknolojilerin bilinçsiz ve kontrolsüz kullanımı birçok çevre sorununa yol açmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bir çevre sorunu değildir?

- A) Orman tahribi
B) Karbondioksit salınımının artması
C) Erozyon nedeniyle oluşan toprak kaybı
D) Sağanak yağışların görülmesi
E) Fosil yakıtlara bağlı olarak oluşan hava kirliliği

6. Sanayileşme hızının fazla olduğu yerlerde betonlaşma nedeniyle suların yer altına sızması zorlaşmaktadır. Bu durum yer altı sularının beslenmesine engel olur. Yağışlar toprak tarafından emilemez. Bu ise kentlerde sel ve taşkınların artmasına yol açar.

Yukarıda anlatılan durum haritada işaretli merkezlerden hangisinde daha yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki çevre sorunlarından hangisinin çözümü daha zor, daha kalıcı ve etki alanı daha geniştir?

- A) Hava kirliliği
- B) Radyoaktif kirlilik
- C) Gürültü kirliliği
- D) Ses kirliliği
- E) Su kirliliği

**8. I. Kanalizasyon atıkları – Hava
II. Zirai ilaçlar – Toprak
III. Fosil yakıtlar – Hava**

Yukarıda çevre kirliliğine sebep olan bazı unsurlar ve kirllettikleri ortamlar eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) Yalnız III

9. Çevreye yayılan zararlı ışın ve parçacıklar radyasyon olarak adlandırılmaktadır. Atmosferde meydana gelen radyasyon birikimi radyoaktif kirlenmeye neden olur.

Örneğin;

- I. Ukrayna'da Çernobil Nükleer Santralinde görülen patlama
- II. ABD'nin Nagazaki ve Hiroşima'ya attığı atom bombaları
- III. Londra'da sis ve duman karışımı olan kükürtdioksit
- IV. İstanbul'da soğutucu ve klimalardan açığa çıkan kloroflorokorban gazı radyoaktif kirlenmedir.

Yukarıda verilen örneklerde bir hata yapılmıştır.

Buna göre, verilen örneklerden hangileri hatalıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. Hızlı nüfus artışıyla birlikte ekolojik döngülere insan müdahaleleri artmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi su döngüsündeki bozulmaların nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Kentleşme sonucunda betonlaşmanın artması
- B) İçme, kullanma ve enerji üretme amacı ile su kullanımının artması
- C) Sahil kesimlerinde yer altı suyuna deniz suyunun karışması
- D) Sulak alanları tarla kazanmak amacıyla kurutmak
- E) Akarsuların deniz veya okyanusa dökülmesi

11. Aşağıdakilerden hangisi akarsular üzerinde kurulan barajlar sonrasında ortaya çıkan olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Verimli tarım alanlarının sular altında kalması
- B) Bataklık alanlarının ortaya çıkması
- C) Yerleşim birimlerinin terk edilmek zorunda bırakılması
- D) Bölgede nöbetleşe tarıma geçilmesi
- E) Akarsu ekosisteminde bozulmalarının oluşması

12. Arazinin etkili şekilde kullanılabilmesi için planlama çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi arazi planlamalarında dikkat edilmesi gereken hususlar arasında gösterilemez?

- A) Arazi yetenek sınıflandırması yapılmalı
- B) Doğal ve beşeri yapılarla ilgili riskler göz önüne alınmalı.
- C) Araziden maksimum verim sağlanacak projeler geliştirilmeli
- D) Arazinin amaç dışı kullanımı teşvik edilmeli
- E) Arazinin mevcut durumu ve gelecekteki durumunu gösteren haritalar hazırlanmalı

CEVAP ANAHTARI

1. BÖLÜM DOĞA VE İNSAN

COĞRAFYANIN KONUSU VE BÖLÜMLERİ

- 1 1E 2E 3B 4E 5B 6C 7C 8D 9C 10A 11B
- 2 1A 2C 3B 4E 5C 6A 7C 8C 9C 10C 11E
- 3 1E 2B 3B 4B 5C 6E 7D 8A 9A 10D 11E
- 4 1E 2D 3D 4D 5D 6D 7C 8A 9E 10B
- 5 1C 2E 3D 4D 5E 6A 7A 8A 9A 10B 11D 12C

2. BÖLÜM DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ

- 1 1E 2C 3E 4C 5E 6A 7B 8A 9B 10A 11B 12A
- 2 1A 2D 3D 4A 5E 6D 7D 8B 9D 10D 11A
- 3 1D 2D 3D 4E 5C 6C 7C 8D 9E 10D 11E 12B
- 4 1E 2C 3B 4A 5D 6E 7B 8A 9D 10E 11E 12E
- 5 1D 2D 3D 4C 5E 6D 7E 8C 9A 10B
- 6 1D 2C 3A 4A 5A 6D 7C 8C 9D 10E 11C
- 7 1C 2D 3E 4B 5D 6D 7E 8A 9A 10B
- 8 1C 2B 3D 4D 5E 6E 7D 8C 9D
- 9 1E 2E 3C 4E 5B 6C 7D 8E
- 10 1B 2E 3D 4D 5C 6D 7C 8D 9A 10B

3. BÖLÜM COĞRAFİ KONUM

- 1 1A 2E 3B 4A 5C 6A 7B 8C 9D
- 2 1A 2D 3D 4B 5B 6C 7C 8E 9E 10B 11E
- 3 1C 2A 3D 4A 5E 6C 7B 8D 9A 10C 11A
- 4 1A 2E 3B 4E 5B 6D 7E 8C 9B 10A 11D 12C
- 5 1C 2B 3A 4C 5C 6A 7E 8D 9C 10E 11C 12D
- 6 1E 2D 3A 4E 5D 6B 7C 8E 9C 10E 11E 12E
- 7 1E 2E 3B 4E 5B 6C 7D 8B 9A 10D 11C
- 8 1E 2D 3C 4A 5C 6D 7C 8B 9C 10E 11B 12E
- 9 1D 2B 3A 4C 5E 6C 7E 8B 9E 10A 11C 12D
- 10 1B 2E 3D 4B 5C 6C 7D 8E 9C 10E 11A 12A

4. BÖLÜM HARİTA BİLGİSİ

- 1 1D 2C 3C 4E 5A 6B 7D 8B 9A 10C 11E 12E
- 2 1B 2D 3E 4D 5C 6E 7D 8A 9C 10B 11D 12D
- 3 1B 2D 3C 4B 5C 6A 7D 8A 9B 10A 11B 12C
- 4 1E 2C 3E 4E 5B 6C 7A 8B 9E 10B 11E 12D
- 5 1E 2C 3C 4A 5C 6B 7D 8C 9D 10B 11E
- 6 1C 2D 3D 4E 5C 6B 7A 8A 9E 10C 11E 12A
- 7 1C 2C 3B 4A 5E 6E 7E 8C 9B 10B 11D 12A
- 8 1C 2E 3E 4B 5C 6B 7C 8E 9C 10A
- 9 1D 2D 3D 4B 5B 6D 7C 8A 9D 10E
- 10 1D 2A 3C 4D 5A 6E 7A 8B 9D 10A 11D

5. BÖLÜM ATMOSFER ÖZELLİKLERİ VE SICAKLIK DAĞILIŞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- 1 1C 2E 3A 4D 5B 6E 7D 8A 9B 10A
- 2 1A 2C 3B 4B 5D 6B 7A 8D 9E
- 3 1B 2D 3C 4E 5C 6E 7A 8D 9B 10C
- 4 1E 2B 3C 4C 5A 6D 7E 8D 9C
- 5 1E 2C 3D 4D 5A 6C 7E 8A 9A
- 6 1D 2B 3D 4B 5B 6D 7D 8C 9E
- 7 1E 2C 3A 4D 5C 6A 7C 8C
- 8 1D 2B 3C 4C 5D 6D 7A 8C 9D
- 9 1E 2B 3D 4E 5D 6C 7B 8B
- 10 1C 2A 3E 4B 5A 6D 7C 8E 9C
- 11 1D 2B 3A 4E 5A 6E 7B 8E 9E
- 12 1C 2B 3C 4C 5D 6D 7C 8C
- 13 1A 2D 3D 4E 5A 6D 7A 8A 9D
- 14 1D 2E 3C 4B 5B 6B 7C 8C

6. BÖLÜM

ATMOSFER BASINCI VE RÜZGÂRLAR

- 1 1C 2B 3D 4B 5D 6E 7A 8D
 2 1C 2D 3D 4E 5E 6B 7E 8D 9B 10D
 3 1D 2A 3E 4B 5D 6D 7D 8E 9B
 4 1B 2E 3B 4D 5A 6E 7E 8E 9B 10B
 5 1C 2B 3C 4D 5E 6B 7D 8C 9E 10D 11B 12B
 6 1A 2E 3B 4A 5E 6C 7C 8D 9C 10B 11E 12D
 7 1D 2E 3C 4B 5A 6B 7E 8C 9A 10A

7. BÖLÜM

ATMOSFER NEMLİLİĞİ VE YAĞIŞLAR

- 1 1D 2C 3C 4B 5E 6C 7E 8C 9B 10A 11C
 2 1E 2E 3B 4A 5E 6C 7E 8A 9C 10C 11D
 3 1E 2E 3E 4D 5D 6B 7D 8D 9E 10B 11B
 4 1A 2B 3C 4B 5E 6E 7E 8C 9E 10C
 5 1A 2D 3C 4C 5E 6C 7A 8C 9A 10D 11C 12E
 6 1B 2C 3E 4C 5B 6A 7C 8D 9A 10C 11D 12C
 7 1B 2D 3D 4D 5E 6E 7E 8E 9A 10C

8. BÖLÜM

BÜYÜK İKLİM TIPLERİ

- 1 1E 2E 3E 4B 5D 6C 7D 8B 9B 10C
 2 1D 2E 3A 4A 5B 6C 7B 8D 9A 10A 11E 12A
 3 1C 2A 3B 4B 5E 6D 7D 8E 9B 10B 11C
 4 1E 2E 3D 4D 5E 6B 7D 8A 9B 10A
 5 1B 2E 3C 4E 5E 6A 7E 8E 9A 10E 11A 12D
 6 1C 2E 3D 4E 5E 6E 7A 8D 9A 10E 11D 12C
 7 1A 2C 3B 4E 5D 6D 7C 8E 9B 10B
 8 1D 2C 3D 4E 5E 6A 7E 8D 9E 10E 11E
 9 1A 2A 3C 4C 5B 6A 7A 8D 9E 10A
 10 1C 2E 3C 4D 5C 6A 7E 8C 9E 10B 11E 12D

9. BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ

- 1 1E 2C 3E 4C 5D 6E 7D 8C 9B 10A
 2 1B 2E 3A 4B 5C 6E 7A 8B 9D 10C 11D
 3 1E 2B 3E 4A 5C 6C 7D 8B 9E 10B
 4 1D 2E 3C 4C 5B 6C 7D 8E 9E 10D 11D
 5 1A 2A 3B 4B 5C 6C 7B 8B 9E 10C 11D 12B
 6 1C 2A 3A 4E 5D 6B 7E 8E 9B 10E
 7 1A 2B 3E 4C 5D 6E 7D 8E 9E 10C
 8 1C 2B 3A 4D 5B 6E 7E 8D 9B 10C 11D

10. BÖLÜM

İÇ KUVVETLER

- 1 1D 2E 3E 4D 5A 6A 7E 8C 9C 10B 11C 12C
 2 1A 2E 3B 4A 5D 6C 7E 8C 9C 10C 11E 12D
 3 1C 2B 3E 4E 5B 6C 7A 8A
 4 1D 2A 3D 4B 5C 6E 7E 8A 9C 10E 11C 12E
 5 1D 2C 3E 4E 5E 6E 7A 8D 9C 10B 11B 12B
 6 1A 2E 3A 4C 5C 6B 7A 8A 9B 10B 11B 12B
 7 1E 2A 3E 4D 5C 6B 7E 8E 9D 10A 11A 12E

11. BÖLÜM

DIŞ KUVVETLER

- 1 1D 2B 3E 4E 5A 6C 7C 8C 9A 10C
 2 1E 2A 3D 4E 5D 6C 7D 8B 9C 10C 11D 12A
 3 1E 2E 3E 4C 5C 6D 7D 8B 9E 10C
 4 1E 2B 3C 4D 5B 6E 7C 8E 9B 10A
 5 1E 2D 3A 4A 5B 6B 7E 8E 9D 10C
 6 1E 2D 3C 4E 5B 6A 7D 8B 9A 10A 11A 12D
 7 1D 2C 3A 4C 5A 6D 7A 8E 9A 10E
 8 1E 2D 3B 4D 5E 6B 7D 8B 9E 10D 11D 12A
 9 1C 2B 3E 4D 5D 6A 7E 8A 9A 10E 11C 12C
 10 1A 2E 3E 4A 5A 6A 7E 8C 9A 10C 11B
 11 1C 2D 3A 4E 5A 6D 7C 8E 9D 10E 11A 12D

12. BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

- 1 1E 2D 3A 4C 5E 6A 7B 8E 9D 10D 11C
- 2 1C 2A 3B 4D 5C 6E 7D 8C 9A 10D 11D 12E
- 3 1D 2B 3E 4B 5E 6A 7C 8C 9E 10C 11A 12C
- 4 1D 2D 3E 4C 5A 6E 7E 8E 9B 10B

13. BÖLÜM

DOĞAL AFETLER VE TÜRKİYE İÇİN RİSKLER

- 1 1D 2B 3A 4C 5C 6A 7E 8B 9C 10D 11D 12A
- 2 1A 2D 3E 4B 5D 6E 7A 8D 9D 10E 11A 12B
- 3 1C 2B 3D 4B 5E 6B 7E 8C 9B 10A 11D 12A
- 4 1E 2C 3D 4B 5A 6A 7B 8C 9C 10A
- 5 1D 2D 3B 4D 5A 6A 7D 8D 9B 10B 11C 12A
- 6 1C 2A 3C 4E 5A 6A 7D 8A 9C 10E 11B 12A
- 7 1C 2B 3E 4B 5D 6D 7A 8C 9C 10A 11E 12B

14. BÖLÜM

BEŞERİ SİSTEMLER

- 1 1C 2A 3D 4E 5C 6B 7D 8B 9C 10C 11D 12E
- 2 1C 2A 3D 4D 5E 6E 7D 8B 9B 10B 11B
- 3 1A 2D 3A 4C 5D 6D 7E 8B 9B 10C 11A 12B
- 4 1E 2B 3E 4E 5A 6E 7A 8D 9D
- 5 1A 2A 3D 4A 5E 6E 7E 8C
- 6 1E 2D 3C 4B 5D 6D 7A 8B 9C 10E 11E
- 7 1E 2A 3D 4A 5B 6A 7D 8A 9E 10B 11D
- 8 1C 2B 3B 4C 5A 6B 7E 8C 9E
- 9 1C 2A 3B 4A 5D 6E 7E 8D 9A 10E 11C 12E
- 10 1B 2E 3B 4A 5C 6A 7C 8B 9E 10C 11E

15. BÖLÜM

YERLEŞME COĞRAFYASI

- 1 1E 2B 3B 4E 5A 6C 7B 8D 9E 10B 11A 12C
- 2 1E 2C 3D 4A 5B 6D 7E 8A 9A 10C 11E 12A
- 3 1D 2E 3C 4D 5D 6A 7E 8D 9C 10D 11E 12B
- 4 1A 2A 3B 4C 5D 6E 7D 8A 9C 10D 11C 12B
- 5 1B 2E 3C 4A 5D 6B 7A 8E 9C 10A 11C 12A

16. BÖLÜM

KÜRESEL ULAŞIM AĞLARI

- 1 1D 2C 3E 4A 5D 6D 7B 8E 9A 10C 11C
- 2 1E 2A 3D 4D 5C 6B 7E 8C 9D 10D 11C
- 3 1B 2E 3E 4B 5C 6B 7C 8D 9D 10A 11A 12D
- 4 1E 2C 3E 4C 5C 6B 7E 8D 9E 10E 11E 12D
- 5 1A 2D 3A 4C 5D 6E 7E 8D 9D 10B 11C 12E

17. BÖLÜM

BÖLGE KAVRAMI VE BÖLGE TÜRLERİ

- 1 1D 2C 3B 4D 5B 6A 7C 8A 9D 10E
- 2 1B 2D 3B 4A 5E 6D 7E 8B 9C 10B 11A 12A
- 3 1C 2D 3B 4A 5D 6A 7D 8B 9A 10C 11E
- 4 1D 2A 3D 4B 5E 6C 7A 8C 9A 10D 11C 12D
- 5 1E 2A 3A 4B 5D 6E 7E 8C 9A 10B 11A 12D

18. BÖLÜM

ÇEVRE VE TOPLUM

- 1 1E 2C 3A 4C 5B 6E 7E 8D 9D 10A 11D 12E
- 2 1D 2B 3B 4E 5C 6C 7A 8D 9A 10E 11D 12D
- 3 1D 2E 3E 4B 5D 6E 7A 8C 9B 10C 11A
- 4 1B 2C 3B 4C 5A 6B 7D 8B 9D 10E 11D 12D
- 5 1D 2E 3A 4D 5D 6E 7B 8A 9E 10E 11D 12D

NOTLARIM

www.aydinyayinlari.com.tr

Toplu ve yüksek başarılarımızın mimarı olan
eğitim kadromuzun hazırladığı tüm ürünlerimizi görmek için:
www.aydinyayinlari.com.tr

AKILLI TAHTA İÇİN DİJİTAL İÇERİK DESTEĞİ

Windows

Mac OS

POPUS

Android

Apple

iOS

AYDIN YAYINLARI

Haymana Yolu 5. km Karşıyaka Mah. 577. Sk. No: 1 Gölbaşı / ANKARA
Tel: 0 (312) 418 10 02 - 0 (850) 577 00 71 • Faks: 0 (312) 418 10 09

